Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ АДМИНИСТРАТИВНИ, ПРИНУДИТЕЛНИ И НАКАЗАТЕЛНИ МЕРКИ

НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ СЕ ПРЕМАХВА!
КРДОПБГДСРСБНА
Дата.....20.....8
Правно основание:& 17 от ПЗР на ЗДРДОПБГДСРСБНА
Длъжност:секретар на КРДОПБГДСРСБНА

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Committee for disclosing the documents and announcing affiliation of Bulgarian citizens to the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army
(CDDAABCSSISBNA)

STATE SECURITY ADMINISTRATIVE, COERCIVE AND PENAL MEASURES

Documentary volume

**Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)**

Държавна сигурност

АДМИНИСТРАТИВНИ, ПРИНУДИТЕЛНИ И НАКАЗАТЕЛНИ МЕРКИ

Документален сборник

София, 2014

Из архивите на ДС

Комисия за разкриване на документите и за обявяване принадлежност
на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби
на Българската народна армия, 2014 г.

ISBN 978-954-2986-44-7

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

I. Въведение 7
II. Списък на документите с анотация 11
III. Факсимилета на документите:
1. Изселвания 43
2. Трудова мобилизация 161
3. Трудово-възпитателни общежития 179
4. Затвори 352
IV. Справочен апарат:
1. Схема на фонд „Трудово-възпитателни общежития“ за периода 1945–1948 г. 510
2. Списък на затворите и трудово-поправителните общежития в България 514
3. Правни основания за политическа репресия. 516
Текстове от Наказателния кодекс на Народна република България, в сила от 1 май 1968 г., по които най-често са повдигани обвинения на лица, характеризирани като „политически престъпници“
4. Списък на използваните фондове и архивни единици 519

CONTENTS

I. Introduction 9
II. List of documents with annotations 28
III. Facsimiles of documents:
1. Deportation and re-settlement 43
2. Labour mobilisation 161
3. Reform-through-labour institutions (RLI) 179
4. Prisons 352
IV. Reference aids:
1. Classification scheme of fond Reform-through-Labour Institutions in 1945–1948 510
2. List of prisons and labour institutions in Bulgaria 514
3. Legal grounds for political repression 516
Extracts from the Criminal Code of the People's Republic of Bulgaria, in force from 1 May 1968, commonly used to bring charges against so-called "political criminals"
4. List of archival fonds and units 519

ВЪВЕДЕНИЕ

Документалният сборник „ДС – административни, принудителни и наказателни мерки“ е седемнадесетото издание от поредицата „Из архивите на ДС“. Съставен е изцяло от документи, съхранявани в Централизирания архив на Комисията. Темата за репресивните мерки, прилагани от „народната власт“, е разработена в много мемоарни издания. Историческите изследвания обаче са сравнително малко[1]. С публикуването на документите, включени в настоящия сборник, повечето непознати на изследователите, правим опит да проследим механизмите на осъществяваното физическо и морално насилие спрямо инакомислещите хора в годините на социалистическа България. Преследването на опонентите се изразява най-общо в две насоки – съдебна и извънсъдебна. Извънсъдебните мерки са въдворяването на ново местожителство (изселване) или в лагер и трудовата мобилизация. На един по-късен етап в хода на Възродителния процес се практикува и мобилизиране в поделенията на Министерството на народната отбрана (Вж. Документ №117). Подвеждането под наказателна отговорност на лицата, характеризирани като „политически престъпници“ и изпращането им в затвора с осъдителна присъда за определен срок е санкционирано от правораздавателната система.

Установяването в лагер от своя страна става по начин, който буди основателни съмнения за законосъобразността си и, както става ясно от документите в сборника, може да бъде за неопределен срок (Вж. Документ №90). След смъртта на Сталин самият Вълко Червенков, сложил маската на наивността, повдига въпроса: „Какво е конституционното основание за задържане в ТВО? [...] Не могат да лежат в затвора хора неосъдени.“ (Вж. Документ №68).

Не е лесно да бъдат градирани споменатите репресивни мерки, защото внимателният прочит на документите показва, че често те се преливат една в друга. Безспорно най-жестоката от тях е въдворяването в трудов лагер, за което освен задължителните „препоръки от доброжелатели“ (сигнали и мнение от страна на видни партийци, местната власт, обществени организации или просто будни граждани) са необходими само два подписа – на главния прокурор и на вътрешния министър (Вж. Документ №72). Не е учудващ фактът, че въдворяването в ТВО (както и изселването) са се прилагали, когато обвинителният материал не е достатъчен за подвеждане под съдебна отговорност (Вж. Документ №59)[2]. На лице са и случаи (в годините на установяване на комунистическата власт), когато противно на всякакви законови норми политически затворници, с влезнали в сила присъди от Народния съд, са изпращани в своеобразни трудови лагери при невъзможни условия за живот, което ги кара да бленуват за уюта и сигурността на затворническата килия (Вж. Документ №101).

Официално въдворяването в ТВО не се практикува след разформироването на трудовата група край Ловеч на 8 май 1962 г., но тази мярка е запазена в един по-смекчен вариант под формата на принудително заселване на ново местожителство и месторабота в Държавно земеделско стопанство „Белене“, което започва да се прилага още на следващата година (Вж. напр. Документ №32). Така се стига до Възродителния процес, когато на отдел „Затвори“ МВР е възложена организацията на

---

[1] Ето някои заглавия, без претенции за изчерпателност: Стоянова, П. и Илиев, Е. *„Политически опасни лица“ – въдворяване, трудова мобилизация, изселвания в България след 1944 г.* С., 1991 г. Вж. и посочената в книгата литература; *Българският ГУЛаг. Свидетели*. Сборник от документални разкази за концлагерите в България. С., 1991 г.; Гешев, Н. *Белене – островът на забравените*. Разград, б.д. [първо издание Брюксел, 1983 г.]; Тодоров, Цв. *На предела*. С., 1994; Христов, Х. *Секретното дело за лагерите*. С., 1999 г.; Бочев, С. Белене. *Сказание за концлагерна България*. С., 2003 г.; Писахме да се знае. Кн. III. *Адът – лагерите и затворите*. С., 2007 г.; Колева, Д. *Белене – място на памет?* Антропологична анкета. С., 2010 г.

[2] В архива на Комисията има множество големи списъци на лица с подобни съдби, въдворявани и изселвани например по време на революцията в Унгария или при акцията срещу „хулиганите“ в началото на 1958 г., които са одобрявани по указания ред.

работата по наблюдението и контрола на принудително установените на ново местожителство и работа на остров Белене лица (Вж. Документ №38).

Изселването се практикува като наказателна мярка до падането на комунистическата власт в България. От 1948 г. в продължение на няколко години е прочистена от „вражески елементи“ южната, югоизточната и западната гранична линия в дълбочина до 25 км (Вж. Документи №№1–10). Следват големите градове в страната. Документирани са случаи, когато тази мярка е прилагана с цел набавяне на квартири за служителите на ДС (Вж. Документи №№11 и 14). Може да се каже, че до края на 50-те години на XX в. системата на изселване копира тази на въдворяването. От 15 август 1962 г. насетне принудителното въдворяване на ново местожителство и месторабота става по съдебен ред, но обвиняемият няма право на адвокатска защита, защото наложената мярка не се счита за осъждане и не се вписва в бюрата по съдимост (Вж. Документи №№29, 30, 33 и 37).

Системата на затворите през периода е на подчинение на вътрешното министерство и под надзора на Правосъдното ведомство. Подбраните в сборника документи открояват най-важната задача на службите на ДС в местата за лишаване от свобода, а именно провеждането на агентурно-оперативната, профилактична и възпитателна работа. За илюстрация на тази работа в края на сборника като изключение от хронологичния принцип, е публикувана част от затворническото досие на един политически затворник, превърнал се във враг на държавата, поради отказа си да смени името си (Вж. Документ №128). Обнародването на тези документи става с изричното съгласие на лицето, съобразно изискването на закона.

За съставянето на сборника „ДС – административни, принудителни и наказателни мерки“ са прегледани над 250 архивни единици. Публикуваните документи основно са от Служебния архив на МВР (АКРДОПБГДСРСБНА – М) от фондовете на: Секретариата на МВР (ф. 1); Поделение 5380 КДС (ф. 12, включващ архивни материали на служба „Въдворяване и затвори“ и на отделение „Въдворяване и изселване“); Шесто управление ДС (за борба срещу идеологическата диверсия, контрареволюционни, националистически и други противодържавни прояви в страната, ф. 22); Колекция „Трудово-възпитателни общежития“ и колекция „Изселване“ (ф. 23) и Информационно-аналитичната служба (ЦИАС, впоследствие ЦИОУ, ф. 38).

Сборникът включва 128 фототипно представени документа, структурирани по тематично-хронологичен принцип. Обособени са четири проблемни кръга, посветени на изселванията, трудовата мобилизация, въдворяването в ТВО и изпращането в затвора по политически причини. Приложен е списък с оригиналните заглавия на документите, като при малък брой от тях заглавието е разширено с информативна цел. Към всеки документ има кратка анотация и подробни искови данни. При отсъствието на датировка върху документа са търсени индиректни връзки със съседни документи от архивната единица или сверяване с други исторически събития, за които има податки. Датировката на съставителите, както и всяка друга намеса от тяхна страна, е поставена в квадратни скоби. Сред документите има такива, които не са публикувани в цялост поради твърде големия им обем. Подбрани са части от тях, които ни дават синтезирана информация по темата. В изпълнение изискванията на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към ДС и РС на БНА в незначителна част от документите е заличена чувствителна информация. Към сборника са приложени: Схема на фонд „Трудово-възпитателни общежития“ за периода 1945–1948 г.; Списък на затворите и трудово-поправителните общежития в България; Текстове от Наказателния кодекс на Народна република България, в сила от 1 май 1968 г., по които най-често са повдигани обвинения на лица, характеризирани като „политически престъпници“; Списък на използваните фондове и архивни единици.

В разширения дигитален вариант на сборника са включени 272 документа, които ще дадат възможност на читателите за по-детайлно вникване в проблематиката.

Със сигурност всеки изкушен от темата ще открие нещо ново в тази книга, но основно тя е насочена към младите хора в България, защото „близкото минало“ става все по-далечно за тях, а единственият начин неговите тъмни страници да не се повторят е да бъдат прочетени и осмислени.

КРДОПБГДСРСБНА

INTRODUCTION

State Security: Administrative, Coercive and Penal Measures is the seventeenth entry from the series A Journey through the Archives of the State Security. It features records originating from the Centralised Archives of the Committee. While much is written in the memoir field about the repressive nature of "the people's rule", historical studies on the subject are few[1]. Most of the documents herein are new to researchers and readers alike, giving a look at the mechanisms of physical and moral terror unleashed on those Bulgarian men and women who dare to dissent from accepted socialist doctrine. Prosecution of opponents takes two forms: in-court proceedings and out-of-court actions. The latter involve forced deportation and re-settlement to new places of residence or internment in labour institutions and labour mobilisation. In the course of the Revival Process a further measure is introduced – recruitment (mobilisation) in divisions of the Ministry of People's Defence (see document No. 117). The prosecution, conviction and fixed-term imprisonment of so-called "political criminals" are sanctioned by the court.

Internment in labour camps, on the other hand, takes place in ways which give rise to reasonable doubts as to the legality of the measure, especially given the existence of punishments in the form of detention for an indefinite term (see document No. 90). Following Stalin's death, Valko Chervenkov himself, puts on the mask of naivete to bring the question: "What is the constitutional basis to keep people in labour camps? [...] There can't be prisoners without trial and conviction." (see document No. 68).

Ranking punishments in terms of their severity is not an easy task. A careful read of the documents shows that often penalties mix and blend into one another. Internment in labour camps is, undoubtedly, the cruelest of them all. Some "recommendations by well-meaning persons" (signals and opinions by prominent party figures, local authorities, public organisations or simply watchful citizens) and mere two signatures, of the Prosecutor General and of the Minister of Interior, is all it takes to get the process going (see document No. 72). It does not come as a surprise that internment in camps (along with re-settlement) is the way to go in the absence of proper evidence to take the matter to the court (see document No. 59)[2]. Records speak of cases of blatant disregard for legal norms (at the time of the establishment of the communist rule), when lawfully convicted political prisoners, sentenced by the People's Court, are sent to labour camps under living conditions so shocking that they long for the comfort and safety of a prison cell (see document No. 101).

Official internment in labour institutions is no longer the practice after 8 May 1962, when the labour group in Lovech is disbanded, but continues to exist in its somewhat softer form of forced re-settlement to a new place of residence and of manual labour at the Belene State Farm (see, e.g., document No. 32). The first recorded cases of this alternative punishment appear the following year. These developments trigger the Revival Process, the function of MoI Prisons Department being to manage the supervision and control of re-settled persons and of inmates in Belene (see document No. 38).

Deportation/re-settlement remains an active measure of punishment until the fall of communism in Bulgaria. A few years after 1948 there is a 25-kilometre zone around the country's southern, south-eastern

---

[1] A list of titles, not intended to be exhaustive: Stoyanova, P. and Iliev, E. *Politically Dangerous Persons: Internment, Labour Mobilisation, Re-settlement in Bulgaria after 1944*. S., 1991. See also bibliography in the book; T*he Bulgarian Gulag. The witnesses*. Collection of real-life stories about Bulgarian labour camps. S., 1991; Geshev, N. *Belene: Island of the Forgotten*. Razgrad, not dated [first edition Brussels, 1983]; Todorov, Ts. *Face à l'extrême*, Seuil, 1991; Hristo, H. *The secret file of the camps*. S., 1999; Bochev, S. *Belene: A Tale of Concentration-Camp Bulgaria*. S., 2003; We Wrote to be Known. Vol. III: *The Hell of Prisons and Camps*. S., 2007; Koleva, D. *Belene: A Site of Memory?* Anthropological Survey. S., 2010.

[2] The Committee's archives preserve countless long lists of people who suffered a similar fate. They were interned and re-settled, during the Hungarian revolution or during the operation against "hooligans" in the beginning of 1958, under rules and procedures prescribed by law.

and western borders purged from "enemy elements" (see documents Nos. 1-10). The operation moves on to bigger towns, some people re-settled just to vacate residences for SS agents and SS purposes (see documents Nos. 11 and 14). Until the end of the 1950s, the system of re-settlement can be said to operate under procedures similar to those of the system of internment. New rules finally come into force after 15 August 1962, when decisions on matters of forced re-settlement and internment are taken by the court. However, the accused has no right to a lawyer, as this type of punishment is not considered a conviction and does not require registration at the Criminal Records Office (see documents Nos. 29, 30, 33 and 37).

At the time, the penitentiary system is under the authority of the Ministry of Interior and under the supervision of the Ministry of Justice. The records herein reflect the primary mission of secret services in prisons, i.e. to engage in agent-operational, prevention and educational activities. The final document in the collection, document No. 128, intentionally published out of the chronological order of presentation, is there to illustrate this fact. It is part of the prison file of a political prisoner named enemy of the state for refusing to change his name. The file is made public with the explicit consent of the concerned person and in compliance with the applicable law.

State Security: Administrative, Coercive and Penal Measures introduces documents carefully selected from among over 250 archival units. The official archive of the Ministry of Interior (ACDDAABCSSISBNAF– M) is the primary source of material herein. It features content from the secretariat of the MoI (fond 1), Division 5380 at the Committee on State Security (fond 12, including files from the Internment and Prisons Service and the Internment and Re-settlement Division), the Sixth Directorate of the SS (for combating ideological subversion, counter-revolution, nationalist and other anti-state activities in the country, fond 22), the collection on Reform-through-Labour Institutions and the collection on Deportation/Re-settlement (fond 23), and the Central Information and Analysis Service (later known as Centre for Information Services, fond 38).

This phototype edition consists of 128 documents, arranged in thematic and chronological order. It deals with four main topics of interest: deportation (re-settlement), labour mobilisation, internment in reform-through-labour institutions, and imprisonment for political reasons. A list of the original names of documents, some extended for the sake of better understanding, is available in the appendix.

Documents are presented through brief annotations and full archival call numbers. If a document is not dated, an approximate date is determined indirectly through other records in the archival unit or other referenced events. Estimated dates and any editing on the part of compilers are given in square brackets. Some documents are not published in their entirety due to length. They are represented by selected excerpts. A small amount of sensitive data is removed, in compliance with the requirements of the Law on the Access to and Disclosure of Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army (LADDAABCSSISBNA).

Also available in the reference aids section: classification scheme of fond Reform-through-Labour Institutions in 1945–1948; list of prisons and labour institutions in Bulgaria; extracts from the Criminal Code of the People's Republic of Bulgaria, in force from 1 May 1968, commonly used to bring charges against so-called "political criminals"; list of archival fonds and units.

The extended digital edition comprises 272 documents for a more comprehensive view on the topic.

There is something here for everyone with a taste for history and reading, especially for younger Bulgarian audiences. With "the recent past" becoming ever more distant, it is important to pass on the knowledge to new generations. We need to know and understand our past, and to remember the dark parts of history, in order to prevent them from happening again.

CDDAABCSSISBNAF

СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ С АНОТАЦИЯ

Изселвания:

1. **Постановление №9 на Министерски съвет, София, 30 март 1948 г.**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 777, л. 1
   Назначава се Комисия, която да подготви конкретни мероприятия по изселването от южната и югоизточната гранични области и заселването във вътрешността на страната на турското и помашко население.

2. **Доклад от министъра на вътрешните работи за разселването на част от турското и помашкото население от южната и югоизточната граници, София, [след 30 март] 1948 г.**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 347, л. 1-6
   Отправено е предложение до председателя на Министерския съвет мерките за прочистването на цялото протежение на южната и югоизточната граница да бъдат проведени съгласно Закона за трудовата поземлена собственост. МВР да вземе мерки изселените семейства да не се отклонят от установените им местожителства. На турците, желаещи да се изселят в Турция да не се пречи.

3. **Протокол от заседанието на специалната Комисия, натоварена с изселването от южната и югоизточната гранични области и заселването във вътрешността на страната на турското и помашко население, София, 8 април 1948 г.**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 347, л. 11-14
   Набелязани са мерки по организацията и координацията на изселването. Определени са местата за ново местожителство.

4. **Сведение за подлежащите на изселване лица и семейства от граничната зона, София, [май 1948 г.]**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 777, л. 17
   Таблица на семействата с информация за притежавания от тях добитък.

5. **Доклад относно прочистването на граничната зона от политически неблагонадежни елементи, София, 25 юни 1948 г.**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 347, л. 24-25
   Поставен е въпросът за пълното изселване на населението и създаване на ивица край граничната линия, в която имат право да се движат само органите на граничните поделения. Върху документа има резолюция на А. Югов.

6. **Резолюция от председателя на министерския съвет Георги Димитров за провеждането на изселването от границата, София, 26 юни 1948 г.**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 347, л. 23
   Преселването да се извършва безшумно и тактично, като се подчертава, „че това не е наказателна мярка, а държавна необходимост“.

7. **Инструкция за изселването на вражеските семейства от южната граница, София, [юли 1948 г., датировката е по друг документ от а. е.]**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1254, л. 40-44
   Определен е точният ред по подготовката и изпълнението на изселването, което ще се ръководи пряко от зам.-директора на Дирекция ДС ген.-майор Благой Пенев.

8. **Доклад относно разселването, съгласно 9-то и 15-то Постановление на Министерския съвет, София, 9 октомври 1948 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 347, л. 47-49
Началникът на граничните войски ген.-майор Йонко Панов дава информация за резултатите от проведената акция по изселването на „близките и ятаците на дезертьорите и бандитите“, като приканва втората вълна да бъде извършена преди падането на зимата.

9. **Доклад относно настаняването на изселниците от южната граница, София [1948 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 2, л. 45
Засегнати са нерешените проблеми по оземляването, битовото устройство, здравеопазването и политическото възпитание на изселниците.

10. **Заповед от министър-председателя Васил Коларов за спиране на принудителното изселване, София, 3 ноември 1949 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1180, л. 1-2
Принудителното изселване за цялата страна се спира „веднага“ до изработването на правила по този въпрос от Министерския съвет.

11. **Предложение от Градски народен съвет Русе за изселване на лица, Русе, 16 ноември 1949 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 2, л. 51
Отнася се за изселването на семейства или отделни лица, които не упражняват обществено полезен труд, а в техните квартири могат да бъдат настанени нуждаещи се работници, офицери и милиционери.

12. **Заповед №9-П на министъра на вътрешните работи относно изселените лица, София, 4 януари 1950 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 7
Припомня, че на изселените лица е забранено да се завръщат в града, откъдето са изселени и в други изрично посочени селища, но срещу тях не могат да се прилагат ограничителни мерки, които не са предвидени в заповедите за изселване.

13. **Постановление №II-1367 на Министерския съвет, София, 22 май 1950 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 8
Отнася се до уреждането на изселването на семейства или отделни лица от граничните зони или големите градове.

14. **Предложение от вътрешния министър за разрешаване на квартирния въпрос на служителите от Дирекция Държавна сигурност, София, 26 май 1950 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1275, л. 1-2
Предлага да се освободят квартири в столицата чрез изселване на „активни вражески елементи и паразитни такива“.

15. **Доклад за проведената акция по изселването на вражеските елементи от граничните села в граничните околии на Софийски окръг, София, [10 август 1950 г., датировката е по друг документ от а. е.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 348, л. 2-5
Подробно описва механизма на изселването и резултатите от проведената акция.

16. **Справка за положението, в което се намират изселените във вътрешността на страната вражески семейства от южната и западна граници, София, 10 март 1951 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 350, л. 1-2
В голяма част от окръзите въпросът с настаняването и битовото устройство на изселените не е решен.

17. **Справка относно изселените лица в страната до 1950 г. включително, София, 21 март 1951 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 349, л. 2-3

Съдържа данни за броя на изселените семейства. Върху документа има резолюция от вътрешния министър: „Др. Чолаков, да се потърси отговорност от съответните органи, натоварени с изселване и въдворяване защо не знаят до сега колко са изселени и къде? Какво са правили до сега? Незабавно да се приведе всичко в ред и отчетност. Сложете край на безотговорното отношение към работата. С какво оправдават съществуването си тези специални органи?“ Г. Цанков 25 март 1951 г.

18. **Заповед №13606-П на министъра на вътрешните работи относно недопускане завръщането на изселници по родните им места, София, 1 август 1951 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 12-14
Нарежда да не се променя определеното местожителство на изселените лица, а в случай че последните нарушат заповедта да бъдат представени за изпращане в ТВО.

19. **Докладна записка относно слабости по порядъка при изселването, София, 22 март 1952 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 2, л. 103-104
Отразени са редица пропуски при изготвянето на справките, липса на съгласуваност с органите на гранични войски, силна концентрация на изселници в определени окръзи и пр.

20. **Заповед на вътрешния министър за въдворяване на ново местожителство семействата на изменниците на Родината, живущи в София, Сталин, Бургас, Пловдив, западната, южната и източната гранични зони, София, [преди 20 март 1953 г., датировката е по съдържанието на документа.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 11, л. 109-110
Наредено е акцията да бъде подготвена тайно и МВР да получи предложенията за изселване най-късно до 20 март 1953 г.

21. **Справка относно завърналите се в София граждани без разрешение от страна на МВР, София, юни 1953 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 13, л. 13-13 гръб
Информира, че голям брой от завърналите се в София изселници са се сдобили със справки от районните съвети и са си извадили редовни паспорти.

22. **Доклад за разселените семейства от столицата, големите градове и граничните райони, София, 22 август 1953 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3104, л. 5-8.
Съдържа данни за разселените лица от 9 септември 1944 г. и причините за прилагането на мярката. Отправено е предложение до ПБ за вдигане на изселническия режим за всички разселени семейства в страната. Документът е публикуван В: –Десталинизацията – Дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953–1964), С., 2013, документ №52, с. 300-302

23. **Предложение от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП да се определят забранени за заселване околии в страната, София 21 октомври 1953 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 5, а. е. 36, л. 10-11
Предвид завръщането на изселниците в граничните околии и големите градове се предлага подробен списък на населените места, където заселването може да стане само със санкцията на МВР.

24. **Заповед №И-302 на Министъра на вътрешните работи за вдигане на изселническия режим, София, 29 април 1954 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 24
Вдига се режима за всички лица, за които към момента не е вдигнат. Наредено е лицата, които продължават да се занимават с противодържавна и престъпна дейност да бъдат предадени на съд. Документът е публикуван В: –Десталинизацията – Дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953–1964), С., 2013, документ №58, с. 314-315

25. **Окръжно до поделенията на МВР в страната относно прочистването на столицата от вражески елементи, София, 23 ноември 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 27-29
Наредено е да се изготвят списъци със справки за лицата, които трябва да бъдат изселени от София.

26. **Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за изселването от София на капиталистически и кулашки елементи и рецидивисти, София, [след 26] април 1957 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1525, л. 5-11
Предлага отнемането на софийското жителство и заселването на тези лица в селата или по-малките градове в страната.

27. **Указ №10 на Президиума на Народното събрание, София, 10 януари 1959 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 111, л. 51-52
Променя чл. 14 от Указа за Народната милиция, като й делегира права да задържа и изселва лица с разрешение на министъра на вътрешните работи и с писмено съгласие на главния прокурор.

28. **Заповед №84 на министъра на вътрешните работи за изселването на Никола Куфарджиев, Бенжамен Варон, Веселин Дашин, Георги Милев, Добри Терпешев и Йонко Панов, София, 29 април 1961 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 850, л. 1-2
Посочените „ревизионисти-фракционери“ са изселени от София и лишени от софийско жителство заедно със семействата си.

29. **Инструкция за приложението на указа за засилване на борбата против лицата отклоняващи се от обществено полезен труд и водещи противообществен паразитен начин на живот, София, 15 август 1962 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 50, л. 19-30
Представя мерките, които органите на милицията, прокуратурата, народните съвети и съдилища могат да предприемат спрямо посочената категория лица съвместно с доброволните отряди, другарските съдилища и обществените организации.

30. **Заповед по съдебното ведомство №1598 по приложението на Указа за засилване на борбата против лицата, отклоняващи се от обществено полезен труд и водещи противообществен паразитен начин на живот, София, 15 август 1962 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 50, л. 31
Определя местата за принудително заселване и настаняване на работа.

31. **Препис от решение №314 на ПБ на ЦК на БКП от 3 ноември 1962 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 111, л. 44
Политбюро счита за целесъобразно вътрешният министър да вдигне изселническия режим по отношение на всички изселени граждани в НРБ.

32. **Доклад за работата по изпълнение на чл. 14 от Указа за Народната милиция, София, 10 октомври 1964 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 107, л. 1-4
Съдържа информация, че от 9 декември 1963 г. от столицата и в страната са изселени 754 лица и сведения за изселените на принудителен труд в ДЗС „Белене“.

33. **Окръжно до окръжните и народни съдилища и прокуратури, поделенията на МВР и изпълкомите на окръжните народни съвети, София, 2 април 1970 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 42-43.
Посочва се редът за изселване.

34. **Справка за мотивите на Народната милиция за запазването на Института на принудителните административни мерки, налагани по чл. 14 от Указа за Народната милиция, възпроизведени в проекта на Закона за народната милиция, София, 14 август 1975 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 44-51
Изтъква се, че Министерството на правосъдието и Главната прокуратура споделят схващането на МВР, че принудителните административни мерки са необходими по отношение на определена категория лица на този етап от развитието на обществото.

35. **Справка за разпространени в ГФР материали с антибългарско съдържание, София, 4 октомври 1976 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 38, оп. 1, а. е. 69, л. 114-117
Дава сведения за разпространен в Кьолн плакат за изселванията на политически неудобни лица в психиатричните заведения в град Бяла и в Държавно земеделско стопанство „Белене“.

36. **Писмо от „Амнести интернешънъл“ до Светла Даскалова, министър на правосъдието на Народна република България, Б.м., 21 март 1977 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 1032, л. 86-88
Припомня, че наред със Съветска Русия и Албания, България е единствената страна в Източна Европа, която практикува принудително разселване, което е в противоречие с международното законодателство.

37. **Наредба №I-385 за прилагане на чл. 40 а от Закона за Народната милиция, София, 28 ноември 1983 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 62-70
Определя реда за прилагане, организацията и контрола по изпълнението на мярката принудително установяване на ново местожителство. При разглеждането на делото не се допуска адвокатска защита.

38. **Заповед №I-64 на Министъра на вътрешните работи относно прилагането на принудителната административна мярка „принудително установяване в друго населено място” на основание чл. 39, ал. 1, т. 1 от Закона за Народната милиция, София, 9 април 1985 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 349, л. 210-211
Организацията на работата по наблюдението и контрола на принудително установените на остров Белене лица се възлага на отдел „Затвори” МВР.

Трудова мобилизация:

39. **Закон за трудово мобилизиране на безделници и празноскитащи, София, 8 август 1946 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98, л. 69-72 гръб
Регламентира нормативно трудовата мобилизация на определени категории от населението.

40. **Окръжно от МВР до поделенията в страната и до всички околийски началници и кметове на градските и селски общини за прилагането на Закона за трудово мобилизиране на безделници и празноскитащи, София, 18 февруари 1947 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98, л. 67-68 гръб
Съдържа инструкции за прилагането на закона и подчертава да се прави разлика между лицата, които са обект на Наредбата-закон за трудово-възпитателните общежития и Закона за трудово мобилизиране на безделниците.

41. **Заповед №613 на Министъра на вътрешните работи относно комисиите по трудовата мобилизация, София, 8 март 1948 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98, л. 77-77 гръб
Определя състава на комисиите по трудово мобилизиране на безделници и празноскитащи.

42. **Доклад до Министъра на вътрешните работи за прилагането на Закона за трудовата мобилизация, София, [след 23 юли 1948 г., датировката е по съдържанието на документа]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98, л. 66
Повдигнат е въпросът за практическото категоризиране на определени лица като безделници и попадането им под ударите на Закона.

43. **Доклад за подготвителната работа по трудовата мобилизация за 1949 г., София, [1949 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1205, л. 13-15
Съдържа сведения за организацията на работните обекти и бройката на лицата, представени за мобилизиране. Подчертано е, че повечето са активни врагове на властта, като някои са предложени само по политически причини.

Трудово-възпитателни общежития:

44. **Постановление №1 на Министерския съвет, София, 20 декември 1944 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 37, оп. 1, а. е. 81, л. 26-26 гръб
На основание чл. 47 от Конституцията се одобрява Наредба-закон за трудово-възпитателните общежития.

45. **Постановление №2 на Министерския съвет, София, 20 декември 1944 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 37, оп. 1, а. е. 81, л. 23
На основание чл. 47 от Конституцията се одобрява Наредба-закон за трудово-възпитателните общежития за политически опасните лица.

46. **Уведомително писмо от Министерство на правосъдието до МВР, отделение административно относно утвърждаването на Указ №8, София, 15 януари 1945 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 37, оп. 1, а. е. 81, л. 18-19
Регентите на България Венелин Ганев, Цвятко Бобошевски и Тодор Павлов одобряват Наредбата-закон за трудово-възпитателните общежития, посредством издадения на 11 януари с.г. Указ. Към писмото е приложена само последната страница от Указа с печата и подписа на правосъдния министър.

47. **Доклад от инспектор Желязко Троев, завеждащ трудово-изправителните селища, София, 19 април 1945 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 4, л. 1-2
Съдържа информация за вътрешния ред в селищата на ДС при Дупница и язовир Росица.

48. **Доклад относно отказа на Министъра на финансите да се създаде фонд „Трудово-възпитателни общежития“, София, 2 август 1945 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 37, оп. 1, а. е. 81, л. 1-2
Засяга се въпросът за самоиздръжката на въдворените посредством работата им към Министерство на благоустройството и създаването на независим от държавния бюджет фонд, който да разполага със собствени средства.

49. **Указ №56 на регентите на Царство България, София, 21 септември 1945 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 37, оп. 1, а. е. 81, л. 13-13 гръб
Одобрява се Наредбата-закон за учредяване на фонд „Трудово-възпитателни общежития“.

50. **Доклад за състоянието и препоръки за устройството на трудово-възпитателните общежития при МВР, София, [преди 1 август 1946 г., датирано по съдържанието и по друг документ от а. е. Поради затруднената четивност на оригинала на 26 април 1990 г. е извършен препис на документа].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 117, л. 10-19
Съдържа информация за общежитията в страната, битовите условия и трудовата дейност на въдворените и пр.

51. **Правилник за устройството на трудово-възпитателните общежития и вътрешния ред в същите, София, 1 август 1946 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 127, л. 13-18
Регламентира вътрешния ред, устройството, трудовата дейност и наказанията на въдворените лица в ТВО.

52. **Доклад за устройството на трудово-възпитателните общежития и състоянието на фонд ТВО към 15 ноември 1946 г, София, [ноември 1946 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 143, л. 10-14
Съдържа данни за общежитията в страната и стопанската дейност, която развиват, бита на въдворените и др. въпроси.

53. **Доклад относно нерешени въпроси във връзка с поправителните домове и възпитателища за маловръстни, София, 21 май 1948 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 774, л. 20-23
Посочените домове са приравнени към затворите, ето защо храната и облеклото са като в затворите. Хигиената е незадоволителна. Необходимо е в общежитията да се създадат училища и в тях да има повече възпитатели, отколкото надзиратели.

54. **Заповед №200 на министъра на вътрешните работи относно преминаването на служба „Въдворяване и затвори“ при ДС към отдел „Затвори и ТВО“ при МВР, София, 10 март 1949 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 144, л. 23-24
Нарежда да не се изпращат и приемат лица в ТВО без съгласието на главния прокурор. Регламентира редовните свиждания в общежитията да стават само на 1 януари, 1 май, 9 септември и пр.

55. **Заповед №373-П на министъра на вътрешните работи относно откриването на ТВО Белене, София, 30 май 1949 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 2, л. 161
Съгласно 1-во Постановление на Министерския съвет от 27 април 1949 г. се създава ТВО в с. Белене, Свищовско „на плаца на остров Персин“.

56. **Доклад във връзка с охраната на новооткриващото се общежитие при с. Белене, Свищовско, София, [май 1949 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1205, л. 8-12
Съдържа информация, че над 50% от жителите на Белене са врагове на ОФ и със създаването на ТВО на острова ще бъдат лишени от паша на добитъка си. Набелязани са мерки за охраната на обекта. Предлага се милиционерският състав да се подменя на 45 дни поради тежките условия.

57. **Перспективен план за работата в ТВО Белене, Свищовско, с. Белене, [юни 1949 г., датировката е по съдържанието на документа.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1205, л. 1-2
Планира се изграждането на помещения, диги, просеки, граничната застава и провеждането на стопанската дейност.

58. **Инструкция за въдворяване в ТВО, за въдворяване на временно пребиваване, за изселване в ново местожителство, за освобождаване на въдворените, културно-просветната работа в ТВО и затворите и агентурно-оперативната работа при същите, София, [февруари 1950 г., датировката е по друг документ от а. е.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1257, л. 2-5
Установява редът за изпращане в и освобождаване от ТВО и работата с въдворените. Системата на изселване копира тази на въдворяването.

59. **Предложение относно реда за въдворяване в трудово-възпитателни общежития и установяване на ново местожителство, София, 26 юли 1950 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1272, л. 11-13
Определя и категоризира лицата, подлежащи на споменатите административно-принудителни мерки. Предлага на ПБ на ЦК на БКП решение, според което горните мерки се прилагат в случаите, когато обвинителният материал не е достатъчен за подвеждане под съдебна отговорност.

60. **Проект за решение на ПБ относно създаването на комисия по въдворяване на лица в ТВО, София, [май 1951 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1968, л. 60-61
Изтъква се необходимостта да се прекрати практиката околийските и селски народни съвети, както и други длъжностни лица, да изпращат хора в ТВО. Срокът за въдворяване се увеличава на 7 години.

61. **Доклад от Помощник министъра на вътрешните работи относно въдворяването на лица без заповеди, София, 2 януари 1952 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 142, л. 25-26
Съдържа информация, че към 21 декември 1951 г. в ТВО са въдворени 141 лица без заповеди и справки. Вътрешният министър Г. Цанков е сложил резолюция: „Абсолютно забранявам да се пращат арестанти в ТВО, без заповед подписана лично от мен или от упълномощения заместник-министър. Незабавно да се издадат заповеди на основата на доказателствен материал за пратените в ТВО без заповеди лица.“ 3 януари 1952 г.

62. **Протокол №1 от заседанието на комисията по въдворяване в ТВО, София, 1 февруари 1952 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 142, л. 54-55
Отнася се до реда на въдворяване, освобождаване и превъдворяване на лица в ТВО.

63. **Заповед №108 на министъра на вътрешните работи относно предаване на земеделското стопанство „Ножарево“ на държавни земеделски стопанства и закриване на кариерата „Пиргово“, Русенско, София, 16 май 1952 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 142, л. 56-57
Нарежда да се закрият затворническите общежития „Ножарево“ и „Пиргово“, а годните за тежка физическа работа затворници да се изпратят в общежитията „Димитрово“ и „Димитровград“ за минни работници. Преразпределя се щатът на закритите общежития.

64. **Бележка от Вълко Червенков за работата на Комисията по преглеждане списъка на въдворените, София, 8 юли 1952 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 106, л. 3
Указва, че „в ТВО трябва да останат непоправимите заклети врагове, явно опасните за реда и спокойствието в страната елементи, а не за щяло-нещяло да се праща в ТВО“. Има пространна резолюция от вътрешния министър: „Въпреки упражнявания натиск, предупреждения и остри резолюции, за да се свърши качествено и срочно работата с въдворяванията – не се взима от дума. Доведе се работата до ПБ и др. В. Червенков да ни предупреждава въпреки ясните и срочни решения на колегиума и на Комисията по ТВО. Очевидно така повече не може да се работи и ще трябва да се приемат други мерки, колкото и неприятни да са, но край на безотговорността от най-отговорните другари в МВР трябва да се сложи. Другарю Капитанов, правя последно предупреждение, давам последен срок за изпълнение на заповедта ми и решението на колегиума до 20 т.м. На 21 юли да ми се доложи в окончателен вид подробно в духа и изпълнението на бележката на др. В. Червенков и нашите решения.“

65. **Доклад относно намиращите се в ТВО лица, причините на въдворяването им подработката на материалите за комисията по ТВО, София, 23 юли 1952 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 142, л. 27-30
Съдържа статистически данни за въдворените лица.

66. **Становище от началника на отдел I-ДС относно предвидените административни мерки спрямо близките на изменниците на Родината, София, 21 февруари 1953 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 11, л. 85-86
Изразено е несъгласие с разширяването на кръга от близки родственици, подлежащи на наказание. Иска се точна дефиниция на понятието „живеещи под един покрив", което специално за кооперациите в София е неприложимо и пр.

67. **Проект за Инструкция по приложението на наказателно-административните мерки срещу изменниците на Родината и членовете на техните семейства, София, [април 1953 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 11, л. 64-69
Друг вариант на документа е публикуван В: – Горяните. Сборник документи. Том II (1949–1956). С., 2010, документ №168, с. 554-557.

68. **Мнение на Вълко Червенков по доклада на Георги Дамянов и Георги Цанков за помилванията през 1953 г., София, 24 юни 1953 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 106, л. 1-2
Относно помилванията Червенков казва: „Моето мнение е, че ТВО трябва да бъде разтоварено от голяма част от намиращите се в тях" и отправя към Минчо Нейчев въпроса „Какво е конституционното основание за задържане в ТВО? [...] Не могат да лежат в затвора хора неосъдени."

69. **Заповед №С-233 на Георги Цанков, министър на вътрешните работи на НР България, за закриване на някои затвори, ТВО и уреждане положението на разселените лица София, 19 септември 1953 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 19-20.
Закриват се 11 затвора в страната, ТВО Белене и се отменя изселническият режим. Документът е публикуван В: – Десталинизацията – Дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953–1964), С., 2013, документ №55, с. 308-309.

70. **Докладна записка от Министъра на вътрешните работи за провеждането на акцията от 5 ноември 1956 г., София, 8 ноември 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 108, л. 2-4
Дава сведения, че при операцията в цялата страна са задържани 564 лица, от които 374 по линия на ДС.

71. **Права и задължения на надзорно-строевия персонал при поделение 0789-МВР, София, [след ноември 1956 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 100, л. 1-4
Определя правата на надзирателите в ТВО Белене.

72. **Указ №468 на Президиума на Народното събрание, София, 4 декември 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 96, л. 1-2.
За правото на Народната милиция да задържа и изселва или изпраща лица в ТВО. Срокът за престоя в ТВО се определя от министъра на вътрешните работи и главния прокурор. Документът е публикуван В: – Десталинизацията – Дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953–1964), С., 2013, документ №68, с. 350-351

73. **Заповед №I-182 на Заместник-министър Апостол Колчев в изпълнение на постановление №451 на Министерския съвет, София, 22 декември 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 28, л. 312-313
Относно отварянето на ТВО Белене. Документът е публикуван В: – Десталинизацията – Дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953–1964), С., 2013, документ №69, с. 351-352

74. **Инструкция по пропускателния режим и режимните мероприятия на ТВО и затвора в с. Белене, Свищовско, 22 декември 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 142, л. 8-13
Регламентира достъпа и придвижването в района и на територията на посочените обекти.

75. **План за вътрешната охрана и отбрана на обектите на ТВО и затвора в с. Белене, Свищовско, [22] декември 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 142, л. 1-6
Определя действията на длъжностните лица в усложнена обстановка, редът за употреба на оръжие и др.

76. **Справка от Министъра на вътрешните работи до ПБ на ЦК на БКП за въдворените в ТВО Белене към 10 февруари 1957 г., София, 12 февруари 1957 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 108, л. 5-7
Към посочената дата в лагера има 1120 души, от които 247 въдворени за контрареволюционна дейност, в това число бивши министри, военни и опозиционери.

77. **Информация за въдворените в ТВО криминални престъпници към 10 март 1957 г., София, [след 10 март 1957 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1528, л. 5
Въдворяването в ТВО е характеризирано като подходяща мярка, която трябва да се прилага и в бъдеще.

78. **Мнение от Мирчо Спасов относно въдворяването на криминални престъпници в ТВО, София, 23 март 1957 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1528, л. 4
Според генерала ТВО е „по-силно респектираща мярка, отколкото съдебната и затворническа процедура".

79. **Из Отчетен доклад за агентурно-оперативната работа по линия на ДС при поделение 0789-МВР, с. Белене, Свищовско, за периода от 15 ноември 1956 до 1 септември 1957 г., София, 17 септември 1957 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1589, л. 7-11; 22-23
Съдържа статистически сведения за въдворените „контрареволюционни елементи".

80. **Информация относно операцията по задържането на хулигани и други престъпни елементи в София, 26 януари 1958 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1535, л. 11
По сведения на Софийско окръжно управление на МВР към 13 часа са задържани 956 лица, срещу които незабавно е започнато следствие.

81. **Докладна записка относно възможностите и готовността на поделение 0789-МВР с. Белене, Свищовско за приемане на нови въдворени, София, 27 януари 1958 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1552, л. 8-11
Съдържа информация за инвентара на общежитието и възможността да приеме 2400 мъже при „нормални условия (едно войнишко легло)". Дадени са инструкции за изпращането на въдворените.

82. **Из Доклад относно изпълнението на решението на ПБ на ЦК на БКП по прочистване на столицата от хулигани, криминални престъпници-рецидивисти и други обществено опасни лица, София, 10 февруари 1958 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1541, л. 1-2; 5-12
Обобщава резултатите от следствените действия и посочва основните причини за хулиганството и престъпността в София.

83. Доклад относно работата, обстановката, дисциплината и предложение за бъдеща дейност с новопристигналите въдворени, Белене, 25 февруари 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1552, л. 4-7
Съдържа данни за въдворените, техния бит и трудовата им ангажираност.

84. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП относно провеждането на операция „Мълния“ София, [след февруари 1958 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1540, л. 1-7
Предоставя синтезиран анализ на резултатите от проведената акция по прочистването на столицата от хулигани, рецидивисти и други обществено опасни лица, и за живота на задържаните непълнолетни в ТВО. Предлага с възпитателна цел последните да бъдат въдворени в общежитието в Белене за срок от една година.

85. Докладна записка относно съвещание в Белене между представители на Министерството на правосъдието и МВР, София, 14 април 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1552, л. 17-20
Отправено е предложение да се освободи целият остров Персин за нуждите на ТВО Белене.

86. Справка за разстановката и разпределението на силите на въдворените при поделение 0789-МВР, с. Белене, 31 май 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1544, л. 1-2
Съдържа данни за трудовата ангажираност на въдворените лица.

87. Докладна записка за оперативната работа в поделение 0789-МВР, с. Белене, Свищовско, 8 юли 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1549, л. 2
Отправено е предложение отделение „Въдворяване и изселване“ да отговаря за оперативната работа в обекта.

88. Докладна записка относно държането и проявите на въдворените в ТВО Белене бивши земеделски опозиционери, София, 24 ноември 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1547, л. 5-9
Съдържа сведения за т. нар. „наказателна бригада“ и за побой и издевателства от страна на криминални над Христо Стоянов, Крум Неврокопски и Александър Пършев пред погледите на началника на обекта и надзирателите.

89. Докладна записка относно лекуване на въдворени в болницата на МВР в София, [30 януари 1959 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1558, л. 1
Генерал Спасов е поставил резолюция на искането „Няма нужда чак тука да ги лекуваме в София – такива възможности нямат честните и добри хора от населението, а вие сте се загрижили толкова много за престъпниците. [...]“

90. Писмо от Главния прокурор до Министъра на вътрешните работи относно процедурата по освобождаване на лица от ТВО, София, 6 март 1959 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1557, л. 1-2
Йордан Чобанов припомня, че след изтичането на определения срок лицата трябва да бъдат освобождавани автоматично, без каквито и да било заповеди за това. С резолюция върху документа министър Цанков нарежда практиката със заповедите за освобождаване да остане, като вече няма да се съгласува с Главния прокурор.

91. Информация за производствената дейност и извършената работа от въдворените при поделение 0789-МВР Ловеч, [10 май 1961 г., датировката е по друг документ от а. е.]
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1519, л. 4-7; 17
Дава сведения за извършената работа и левовата ѝ равностойност и разходите по трудовата група за периода от 1 януари до 30 април 1961 г. В бележка към документа с дата

25 май 1961 г. ген. Спасов прави извода, че народното стопанство има чиста печалба от извършената от въдворените безплатна работа.

92. **Окръжно от отдел „Инспекторат“ до поделенията на МВР относно работата на отделение „Въдворяване и изселване“, София, 10 август 1961 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1594, л. 1
Съобщава, че всички въпроси, свързани с ТВО, трябва да се изпращат до поделение 1248-МВР, а не до ликвидираното от Правителството поделение 0789. Документът е публикуван В: – Десталинизацията – Дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953–1964), С., 2013, документ №81, с. 381-382

93. **Бележки по проекта за Правилник на трудовата група в Ловеч, 17 февруари 1962 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1567, л. 8
Отправено е искане „да се определи точно какви грубости, своеволия и извращения не бива да се допускат от ръководния и охранителния състав там“.

94. **Предложение за допълнение към Правилника за трудовата група на ръководство към поделение 1248-МВР София, [Ловеч, февруари 1962 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1567, л. 18-19
Началникът на трудовата група коригира предложението на Мирчо Спасов за трудов ден „без определен работен час и норми“, да стане „като продължителността на работния ден е до 10 часа съобразно сезона“ и др.

95. **Окръжно до всички поделения на МВР в страната за съобразяването на принудителните мерки с духа на XXII конгрес на КПСС и Ноемврийския пленум на ЦК на БКП, София, [февруари 1962 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1567, л. 20-22
Демонстрира ролята на обществените организации при налагането на подобни наказателни мерки.

96. **Бележка от Мирчо Спасов до началника на ОУ МВР - Ловеч полк. Кирил Александров за прилагането на Правилника на трудовата група, София, 1 март 1962 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1593, л. 1
Генерал Спасов нарежда да се спазват „най-точно и безупречно“ всички негови указания „извън тук приложения правилник“.

97. **График на работния ден за питомците в трудовата група при Окръжно управление МВР Ловеч, 30 март 1962 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1567, л. 11-12
Съобразно сезона трудовият ден на питомците ще бъде около 10 часа.

98. **Инструкция до поделенията на МВР в страната за необходимите мерки за възпитателно въздействие върху освободените лица от трудовата група в Ловеч, София, 21 април 1962 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 103, л. 2
Заместник-министърът на МВР Демир Борачев нарежда незабавно да се влезе във връзка с народните съвети и обществените организации, които да устроят бита и да заобиколят освободените със „здрава трудова среда“.

99. **Секретна Заповед №I-152 на министъра на вътрешните работи за разформироване на трудовата група – Ловеч и нейния филиал край с. Скравена, София, 8 май 1962 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 104, л. 1-2
Документът е публикуван В: – Десталинизацията – Дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953–1964), С., 2013, документ №87, с. 395

Затвори:

100. Сведения за затворническия лагер в околностите на мина „Пирин“, Горна Джумая, 11 септември 1945 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 114, л. 23
В лагера се намират 123 затворници с присъди от Народния съд. Според местния инспектор на ДС в затворническия лагер не е установен никакъв режим, като самите затворници са превърнати в обикновени работници.

101. Писмо до Никола Петков, относно установения режим и бита на политическите затворници в каменната кариера на мина „Пирин“, с. Брежане (Горноджумайско), 28 септември 1945 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 13, оп. 1, а. е. 16 Д, л. 25-26 гръб
Подателят на писмото описва „противозаконната каторга“, на която са обречени политическите затворници и отправя апел за тяхното връщане по затворите.

102. Доклад относно общото състояние и организация на затворите, София, [след 29 март 1947 г., датировката е по съдържанието на документа]
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98, л. 188-190
Поставени са въпросите за категоризацията на затворниците, режимът и подобряване администрирането на затворите. Съобщава се, че в Сливенския затвор се приемат предимно „политически“ затворници, а в Кюстендил и Пазарджик предимно криминални.

103. Заповед №351-П на министъра на вътрешните работи относно недопускане на външна работа на политически затворници и такива, осъдени за тежки криминални престъпления, София, 13 май 1948 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 2, л. 79
Наредено е взимането на срочни мерки за затягането на реда и дисциплината в затворите.

104. Правила за изпълнение на наказанията и осигурителните мерки, [София, 1949/1950]
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98, л. 152-168
Правилникът се разпростира върху задържаните в затворите, трудово-възпитателните общежития, поправителните домове и възпиталищата.

105. Доклад от вътрешния министър до председателя на Министерския съвет относно задължението на МВР да осигури работна група от 3000 затворници и въдворени за изработването на отводнителните и напоителни канали в Никопол – Беленската низина, [София, след 27 май 1950 г., датировката е по съдържанието на а. е.]
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1274, л. 1-2
Информира, че поради изтичане на срока на наложените наказания работната група е намалена с 1200 души, а при една евентуална амнистия за 9 септември ще намалее допълнително. Предлага ускорено изпълнение на работата до есента на 1950 г. за сметка на каналите на Бръшлянската низина.

106. Писмо от Организацията на обединените народи до МВнР на НРБ относно ревизията на съвкупността от правила за третирането на затворниците, Ню Йорк, 7 юли 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1679, л. 14-15
Информира за предстоящото изработване на международна конвенция за минималните норми по отношение на третирането на лишените от свобода.

107. Правила за третирането на задържаните лица (затворници), [Ню Йорк, приложено към писмото на ООН от 7 юли 1950 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1679, л. 5-6 гръб
Документ на Международната наказателна и изправителна комисия, в който са заложени основни норми-минимум за отношението към лицата, лишени от свобода.

108. Общ правилник за изправително-трудовите учреждения, София, 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1745, л. 75-98
Предварителен проект, регламентиращ „изправително-трудовата политика“ в затворите и трудовите колонии от различен тип.

109. Проект на заповед за подобрение на работата в управление „Затвори и ТВО“, София, 1953 г. [след 20 март, датировката е по друг документ от а. е.]
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 2, а. е. 65, л. 34-36
Разпоредено е укрепването на единоначалието в затворите, усилване на плановостта, политико-просветната работа и др.

110. Из Протокол №11 от заседанието на Колегиума на МВР, София, 13 април 1954 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 2, а. е. 120, л. 42-45
Разгледан е докладът от проверката на бившето управление „Затвори и общежития“.

111. Правилник на наблюдателните комисии при окръжните народни съвети по превъзпитание на лишените от свобода и настаняване на работа след освобождаването им, София, 17 юли 1961 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1566, л. 1, с. 36-39
При градските народни съвети в София, Варна и Пловдив се създават наблюдателни комисии за провеждане на обществен контрол над дейността на затворите и трудово-поправителните общежития.

112. Писмо от Окръжно управление на МВР – Варна до Шесто управление ДС, Варна, 21 април 1975 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 701, л. 65
Отправено е искане за справка за осъдените за политическа дейност лица от турски произход от Варна и окръга за периода 1970–1975 г.

113. Доклад за състоянието на агентурно-оперативната работа по линия на ДС и НМ в затворите, София, 10 декември 1976 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 38, оп. 1, а. е. 72, л. 99-106
Разгледана е работата по обслужването на затворите и са набелязани мерки за подобряването ѝ с цел предотвратяване на бягства и други престъпления.

114. Доклад от началника на затвора в Пазарджик за затворника Георги Атанасов Заркин, Пазарджик, 22 септември 1977 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 1032, л. 147-151
Съдържа информация за присъдата на Заркин по политическа линия, поведението му в затвора и неговата смърт на 7 август 1977 г.

115. Писмо до началника на Школата на МВР относно рапорта на аспирант към школата да анкетира политически затворници, София, 1 август 1978 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 1150, л. 11
Дава сведение, че по оперативни съображения Шесто управление ДС смята за нецелесъобразно провеждането на подобна анкета в затвора в Стара Загора.

116. Заповед относно задачите и организацията на агентурно-оперативната работа на органите на МВР в местата за изпълнение на наказанието лишаване от свобода, София, 2 април 1980 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 329, л. 249-261
Регламентира ръководната роля на Шесто управление – ДС в организацията и осъществяването на агентурно-оперативната работа.

117. Из Стенограма от оперативка на ръководството на МВР, състояла се на 20 март 1985 г., на която присъстват началниците, заместник-началниците и партийните секретари

на ОУ на МВР - Пловдив, Кърджали, Хасково, Стара Загора, Сливен, Бургас, Варна, Толбухин, Силистра, Разград, Шумен, Търговище и Русе и се отчита агентурната работа по лицата, възстановили българските си имена, София, 17 април 1985 г.
АКРДОПБГДСРСБНА-М, ф. 1, оп. 12, а. е. 656, л. 1; 56; 130-131; 147; 156; 185
Отправена е препоръка по-често да се използва Белене за пречупване съпротивата на преименуваните. Посочени са примери за „изолиране на най-отявлените националисти“ посредством мобилизирането им в поделенията на МНО. Пълният текст на документа е публикуван В: – Държавна сигурност - смяната на имената - Възродителният процес, DVD 1, разширен вариант, документ №223.

118. Секретна телеграма от Окръжно управление на МВР – Кюстендил до поделения 72000 и 72400, МВР – София, Кюстендил, 23 октомври 1986 г.
АКРДОПБГДСРСБНА– М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 49, л. 35
Информира за съществуващи проблеми със зачитането на трудовия стаж за престоя и работата на лицата, принудително въдворени в Бобов дол и Белене, по чл. 39, ал. 1, т. 1 от Закона за народната милиция.

119. Решение относно усъвършенстване организацията и ръководството на агентурно-оперативната работа в местата за изпълнение на наказанието лишаване от свобода, 20 ноември 1986 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 12, а. е. 725, л. 12-19
Предвидено е разработването на автоматизирана информационна система, която да осигури непрекъснат контрол над всички затворници и оперативно-интересните лица, като се обърне специално внимание на лицата с „възстановени имена и годните за терор“.

120. Из Протокол от проведено съвещание на Окръжно управление на МВР – Кърджали относно задачите на органите на Държавна сигурност, произтичащи от решенията на XIII конгрес на БКП, Кърджали, 26 януари 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11 а, а. е. 252, л. 156 - 160; 194; 206
Съдържа информация за проведени репресии срещу граждани с променени имена в хода на Възродителния процес. Пълният текст на документа е публикуван В: – Държавна сигурност - смяната на имената - Възродителният процес, DVD 2, разширен вариант, документ №3.

121. Заповед относно организацията и задачите на агентурно-оперативната работа на органите на МВР в местата за изпълнение на наказанието лишаване от свобода, София, 18 март 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 359, л. 207-220
Организацията, ръководството и контролът на работата ще се извършват от отдел „Затвори“ - МВР с методическата и оперативна помощ на Шесто управление - ДС, ДНМ и СГУ.

122. Писмо от отдел „ООН и разоръжаване“ до отдел „Секретариат“ на МВР за осъществен контакт на организацията „Международна комисия на юристите“ с Постоянното представителство на НРБ в Женева, София,
13 февруари 1989 г.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 744, л. 108-109
Организацията проявява загриженост за ареста на членове на „Дружеството за защита правата на човека“ и възнамерява да следи процеса срещу тях, като изпрати наблюдател.

123. Писмо от Главно следствено управление на МВР относно задържаните членове на „Дружеството за защита правата на човека“, София, 2 март 1989 г.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 744, л. 110-112
Информира началника на ЦИОУ, че на 14 януари 1989 г. Петър Манолов и другите за-

държани лица са освободени от ареста на ГСУ, без да им бъде повдигнато обвинение, но работата по делото продължава. Целесъобразно е да се отговори на „Международната комисия на юристите", че срещу Манолов и съмишлениците му не се води съдебен процес, поради което няма законно основание член на тяхната организация да присъства като наблюдател.

124. Сведение за непозволено изнасяне на писма от затвора в София, 27 февруари 1989 г.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 744, л. 158-161
Информира, че политическият затворник Янко Янков изнася писма с помощта на адвокат до Блага Димитрова и Радой Ралин. С едно от писмата иска да информира западната общественост за нанесен му побой по време на престоя му в наказателна килия, заради обявена гладна стачка.

125. Информационно съобщение за поведението на лишените от свобода с възстановени имена в затворите, София, 19 април 1989 г.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 745, л. 75-75 гръб
Дава сведения за намеренията за подготовка и провеждане на масови гладни стачки и отказ от работа, координирано с близките на затворниците, които трябвало да организират по същото време седящи демонстрации на обществени места.

126. Информация за организиране на гладна стачка в затвора в София, 30 май 1989 г.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 745, л. 195-196
Политическият затворник Янко Янков коментирал планираната от мохамеданите гладна стачка и споделил, че вълнообразното й провеждане в различните затвори ще има по-голям ефект. Стачкуващите щели да посещават столовата, но нямало да се хранят, а по време на работа нямало да се стремят да изпълняват нормите си.

127. Информация за обстановката в затворите към 9,00 часа на 6.12.1989 г., София, 6 декември 1989 г.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 748, л. 25-26
Съобщава, че личният състав в затворите работи при „твърде усложнена обстановка". Голяма част от лишените от свобода протестират с редица искания, включително и за обща амнистия.

128. Из досието на политическия затворник Айруш Ибрахим Хаджи.
АКРДОПБГДСРСБНА–ЗД №105/74 (Ст. З.), л. 3-3 гръб; 21-22; 24; 39; 41-42
Заедно със свои съселяни е осъден за организиране и ръководство на група с цел отслабване властта на Народна република България. Преименуван в затвора в Стара Загора на Алдин (Ангел) Банков Хаджиев.

LIST OF DOCUMENTS WITH ANNOTATIONS

Deportation and re-settlement:

1. **Ordinance No. 9 of the Council of Ministers, Sofia, 30 March 1948.**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 777, л. 1
   A commission is appointed to prepare a specific plan for the deportation of Turkish and Bulgarian Mohammedan population from the southern and south-eastern border regions and their re-settlement in the interior of the country.

2. **Report by the Minister of Interior regarding the re-settlement of some Turkish and Bulgarian Mohammedan population from the southern and south-eastern borders, Sofia, [after 30 March] 1948.**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 347, л. 1-6
   The document, addressed to the Chairman of the Council of Ministers, suggests measures to thoroughly cleanse the southern and south-eastern border regions, in accordance with the Law on Labour and Land Property. MoI is expected to make sure that re-settled families do not leave their new places of residence. Turks who want to emigrate to Turkey should be allowed to do so.

3. **Minutes from the meeting of the special commission on deportation of Turkish and Bulgarian Mohammedan population from the southern and south-eastern border areas and their re-settlement in the interior of the country, Sofia, 8 April 1948.**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 347, л. 11-14
   Measures are identified to ensure the proper organisation and coordination of the deportation plan, and specify new settlement locations.

4. **Information on the persons and families from border areas pending re-settlement, Sofia, [May 1948].**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 777, л. 17
   Table of family names and information on their livestock.

5. **Report on cleansing the border area from politically unreliable elements, Sofia, 25 June 1948.**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 347, л. 24-25
   The issue of full deportation of residents and formation of a border strip with access only for border police authorities is addressed. There is a note by A. Yugov on the document.

6. **Note by the Chairman of the Council of Ministers, Georgi Dimitrov, concerning implementation of deportation procedures in border areas, Sofia, 26 June 1948.**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 347, л. 23
   Re-settlement is to be done in a quiet and tactical manner, with an emphasis on the point that "this is not a measure of punishment, but a state necessity".

7. **Instruction on deportation of families, who are enemies of the state, from the southern border region, Sofia, [July 1948, dated based on another document from the same archival unit].**
   АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1254, л. 40-44
   The deportation is to be prepared and implemented under the direct responsibility of the Deputy Director of the State Security Directorate, Major General Blagoy Penev.

8. **Progress report on the re-settlement project in accordance with ordinances No. 9 and No. 15 of the Council of Ministers, Sofia, 9 October 1948.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 347, л. 47-49
Information by the head of the frontier forces, Major General Yonko Panov, on the results of the deportation of "relatives and associates of deserters and bandits" containing a recommendation to implement the second phase of the operation before winter fall.

9. **Report on the re-settlement of families deported from the southern border area, Sofia [1948].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 2, л. 45
The outstanding issues of land settlement, living conditions, healthcare and political education of re-settled families are addressed.

10. **Order of the Prime Minister, Vasil Kolarov, to immediately put the forced re-settlement operations on hold, Sofia, 3 November 1949.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1180, л. 1-2
Forced re-settlement is to be stopped "immediately" until proper rules and procedures are adopted by the Council of Ministers.

11. **Proposal by the People's City Council in Rouse about the deportation of certain residents, Rouse, 16 November 1949.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 2, л. 51
The document suggests deporting persons or families who do not engage in community service, and using their homes to accommodate workers, officers and members of the militia who need it.

12. **Order No. 9-П of the Minister of Interior regarding deported persons, Sofia, 4 January 1950.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 7
The Minister reminds that deported persons are forbidden to go back to their original places of residence, as well as other explicitly specified locations, but they cannot be subject to restraining measures, which are not prescribed in their deportation orders.

13. **Ordinance No. II-1367 of the Council of Ministers, Sofia, 22 May 1950.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 8
The document refers to deportation arrangements for persons or families from border areas or big cities.

14. **Proposal by the Minister of Interior on finding a solution to the housing problems of State Security Directorate employees, Sofia, 26 May 1950.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1275, л. 1-2
It is suggested to vacate residences in the capital of Sofia by deporting and re-settling "active enemy and parasitic elements".

15. **Report on the deportation of enemy elements from villages along the border and their re-settlement to sub-districts around Sofia, Sofia, [10 August 1950, dated based on another document from the same archival unit].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 348, л. 2-5
The document provides a detailed description of the deportation mechanism and the results of the operation.

16. **Brief report on the current condition of enemy families deported from the southern and western border areas and re-settled to the interior of the country, Sofia, 10 March 1951.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 350, л. 1-2
The problems of housing and living conditions of re-settled families in many districts remain unsolved.

17. **Brief report on deported and re-settled persons in the country to 1950, inclusive, Sofia, 21 March 1951.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 349, л. 2-3
The number of deported families is reported. A note by the Minister of Interior on the document reads: "Comrade Cholakov, the relevant authorities assigned with the task of deportation and internment should be held responsible for not keeping records. Not having the numbers and the new locations? What were they doing so far? Reporting data is to be put in order immediately. No more negligence and irresponsibility. What is the point then of these special agencies?" G. Tsankov, 25 March 1951.

18. **Order No. 13606-П of the Minister of Interior about preventing the return of re-settled persons to their original places of birth, Sofia, 1 August 1951.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 12-14
Re-settled persons are to remain at their new living locations. Violators of the order are to be sent to labour camps.

19. **Memorandum on the weaknesses of the deportation and re-settlement project, Sofia, 22 March 1952.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 2, л. 103-104
A number of gaps are addressed in terms of reporting, absence of coordinated efforts with frontier forces, over-concentration of re-settled person in some areas, etc.

20. **Order of the Minister of Interior regarding the re-settlement of families of national traitors currently residing in Sofia, Stalin, Bourgas, Plovdiv, the western, southern and eastern border areas, Sofia, [before 20 March 1953, dated based on content].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 11, л. 109-110
Orders are to prepare the operation in secret and forward deportation documents to the MoI on 20 March 1953 at the latest.

21. **Brief report on citizens returning to Sofia without MoI permission, Sofia, June 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 13, л. 13-13 гръб
Data shows that a large number of re-settled persons have returned to Sofia, obtained certificates from the regional councils, and had legal passports issued.

22. **Report on re-settled families previously living in Sofia, big cities and border areas, Sofia, 22 August 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3104, л. 5-8.
Data concerns persons re-settled post 9 September 1944 and reasons as to why they were affected by this measure. It is suggested that the Party Bureau should lift the deportation orders on all re-settled families around the country. The document is published in: De-Stalinisation: the Dilemma of a Controversial Decade (1953–1964), S., 2013, Document No. 52, pp. 300-302.

23. **Proposal from the Minister of Interior to the Party Bureau of the CC of BCP to identify areas in the country where re-settling is not allowed, Sofia, 21 October 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 5, а. е. 36, л. 10-11
Since re-settled persons return to border areas and big cities, a proposal is made to prepare a detailed list of locations where settling in is only possible with explicit MoI authorisation.

24. **Order No. И-302 of the Minister of Interior on lifting deportation orders, Sofia, 29 April 1954.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 24
Orders are lifted in relation to all persons concerned. The ones who continue to engage in anti-state and criminal acts are to be put to trial. The document is published in: De-Stalinisation: the Dilemma of a Controversial Decade (1953–1964), S., 2013, Document No. 58, pp. 314-315.

25. **Circular letter to MoI divisions around the country regarding making the capital free of enemy elements, Sofia, 23 November 1956.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 27-29
There is an order to prepare data on persons to be deported out of Sofia.

26. **Report from the Minister of Interior to the Party Bureau of the CC of BCP regarding moving capitalist and kulak elements and repeat offenders out of Sofia, Sofia, [after 26] April 1957.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1525, л. 5-11
The Minister recommends revoking the Sofia residence permits and re-settling concerned individuals in villages or smaller towns around the country.

27. **Decree No. 10 of the Presidium of the National Assembly, Sofia, 10 January 1959.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 111, л. 51-52
Article 14 of the Decree on People's Police is amended to delegate the right to arrest and re-settle persons with permission of the Minister of Interior and written approval of the Prosecutor General.

28. **Order No. 84 of the Minister of Interior on re-settling Nikola Koufardzhiev, Benjamin Varon, Veselin Dashin, Georgi Milev, Dobri Terpeshev and Yonko Panov, Sofia, 29 April 1961.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 850, л. 1-2
The "revisionist-factionaries" referred to and their families are deported out of Sofia and deprived of their Sofia residence permits.

29. **Instructions on the implementation of the Decree on escalating measures against individuals who refuse to perform community work and engage in anti-social parasitic way of life, Sofia, 15 August 1962.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 50, л. 19-30
The document introduces measures to be implemented by the militia, prosecution, people's councils and court houses, aided by volunteer squads, comrades' courts and public organisations, in relation to people who fall into the category.

30. **Order No. 1598 on the implementation of the Decree on escalating measures against individuals who refuse to perform community work and engage in anti-social parasitic way of life, Sofia, 15 August 1962.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 50, л. 31
Locations for forced re-settlement and work placement are identified.

31. **Copy of Decision No. 314 of the Party Bureau of the CC of BCP of 3 November 1962.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 111, л. 44
The Politbureau finds it advisable for the Minister of Interior to lift the deportation orders on all re-settled Bulgarian citizens around the country.

32. **Report on the implementation of Article 14 of the Decree on the People's Militia, Sofia, 10 October 1964.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 107, л. 1-4
According to data, 754 persons are deported out of the capital and re-settled in other areas of the country after 9 December 1963. Further information concerns persons engaged in forced labour at the Belene State Farm.

33. **Circular letter to district and people's courts, prosecution offices, MoI divisions and executive committees of district people's councils, Sofia, 2 April 1970.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 42-43.
The letter specifies deportation and re-settlement rules and procedures.

34. **Brief report about the reasoning behind the decision of the People's Militia to continue to implement the coercive administrative measures provided for in Article 14 of the Decree**

on the People's Militia, further referred to in the Draft Law on People's Militia, Sofia, 14 August 1975.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 44-51
The Ministry of Justice and the Office of the Prosecutor General share MoI's view that coercive administrative measures are a must in relation to certain categories of people at this stage of social development.

35. **Brief report on anti-Bulgarian material distributed in the GFR, Sofia, 4 October 1976.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 38, оп. 1, а. е. 69, л. 114-117
The document concerns posters about the internment of politically inconvenient persons in psychiatric institutions in the town of Byala and in the Belene State Farm, distributed in Köln.

36. **Letter by Amnesty International to Svetla Daskalova, Minister of Justice of the People's Republic of Bulgaria, s.l., 21 March 1977.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 1032, л. 86-88
Attention is drawn to the fact that Bulgaria is among the few Eastern European countries, alongside Albania and Soviet Russia, which resorts to forced re-settlement, in violation of international law.

37. **Ordinance No. I-385 on the implementation of Article 40a of the Law on the People's Militia, Sofia, 28 November 1983.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 62-70
The ordinance lays down the rules and procedures for implementation, organisation and control of forced re-settlement. Lawyers for the defence are not allowed in court during trials.

38. **Order No. I-64 of the Minister of Interior about the implementation of the coercive administrative measure "forced re-settlement" pursuant to Article 39(1)(1) of the Law on People's Militia, Sofia, 9 April 1985.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 349, л. 210-211
The Department of Prisons at the MoI is assigned with the coordination of supervision and control of persons interned in the Belene facilities.

Labour mobilisation:

39. **Law on Labour Mobilisation of Vagabonds and Wanderers, Sofia, 8 August 1946.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98, л. 69-72 гръб
The law lays down the regulations on labour mobilisation of certain sections of society.

40. **MoI circular letter to its divisions around the country, all district heads and municipal mayors regarding the implementation of the Law on Labour Mobilisation of Vagabonds and Wanderers, Sofia, 18 February 1947.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98, л. 67-68 гръб
The letter provides instructions on the implementation of the law with an emphasis on the fact that difference should be made between persons subject to the Decree on Reform-through-Labour Camps and those subject to the Law on Labour Mobilisation of Vagabonds.

41. **Order No. 613 of the Minister of Interior regarding commissions for labour mobilisation, Sofia, 8 March 1948.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98, л. 77-77 гръб
The order lays down the composition of commissions for labour mobilisation of vagabonds and wanderers.

42. **Report to the Minister of Interior regarding the implementation of the Law on Labour Mobilisation, Sofia, [after 23 July 1948, dated based on content].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98, л. 66

The report deals with the issue of practical classification of persons as vagabonds and their prosecution under the applicable law.

43. **Report on the preparation of the labour mobilisation campaign in 1949, Sofia, [1949].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1205, л. 13-15
The information concerns the organisation of places of work and the number of persons to be mobilised. It is further emphasised that most of them are active enemies of the government, some of which are on the list merely for political reasons.

Reform-through-labour institutions (RLIs):

44. **Ordinance No. 1 of the Council of Ministers, Sofia, 20 December 1944.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 37, оп. 1, а. е. 81, л. 26-26 гръб
A decree on RL institutions is adopted pursuant to Article 47 of the Constitution.

45. **Ordinance No. 2 of the Council of Ministers, Sofia, 20 December 1944.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 37, оп. 1, а. е. 81, л. 23
A decree on RL institutions for politically dangerous persons is adopted pursuant to Article 47 of the Constitution.

46. **Notification letter from the Ministry of Justice to MoI's administrative division in relation to the endorsement of Decree No. 8, Sofia, 15 January 1945.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 37, оп. 1, а. е. 81, л. 18-19
Bulgarian regents, Venelin Ganev, Tsvyatko Boboshevski and Todor Pavlov, endorse the Decree on Reform-through-Labour Institutions via an ordinance of 11 January of the same year. Only the final page of the ordinance, bearing the stamp and signature of the Minister of Justice, is enclosed to the letter.

47. **Report from Zhelyazko Troev, inspector in charge of RLIs, Sofia, 19 April 1945.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 4, л. 1-2
The information concerns the internal rules in the SS labour facilities in the area of Doupnitsa and the Rositsa Dam.

48. **Report on the refusal of the Minister of Finance to establish fund "Reform-through-Labour Institutions", Sofia, 2 August 1945.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 37, оп. 1, а. е. 81, л. 1-2
The document addresses the issue of self-support of labour institutions. The idea is to have interned persons complete job assignments under projects of the Ministry of Public Works and to establish own fund, independent from the state budget.

49. **Decree No. 56 of the Bulgarian regents, Sofia, 21 September 1945.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 37, оп. 1, а. е. 81, л. 13-13 гръб
A decree on the establishment of fund "Reform-through-Labour Institutions" is adopted.

50. **Report on the state and recommendations about the organisation of RLIs established under the Ministry of Interior, Sofia, [before 1 August 1946, dated based on content and on another document from the archival unit. Due to poor legibility of the original, a duplicate is made on 26 April 1990].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 117, л. 10-19
Report on labour institutions around the country, living conditions in same, work activities of interned persons, etc.

51. **Internal rules and rules of organisation of labour institutions, Sofia, 1 August 1946.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 127, л. 13-18
The document lays down the internal rules, rules of organisation, work and punishment of interned persons in labour institutions.

52. **Report on the organisation of labour facilities and the state of fund "Reform-through-Labour Institutions" as to 15 November 1946, Sofia, [November 1946].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 143, л. 10-14
Report data concerns labour institutions around the country, their economic activity, everyday life of interned persons, etc.

53. **Report on outstanding issues related to correctional and educational facilities for minors, Sofia, 21 May 1948.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 774, л. 20-23
Facilities referred to in the document are regarded to be equivalent to prisons, therefore, provide prison type of food and uniforms, and have poor hygiene. It is necessary to set up schools at such facilities, and to ensure that there are more educators than guards present.

54. **Order No. 200 of the Minister of Interior about placing the Internment and Prisons Service with the SS under the Department for Prisons and RLIs with the Ministry of Interior, Sofia, 10 March 1949.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 144, л. 23-24
It is instructed that no persons shall be interned to labour institutions without authorisation from the Prosecutor General. Standard visits are allowed to take place only on 1 January, 1 May, 9 September, etc.

55. **Order No. 373-П of the Minister of Interior for the opening of the education-through-labour facility in Belene, Sofia, 30 May 1949.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 2, л. 161
27 April 1949 sees the opening of the labour institution in the village of Belene, near Svishtov, "on the parade-ground of the Persin Island", in accordance with Ordinance No. 1 of the Council of Ministers.

56. **Report on the issue of security at the new labour institution in the village of Belene, near Svishtov, Sofia, [May 1949].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1205, л. 8-12
According to the report, over 50 percent of local Belene residents are enemies of the Fatherland Front (FF). The opening of a labour institution on the island will thus mean that enemy elements will be denied pasture grounds for their livestock. Security measures on the site are identified. It is suggested that on-site militia staff should be replaced every 45 days, due to heavy work conditions.

57. **Long-term work plan for the Belene RLI near Svishtov, village of Belene [June 1949, dated based on content].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1205, л. 1-2
Plans include building rooms and embankments, making forest openings, setting up frontier posts, and planning economic activities.

58. **Instruction on internment in RLIs, temporary internment, re-settlement, release of interned persons, cultural and educational activities in labour institutions and prisons, and agent-operational work in same, Sofia, [February 1950, dated based on another document from the archival unit].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1257, л. 2-5
The instruction lays down the rules on the internment in and release from labour institutions, and the work with interned persons. The re-settlement system is said to operate under procedures similar to those of the system of internment.

59. Proposal on rules and conditions for internment in labour institutions and re-settlement, Sofia, 26 July 1950.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1272, л. 11-13
The document identifies and classifies persons subject to the administrative coercive measures in question. The Party Bureau of the CC of BCP is recommended to adopt a decision, according to which the above measures shall be applied in cases of insufficient evidence to take the matter to a trial.

60. Draft Decision of the Party Bureau on setting up a commission on internment in labour institutions, Sofia, [May 1951].
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1968, л. 60-61
The need is emphasised to end the common practice of district and village people's councils, among other officials, sending people to labour institutions. Internment period is increased to seven years.

61. Report of the Deputy Minister of Interior about internment taking place without proper authorisation, Sofia, 2 January 1952.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 142, л. 25-26
It is reported that, by 21 December 1951, 141 persons are interned without authorisation and proper documentation. A note by the Minister of Interior, G. Tsankov, on the document reads: "I explicitly forbid arrested persons to be sent to labour camps without a written order personally signed by me or my authorised Deputy Minister. Based on collected evidence, written orders are to be immediately issued for all persons interned in the absence of such." 3 January 1952.

62. Record of proceedings No. 1 from the meeting of the commission on internment, Sofia, 1 February 1952.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 142, л. 54-55
Points of order include rules on internment, release and repeated internment of persons in reform-through-labour institutions.

63. Order No. 108 of the Minister of Interior regarding placing the Nozharevo State Farm under the management of other state farms, and closing down the Pirgovo Quarry in the district of Rouse, Sofia, 16 May 1952.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 142, л. 56-57
The labour camps of Nozharevo and Pirgovo are to be closed down. Prisoners physically fit to perform heavy manual labour are to be transferred to the coal mines in Dimitrovo and Dimitrovgrad. The staff of no longer existing labour facilities is to be redistributed.

64. Note by Valko Chervenkov regarding the quality of work of the Commission on internment, Sofia, 8 July 1952.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 106, л. 3
Chervenkov reminds that "a labour institution is a place for radical, sworn enemies of the government, who are a real threat to domestic peace and order; you do not send people in on a wimp". Another lengthy note by the Minister of Interior (MoI) on the document reads: "Demands and pressure, strict words of warning and advice meant to bring quality and expediency to the internment process – all has fallen on deaf ears. Now Party Bureau, among others, is getting involved. V. Chervenkov himself is on the matter, in spite of crystal clear and prompt decisions of the Collegium and of the commission on internment. Clearly, this is no way to do a job and further measures, no matter how unpleasant, are a must; the irresponsible manner of the MoI comrades in charge must come to an end. Comrade Kapitanov, this is my final warning; you have the 20th of this month to carry out my order and the decision of the Collegium. On 21 July, I want a final report detailing measures taken to comply with comments made by Cde. V. Chervenkov and our decisions."

65. **Report on persons interned in RLIs, reasons as to why they are affected by this measure, and preparation of material to be presented before the commission on internment, Sofia, 23 July 1952.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 142, л. 27-30
The document provides statistical data on interned persons.

66. **Official comment from the Head of Department I-SS regarding intended administrative measures against relatives of national traitors, Sofia, 21 February 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 11, л. 85-86
The author does not approve of the idea to extend penal measures to close relatives of interned persons. A clear definition of the concept of "living under the same roof" is demanded, since current one is not applicable to apartment houses in Sofia, etc.

67. **Draft Instruction on the implementation of administrative penal measures against national traitors and their families, Sofia, [April 1953].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 11, л. 64-69
A version of the document is published in: The Goryans. Collection of Documents. Volume II (1949–1956). S., 2010, Document No. 168, pp. 554-557.

68. **Opinion by Valko Chervenkov regarding the report of Georgi Damyanov and Georgi Tsankov on pardoned persons in 1953, Sofia, 24 June 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 106, л. 1-2
"In my opinion the number of detainees in labour institutions should go down," Chervenkov writes, and turns to Mincho Neykov with the question "What is the constitutional basis to keep people in labour camps? [...] There can't be prisoners without trial and conviction."

69. **Order No. C-233 of Georgi Tsankov, Minister of Interior of PR Bulgaria, regarding closing down some prisons and labour institutions, and solving household issues of re-settled persons, Sofia, 19 September 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 19-20.
11 prisons and the camp in Belene close down; re-settlement orders are lifted. The document is published in: De-Stalinisation: the Dilemma of a Controversial Decade (1953–1964), S., 2013, Document No. 55, pp. 308-309.

70. **Memorandum of the Minister of Interior regarding the operation of 5 November 1956, Sofia, 8 November 1956.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 108, л. 2-4
564 persons are detained around the country, 374 of which by SS authorities.

71. **Rights and responsibilities of the supervising officers at Division 0789-MoI, Sofia, [after November 1956].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 100, л. 1-4
The document lays down the rights of supervising officers in the Belene RLI.

72. **Decree No. 468 of the Presidium of the National Assembly, Sofia, 4 December 1956.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 96, л. 1-2.
The document deals with the rights of people's militia to detain and re-settle, or confine persons in labour institutions. Confinement terms are to be determined by the Minister of Interior and the Prosecutor General. The document is published in: De-Stalinisation: the Dilemma of a Controversial Decade (1953–1964), S., 2013, Document No. 68, pp. 350-351.

73. **Order No. I-182 of Deputy Minister Apostol Kolchev pursuant to Ordinance No. 451 of the Council of Ministers, Sofia, 22 December 1956.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 28, л. 312-313
The document deals with the opening of the labour camp in Belene. The document is published in: De-Stalinisation: the Dilemma of a Controversial Decade (1953–1964), S., 2013, Document No. 69, pp. 351-352.

74. **Instruction on security and everyday procedures at labour institutions and in the Belene prison near Svishtov, 22 December 1956.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 142, л. 8-13
The instruction lays down the rules of access to and movement in the area and in the facilities referred to in the document.

75. **Plan on internal security and safety of labour institutions and in the prison in Belene near Svishtov, [22] December 1956.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 142, л. 1-6
The plan regulates the rules of procedure in complicated situations, the use of weapons, etc.

76. **Brief report from the Minister of Interior to the Party Bureau of the CC of BCP about interned persons in the RLI in Belene by 10 February 1957, Sofia, 12 February 1957.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 108, л. 5-7
1120 is the number of interned persons within the reporting period. 247 of them, including former ministers, military officers and opposition members, are sent in for involvement in counter-revolutionary activities.

77. **Information on criminal offenders sent to labour institutions by 10 March 1957, Sofia, [after 10 March 1957].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1528, л. 5
Internment in labour camps is recognised as an appropriate measure to continue to be implemented in the future.

78. **Opinion by Mircho Spasov regarding sending criminal offenders to RLIs, Sofia, 23 March 1957.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1528, л. 4
In the general's words, internment in labour institutions is "a measure more effective than judicial procedures and imprisonment."

79. **Extract from a Report on SS related agent-operational procedures at Division 0789-MoI in the village of Belene, near Svishtov, for the period 15 November 1956 – 1 September 1957, Sofia, 17 September 1957.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1589, л. 7-11; 22-23
The document provides statistical data on interned "counter-revolutionary elements".

80. **Information about the operation on arresting hooligans and other criminal elements in Sofia, 26 January 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1535, л. 11
956 persons are arrested by 1 p.m., according to reports of the Sofia District Directorate of the MoI. Criminal proceedings are opened immediately.

81. **Memorandum on the resources and preparedness of Division 0789-MoI in the village of Belene, near Svishtov, to take new inmates, Sofia, 27 January 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1552, л. 8-11
The information concerns inventory reports and available housing facilities for 2400 men under "normal conditions (one soldier's bed)". Instructions are given to send the new inmates in.

82. **Extract from a Report on the implementation of the decision of the Party Bureau of the CC of BCP regarding moving hooligans, criminal recidivists and other dangerous elements out of the capital, Sofia, 10 February 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1541, л. 1-2; 5-12
Summary of investigation results and analysis of the origin of hooliganism and crime in Sofia.

83. **Report on manual labour, discipline and the general situation in Belene, including a proposal on future labour programmes for newly arrived inmates, Belene, 25 February 1958.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1552, л. 4-7
Information on interned persons, their everyday life and involvement in labour programmes.

84. **Report from the Minister of Interior to the PB of the CC of BCP regarding the implementation of Operation "Lightning", Sofia, [after February 1958].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1540, л. 1-7
Concise analysis on results of the operation on moving hooligans, criminal recidivists and other dangerous elements out of the capital. Further information concerns the everyday life of minors in labour institutions. A proposal is made to send same to the Belene labour lamp for a one-year term as a form of educational punishment.

85. **Memorandum about a meeting between representatives of the Ministry of Justice and of the MoI, held in Belene, Sofia, 14 April 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1552, л. 17-20
The focus of main discussions is the proposal to use the entire territory of the Persin Island for the purposes of the Belene labour facility.

86. **Brief report on the location and distribution of the working force on the premises of Division 0789-MoI, village of Belene, 31 May 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1544, л. 1-2
Data on the distribution and involvement of the working prison force in the reform-through-labour programme.

87. **Memorandum on operational activities in Division 0789-MoI, village of Belene, near Svishtov, 8 July 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1549, л. 2
Proposal is made to entrust the Internment and Re-settlement Division with operational activities on location.

88. **Memorandum about the conduct and demeanour of former members of the agrarian opposition, currently imprisoned in the Belene camp, Sofia, 24 November 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1547, л. 5-9
Information concerns the so-called "punishment brigade" and the physical assault and violence acted upon Hristo Stoyanov, Kroum Nevrokopski and Alexander Parshev by some of the criminals in the presence of guards and the head of camp.

89. **Memorandum on the medical treatment of interned persons in the hospital of Ministry of Interior (MoI) in Sofia, [30 January 1959].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1558, л. 1
A note by General Spasov on the request reads: "Taking them to as far as Sofia for medical treatment is quite unnecessary; good and honest people cannot afford the deal, yet you are this concerned about criminals. [...]"

90. **Correspondence from the Prosecutor General to the Minister of Interior about release procedures at labour institutions, Sofia, 6 March 1959.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1557, л. 1-2
Yordan Chobanov recalls that upon expiry of their prison term, inmates are to be immediate released, without the need of further written authorisation. With a note on the document, Minister Tsankov instructs that written release orders remain a must, but approval from the Prosecutor General will not be required.

91. **Information on work practices and completed jobs by inmates in Division 0789-MoI, Lovech, [10 May 1961, dated based on another document from the archival unit].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1519, л. 4-7; 17
Completed assignments, their monetary value in Bulgarian currency and related expenses for the period 1 January - 30 April 1961 are reported. In his note on the document, dated 25 May 1961,

General Spasov draws a conclusion that the place made clear profit as a result of inmates' unpaid manual work.

92. **Circular letter from the Inspectorate Department to MoI divisions regarding the functioning of the Internment and Re-settlement Division, Sofia, 10 August 1961.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1594, л. 1
According to instructions, all questions concerning labour institutions should be forwarded to Division 1248-MoI, instead of to the non-existent government division 0789. The document is published in: De-Stalinisation: the Dilemma of a Controversial Decade (1953–1964), S., 2013, Document No. 81, pp. 381-382.

93. **Comments on the Draft rules of the labour unit in Lovech, 17 February 1962.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1567, л. 8
A request is made to "specify in detail the type of vulgarities, random acts and perversions which are not to be allowed by guards and persons in charge."

94. **Proposal on amending the Rules of the labour unit under Division 1248-MoI, Sofia, [Lovech, February 1962].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1567, л. 18-19
The head of the labour unit proposes Mircho Spasov's definition of a working day "without fixed working hours and quotas" to read "with a working day not exceeding ten hours in accordance with the season", etc.

95. **Circular letter to all MoI divisions around the country regarding compliance of the coercive measures with the directions of the 22nd Congress of the CPSU and of the November Plenum of the CC of BCP, Sofia, [February 1962].**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1567, л. 20-22
Attention is given to the role of public organisations as regards the implementation of similar disciplinary measures.

96. **Note from Mircho Spasov to the Head of the MoI District Directorate in Lovech, Colonel Kiril Alexandrov, on the implementation of the Rules of the labour unit, Sofia, 1 March 1962.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1593, л. 1
Orders are given to follow Gen. Spasov's instructions "not included in the rules enclosed hereto" "in the most precise and correct manner".

97. **Working schedule of the labour unit with the MoI District Directorate in Lovech, 30 March 1962.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1567, л. 11-12
The working day of inmates is around ten hours, according to the season.

98. **Instruction to MoI divisions around the country regarding the necessary educational measures to be taken in respect of persons released from the labour unit in Lovech, Sofia, 21 April 1962.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 103, л. 2
MoI Deputy Minister, Demir Borachev, orders entering into immediate contact with people's councils and public organisations with the instruction to organise the living conditions of released inmates and create "healthy working environment" for same.

99. **Secret order No. I-152 of the Minister of Interior on dissolving the labour unit in Lovech and its division near the village of Skravena, Sofia, 8 May 1962.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 104, л. 1-2
The document is published in: De-Stalinisation: the Dilemma of a Controversial Decade (1953–1964), S., 2013, Document No. 87, p. 395.

Prisons:

100. Information on the prison camp located near the Pirin Quarry, Gorna Dzhumaya, 11 September 1945.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 114, л. 23
There are 123 prisoners convicted by the People's Court in the facility. According to the local SS inspector, the prisoners are turned into regular workers and no regime whatsoever is put in place.

101. Letter to Nikola Petkov, regarding the established regime and everyday life of political prisoners in the Pirin Quarry, village of Brezhane (region of Gorna Dzhumaya), 28 September 1945.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 13, оп. 1, а. е. 16 Д, л. 25-26 гръб
The sender describes the "illegal katorga" where political prisoners are victims of hard labour conditions, and calls for their return to standard prisons.

102. Report on the general state and organisation of prisons, Sofia, [after 29 March 1947, dated based on content].
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98, л. 188-190
The document addresses the issues of prisoner categorisation, regimen and improvement of prison management. According to the document, the prison in Sliven is mostly reserved for "political" prisoners, while most criminal offenders are sent to prisons in Kyustendil and Pazardzhik.

103. Order No. 351-П of the Minister of Interior on prohibiting the involvement of political prisoners and convicted serious offenders in labour projects outside of prison, Sofia, 13 May 1948.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 2, л. 79
Orders are given to implement urgent measures to ensure order and discipline in prisons.

104. Rules on enforcement of penalties and security measures, [Sofia, 1949/1950].
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98, л. 152-168
The rules concern inmates in prisons, reform-through-labour institutions, correctional and educational facilities.

105. Report from the Minister of Interior to the Chairman of the Council of Ministers regarding MoI obligations to organise a working group of 3000 prisoners and interned persons to build the drainage and irrigation systems in Nikopol – the Belene lowlands, [Sofia, after 27 May 1950, dated based on the content of the archival unit].
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1274, л. 1-2
It is reported that the working group is reduced by 1200 persons, due to sentences fully served; further reduction is expected in case of possible acts of pardon on the occasion of 9 September. It is recommended to speed up and complete the project by the autumn of 1950, at the expense of drainage works in the Brashlyan lowland.

106. Letter from the UN to the Bulgarian Ministry of Foreign Affairs regarding the revision of the set of rules on treatment of prisoners, New York, 7 July 1950.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1679, л. 14-15
The letter informs of a forthcoming international convention on standard minimum rules for the treatment of prisoners.

107. Rules on treatment of detainees (prisoners), [New York, enclosure to the UN letter of 7 July 1950].
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1679, л. 5-6 гръб
Document of the International Penal and Penitentiary Commission laying down minimum rules for the treatment of prisoners.

108. General rules for reform-through-labour institutions, Sofia, 1951.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1745, л. 75-98
Preliminary draft of "reform-through-labour policies" in different types of prisons and labour colonies.

109. Draft order on improvement of work in the Prisons and RLIs Directorate, Sofia, 1953 [after 20 March, dated based on another document from the archival unit].
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 2, а. е. 65, л. 34-36
Orders are given to strengthen one-person authority in prisons, improve planning and political and educational activities, etc.

110. Extract from Record of proceedings No. 11 from the meeting of the MoI Collegium, Sofia, 13 April 1954.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 2, а. е. 120, л. 42-45
Debates focus on the report from the inspection of the former Prisons and RLIs Directorate.

111. Rules of procedure of monitoring committees with district people's councils for re-education of prisoners and their job placement upon release, Sofia, 17 July 1961.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1566, л. 1, с. 36-39
Monitoring committees are to be established under city people's councils in Sofia, Varna and Plovdiv to exercise public control over the operation of prisons and correctional labour facilities.

112. Correspondence from the MoI District Directorate in Varna to the Sixth Directorate of the SS, Varna, 21 April 1975.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 701, л. 65
Request for a background check on Bulgarian citizens of Turkish descent from the city and district of Varna, convicted for political reasons within the 1970–1975 period.

113. Report on the state of agent-operational work of the SS and the People's Militia in prisons, Sofia, 10 December 1976.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 38, оп. 1, а. е. 72, л. 99-106
The document deals with providing safety in prisons and identifies steps to improve security measures to prevent escapes and other crimes.

114. Report from the Head of the prison in Pazardzhik regarding prisoner Georgi Atanasov Zarkin, Pazardzhik, 22 September 1977.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 1032, л. 147-151
Information concerns Zarkin's conviction for political reasons, his conduct in prison and his death on 7 August 1977.

115. Letter to the Head of the MoI Academy regarding a post-graduate student's intention to make a survey among political prisoners, Sofia, 1 August 1978.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 1150, л. 11
According to the document, the Sixth Directorate of the SS deems it unreasonable to conduct this type of survey in the prison in Stara Zagora due to operational reasons.

116. Order regarding the targets and organisation of MoI agent-operational activities in prisons and detention facilities, Sofia, 2 April 1980.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 329, л. 249-261
The document endorses the leading role of the Sixth Directorate – SS in the organisation and implementation of agent-operational activities.

117. Extract from a shorthand report of a meeting of the MoI management, held on 20 March 1985 in the presence of heads, deputy heads and party secretaries of MoI district directorates

in Plovdiv, Kardzhali, Haskovo, Stara Zagora, Sliven, Bourgas, Varna, Tolbouhin, Silistra, Razgrad, Shoumen, Targovishte and Rouse. Further information includes the intelligence measures taken regarding persons with restored Bulgarian names, Sofia, 17 April 1985.
АКРДОПБГДСРСБНА-М, ф. 1, оп. 12, а. е. 656, л. 1; 56; 130-131; 147; 156; 185
It is advised to make more frequent use of the Belene facilities to break the resistance to the name changing process. Examples are given on how to "isolate the most prominent nationalists" by mobilising them to join divisions of the MPD. The complete version of the document is published in: State Security. The Name Changing Campaign: the Revival Process, DVD 1, extended version, Document No. 223.

118. Secret telegram from the MoI District Directorate in Kyustendil to divisions 72000 and 72400, MoI – Sofia, Kyustendil, 23 October 1986.
АКРДОПБГДСРСБНА– М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 49, л. 35
Information concerns existing problems with recognising the length of service of participants in forced labour programmes in Bobov dol and Belene, in accordance with Article 39(1)(1) of the Law on People's Militia.

119. Decision on enhancing the organisation and management of agent-operational work in prisons and detention facilities, 20 November 1986.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 12, а. е. 725, л. 12-19
An automated information system is under planning to ensure continuous supervision over prisoners and persons of operational interest, with special attention to persons of "restored names and those suitable to be subjected to terror".

120. Extract from the minutes of a meeting of the MoI District Directorate in Kardzhali regarding the objectives of SS authorities in line with the decisions taken at the 13th Congress of the BCP, Kardzhali, 26 January 1987.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11 а, а. е. 252, л. 156 - 160; 194; 206
The document concerns repressive measures taken against citizens with names changed during the Revival Process. The complete version of the document is published in: State Security. The Name Changing Campaign: the Revival Process, DVD 2, extended version, Document No. 3.

121. Order on organisational matters and agent-operational work of MoI authorities in prisons, Sofia, 18 March 1987.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 359, л. 207-220
Work organisation, management and supervision is the responsibility of MoI's Prisons Department, with the methodological and operational assistance of the Sixth Directorate-SS, the People's Militia Directorate and the Sofia City Directorate.

122. Correspondence from the UN and Disarmament Department to the Secretariat Department of the MoI regarding contacts made between the International Lawyers Commission and the Permanent Representation of the PRB in Geneva, Sofia, 13 February 1989.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 744, л. 108-109
The Commission is concerned about the arrest of members of the Society for Protection of Human Rights and is going to send its observer to follow the trial.

123. Letter from the MoI General Investigation Office concerning the arrested members of the Society for Protection of Human Rights, Sofia, 2 March 1989.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 744, л. 110-112
According to the letter, addressed to the Head of the Information Services Centre, on 14 January 1989, Petar Manolov and the other detainees are released from custody at the Main Investigation Directorate. No charges are brought against them, but investigation and case work continues. It is recommended to prepare a written response to the International Lawyers Commission, in the sense that there are no judicial proceedings brought against Manolov and his associates, which rules out any legal grounds for members of their organisation to be present as observers.

124. Information about illegal disclosure of letters of inmates from the prison in Sofia, 27 February 1989.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 744, л. 158-161
The document informs that the political prisoner Yanko Yankov has managed to forward letters to Blaga Dimitrova and Radoy Ralin with the help of his lawyer. In one of his letters he wants to inform western public of a physical assault and battery he suffered during incarceration for his involvement in a hunger strike.

125. Information notice about the conduct of prisoners with restored names, Sofia, 19 April 1989.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 745, л. 75-75 гръб
According to the document, prisoners intend to organise major hunger strikes and refuse to work. Their efforts will take place simultaneously with sitting demonstrations planned by their relatives.

126. Information about a hunger strike taken place in the prison in Sofia, 30 May 1989.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 745, л. 195-196
In the opinion of political prisoner Yanko Yankov, the prison strike, planned by Bulgarian Mohammedans, will be more efficient if taking place in waves, prison after prison. Prisoners on strike are planning to go to the canteen but refuse to eat, and to intentionally fail to meet their work quotas.

127. Information on the state of the prison system by 9:00 a.m. on 6 December 1989, Sofia, 6 December 1989.
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 748, л. 25-26
It is reported that prison staff is working under "extreme conditions". Most prisoners complain and demand changes, including general pardon.

128. Excerpt from the dossier of the political prisoner Ajrush Ibrahim Haji.
АКРДОПБГДСРСБНА–ЗД №105/74 (Ст. 3.), л. 3-3 гръб; 21-22; 24; 39; 41-42
The prisoner is convicted, alongside fellow villagers of his, of organising and directing an anti-government group with the intention to undermine the authority of the existing system. While in prison in Stara Zagora, his name is changed to Aldin (Angel) Bankov Hadzhiev.

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

На №_____

ДО МИНИСТЕРСТВОТО НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

9-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 30 март 1948 година, протокол № 48

Назначава се комисия в състав:

Генерал Йонко Панов, помощник Министър на Министерство на вътрешните работи – Председател, Евгени Каменов, помощник Министър на Министерство на външните работи, Полковник Ламби Данаилов от Министерството на народната отбрана, политическо управление, Иван Петров от Министерския Комитет по стопански и финансови въпроси и Димитър Вълков от Министерството на земеделието и горите,

която в срок от 10 дни да подготви предложение за Министерския съвет по конкретните мероприятия за изселването от южната и югоизточната гранични области и заселването във вътрешността на страната на турското и помашко население, като се спази следното:

1. Край самите граници в дълбочина от 100 до 1000 метра, в зависимост от ценността на имотите, изселването да обхване всички жители;

2. В цялата гранична зона /25 километровата ивица/ да се изселят семействата на забегналите в Гърция и Турция, на служещите на чуждото разузнаване, на саботьорите, на котрабандистите и другите неблагонадеждни елементи;

3. На турците, желаещи да се изселят в Турция, да не се пречи.

СЕКРЕТАР НА КОМИТЕТА ПО
НАРОДНАТА ОТБРАНА И ВЪНШНАТА ПОЛИТИКА:
/Цв. Банчев/

427/1

ДО ПРЕДСЕЗАТЕЛЯ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Т У К.

Д О К Л А Д

от Министра на вътрешните работи

Относно: разселването на част от турското и помашкото население от южната и югоизточната граници.

Др.Председател,

Въз основа на протокола на комисията назначена със 9-то постановление на Министерския съвет взето в заседанието му от 30.III.948 година,протокол № 48, Ви докладвам следното:

Мерките които следва да се вземат съгласно горното постановление,за прочисването по цялото протежение на южната и югоизточната граница, в дълбочина от 100 до 1000 метра, моля да бъдат проведени съгласно Закона за трудовата поземлена собственост,в особеност - разпорежданията за разселването,без да е необходимо да се създава за тая цел друго законно положение.

При определяне на дълбочината на граничната ивица по точка първа на поменатата Министерско постановление е необходимо да се образуват по околии комисии,в които да бъдат включени представители на заинтерисованите министерства, които на место да определят с оглед нуждите на граничната охрана и зачитането стопанските интереси на засегнатите граждани,да определят дълбочината на въпросна гранична ивица.

Предложенията на тия комисии да бъдат одобрени от Минист на вътрешните работи и Министра на земеделието.

Министерство на вътрешните работи да изготви списъци на населените места и такива на семейства и лица,от същите,които слева да бъдат изселени,както от едно километровата ивица,така и от 25 километровата гранична зона,които списъци да се одобрят от Министерския съвет.

1282

Организирането и провеждането на изселването на поменатите семейства и лица да се възложи на по-горе поменатите околийски комиси

В граничната ивица от 100 до 1000 метра от която ще бъдат разселени всички семейства, граничните власти при разселването да бъдат пълни разпоредители, с оглед организиране охраната на границата.

Разселените семейства и лица да бъдат настанени по няколко в селата в северна България, предимно такива, където има възможности за оземляването им и където няма еднородно за тях население.

Министерството на земеделието и горите в сътрудничество с Министерството на труда и социалните грижи и Министерството на строежите и пътищата да се натоварят с оземляването на разселените лица, с обработваема земя, дворни парцели и постройка на жилища, съобразно с местните условия.

Общинските народни Съвети в населените места от които се извършва разселване, така и тези в които се заселват въпросните лица и семейства, служебно да уредят въпросите им за местожителство.

Дирекцията на народната милиция да вземе мерки, щото заселените лица и семейства да не се отклонят от установените им нови местожителства.

Министерството на финансите да делегира необходимите кредити на съответните министерства за изселването, пренасянето и настаняването на разселените лица.

Министерството на железопътните, водни и автомобилни съобщения, във връзка с това разселване да предоставят необходимите вагони и други превозни средства на комисиите по провеждане разселването.

Относно точка трета на поменатото Министерско постановление следва да се възложи на Министерството на финансите и Българска Народна банка да изготвят окончателната листа на вещите, които ще се позволяват да бъдат изнасяни от евентуалните изселници за Турция.

За да не се създадат възможности за спекулации с притесненото положение на изселващите се турци и да не се изкупуват имотите им на безценица, следва да се натоварят общинските народни Съвети да приемат пазят и използват изоставените имущества на такива изселници, като се вземат мерки по административен ред да не се допускат такива продажби на имоти.

При изселванията за Турция често пъти заминава част от семейството, а това само затруднява още повече връзките на турците живущи в България с тия в Турция, за това да се орентират паспортните власти, към издаване на паспорти за изселване на цели семейства.

Това, че изселените турци могат да оставят не ликвидирани имущества, не представлява трудност, тъй като и България има такива вземания спрямо Турция и то в значителен размер.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Като Ви докладвам това, моля Ви да занимаете почитаемия Министерски съвет с въпроса, който ако приеме, да одобри следното:

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е

1. Да се съставят комисии в всички околии граничащи с южната и югоизточна граница на страната, в състав: представители на граничните войски-за председатели и членове: представители на съответните околийски народни съвети, на местните народни съвети от всека засегната община, на народната милиция, на Министерството земледелието и горите-местните агрономи или лисничей, на Българските държавни железници и на Министерството на труда и социялните грижи, които комисии да определят една ивица по край тая граница в дълбочина от 100 до 1.000 метра, от която целото население да бъде изселено, като се вземат предвид нуждите на граничната охрана и стопанските интереси на засегнатите лица.

Предложенията на тия комисии подлежът на одобрение от Министъра ~~на вътрешните работи и Министра на земледелието и горите.~~

2. Министерството на вътрешните работи да състави списъци на всички семейства и лица, които подлежът на изселване по т.1.

Същато министерство да състави списъци на всички лица и семейства с местожителство в граничната зона от 25 килиметра до южната и югоизточната граница, които подлежът на изселване поради нуждите за охрана на ~~тая~~ границата

3. Всички семейства и лица подлежащи на изселване съгласно т.2 да бъдат преселени в Северна България, съгласно разпоредбите на Закона за трудовата поземлена собственост в следните села:

Врачанска околия:

с.с.Бели-извор, Върбешница, Галатин, Големо Пещене, Долна Кремена, Кунино, Криводол, Роман, Малко Пещене - по 5 семейства.

Михайловградска околия:

с.с.Безденица, Винище, Славотин и Студено буче-по 8 семейства.

Берковска околия:

с.с.Черказки и Зальовица -по 5 семейства.

Видинска околия:

с.с.Балей, Къмзово, Слана бара, Косово, Видин, Тиановци, Майор Узуново-по 3 семейства.

Кулска околия:

гр.Кула, с.с.Киряево, Извор махала, Раброво, Цар Петрово, Медешевци, Грамада и Вълчек -по 5 семейства.

Ломска околия:

с.с.Вълчи дръм, Дреновец, Добри дол, Дондуково, Орсоя, Бъзовец, Дългоделци, Лабец, Пишурка и Прогорелец -по 7 семейства.

Ореховска околия:

с.с.Галово,Добролево,Рогозен,Хърлец, Козлодуй,Гложене,Софрониево, Селановци,Кнежа и Остров -по 5 семейства.

Белослатинска околия:

Гр.Бяла Слатина,с.с.Бърдарски гиран,Камено поле,Койнаре и Ресерец -по 6 семейства,гр.Бела слатина- 6 семейства.

Горно-Оряховска околия:

с.с.Виноградец,Добри дол,Долна Оряховица,Драганово,Изгрев,Лозен и Горски Тръмбеш -по 5 семейства.

В.Търновска околия:

с.с.Бълван,Иванча,Княз Симеоново,Куцина,Полски сеновец,Полски Тръмбеш,Раданово,Петко Каравелово и Никюп -по 5 семейства.

Ловечка околия:

с.с.Летница,Сопот,Осмо Калугерово и Угърчин -по 5 семейства.

Плевенска околия:

с.с.Петърница,Горни Дъбник,Пелишат,Тръстеник,Ореховица,Върбица и Махалата -по 5 семейства.

Никополска околия:

с.с.Гулянци,Крета,Изгрев,Ново село,Гиген,Коприва,Драгаш войвода-по5 семейства.

Свищовска околия:

гр.Свищов,с.с.Белене,Козловец,Драгомирово,Татаре,Морава,Бужурлука Горна студена,Хаджи Димитрово,Царевец-по 5 семейства.

Еленска околия:

с.с. Стара река,Константин и Средно-по 4 семейства.

Луковитска околия:

с.с. Дерманци,Петровене-по 5 семейства.

Павликенска околия:

с.с. Караисен,Батака и Сломер-по 7 семейства.

Севлиевска околия:

с.с. Дебелцово,Добромирка и Душево-по 4семейства.

Велска околия:

гр.Бела,с.с.Пейчиново,Стърмен,Брестовица,Сеново,кацелово,Табачка, Острица,Батин,Гор.Албаново- по 5 семейства.

Поповска околия:

с.с. Ковачевец,Люблен,Гогово,Еленово,Дриново,Марково,Кръшно, Кардам,Драфла,Долец,Петочница,Миладиново,Горно градище,Султан,Звезда и Сеяч- по 4 семейства.

Варненска околия:

с.с.Баново,Изгрев,Новаково,Орешак,Куманово,Владиславово,Слънчево, Надежда,Бельово, и Садово- по 3 семейства.

Провадийска околия:

с.с.Искър,Доброплодно,Ракла,Друмево,Желез,Хъсрово,Коковец,Шипско, Кладенци,Синдел,Дъбравина,Кракра-по 5 семейства.

Русенска околия:

с.с.Сливо поле,Борисово,Враново,Мартен,Липник,Хопница,Шръклево

Из архивите на ДС

Иванов,Кошов,Свалевик,Ветово,Писанец,Бабово,Сливица,Сандрово,Божичен- по 4 семейства.

Добричка околия:

с.с.Паскалево,Свобода,Одърци,пор.Гешаново,Кара-пелит,Еново,Водненци Смолница,Ловчанци,Коритен,Орлово,Дреновец,Владимирово-по 5 семейства.

Генерал Тошевска околия:

с.с.Писарево,Пчеларово,Дрен,Вичево,Сърнево,Горняк,Снегово,Равнец и Краище- по 5 семейства.

Тервелска околия:

сс.Кочмар,Кнежово,Брестак,поп Груево и гр.Тервел- по 2 семейства.

Балчишка околия:

с.с.Кремена,Шабла,Кранево,Рогачево,Блатница,Гурково,Българево и Сенокос- по 7 семейства.

Силистренска околия:

с.с.Айдемир,Попина,Кайнарджа,Голеш,Краново,Срацимир,Гарван и Светослав- по 5 семейства.

Тутраканска околия:

с.с. Богданци,Бащино,Бършлян,Цар Самуил,СуходолФТертер,пор?Геново, Генерал Добрево,Коларево и Сокол- по 3 семейства.

Ако преселените семейства и лица бъдат повече или по малко от показаните по горе,то при настаняването им съответно ще направи намаление или увеличение на горепоказания им брой.

4.Преселването на поменатите семейства и лица да се проведе от комисиите по т.1.

В определаната гранична ивица от която ще бъде разселено намиращето се население,при извършване разселването граничните власти да бъдат пълни разпоредители с оглед охраната на границата.

В района на тая гранична ивица граничните власти и по късно ще могат да извършват всекакви направи,изкопавания,ограждания,изсичане на дървета и използването им за нуждите по охраната на границата.

Министерството на земеделието и горите в сътрудничество с Министерствата на труда и социалните грижи и Министерството на строежите и пътищата да проведът озеленяването на преселените семейства и лица с обработваема земя,дворни парцели и постройка на жилища,съобразно с местните условия,като ползват земи за тая цел от Държавния поземелен фонд,а изоставените имоти на преселниците се причислят към Държавния поземелен фонд.

Министерството на финансиите да делегира необходимите кредити на натоварените с провеждане разселването комисии,за извършване изселването, пренасянето и настаняването на новите местожителства преселените семейства и лица.

Министерството на железопътните,водните и автомобилните съобщения да постави на разположение на комисиите по провеждане разселването необходимите вагони и други превозни средства.

Общинските народни съвети на населените места от които ще се извърши разселване на семейства и лица,както и тези в които ще се настанят последните да

Министерството на вътрешните работи да вземе мерки,щото заселените лица и семейства да не се отклонят от установените им местожителства.

5.Списъците на всички семейства и лица по т.2 подлежащи на разселване да се одобрят от Министерския съвет.

6.Турците желаещи да се изселят в Турция да не се пречи.

Министерството на финнасите и Българската народна банка да изготвят окончателната листа на вещите които могат да изнесът турците изселници в Турция,като се вземе за основа наредбата на Министерството на финнасите -Диркция на Митниците № 7277 от 31 май 1947 год.

Дирекцията на народната милиция да издава паспорти за такива изселници предимно когато се изселват цели семейства.

Да се вземат мерки по административен ред да не се допуска такива изселници за Турция да продават имотите си,като последните се приемат за пазени и използване от съобтветните общински народни съвети.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:

Из архивите на ДС

80 11

П Р О Т О К О Л

Днес,8 април 1948 година 12 часа преди обед,СПЕЦИАЛНАТА КОМИСИЯ натоварена от Министерския съвет,съгласно постановление № 9 от 3 март т.г.,ПРОТОКОЛ 48 в състав:

Генерал ЙОНКО ПАНОВ – пом.министър въпр.работи-Председател,
Проф.К.КАМЕНОВ – пом.министър външните работи –
Полк.ЛАЗАР ДАНАЙЛОВ – Министерство на народната отбрана –
ИВАН ПЕТРОВ – Министерския комитет по стопански и финансови въпроси и
ЗАХАРИЕВ – от Министерството на земеделието,вместо Д.ВЪЛКОВ-

се събра на второ заседание,обсъди т.т.1,2 и 3 на Министерското постановление и взе следните предложения:

ПО ТОЧКА 1а Мерките които да се вземат,съгласно горното постановление,за прочистване по цялото протежение на водата и нейните граница,в дълбочина от 100 до 1000 метра,могат да бъдат проведени съгласно закона за ТРУДОВАТА ПОЗЕМЛЕНА СОБСТВЕНОСТ,в особените му разпоредения за разселването,без да става нужда да се създава друго законно постановление по тая материя.

При определяне дълбочината на граничната ивица по т.1,да се образуват комисии по окръзи в състав:

1.Представител на Граничните войски – Председател и членове
2.Представител на окръжния народен съвет
3.Представител на местен народен съвет от всяка община
4.Представител на народната милиция
5.Представители на Министерството на земеделието и горите – местните агрономи или лесовъди.
6.Представител на Б.Д.Ж.
7.Представител

които по места се определят въз основа нуждите на граничната охрана и засягане стопанските интереси на засегнатите лица,дълбочината в граничната ивица.

Предложенията на тия комисии се одобряват и потвърждават от Министъра на вътрешните работи и Министъра на земеделието.

81/12

Взетата земя на лица живущи извън определената зона, съгласно т.1 на министерското постановление и включена в нея, съобствениците д се компенсират от земята на разселените лица намираща се в района на местожителството им или ако такива няма, от поземления фонд.

В така определената гранична ивица, граничните власти да бъда пълни разпоредители със оглед организиране охраната на границата.

ПО ТОЧКА 2: Министерството на вътрешните работи да изготви списаци на селищата, семействата и лицата, които следва да бъдат изсел ни както от 1 километровата ивица, така и от 25 километровата граничн зона, който списък се одобрява от Министерския съвет.

Организирането и провеждането на изселването се възлага на околийските комисии съставени по т.1.

Разселените лица и семейства да бъдат настанени по няколко семейства в следните села: Вели-извор, Върбешница, Галатин, Гол.Пещене, Долна Кремена, Кунино, Криводол, Роман, Малко Пещене, Тиневица, всички Врачанска околия, Везденица, Винище, Славотин, Студено-буче, всички Михайловградска околия, Черкаски, Балювица, Берковска околия, Балей, Гъмзово, Слана бара, Косово, Видин, Тияновци, М.Узуново, Видинска околия, Кула, Киреев, Изво-махала, Раброво, Цар Петрово, Медешевци, Грамада, Вълчак, всички Кулска околия, Вълчидрън, Дреновец, Добридол, Дондуково, Орсоя, Бъзовец, Дългодолци Лабец, Пишурка, Прогорелец, всички Ломска околия, Галово, Добролево, Рогозен, Хърлец, Ковлодуй, Гложене, Софрониево, Селановци, Кнежа, Остров, всички Оряховска околия, Б.Слатина, Върдарски-Геран, Камено-поле, Койнаре, Роселец, всички Белослатинска околия, Виноградец, Добри-дел, Долна Оряховица, Драганово, Изгрев, Лозен, Горски-Тръмбеш, всички Горно-Оряховска околия, Бълван, Иванча, Кн.Симеоново, Куцина, Полски-сеновец, Полскитръмбеш, Раданово, П.Каравелово, Никюп, всички В.Търновска околия, Летница, Сопот, Осмокалугерово, Угърчин, всички Ловченска околия, Петърница, Горен-Дъбник, Пелишат, Тръстеник, Оряховица, Върбица, Махалата, всички Плевенска околия, Гулянци, Крета, Изгрев, Никопол, Ново-село, Гиген, Конрива, Драган-войвода, всички Никополска околия, Белене, Козловец, Драгомирово, Татаре, Божурлука Свищов, Морава, Горна-Студена, Царевец, Хаджи Димитрово, всички Свищовска околия, Стара-река, Константин, Средно, всички Еленска околия, Дерманци, Петревене, Луковитска околия, Караисен, Батак, Сломер, Павликенска околия, Дебелцово, Добромирка, Душево, Севлиевска околия, Бяла, Пейчиново, Стърмен, Брестовица, Сеново, Кацелово, Табачка, Острица, Батин, Гор.Албаново, всички Бялска околия, Ковачевци, Люблен, Гагово, Еленово, Дриново, Шарково, Кръшно, Кардам, Дралфа, Долец, Поточница, Миладиново, Горно-градище, Султан, Звезда, Сеяч, всички Поповска околия, Баново, Изгрев, Новаково, Орешак, Куманово,

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

8к 13

Владиславово, Слънчево, Надежда, Бельово, Садово, всички Варнеска околия, Искър, Доброплодно, Ракла, Друмево, Желез, Яворово, Раковец, Щипско, Кладенци Синдел, Дъбравина, Кракра, всички Провадийска околия, Сливо-поле, Борисово, Вранево, Мартен, Липник, Хопница, Щъркелово, Иванов, Кошов, Сваленик, Ветово, Писанец, Бабово, Сливица, Сандрово, Божичен, всички Русенска околия Паскалево, Свобода, Одърци, пор. Гешаново, Кара-пелит, Енево, Водненци, Смолница, Ловчанци, Коритен, Орлово, Дреновец, Владимирово, всички Добричка околия, Писарево, Пчеларово, Дрен, Вичево, Сърнево, Горняк, Снегово, Равнец, Краище, всички Генерал-Тошевска околия, Тервел, Кочмар, Кнежево, Брестак, поп Груево, всички Тервелска околия, Кремена, Шабла, Кранево, Рогачево, Блатница, Гурково, Българево, Сенокос, всички Балчишка околия, Айдемир, Попина, Кайнарджа, Голен, Краново, Страцимир, Гарван, Светослав, всички Силистренска околия, Богданци, Бащино, Бръшлян, Цар Самуил, Суходол, Тертер пор. Генова, Ген. Добрево, Коларово, Сокол, всички Тутраканска околия.

Министерството на земеделието и горите, в сътрудничество с Министерството на Труда и социалните грижи и Министерството на строежите и пътищата да се натоварят с оземляването на разселените лица, както с обработваема земя така и с дворни парцели и с постройката на жилища съобразно с местните условия.

Министерството на финансиите да делигира необходимите кредити на съответните министерства за изселването, пренасянето и по настаняването на разселените лица. На изселването и пренасянето до ж.п. пунктове да съдействуват Граничните войски и Народната милиция.

Министерството на железниците и пр. да предостави необходимото количество вагони в изходните ж.п. гари.

ПО ТОЧКА 3. Да се изготви в най-кратък срок от Министерството на финансиите и Б.Н.Банка окончателна листа на вещите, които ще се позволяват да бъдат изнасяни от евентуалните изселници в Турция, като се вземе за основа наредбата на Министерството на финансиите - Дирекция на митниците № 7277 от 31 май 1947 година.

За да може България да си осигури вземанията към Турция произхождащи от стари договорни и други задължения на Турция към България, Комисията предлага, тъй като тия български претенции още не са предявени официално на Турция, това да бъде сторено като се определи общата маса от задължения, и при ликвидация на имуществата на изселниците за Турция, сумите получени от правоимеющите правоимеющите при ликвидацията да бъдат запорирани от Българската държава до окончателното уреждане и на Турските задължения, като евентуална възможност за изплащането на тия задължения.

88 14

изплащането на тия задължения.

Тъй като предприетата акция от голям мащаб ще предизвика известни смущения сред населението на Родопския край, Комисията намира за уместно да се предприеме от обществените и масови организации широка разяснителна работа.

Да се поемат грижи за навременното и достатъчно снабдяване и продоволствие на местното население за да се покаже на дело, че държавата към всички лоялни граждани полага еднакви грижи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: рк Канаев

ЧЛЕНОВЕ:

1.

2.

3.

4.

Из архивите на ДС
53

С В Е Д Е Н И Е

за подлежащите на изселване лица и семействе от граничната зона

ЗОНИ	ОТДЕЛНИ ЛИЦА	СЕМЕЙСТВА ОТ КОИТО: БРОЙ	Брой на членовете	Всичко	Обработена площ	Добитък: Едър	Добитък: Дребен	Българи	Българо-мохамедани	Турци	Гърци	Арменци	ВСИЧКО	ЗАБЕЛЕЖКА
ОТ 0+ М. ДО 1,000 м.		1194	6642	6642	54324	617	5564	-	-	-	-	-	6642	
ОТ 1,000 м. ДО 3,000 м.	234	147	951	1194	-	-	-	125	1069	-	-	-	1194	
ОТ 3,000 м. ДО 10,000 м.	294	10	618	912	-	-	-	140	772	-	-	-	912	
ОТ 10,000 м. ДО 25,000 м.	162	86	488	650	-	-	-	180	550	-	-	-	650	
О Б Щ О	690	1533	8699	9398	54324	617	5564	365	2391	-	-	-	9398	

ПОЛКОВНИК - НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ.
/ П е й ч е в /.

Лично

Др. Димитров,
Моля разрешението ви
да пристъпим към из-
пълнение на 16-то Мин.
постановление
26 VII 48 г.

Лично-поверително. 77

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

от генерал-майор ЙОНКО ПАНОВ - Командир на граничните войски.

Относно: прочистването на граничната зона от политически неблагонадеждни елементи.

Комисиите назначени във връзка с 16-то постановление на Министерския съвет приключиха своята работа на 14 май т.г. и представиха своите доклади, обаче към практическото провеждане на Министерско то постановление не сме престъпили.

Като се има пред вид, че решението на този въпрос има много голямо значение за сигурноста на границите ни, за охраната на същите и отбраната евентуално на територията на страната, моля да се разпореди постановлението на Министерския съвет да бъде приведено в изпълнение. Моля, въпроса да не се отлага още и за това, че разселените семейства трябва да се устроят на новите места, преди да е настъпила есента и зимата.

Пълното изселване на населението на една дълбочина от 300 до 1000 метра от граничната линия и създаването по този начин на една ивица, в която разпоредители да бъдат граничните войски, следва да бъде осъществено, поради следните по-важни съображения:

- Без създаването на ивица край граничната линия, която да имат право да се движат само органите на граничните поделения, новият начин на гранично охранение в никой случай не може да бъде осъществен.
- Не може да бъде осъществена скритноста при разстановката на граничните наряди, която лежи в основата на новия начин на охранение.
- Не могат да се уредят и използват никакви контролни средства като разорана следова ивица, забори, ракетници и др., както и засеки, завали и други препятствия за нарушителите на границата, без които никога не може да бъде охранявана границата добре.

12 1-347

Като имам пред вид, че вчера нама каруца пак се е натъкнала на мина в землището на с.Петерлик,Невроконско и са били убити други двама войници-граничари, принуден съм още по-настоятелно да моля да се проведат мероприятията решени с 1[illegible]-то постановление на Министерския съвет.

гр.София, 25.VI.1948 год.

ПАНОВ - Генерал-майор

РЕЗОЛЮЦИЯ НА ДР. ДИМИТРОВ:

1/ Необходимо е да се вземат необходимите мерки, дето: преселниците да бъдат веднага устроявани на други места, предварително подготвени, като се осигурят и прехраната им.

2/ Органите, които провеждат преселването да бъдат внимателни и тактични към преселниците и населението въобще. Търпеливо да се разяснява, че това не е наказателна мерка, а държавна необходимост.

3/ Преселването да се извършва безшумно.

4/ В печата да не проникват никакви сведения по това.

40

ОДОБРЯВА СЕ:
.....
.....
.....
.....

Строго доверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

И Н С Т Р У К Ц И Я
за
изселването на вражеските семейства
от южната граница

I. РЪКОВОДСТВО

Всички мероприятия по изселването се ръководят от Зам. Директора на ДДС – БЛОГОЙ ПЕНЕВ. В негова помощ се придават Началника на отдел Униформен – Веселин Георгиев и Началника на отдел XII-ти – Стоян Илиев.

Ръководството има следните основни задачи:

а/Да дава указания и ръководи предварителната подготовка.

б/Да разработи планове и ръководи самото изпълнение на изселването и заселването.

в/Да дава указания и нареждания по задачите на службите в местата на заселването.

г/Да отчете извършеното по цялата акция.

II. ПРЕДВАРИТЕЛНА ПОДГОТОВКА.

1. Справките за семействата, които следва да бъдат изселени от южната граница се изработват от околийските Началници на МВР в съгласие със секретарите на околийските комитети на Партията. Справката за всяко семейство носи подписите на двамата и подписа на о.р.от Д.С., който е извършил проучването. В справката се дават данни за всички членове на семейството и имотното състояние на същото.

2. Подлежащите на изселване семейства се разделят на три категории:

71

а/Семейства,главата на които или член от които е забегнал зад граница.

б/Семейства,по отношение на които за тлавата или член от семейството има проверени данни,че улесняват бягства зад граница,подбуждат към бягства,държат пряка връзка с бегълци или помагат на бандити.

в/Семейства на активни вражески елементи из числото на бивши фабриканти,царски офицери,полицай,н.петковисти,кулаци и др.за които има задукоментирани данни за вражеска дейност.Подхожда се конкретно - различно към очертаните класови врагове и към бедните и работнически елементи,на които може да се въздейства и по друг начин,без да се изселват.

3.Въз основа на справките се изготвят списъци,които съдържат имената на всички членове на семействата,които се изселват и броя на добитъка по вид.

Така изготвените списъци се одобряват от окръжните Началници на МВР съвместно със секретарите на окръжните комитети на БКП и носят подписите на двамата.

4.Всички справки със списъка се представят на Зам.Директора на ДДС - БЛАГОЙ ПЕНЕВ,който е длъжен да прегледа материалите,заедно със свойте помощници,да ги оточни и изготви окончателен списък на семействата подлежащи на изселване,който да представи на Министъра за одобрение и издаване заповед за изселване.

5.Министъра назначава комисии от отговорни служители на МВР,които отиват в окръжните и околийски управления,където съвместно с окръжните и околийски секретари на Партията и Началниците на МВР лично проверяват всички семейства представени за изселване.След това второ оточнение на списъците Министъра издава заповед.Утвърдените списъци и заповедта се предават за изпълнение.

6.Ръководството по изселването определя кое семейство,къде да бъде изселено във вътрешността на страната,на местата дадени от специална комисия при Министерския съвет.

III. ИЗПЪЛНЕНИЕ.

1.За изселването се изготвя подробен план за вдигане и прекарване на изселниците до новото местожителство.

Планът съдържа:

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

VI-а

а/Необходими сили за извършване на акцията.При недостиг на милиционери в едно управление такива се вземат от други съседни поделения.Използват се и групите за съдействие, като се вземе само най-здравата част от тях и от едно селище бойците се изпращат да действуват в друго селище.

б/Необходимо число вагони и камиони.Съгласно постановлението,Министерството на транспорта е задължено да отпусне необходимите вагони и камиони за превозване изселниците.В един камион се натоварват средно по 10-15 изселници в зависимост от това,колко багаж имат,а определяне броя на камионите става при средно число 10 изселници за камиона.

Вагоните се определят,като се изчислява за един вагон 20 изселници.

в/Концентрирането на камионите и вагоните.

Най-малко 10 дни преди акцията трябва да се съобщи писмено на Министерството на транспорта в кой град колко камиони и на коя гара колко вагони да бъдат отпуснати,като се укаже и точния час Камионите се съсредоточават в такива места,където да не направят впечатление на гражданите /дворове на МТС,гаражи,извън градовете и др./.

Вагоните се съсредоточават на гари на които има по-малко движение.

г/Разстановка,задачи и ръководство в работата.

В плана се определят точно отговорниците по околий,райони и отделни села,кой кога ще отиде на определеното място,кога да започне акцията,какви задачите на отговорниците и охраната и т.н.

д/Осигурителни мерки.

В плана се определя въоръжението на охраната,отговорниците за снабдяване охраната със суха храна,връзките и др.

е/Превозване и предаване на изселниците.

В плана се определят колко ешалона и как ще бъдат сформирани, кои/поимено /ще бъдат началници на ешалоните и каква охрана е необходима.Приемането и предаването на изселниците началниците на ешалоните извършват срещу подпис.

2.Превозване на добитъка.

За превозване на добитъка се изготвя отделен план,въз основа на събраните данни за числото на едрия и дребен добитък,който изселниците ще вземат в новите си местожителства.

42

За прекарване на добитъка до гарите се вземат общински служители и близки на изселниците.Добитъка да се придружава от един до двама милиционери за всяко село.Фураж се взема най-малко за 10 дни и се прекарва с камиони или мобилизирани от селото коли.Вземат се достатъчно съдове за поене на добитъка с вода - кофи,котли,корита за овцете и др.

Охраната на тези ешалони е минимална - най-много по един милиционер за вагон,а комендантите са уредници или ст.милиционери.Коменданта трябва да има точен списък кои добитък на кого е и на коя гара ще слиза.Добитъка се предава лично на изселниците срещу разписка,която се връща в Народния съвет от където лицето е изселено.

3.Задачи на окръжните и околийски управления.
След изготвяне на общия план за изселването,съответните окръжни Началници на МВР и униформените инспектори се извикват и им се дават подробни инструкции по начина на изселването,като се има предвид настоящата инструкция.

Окръжните Началници на МВР и униформените инспектори разясняват инструкцията на околийския Началник на МВР.Въз основа на получения план от МВР и дадените указания,околийските Началници на МВР,подпомогнати от окръжното управление изготвят конкретни планове за провеждане на акцията,в която трябва да за легнат следните по-важни мероприятия:

а/Да се определи числото на охраната - командири, ст.милиционери,мл.милиционери и ГС и от кои поделения ще бъдат взети.Разпределението се прави поимено.

б/За всяко селище се определя отговорник.За всяко семейство се определят поимено милиционерите.На отговорника се предава списъка на семействата и членовете им,които трябва да с бъдат изселени и необходимото число камиони.

в/Разузнавачите се изпращат най-малко 24 ч.по ран за да установят къде се намират изселниците.За изселници,които в момента се намират в други селища,разузнавачите уведомяват околийските у-ния,за да се вземат мерки за залавянето им.Вечерта когато охраната пристигне до селото,разузнавачите я посрещат извън селото и дават необходимите сведения на отговорниците.

г/Камионите се разпределят по селища,като се определи точно кои камион /с името на шофьора/кое семейство ще вдигне

д/Прекарването на милиционерите и ГС до селата се извършва вечерта преди изселването,с оглед предвижването да ста

Из архивите на ДС
61

Из архивите на ДС

73

не на тъмно.

е/Блокирването на къщи и вдигане на семействата от домовете им се извършва в точно определен час.

ж/На семействата се дава достатъчно време да приберат и опаковат багажа си,да уредят някои сметки с обществени организации и частни лица,да оставят добитъка си,които няма да прекарат,на свой близки,като винаги се придружават от милиционер.

Всяко семейство има право да вземе със себе си всичкия си личен багаж - облекло,завивки,постелки,храна,съдове за готвене.

з/Охраната трябва да се отнася внимателно към изселниците,но същевременно да действа твърдо,уверено и тактично, за да не допусне бягство на изселници или нападение върху охраната.Оръжие се употребява само в краен случай - при нападение над охраната,когато тя няма възможност по друг начин да се защитава и в случай на бягство,ако няма друга възможност лицето да бъде заловено.

и/Конвойрането на изселниците се извършва по всички правила на конвойната служба.Към връзване на изселниците да се прибягва само при упорита съпротива или опит за бягство.

к/Всички членове от охраната са въоръжени с зачисленото им оръжие и боеприпаси за един боен ден.Оръжието се поверява основно предишния ден.

л/До момента на започване акцията са забранени всякакви телефони разговори в околийски мащаб,които са във връзка с изселването.Веднага след започване акцията да се осигури и постоянна телефона връзка с всички села,като и най-малките произшествия се донасят в околийското у-ние,а от там в окръжното и Министерството.

м/Всички участници в охраната се снабдяват със суха храна за времето до приключване на акцията.

IV. ЗАДАЧИ НА ДРУГИТЕ ВЕДОМСТВА.

Ръководството по изселването се задължава да влезе във връзка,неколко дни преди акцията, с отговорни лица от следните ведомства:

а/Министерството на транспорта,което да отпусне необходимия брой Ж.П.вагони и транспортни автоколи и ги съсредоточи на определени места за превозване на преселваните семейства,тяхния багаж и добитък.

б/Министерството на Народното здраве, което да осигури здравна помощ на преселваните семейства по време на тяхното транспортиране до настаняването им в новите им местожителства.

в/Министерството на труда и социалните грижи, за да бъдат снабдени преселниците с храна за три дни през време на пр возването им.

г/Министерството на вътрешната търговия, което да отпусне на околийските Народни съвети, в чийто райони ще бъдат заселени семействата, необходимите количества храни и фураж за изхранване на хората и добитъка до прехвърляне на собствените им храни и фураж.

д/Отдел управи на Народните съвети при Министерския съвет, който да нареди на Народните съвети, от районите на които се изтършва изселването, да укажат пълно съдействие на органите на Министерството на вътрешните работи при изселването и да уре дят всички въпроси по описване и упазване на останалите недвижими и движими имущества, докато бъдат предадени на собствениците им.

Околийските и местни Народни съвети, към чийто райони ще бъдат настанени преселените, да вземат всички необходими мерки за настаняването им в определените жилища и за осигуряване на постоянна работа, като изселниците се третират наравно с останалото население.

Да осигурят изхранването на преселените, като се снабдят с всички полагаеми се за пълноправни граждани снабдителни документи.

Да осигурят изхранването на добитъка им, като за цялата им се отпусне фураж равностоен на предадения от тях при изселването.

В срок от 3 дни, окръжните Началници на МВР представя доклад за провеждането на акцията по изселването. Въз основа на тези доклади Заместник Директора на ДДС изготвя общ доклад за проведената акция.

V.

След приключване на изселването окръжните служби на ДС, от където се изселва лицето и семейството изпращат всички материали с които разполагат за последните в оная окръжна служ

Из архивите на ДС

63

44
12

ба на ДС в чийто район е заселено лицето и семейството.

Така получените материали за заселените се подреждат и картотекират в окръжните служби на ДС. Същата служба открива и лично дело на заселените.

Всички заселени се вземат на отчет.

Отдел картотека при ДДС завежда специална картотека на изселените, като за всяко лице се попълва личен отчетен карто с възможно най-подробни данни в които се вписват и всички членове на изселеното семейство.

Всички материали за преселените лица и семейства от Софи, западната и южна граница от 9.IX.1944 год., които се намират в различни отдели на ДДС, ДНМ и Столичното у-ние на МВР да се предадат на отдел картотека при Дирекция Държавна Сигурност.

Подробни указания по техническото изпълнение на горната задача ще Ви бъдат дадени със специално писмо.

Режима за движението на преселените, за следване в разните видове учебни заведения и др. се урежда със специално писмо.

ПРЕДЛАГА:
/Р. Христозов/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Лично-поверително. 118 47

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ЦЕНТРАЛНАТА
КОМИСИЯ ПО ИЗСЕЛВАНЕТО ДР. АНТОН ЮГОВ -
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Т у к.

Д О К Л А Д

от генерал-майор ЙОНКО ПАНОВ -
Пом.министър на вътрешните работи

Относно:Разселването,
съгласно 9-то и 15-то
постановление на Министер-
кия съвет.

Другарю Министре,

Съгласно общия план за разселването на част от мохамеданското население край южната ни граница,акцията трябваше да бъде проведена на три етапа.

1.Близките и ятаците на дезертьорите и бандитите,

2.Политически неблагонадеждните и опасни елементи от цялат гранична зона,

3.Населението от 1 километровата ивица по южната ни границ

На 24 и 25 юли т.г.първата категория хора бяха изселени от граничната зона и заселени в определените за това селища в северна България.

Засегнати бяха 415 семейства с общо 2319 членове на семействата.

Акцията беше много добре организирана и проведена почти бе инциденти.Опити за бягство е имало само на две места: в с.Кочан,Неврокопско,където опиталия се да избяга е бил ранен и заловен и в с.Жижево Неврокопско,където беглеца е бил убит при опита да се скрие и премине границата.

На някои места се получи недоумение и негодуване от това, че били засегнати по-малко опасни,а оставени други,много по-опасни хор Получи се така поради обстоятелството,че никой освен нашите органи не знаят плана за разселването в трите му части.

Поради секретноста в провеждането на разселването се получи следното: по линията на О.Ф.се проведе разяснителна работа по време на изселването на първата група,а и след това,в която разяснителна работа основното беше,че с разселването се приключва и други няма да бъдат

Из архивите на ДС

1948

вече изселвани.Това би засилило и затвърдило недоверието към властта и даваните обещания на това население,след като пристъпим към изселването на втората и третата група хора.

Заселените на новите места не са устроени и до този момент както беше решението на правителството.

1.Преселниците все още не са озеленени.Министерството на земеделието и горите не провежда с нуждата настойчивост озеленяването, а и по места народните съвети не правят това,тъй като имали проекти за създаване на ТКЗС и включването на преселените в тия кооперативни стопанства.

2.Къщите в които са настанени преселените все още не са отремонтирани.Много от тях са без врати и прозорци,с изпочупени керемиди и пр.

Народните съвети се оправдават,че не им се отпускали наряд за необходимите материали.

3.Преселените все още стоят въшлясали.Не са проявени никакви грижи по хигиена и здравеопазване,не са снабдени с крайно необходимите материали за долно облекло.

4.Не е уредено правното положение на преселените.

5.Всички неуредици и общо неприязнените настроения у преселените създават благоприятни условия за работа всред тях от страна на противонародни елементи и по новите места.На някои места опозиционно настроени елементи,кулаци и пр.са взели под свое покровителство преселените и им влияят политически.В същото време нашите обществени политически организации не проявяват достатъчно внимание и грижи за подпомагането и превъзпитанието на преселниците.

6.Някои от преселниците молят да бъдат настанени в други селища,където имат свои близки,с които искат да се съберат,което мисля, че трябва да се разрешава,но винаги конкретно.Такива разрешения да дава Директора на милицията.

Изобщо изселването се отрази благоприятно в граничната зона Заселените в новите места се чуствуват общо взето по-добре.По сведенията с които разполагаме,същите се отличавали с особено голямо трудолюбие и при по-големи грижи,превъзпитанието на тия иначе не лоши хора ще тръгне добре.

Окончателно и най-подробно е разработен плана за изселването на втората група - политически неблагонадеждните от граничната зона. При тази част от акцията за разселването ще бъдат засегнати 270 семейства с общо 1386 члена.По околии те се разпределят както следва:

1.От	Неврокопска	околия	87	семейства	с 480	члена
2."	Девинска	"	2	"	" 5	"
3."	Смолянска	"	26	"	" 124	"
4."	Момчилградска	"	54	"	" 355	"
5."	Крумовградска	"	53	"	" 290	"

6.Златоградска околия 48 семейства с 132 члена 122 49

Всичко 270 семейства с 1386 члена

Поради настъпването на зимата,необходимо е да се побърза с изселването на втората група,за да има възможност да бъдат настанени и устроени преди да са настъпили зимните студове.

Като се има предвид всичко гореизложено,моля да разпоредите да бъде свикана централната комисия по разселването,която да обсъди мерките

- за озеленяване преселените;
- за отремонтиране жилищата им;
- за тяхното здравеопазване;
- правото на Д.Н.М.да разрешава разместване и
- да реши изселването на втората група.

Моля нареждането Ви.

София, 9.X.948 год.

/ П А Н О В/

Генерал-майор, Пом.министър на вътрешните работи.

Из архивите на ДС

45
46
47

ДО Др.др. Пом.министрите-РУСИ
ХРИСТОЗОВ И ЙОНКО ПАНОВ
К О П И Е- ДИРЕКТОРА НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ.

Д О К Л А Д

от ген.майор - ДЕЛЧО МИТЕВ ВАСИЛЕВ
началник на отдел"Служби и подготовка"

Във връзка с изселването на семействата на дезертьорите и ятаците от южната граница и заселването им в северна България,Ви донасям следното:

1. Заселниците все още не са озеленени,тъй като министерството за земеделието и горите не провежда настойчиво своите разпореждания,а и до места народните съвети не озеленяват заселниците,тъй като имат проекти за основаване на трудови земеделски кооперативни стопанства и тогава щели да ги включат в последните; изтъкващи обстоятелството,че без определено парче земя не може да се влезе в съответните ТКЗС.

2. Къщите в които са настанени заселниците все още не са отремонтирани. Повечето от тях са без врати и прозорци,а някои и с изпочупени керемиди и дъждът прониква в тях без препятствено.

Народните съвети намират мотиви да се оправдават,че не им се отпуснало наряд от съответните органи за поправката на въпросните жилища.

3. Хората все още са с родопските си вещи на някой места. Грижата за тяхното обезвещаване и здравеопазване са недостатъчни.Необходимо е да се нареди за тях да бъдат отпуснати нуждните материали за долно бельо.

4. Министерството на правосъдието да разпореди в съдебно отношение изселниците да бъдат прехвърлени там където са заселени.

5. На места опозиционно настроените кулаци са вземали под свое покровителство изселниците и им влияят политически, а нашите партийни организации нехаят и непроявяват достатъчна грижа,за да ги вземат под свое влияние и да проявяват грижи за тяхното превъзпитание и подготвяне.

6. Необходимо е предвид настъпването на зимата да се разрешат всички горепосочени въпроси.

Ген.майор от милицията-Н-к отдел"Служби и подготовка
/Ц.Василев/

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

№

3 ноември 1949 г.

СОФИЯ

ПОВЕРИТЕЛНО

7441

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

До др.Р.ХРИСТОЗОВ -
Министър на
Вътрешните работи
Т у к

Съдержано
— не заведе
— архивато

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ
Вх.№ 300 от 6.XI 1949 г.

Др.Христозов,

Изпращам Ви заповед на министър-Председателя др.В.Коларов за спиране принудителното изселване от София и провинцията, до второ нареждане.

Приложение: заповедта.

С поздрав:
Началник-кабинета на
Министър-председателя:
/Цв.Банчев/

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТУЖБА
"ИНФОРМАЦИЯ И АРХИВ"
РАЗПОВЕРЕНО
по Рег. № 333
от 26.04.2005 г.

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ ~~145~~ 2

2.XI.49

До Мавра на Вътрешните работи др Христозов

1. Да се спре принудителното изселване както от София, така и от другите градове на България, веднага.

2. Министерския съвет ще изработи правила по този въпрос

председ. на м. с. [signature]

Н.Р.Б.
ГРАДСКИ
ОБЩИНСКИ НАРОДЕН СЪВЕТ
№ 9532-А
16 · XI 1949 г.
РУСЕ

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ
№ 316 от 19 XI 1949 г.

Поверителноно.

СОФИЯ - МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Жилищната криза в гр.Русе е особенно остра. Стотици семейства на трудящите се,между които на ударници и рационализатори са без квартири или живеят при твърде нехигиенични условия - тъмни и тясни стаи,влажни бечове и то по няколко души в стая.Постоянните им грижи за квартири ги измъчват твърде много. По цели дни губят по дела без да получат жилище. Децата им не се развиват правилно и постоянно боледуват. Всичко това указва влияние върху духа им и производството. Усилията на Управата да облекчи нуждите им не дават резултати,защото строежите на жилища са незначителни, а притокът на работници за разрастващета се индустрия е постоянен.

В настоящия момент са без квартири 300 работнически семейства, 100 офицерски и 45 милиционерски. А нуждающите се от хигиенични жилища също така не са малко.

В същото това време има семейства или отделни лица, които не упражняват обществено полезен труд. Политиканствуват в тясни среди,разпространяват измислиците на вражеските радиостанции, под най-различни форми смущават стопанския живот и въобще представляват опастност за държавния ред и общественото спокойствие, а живеят в удобни жилища,според установените норми от закона, когато работнически семейства живеят по 5-6 души в стая. Удобствата при които живеят,охолния живот който водят, дразнят трудящите се и всички честни граждани и смущават тяхната увереност в социалната справедливост; от друга страна им дава възможност спокойно да се отдават на вражеска деятелност - против народната власт и нейните мероприятия.

За успокояване русенските трудящи се и прогресивна общественост, за създаване възможности на същите за спокойно творчество- необходимо е тези хора да бъдат изселени от града ни.

Това може да стане като се разшири действието на наредбата за временно ограничаване заселването и за запазване общественото спокойствие и сигурност в София и за град Русе.

Ето защо, умоляваме Ви, на основание чл. 18 от наредбата за временно ограничаване заселването и за запазването общественото спокойствие и сигурност в София, да постановите издаването на заповед за нейното приложение и в гр.Русе.

Приложение : списък на лица,които следва да бъдат изселени от гр.Русе по причини посочени в него.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

СЕКРЕТАР:

ГРАДСКИ НАРОДЕН СЪВЕТ
РУСЕ

МИНИСТЕРСТВО
на
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ
№ 9-ДП
4. I. 19.50 г.
СОФИЯ

Поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

До Началниците на Столичното
и окръжните управления на МВР
в Страната
Копие: ДДС и ДНМ

Министерството има сведения,че на много места в страната спрямо изселените лица от София и други големи градове се прилагат ограничителни мерки,непредвидени изрично в заповедите за изселване,като: забрана да напускат населеното място,преместване от едно населено место в друго,където не е забранено,принуждаване изселените редовно да се разписват в милицията,непозволяване на студенти да отиват да продължават образованието си,забрана на нуждаещи се от медицинска помощ лица да отиват за такава в селища,където има болници или специалисти лекари и т.н..

Незабавно наредете до всички органи на МВР в окръга и околията,че на изселените лица е забранено само да се установяват на местожителство в града от който са изселени и в други изрично посочени селища,а във всяко друго отношение те имат същите права, с които се ползува останалото население в селището,където са заселени.

Подлагането на изселените лица на ограничителен режим, непредписан изрично в заповедта за изселване е противозаконно действие,което излага авторитета на народната власт.

За неспазване настоящето нареждане виновните лица ще бъдат най-строго наказани.

М И Н И С Т Ъ Р: /п/ Р.Христозов

вярно,
ОТГОВОРЕН СЕКРЕТАР:
/Йорд.Стефанов/

ЕВ

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго поверително

На № 1230-П/13.V.50 г.

Екз. 1

др. Министер

5-6 екз

До М-ВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Копие: Подпредседателя на Мин.съвет
др.Р.ДАМЯНОВ
М-вото на земеделието
М-вото на финансите
М-вото на правосъдието
Отдел "Управи на нар.съвети"

П-1367 постановление на Министерския съвет,
взето в заседанието му от 22 май 1950 година

Създава се при Министерския съвет междуведомствена комисия под председателството на подпредседателя на Министерския съвет Георги Трайков и с членове - министра на вътрешните работи, м-ра на земеделието, м-ра на финансите, м-ра на правосъдието и ръководителя на отдел "Управи на народните съвети" при Министерския съвет, на които се възлага да урежда всички въпроси във връзка с изселването на отделни лица и семейства от граничните зони и от големите градове, като:

а/ определяне конкретните населени места, в които може да бъдат заселени изселваните лица;

б/ превозването на изселваните и пренасянето на движимостите им до новите местожителства;

в/ настаняването им в подходящи жилища;

г/ настаняването им на подходяща работа в предприятия или в ДЗС или оземляването им със земи от Държавния поземлен фонд;

д/ причисляване недвижимите им полски имоти към Държавния поземлен фонд, а жилищните и др.сгради - към Държавния жилищен фонд.

За ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/Р.Дамянов
ГЛ.СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/Ат.Войнов

ЕП

ДО СЕКРЕТАРИАТА НА
ЦК на БКП

Т У К

Относно: разрешаване квартирния въпрос на служителите от Дирекция Държ.сигурност.

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от РУСИ ХРИСТОЗОВ –
Министър на вътрешните работи

По одобрения за 1950 година щат на Дирекция Държавна сигурност брой на служителите се увеличава с една трета.За попълването на този щат ЦК даде 25 партийни работници от провинцията.Освен това във връзка с прочистването апарата на Дирекция държавна сигурност, наложи се привличането на оперативни работници от окръжните управле ния,а също и на нови другари,със съгласието на окръжните и околийски комитети на партията.За окончателното попълване на щата са необходими още 1157 другари.Част от тях обезателно ще се привлекат от провинцията.

Обаче в това отношение Дирекция Държавна сигурност среща много сериозни трудности,бидейки в невъзможност да задоволи нуждата от квартири за оперативния си състав.Има редица оперативни работници на отговорна работа и особено много от редовия състав,които от месеци и година са без квартири – разделени от семействата си.В настоящия момент в Дирекция Държавна сигурност има 241 служители,които нямат никакви квартири,снят по родини,познати,хотели,служебни канцелярии и пр.По голямата част от тях са със семейства.

Липсата на квартири и безперспективата да се намерят такива в недалечно бъдеще,създават нездрави настроения за връщане в провинцията,грижи по семействата свързани с разходи,отвлича вниманието от ежедневната практическа работа,което се отразява зле на качеството на оперативната работа

Освен това 174 служители от тези които имат квартири живеят при тежки,дори невъзможни битови условия – в бараки,кухни,коридори, тавани и полуразрушени огради,което дава отражение върху тяхното здраве,здравето на семействата им,моралното им състояние и работа.

Разрешаването на квартирния въпрос в Дирекция Държавна си-

гурност е жизнен въпрос за оперативната работа.

За разрешаването му ПРЕДЛАГАМЕ:

1.Да се освободят квартири,чрез изселване на активни вражески елементи и на паразитни такива,чието присъствие в София не е свързано с производството и изпълнението на стопанския план.За такива имаме изготвени списъци с данни за няколко стотин.

2.Да се проведе сгъстяване в София,с помощта на кварталните ОФ организации,тъй както се провежда за семействата на военнослужещите.Разполагаме със сведения,обаче,че това сгъстяване не е дало очакваните резултати.

София,
26.май 1950 година.

М И Н И С Т Ъ Р:

/Р.Христозов/

Из архивите на ДС

ДС АДМИНИСТРАТИВНИ, ПРИНУДИТЕЛНИ И НАКАЗАТЕЛНИ МЕРКИ
I5
Из архивите на
76

Лично строго-поверително!

2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО ДРУГАРЯ

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Т У К

Д О К Л А Д

За проведената акция по изселване на вражеските елементи от граничните села в граничните околии на Софийски окръг.

Донасям Ви, Другарю Министре, че във връзка със изселването на вражески елементи от граничните села на граничните околии в Софийски окръг, извършихме следното:

На 19 юли т.г. бе проведено съвещание със служебното ръководство, при Окр.у-ние, където бе обсъден подробно въпроса по изселването.

На 20 юли т.г. бе проведена конференция с околийските началници МВР в окръга, на която бе разяснена необходимостта от прочистване на границата от вражески елементи, като бяха конкретизирани и задачите стоящи пред органите на МВР във връзка с тази акция.

На същите беха указани категориите на изселваните граждани, селища които трябва да бъдат обхванати и подготвителните мероприятия които следва да се извършат във връзка с горното.

На 27.VII.т.г. политическия и униформен инспектори присъствуваха на конференция в отдел "Униформен" при ДНМ, където са им дадени подробни инструкции за изработване конкретни планове за вдигане на хората и добитъка и списъците на същите.

На 28, 29 и 30.VII.т.г. определени от Окр.у-ние другари заминаха в граничните околии, където ведно с окол.н-ци МВР, началниците НМ и н-ците ДС изработиха подробни планове по утвърдените списъци на семействата, които следва да бъдат изселени.

На 30 юли се получи нареждането за точния ден и час в който трябва да отпочне акцията по изселването, като за Марек и Брезник др.полк. Веселин Георгиев нареди лично на 30.VII, без негова заповед да не се предприема изселване.

На същата дата се състоя и кратко съвещание с определените по околии отговорници на което присъствува и другаря Подполковник Райчинов от отдел "Униформен".

За Трънска околия заминаха, Окр.н-к МВР и Окр.н-к ДС., за Годеч полит.и-р, и за Кюстендил униформения инспектор.

Плановете бяха прегледани още един път и окончателно определени служителите, които ще вземат участие в акцията.

По места бяха проведени съвещания със служебното ръководство, на които присъстствуваха първите секретари на О.К. на БКП, а някъде и началниците на граничните поделения, където бяха набелязани мероприятия за координиране работата с партията и граничните поделения.

Групите за съдействие бяха вдигнати на крак.

Граничните войски засилиха охраната по границата с цел предотвратяване бягвства за и от Югославия.

На всички участвуващи в акцията задачите бяха разяснени подробно и конкретно за всеки обект по отделно.

Във всички околии на окръга блокадата на къщите на изселваните бе завършена до 24 часа на 31.VII, а между 3 и 4 ч. сутринта на 1 август отпочна вдигането на хората.

Камионите бяха подсигурени на време и разпределени съгласно плана.

Изселваните бяха превозени до отправните гари и на-

3

товарени на вагоните до вечерта на 1.VIII. от всички околии.

На 2.VIII. всички ешалони бяха на гара Военна рампа, откъдето ведно с пристигналите от Благоевградски окръг, бяха отправени за местоназначението им.

Произшествия при провеждане на акцията от задържане на хората до пристигане на мястопредназначението им-няма.

От окръга бяха изселени общо 127 семейства, с 499 членове.

От тях семейства на забегнали в Югославия 41.

Останали неизселени семейства на забегнали от крайгранични села на околийте нема. От останалите села на същите остават неизселени такива общо 129.....

Така посочените по-горе категории семейства се разпределят по околии, както следва:

I Годечка околия

1. Изселени семейства -22 с 98 чл.
2. Изселени сем. на забегн.-6
3. Останали неизселени сем. на забегн.-21....

II Трънска околия

1. Изселени семейства 10 с 41 чл.
2. Изселени сем. на забег. 3
3. Останали неизсел. сем. на забегн.-41

III Брезнишка околия

1. Изселени семейства 22 с 95 чл.
2. Изсел. сем. на забегнали- 9
3. Останали неизсел. сем. на заб....2..

IV Кюстендилска околия

1. Изселени семейства 65 с 222 чл.
2. Изсел. сем. на забег. 23
3. Останали неизсел. сем. на забегн.-52...

V Марекска околия

1. Изселени семейства 8 с 43 чл.
2. Изсел. сем. на забегнали 1
3. Останали неизсел. сем. на забегн.- 4

По предварително изготвен план веднага след вдигането на хората отпочна предвижването на добитъка на изселваните.

Същият бе докаран на време и натоварен в определения срок в определените за целта вагони, а от околиите Брезнишка и Трънска, поради лепса на конкретни указания за същия, даже и предсрочно.

Вдигнатият добитък на изселниците разпределен по околии е

I Годечка околия

1. Овце	341
2. Кози	2
3. Свине	23
4. Коне	7
5. Магарета	-
6. Говеда	41

II Трънска околия

1. Овце	69
2. Коне	3
3. Говеда	18

Из архивите на ДС
77

Из архивите на ДС

4

III Брезнишка околия

1. Овце	328
2. Свине	8
3. Коне	14
4. Магарета	3
5. Говеда	40

IV Кюстендилска околия

1. Овце	154
2. Свине	17
3. Коне	7
4. Говеда	32

V Марекска околия

Не е вдигнат никакъв добитък.

Или всичко от околийте на окръга са вдигнати:

1. Овце	892
2. Кози	2
3. Свине	48
4. Говеда	131
5. Коне	31
6. Магарета	3

По плана бе предвидено вдигането на повече добитък,но редица стопани по собствено желание го оставиха за гледане от свои близки.

В акцията вземаха участие общо 18 командири,-44-О.Р.,37 ст. и 238 мл.милиционери.В конвоирането на хората и добитъка взеха участие 2 командири,1 уредник,11 старши и 59 мл.милиционери.

На участвуващите в акцията бе раздадена необходимата суха храна от отдел"Снабдителен".

При провеждане на акцията бяха допуснати следните слабости:

1. Изселените не можаха да вдигнат необходимата им покъщнина,тъй като определените за вдигането им камиони и-вагони не бяха достатъчно.

В Годечка околия освен това,вдигането на някои семейства бе извършено доста прибързано от нашите органи,без да им се даде възможност да вземат най-необходимия си багаж,да уредят сметките си и да оставят пълномощници,които да се грижат за останалото имущество.

Така изселения секретар-бирник от с.Станянци-Годечко не е можал да предаде касата си.Същата е запечатена в негово отсъствие, ключовете извзети от нашите органи и предадени на председателя на селсъвета.

2. Списъците на изселваните не бяха окончателно уточнени и се наложи да се уточняват на 31.VII.вечерта/Кюстендил,Годеч/,което внесе известно объркване в изпълнението на изготвения вече план,особено в Кюстендилска околия.

3. В Брезнишка околия не бяха дадени конкретни указания за вдигане на добитъка,следствие на което вдигането и изпращането на част от същия,се извърши прибързано и безпланово.

Дирекция Н.М.ни указа ценна помощ чрез др.Директор-Капитанов.Също така ни указа помощ и др.подполк.Райчинов от отдел униформен при Д.Н.М.

Другарите Майор Петков-полит.и-р при Окр.у-ние и капитан Лилов-униформен и-р при същото,се справиха добре с възложените им задачи във връзка с организиране вдигането на семействата определени за изселване.

Околийските н-ци на МВР,ДС,и НМ от Кюстендилска,Годечка,Марекска,Трънска и Брезнишка околии,изпълниха добре и в срок възложените им задачи.

Направените малки пропуски в отделни случаи се дължат на то-

5

ва,че никой в окръга няма опит в изпълнението на задачи от такъв характер.

Същите бяха отстранени при последната обиколка от отговорниците и на гара Военна Рампа-София.

Считам,че се затруднява изпълнението на такива важни задачи с късно съобщаване за отпочване работа,каквото се получи за Марекска и Бразнишка околии.

Горното Ви донасям,Другарю Министър,за сведение и на разпореждане.

ОКРЪЖЕН НАЧАЛНИК НА МВР: /Колев/

Из архивите на ДС

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

1

С П Р А В К А

за положението, в което се намират изселените във вътрешността на страната вражески семейства от южната и западна граници

От данните, които се получиха от окръжните началници МВР, се вижда следното:

1. ПЛЕВЕНСКИ ОКРЪГ

а/ В Никополска, Свищовска и Плевенска околии изселниците са в лошо състояние. Не са им дадени подходящи квартири. Повечето семейства имат само по една стая. Лошо е положението им с прехраната. Нямат никакви мазнини, а и други продукти. Брашно им се дава по наряд. Нямат работа. През летния сезон работят обща земеделска и друга работа, но сега са без работа и без средства. Съветите са полагали грижи, но няма възможност да им се осигури постоянна работа.

б/ в балканските околии – Троян, Ловеч, Тетевен – са добре – работят и през лятото и сега.

Поставят въпрос да изселят тези от Никополска, Свищовска и Плевенска околии в балканските такива.

2. СТАЛИНСКИ ОКРЪГ

а/ всички изселени са настанени в подходящи квартири

б/ не им е осигурена постоянна работа. Има семейства в Толбухинска околия, които през зимата нямат постоянна работа, но са настанени в ДЗС и сериозна опасност да гладуват няма.

3. ВРАЧАНСКИ ОКРЪГ

а/ почти всички изселници са настанени в подходящи квартири. Има оплакване, че са им определени високи наеми – напр. в с.Елисейна, четири семейства плащат по 900 лв. за една стая месечно.

б/ на всички е осигурена постоянна работа;

в/ с брашно ги снабдяват по наряд, но в Михайловградско, с.Безденица, им дават само по 4 кгр. за месец. В други села също им давали по-малко от полагаемото им се количество. Мазнини и други продукти болшинството от изселниците имат по малко, но има и такива, които се хранят само с рядка каша от царевично брашно. Съветите не полагат грижи за прехраната и на добитъка им, за който изселниците нямат никакъв фураж, освен

Отдел „Денонсиране" при МВР по данните. Кр. Кр[illegible]

Из архивите на ДС

пшенична слама.

Добре са тези, които са настанени в Оряховска околия. Оземлени са и мнозина са приети в ТКЗС.

В Михайловградско са канени да станат членове или само да работят в ТКЗС, но изселниците отказали.

4. БУРГАСКИ ОКРЪГ

а/ общо настанени са добре. Само в Карнобат - ДЗС са настанени в тесни и нехигиенични помещения, правени за кокошарници, но нямали друга възможност за сега.

б/ прехраната им е добра.

в/ има мнозина изселници, които нежелаят да работят, симулират - правят се на болни и се издържат от пари и колети, изпращани им от техни близки.

Директорът на ДЗС - Ив.Атанасов - Бургас, поставил въпрос за няколко семейства, които отказвали да работят, да бъдат изселени от стопанството в квартала, за да освободят квартирите и на тяхно място да си намерят постоянни добри работници.

г/ изселниците Илия Г.Жеков и Илия Б.Муродов от с.Коста Парчево, Кулско, се оплакали, че и до сега още не са им изпратени отчислителни бележки от селсъвета и те не могат да се снабдяват с храна и облекло, че са им ограбени вещи от домовете и храната. Запитали селсъвета, но отговор нямали.

5. РУСЕНСКИ ОКРЪГ

а/ на всички семейства народните съвети са осигурили квартири.Някои са си купили къщи.

б/ на постоянна работа са работоспособните членове на заселените семейства в Беленска и част от Разградска и Тутраканска околии.

Повечето са без постоянна работа понеже не може да им се предложи такава.

в/ в много тежко положение са три семейства от Силистренска околия, в които няма мъж, а само жени и деца. Не могат да работят и нямат никакви средства.

В такова състояние също са три семейства заселени в Исперихска околия. Мъжете са възрастни и недъгави и някои от тях тръгнали по просия.

г/ заселените в Исперихска околия са предали храната и фуража си на местните народни съвети от където са изселени. Дирекция на Храноснабдяването обаче, още не им е отпуснала такава на новите местожителства.

Из архивите на ДС

2

6. ГОРНО ОРЯХОВСКИ ОКРЪГ

а/ най-добре са настанени на квартири и е осигурена постоянна работа на заселените в Габровска околия.

Не са осигурени квартири и постоянна работа на голяма част от заселените в Дряновска околия. При наличие на квартири в с.Върбаново, изселниците са настанени в дюкяни и влажни стаи, поради което има заболели деца. Плащат много високи наеми - 1500 2000 лева. Брашно и други продукти не им се отпускат достатъчно.

б/ в Севлиевска околия препитание е осигурено, обаче на неработещите членове от семействата някои селсъвети не са отпускали брашно и продукти.

в/ поканените семейства, заселени в Павликенска околия да влязат в ТКЗС са отказали. Живеят с убеждението да се върнат в родните си места.

7. КОЛАРОВГРАДСКИ ОКРЪГ

а/ въпреки малкото заселени семейства, околийските началници МВР и началниците на милицията не са проверили състоянието им.

б/ квартири на изселените са дадени, но работа не им е осигурена, с изключение на няколко семейства, които са си закупили земя. Лошо е положението на заселените в Търговишка околия.

В ПЛОВДИВСКИ И СТАРО-ЗАГОРСКИ ОКРЪЗИ са добре настанени и работят.

София, 10.III.1951 година

МИЛИЦ.ПОДПОЛК. - И.Д. Н-К ОТДЕЛ С.П.:
/П.Григоров/

МА/ЕЮ

Вх 6003-II
26 II 51 г

С П Р А В К А

ОТНОСНО : Изселените лица в страната до 1950 година включително.

От 1944 год. до 1950 г. включително са изселвани вражески елементи от Столицата, от други големи градове и от пограничните райони на страната.

Поради липса на централизация в изселването, не могат да се дадат точни данни за всички изселени лица. От направената предварителна картотека, се установи че до 1950 год. са били:

I. ИЗСЕЛЕНИ ОТ СОФИЯ И ДРУГИ ГРАДОВЕ

1.От София около 2500 семейства, с неизвестен брой на членовете им.
2.От гр.Сталин 132 семейства
3.От гр.Бургас 42 семейства
4.От гр.Г.Оряховица 19 семейства
5.От гр.Ст.Загора 4 семейства

Всичко..... 2696 семейства

II. ИЗСЕЛЕНИ ОТ ПОГРАНИЧНИТЕ ОКОЛИИ ПО ОКРЪЗИ

1.От	Благоевградски окръг	около 800	семейства
2.От	Хасковски окръг	" 980	"
3.От	Софийски окръг	" 133	"
4.От	Бургаски окръг	" 160	"
5.От	Пловдивски окръг	" 402	"
6.От	Врачански окръг	" 331	"
Една част от които са изселени от София и допълнително преселени на друго място		2806	семейства

25 III 51 г.

3

Общо принудително изселени от големите градове и пограничните райони около 5,500 семейства.

Горната цифра не е точна и е вероятно да има в повече или помалко с около 500 семейства.

Изселените от пограничните околии са настанени почти всички в Северна България,източно от линията Оряхово - Червен Брят.

Относно изселените от София,малка част има и вън от този район.

За привеждане в точна и пълна отчетност всички изселени до 1950 година включително,прилагам предложение с определени срокове за изпълнение.

21.III.1951 год.
София

Н-к отделение "В.И." при ДС:
/П.Бранев/

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ЗАПОВЕД

№ 13606-II

гр.София 1 VIII 1951

В последно време се забелязва ~~сериозни нарушения на установения ретим за~~ изселените лица от граничните околии, София и други градове, ~~поради това, че нашите органи на МВР по места не спазват изселените до сега заповеди и окръжни на министерството за изселените лица.~~

Така например: Русенското и Коларовградското Окръжно у-ние на МВР са допуснали ~~незаконно~~ връщане на голям брой изселени лица в бившите им местожителства под предлог - прибиране на реколтата. Окръжните и околийски началници на МВР са давали разрешения на изселените лица за по десет и повече дни без да контролират техното завръщане и без да искат съответното разрешение от министерство на вътрешните работи. Някои околийски управления, като Тутракан и Толбухин са позволили на принудително изселени лица да се завърнат в предишните си местожителства без каквито и да било разрешения.

Поради липса на какъвто и да е контрол на изселените лица от страна на органите на МВР по места забелязва се в столицата да идват ежедневно без разрешение ~~за напускане на местожителствата~~ голям брой изселници и да престояват в София с месеци ~~незаконно, някои от тях не са намерили за нужно да искат разрешение за пребиваване в София, а други искат оставане в същата за известен период от време под разни предлоги. Столичното у-ние на МВР без да има каквито и да е пълномощия от министерството на вътрешните работи на своя усмотрение е разрешавало на некои изселени лица престой по пет, десет, двадесет, тридесет и повече дни. На други благодарение, че са успявали с хитрост да се настанят на служба в някои министерства и ведомства им е разрешавало оставането в столицата за по шест месеца, а даже и повече.~~ Има случаи изселени лица да си въстановяват софийското жителство по незаконен начин. Всичко това е ставало без знанието и разрешението на ръководството на министерство на вътрешните работи.

С тия деяния окръжните и околийски началници на МВР, както и столичния началник на МВР са нарушили нарежданията на министерството ~~[illegible]~~, което задължава

13 20/23

окръжните и околийски началници на МВР да знаят всеки момен местонахождението на заселниците и упражняват контрол върху тях.

Тия грубо нарушения на нареждания на министерството създават условия изселените вражески елементи да продължава своята вражеска дейност срещу народната власт. За да се тур край на безконтролното движение на изселените лица и за установяване на строг режим по отношение на тях в местожителствата където са заселени,

З А П О В Я Д В А М:

1. Принудително заселените семейства и лица на ново местожителство да не променят определеното им местожителство /изместването от едно селище в друго/, както и да не се движат от едно селище в друго без разрешение от министерството и мо говите органи, както следва:

а/Движение или променяне на местожителство от едно в друго селище из района на околията да става с разрешение на окол ския началник на МВР.

б/Извън околията в района на окръга такова движение или пре местване на местожителството си от принудително изселените лица и семейства да става с разрешение на окръжния началник МВР

в/Движение или променяне на местожителството на принудител заселени лица и семейства извън окръга в района на който са заселени може да става само с мое разрешение или такова на пом. министра Делчо Чолаков по мотивиран доклад на Окръжен началник на МВР.

г/Изселени лица и семейства, които до излизането на настоящ та ми заповед са променили първоначалните местожителства упо менати в заповедта за изселването им запазват новите си местожителства с изключение на тия, които са се завърнали в София и пограничните околии.

2. Окръжните и околийски началници на МВР се задължават да знаят всеки момент местонахождението на заселените лица и семейства и да упражняват контрол върху тях.

~~[illegible]~~ 14

В срок от 30 дни да приведат в известност всички изселени лица от поверените им окръзи и околии и докладват в министерството, като представят поименни списъци на заселените в тяхния окръз и околия лица.

3.Столичния началник на МВР да спре издаването на каквито и да са разрешения за пребиваване на изселените лица в София без разрешение на Министерство на вътрешните работи.В срок от 30 дни Столичния началник на МВР да установи броя на завърналите се в София изселени лица,които пребиват и живейт в София незаконно и докладва в министерство,като представи поименен списък на лицата.

4.Обръщам внимание на Окръжните началници на МВР - Русе и Коларовград за гдето не са упражнили достатъчно контрол върху работата на околийските началници на МВР за спазване режима на изселените лица и самите те не са проявили необходимата бдителност по отношение на последните.Същите да вземат мерки за да не се повтарят други подобни опущение.

5.Отменявам всички издадени заповеди за изселване на лицата не приведени в изпълнение до сега. Строго забранявам изселване на лица от органите на МВР без мое или на пом. мин. [illegible]

Настоящата заповед отменя издадените до сега окръжни № № 9-[illegible] от 4.I.1950 год. и 3070-П.от 22.VIII.1950 год. на министерство на вътрешните работи,както и окръжно № 4862/1.XII.1950 год. на ДДС.

За изпълнение на настоящата заповед ще взисквам най-строго. Ония изселени лица,които нарушават заповедта да бъдат представани в министерството по съответния ред за изпращане в Т.В.О.

Препис от заповедта да се изпрати на всички пом.Министри на МВР,началници на управления и самостоятелни отдели на ДС,Столичния и Окръжните началници на МВР и началниците на самостоятелните отделения - ДС при министерството за сведение и строго изпълнение.

Същата да се доведе срещу подпис до знанието на изселенит

Парт. окр. за сведение

МИНИСТЪР:

/Г.Вайков

31 VII 1951 г.

103-2

Др. Капитанов и Л. Иванов за предложения заедно с материала от инспектората по ежедневен въпрос. 29/III/52

Лично, строго поверително.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

До
ДР. МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: слабости по порядъка при изселването.

Другарю Министър,

1. В установения до сега порядък по изселването на разните категории изселници, се набелязват редица слабости:

а/Заповедите за изселване не са се изпълнявали своевременно, като освен това в заповедта не са вписвани всички членове на семействата, поради което са се разкъсвали семействата. Например, по-миналия четвъртък дъщеря и син на изселен дойдоха във връзка с това да се оплакват при др. Гюров и мен.

б/Изселването не винаги е било добре документирано с обективен достатъчен и убедителен материал за вражеска дейност в миналото или сега. Даже в сегашните предложения за изселване се срещат такива слабости: предлагат се например за изселване семейства на изменници на Родината, за които в справката се пише "изчезнал", предполагаме "че е в Югославия". Такива справки преди 15-20 дни не бяха представени от Окръжно у-ние -София, поради което по Ваше нареждане бяха върнати за да уточнят и определено да кажат от Околийско у-ние-Кюстендил, къде са изчезналите.

в/Правят се предложения за изселване на близки на бандити, които не се намират в граничната зона, но са близко до нея.- Случая от Харманлийска околия - и на такива, които не живеят под един покрив.

г/В заповедта за изселване не се казва кога е избягъл изменника на Родината и какъв багаж следва да вземат изселените. Последното се решава долу по места, без винаги да се упражнява необходимия контрол и без това да се санкционира от ръководството на Министерството. Така могат да се получат извращения и своеволия.

104 25
2.7

д/Болшинството от българо-мохамеданите от Родопите са изселени в такива райони, където не може да се използва напълно тяхната работна ръка, като тютюнджии и горски работници, затова в справките на др.Стефанов има много случаи, когато мохамедани искат да бъдат преизселени в балкански райони, където ще упражняват професията си/работа по дърводобива/.

е/Чести са случаите, когато органите на МВР/ДС и НМ/ изселват без да съгласуват с ГВ по места, поради което се създават условия за дразги и ГВ не могат своевременно при самото изселване да вземат допълнителни мерки по охраната на границата.

ж/справките-предложения за изселване се дават често пъти от един орган с подписа на едно лице. Например, преди 3-4 дни имаше представени за изселване от Врачански окръг, справките за които бяха подписани само от Михайлов.

з/Няма уеднаквяване във всички окръзи по това, с кого трябва да се съгласува и кой е задължен да подпише предложението за изселване. Например, едни справки имат по няколко подписа, включая и този на Околийския секретар на БКП, а на други по един или два.

и/Не се държи сметка за това, къде колко изселници се изпращат, поради което става натрупване на изселнически контингенти в някои окръзи, а в други съвсем не се изпращат.

При така изнесеното, ПРЕДЛАГАМ:

1. Др.Пом.министър Капитанов в срок от 20 дни да излезе с доклад пред Колегиума във връзка с изселването и предложение за внасяне пълен порядък по този въпрос.

2. Отдел "Инспекторат" в срок от 10 дни да направи проверка и по-подробно да изясни недостатъците в порядъка по изселването.

№ 825
21.III.1952г.

София, 22.III.1952 год.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ ПРИ
КАБИНЕТА НА МИНИСТЪРА:

/подполк.Палагачев/

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО!
КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Лр9

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА Н. Р. БЪЛГАРИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ: въдворяване на ново местожителство семействата на изменниците на Родината, живущи в София, Сталин, Бургас, Пловдив, западната, южната и източната гранични зони.

№..... София, ... 1953 год.

С цел прочистване големите градове и граничните зони от вражески елементи и за прекъсване връзките на изменниците на Родината с тяхните семейства в тези райони,

З А П О В Я Д В А М:

1. Да се подготви под най-строга тайна изселването семействата на изменниците на Родината и невъзвращенците, живущи в София, Сталин, Бургас, Пловдив и граничните зони по западната, южната и югоизточната граници и въдворяването им на ново местожителство във вътрешността на страната.

За целта Столичният и окръжните началници на МВР да установят всички членове на семействата на изменниците на Родината в тези райони и най-късно до 20 март 1953 година да направят предложение до Министерството на вътрешните работи за тяхното изселване.

Предложенията да се изпращат чрез отделение "ВИ".

Към всяко предложение да се приложат отделни справки за всеки член от семейството на изменника и справка за самия изменник в два екземпляра.

Справката да съдържа:

а/ име, бащино и фамилия на лицето,

б/дата на раждане, месторождение и местожителство.

в/гражданство и народност,

г/образование,

110

д/партийна принадлежност и политически прояви,

е/имотно състояние,где и какво работи сега.С какво се е занимавал в миналото,

ж/родствена връзка с извършителя.

2.Назначавам - СТЕФАН ГЕОРГИЕВ ПАПАЛЕЗОВ - началник отделение "ВИ", ДИМИТЪР ВЕЛЕВ - началник VI-то отделение при II управление ДС и АНГЕЛ МИХАИЛОВ ШИДИЧЕВ - инспектор при II отдел на III-то управление ДС,които да прегледат всички получени от Столицата и окръзите материали за изселване,да ги съгласуват със съответните управления в центъра и най-късно до 1.април 1953 год.да ги докладват в специалната комисия.

Задължавам др.Пом.министър Димитър Капитанов да проучи и предложи на комисията,къде да стане изселването и на каква работа да бъдат настанени изселените лица.

Препис от настоящата заповед да се изпрати на другарите Пом. министри,началника на Столично управление ДС и началниците на окръжните управления София,Благоевград,Пловдив,Хасково,Стара Загора, Бургас и Враца за изпълнение.

Контрола по изпълнението на същата възлагам на др.Помощник министър Д.Капитанов.

МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ-
-генерал-лейтенант:
/Г.Цанков/

Из архивите на ДС

К.Д. 20 VI 53 г.

Др.Началник
Столично управление на М.В.Р.
Пом.Министър-Генерал Ап.Калфов

Т У К

С П Р А В К А

Относно-завърналите се в София изселени граждани без разрешение от М-во на Вътрешните работи.

Др.Пом.Министър,

Донасям Ви,че за времето от 1.I.53 год.до 1.IV.53 год. чрез авизната служба на отделение "Адресно" към отдел Паспортен при Столично управление на Н.М.са открити 434 лица,които са изселени от София със заповед на др.Министър на М.В.Р.и са се завърнали в столицата без да имат разрешение от М.В.Р.,като например Стефан Христов Калфов от гр.Плевен,Люба Тимофеева Жидкобилкова от Плевенски окръг,Петя Мъждракова от гр.Поморие,Радан Велиславо Кънчев,Георги Диамандиев Константинов от Софийски окръг,Агоп Бедрос Астарджян от Соф.окръг,Борис Александров Бижиков от Соф.окръг и др.

Всички тези случаи са съобщени на отделение"В.И" при МВР и те от своя страна са отпратили голяма част от тях за постоянните им местожителства,но има още 294 лица по които работи отделение "В.И" при МВР.

Характерно е,че голям брой от завърналите се в София изселени граждани са успяли да се снабдят с справки от райсъветите и въз основа на тях са получили и лични паспорти,като редовни софийски жители.

Горните случаи идват да потвърдят това,че окръжните и околийски началници на МВР не упражняват ефикасен контрол по движението на изселените от София граждани установени на постоянно местожителство в техните окръзи и околии с което са нарушили точка 2-ра от заповед №-13606-П от 1.8.51 год.на Др.Министър на М.В.Р.

От друга страна снабдяването на изселените граждани с справки за лични паспорти от райсъветите са длъжни на това не преписи от

заповедите за изселването на тия граждани и до тоя момент не са изпратени в райсъветите и поради това не са отписани от регистрите за населението в София.

Н-К СТОЛИЧНО УПРАВЛЕНИЕ НА [redacted]
/Подполковник Д. Георгиев/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго поверително! 5

ДО

ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП.

Д О К Л А Д

От ГЕОРГИ ДАМЯНОВ - председател на Президиума на Народното събрание, д-р МИНЧО НЕЙЧЕВ - Министър на външните работи ГЕОРГИ ЦАНКОВ - Министър на вътрешните работи.

ОТНОСНО: Разселените семейства от Столицата, големите градове и граничните райони.

След 9 септември 1944 година в страната са разселени 7,025 семейства с 24,624 членове, от които са възстановени до м.август 1953 година 269 семейства с 1,234 членове или към 20 август 1953 година има разселени 6,756 семейства с 23,390 членове, от които:

а/ Изселени от София - 2,548 семейства с 5,075 членове.

б/ Изселени от граничните райони и окръжните градове 4;208 семейства с 18, 315 членове.

Според причините за разселването семействата се разпределят:

а/ Изселени поради това, че имат близки изменици на родината 2,397 семейства с 9,739 членове.

б/ Неудобни за граничен район и за големите градове като врагове на народната власт или ятаци и помагачи на бандити 4,359 семейства с 13,651 членове.

По социално положение изселените семейства се разпределят:

1. Работнически произход	- 93
2. Занаятчийски "	- 78
3. Служащи	- 210
4. Бедни селени	- 784
5. Средни селени	-2418
6. Кулаци	- 710
7. От беден градски произход	- 65

6

8. От среден градски произход - 457
9. От буржоазен произход - 1754

Забележка: За 187 семейства, които са излезли от страната или не е установено къде са заселени, не е дадено социалното им положение.

По години на изселването семействата се разпределят, както следва:

1946 година	-	62 семейства
1947 "	-	68 "
1948 "	-	1666 -
1949 "	-	1595 "
1950 "	-	1476 "
1951 "	-	1299 "
1952 "	-	556 "
1953 "	-	34 "
	-	6,756 семейства

Семействата са изселени от окръзите:

1. Столицата	-	2,548	семейства с 5,075	членове
2. Софийски окръг	-	278	" 1,037	"
3. Благоевградски окръг	-	949	" 4,695	"
4. Врачански окръг	-	714	" 2,715	"
5. Пловдивски окръг	-	614	" 3,156	"
6. Хасковски окръг	-	987	" 4,386	"
7. Бургаски окръг	-	327	" 1,267	"
8. Старозагорски окръг	-	52	" 252	"
9. Търновски окръг	-	19	" 79	"
10. Сталински окръг	-	268	" 728	"

Семействата са заселени в окръзите:

1. Софийски	-	455	семейства с 1267	членове
2. Врачански	-	544	" 1,615	"
3. Пловдивски	-	193	" 699	"
4. Хасковски	-	3	" 15	"
5. Бургаски	-	284	" 889	"
6. Старозагорски	-	465	" 1639	"
7. Търновски	-	1060	" 4254	"
8. Коларовградски	-	678	" 2186	"
9. Плевенски	-	1066	" 4206	"

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

96

7

10. Русенски	910	семейства	3558 членове
11. Сталински	629	"	2182 "
12. Благоевградски	13	"	33 "

Забележка: От изселените семейства са заминали извън страната 101 с 561 членове, а за 86 семейства с 286 члена не е установено къде са заселени.

За работоспособните членове на изселените семейства е осигурена работа в трудовокооперативните земеделски стопанства, горските стопанства, фабриките, язовирите и други държавни и кооперативни предприятия. Някой от изселените лица са назначени на служба в държавни учреждения и при народните съвети, а други имат собствени стопанства, които обработват.

Има и такива семейства, които изнемогват материално, защото нямат работоспособни членове, от които да се осигури издръжката на цялото семейство или пък в селото, в което са заселени няма подходяща работа за тях, а поради ограниченията по силата на изселническия режим немогат да напуснат местожителството си и да отиват другъде на работа.

При преглеждане на материалите по изселванията се установи, че има отделни семейства неправилно изселени, нямат вражеска дейност или близки изменици на родината, между тях има членове на БКП.

Считаме, че трябва да се възстанови жителството на онези семейства, които са неправилно изселени, както и на тези, които в новото си местожителство със своето държание са доказали, че са се приобщили към народната власт и не са опасни за обществения ред.

За големите градове с жилищна криза при възстановяване на жителството считаме, че трябва да се вземе предвид дали възстановеното семейство ще може да се настани в квартира, без да се измества друго семейство.

За да се облекчи положението на изселените семейства и се поправят допуснатите грешки при изселването, предлагаме Политбюро, ако одобри, да вземе следното, РЕШЕНИЕ:

1. Одобрява да се вдигне изселническият режим за всички разселени семейства в страната.

2. Одобрява да се възстанови жителството на онези семейства или отделни членове на семействата, които с държанието си са доказали, че са се приобщили към народната власт и не са опасни за

8

обществения ред и сигурността на страната. Възстановяването да става със заповед на Министъра на вътрешните работи, след конкретна преценка за всяко семейство или отделен член от семейство.

22.VIII.1953 год.
София

1.....
/Г.Дамянов/

К О М И С И Я:

2.....
/М.Нейчев/

3.....
/Г.Цанков/

Из архивите на ДС

10

ДО
ПОЛИТБЮРО НА Ц.К. НА Б.К.П.

Т У К

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТ МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Генерал-лейтенант Г.ДАНКОВ.

Във връзка с решението на Политбюро да се отмени изселническия режим за изселените лица, някои от тия лица се възползваха от това решение и без да уведомяват и да искат разрешение от органите на МВР започнаха с целите си семейства да се връщат в райони близко до границата, а също така поставят редица въпроси от имуществен характер – да им се върнат земите, домовете и пр.

В решението на Политбюро е казано, че изселниците не могат без разрешение на МВР да се връщат в граничните райони и градовете София, Пловдив, Бургас, Сталин, и Благоевград без да се посочва точно кои околии трябва да се включват в граничните райони.

За да не се даде възможност на вражески елементи да се настаняват близко до западната и южна граница на нашата страна

П Р Е Д Л А Г А М:

1. Да се разреши на МВР да не допуска връщането и заселването на изселени лица в следните околии: Видинска, Кулска, Белоградчишка, Михайловградска, Берковска, Годечка, Софийска, Брезнишка, Трънска, Кюстендилска, Ст.Димитровска, Благоевградска, Самоканска, Петричка, Разложка, Г.Делчевска, Кемерска, Девинска, Смолянска, Маданска, Ардинска, Кърджалийска, Ивайловградска, Свиленградска, Харманлийска, Тополовградска, Елховска, Грудовска, Малко-Търновска и Мичуринска.

11

2.Да се възложи на Министерството на вътрешните работи на Министерството на земеделието, Министерството на комуналното стопанство и на Организационно-инспекторския отдел при Министерския съвет да направят предложение в Министерския съвет за начина по който трябва да се разрешават имуществените въпроси на изселени лица, които са получили право да се заселят в старите си местожителства, където те са имали собствени имоти и които не са конфискувани с присъда на съда.

Моля, по възможност, въпроса да се разгледа по спешност.

София, 21 октомври 1953 година

МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ -
- генерал-лейтенант:
/Т.Дънков/

Из архивите на ДС

Ж – Затвори, въдвор рвоне и изселвоне

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО! 24

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА Н. Р. БЪЛГАРИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ: ВДИГАНЕ ИЗСЕЛНИЧЕСКИЯ РЕЖИМ

№ И-302 София, 29 IV 1954 год.

Порастна и продължава да расте икономическата мощ на Н.Р.България. Непрестано расте благосъстоянието на нашия народ. Крепне все повече съюза между работническата класа и селяните. Трудящите се са здраво сплотени около Ц.К. на Българската Комунистическа Партия и Народното Правителство. Доверието им в Партийното и държавно ръководство е непоклатимо.

На основание горното

З А П О В Я Д В А:М:

Вдигам изселническия режим на всички изселени лица, на които изселническия режим до сега не е вдигнат. За Онези от тях, които продължават да се занимават с противодържавна и престъпна дейност, да се вземат бързи мерки за документиране престъпленията им и се предават на съд.

Лицата на които се вдига изселническия режим ще уреждат своите местожителства със съответните Народни съвети на Д.Т., където искат да се установят на постоянно жителство.

По работата с изселниците строго да се съблюдава окръжно № И-144 от 9.III.1954 г.

Препис от настоящата заповед да се изпрати на окръжните и околийски управления на МВР, управленията и самостоятелните отдели в Центъра и Д.Н.М. за изпълнение, а на окръжните, околийски и местни народни съвети на ДТ, за сведение.

МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ-
-генерал лейтенант:
/Г.Цанков/

Размножено 1 екз Пр. служба по ах я 3795/93

Лично строго секретно!

МИНИСТЕРСТВО
на ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ИНСПЕКТОРАТ
№ I-162
24.XI.1956 г.
СОФИЯ

ДО
ОКРЪЖНИТЕ И ОКОЛИЙСКИ НАЧАЛНИЦИ НА МВР
В НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДРУГАРИ,

Столицата на нашата страна – София е наситена с много вражески ~~и престъпни~~ елементи. Наред с такива, които са се родили и живеят в София още от преди 9 септември 1944 год., след тая дата, по един или друг начин, вражески ~~и престъпни~~ лица са напуснали населените места в провинцията, в които са живели до тогава, дошли са в София и са се настанили в разни търговски организации и други учреждения и заведения. Такава голяма концентрация на вражески ~~и престъпни~~ лица в София, много от които са развивали и развиват контрареволюционна ~~и престъпна~~ дейност или се занимават с нечестни дела, представлява опасност и пречка за правилното изпълнение на поставените от Партията и Правителството задачи. Не малка част от тези лица даже са получили и софийско жителство.

Наложително е Столицата да се прочисти от такива вражески ~~и престъпни~~ елементи. За да се проведе правилно това мероприятие и да да не се допусне в никакъв случай да пострадат някои честни трудещи се хора, е необходимо окръжните и околийски управления на МВР да извършат следното:

1. Срочно да се представят на ръководството на МВР списъци, към които да се приложат справки за онези вражески ~~и престъпни~~ и чужди на нашата народна власт елементи – бивши индустриалци, търговци и кулаци, фашистки управници, активни участници във фашистки организации, бивши царски офицери и полицаи, които в годините след 9 септември 1944 год. са напуснали населените места в които са живеели до тогава и са се настанили в София.

Тези списъци и справки трябва да се съгласуват с околийските комитети на Партията.

2. За да се реши правилно поставената задача, необходимо е да се изготвят два вида списъци:

а/ списък на лицата, които трябва да бъдат изселени от София и които могат веднага да бъдат настанени в собствените им домове в провинцията, или в такива на свои близки и може да им се намери подходяща работа в производството и селското стопанство или са пенсионери.

б/ списък на лицата, които трябва да бъдат изселени от София, но които в момента нямат собствени домове в провинцията, или такива на близките им и по-трудно може да им се намери работа в тези населени места, в които са живели по-рано.

3. Справките за всяко лице по отделно, които трябва да се изпратят заедно със списъците, трябва да съдържат следните основни данни:

а/ трите имена на лицето;

б/ дата на раждането;

в/ къде е роден;

г/ от какво семейство произхожда;

д/ какво е семейното му положение /жена, деца, възраст, работят ли те и къде/;

е/ на какъв адрес живее сега /в София/;

ж/ какво е работил в миналото, какво и къде работи сега в София;

з/ до кога е живял на старото си местожителство и с какво се е занимавал;

и/ има ли сега там къща, или къде може да бъде настанен /баща, братя, сестри, деца и др./;

к/ на кратко да се посочи каква вражеска или престъпна дейност е имал в миналото;

л/ какво се знае сега за неговото отношение към Партията, народната власт и нейните мероприятия.

4. Така съставените списъци и справки за лицата от околиите за които се счита, че трябва да бъдат извадени от София и върнати на старите им местожителства, трябва да се изпратят за преглед в окръжните управления на МВР и съгласуват с окръжните комитети на Партията.

3.- ~~26~~ 29

5. От околийските и окръжни управления на МВР, съгласувано със съответните комитети на Партията, трябва да се доложи има ли места и възможности за настаняване на ново местожителство на вражески ~~и престъпни~~ елементи и за колко семейства, в кои населени места на околията /за всяко селище по отделно/, където може да упражняват някакъв труд - например в ДЗС, ТКЗС, мини и др.предприятия нуждаещи се от работна ръка и какви са там битовите условия. /това не се отнася за околиите по южната граница/.

6. Окръжните и околийски управления на МВР се задължават да прилагат строго паспортния режим към онези вражески елементи, които са били изселени от София и не им е възстановено старото жителство и които самоволно, без разрешение, се завръщат в София.

В същото време околийските и окръжни управления на МВР да установят и съобщат в Министерството за такава категория лица, като се посочат адресите на които живеят сега в София. В списъците да се посочи имат ли там квартири и от какво са се препитавали.

7. Софийско окръжно управление МВР да разработи и ми представи за утвърждение цялостен план както по установяването и определянето на лицата за изселване, така и за организацията на тяхното изселване от Столицата.

Обръщам вниманието на всички началници, че въпроса е много сложен и при неправилни и прибързани действия от тяхна страна могат да се получат и отрицателни резултати. Затова към възложената задача трябва да се подходи много сериозно, внимателно и задълбочено, като предварителната подготовка се запази в пълна тайна.

Данните, които ще се дават за отделните лица трябва да бъдат действителни, точни и проверени. В никакъв случай не трябва да се изхожда от лични настроения и отношение към дадено лице.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ-
-генерал-полковник:

23 XI 56.

РАЗМНОЖЕНО В 1 екз. /26.03.98г.
за ИВИ - ГИ

СЛУЖБА „ИНФОРМАЦИЯ И АРХИВ" МВР

Строго секретно!

5

ДО ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Т..У..К

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

ОТ МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ -

ГЕОРГИ ЦАНКОВ

ДРУГАРИ,

В изпълнение решението на Политбюро на ЦК на БКП и указа на Президиума на Народното събрание на НРБ, за изселване от София на капиталистически и кулашки елементи и криминални рецидивисти, които работят против народната власт и сега представляват обществено опасни лица, Министерството на вътрешните работи извърши следното:

Бяха дадени подробни указания на началниците на поделенията на МВР да дадат предложения за изселване от столицата на лица бивши индустриалци, търговци и кулаци, фашистки управници, царски офицери, полицаи и жандармеристи, ръководители или активни участници във фашистки организации - като легионери и ратници, които в миналото са доносничили на полицията за прогресивни другари, взели участие в побоища, в преследване на партизани или пък след 9.IX.1944 год. се проявяват враждебно спрямо народната власт. Предложенията да се съгласуват с Окръжните и Околийски комитети на БКП, а в столицата по

6

местоживеене или по месторабота да се взема мнението на партийния секретар в квартала или в предприятието, за да се провери, какво ще бъде отражението сред обществото. Освен това, предложенията за изселване на лица, заемащи отговорни длъжности, да се съгласуват с ръководителите на предприятия.

С оглед да не се допуснат грешки, към районните управления на МВР в столицата бяха създадени комисии от началника на съответното районно управление МВР, секретаря на районния комитет на БКП, председателя на районния народен съвет и районния прокурор, на които бе възложено да преглеждат материалите.

Наред с горното, в Министерството бе създадена работна група под ръководството на Зам.Министъра - генерал майор Ап. Колчев, с представители на главната прокуратура, ГНС и административния отдел на ЦК, която имаше за задача да преглежда предложенията на окръжно управление МВР София, за изселване на лицата.

Към 26.IV. от страна на окръжните и околийските управления МВР бяха направени 2,623 предложения за изселване от столицата на лица, за които по места е известно, че до идването им в София са имали вражески прояви. Освен тях, районните управления на Софийско окръжно управление направиха още 1,173 предложения за изселване на лица от София, които също са имали и имат вражески прояви, но за същите не е известно на окръжните и околийски началници по места, че живеят в София. Всички предложения са съгласувани с окръжните и околийски комитети на БКП.

Из архивите на ДС

7

Окръжните и околийски управления на МВР, в своите предложения, бяха включили и лица, които преди 9-ти септември 1944 год. действително са стояли на позициите на врага, но които след 9-ти септември 1944 год. са се преориентирали, а някои даже са се приобщили към народната власт. По тази причина предложенията биваха най-обстойно преглеждани, наличните материали обективно преценявани, в резултат на което много от предложенията отпаднаха.

От направените общо 3,796 предложения, при преглеждането им, от районните комисии, окръжното управление и в Министерството, поради недостатъчни данни отпаднаха 2,680 предложения. Голямият брой на отхвърлените предложения се дължи на недостатъчните данни за деянията на лицата, особенно след 9-ти септември 1944 год., а в някои случаи и на това, че от поделенията бяха предложени за изселване лица, между които и такива, които работят активно в О.Ф. организации, в профорганизациите по предприятията, а 8 от тях са станали членове на БКП. Последните случаи са изпратени на Градския комитет на Партията - София.

При преглеждането на материалите и решаването на въпросите сме се ръководили от решението на П.Б. на ЦК на БКП, а именно, да се изселват действително само крупни капиталистически и кулашки елементи, бивши офицери, полицаи и жандармеристи, бивши членове на фашистки организации, за които има данни, че и понастоящем се проявяват враждебно към народната власт, или че не са се преустроили.

Към 26.IV. са изселени 384 семейства, а за други 532

Секретно 8

семейства са подготвени документите за изселването им.

От изселените до сега 384 семейства - 263 са бивши фабриканти, търговци и кулаци; 39 са от чиновнически и занаятчийски семейства; 72 средни селяни; 8 бедни селяни и 2 работници.

Голяма част от изселените средни и бедни селяни, в миналото, са били царски офицери, полицаи и жандармеристи, доносчици и помагачи на полицията, а някои от тях са участвували след 9-ти септември 1944 год. в нелегални организации, за което са осъждани.

По време на контрареволюционния бунт в Унгария 273 от тези лица са правили вражески изказвания против народната власт, за което органите на МВР разполагат с данни.

От двамата изселени работника единият е бивш активен легионер, един от лидерите на легиона в Кърджали, а след 9-ти септември 1944 год. системно прави вражески изказвания. Другият изселен работник е завършил френски колеж, след това висше учебно заведение на Ватикана и е осъждан за шпионаж след 9-ти септември 1944 год.

От досега изселените, няма нито един трудящ се, който да е изселен без да има престъпление срещу съпротивителното движение преди 9-ти септември 1944 год. или срещу народната власт след 9-ти септември 1944 год. Има бивши фабриканти и търговци, бивши офицери и полицаи, които след национализацията или уволнението им са станали работници.

~~Болшинството от изселените изпълняват заповедите за~~

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

изселването им в определените им срокове, без възражения, но има и такива, които правят възражения, че неоснователно са изселени, като повече от тях искат да знаят причините за изселването. Онези, които правят основателни възражения или намират възможност да им се уважи възражението, изселването своевременно се спира и се извършва допълнителна проверка. От досега дадените възражения, може да се каже, че само в 8 случая, взетата спрямо лицата мярка е малко по-строга, поради което тези случаи се преразглеждат и съобразно новите данни спрямо тях ще се вземе ново отношение.

От подготвените за изселване 532 семейства - 351 са бивши фабриканти, търговци и кулаци, 68 занаятчии и служащи, 97 средни селяни, 10 бедни селяни и 6 работника. Голяма част от средните, бедните селяни и работниците са също бивши полицаи и жандармеристи, царски офицери, доносчици и помагачи на полицията, участници в контрареволюционни организации след 9-ти септември 1944 год. и съдени за шпионаж.

Трудещите се и честните граждани, както в столицата, така и в провинцията, посрещат изселването с удобрение. Много партийни членове на събрания, конференции и направо пред органите на Министерство на вътрешните работи обаче поставят въпроса, защо не се изселват и други бивши крупни индустриалци, търговци, кулаци, царски генерали, офицери, полицейски служители и др. които и сега имат вражеско отношение към народната власт и са действително опасни за сигурността лица. Тези категории лица немогат да бъдат изселени, тъй като са жители на София от преди 9-ти септември 1944 год.

10

Сред вражеските елементи изселването се посреща най-различно. Едни коментират, че това се предприемало като предпазна мярка след Унгарските събития; други - че с изселването се целяло, да се освободят квартири за настаняване на съветски цивилни войски, които при евентуални размирици в страната щели да парират "бунтовниците" и пр.

Освен горното, при изпълнение решението на Политбюро, органите на МВР срещат доста затруднения, поради това, че наред с отделните случаи, когато партийни членове сигнализират правилно за известни пропуски в работата, много комунисти, без да познават изцяло миналата и настояща дейност на подлежащите на изселване лица, неоснователно и под различни предлози ходатайствуват и дават препоръки за отменяване на решението за тяхното изселване. Болшинството от тези другари, след като сме ги запознавали с наличните материали, направо се отказват от застъпничеството си.

Като имаме предвид, че с решението на Политбюро на ЦК на БКП се урежда въпросът за изселване от София само на онези вражески елементи, придобили софийско жителство след 9-ти септември 1944 год. и това, че от много трудещи се се повдига въпросът, защо не се изселват лица, с проявена до 9-ти септември 1944 год. фашистка дейност, както и крупни капиталистически елементи, които имат софийско жителство от преди 9-ти септември 1944 год. но които не се засягат с горното решение, ПРЕДЛАГАМЕ, Политбюро на ЦК на БКП да вземе следното

Р Е Ш Е Н И Е

1. Да се отнеме софийското жителство и на онези ка-

Из архивите на ДС

питалистически и кулашки елементи и разни криминални рецидивисти, за които има данни, че работят против народната власт и сега са опасни за обществения ред и сигурност, независимо от това, че същите са жители на София от преди 9-ти септември 1944 год.

Настаняването на такива лица да става в селата или помалките градове на страната, без граничната зона, Елин Пелинска, Свогенска, Сливнишка и Димитровска околии, съобразно тяхната професия и възможност за настаняване при тяхни близки и роднини, съгласувано с местните органи на власта и партийните комитети.

2. В случаите, когато членове на Партията ходатайствуват неоснователно за отменяване изселването на вражески и престъпни елементи от София, органите на Министерство на вътрешните работи да известяват съответните партийни комитети за вземане на отношение към комунистите, които неоснователно ходатайствуват.

....IV.1957 год.

С о ф и я

М И Н И С Т Ъ Р -

Препис от препис!

51

Н А Р О Д Н А Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

ПРЕЗИДИУМ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Президиумът на Народното събрание въз основа на чл.35, точка 5 от Конституцията на Народна република България и чл.5, букви "а" и "б" от Закона за Президиума на Народното събрание издава следния

У К А З

за изменение на Указа за Народната милиция
/Обнародван в "Известия", бр.25/1955 г./

Параграф единствен. Чл.14 се изменя така.

"При особено важни случаи, спрямо лица, осъждани за престъпления против Народната република, или такива, които с оглед на антинародните си прояви могат да представляват опасност за обществения ред, спрямо рецидивисти, осъждани за престъпления против обществената и лична собственост, за разврат, за подправка на документи и нарични знаци, за насилие спрямо органи на властта или за хулиганство, както и спрямо лица, които нямат постоянно местожителство, водят скитнически живот или се занимават с просия, като отбягват да се занимават с обществено-полезен труд, могат с разрешение на Министъра на вътрешните работи и с писмено съгласие на главния прокурор на Републиката да се вземат следните мерки:

а/ принудително установяване в друго местожителство – за определен срок или за постоянно;

б/ забрана да се напуска местожителството за срок до шест месеца, а за лицата, които не са имали постоянно местожителство, които водят скитнически живот или се занимават с просия – за срок, необходим за установяването на постоянната им уседналост.

Сроковете се определят от Министъра на вътрешните работи и Главния прокурор.

Подробностите по прилагането на този член се уреждат с правилник".

Изпълнението на настоящия указ се възлага на Министъра на вътрешните работи.

Издаден в София на 10 януари 1959 г.под № 10 и подпечатан с държавния печат.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРЕЗИДИУМА НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:/п/ Д.Ганев

СЕКРЕТАР НА ПРЕЗИДИУМА НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:/п/ Т.Даскалов

Вярно с оригинала
НАЧАЛНИК НА КАНЦЕЛАРИЯТА:/п/ не се чете.

В я р н о:

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА Н. Р. БЪЛГАРИЯ

Съдържание: Изселване на лица от гр.София.

№ 84 София, 29 IV 1961 год.

На основание чл.14 от Указа за Народната милиция, буква "а",

З А П О В Я Д В А М:

По предложение на началник Столично управление МВР да бъдат изселени от гр.София и установят на нови местожителства заедно с членовете на семействата им следните лица:

1. НИКОЛА СТОЯНОВ КУФАРДЖИЕВ – роден на 19.II.1919 г.в гр.Самоков, жив.в София ул."Карнеги"№ 3.
   Съпруга – ЛИЛЯНА ХРИСТОВА КУФАРДЖИЕВА – род.1924 г.
   Дъщери – АНИ и КАТЮША
   Да се заселят в с.Църнево,Толбухински окръг и работи като заведуващ ферма към ДЗС-Каблешково.
2. БЕНЖАМЕН ИЗРАЕЛ ВАРОН – роден на 26.V.1924 г.в гр.Пловдив, жив.в София ул."Дондуков"25 вх.II-ри.
   Съпруга – ГАЛИНА АНТОВА ВАРОН-род.1924 г.
   Дъщери – АНТОАНЕТА и РАЙМОНДА
   Да се заселят в с.Рогозина,Толбухински окръг и работи като счетоводител в ДЗС – същото село.
3. ВЕСЕЛИН МИХАЙЛОВ ДАШИН – роден на 24.IV.1920 г.в гр.Самоков, жив. в София ул."Раковски"145-А I етаж.
   Съпруга – НАДЕЖДА КОНСТАНТИНОВА ДАШИН-род.1923 г.
   Дъщери – ЛИЛЯНА и ЕВГЕНИЯ
   Да се заселят в с.Мечка,Русенски окръг и работи като главен домакин на филиала при ДЗС-Русе, находящ се в същото село.
4. ГЕОРГИ ВЛАДИМИРОВ МИЛЕВ – роден на 6.II.1907 г.в гр.Сливен, жив.в София ул."Раковски"117 III-ти етаж.
   Съпруга – ЛЮБА ИВАНОВА МИЛЕВА – род.1907 г.
   Дъщеря – ПОБЕДА

Син - ВЛАДИМИР и СМИЛИЯН
Да се заселят в с.Селановци,Врачански окръг и работи като завеждащ ферма в ДЗС-същото село.

5. ДОБРИ КОЛЕВ ТЕРПЕШЕВ - роден на 15.V.1884 г.в с.Изворово,Хасковски окръг, жив.в София бул."Толбухин"14.
Съпруга - МАРИЙКА ГЕОРГИЕВА - родена 1889 г.
Да се заселят в с.Козлодуй,Врачански окръг.

6. ЙОНКО ПАНОВ ЙОНОВ - роден на 21.IX.1900 г. в с.Брезово,Пловдивски окръг, жив.в София ул."Дунав"26.
Съпруга - ПЕНКА АНТОВА ПАНОВА - род.1911 г.
Син - ЕМИЛИЯН
Дъщеря - ДЕЛЯНА
Да се заселят в с.Слатина,Ловешки окръг.

Препис от настоящата заповед да се изпрати на началник Столично управление МВР, началниците на съответните окръжни управления МВР и ДНМ, за сведение и изпълнение.

МИНИСТЪР:

29.IV 1961 г.

Съвместна с др. ведомства МВР
БЪРЗО 19

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
№ Т-305
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО
№ 5243
ГЛАВНА ПРОКУРАТУРА НА НРБ
№ И-313
ОТДЕЛ НАРОДНИ СЪВЕТИ ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
№ А-1-299
15 АВГ 1962 г.
София

И Н С Т Р У К Ц И Я

за приложението на Указа за засилване на борбата против лицата отклоняващи се от обществено полезен труд и водещи противообществен паразитен начин на живот

Президиумът на Народното събрание издаде Указ за засилване борбата против лицата, отклоняващи се от обществено полезен труд и водещи противообществен, паразитен начин на живот.

Указа констатира, че в нашата страна са създадени условия всички граждани да се включат в социалистическото строителство, чрез обществено полезен труд и с оглед на това обявява, че трябва да се създаде обстановка на нетърпимост спрямо онези трудоспособни граждани, които все още не желаят да работят, отклоняват се от обществено полезен труд, водят паразитен начин на живот, преживяват от нетрудови доходи или се занимават с неповолени занятия и по този начин нарушават законите и правилата на социалистическото общество.

Партията и правителството поставят нови и нови задачи пред органите на народната милиция и на прокуратурата, пред народните съвети и народните съдилища. Тези органи не биха могли да изпълнят успешно тези си задължения ако в своята работа не се опират на обществеността, като най-активно търсят помощта на доброволните отряди, другарските съдилища, обществените организации и на всички честни граждани.

В своята работа тези органи трябва строго да спазват разпоредбите на Указа, да бъдат обективни и задълбочени с оглед да

Из архивите на ДС

116

не се пропусне нито един гражданин на който следва да се упражни въздействие, а също така нито един гражданин който не попада в обсега на Указа да бъде засегнат.

Настоящата инструкция разяснява основните въпроси във връзка с работата на съответните органи, тяхното взаимодействие и сътрудничество в изпълнението на общите им задачи, като Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието, Главната прокуратура на НРБ и отдел Народни съвети при Министерския съвет при нужда, могат да издават отделни заповеди или разпореждания във връзка с приложението на Указа до подведомствените им органи.

Органите на народната милиция и на прокуратурата, изпълнителните комитети на окръжните народни съвети и народните съдилища трябва да считат изпълнението на Указа, като постоянна тяхна задача, да се заемат незабавно с приложението му, със съзнанието че изпълняват един много важен партиен и държавен дълг.

За правилното и точно изпълнение на задачите по Указа, строго да се спазват следните указания:

I. Основни положения

1. В обсега на Указа попадат пълнолетните трудоспособни граждани, които се отклоняват от обществено полезен труд. Такива са:

а/ лица, които продължително и неоправдано не започват нормална трудова дейност, живеят за сметка на приходите на родители или близки или от други нетрудови доходи и водят безделнически, паразитен начин на живот;

б/ лица, които живеят от неоснователна експлоатация на недвижими имоти, като отдават под наем места, жилища или легла, не по определения начин или по цена, неопределена по надлежния ред и преживяват от тези доходи;

в/ лица, които живеят от неоснователна експлоатация на транспортни средства или собственици на тежки или леки моторни коли, които не са се включили в обществена форма на автомобилния превоз, а сами или чрез наети лица, извършват превози срещу заплащане;

г/ лица, които наемат работници без да имат разрешение за това и преживяват от така придобитите доходи;

д/ лица, които отдават под наем инвентар, машини и др. движими вещи и преживяват от така придобитите доходи;

е/ лица, които се занимават със спекула или контрабанда и преживяват от така придобитите доходи;

ж/ лица, които извършват противообществени постъпки, като проституция, хулиганство, сводничество, или други престъпления против морала, обществената и личната собственост.

2. В обсега на Указа попадат и онези граждани, които привидно са се устроили на работа, но в действителност не работят, живеят от нетрудови доходи или извършват други противообществени постъпки.

3. Пред органите на народната милиция, прокуратурата, народните съвети и народните съдилища, за правилното провеждане мероприятията предвидени в Указа, стоят следните задачи:

а/ да водят постоянна, решителна и непримирима борба срещу бездейците за пълно изкореняване на тяхните покварни противообществени прояви, да съдействуват за създаване против тях обстановка на нетърпимост и на всеобщо осъждане;

б/ да издирват, предупреждават и разобличават пред обществеността лицата, които се отклоняват от обществено полезен труд;

в/ да проучват задълбочено фактите и обстоятелствата за лицата, за които съществуват сведения, че се отклоняват от обществено полезен труд;

г/ да правят предложения пред другарските съдилища и обществените организации за вземане мерки за обществено въздействие, предупреждение или разобличаване лицата, които се отклоняват от обществено полезен труд;

д/ при проучването на събраните материали да правят най-задълбочени преценки и да дават ход на преписките по реда на този Указ само за напълно изяснените случаи. Ако от данните по преписката се установят улики за извършено престъпление, преписките следва да се изпращат на съответния прокурор за образуване на предварително производство;

е/ при изпълнение на тези свои задачи да търсят съдействието на другите държавни органи и да се опират на помощта на обществени организации и гражданите.

117

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

4. Окръжните /градските/ и районните прокурори, началниците на поделенията на народната милиция лично отговарят за правилното и точно изпълнение на задачите стоящи пред тях и произтичащи от Указа.

II. ИЗДИРВАНЕ, РАЗОБЛИЧАВАНЕ, ПРЕДУПРЕЖДАВАНЕ И ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОВЕРКИ ПО ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ЗА ЛИЦАТА, КОИТО СЕ ОТКЛОНЯВАТ ОТ ОБЩЕСТВЕНО ПОЛЕЗЕН ТРУД

5. Органите на народната милиция и на прокуратурата, въз основа на наличните у тях материали и чрез системно провеждани от тях мероприятия и по предложение на други държавни органи, на обществени организации и заявления на граждани, да издирват пълнолетните трудоспособни граждани, които водят противообществен, паразитен начин на живот и се отклоняват от обществено полезен труд.

6. Служителите от народната милиция докладват писмено на началника на поделението за лицата, за които има данни, че водят противообществен, паразитен начин на живот, като излагат подробно фактите въз основа на които правят своите изводи.

7. Въз основа на данните прокурора или началника на поделението на народната милиция решават в тридневен срок:

а/ нуждаят ли се материалите от допълване и разпореждат същото да се извърши в седемдневен срок;

б/ изпращат материалите на другарските съдилища или на други обществени организации за да вземат те мерките за обществено въздействие.

8. Прокурорът или началникът на поделението на народната милиция на основание точка 1 буква "б" ал.III от Указа могат сами или чрез подведомствените им органи да призоват съдържащо лице, за да му се отправи предупреждение и да му се даде срок за да поправи своето поведение и да се включи на работа. За всяко предупреждение се съставя протокол, който се подписва от органа и от лицето. В случай, че лицето откаже да подпише, в протокола се прави съответна бележка и същият се подписва от един свидетел. При определянето на срока в който лицето ще следва да се включи доброволно в обществено полезен труд, трябва да се вземе предвид квалифика-

цията на лицето, възрастта и здравословното му състояние.

Когато на лицето е било вече правено едно предупреждение от обществена организация или от държавен орган, второ предупреждение не е необходимо.

9. При определянето на предупреждението и определянето на срока, на лицето трябва да се изясни ролята на труда в нашето общество и да му се въздействува така, че то, само или с помощта на отделите "Работна сила" при окръжните народни съвети, да потърси и да се включи в обществено полезен труд.

10. В случаите когато материалите се изпращат на обществена организация за вземане мярка за обществено въздействие или за препращане на окръжен народен съвет, прокурорът или началникът на подразделението на народната милиция не правят предупреждение.

11. В горните случаи органите на прокуратурата и народната милиция могат да предлагат на обществените организации или другарския съд в присъствието на самото лице да разгледат събрания материал.

12. Органите на народната милиция и прокуратурата длъжни да изясняват данните за личността, образованието, общата култура, здравното състояние, професионалната подготовка, степента на обществената опасност и всички други данни и условия, които имат значение за поправянето на поведението на лицето и включването му в обществено полезен труд.

13. Органите на народната милиция и на прокуратурата да следят, опирайки се на обществените организации и на доброволните отряди на трудещите се, за поведението на лицата, на които са отправили предупреждения за включване в обществено полезен труд.

14. Органите на народната милиция или прокурора, сами, както и по предложение на обществените организации, ако констатират, че лицата на които те са направили предупреждение са поправили в срока своето поведение и са се включили в обществено полезен труд прекратяват преписките.

Ако се констатира, че лицето е поправило своето поведение, но по независещи от него причини не е могло да се включи в обществено полезен труд, може да се продължи даденият по-рано срок и да се вземат мерки чрез отделите "Работна сила" при окръжните народни съвети да уредят лицето, по въпроса за включването му в обществено полезен труд.

Из архивите на ДС

119

Из архивите на ДС

120

15. Ако лицето предупредено от органите на народната милиция или прокурора в определения му срок не е поправило своето поведение и не се е отдало на обществено полезен труд, те препращат събраните материали на съответната прокуратура.

16. Органите на народната милиция и прокуратурата извършват проверки по своя инициатива или по предложение на обществените организации, на държавни органи или по заявления на граждани, по обстоятелствата във връзка с дейността на лицата, които се отклоняват от обществено полезен труд. Проверките се извършват като се вземат обяснения от граждани, събират се по възможност и всякакви други писмени доказателства, извършват се огледи и освидетелствувания, обиски, претърсвания и изземвания на вещи и документи и назначаване експертиза, а при необходимост се вземат мерки чрез спиране, запори, възбрани, изземвания на вещи и пр. за обезпечаване на имуществата на лицето които биха подлежали на конфискация.

17. Органите на народната милиция и на прокуратурата са длъжни да изискват и изслушват обясненията на лицата, за които се събират сведения, че се отклоняват от обществено полезен труд, а също така и да правят задълбочени проверки по тежните възражения.

III. ПРОИЗВОДСТВО ПРЕД ИЗПЪЛНИТЕЛНИТЕ КОМИТЕТИ НА НС И ПРЕД НАРОДНИТЕ СЪДИЛИЩА

18. Когато материалите се получат в изпълнителния комитет на окръжния или приравнения градски народен съвет, същият в петдневен срок насрочва разглеждането им в първото свое заседание и поканва обществената организация направила предложението и заинтересованото лице на заседанието си.

Изпълнителният комитет взима решението си въз основа на събраните материали като се съобразява с квалификацията, възрастта, образованието, здравословното състояние и всички други данни, които имат значение за поправянето на поведението на лицето и създаването на условия същото да обикне труда.

В решението си изпълкомът определя мястото и срокът за който лицето се устройва на работа.

19. В изпълнение на чл.7 от Указа изпълнителните комитети при окръжните народни съвети и приравнените към тях градски народни съвети в срок до 7 дни да определят местата за настаняване на работа на територията на окръга. При определяне на предприятия та и обектите следва да се има предвид и създаване възможност за квалифициране и усвояване на професия от страна на настанените на работа по реда на този Указ, за да могат те да обичат труда и се превъзпитат окончателно.

20. Изпълнителният комитет съобщава веднага решението си на заинтересованото лице, на ръководството на предприятието или организацията където лицето е настанено на работа и на местното поделение на народната милиция.

21. Настаненото на работа лице е длъжно да изпълни доброволно решението на изпълкома и да постъпи на работа в определеното му място.

Изпълкомът на окръжния или приравнения градски народен съвет следи за изпълнението на постановеното решение.

22. Ако лицето, за което е направено предложение пред изпълкома, е придобило имущество по нетрудов или незаконен начин, изпълкомът трябва да отклони предложението и да го препрати на съответния районен прокурор, който от своя страна след проверка на фактите постъпва по установения в Указа ред.

23. Ако лицето настанено на работа по решение на изпълнителния комитет на окръжния или приравнения градски народен съвет не постъпи на работа, отклони се от същата или системно нарушава трудовата дисциплина, или продължава да води антиобществен, паразитен живот, изпълкомът на народния съвет прави предложение до съответния районен прокурор за вземане мерки за въздействие от съответния народен съд.

24. Районните прокурори се произнасят в тридневен срок от получаването на материалите по предложенията на органите на народ ната милиция. Прокурорът прави преценка на обстоятелствата и ако намери данните за недостатъчни прекратява преписката, а ако намери данните за убедителни внася материалите за разглеждане от народния съд, като прави предложение за принудително настаняване на работа в друго населено място с изселване от местожителството.

Из архивите на ДС

121

Из архивите на ДС

С материалите, по които органите на прокуратурата са правили предупреждения се постъпва по същия начин, като тридневен срок се брои от деня на изтичането на срока на предупреждението.

35. За постъпилото предложение, народният съд съобщава на заинтересованото лице и на организациите по местожителство или месторабота му.

Народният съд разглежда предложението в седемдневен срок от постъпването на материалите в открито съдебно заседание със съдебни заседатели при участие на прокурора и призоваване на заинтересованото лице.

В заседанието се изслушват обясненията на заинтересованото лице, заключението на прокурора и на обществените обвинители, ако се явят такива. Адвокатска защита не се допуска.

Народният съд пристъпва към разглеждане на преписката в отсъствие на заинтересованото лице, ако същото не се яви без уважителни причини.

36. Народния съд обявява решението си в съдебно заседание. Когато народния съд установи, че по отношение на лицето следва да се приложат мерки за въздействие по чл. 1 буква "б" от Указа, решението му трябва да съдържа постановление за изселване на лицето от местожителството му и срокът за който се заселва в ново местожителство и за настаняването му на работа в определено предприятие, упоменато в издадената за целта заповед, постановената конфискация на имуществата придобити по неправилен начин с подробното им описание.

Мерките за въздействие се прилагат само спрямо лицата водещи противообществен, паразитен начин на живот и не засягат членовете на семействата им.

Преписи от постановеното решение се изпращат веднага на участъковото управление на МВР, на общинския народен съвет по местожителството на лицето, за да бъде заличено от регистрите на населението на съвета, до общинския народен съвет в което определеното му местожителство, за да бъде вписан в регистрите на населението на същия народен съвет за определения в решението срок, до изпълнителния комитет на окръжния или приравнения градски народен съвет и до предприятието, където лицето се настанява на работа.

В случай, че с решението е постановено конфискация на имущества, народният съвет по местожителство постъпва с имуществата съгласно разпоредбите на Правилника за държавните имоти, като имуществата се предават на общинския народен съвет, а сумите се внасят в приходи на бюджета на държавата.

При постановяване решението си, народният съд се ръководи от съображения, че лицето трябва да обикне трудът и взема предвид възрастта, здравословното състояние, образованието, професията му и квалификация и всички други условия и данни, които имат значение за постигане целта на настаняването на работа.

Ако съда прецени, че данните по преписката не обосновават необходимост да се вземат мерките за въздействие по чл. 1 буква "б" от настоящия Указ той прекратява преписката или я връща на съответните обществени организации за внасяне по установения ред пред съответния окръжен народен съвет, или за вземане на други мерки за обществено въздействие.

IV. ПРИВЕЖДАНЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ РЕШЕНИЕТО НА НАРОДНИЯ СЪД

87. Решенията на народния съд се изпълняват доброволно от настанените на работа лица.

Местното управление на народната милиция, въз основа на получения препис от решението на народния съд проверява дали лицето не изпълни доброволно постановеното решение. Ако същото не изпълни незабавно решението, местните органи на народната милиция го поканват устно към изпълнение да се засели в новото си местожителство и да постъпи на работа в определеното му предприятие, както това е постановено в решението, като му определи и срок за това.

В случай, че лицето в определения от органите на народната милиция срок не изпълни решението, органите на народната милиция са длъжни да изпълнят решението принудително, като го заведат под конвой до новото му местожителство.

Решенията на народните съдилища трябва да се изпълняват най-късно в петдневен срок от получаването на преписа в поделенията на МВР.

123

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

124

Всички разноски по принудителното привеждане на решенията на народния съд в изпълнение, включително пътните и дневните на конвоиращите го, са в тежест на самото лице. В случай, че същото не може веднага да ги плати, то подписва съгласие да му бъдат удържани от трудовото му възнаграждение по реда на чл.341 от ГПК въз основа на сметка предоставена в предприятието, където е постъпило на работа. Документите за извършените разходи се предоставят от органите на МВР.

26. Ръководствата на предприятията и обектите в които са настанени на работа лица по реда на този Указ са длъжни с помощта на професионалните, комсомолските и другите обществени организации да вземат мерки за създаване условия за нормална работа и добри отношения към тези граждани, такива каквито съществуват и за останалите работници, а така също да провеждат такива допълнителни възпитателни мероприятия по отношение на тях, които ще способствуват за най-успешното им поправяне и привикване към обществено полезен труд. Наред с това ръководителите на предприятията са длъжни да съобщават веднага на съответния прокурор за всяко несъвестно отклонение от работа на тези лица.

Изпълнителите на окръжните народни съвети в райони на които са настанени такива лица са длъжни да следят и контролират редовно дали съответните ръководства на предприятията и обектите изпълняват тези свои задължения.

V. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА НАСТАНЕНИТЕ НА РАБОТА ЛИЦА

27. Изпратените на работа лица са длъжни да работят в определените им места. За тяхната трудова дейност следят ръководствата на предприятията.

Заселените на новите местожителства лица нямат право да напускат местожителствата си освен в случаите, когато заминават в командировка, лечение, поради болест на член от семейството или смъртен случай, или при ползуване на годишния си отпуск и то винаги в съответствие с издадените от предприятието разрешения.

Правничните си и почивни дни тези лица могат да използуват и прекарват където желаят както всички останали работници и служители от предприятието.

30. В случаите когато лицето през време на работата в определеното му местоработене доказе, че се е поправило и ако е изтекла половината от определения му срок, обществените организации по месторабота или местожителството могат да правят предложение за предсрочно освобождаване. Предложенията се правят пред изпълкома на окръжния или приравнения градски народен съвет или пред местния народен съд, в зависимост от това по силата на чие решение е настанен на работа там.

31. Предложението на обществената организация се обсъжда от изпълкома на окръжния народен съвет, респ. приравнения градски народен съвет и ако същото е основателно, постановява се решение за предсрочно освобождаване.

Народният съд разглежда предложението, след като вземе мнението на изпълкома от старото местожителство на лицето.

Решението с което се постановява предсрочно освобождаване се съобщава на лицето, на народния съвет по местожителството за отписването му от регистрите на населението, в народния съвет по старото местожителство за записване отново в регистрите на населението и до местното управление на МВР.

32. Връщащите се в старите си местожителства лица вследствие на изтичане срока или поради предсрочно освобождаване се вписват веднага служебно в регистрите на населението без всякакви формалности.

33. Лице въдворено на местожителство и настанено на работа по решение на народния съд, което откаже да постъпи на работа или се отклони след постъпването се наказва от народния съд по предложение на прокурора с поправителен труд по реда на чл.8 от Указа.

Наказанието поправителен труд се изтърпява в същото предприятие.

Ако лицето се отклони от изпълнението на наказанието поправителен труд, народният съд по предложение на прокурора замени същото наказание с лишаване от свобода по реда на чл.24 от НК.

Времето за изтърпяване на наказанието поправителен труд или лишаване от свобода не се приспада от срока за задължително настаняване на работа и заселването.

125

Из архивите на ДС

30

34. Прокурорите, съдиите и началниците на окръжните управления на народната милиция да следят за правилното и строго приложение на Указа и да отчитат дейността си пред централните си ръководства всеки календарни 6 месеца.

За МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ,
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК:

За МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:

ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ:

РЪКОВОДИТЕЛ НА ОТДЕЛ "НАРОДНИ СЪДИЛИ"
ПРИ ВЪРХОВНИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ:

МП

31

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

З А П О В Е Д
по
СЪДЕБНОТО ВЕДОМСТВО
№ 1508

гр.София, 15 август 19 82

На основание т.7 от Указа за засилване на борбата против лицата отклоняващи се от обществено полезен труд и водещи противообществен,паразитен начин на живот

З А П О В Е Д В А М Е

Народните съдилища при прилагането на разпоредбите на Указа за засилване борбата против лицата отклоняващи се от обществено полезен труд и водещи противообществен,паразитен начин на живот да постановяват настаняване на работа и заселване на местожителство в следните предприятия и населени места:

1.В язовир "Медет", с.Кърнево,община гр.Златица,Софийско,
2.В Зав.строежи "Медет" гр.Панагюрище,
3.В язовир "Жребчево", с.Баните,Сливенско,
4.В язовир "Антон Ивановци" , с.Кричим,Пловдивско,
5.ДМП "Бахчибае", с.Твърдица,Сливенско,
6.ДМП "Бобов дол", с.Бобов дол, Кюстендилско,
7.ДМП "Гипсови мини" с.Ковачево,Сливенско,
8.ДЗС "Кубрат" с.Беловец-Разградско,
9.ДЗС "Янко Забунов" с.Сокол,Силистренско,
10.ДЗС "Разград" с.Гецово,Разградско,
11.ДЗС "Рогозин" с.Рогозина, Толбухинско,
12.ДЗС "Ст.Караджа" с.Соколово,Толбухинско,
13.Горско стопанство с.Рибарица,Ловчанско,
14.Пътни строежи АТЗ Ст.Загора,с.Калитиново,Ст.Загорско
15.ТЕЦ "Марица изток" гр.П.Загора,с.Ковачево,Сливенско

Народните съдилища да уведомяват всеки месец Министерството на правосъдието колко лица са изпратени по техни решения във всеки от посочените витаи заповед обекти,с оглед да се следи дали има места в тях за нови настанявания и евентуално да се определят нови обекти за настаняване.

Зам. ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИТЕТА ПО ТРУДА И ЦЕНИТЕ:
/п/ М.Кишев

Зам. МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:
/п/ Ат.Войнов

44

Препис!

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ
БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
№ 1100

София, 15.XI.1962 г.

ДО
др.др. БОЯН БЪЛГАРАНОВ
ДИКО ДИКОВ
МИНЧО МИНЧЕВ
ИВАН БЪЧВАРОВ

Препис от решение № 314
Политбюро на ЦК на БКП от 3.XI.1962 година

Счита за целесъобразно министъра на вътрешните работи да вдигне изселническия режим по отношение на всички изселени граждани в НРБ. Жителството им да се урежда съгласно установения в страната ред.

Възлага на главния прокурор на НРБ и министъра на вътрешните работи да назначат комисия, която да извърши проверка по молбите на изселените лица за остраняване на допуснатите закононарушения, като неправилно изселените се възстановят по предишните им жителства. Въпросът за възстановяването на предишните местожителства да се решева съгласувано със съответните окръжни и градски народни съвети.

Вярно с оргинала:/п/ Р.Енев

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МВР – [illegible] 1948
В. № 694 / 31 XII 64 год

Строго секретно!
Екз. № 7
~~390~~

ДО

ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Т У К

Д О К Л А Д

от

ДИКО ДИКОВ – МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ПЕТЪР ТАНЧЕВ – МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО
ИВАН ВАЧКОВ – ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ

Другари,

От 9 декември 1963 година до сега от София и окръжните градове са изселени по чл. 14 от Указа за Народната милиция 754 лица. Същите са настанени на работа в Държавните горски стопанства, Държавните земеделски стопанства, камени кариери, мини и др. работни обекти.

Голяма част от изселените лица се включиха във възложената им работа, работят добре и съцействуват за изпълнението на производствените планове. Някои от тях обаче отказват да работят, отдават се на пиянство, крадат, бягат от работните места и разлагат дисциплината сред останалите добри производственици.

Въпреки проведената разяснителна работа от органите на МВР, прокуратурата и ръководствата на предприятията, тези лица не се включват на работа и поради това, че не се охраняват от органите на Народната милиция и няма орган, който да ги застави да работят, на практика дискредитират мероприятието по чл. 14 от Указа за НМ. Такива лица трябва бързо да бъдат изолирани от останалите изселени лица.

До сега 38 души от изброената категория лица са изпратени на остров "Персин" край с. Белене, Плевенски окръг, като са придадени на работа в ДСС – Белене, което експлоатира земята на

Из архивите на ДС

391

130

острова. Същите не могат да напускат острова без разрешение на началника на поделението, което охранява Трудово поправителното общежитие за затворници. Срещу положения труд те получават възнаграждение. Но и тук същите лица не се включват ваактивен труд и изпълняват нормите едва до 20 - 30%. Някои не могат да изработят дори стойността на храната която получават.

Имайки предвид, че за в бъдаще такива лица ще бъдат изпращани в ДЗС " Белене ", намираме, че е необходимо да се подобри базата за изселените лица, в която те ще работят като работници на ДЗС, ще получават пълно възнаграждение за изработената работа и ще се създаде възможност за провеждане на по-голяма възпитателна работа.

От 1949 година до 1962 година остров "Персин"заедно с припадащите към него по-малки острови с обща територия над 45000 декара бе база на затворническото общежитие "Белене" към отдел ТПО и затвори при Министерството на правосъдието.

До 1949 година островите заливани от високите Дунавски води бяха пустеещи земи, залесени от дива върба и капинат. Когато след това Държавното земеделско стопанство премина към Министерството на правосъдието бе извършена огромна отводнително-охранителна работа,като чрез обща обиколна и две секторни диги се усвоиха около 16000 декара земя, която сега дава високи добиви селскостопанска продукция. Организираното ДЗС към отдел затвори се разви във високо продуктивно-животновъдно стопанство,което даваше на държавата над 1 милион литри мляко, над 400 тона свинско и много тонове телешко месо. Имаше възможност освен това да бъдат усвоени най-малко още 5000 декара работна земя.

От началото на 1962 година земеделското стопанство при затвора Белене, бе прехвърлено от Министерството на селскостопанското производство, с оглед да се оползотвори по-пълно и по-правилно земята на остров "Персин". Стопанството се обслужва със работна ръка на затворници.

Като се има предвид,че на острова са организирани две затворнически общежития на затвора Белене,където живеят над 800

Из архивите на ДС

затворника, че целия остров е по усилена охрана, създадената многостранна организация и експлоатация на острова се явява крайно неудачна, особено сега, когато се увеличи броя на изселените лица, настанени на работа при ДЕС - Белене.

За да се създадат условия за най-пълно използване острова като земеделско стопанска единица, най-правилно да се използотвори труда на затворниците от затвора Белене, на изселените, които ще бъдат настанени в острова, да се осигури най-ефикасна охрана на затворниците, контрол и наблюдение над изселените, да се подобри възпитателната работа сред изселените и затворниците, считаме за правилно - експлоатацията на острова, селскостопанското производство, животновъдство, улов на риба, горското стопанство и мелиоративните мероприятия да бъдат предадени изцяло на Държавното стопанско предприятие към затворите при Министерството на правосъдието. Министерството на селскостопанското производство, Министерството на вътрешната търговия и Главното управление по горите и горската промишленост при Министерския съвет ще следва да осигурят методическо ръководство относно селскостопанската дейност, горското стопанство и рибовъда в предадения на Министерството на правосъдието Държавно земеделско стопанство.

На основание изложеното предлагаме Политбюро на Централния комитет на Българската комунистическа партия да вземе следното

Р Е Ш Е Н И Е

Държавно земеделско стопанство "Белене" при Министерството на селскостопанското производство да се предаде изцяло на "ДСП при затворите" при Министерството на правосъдието, заедно със всичките активи и пасиви, земи, машини и съоръжения, селскостопанска дейност, гори и рибовъд.

Методическото ръководство върху селскостопанската дейност, горското стопанство и рибовъда да се осигурява от Министерството на селскостопанското производство, Министерството на вътрешната търговия и Главното управление по горите и горската промишленост при Министерския съвет.

Из архивите на ДС

~~343~~

Министерството на правосъдието и Министерството на селскостопанското производство да уточнят плана относно отводняването и наполяване на острова и освояване на работната земя.

ПРИЛОЖЕНИЕ: писмо № I-6-565 на Министерството на селскостопанското производство.

Изх. №: 610/10.X.64 г.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ: /п/ Дянков

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО: /п/ Н. Ганев

ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ:

Отпеч. в 4 екз.
№ 1-ПБ на ЦК на БКП
№ 2- МВР
№ 3- Правосъдието
№ 4- Гл.прокуратура

I-ДС
14 Изселване.

479 380

(42)

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО
№ 955
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
№ I-241/6470
ГЛАВНА ПРОКУРАТУРА НА НРБ
№ И.296
София, 2.IV 1970 г.

ДО ОКРЪЖНИТЕ И НАРОДНИ СЪДИЛИЩА
ОКРЪЖНИТЕ И РАЙОННИ ПРОКУРАТУРИ
ОКРЪЖНИТЕ И РАЙОННИ УПРАВЛЕНИЯ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ИЗПЪЛКОМИТЕ НА ОКРЪЖНИТЕ НАРОДНИ СЪВЕТИ

изменено с окр. № I-147/71
изменено с № 785/75

1. На основание чл.48 от Наказателния кодекс и чл.145 от Закона за изпълнение на наказанията определят се населените места, в които се изпълнява наказанието задължително заселване, съгласно приложения списък.

2. При определяне на населеното място, в което се изпълнява наказанието задължително заселване, съдът взема предвид и притежаваната от осъдения професионална квалификация.

3. Препис от присъдата, с която е наложено наказанието задължително заселване се изпраща в 3 броя на съответния прокурор за изпълнение.

Прокурорът изпраща по един препис от присъдата на началниците на районните управления на Министерството на вътрешните работи по местоживеенето на осъдения и по местоизпълнението на наказанието.

В случаите на чл.48 от Наказателния кодекс администрацията на затвора най-малко един месец преди изпълнението на наказанието лишаване от свобода съобщава на съда, който е постановил присъдата, деня на завършването на изпълнението на наказанието лишаване от свобода, като посочва и професионалната квалификация, която осъденият е придобил.

Съдът в разпоредително заседание определя мястото на изпълнението на наказанието задължително заселване като взема предвид и придобитата от осъдения професионална квалификация.

Из архивите на ДС

381

Препис от определението на съда се изпраща в три броя на съответния прокурор.

4. Началникът на районното управление на МВР привежда присъдата в изпълнение, съгласно чл. 146 от Закона за изпълнение на наказанията.

5. Ако осъденият след настаняването не постъпи на работа по свой избор, органът на съответния общински народен съвет задължително го устройва на подходяща за него работа.

6. Органите на Министерството на вътрешните работи упражняват надзор осъденият да не напуска района на населеното място без разрешение на съответния районен прокурор или началник на районното управление на МВР.

7. Началникът на районното управление на МВР уведомява незабавно прокурора за началото и края на изпълнението на наказанието. Той уведомява и народния съд по местоизпълнението на наказанието за осъществяване на възпитателната работа съгласно чл. 6 от Закона за изпълнение на наказанията.

На осъденото лице се издава удостоверение, че е изтърпяло наказанието.

8. Осъдените и настанени вече лица изтърпяват наказанието си в населеното място, където е започнало изпълнението на същото.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:

За МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:

За ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ :

ГТ/НБ

Вх. № 614.4.12.5
10

Секретно!
Екз.№ 7

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

6584 1.9 5

ОТНОСНО: Мотивиране на становището на Народната милиция за запазване института за принудителните административни мерки, налагани по чл.14 от УНМ, възпроизведени в проекта на Закона за Народната милиция

Органите на Народната милиция прилагат чл. 14 от УНМ от 1955 година. С него е дадена възможност при особено важни случаи спрямо лица, осъждани за престъпления против Народната република, или такива, които с оглед на антинародните си прояви могат да представляват опасност за обществения ред, спрямо рецидивисти и други лица с опасно за обществото поведение, да могат да се вземат административни мерки – принудително установяване в друго местожителство (за определен срок или за постоянно), забрана да напускат местожителството за срок до шест месеца и да се установява за същия срок административен надзор върху тях. Последният се изразява в различни забрани за: посещаване на определени населени места и някои обществени заведения, ненапускане през определено време на денонощието жилището си, срещане с определени лица, пребиваване в някои части на населеното място, използуване някои видове обществен транспорт и др.

Прилагането на мерките за административен надзор позволява в особени случаи лицата с опасно за обществото поведение да бъдат лишени от благоприятните условия, които спомагат за извършването на престъпления и по такъв начин да се пресече възможността за посегателства върху държавните и обществените интереси. Такива мерки се прилагат в Съветския съюз и другите социалистически страни.

Из архивите на ДС

1970 67
45

Използуването на административния надзор се установява от 1970 година с приемането на допълнението и изменението на чл. 14 от УНМ, което е станало по предложение на Министерството на вътрешните работи, след съгласуване с Министерството на правосъдието и Главната прокуратура. Последните две ведомства са дали своите бележки и препоръки съответно с писма №№ VI-1179/13.V.1969 г. и И-330/20.V.1969 год. В тях се посочва, че са съгласни със съществуването на този институт и намират за "целесъобразни и оправдани мерките по чл. 14 от УНМ". Признава се, че тези мерки имат "подчертано превантивен характер и значение" и "несъмнено допринасят за ограничаване на престъпните прояви от определена категория лица - рецидивисти, безделници, скитници и други, които, въпреки вземаните мерки, продължават да имат опасно за обществото поведение". Поради това предлаганите мерки "представляват ефикасно средство за предотвратяването на престъпността и антиобществените прояви и за осигуряване на обществения ред в страната".

От гореизложеното се вижда, че Министерството на правосъдието и Главната прокуратура споделят схващането, че принудителните административни мерки по отношение на определена категория лица са нужни на сегашния етап от развитието на обществото, съобразно състоянието на престъпността и противообществените прояви. От момента, когато са дадени тези мнения, са изминали само шест години. Обстановката в страната по отношение на престъпните прояви и нарушенията на обществения ред не се е променила чувствително, за да се поставя под въпрос съществуването на института по чл. 14 от УНМ. До колкото са настъпили някои положителни промени и са налице тенденции за нарастналото съзнание, култура и пр. в народа като цяло, може да се приемат някои изменения в досега действуващите разпоредби, които да бъдат в по-демократичен дух, но самият институт следва да продължи своето съществуване и занапред, до като отпаднат предпоставките за това.

Към 1.VIII.1975 година в цялата страна има приложена мярка по чл. 14 от УНМ спрямо 2055 лица. От тях по буква "а" (принудително установяване в друго местожителство - за определен

Из архивите на ДС

срок или за постоянно) на 1544 лица, по буква "б" (забрана за допускане на местожителството за срок до шест месеца)142 лица и по буква "в" (поставяне под административен надзор за срок до шест месеца)на 369 лица. Последните две цифри са значително по-малки, поради краткосрочния характер на прилаганите мерки, без те по отношение дял да са по-малко от тези по буква "а".

В страната са определени 188 селища, в които се заселват лица по чл. 14 буква "а" от УНМ, а останалите мерки се прилагат без ограничения във всички населени места.

От 1.I.1971 година до 30.VI.1975 година е приложена мярка по чл. 14 от УНМ общо на 4879 лица, в това число по буква "а" на 1724, по буква "б" на 725 и по буква "в" на 2430.

Статистическите данни сочат, че за същия период 2203 от лицата по букви "а" и "б" са се отклонявали от установеното им местожителство. Като се има пред вид, че средно годишно са се отклонявали по 400-500 лица, а за 1974 година са почти 700, то може да се направи извод, че почти всеки трети е нарушавал взетата спрямо него административна мярка и тенденцията е към нарастване на тези случаи (само за първото шестмесечие на 1975 год. са се отклонили 353 лица).

Спрямо отклоняващите се лица, органите на Народната милиция са взели различни мерки. Така 1272 от тях са били предадени на съд и осъдени по чл. 272 от Наказателния кодекс, 264 са глобени по чл. 23а от УНМ, а по отношение на 329 са приложени други мерки. В това отношение има още какво да се извършва, за да може от една страна да не остане без санкция нито един нарушител, а от друга-наказанията да въздържат другите от такива нарушения. Още повече, че при тези нарушения са извършвани и престъпления.

След издаване на окръжно № I-4248/11.XI.1974 година на МВР и Главната прокуратура на Народна република България, в което се сочат редица слабости, допускани от двете ведомства по приложението на чл. 14 от УНМ, броят на санкционираните по този ред лица значително намалява (с около 1/4). Изключително много е намалял броят на лицата, санкционирани по буква "а". През първото

Из архивите на ДС

138

...тмесечие на 1975 година те са само 21, срещу 406 за цялата 1974 година. Известно намаление има и на санкционираните по буква "б". Органите на Народната милиция са се насочили повече към прилагане на мерки за административен надзор по буква "в", без да се откъсват санкционираните лица от семействата си. Тази практика е правилна и следва да се утвърждава. След изчерпване на мерките по букви "в" и "б", по пътя на ескалацията, по изключение, да се прибягва до прилагането на тази по буква "а".

През м.март 1975 година ДНМ извърши проверка по приложението на чл. 14 буква "а" от УНМ в местата за групово устройване с.Милчина лъка, с. Ножарево, с.Гурково, ДЗС - Белене и на някои индивидуално заселени лица на територията на Силистренски, Разградски, Търговишки и Сливенски окръзи.

При проверката е констатирано, че е създадена сравнително добра организация на работата по наблюдението на лицата и е осигурена по-пълна и своевременна информация за тяхното поведение и трудова дейност. Взети са мерки за разнообразяване на формите за политико-възпитателната работа сред настанените в общежития жени. Провеждат се беседи и се изнасят лекции от прокурори, лекари и обществени деятели, организират се екскурзии до исторически места, другарски срещи, посещания в младежки увеселителни заведения и др. Някои от жените са включени в художествената самодейност на предприятията, в които работят.

Повечето от индивидуално установените на ново местожителство лица са устроени на работа и са настанени в подходящи жилища, като работят редовно в промишлените предприятия или в селското стопанство.

Проверката е констатирала обаче и много слабости, които предстои да бъдат отстранени. Така например явният надзор и оперативното обслужване на лицата не навсякъде са приведени в пълно съответствие с изискванията на ръководните документи на МВР, на което се дължи и значителния брой на самоволно напусналите лица, някои от които дълго време се намират в неизвестност или са осъдени по чл. 272 от Наказателния кодекс. Чести са случаите на разрешаване на отпуск, без да са на лице достатъчно и проверени основания и добра трудова дейност. Много от лицата удължават

159

48

без разрешение времетраенето на отпуска и пр.

Съществува вредна практика в някои поделения на МВР да се въздържат от предложения за образуване на наказателно производство по чл. 272 от Наказателния кодекс, за да не бъде увеличена престъпността на територията им. Изчаква се едни и същи лица неколкократно самоволно да напускат местожителствата си и едва тогава да се предават на прокуратурата. Това влияе отрицателно на дисциплината на санкционираните лица, обезверява поделенията по неспоизползването в ефективността на приложената мярка, ангажират се сили за издирване и се изразходват средства за конвоирането им. Има случаи в с.Милчина лъка да се съставят по 5-10 констативни протоколи за отклоняване, без да се подвеждат под отговорност лицата, от което негодуват и останалите заселени.

Не са решени и някои въпроси по редовното осигуряване на работа, битовото устройване и др. Някои от индивидуално установените на ново местожителство лица, поради системно пиянство, неженящие да работят и нехигиеничния си външен вид, са отблъснати от обществеността. Такива нощуват в изоставени постройки, мазета, хамари и други подобни, а се хранят срещу извършване на дребни услуги или чрез просия.

Проверката е констатирала, че в селищата определени за групово настаняване се осъществява по-ефикасен контрол и там следва да се изпращат лица за срок от 2-3 години. При по-голяма санкция настъпва разочарование и озлобяване на лицата, а при по-малка недоволствуват ръководствата на предприятията и е невъзможно да се постигне индивидуално-възпитателно въздействие в степента, която се цели с наложената санкция.

На базата на извършената проверка и направените констатации ръководството на ДНМ взема съответните мерки за отстраняване на допусканите слабости.

При изработване на проектозакона за Народната милиция сме се ръководили от необходимостта за съществуване на института по чл.14 от УНМ и в бъдеще. Практиката по приложението му до сега е отчетена като положителна и за това са възпроизведени почти всички досегашни разпоредби. Различията са в следната насока:

139

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

140

а) премахната е възможността за принудително установяване на друго местожителство за постоянно, като е определен максимален срок от пет години, което е в по-демократичен дух;

б) в чл. 81, ал. II, точка 5-та е предвидена забрана за прилагане на принудителни административни мерки и спрямо бременни жени (а не само по отношение на непълнолетните), което е също в по-демократичен дух;

в) в чл. 81, ал.III-та са изпуснати думите "при особено важни случаи", което разширява фактическия приложното поле на принудително административните мерки, т.е. разширява се кръгът на лицата, спрямо които може да се приложи мярката по буква "в". С изменението се предоставя на органите, като предлагат мерките, сами да ги диференцират спрямо лицата, които изхождат от тяхната обществена опасност и вероятността да извършат престъпления, както и от това, дали са им прилагани до сега такива мерки. В същност е разширена оперативната самостоятелност на длъжностните лица, които предлагат налагането на тези мерки;

г) в чл.83, ал. I-ва фактически е възпроизведено съдържанието на сега действуващия чл. 14 ал. 4-та от УНМ, с няколко съществени различия. На първо място ще се диференцират по същия начин длъжностните лица, които може да вземат тези мерки. Възприема се един и същи ред за трите вида мерки, а по досега действуващото законодателство, редът е различен. По букви "а" и "б", които особено важни, мерките може да се налагат само с разрешение на Министъра на вътрешните работи и съгласие на Главния прокур , а сега се дава възможност всички мерки да бъдат прилагани само със заповед на Министъра на вътрешните работи или определени от него лица. Ако тези , определени от него лица ,са окръжните началници на МВР, то за букви "а" и "б" от Указа в същност се слиза едно ниво по-ниско и се дава възможност на окръжните началници да решават и тези въпроси при положение, че до сега те решават еднолично само налагането на административни мерки по буква "в". На второ място е елиминирана фигурата на Главния прокурор, чието съгласие се искаше до сега в случаите по букви "а" и "б". Това съгласие в проекта се иска от окръжните прокурори, също за трите вида мерки.

50

Съображенията на работната група са били, да се уеднакви процедурата по налагане на тези мерки и същевременно да се ускори и опрости. Надзорът за законност е счетено, че може да се осъществява ефикасно от съответната окръжна прокуратура. Същевременно по този начин се въвежда института на обжалването - чл. 83, ал.II-ра, което до сега не беше възможно и също е в по-демократичен дух.

Считаме, че бележките на Главната прокуратура за проекта са основателни в много отношения, включително и за мерките на административна принуда. Този институт обаче следва да продължи своето съществуване и през следващите години, тъй като с негова помощ се решават важни задачи, свързани с осигуряване на обществения ред, охраната на социалистическата и личната собственост и др. С него се действува възпиращо на асоциално настроени лица, извършва се индивидуално-възпитателна работа с потенциалните извършители на престъпления и пр. Последните не са извършили престъпления (след последното изтърпяване на наказание), но начинът на живот, който водят в разрез с моралните норми на обществото и голямата вероятност да извършат нови престъпления, сами по себе си застрашават обществените интереси. С помощта на института за налагане на принудителни административни мерки се предотвратява настъпването на очаквания обществено-опасен резултат.

Целесъобразно ще бъде по-точно да се определят случаите, когато може да се прилагат изброените административни мерки, като се възприеме старата редакция - "при особено важни случаи" - за букви "а" и "б". Освен това може да се намали размерът на времето по буква "а" на три години, като се посочи, че при повторно налагане на такава мярка, тя може да бъде за срок до пет години. В закона може да се предвиди и специална алинея, в която да се изисква прилагането на всяка по-тежка мярка да е предхождана от прилагането на по-леката, която не е дала резултат. Така ще се обезпечи по-голяма прецизност. В този дух е възможно да се посочи, че мярката по буква "а" се прилага в особено важни случаи и след изчерпване на мерките по букви "в" и "б".

Също така може да се възпроизведе в Закона за Народната милиция до сега действуващата процедура по прилагане на административните мерки. Може да се допусне обаче и обжалване съответно пред министъра на вътрешните работи или Главния прокурор(алтернативно),

141

Из архивите на ДС

162 Т 51

...за това следва да се даде възможност заповедите да се издават от окръжните началници на МВР, както това е в проекта, или от един от заместник-министрите на вътрешните работи. Може да се стиде и към обжалване пред съда, както това се допуска по Закона за административните наказания.

Във всеки случай по тези въпроси становището на Главна прокуратура в дадените бележки е много общо и би следвало да се конкретизира, за да има по-конструктивна база за обсъждане.

ПРИЛОЖЕНИЕ: таблица за приложението на чл. 14 от УНМ, извършените самоволни отклонения и наложените по тях санкции.

ДИРЕКТОР НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ
Генерал-майор

Написано в 4 екз.
№ 1 - Секретариат МВР
№ 2 - Секретариат ДНМ
№ 3 - у-ние "Охранително"-ДНМ
№ 4 - у-ние "Криминално"-ДНМ
Изпълнители: Предов и Петков
Написала: Богданова
София, 14.VIII.1975 год.

Образуем. в 4 ед. на 3.12.75 г.

4072

Строго секретно!
екз. № 2 114

4072		2	74

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МВР
СОФИЙСКО ГРАДСКО У-НИЕ
Вх. № 33462 6 X 1976

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
С КРЕТАР АТ
Вх. № 10602 от 7-10 1976 г.

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Разпространени в ГФР материали с антибългарско съдържание.

М-ВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦИАС
Вх. № 6204 от 7.10 1976 г.

На 17.IX.1976 година в Софийско градско управление на МВР са получени данни и един екземпляр от разпространен в гр.Кьолн - ГФР плакат на немски език със злостно антибългарско съдържание.

Плакатът е с размери 585x410 мм и е разделен на три напречни ивици. В най-горната част, на бял фон с черен туш са нарисувани контурите на северната, източната и част от южната държавна граница на НРБ. В десния край е нарисувана жена по бански костюм под слънчев чадър на фона на черноморски хотел. В левият горен край стилизирано са дадени контурите на три човешки фигури зад ограда от бодлива тел, като е фиксирано месторазположението на с.Белене и Бяла. В долния ляв ъгъл с големи черни букви е написано "България".

В средната част на листа с големи бели печатни букви на черен фон е написано -

Слънчев бряг - мъчение
почивка - болест
детски рай - безпочвеност

Тези три надписа са с различни по големина букви като първия е с най-големи.

В най-долния раздел на плаката на бял фон с черни ръкописни букви е поместен следния текст:

България е една от малкото европейски страни, където политическите престъпления се наказват с изгнание. Всеки вид системна критика, оценката и е право само на органите на властта, - се заплашва с изгнание, изселване, като управленческа мярка. Поради това не съществува възможност да се протестира по съдебен ред срещу решението на властите.

Всеки критик на режима е враг на режима.

Бяла е ужасяващ пример. Наречен е град на лудите (душевно болните). 8,000 жители на Бяла се състоят почти изключително от въдворени изселени български граждани. Психиатричните заведения в този град, нямат задача да сбслужват само обикновени пациенти, но и критици на режима, изпратени без лекарско предписание.

На един дунавски остров, преди град Белене се намира лагер за интернирани, политически затворници. Там има около 1,300 затворника. Съществуването на острова се оспорва от властите. A I, /вероятна организация/ разполага с доказателства за съществуването му. В средата на заблатена област на един дунавски остров се прилагат наказания с тояги върху затворници.

Вие като турист ще прекарате почивката си сред тези хора, стремейки се да забравите всекидневието и реалността.

Но можете ли да забравите съдбата на тези хора в тази страна?

Хора, които живеят в непрекъснат страх да умрат от мъчения и нечовешки условия за живот.

Инге Щайнвендер
5/1 Рихард Вагнер 2

печат: предприятие Роде Станковски, 5/60 Мерениххрщр. 99

От дясно на текстуалната част с големи черни букви е изписано A I (международна амнистия).

В гр.Кьолн са пуснати в продажба детски касички, представляващи обърната като за хитлериски поздрав мъжка длан (керамика), боядисани с антрацитено черна боя.

НАЧАЛНИК СОФИЙСКО ГР.У-НИЕ МВР
Ген.лейтенант _____
София, 4/X 1976 година

нап. в 6 екз.
1-ГК на БКП
2-МВР-Ръководство
3-ШГУ
4-ВГУ
5-VI у-ние ДС
6-ИА
изп. Бакалов
нап. Колева
2.X.1976 г.

Из архивите на ДС

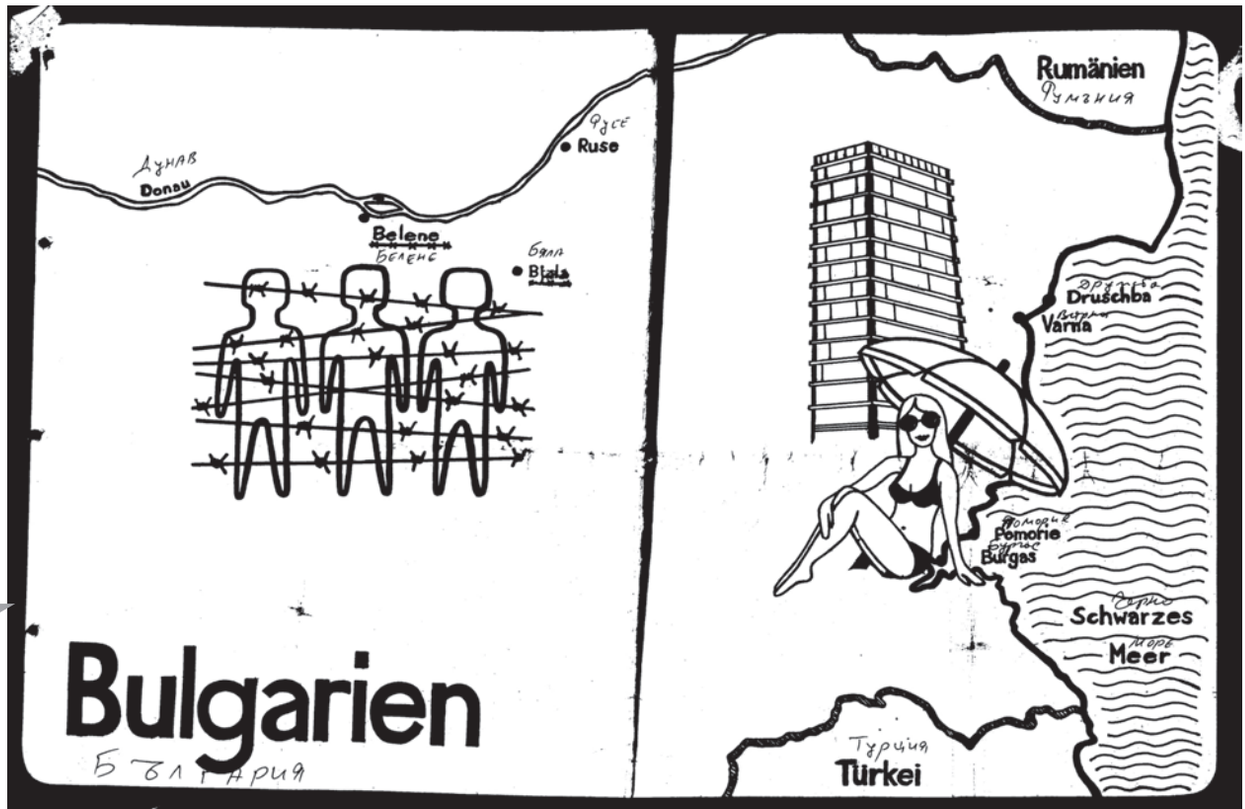

SONNENSTRAND • FOLTER

Erholung • Krankheit

Kinderparadies • Unmenschlichkeit

ai
amnesty international
Международна Амнистия

BULGARIEN IST EINES DER WENIGEN EUROPÄISCHEN LÄNDER, DAS POLITISCHE VERGEHEN MIT VERBANNUNG BESTRAFT.
GEGEN JEDE ART DER SYSTEMKRITIK – DIE AUSLEGUNG LIEGT AUF SEITEN DER BEHÖRDEN – WIRD MIT VERBANNUNG ALS VERWALTUNGSMASSNAHME GEDROHT. ES BESTEHT DAHER KEINE MÖGLICHKEIT, DURCH EIN GERICHTSVERFAHREN EINSPRUCH GEGEN DIE AUSLEGUNG DER BEHÖRDEN EINZULEGEN. JEDER REGIMEKRITIKER IST EIN REGIMEFEIND!
BJALA IST EIN ERSCHRECKENDES BEISPIEL. SO WIRD DIE GEISTERSTADT GENANNT. DIE 8000 EINWOHNER BJALAS SETZEN SICH FAST AUSSCHLIESSLICH AUS VERBANNTEN BULGARISCHEN BÜRGERN ZUSAMMEN. DIE "PSYCHIATRISCHEN ANSTALTEN" IN DIESER STADT SOLLEN NICHT NUR GEWÖHNLICHE PATIENTEN BEHANDELN, SONDERN AUCH OHNE MEDIZINISCHE RECHTFERTIGUNG, EINIGE REGIMEKRITIKER.
AUF EINER DONAUINSEL VOR DER STADT BEFINDET SICH EIN "INTERNIERUNGSLAGER" FÜR POLITISCHE HÄFTLINGE. ES BEFINDEN SICH DORT CA. 1300 HÄFTLINGE. DIE EXISTENZ DES LAGERS WIRD VON DEN BEHÖRDEN BESTRITTEN. AI LIEGEN BEWEISE FÜR DIE EXISTENZ DES LAGERS VOR. MITTEN IM SUMPFGEBIET EINER DONAUINSEL WERDEN GEFANGENE DURCH STOCKSCHLÄGE MISSHANDELT.
SIE, ALS TOURISTEN, WERDEN MITTEN UNTER DIESEN MENSCHEN URLAUB MACHEN: ALLTAG UND REALITÄT VERGESSEN WOLLEN. ABER KÖNNEN SIE IN DIESEM LAND AUCH DAS SCHICKSAL DIESER MENSCHEN VERGESSEN? MENSCHEN, DIE STÄNDIG IN DER ANGST LEBEN DURCH FOLTER UND UNMENSCHLICHE LEBENSBEDINGUNGEN ZU STERBEN.

V.i.d.P.R.: INGE STEINWENDER 5/1 RICHARD-WAGNERSTR. 2
DRUCK: BETRIEB RODE/STANKOWSKI 5/60
HEREWICHERSTR. 99

МИНИСТЕРСТВО
НА
ПРАВОСЪДИЕТО

№ И-374

21. III. 1977 г.
София

Др. Здравков
За отношение
25.III.1977 г.
v. D 25

86

ДО
ГЕН.ПОЛК. ГРИГОР ШОПОВ
ПЪРВИ ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Т У К

МВР—Г... 7065
Вх. № 381 25. III. 1977 г.

ДРУГАРЮ ШОПОВ,

Изпращам Ви на разпореждане едно писмо от международната организация "Амнести интернационал".

Поздрави.

СВЕТЛА ДАСКАЛОВА

Г-жа Свобла Даскалова, Министър на Правосъдието
София
България.

Скъпа Г-жа Даскалова.

Моля позволете ми да ви припомня, че Международна Амнистия, все още не е получила информация за настоящия статут на г-н Димитър Райнов, преди от София, но изпратен на "неопределено заточение" в с. Кайнарджа. Силистренски окръг. Вече съм ви писал три пъти запитвайки за информация, отнасяща се за съдбата на този човек и третирането на неговите "човешки права". Писмата ми бяха с дати: 3.09.1975 г., 10.12.1975 г. и 24.06.1976 г. Всеки път съм изпращал тези писма с "обратна разписка" или червен картон, но нито веднъж не съм получил червения картон обратно. Това е грубо нарушение на международните пощенски споразумения и правила.

Освен Съветска Русия и Албания, България изглежда е другата единствена страна в Източна Европа, която практикува принудително разселване или заточение на "неопределено местожителство". За нещастие чл. 328-329 от вашия нов Наказателен кодекс от 1968 г. дава право за задължително заселване и/или поправителен труд. Тези членове са в противоречие с членовете 12 и 13 от ОН. международното споразумения от 1966 г. за човешките и политически права, където съдебно преследване не се предвижда. Позволете ми отново да ви припомня, че България беше първата социалистическа страна, която подписа международното споразумение от 21.09.1970 г. България също е подписала новите споразумения за човешките права на

88

неотдавнашната конференция в Хелзинки. Многото изтъкнати личности в Източна Европа, които подписаха "Харта-77" доказаха, че хората от Източна Европа приемат подписката за човешки права много сериозно, така че властта да не може безнаказанно да потъпква човешките права на обделната личност поради политически, религиозни и др. опозиции.

Ето защо повтаряме нашето упорито запитване за отговор на тези въпроси:

1/ За какво престъпления Райнов е затоден?

2. Ваше литой ~~[illegible]~~ осъден след честно разследване с легален процес в съда?

Разчитаме на отговор от ваша страна този пъб.

С почитания ваш:

Алекс. Кон

3

- 3 -

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

НАРЕДБА

За прилагане на чл. 40а от
Закона за Народната милиция

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Тази наредба урежда реда и условията за прилагане и изпълнение на превантивната административна мярка "Принудително установяване в друго населено място" на основание чл. 40а от За-
-она за Народната милиция.

Чл. 2. Превантивната административна мярка "Принудително установяване в друго населено място" по чл. 40а от Закона за Народната милиция се прилага с цел превъзпитание на лицето в честно отношение към труда и зачитане на правните и моралните норми на поведение в обществото.

Чл. 3 (1) Принудителното установяване в друго населено място се изтърпява отделно за мъжете и жените в населени места, определени със заповед на министъра на правосъдието, съгласувано

с министъра на вътрешните работи и главния прокурор на НРБ.

(2) При определянето на местата се вземат под внимание възможностите за осигуряване на постоянна работа, битово устройване на лицата и надзор по изпълнение на мярката.

Чл. 4. Основание за прилагане на мярката "Принудително установяване в друго населено място" е неупражняването на обществено-полезен труд в продължение на четири месеца, непрекъснато или с прекъсване, независимо от календарната година, в период от дванадесет месеца, и получаване на нетрудови доходи от експлоатация на чужд труд, спекулация, валутни нарушения, контрабанда, хазарт, изнудване на близки, неморален живот или извършване на други прояви, които представляват опасност за обществения ред или сигурността на страната, ако извършеното не представлява престъпление.

Чл. 5. (1) Органите на МВР задължително провеждат разговор с издирените лица, които не упражняват обществено-полезен труд и са склонни към извършването на някои от посочените в предходния член прояви, и писмено ги предупреждават на основание чл. 12, ал. 2 от Закона за Народната милиция за евентуалното прилагане спрямо тях на мярката по чл. 40а от Закона за Народната милиция, ако продължават да не работят.

(2) Действията по чл. 12, ал. 2 от Закона за Народната милиция, с които органите на МВР предупреждават лицето, неупражняващо обществено-полезен труд, да започне работа, не прекъсват и не слагат началото на четиримесечния срок, предвиден по чл. 40а от Закона за Народната милиция.

4

Глава втора

ПРОИЗВОДСТВО ПО ПРИЛАГАНЕТО НА МЯРКАТА

Чл. 6. (1) Проявите на лицата, по смисъла на чл. 40а, ал. 1 от Закона за Народната милиция, които не упражняват обществено-полезен труд, се установяват от органите на МВР и по сигнали на държавните и обществените органи и организации и на гражданите.

(2) Проверките за лицата по предходната алинея се извършват в петнадесетдневен срок по нареждане на началника на районното управление на МВР.

(3) Данните, характеризиращи личността, поведението и начина на живот на лицето, се събират в писмена форма от наличната в поделенията на МВР информация, от близки и съседи, от държавни и обществени органи и организации.

Чл. 7. След приключване на проверката и ако са налице основанията за прилагане на мярката, началникът на поделението на МВР възлага на служителя, който я е извършило да изготви мотивирано предложение в два екземпляра, което трябва да съдържа:

1. пълни данни за лицето по паспорт, неговото семейно положение;

2. кратки характеристични данни и професия;

3. времето, през което лицето не е упражнявало обществено-полезен труд;

4. характера на противообществените му прояви или прояви-те, насочени срещу сигурността на страната;

5.данни за здравословното състояние на лицето;

6. списък на имената и адресите на свидетелите, които могат да установят описаната фактическа обстановка.

(2) След изготвяне на предложението началникът на районното управление на МВР провежда среща с лицето и го запознава с материалите по преписката, за което се съставя протокол по образец(приложение 1).Отказът да се уважат възраженията на лицето се мотивира с резолюция на началника върху протокола.

(3) Предложението се изпраща в Софийското градско или съответното окръжно управление на МВР. След обсъждането му то се подписва от началника, като първият екземпляр заедно със събраните при проверката писмени доказателства се изпраща на районния съдия по местоживеенето на лицето за решаване, а вторият остава в поделението до получаване решението на съда.

(4) Когато липсват достатъчно основания за прилагане на мярката, началниците на Софийското градско и окръжните управления на МВР могат да прекратят преписката.

Чл.8.(1) След получаване на предложението районният съдия образува дело от административно превантивен характер(АПХД) и насрочва разглеждането му в седемдневен срок, като призовава по надлежния ред лицето, а при необходимост и свидетели. В призовката се отбелязва, че присъствието на лицето в съда е задължително. За образуването и насрочването на делото той уведомява прокурора.

(2) Делото не може да се разглежда в отсъствието на лицето. Когато то е редовно призовано и не се яви без уважителни причини в съда или не е било възможно призоваването му, както и когато не се явят свидетели, чиито показания се от съществено значение, съдията отлага разглеждането на делото за не повече от 14 дни и може да разпореди довеждането на лицето и неявилите се редовно призовани свидетели от органите на МВР.

(3) Съдията едноличо в открито съдебно заседание разглежда делото. Адвокатска защита не се допуска.

(4) Въз основа на събраните доказателства районният съдия постановява мотивирано решение, с което:

1. налага превантивната административна мярка по чл. 40а от Закона за Народната милиция,определя срока и населеното място, където тя ще се изтърпява;

2. не уважава предложението за прилагането на превантивната административна мярка;

3. прекратява производството и изпраща материалите на прокурора при разкриване данни за престъпление от общ характер.

(5) Решението на районния съдия не подлежи на обжалване.

(6) Наложената превантивна административна мярка "Принудително установяване в друго населено място" не се счита за осъждане и не се вписва в бюрата за съдимост.

(7) Препис от решението на съдията в тридневен срок се изпраща в два екземпляра до поделението на МВР, по чието предложение е наложена мярката, за привеждането му в изпълнение.

Глава трета

РЕД ЗА ПРИВЕЖДАНЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА КОНТРОЛА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЯРКАТА

Чл. 9. (1) След получаване решението на съда, началникът на Софийското градско или на съответното окръжно управление на

МВР го изпраща, заедно с препис от предложението, на районното управление на МВР по местоживеенето на лицето с разпореждане за привеждане в изпълнение.

(2) Началникът на районното управление на МВР или упълномощен от него служител в тридневен срок от получаване решението на съда запознава лицето с неговото съдържание и му нарежда в десетдневен срок да се установи в определеното населено място.

(3) Нареждането по предходната алинея се удостоверява с подпис на лицето върху решението на съда.

(4) Екземплярът от решението на съда, върху който лицето е удостоверило, че му е наредено да се установи в определеното населено място, заедно с предложението, се изпраща на окръжното управление на МВР по местоизтърпяване на мярката. Вторият екземпляр от решението на съда със заверена отметка от началника на окръжното управление на МВР, че мярката е приведена в изпълнение, се изпраща в Дирекция на Народната милиция.

(5) Когато по уважителни причини /тежко заболяване на лицето, тежко заболяване или смърт на съпруг(а), низходящ, възходящ, брат и сестра, раждане и други/ решението на съда не може да се изпълни в посочения срок, той може да бъде продължен от началника на районното управление на МВР докато трае лечението на лицето, а в останалите случаи - до десет дни, за което писмено се уведомява районното управление на МВР по местоизтърпяване на мярката с копие до Дирекцията на Народната милиция.

Чл. 10. Началникът на районното управление на МВР по местоустановяването на лицето е длъжен:

1. да му се разясни задълженията през времетраенето на

мярката и отговорността, която ще носи при самоволно напускане на населеното място или при отказ да се устрои сам или на предлаганата му работа, за което лицето подписва декларация по образец /приложение 2/;

2. със съдействието на общинския народен съвет и ръководствата на стопанските организации да осигури битовото и трудовото устройване на лицето, когато то само не е в състояние да стори това;

3. съвместно с ръководствата на стопанските и обществените органи и организации по местоживеенето и месторабо тата на лицето да организира индивидуално-възпитателната работа с него;

4. да организира контрола по изпълнението на мярката;

5. в случаи, че лицето не се яви в определения му срок в населеното място, където принудително се установява, да уведоми незабавно поделението на МВР, откъдето то се изпраща, за неговото издирване и довеждане, а Дирекцията на Народната милиция, за сведение;

6. в случаи на самоволно отклоняване на лицето от населеното място да вземе своевременни мерки за неговото издирване и да уведоми писмено Дирекцията на Народната милиция.

Чл. 11. (1) Лицата, принудително установени в друго населено място, не могат да напускат самоволно неговите административно-териториални граници, включително и през времето, когато ползуват годишен отпуск.

(2) Началникът на районното управление на МВР може да разрешава напускането на населените места в следните случаи:

1. при призоваване от съдебни, следствени или други държавни органи, явяването пред които се удостоверява с надлежен

документ;

2. при краткотрайно заболяване, налагащо лечение в здравно заведение, потвърдено с болничен лист или с медицинско удостоверение до тридесет дни;

3. по уважителни причини /встъпване в брак, тежко заболяване на съпруг(а), низходящ, възходящ, брат, сестра или други нещастни случаи/ - до десет дни, но не повече от 30 дни през годината.

(3) Разрешенията по т. 3 на предходната алинея се дават по образец, въз основа на писмена молба от лицето, към която се прилага документ от съответното предприятие за разрешен отпуск. Молбите се разглеждат в тридневен срок, а при спешни случаи - незабавно.

(4) Началникът на поделението на МВР, издал разрешението за временно напускане на населеното място за повече от три дни, уведомява незабавно Дирекцията на Народната милиция.

(5) При явна необходимост срокът на разрешението може да бъде продължаван до седем дни от началниците на поделенията на МВР по местопристигането на лицето, за което се уведомяват поделенията, издали разрешението, и Дирекцията на Народната милиция.

Чл. 12. Лицата могат да напускат определените им населени места и без писмено разрешение само при наложителното им изпращане от местните здравни органи до най-близкото здравно заведение за оказване на спешна медицинска помощ.

Чл. 13. (1) Времето, през което лицето е напускало определеното населено място при условията на чл. 11 и 12 от тази Наредба, се зачита при изчисляване на срока за изтърпяване на мярката.

(2) Зачита се за изтърпяване на мярката и времето, през което лицето е било задържано по реда на Наказателно-процесуалния кодекс, ако предварителното производство е било прекратено или е била постановена оправдателна присъда.

(3) Не се зачита за изпълнение на мярката времето, през което лицето е било задържано по реда на чл. 1 от Указа за борба с дребното хулиганство и по чл. 44 от Закона за движението по пътищата.

Чл. 14. Лицата, спрямо които е приложена мярка по чл. 40а от Закона за Народната милиция, се ползуват с всички права по Кодекса на труда.

Чл. 15. (1) Изпълнението на превантивната административна мярка по чл. 40а от Закона за Народната милиция се прекъсва в случаите на:

1. лишаване от свобода до три години;

2. отпуск по майчинство, но за не повече от 40 дни след раждането;

3. заболяване, налагащо лечение в болнично заведение повече от тридесет дни.

(2) За прекъсване изтърпяването на мярката незабавно се уведомява Дирекцията на Народната милиция и районното управление на МВР по местопребиваването на лицето;

(3) Изтърпяването на мярката продължава след отпадане на основанието за прекъсването й.

Чл. 16. Принудително установените в друго населено място лица са длъжни:

1. да се явят в районното управление на МВР по местоизпълнение в определения срок за изпълнение на решението на съда,

kakto и след изтичане на sroka, за koйто е било прекъснато изпълнението на мярката по реда на чл. 15 от тази Наредба;

2. когато им бъде разрешено да напуснат населеното място, да заверяват разрешителните си в поделенията на МВР по местопребиваването при пристигане и заминаване;

3. да спазват правилата и нормите на поведение сред обществото и добросъвестно да изпълняват своите трудови задължения,

4. ежемесечно да представят в поделенията на МВР бележки за полученото трудово възнаграждение от предприятията, в които работят.

Чл. 17. (1) Принудително установените в други населени места лица, които с примерното си поведение и честното си отношение към труда са дали доказателства за своето поправяне, могат да бъдат поощрявани с:

1. изказване на похвала;

2. изпращане на писмо с похвално съдържание до близките на лицето или до обществените организации по местожиеене;

3. разрешаване да прекарат платения си годишен отпуск в местожиеенето им;

4. намаляване sroka или отменяване на мярката, ako лицето е изтърпяло най-малко половината от sroka.

(2) Поощренията по т. 1, 2 и 3 на предходната алинея се прилагат от началника на районното управление на МВР по местоизпълнение на мярката със заповед, а тези по т. 4 от районния съдия.

Чл. 18. (1) Превантивната административна мярка "Принудително установяване в друго населено място" се отменя, когато:

1. лицето бъде осъдено на лишаване от свобода за повече

от 3 години или за по-малък срок, но е постановено и задължително заселване;

2. лицето бъде повикано да отбива редовната си военна служба;

3. след раждане, ako грижите по отглеждането на детето се поемат от майката.

(2) Предложението за намаляване на sroka или за отменяване на мярката по чл. 17, ал. 1, т. 4 и по предходната алинея на тази Наредба се прави от началника на районното управление на МВР по местоизтърпяването й.

(3) Решението на съда за намаляване на sroka или отменяване на мярката се изпраща на поделението на МВР, по чието предложение е приложена, а копие - до окръжното управление на МВР по местожиеенето на лицето и Дирекцията на Народната милиция.

Чл. 19. (1) Спрямо принудително установените в други населени места лица могат да се прилагат съответно и някои от административно-надзорните мерки, посочени в чл. 39, ал. 1, т. 3 от Закона за Народната милиция, когато са налице основания за това.

(2) При самоволно напускане на населените места, в които принудително са установени, лицата носят отговорност по чл. 272, ал. 1 от НК.

Чл. 20. След изтичане sroka или отменяване на мярката началникът на районното управление на МВР по местоизтърпяването й провежда беседа с лицето за бъдещето му поведение и писмено уведомява поделението на МВР, от където е изпратено, и Дирекцията на Народната милиция.

Глава четвърта

ОТЧЕТНОСТ

Чл.21. В статистическите форми на съдилищата тези дела се отчитат в графата за делата по Указа за борба з дребното хулиганство с изрично отбелязване, че са по чл.40а от Закона за Народната милиция.

Чл.22.(1) Имената и другите данни за лицата, принудително установени в друго населено място на основание чл.40а от Закона за Народната милиция, влизат в отчета за лицата с приложена мярка по чл.39 от Закона за Народната милиция , воден в поделенията на МВР по местоживеенето на лицето и местоизтърпяването на мярката.

(2) За всяко лице се открива лично дело, в което се съхраняват всички материали, свързани с прилагането и изтърпяването на мярката.

(3) Личните дела по предходната алинея се откриват, водят и съхраняват в поделенията на МВР по местоизтърпяването на мярката до изтичане на срока или нейното отменяване, след което се изпращат на районното управление на МВР по постоянното местоживеене на лицето, за ползуване, до отпадане на необходимостта от тях, след което се предават в архив по реда, установен за останалите архивни дела.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Пояснение на някои думи и изрази по чл. 40а от Закона за Народната милиция

§ 1. "изнудване на близки", се осъществява чрез действия, с които лицето принуждава близките си, въпреки своята воля, да му осигуряват исканите средства.

§ 2. "други прояви, които представляват опасност за обществения ред или за сигурността на страната" могат да бъдат:

1. злоупотреба с алкохол или друго силно упойващи вещество;

2. извършване на дребнохулигански прояви,

3. нарушаване нощната тишина и общественото спокойствие;

4. скитничеството.

5. даване подслон на български и чужди граждани в нарушение на паспортния режим;

6. упражняване на физически и морален тормоз на семейството си;

7. безразборно поддържане на сексуални връзки с различни лица от противния или същия пол

8. създаване на условия и посредничество за осъществяване на проявите по предходната точка.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Тази Наредба се издава на основание чл. 42 от Закона за Народната милиция и чл. 9 от Указа за борба с дребното хулиганство.

§ 4. Изпълнението на Наредбата се възлага на началниците на Софийското градско и окръжните управления на МВР и на председателите на районните съдилища.

§ 5. Контролът по изпълнението на Наредбата се възлага на заместник-министъра на вътрешните работи и директор на Народната милиция и на заместник-министъра на правосъдието.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО: /Вв. Даскалова/

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ: /Д. Стоянов/

СЪГЛАСНИ:

ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ: /К. Лютов/

СЕКРЕТАР НА КОМИСИЯТА ПО ТЕРИТОРИАЛНОТО И СЕЛИЩНОТО УСТРОЙСТВО ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /К. Карамитрев/

Подлежи на отчет в дневник приложение № 6

Приложение № 1

ПРОТОКОЛ

Днес.....19..г. в.....районно управление на МВР се проведе среща от.....
(звание и трите имена на служителя)
с.....,роден.....,живущ.....
.....адрес.....
ЛП серия.....№.....ЕГН.....

На срещата лицето беше запознато с материалите, които ще бъдат бъдат внесени в съда с предложение, спрямо него да бъде приложена п превантивна административна мярка"Принудително установяване в друго населено място" а за мярката по чл.39,ал.1,т.1.-с мотивите за прилага гането й.

Във връзка с това то беше предупредено да не промеяя местоживеенето и адреса си до разглеждане на преписката от съда или от комисията при МВР, а когато това се наложи - незабавно да съобщи в поделението на МВР новия си адрес. При неявяване в съда след редовно призоваване или при опит да възпрепятствува призоваването, отвеждането му ще бъде извършено от органите на МВР.

По материалите(мотивите) лицето направи следните възражения:.....
.....
.....

ПОДПИС НА СЛУЖИТЕЛЯ ОТ МВР:.....

ПОДПИС НА ЛИЦЕТО:.....

Приложение № 2

Д Е К Л А Р А Ц И Я

Подписаният.....роден.....на.....
....19..г. живущ в гр.(с).....адрес.....
.....ЛП,серия.....№.....ЕЕН.....

ДЕКЛАРИРАМ, че днес.....19..г. в Районно управление на МВР.....се запознах:

1. Със заповедта на.....
.....(решението на.....районен съд) за наложената ми превантивна административна мярка на основание чл.39,ал.1,т.....(чл.40а) от Закона за Народната милиция "..... .....
.....
за срок от.....месеца(години),считано от деня на подписването на на настоящата декларация;

2. С възможността, реда и срока за обжалването на заповедта.

3. С правата и задълженията ми през времетраенето на мярката и отговорността, която ще нося, ако наруша наложените ми ограничения или се отклоня от населеното място, където принудително съм установен.

ДЕКЛАРАТОР:.....

ЗАБЕЛЕЖКА: Подписаните: 1.....живущ в гр..... адрес.....2.....живущ в .....гр.....адрес..... удостоверяваме,че лицето..... .....отказва да подпише настоящата декларация.

1.....
Подпис: 2.....

Подпис на служителя от МВР.....

Приложение № 3

К Н И Г А

за лицата, спрямо които е приложена превантивна административна мярка"принудително установяване в друго населено място" на основание чл.39 и сл. от Закона за Народната милиция

Име, презиме, фамилия, година и място на раждане и адрес на лицето	№ на заповедта (решението на съда)	Срок на мярката	Начало на изпълнението на мярката	Настъпили промени (прекъснато изпълнение, намален срока или отменяване на мярката)

Из архивите на ДС

Нм.
Превантивно админ. мярка по чл 39 и 40 от ЗНМ – 2.38.

210 v

Строго СЕКРЕТНО!

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

№ I-64 Екз. №
09.04. 1985 г.

отм. с Тв. 72/19.10.90

ЗАПОВЕД

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОТНОСНО! Изменение и допълнение на МЗ № I-381 от 28.11.1983 г., изм. и доп. с МЗ № I-111/27.04.1984 г. и МЗ № I-5 от 22.01.1985 г.

Във връзка с прилагането на превантивната административна мярка "принудително установяване на друго населено място" на основание чл.39,ал.1,т.1 от Закона за Народната милиция

З А П О В Я Д В А М:

Организацията на работата по наблюдението и контрола на принудително установените на остров Белене лица, както и дейността по битовото им устройване, ангажирането в общественополезен труд и възпитателната работа с тях се възлага на отдел "Затвори"-МВР.

Предвид настаняването на посочените лица на строго охранявана територия на остров Белене, произтичащите от това допълнителни ограничения, свързани с движението и контактите им с външни лица, да се уредят с Временни правила, утвърдени от зам.-министър на вътрешните работи.

Отдел "Затвори"-МВР да установи засилено наблюдение и контрол по месторабoтата на лицата, установени принудително на

211

остров Белене.

Началникът на Окръжно управление МВР - Плевен и Районно управление-МВР гр.Белене да оказват необходимата помощ и съдействие по изпълнението на принудителната мярка.

Въпросите за прекъсването, намаляването на срока и отменяването на мярката да се решават от Комисията по чл.6 ал.1 от Наредбата за прилагане на чл.чл. 39, 40 и 41 ЗНМ - МЗ I-383 от 28.11.1983 година.

В случаите по чл.22 от Наредбата за прилагане на чл.чл. 39, 40 и 41 ЗНМ, разрешението се дава от началника на отдел "Затвори", съгласувано със съответното териториално поделение на МВР.

ОТМЕНЯМ абз. 3 на МЗ № I-5 от 22.01.1985 г.

СЪГЛАСЕН:
ГЛАВЕН ПРОКУРОР
/К.Лютов/

МИНИСТЪР
/Д.Стоянов/

ПОДЛЕЖИ НА ОТЧЕТ ВДНЕВНИК ПР .6

Отп.в 1 екз.
Изп.: Д.Стоилов
Нап.: Е.Кунева-709
04.03.1985 г.
Размножено в 50 екз.и изпратено по приложен списък към оригинала.

Господин
Главния секретар
69

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Отделение за трудово мобилизиране на безделници и празноскитащи

ЗАКОН

за трудово мобилизиране на безделници и празноскитащи

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Всички работоспособни български поданици от двата пола, навършили 16-годишна възраст и не по-стари от 50, а за жените — 45 години, които са се отдали на безделие, празноскитане или прекарват голяма част от времето си в питейни заведения, кафенета, барове, сладкарници и др. подобни, се мобилизират на задължителен обществен труд.

Чл. 2. Трудовото мобилизиране цели да приучи мобилизираните на полезен труд, да развие у тях любов към обществената работа, да премахне лошите им привички и същевременно да използува физическата им енергия и умствените им способности за повдигане производството и благоустройството на страната.

Чл. 3. Трудът на мобилизираните се използува за общополезни мероприятия, като: направа на пътища, ж.-п. линии, канали, язовири, постройки, укрепване пороища, корекция на реки, залесяване, обработване на държавни или обществени стопанства, работене в мини, кариери, фабрики, работилници и др. подобни, съобразно пола и възрастта на мобилизирания.

Чл. 4. Срокът за трудово мобилизиране по настоящия закон е до 6 месеца и не се счита като трудова или военна служба.

Лица, които след освобождението им, в продължение на 6 месеца не са започнали никаква обществено-полезна работа, могат да бъдат отново мобилизирани.

Чл. 5. Освобождават се от трудово-мобилизиране:

а) болните или неспособни за физически или умствен труд, което ще се констатира от специална медицинска комисия назначена от Министра на вътрешните работи.

б) Повиканите във войската или трудовите части 10 дни преди явяването им в казармата, а трудово мобилизираните се освобождават 20 дни преди постъпването им на военна служба.

Из архивите на ДС

Чл. 13. Който прикрива лицата, определени в чл. 1, от трудово мобилизиране чрез зачисляването им формално на работа при себе си или в ръководено от него предприятие или учреждение, се наказва с тъмничен затвор и глоба до 500,000 лева.

Когато работодателят е юридическо лице, наказанието затвор се налага на оня, който е действувал от негово име, а глобата се заплаща от юридическото лице.

На същото наказание подлежи и оня, който се прикрива по указания в ал. I начин.

Чл. 14. Който чрез печата, в публични речи или по какъвто и да е начин подбужда към неизпълнение на заповедта за трудово мобилизиране, или въобще към неизпълнение на настоящия закон, наказва се с тъмничен затвор и глоба до 100.000 лева.

162

Чл. 15. Делата по настоящия закон се разглеждат по спешност.

Чл. 16. Подробностите по приложението на този закон, относно работата на групите и техните поделения, реда и дисциплината, се уреждат от специален правилник и наредби, издадени от Министра на вътрешните работи.

Настоящият указ да се облече с държавния печат, да се обнародва в „Държавен вестник“ и да се тури в действие,

Изпълнението на настоящия указ се възлага на Министра на вътрешните работи.

НАРЕДБА

за прилагане на закона за трудовото мобилизиране на безделниците и празноскитащите

Глава I.

КОИ ЛИЦА ПОДЛЕЖАТ НА ТРУДОВО МОБИЛИЗИРАНЕ

Чл. 1. По начин определен в настоящата Наредба, се мобилизират на задължителен труд лицата, за които се установи, че са се отдали на безделие или празноскитане.

Чл. 2. Подпадат под разпорежданията на чл. 1 от Закона и се считат за безделници или празноскитащи онези работоспособни български поданици от двата пола, навършили 16 години и не по-стари от 45 години за жените и 50 години за мъжете, които:

Из архивите на ДС

а) нямат никакво занятие или професия и нищо не работят;

б) имат някакво занятие или професия, но не ги упражняват, а прекарват времего си без да работят;

в) привидно упражняват някакво занятие или професия, или формално са зачислени на работа в предприятие или учреждение, но в същност не работят, а прекарват времето си главно в безделие или стоят в кръчми, кафенета, барове, сладкарници и други подобни.

Чл. 3. Не се мобилизират по тази наредба:

а) лица, които се намират във временна принудителна безработица, ако са били заети в производството най-малко 3 месеца и са останали без работа, поради съкращение или приключване на работния сезон. Същите трябва да бъдат регистрирани като безработни в съответната Инспекция на труда;

б) лицата свършили някое учебно заведение или военната си служба, в продължение на шест месеци от свършването на училището или уволняването.

Глава II.

ИЗДИРВАНЕ И МОБИЛИЗИРАНЕ

Чл. 4. Образуват се областни и околийски комисии като органи за издирване и мобилизиране на безделниците и празноскитащите.

Във всички градове, които са седалища на области и околии, се образуват отделни градски комисии.

Съставът на областните комисии е: председател—Областния директор, или негов заместник и членове: Областния началник на народната милиция, началника на Инспекцията на труда, председателя и секретаря на Областния комитет на ОФ.

Околийските комисии се състоят от: председател—Околийския управител и членове: Околийския началник на милицията, председателя и секретаря на Околийския комитет на ОФ и един представител на Министерството на социалната, политика.

Градските комисии се състоят от: кмета—за председател, коменданта на милицията, или Околийския началник на милицията, председателя и секретаря на градския ОФ комитет и представител на Инспекцията на труда, ако има такава.

В селските общини се образуват комисии в състав: кмета, прадставителя на държавната милиция и един представител на местния ОФ комитет. Селските комисии издирват безделниците и представят списъци и сведения за тях на околийската комисия.

Из архивите на ДС

Ако в общината няма милиционерски участък, околийският началник на милицията праща свой представител в селската комисия.

Чл. 5. Околийската и градската комисии съставят списъците на безделниците и празноскитащите, които следва да бъдат трудово мобилизирани съгласно закона и ги представят на областната комисия. Последната преглежда списъците и данните към тях и решава, кои от представените лица подлежат на мобилизиране като безделници.

Ако за някое лице по списъка няма достатъчно данни, тя може да иска допълнителни сведения от околийската или градската комисия.

Чл. 6. Списъците трябва да съдържат следните данни: трите имена, занятие, пол, възраст, семейно положение, образование, народност, местожителство и точния адрес на безделниците или празноскитащите.

За всяко лице по отделно се дават още следните сведения: източници на съществуване; как прекарва времето си, има ли професия, упражнява ли я и как; работоспособен ли е; служил ли е във войската, какъв чин има и какъв род войска; какви негови прояви го характеризират като безделник или празноскитащ; налагани наказания (осъждане, превантивна мярка, задържания).

Списъците и приложените към тях сведения се правят в два екземпляра, единият от които се съхранява в околийската или градска комисия, а другият се изпраща на Областната комисия.

Чл. 7. Като вземе решението си, Областната комисия незабавно праща препис от окончателния списък на Министерството на вътрешните работи. Към списъка се прилага и подробна таблица за броя на лицата, подлежащи на мобилизиране разпределени по пол и възраст (до 20-годишна възраст отделно) и по професии.

Министерството на вътрешните работи определя датата и мястото на повикването на мобилизираните за всяка област. То определя за какъв срок лицата се мобилизират.

Чл. 8. Областният директор издава заповеди за мобилизирането съгласно нарежданията, които получава от Министерството и въз основа на окончателно съставения списък от областната къмисия. Заповедите се връчват от органите на милицията, срещу датирана разписка. В селските общини връчването може да става и чрез общинските управления.

В заповедта се пише срока, за който лицето се мобилизира, мястото, деня и часа, на които е длъжно да се яви.

Чл. 9. За издирване и мобилизиране на безделниците и празноскитащите в София, се създава комисия в състав: пред-

Из архивите на ДС

165

ставител на Столичната община, Коменданта на народната милиция, или негов помощник, представител на Инспекцията на труда и двама представители на градския комитет на ОФ.

Тази комисия може да създаде свои поделения по райони, задачата на които е да издирват и представят безделниците. Комисията извършва издирванията, съставя окончателния списък, който представя на Министерството на вътрешните работи.

Заповедите за трудово мобилизиране на безделниците в Столицата се подписват от лице упълномощено за това от Министра на вътрешните работи, по реда указан по-горе.

Чл. 10. В седмодневен срок от връчването ѝ. заповедта може да бъде обжалвана от мобилизирания, пред специална комисия назначена от Министра на вътрешните работи. Към жалбата се прилагат всички документи и писмени доказателства, които може да представи в своя полза получилия заповедта. Обжалването обаче, не спира изпълнението на заповедта.

Чл. 11. Лицата, които са получили заповеди за мобилизиране се събират на определени места за преглед от медицинска комисия.

Министърът на вътрешните работи назначава с заповед комисия от двама лекари на държавна или общинска служба и един административен представител за преглед на мобилизираните в места, където последните се събират.

Чл. 12. Медицинската комисия преглежда всички трудово мобилизирани и освобождава ония от тях, които са болни, неспособни за физически труд или страдат от душевно разстройство.

За освободените от трудово мобилизиране, комисията съставя мотивиран протокол, с точно определена диагноза, който се изпраща в Министерството на вътрешните работи за всеки освободен по отделно.

За отклонилите се от трудово мобилизиране незабавно се образуват преписки, които се изпращат на съответните прокурори, за възбуждане наказателно преследване.

Чл. 13. Околийските и градските комисии и тяхните органи са длъжни да установят през всяко време, кои лица, жители на общината, са се отдали на безделие или празноскитане и да съобщават за тях на областните комисии, по начина указан по-горе.

Из архивите на ДС

Глава III

ОРГАНИЗИРАНЕ НА РАБОТНИТЕ ГРУПИ

Чл. 14. При Министерството на вътрешните работи се създава отделение за трудово мобилизиране на безделниците, за организирането им в работни групи и ръководство на трудовата им дейност. То се грижи и за културно-просветната работа всред тях.

Трудовите обекти, местата, начина, условията на работата, грижата за оползотворяване труда на мобилизираните, както и всички мероприятия и въпроси свързани с приложението на Закона, се решават в общи линии от един съвет, под председателството на Главния секретар на Министерството на вътрешните работи и членове: представители на Националния комитет на Отечествения фронт, на Министерствата на войната, на Обществените сгради, пътищата и благоустройството, на Народното просвещение, на Социалната политика, на Върховния стопански съвет, на Дирекцията на администрацията, на Дирекцията на милицията, на Главната дирекция на Б. Д. Ж. и на Трудовите войски. В съвета участвува и Началника на отделението за трудово мобилизиране на безделниците при Министерството на вътрешните работи.

Съветът изработва програма за трудовата дейност на работните групи, като набелязва обектите за всеки работен сезон. Решенията на съвета се утвърждават от Министра на вътрешните работи.

Чл. 15. Всички органи на администрацията и милицията изпълняват нарежданията на отделението, които се отнасят до издирването, мобилизирането, работата, възпитанието и настаняването на безделниците и празноскитащите.

Чл. 16. Отделението за трудово мобилизиране на безделниците се грижи за снабдяване на мобилизираните с храна, работни инструменти и необходимите за живота на групите инвентар и помещения. За тази цел се създава специална снабдителна служба.

Чл. 17. Трудово мобилизираните получават храна. За надвишаване на определените норми за работа получават парично възнаграждение. Те живеят и работят под един и същ режим, в общи помещения, хранят се от общ котел, явяват се на местоназначението със свое облекло и със свои постелочни принадлежности. Те получават работно облекло.

Чл. 18. Трудово мобилизирините могат да бъдат изпращани на работа в държавни, държавно-автономни или общински предприятия, по предварително споразумение между Министерството на вътрешните работи и съответните ведомства. В споразумението се определят условията за работата и

Из архивите на ДС

цената. Издържането на мобилизираните с храна, работно облекло, инвентар и пр. става за сметка на възнаграждението, което се получава от изпълнението на предприятието.

Министерството на вътрешните работи, респективно отделението за трудово мобилизиране на безделниците, предварително урежда с ведомството, на чиито обекти безделниците работят, жилищните помещения и всички необходими условия за работата на групите.

Такива договори за работа могат да се сключат и с частни предприятия.

Чл. 19. Според числото им и характера на работата, която извършват, мобилизираните се организират в отделения, групи, отряди и бригади, отделно мъжете от жените.

Младежите от 16 до 20 години се организират в отделни групи.

Чл. 20. Всред трудово мобилизираните се води системна културно-просветна работа по план изработен от Министерството на вътрешните работи. Грижата за културно-възпитателната работа се възлага на специално натоварени за това лица.

Чл. 21. За устройството, работата, вътрешния ред и дисциплина за културно-просветната работа, за санитарната помощ на работните групи, се изработва правилник.

Чл. 22. Настоящата наредба се издава въз основа на чл. 16 от Закона за трудово-мобилизиране на безделниците и разносителите и влиза в сила след одобрението ѝ от Министра на вътрешните работи.

Чл. 23. Изпълнението на тази наредба се възлага на отделението на трудово мобилизиране на безделниците и разносителите и на всички административни и милиционерски органи в страната.

Настоящата наредба е одобрена от г. Министра на вътрешните работи с резолюция от 8. II. 1947 година.

Юрисконсулт: Б. МАНОЛОВ

67

МИНИСТЕРСТВО
на
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Отделение за трудово мобилизиране
на безделниците и празноскитащите
№ 3
18 февруари 1947 год.

До г. г. Областните директори, областните милиционерски началници, столичния кмет и коменданта на милицията.

До всички околийски началници и кметове на градските и селски общини в

РЕПУБЛИКАТА

ОКРЪЖНО

Народното правителство на О. Ф. полага върховни усилия за възстановяването на народното стопанство, за подобрение материалното благосъстояние и бита на българския народ, чрез повишаване на производството и благоустрояването на страната.

Целият трядов народ е мобилизирал своите творчески сили, обзет от небивал до сега в нашата страна трудов ентусиазъм по изпълнението на двегодишния стопански план. Трудовата младеж и всички честни граждани на нашата страна отдават доброволно част от труда си в трудови бригади по строителство в общините и на големите строит. мероприятия (язовири, ж. п. строежи) на държавата.

Правителството от своя страна оказва на производителните слоеве от населението особени грижи и всестранна помощ и съдействие, за да могат да развият до максимум своите производствени възможности.

В тази насока на развитие на нашата страна, когато се извършва основен прелом и основни преобразования, с цел да се осигурят придобивките на напредъка и културата за широките слоеве от населението, като се изгради истинска народна демокрация, трудът става основно право и дълг на всеки гражданин. Той се въздига като основен обществено-стопански фактор. Този принцип е непоколебимо отразен и в проекто-конституцията на Народната република.

При това положение, поведението на известна категория граждани и гражданки, свикнали още от фашисткия режим да живеят леко и охолно без да работят, без да участвуват в процеса на производството, а да получават на готово всички блага, като прекарват времето си в безделие, празноскитане и лентяйство в разните питейни заведения, кафенета, барове, сладкарници и др. подобни, въпреки че са способни да работят и с честен труд да изкарват прехраната си, представлява една обществена язва. То е източник за всички пороци на морално, битово и политическо разложение, и предизвиква гневът и недоволството на всички категории граждани участвуващи в производството.

Ето защо законът за трудово мобилизиране на безделниците и празноскитащите си поставя за задача да ликвидира с тази язва в нашия обществен живот, като се трудово мобилизират безделниците и празноскитащите работоспособни български граждани навършили 16 години и не по-стари от 50 години за мъжете и 45 години за жените и по този начин се заставят да участвуват в производството, за да бъдат полезни както за себе си, така и за обществото.

Пред правителството, пред цялата отечествено-фронтовска общественост и особенно пред органите на администрацията и милицията, стои задачата за практическото прилагане на този закон. Начина за това е указан в наредбата по приложение на закона.

За тази цел Областните директори и Областните началници на милицията, а за София кмета и коменданта на столицата, щом получат настоящето окръжно да дадат нареждане до подведомствените си за незабавното сформиране на всички видове комисии указани в чл. 4 от наредбата.

Длъжностните лица, определени за председатели на всяка от комисиите, да влезат веднага във връзка с институтите, от където ще изхождат останалите членове на комисията, да уточнят кои са и да ги свикат на заседание.

На първото си заседание всяка комисия да проучи закона, наредбата и окръжното и изработи план за заседанията си. При това проучване трябва да се има предвид следното:

1. Досегашният опит показва:

а) Че се прави едно смешение между лицата, които са обект на Наредбата-закон за трудово-възпитателните общежития и Закона за трудово мобилизиране на безделниците.

б) Че някъде предлагат за трудово мобилизиране само лица, които са правили и които се предполага, че правят нарушение на законите в страната. Да се има предвид, че главен обект на закона са всички лица, които не работят, не упражняват общетвено-полезно занятие, независимо от това, дали са или не някакви нарушители на закона.

Ето защо при проучване на закона за трудово мобилизиране на безделниците, лицата които ще работят с него трябва добре да вникнат и разберат постановленията на чл. 1 и 2 от същия закон, като при определяне на лицата за мобилизиране се ръководят от постановленията на чл. 2 и 3 от наредбата и чл. 5 от закона.

2. Комисиите в големите градове (за София — районните) околийските (сами и чрез селските и тези в малките градове) имат за задача **да издирват, събират данни и представят** пред Областната комития отдалите се на безделие и празноскитане лица в районите им.

Работата си те извършват по следния начин:

а) След първото си заседание се събират и разглеждат сведенията за подлежащите на трудово мобилизиране лица.

б) За всяко лице комисията попълва в два екземпляра приложения формуляр сведение, като един екземпляр остава в околийските комисии и в комисиите на голямите градове, а другия заедно със съответно съставен списък се изпраща в областната комисия.

Отговорите на въпросите на формуляра-сведение от т. т. 1—10 включително се попълват въз основа на общинските регистри и данни от милицията, а отговорите на следващите въпроси комисията попълва по събрани от нея сведения.

68

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Отделение за трудово мобилизиране на безделниците и празноскитащите

СВЕДЕНИЕ №.....

ЗА ЛИЦЕ ПОДЛЕЖАЩО НА ТРУДОВО МОБИЛИЗИРАНЕ

1. Име, презиме и фамилия.....
2. Място и дата на раждане .....
3. Пол и народност.....
4. Постоянно местожителство и места на врем. пребивав. .....

.....

5. Семейно положение .....
6. Образование .....
7. Военна служба
   - Неслужил ..... Откупен .....
   - Служил в .....
   - Дата на уволнението и чин във войската.....
8. Политическа принадлежност.....
9. Занятие
   - Основна професия.....
   - От кога не я упражнява и защо .....

     .....
   - Други професии .....
   - Привидно занятие и какво .....

     .....
10. Матер. полож. и изт. за препитание
    - Собствени .....
    - От родителите му.....
    - От съпруга(та) .....
    - Какви други .....

      .....
11. Какво го характеризира като „безделник(чка) и от кога

    .....

    .....

    .....

    .....

    .....

12. Пороци и наказания

Присъди .....

Въдворяване .....

Глоби .....

Порочни прояви .....

.....

13. Работоспособен ли е .....

14. За каква работа е най-подходящ .....

.....

15. Мнение на комисията

.....

.....

.....

.....

.....

гр. ..... 194..... год.

Председател: .....

КОМИСИЯ:

Членове: .....

.....

.....

.....

1 Мобилизиран на .....

2. Изпратен на работа в .....

3. Колко време е работил и кога е освободен .....

.....

ОБЯСНЕНИЕ.

При попълване на пункт 10 да се показва материалното положение не само на лицето подлежащо на трудово мобилизиране, но и това на неговите родители или близки, от които същото се издържа.

По пункт 12 да се посочват конкретно за какво е съдено лицето и за какъв срок, и излежавало ли е присъдата. В „порочни прояви" да се посочват пороците на лицето.

Графите, които следват след подписите на комисията да не се попълват. Същите ще се попълват в Министерството

Препис. (ТМ)
77

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ЗАПОВЕД
№..613

Във връзка с общото преустройство на държавния апарат съгласно новата Конституция на Народната Република България и в духа на Закона за трудовото мобилизиране на безделници и празноскитащи лица, комисиите по мобилизацията да придобият следния състав:

1. В градовете - председателя на градската или околийска управа на Народния съвет; председателя или секретаря на градския или околийския О.Ф.комитет; околийския началник на милицията или коменданта на града, където има такъв.

2. В селата - председателя на местната общинска управа на Народния съвет; представител на местния О.Ф.комитет и представител на държавната милиция - посочен от околийския началник на милицията.

3. В Столицата - представител на управата на Столичния народен съвет; представител на общоградския О.Ф.комитет и помощник коменданта на милицията.

В помощ на тази комисия по районите на столичните милиционерски участъци се образуват комисии от: представител на Столичната общинска управа, представител на съответния районен О.Ф.комитет и началника на милиционерския участък.

4. В околиите, където няма назначени още околийски управи на народните съвети, инициатива за съставянето и работата на комисиите се взема от околийските управители или околийските началници на милицията.

5. Комисиите в изпълнение на своята задача по мобилизацията на всички лица неизвършващи обществено полезен труд, да се опират на органите на държавната власт и на обществените организации - Отечественофронтовските организации, С.Н.М.,О.Р.П.С. О.З.П.С., С.Б.П.Ф., Б.Ж.Н.С и др.

6. На комисиите са длъжни да указват активна подкрепа всички органи на милицията и държавна сигурност, както в правилното съставяне на списъците, така и във внимателното и обективно проучване на подлежащите за мобилизация лица.

7. Комисиите да съставят и изпратят списъците на лицата

за мобилизация в отделението за трудово мобилизиране при М.В.Р., най-късно до 5 април т.г.

8. Подлежат на мобилизация всички лица, които не упражняват обществено-полезен труд.

9. Изпълнението на настоящата заповед се възлага на: помощник министра Любен Ангелов, началника на отделение за трудова мобилизация - Дочо Колев, директора на народната милиция - Благой Пенев, съветника при организационно-инспекционния отдел- Панайот Коларов, съветника при Министерството на вътрешните работи - Васил Живков.

София,. 8. III, 1948 година.

М И Н И С Т Ъ Р:/п/ Ант.Югов.

В Е Р Н О,
С Е К Р Е Т А Р И К:
/В.Живков/

ТН.

-66

ДРУГАРЯ ПОМ.МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Т У К

Д О К Л А Д

От Н-ка на Отд.трудова мобилизация

Другарю Пом.Министре,

По повод окръжно № 2346 от 23 юли 1948 год.на Организационно инспекционния отдел при Министерския съвет Ви докладвам следното:

Опита от досегашната работа на Отделението по практическото приложение на Закона за трудова мобилизация показва,че за значителен процент от предложените за трудово мобилизиране лица,причините поради които се предлагат не съвпадат напълно с основните остановки и формулировка на Закона.

Повечето от предложените от селата и част от градовете и специално малките градове са нарушители на редица закони и наредби/черноборсаджии,комарджии,пияници и скандалджии,нарушители на Закона за горите,на Закона за опазване на полските имоти,на наредбите по храноснабдяването,по засяването на земите,разпространители на слухове и пр./ и политически враждебно настроени към властта и нейните мероприятия/разпространители на слухове,пропагандатори на нова война,съботьори на наредбите на Правителството и на местните органи/.

В службата често са пристигали и пристигат писма и запитвания за отделни лица-извършили някакви нарушения-"не може ли да се трудово мобилизират"?"

След гласуване Закона за народните съвети по телефона,понякога с писма и при последната ми обиколка до Добруджа устно,органите на милицията и администрацията питат настоятелно къде и как да се пращат на задължителна работа лица,които не могат да се таксуват като стопроцентови безделници,а вършат систематически дребни нарушения на законите и наредбите,поради което е трудно наказанието им чрез съдебните власти или дори пращането им в Т.В.О.

По силата вероятно на поменатото по-горе окръжно на организационно инспекционния отдел,до тоя момент ни е известно,че са пратени 17 души-мъже на обекта в с.Борил,Оряховско - 15 души от кулска околия и 2 души от гр.Добрич,2 души от гр.Русе на обекта в с.Биримирци и 1 жена от гр.Кула на обекта в завода "Г.Димитров" край гр.Плевен.

Всичко това показва,че се налага да се обсъди и дадат конкретни нареждания - къде и как ще се изпращат да работят наказаните от народните съвети лица.

В случай,че се реши една част от тях да бъдат изпращани да отработват наказанието си на нашите обекти,уведомявам Ви,че Отделението ще е в състояние да ги приема,продоволствува,да използува рационално труда им,като ги отдели в самостоятелни обекти от тези,на които ще работят трудово мобилизираните по нашия закон,да ги освобождаваме своевременно,като през времепрестояването им на нашите обекти проведе с тях известна положителна просветна и политическо възпитателна работа.

Прилагам препис от окръжното на организационно инспекционния отдел и заповедите за наказание на лица от Околийския народен съвет гр. Кула и очаквам указание за работата на службата в това направление.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ:
/Д.Колев/

вд.дк

13

ДО ДР. ОТГОВОРЕН СЕКРЕТАР
ПРИ М.В.Р.-Т У К

Д О К Л А Д
от Началник Отделение трудова мобилизация относно подготвителната работа по мобилизацията за 1949 година.

ДРУГАРЮ СЕКРЕТАР,

През месец януари бяха пратени до всички околийски управления на М.В.Р. и околийските Народни съвети формуляри-сведения за попълване. От началото на месец март до сега трима началници от Отделението са провели конференции в 42 околийски града и една в София. Още от началото бяха изпратени две напомнителни писма и по-късно едно окръжно, с които се изискваше да се проучат и представят за мобилизиране неработещи и неупражняващи обществено полезен труд лица.

Въпреки сравнително по-раншното пращане на формулярите по места, работата по проучванията, попълване и пращане на сведенията тази година протича много по-бавно и такива градове като София и Пловдив, до сега не са представили за трудово мобилизиране през 949 година нито едно лице.

До сега от провинциалните градове и околии има представени общо 2,045 души, от които мъже-1,612 и жени 433.

С изключение на жените, за всички представени до сега е взето отношение, определено на кои обекти ще бъдат извикани и повиквателната заповед е написана като не е нанесена само датата на повикването. При разпределянето им по обекти се е изхождало от социалния им произход, материално положение, политическа принадлежност, като безпартийните и по-бедните са определени за обектите в София, около София и Голямо Малово, а останалите се пращат на обектите по корекция на р. Искър и на отводнителните канали в Врънлянската и Айдемирската низини.

По отношение навременното пращане и правилното попълване на сведенията, резултатите са следните: най-рано и най-добре са

попълнени сведенията на ВРАЦА и околията,като е дадена характеристика за всяко лице.ЛОМ - задоволително.Прави впечатление,че на лица с еднакви качества по сведението,околийската комисия сложила различни резолюции.Луковит-по количество и по време добре,формуляра,обаче не е добре попълнен.По-голяма част от представените са активни врагове на властта.БЕЛОГРАДЧИК-малко представени,формуляра не добре попълнен но иначе,изглежда добре подбран.БЕРКОВИЦА-добре попълнени сведения, достатъчно хора представени,като някои само по политически причини. ВИДИН- недобре попълнени сведения и сравнително малко хора представени.ПЛЕВЕН-късно представени,но добре подработени сведения.СТАРА ЗАГОРА-изпратени по-навреме,но много лошо и каблонно попълнени сведения. МАРЕК-добре попълнени сведения.КЮСТЕНДИЛ-до сега представени едва десет души.БОТЕВГРАД-добре попълнени сведения.

От останалите градове и околии,сведенията,които се получават показват,че тази година се представят общо по-малко хора за мобилизация.Това обясняват,че се дължи на искането и запланирването по околии на работници за централните стрсежи чрез Министерство на социалната политика и на такива,за местни строежи и обекти по решение на местните и околийски народни съвети.Към това трябва да се прибави и наборите за смените на националната младежка бригада.До известна степен,това е верно и основателно,обаче то още не може да ни гарантира,че всички хайдаси и паразитно преживяващи работоспособни лица, са обхванати и ще бъдат обхванати и включени в сериозна производстве на работа.

За разлика от миналата година,процента на заможните и вражески настроените в представените е по-голям.Не може,обаче да се приеме,че работата по проучване на лица за трудова мобилизация е свършена задоволително.Големите градове и спекулантски центрове остават още недостатъчно засегнати и проучванията за представяне са недостатъчни и не щателно извършени.Това прави необходима намесата на по-отговорни лица и институти,за да се раздвижат милициите,администрациите,партийните и обществени организации в тези градове, за да бъдат представени и обхванати от трудовата мобилизация истинските паразити и лентяи.

СНАБДЯВАНЕ

Основните количества хранителни припаси и други материали са набавени,изпратени по обектите,където е работено миналата година и ще се работи и тази.Почнахме пращането на такива материали и в новосъздадените обекти.

Във връзка с новосъздадените обекти,ни е нужно да ни се

доставят веднага, най-малко 2,000 одеяла и един тритонен камион. 14

К А Д Ъ Р

Новоназначени надничари за настоящия сезон имаме общо към 15 души, като повечето от тях са уредници на ядра и началници на ядра Представени са за назначаване почти достатъчно лица и докато обектите се развърнат, се очаква, че кадровия отдел ще извърши проверките и одобри назначаването им.

Отделението още няма и неуспя да намери и представи за назначение добре подготвен другар за зав. службата по морално-политическата подготовка. Много нужен е и един добре подготвен другар за ръководство на собствени стопанства и работилници към създаването на каквито вече Отделението пристъпва.

ПО ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБЕКТИТЕ

Поети са ангажименти за извършена работа на следните обекти и ведомства:

1. Напоителен канал при с. Чомаковци-Б. Слатинско, с 700 души. Там изпращаме главно хора с по-малка възраст /до 25 години/

2. Корекция на р. Искър при с. Гигенска махала-Никополско и с. Оряховица-Плевенско-250 души. В този район имаме помощно стопанство с около 200 декара, засяти със зеленчукови и фуражни култури.

3. Доизкарване настилките на моста при с. Гиген-Никополско.

4. Напоителен канал при с. Голямо-Малово-Годечко-250-200 души.

5. Корекция на р. Лесновска между с. Робертово-Новоселско и с. Долни-Богров-Софийско-300 души.

6. Държавно-тухларна фабрика "Гошо Манасиев" при Красно село-София-50 души. Към същите ще има група от 30-40 души, които ще работят ръчни тухли за сметка на Отделението.

7. За строежите на Министерството-80-100 души.

8. Направа отводнителни канали в Бръшленската и Айдемирска низини с 1,400 човека, нов и сега организиращ се обект.

9. Направа на отводнителни канали и доизкарване на диги при Видин-Видбол-600-700 души.

На повечето от старите обекти жилищата и другите необходими подготвителни работи са извършени и на тях хора могат да се изпратят всяки момент. По работата в Бръшленската низина хора могат да се пратят най-рано към 1-5 юни т.г., а на обектите към Видин ще се пращат хора чак след като се попълни количеството в останалите обекти.

За жените беше подготвен един обект за около 250-300 души, на който щеше да се работи изцяло под наше ръководство и за наша сметка по напоителния канал-Реселец-Чомаковци. По внезапно нареждане

на Пом,министра на електрификацията,работата там се изоставя и няма въобще да се работи.При това положение обекти за трудово мобилизираните жени,остават пак Държавните земеделски стопанства.В преговори сме с Главната дирекция на Държавните земеделски стопанства и по тяхно искане могат да бъдат настанени в стопанствата им към 1,600 трудово мобилизирани жени.Работата там има следните неудобства:стопанствата са много пръснати из територията на цялата страна,поемат от 50-150 души едно.Това прави трудно ръководството и контрола от наша страна и е свързано с особенно чести неприятности по въпроса за сметките и взаимно задължения с администрацията и управленията на земеделските стопанства.

За по-нататъшната работа ни е необходимо:

1.Разрешение и нареждане от др.Министър да пуснем готовите повиквателни за следните обекти:Чомаковци-Б.Слатинско-308 души-главно младежи,изхождащи от всички краища на страната.Гиген-348 души - изхождащи главно от бившата Врачанска и Плевенска области и много малко от бившата софийска и останали области.За София-300 души-изхождащи от бивша Врачанска,Плевенска,отчасти бивша Софийска и южно-българските области.Към 1 юни да се пуснат повиквателни най-малко за 300-400 души,изхождащи от всички краища на страната и главно от южно-българските и северо-източно-български райони.

Заедно с това са необходими Вашите указания и указанията на др.Министър,по следните въпроси:

1.Да се уточни до къде се адресират писмата на Отделението в околиите.Досегашния опит показва,а и исканията при конференциите са такива,Отделението да кореспондира с Началника на М.В.Р.,а той да внася въпросите в комисията за трудова мобилизация при околийския народен съвет и да работи съвместно с Председателя на околийския народен съвет и Председателя на О.Ф. комитета.

2.От околийските народни съвети искат и настояват централната комисия да не освобождава лица от трудово мобилизиране по представени направо в нея документи,а само по такива,пратени чрез комисиите на околийските народни съвети и съпроводени с проверка,донесения и мнение на тия комисии.

3.Да се определи състава на централната комисия.

4.Да се уточни при какви случаи ще стават освобождаванията тъй като процента на неправилно освободените от миналите години е значителен и при конференциите навсякъде ни посрещаха с протести,като сочеха конкретния случай,част от които са по тяхна вина,част по наша вина,понеже сме приели за достоверни причините по които са ни представени.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

178

15

5.Да се вземат мерки и намалят ходатайствата,защото Отделението не може да се занимава с изпълнение на преките си задачи от посетители и ходатаи.

6.Да се позволи ли писане на статии,репортажи и др.в пресата, за резултатите от работата по обектите.

7.Чрез едно окръжно от др.Министър да се даде тълкуване на изменение съдържанието на Закона и съдържанието на чл.1,като се нареди да продължи набора и представянето на лица за трудово мобилизиране.

8.Досегашния опит показа,че работата по разпръснати и в повечето случаи неизвестни от есен за пролет и от пролет за есен обекти е свързана с голями трудности,ненапълно оправдани материални разходи и неуспешно провеждане на политико-възпитателната работа по отношение на трудово мобилизираните.

Предвид на това,Отделението моли др.Министър да разреши,да му се направи доклад въз основа на който той да направи такъв пред Министерския съвет,за да се издействува едно Министерско постановление,в следния смисъл:Да се възложи на Отделение трудова мобилизация извършването на корекцията на р.Искър до Червен бряг в срок до 5 години,като земите намиращи се между двете диги на корекцията и принадлежащи на служба "Мелиорации" при М-во на електрификацията,бъдат дадени на ползуване,макар и срещу съответен наем на Отделението.Така уреден въпроса ще даде възможност на Отделението да се концентрира в един район, да направи икономии от превозни и административни разноски,като си произведе дори на място значителна част от необходимите му хранителни материали,като използува продължително време едни и същи материали за жилищни сгради,като успява за всяка година и всяки работен сезон да си съставя реален и издържан производствен план,а чрез използуване на земите между дигите,ще може да организира едно отлично зеленчуково земеделство и скотовъдно стопанство.

Заедно с това нашето Министерство да даде съдействие по създаване една инвентарна база от помещения,складове и работилници,отсъствието на каквито прави трудно и недостатъчно използуващи възможностите работата на Отделението.От Министерството на индустрията,това на Комуналното стопанство,да се издействува съгласие,разрешение и помощ по снабдяване с инвентар и материал за организация на работилници,занаятчийски и полу занаятчийски,които да спомогнат за реализиране задачите на закона и правилно използуване труда на трудово мобилизираните.

Опити в това направление Отделението е направило и писмото, което Ви представих за подписване във връзка с картонажната работилница е предмет на тия задачи.

Прилагам сведение по различните въпроси.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ: /Д.КОЛЕВ/

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТЪ

№ ..... 194 г.

СОФИЯ
КИ.

ДО МИНИСТЕРСТВОТО НА
ВЪТРЕШНИТЪ РАБОТИ

ОТДЕЛЕНИЕ „АДМИНИСТРАТИВНО"
Вх. № 012317 28.XII.1944

НА № 7959/6.XII.944 г.

1-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 20 декемврий 1944 година, протоколъ № 230.

На основание чл.47 отъ Конституцията, одобрява се

НАРЕДБА-ЗАКОНЪ

за

ТРУДОВО ВЪЗПИТАТЕЛНИТЪ ОБЩЕЖИТИЯ

Чл.1. Създаватъ се трудово-възпитателни общежития, въ които се настаняватъ принудително следнитѣ лица:

а/осъждани за престъпления отъ общъ характеръ /неполитически/ повече отъ единъ пътъ, ако сж опасни за реда и сигурността въ страната.

б/ проститутки, сводници и сутеньори;

в/ изнудвачи и комарджии;

г/ просяци и безделници;

Чл.2. Общежитията се обзавеждатъ при нѣкои държавни стопанства или предприятия опредѣлени съ заповѣдь отъ Министра на вътрешнитѣ работи, въ съгласие съ съответния министъръ.

Цельта на общежитията е да се отклонятъ настаненитѣ въ тѣхъ лица отъ неморалнитѣ имъ престъпни склоности и навици, да се приучатъ къмъ почтенъ трудъ и да се издигнатъ въ морално и интелектуално отношение.

Чл.3. За постигане целитѣ упоменати въ чл.2 въ общежитието се провеждатъ подъ ръководството на специалисти педагози:

а/трудови занятия съ прилагане на принципитѣ на трудовото сътрудничество, самоконтролъ и съревнувание, участие на работещитѣ въ печалбитѣ и награждавания на проявилитѣ се като добри питомци и работници.

б/ учебно-възпитателни и спортни занимания, излети и други подобни.

в/ устройватъ се библиотеки, читални, игрища, къпални и други.

./.

Из архивите на ДС

Чл.4. Управата на общежитието се грижи за настаняването на работа на освободенитѣ отъ общежитието лица.

Чл.5. Настаненитѣ въ общежитието могатъ да се поставятъ подъ надзоръ на органи на Народната милиция.

Чл.6. Настаняване въ общежитието се извършва съ мотивирана заповѣдь на Директора на Народната милиция.

Освобождаването става по докладъ на управителя на общежитието отъ Директора на Народната милиция.

Чл.7. За устройствата и редътъ въ общежитията и за настаняванията по членъ 7 ще се изработи специаленъ правилникъ.

Срокътъ за предоставяне не надминава шестъ месеца, освенъ ако бѫде подновенъ съ нова мотивирана заповѣдь.

180

НАЧАЛНИКЪ НА КАНЦЕЛАРИЯТА:

Настоящия наредба-законъ подлежи на одобрение съ Указъ и обнародване въ "Държавенъ вестникъ".

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТЪ

№

194 г.

СОФИЯ

ДО МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЪ РАБОТИ

КИ.

НА №

2-то постановление на Мининестерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 20 декемврий 1944 година, протоколъ № 230.

ОТДѢЛЕНИЕ АДМИНИСТРАТИВНО
Вх. № 012318 - 28.XII.1944

На основание чл.47 отъ Конституцията, одобрява се

НАРЕДБА-ЗАКОНЪ
ЗА ТРУДОВО-ВЪЗПИТАТЕЛНИ ОБЩЕЖИТИЯ ЗА ПОЛИТИЧЕСКИ ОПАСНИТЪ ЛИЦА

Чл.1. Лица опасни за държавния редъ и сигурность могатъ да бъдатъ принудително настанявани въ особни трудови възпитателни общежития, обзаведени при нѣкои държавни стопанства или предприятия или въ опредѣлени селища и поставени подъ надзора на народната милиция.

Чл.2. Настаняването става съ мотивирана заповѣдь на Министра на вътрешнитѣ работи, по докладъ на Директора на милицията следъ произведено дознание.

Чл.3. Срокътъ за престояването въ мѣстата указани въ чл.1 отъ настоящия законъ, не надминава шестъ месеца, освенъ ако бъде подновенъ съ нова мотивирана заповѣдь отъ Министра на вътрешнитѣ работи.

Чл.4. Особенъ правилникъ ще се изработи за реда и устройството на тия трудово-възпитателни общежития, а сжщо и за реда въ държавнитѣ стопанства, предприятия и въ селищата, въ които сж настанени лицата по чл.1 отъ настоящия законъ.

НАЧАЛНИКЪ НА КАНЦЕЛАРИЯТА:

Настоящия наредба-законъ подлежи на одобрение съ Указъ и на обнародване въ "Държавенъ вестникъ".

ОТДѢЛЕНИЕ ... ИВНО
Вх № 000885 - 16. I. 1945

18

Къмъ вх. № ..... /194 г.

МИНИСТЕРСТВО
на
ПРАВОСЪДИЕТО
граждански отдѣлъ
№ I.Д.П. 58
15 I 1945 г.
СОФИЯ

На № 00167/44

До Министерство на Вътрешните работи - отделение административно

R.g
17.I.45

Министерството на правосъдието уведомява онова на Вътрешните работи, че изпратения указъ № 8 се облѣче въ държавния печатъ, зарегистрира се въ регистра за тоя печатъ подъ № 8177 и заедно съ преписъ отъ докладъ № 09165 се изпрати въ редакцията на „Държавенъ вестникъ" за обнародване.

Връщатъ се обратно, надлежно завѣрени, по единъ отъ преписитѣ отъ доклада и указа, които бѣха изпратени съ писмото подъ горния номеръ.

Началникъ на отдѣлъ

ЦАРСТВО БЪЛГАРИЯ ... МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Из архивите на ДС

Народната милиция.

Чл.6. Настаняване въ общежитието се извършва съ мотивирана заповѣдь на Директора на Народната милиция.

Освобождаването става по докладъ на управителя на общежитието отъ Директора на Народната милиция.

Чл.7. За устройствата и редътъ въ общежитията и за настаняванията по чл.1 ще се изработи специаленъ правилникъ.

Срокътъ за престояване не надминава шестъ месеца, освенъ ако бъде подновенъ съ нова мотивирана заповѣдь.

Настоящиятъ указъ да се облѣче съ държавния печатъ, да се обнародва въ "Държавенъ вестникъ" и да се тури въ действие.

Изпълнението на настоящия указъ се възлага на Министра на вътрешнитѣ работи.

Издаденъ въ София на .11.януарий..1945 год..

На първообразния собственоржчно написано:
"В.Ганевъ
Цв.Бобошевски
Т.Д.Павловъ"

Приподписалъ,

МИНИСТЪРЪ НА ВЪТРЕШНИТЪ РАБОТИ:/п/Ант.Югов,

В Ъ Р Н О,

НАЧАЛНИКЪ СЛУЖБА ЛИЧЕНЪ СЪСТАВЪ И ПОДГОТОВКА: /Ат.Войновъ/.

Първообразния указъ е обл. чень съ Държавния печатъ и зарегистриранъ подъ №817 на 15-I-1945 г.
(подп.) Пазитель на Държавния Печатъ
Министъръ на Правосждието: Др. М. Нейчев
Вѣрно,
Началникъ на гражд. отдѣлъ:

До Господин
Министъра на Вътрешните работи
Т у к

1

Д О К Л А Д
от Инспектора Държ.Сигурност - Желязка Делчев Троев
заведующ трудово-изправителните селища.

Господин Министре,

Съгласно закона за трудово-изправителните селища,в страната за сега са определени две такива:

1.Трудово-изправително селище Държ.Сигурност при град Дупница,което има за работен обект,линията Дупница-Бобов-дол. В това селище,ще бъдат въвдорени около 1800души,от гр.София и областа,както и от Пловдивска,Плевенска и Горно-Джумайска области

2.Трудово-изправително селище Държ.Сигурност при язовира Росица-Севлиевско,където ще бъдат въвдорени около 1500 души, като на първо време в това селище ще бъдат въвдорени към 800 души от Ст-Загорска,Бургаска,Варненска,Русенска и Врачанска области.

Най-късно до края на този месец,ще бъдат събрани в горните две селища,всички до сега определени за въдворяване от цялата страна.

Вътрешен ред в селищата:

работно време 8 часа,като след всеки час са дава по 10 м. почивка; в събота след обяд и неделя не се работи,като това време се използува за почивка,почистване,просвета и подобрение на селището.Дават се увеличени дажби храна,като на физическите работници.Позволява се кореспонденция два пъти месечно,получаване и изпращане.На въдворените се разрешава да получават колети също два пъти месечно,като не се смятат колетите съдържащи дрехи. Разрешено е също така получаването на вестници,четенето на които става през свободното време.Образувана е библиотека с разнообразна научна и художествена литература.От страна на наши учители се изнасят беседи,целящи превъзпитанието на въдворените в духа на новата Отечествено-фронтовска власт.

На първото селище при Дупница-Бобов-дол е даден обект за работа от Министерството на благоустройството-дирекция нови ж.п,линии.

2

На второто селище язовира-Росица е към Министреството на Земеделието-дирекция водни строежи.

Горните две групи са придадени към Министерствата на Благоустройството и Земеделието при следните условия: Не се плаща никаква надница,като сътветното Министерство поема издържката и храна и спални помещения,както на въдворените, така и на милицията,която е придадена за охрана на селищата. Тези условия са уговорени с съответните Началници и Инспестори, които завеждат въпросните обекти от двете Министерства.

При няколкото съвместни срещи,които направихме с тях с цел да уговорим и уточним при какви условия ще придадем наши групи на работа при тях,г-да Началниците и Инспекторите и Инженерите,винаги ни отговаряха,че всичко ще бъде наредено и най-точно изпълнено в определените срокове,определени от тях и нас.Няколко пъти определихме срок,в който трябва да се направят нуждните спални помещения и набавят нуждното количество храна,както и кухненския инвентар,обаче на практика това не става или се върши много по-малко от това,което трябва да се извърши.Това констатирах от личната моя обиколка,на селищата, както и от докладите на нашите управители.От тяхните доклади, се констатира още и следното:

1.Не се дават навреме нуждните инструменти и материяли за работа.

2.Не на време се доставят и отпускат определените количества продукти за храна на въдворените.

Всичко това спъва,затруднява и забавя нашата работа,и което е най-важното благодарение на тези нередовности до сега не сме събрали и организирали в две селища определените за въвдоряване от цялата страна.

ИНСПЕКТОР ДЪРЖ.СИГУРНОСТ:

/Ж.Троев/

София,19 Април 1945 год.

1

МИНИСТЕРСТВО
на
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
№10546
2. VIII.45...1945 г.
София

До Господина Председателя
на Министерския съвет
До Господина Министра на
Финансите

Относно отказа на Министра на финансите да се създаде фонд "Трудово възпитателни общежития".

Д О К Л А Д
От Министра на вътрешните работи

ГОСПОДИНЕ МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,

В бюджета на Министерството на вътрешните работи за 1945 година са предвидени "Трудово-възпитателни селища", които с Наредбите-закони за трудово възпитателните общежития публикувани в Д.в.бр.15 от т.г. същите са преименовани в "Трудово възпитателни общежития". В тези общежития Министерството на вътрешните работи ще настанява на работа или пък ще изпраща на работа в други държавни стопанства или предприятия, всички временно въдворени или задържани лица, едни като политически опасни, а други като вредни за реда и сигурността на страната, каквито са разните изнудвачи, комарджии, безделници, просяци, проститутки, сводници и др.подобни.

В началото на текущата година още направих постъпки пред Господина Министра на финансите да направи нуждното пред Министерския съвет да разреши групи от тези лица да се дават в помощ на строителните начинания на Министерството на О.С.П.и благоустройството, като им се определи конкретна надница, част от която ще отива за издръжката им, а останалото да се предава на тях или на семействата им. Министерството на финансите, обаче, намери формални причини, въпреки не непреодолими, за да се противопостави на това искание. Впоследствие въпроса намери разрешение в друг смисъл чрез 7-то постановление на Министерския съвет от 11.V.1945 година, протокол № 82, по силата на което тези

лица се дават на работа в Дирекцията на ж.п.линии само срещу храната.

Министерството на вътрешните работи смета,че въпроса за отношението на властта към задържаните и възлагането на същите обществени работи,вместо да стоят в арестите или в лагери, е проблем от по-голямо обществено и социално значение и затова изготви проект Наредба-закон за създаване на фонд "Трудови възпитателни общежития".Този проект си поставя за цел,да се отклонят тези лица от неморалните им и престъпни склонности,да обикнат труда и привикнат към него,да си съзнаят грешките,да уредят впоследствие своя живот по-добре и станат полезни граждани на своето отечество.От друга страна те ще гарантират чрез свой труд издръжката си през време на задържането,ще обзаведат работилниците и общежитията си и няма да бъдат в тяжест на държавния бюджет.Освен това те ще могат да получат и част от резултатите на своя труд за личните си нужди или тези на семейството си.

Господин Министра на финансите,обаче,с писмо № 3806 от 4.т.м.отказа да даде ход на предложения от мен проект наредба-закон,като се мотивира,че средствата на този фонд по своето естество били държавни и следвало съгласно чл.117 ал.II от закона за Б.о.и предприятията,издръжката на тези общежития да се поеме от държавния бюджет.

В отговор на тези аргументи,освен изложеното по-горе, трябва да се имат предвид и мъчнотиите,които ще се създадат с включването на приходите и разходите на "Трудово възпитателните общежитея" в държавния бюджет,в връзка със тяхното снабдяване,с оглед целите на цитираните по-горе закони за създаване на тези общежития и начина и естеството на стопанските инициативи,които те трябва да развият.При един фонд,който разполага с собствени средства,който не се съобразяват с месечния бюджети и другите разпореждания отнасящи се до държавния бюджет,а само с наличността на своята сметка в банката и необходимостта от конкретен разход,тези мъчнотии ще се избегнат и поставените цели с тези общежития ще бъдат много по-лесно реализирани.Това не се изключва разбира се,включването на този фонд в числото на управляваните от държавата фондове.

Моля да направите потребното пред Министерския съвет

Из архивите на ДС

да се докладва за одобряване следния проект

Н А Р Е Д Б А - З А К О Н

за учредяване на фонд Трудово-възпитателни общежития при Министерството на вътрешните работи.

Чл.1.При Министерството на вътрешните работи се учредява фонд под наименование "Трудово-възпитателни общежития".

Чл.2.Фондът има за задача обзавеждането и поддържането на трудово-възпитателни общежития за лица:

а/политически опасни за реда и сигурността на страната

б/лица осъждани за престъпления от общ характер /неполитически/ повече от 1 път,ако са опасни за реда и сигурността на страната;

в/проститутки,сводници и сутеньори;

г/изнудвачи и комарджии;

д/просяци и безделници.

Чл.3.Средствата си фондът черпи:

а/от продажбата на произведенията,добити в работилниците и стопанствата на трудово-възпитателните общежития;

б/от сумите,заплащани от държавните,общинеките,автономните и обществени учреждения за ползване труда на настанените в общежитията лица;

в/дарения и други.

Чл.4.Управлението,събирането,разпределението и изразходването на средствата,както и отчитността на фонда,става по начина определен с специална наредба,изработена от Министра на вътрешните работи в съгласие с Министра на финансите.

М И Н И С Т Ъ Р:

У К А З
№ 56..

В ИМЕТО НА НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО
СИМЕОН II
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

РЕГЕНТСТВОТО НА ЦАРСТВОТО,

По доклада на Министра на вътрешните работи под № 4230 от 18.VIII.1945 год.

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

ДА УТВЪРДИМ 2-то постановление на Министерския съвет взето в заседанието му от 9 август 1945 година, протокол № 127, с което се одобрява следната

НАРЕДБА-ЗАКОН
ЗА УЧРЕДЯВАНЕ НА ФОНД "ТРУДОВО-ВЪЗПИТАТЕЛНИ ОБЩЕЖИТИЯ" ПРИ МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ.

Член 1. При Министерството на вътрешните работи се учредява фонд под наименование "Трудово-възпитателни общежития".

Чл.2. Фондът има за задача обзавеждането и поддържането на трудово-възпитателни общежития за лица:

а/ политически опасни за реда и сигурността в страната,

б/ лица осъждани за престъпления от общ характер/неполитически/повече от един път, ако са опасни за реда и сигурността в страната,

в/ проститутки, сводници и сутеньори,

г/ изнудвачи и комарджии,

д/ просяци и безделници.

Чл.3. Средствата си фондът черпи:

а/ от продажбата на произведенията, добити в работилниците и стопанствата на трудово-възпитателните общежития;

б/ от сумите, заплащани от държавните, общинските, автономните и обществени учреждения, за ползване труда на настанените в общежитията лица;

в/ дарения и други.

Чл.4. Управлението, събирането, разпределението и изразходването на средствата, както и отчетността на фонда, става по начина

13

определен с специална наредба, изработена от Министра на вътрешните работи в съгласие с Министра на финансите.

Настоящия указ да се облече в държавен печат, да се обнародва в държавен вестник и да се тури в действие.

Изпълнението на настоящия указ се възлага на Министра на вътрешните работи.

Издаден в София на 21 септемврии 1945 година.

На първообразния собственоръчно надписано

В. Ганев

Цв. Бобещенски

Т. Д. Павлов".

ПРИПОДПИСАЛ,

МИНИСТЪРЪ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ: /п/ Антон Югов.

Верно

НАЧАЛНИК СЛ. [illegible]

/Ат. Войнов/

ТЗ

Първообразния указъ е облеченъ
съ Държавния печатъ и зарегистриранъ
подъ № 8596 на 3-XI 1945 г.
(подп.) Пазитель на Държавния Печатъ
и Министъръ на Правосъдието: Др. М. Нейчев
Вѣрно,
Начальникъ на гражд. отдѣлъ:

[174] Препис!

Д О К Л А Д

ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ПРЕПОРЪКИ ЗА УСТРОЙСТВОТО НА ТРУДОВО-ВЪЗПИТАТЕЛНИТЕ ОБЩЕЖИТИЯ ПРИ МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТР. РАБОТИ

I. УЗАКОНЯВАНЕ

Публикувани са трите Наредби закони:

1. Наредба закона за трудово-възпитателни общежития, публ. в Д.В. бр. 15 от 20.I.945 г.

2. Наредба закона за трудово-възпитателни общежития за политически опасните лица, публ. в Д.В. бр. 15 от 20.I.1945 г.

3. Наредба закона за учредяване фонд "Трудово-възпитателни общежития при Министерството на вътрешните работи", публ. в Д.В. бр. 267/15.XI.1945 г.

4. Изработена е Проекто-наредба за управлението и пр. на фонда "Трудово възпитателни общежития..." съгласно чл.4 от Наредбата закон за фонда, който проект предстои да се прегледа от съвета, съгласно чл. 1 от същата и представи на министъра на вътрешните работи и министъра на финансите за одобрение.

5. Предстои да се изработи правилник за вътрешния ред в общежитията, съгласно Наредбата закон за труд. възпитателни общежития. Проучват се някои проекти, както и правилника на затворите и правилниците на бившите лагери.

II. СРЕДСТВА

Досега въдворените работеха в различни държавни и автономни предприятия, само срещу заплащане на храната им. Тия чийто труд нямаше къде да се пласира, следваше да получават издръжка от парагр. 24 по бюджета на М.В.Р., считано по 30 лв. дневно едному. Кредита по този параграф за 1948 годи. бе 5.000.000 лв. От този параграф са изразходвани около 3.000.000 лв.

Тази издръжка от 30 лв. е крайно недостатъчна да покрие разходите за храната, колкото и лоша да е тя, при днешните цени на продуктите.

Абсолютно никакви средства нямаше за създаване на по-добри битови и културни условия в общежитията.

Гласуваните наредби закони покриха схващанията на правителството на Отечествения фронт в тези общежития наказанието да се превърне в възпитание и да се създадат по-добри битови, културни и трудови условия, за да се превъзпитат политическите, криминални и др. провинени лица.

В изпълнение задачите, които правителството постави в това направление се постигнаха следните резултати:

1. Сключено е споразумение с Мини Перник, където понастоящем работят около 400 души въдворени да се заплаща за работен ден по 160 лева, като мината се задължава да храни въдворените и да създаде необходимите битови условия в общежитието. Горното споразумение е оформено с размяна на писма, считано от м. т.г.

2. Постигнато е споразумение, което ще се оформи чрез договор с Воден синдикат "Язовир Росица", където понастоящем има въдворени над 600 души да се заплаща по 200 лв. за работен ден, включително храната, считано от 1.XI.45 г. В договора е поставена клауза, която задължава Синдиката да създаде необходимите битови и културни условия в общежитието за своя сметка.

3. Постигнато е споразумение с Министерство на благоустройството - Дирекция на пътищата да заплащат от 1.XI.т.г. за работен ден в кариерата "Бошуля", където понастоящем работят около 100 души по 200 лева, включително храната. Министерството ще изработи норми за различните видове работа в кариерата. След изготвяне на последните ще се заплаща срещу труда на въдворените на акорд.

4. В момента фонда има на разположение около 2000.000 лева свободен кредит от парагр. 24 по бюджета на М.В.Р. и около 3.800.000 лева настрани средства от мини Перник.

5. В края на м. ноември средствата ще се увеличат с още около 3.000.000.лв., които за средно 1.000 души ще се получат от Мини Перник, "Язовир Росица" и Бошуля или в края на т.м. фонда ще разполага с около 10.000.000 лв. Ако числото на въдворените не бъде по-малко от сегашното ежемесечно средствата на фонда ще се увеличават с около 3.000.000 лв.

Из архивите на ДС

193

III. БИТОВИ УСЛОВИЯ

а/ Жилища

Понастоящем с заповед на Министра на вътр. работи са 3 трудово възпитателни общежития:

1. Софийска област - Мини Перник.

Постройките в които са настанени въдворените не са достатъчно хигиенични. Няма построени: трапезария, баня, амбулатория, читалня /книги има достатъчно, но са поставени в една дъсчена барака/, лафка, помещение за склад на вещи и др. По наше настояване Мината започна преди две седмици построяването на две големи помещения с 4 м. височина. След завършване на последните, които се работят най-усилено от въдворени за сметка на Мината ще се пристъпи към застрояване на другите необходими постройки.

Съществующите помещения са основно почистени, измазани, боядисани и пода заслан с сгурия и тухли, преустроени са наровете, като са направени подвижни. Там няма помещение за настаняване управлението и охраната.

2. Плевенска област - "Язовир Росица".

Помещенията в които бяха настанени въдворените са основно почистени, измазани, боядисани, наровете преустроени от 2 и 1 етаж. Поставени са сламеници. Построени са от Синдиката две големи помещения с около 4 м. височина, които вече се използуват за спални. Построена и завършена е трапезария, която побира около 5-6000 души на храна. Салона на трапезарията се използува за прожектиране на филми. Строи се нова, модерна баня, има фурна и кухня. Има малка библиотека, липсва помещение за читалня.

В Петропавловския манастир край Лясковец са настанени жени по линията на административни, криминален и Отдел Д.С.

Помещенията на манастира са достатъчни да поберат 300-400 души. Работят се нарове. От средствата на фонда са направени печки, които тия дни ще се изпратят. Помещенията са удобни за спални. Липсва постройка за управлението и охраната. Помещенията в които са настанени временно последните са крайно неудобни. Входа за банята и кухнята на въдворените е общ с тоя за управлението и жилището на

персонала. Като се има пред вид, че 60 % от въдворените са заразени от венерически болести, час по-скоро трябва да се намери друго разрешение, а то е да се построи отделно помещение за управлението и охраната. На първо време трябва поне да се построи отделна баня за въдворените, която няма да ангажира много средства.

3. Пловдивска област - кариера "Бошуля".

Помещенията за въдворените са добри. Липсва помещение за управ.

б/ Облекло

Досегашната практика, въдворените да работят с собствено облекло трябва да се ликвидира. Това се е оправдавало с липсата на средства. Такива вече има. Необходимо е да се осигури работно облекло за всички въдворени. Щом постъпи в общежитието всеки въдворен да получи работно облекло, да съблече собственото, да го опакова и запази в общия склад. В деня на напущане общежитието всеки да получи собственото си облекло в такова състояние в какво-то е било в деня, когато е постъпил в общежитието. За разрешаване на този въпрос е направено вече доста. Получени са от Снабдителния отдел дрехи от старите сини полицейски, бракувани и подлежащи на бракуване.

Изпратени са на "Язовир Росица" над 300 комплекта. В Перник и Бошуля има такива сини дрехи за най-нуждаещите се.

На първо време, като се има пред вид, че наряди за тази категория граждани не могат да се издействуват докато не се задоволят нуждите на населението въпроса с облеклото им може да се разреши по следния начин. Тъй като фонда разполага и ще разполага с средства, да се заплатят на Снабдителния отдел необходимите комплекти от старото синьо облекло по определена цена. По този начин Снабдителния отдел ще възстанови голяма част от кредита на съответния параграф и ще пласира излязлото от употребление старо полицейско облекло. Като работно облекло то е добро и подходящо.

Въпроса с обуване на въдворените е отчасти разрешен. Издействуван е наряд от 1000 чифта гумени цървули за сметка на "Язовир Росица". Цървулите са вече раздадени на въдворените. Тъй като цървулите са много необходими за трудовите сслювия от населението, чиито нужди далеч не са задоволени, трябва да се потърсят или поръчат дървени обувки за въдворените.

Из архивите на ДС

195

ь/ Храна

За сега в тяжест на параграф 24 остават само въдворените в Петропавловския манастир жени, работниците в зеленчуковата градина в Бошуля и в стопанството при Безжичния телеграф.

Прехраната на въдворените в Росица, Бошуля и Перник е организирана от предприятията, като стойността й се приспада от възнаграждението, което се получава срещу работен ден. Болните и неработоспособните са в тяжест на фонда по отношение храната и облеклото. Навсякъде храната е приравнена с войнишките окла ди.

IV. КУЛТУРНИ УСЛОВИЯ

На всички въдворени е разрешена правителствена преса. В Перник и Росица има книги, обаче още не е организирана читалня. Не се водят никъде редовни културни занимания /беседи и др./. Предвидените 6 длъжности за възпитатели не са заети. Няма организирано общо четене и разглеждане събитията. Никъде не са инсталирани радиоприемници за слушане от въдворените. Няма програми за културна дейност. Отношенията между персонала включително охраната и въдворените не са сурови. Не са използувани всички възможности за установяване на отношения, които биха спечелили въдворените за съдействие.

V. ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА ТРУДА

За сега е постигнато временно разрешение за пласиране труда на въдворените, които са настанени при държавни и автономни предприятия с изключение на Петропавловския манастир.

С оглед установяването на типизирани и постоянни битови и културни условия, сегашното разрешение с оползотворяване труда на тази категория хора следва да се приеме като временно разрешение. Последното е оправдано с факта, че скоро учредения фонд не разполага с средства, които са необходими за създаване битови и културни условия, каквито изисква едно трудово възпитателно общежитие.

Считам, че през зимния сезон ще се наберат достатъчно средства за да се ориентираме към собствени на фонда предприятия, на първо време стопанства, където да се установят постоянни трудово възпитателни общежития. В тия собствени предприятия по рационално

Из архивите на ДС

ще се пласира труда на въдворените и в тях по-свободно и независимо от външни причини ще се създадат всички условия за превръщане труда в възпитателен фактор.

Погледнато през призмата на стопанската политика на Дирекцията ние следва да насочим усилията си за инвестиране труда на въдворените в такива предприятия от произведенията на които ще можем да ....

В това направление са направени първите опити и те ни посочиха че това трябва да бъде нашата трайна политика.

196

Като основа за предприятията на фонда могат да се вземат Стопанството в София до Безжичния телеграф, Зеленчуковата градина от около 115 дк. в Бошуля, Обработваемите земи на Петропавловския манастир край Лясковец, за които сме в преговори с Св. Синод за наемане под наем. От проучванията, които направихме на самото място се указа, че в Дуловско има свободни земи на бивши румънски чифлици, които са изоставени съгласно Крайовската спогодба. В прегледаните три чифлика в землищата на с.с. Любен, Босна и Таматас има постройки за 500 свини, постройки за управлението /чифликчийските къщи/ и др. Тези обекти отстоят на около 20-25 км. от Дулово. Сега са на около 100 км. от ж.п. линия. След 1-2 години, обаче ж.п. линия /в строеж/ ще минава пред Дулово и тия обекти ще останат само на 20-25 км. от ж.п. линия. В местността на с. Окорш, също Дуловско и на същото разстояние от околийския център има необработена и изоставена земя около 10.000 декара. Обработваемата площ на трите чифлика възлиза на приблизително 18.000 дк. и около 70-80.000 дк. дъбова гора.

Ако ние се ориентираме към установяване на този обект едно трудово възпитателно общежитие, то там има всички условия да се застъпят много отрасли и следователно да се пласира труда на повече категории специалисти. Там има всички условия за застъпване: краварство, свинарство, овцевъдство, птицевъдство, зайчарство и всички отрасли на земеделското производство. Четирите обекта отстоят един от друг на около 5-6 до 8 км., напълно възможно е поставянето им под един общ контрол и организация. Площта на горните обекти е достатъчна да задоволи нуждите на всички поделения на цялата страна на Дирекцията от фасул, слънчогледово масло и царевица за изхранване

Из архивите на ДС

197

на свине. Средния добив при разработване на цялата площ ще бъде над 2.5 милиона игр. храни, максималния брой работници, ангажирани предимно в работните сезони ще бъде не по-голям от 1000 души, а през неработните сезони не са необходими повече от 200 души. При евентуална липса на достатъчно работници /въдворени/ може да се използува за прибиране на реколтата и др. нужди срещу заплащане на надници местното население.

Между двата чифлика има падина от около 150 дк. в която има изворна вода. Оазис, каквито в Добруджа са рядкост. Вода от кладенци. .....

VI. УПРАВЛЕНИЕ

В миналото така наречените лагери и щата по тях е бил придаден към Униформения отдел. В последствие се създават по бюджета 3 трудово изправителни селища" Държавна сигурност" и се предават по щат към отдела Държавна сигурност. Понастоящем по бюджета на Дирекцията фигурират 3 лагери към Униформения отдел и 3 селища към отдел Държавна сигурност с общо 36 души цивилен и униформен персонал.

С заповед на министра на вътрешните работи са открити трите селища "Държавна сигурност".

В миналото грижи за въдворените са били полагани само по отношение на прехраната, разходите по която са били в тяжест на парагр. 24 или са били изхранвани от предприятието към което са били придадени на работа. Освен охраната на въдворените не са били възлагани други задачи на полицията по отношение на въдворените.

Сега, след като имаме на лице новите два закона за трудово възпитателни общежития, както и закона за фонда, като имаме пред вид и задачите, които поставя правителството за цялостното разрешаване на този въпрос, грижите за въдворените се разширяват. Нуждите се увеличават и нашите задължения порастват в две посоки: първо - по-добре да бъдат нахранени, по-добре да бъдат облечени, да им се създават все по-добри културни и трудови условия за да бъда спечелени като добри и порядъчни граждани и второ - по посока на набиране средства за задоволяване всички тия нужди с цел те да не са в тяжест на държавния бюджет.

Из архивите на ДС

В връзка с това се налага да се обособи самостоятелно управление на трудово възпитателните общежития, което да се отдаде всецяло за разрешаване горните задачи.

Излишно е да се изтъква, че досегашното положение т.е. да полагат грижи за устройството на общежитията длъжностни лица от Централното управление, Отдел Държавна сигурност, Криминалния отдел, Административния отдел, Отдел Стопанска милиция и др. не е в състояние да се справи с всички задачи.

Съответните отдели ще имат достатъчно работа и грижи по отношение въдворяването в общежитията, всеки по своя линия - създава .....

В замяна на това управлението на общежитията, респективно управленията на съответните общежития ще имат за задача само да дават мнение кой как носи службата в общежитието и нищо повече по отношение освобождаването и задържането на отделни лица.

Изключителна грижа на управлението обаче ще бъде рационалното използуване труда на въдворените и създаване на все по-добри битови, културни и трудови условия в общежитията.

Тъй като управлението на трудово възпитателните общежития ще бъде в връзка с всички отдели, то най-разумно е да бъде поделение на Централното управление на Дирекцията.

За да се подчини на един център цялостното управление на общежитията, необходимо е за сега да се създаде следния щат:

1. Завеждащ общежитията
2. Контрольор-счетоводител
3. Домакин
4. Машинописка /машинописец/

С оглед на сегашното състояние и близките задачи, които се възлагат на фонда "Трудово възпитателни общежития", необходимо е да се създадат 5 общежития от които едно за жени, две за въдворени по криминална, стопанска и административна линия и две за въдворени по линия на Д.С. Това се налага и от установените вече обекти

Из архивите на ДС

199

Практиката ни сочи, че могат да се постигнат по-добри резултати в всяко отношение в връзка с устройството и управлението на общежитията, ако персонала е униформен.

Предлагам следния щат за всяко общежитие:

1. Комендант, ст.командир III ст. с осн. заплата 5.400 лв.
2. Началник на охраната мл. к-р I ст.с. " 4.600 лв.
3. Пом. " " мл. к-р II ст. " 3.800 лв.
4. Възпитател III-I ст. 4800 - 5200 - 3.800 лв.
5. Домакин III-I ст. 2600 - 3000 - 3.600 лв.
6. Картотекар - по таблицата
7. Регистратор-цензор - по таблицата
8. Машинописец и куриер - -"-
9. Куриер - също по таблицата

Униформирането и въобще подвеждането под известна категория щата на общежитията с тоя от Униформения отдел се налага като необходимост, за да може в случаи, когато по различни причини се промени персонала в общежитията да може да се замести той с такъв от Униформения отдел и пр. Това особенно много се налага сега когато трябва вече да преминем към стабилизиране на службите.

Като се предполага, че много често, особенно през работните сезони ще се наложи някои от селищата да установят клонове на известни трудови обекти, абсолютно необходимо е да разполагаме с длъжности пом. началници, които ще поемат временно самостоятелното ръководене и управление на клона от селището.

Като се има пред вид, че много мъчно се попълва щата в общежитията и най-трудно се намират хора за работа там, тъй като обикновенно се откъснати от културните центрове, необходимо е да се създадат за служителите в общежитията много по-добри материални условия, отколкото на служителите другаде. Това е най-важното условие за привличане персонал там.

За реализиране задачите по отношение установяване горните собствени мероприятия, като важно условие се явява осигуряването на собствен транспорт. Въпроса с впрегатните превозни средства не мъчно ще се разреши. Тъй като фонда ще разполага с средства на

Из архивите на ДС

първо време се налага да се осигури поне по един камион за всяко общежитие. Нуждите от превозни средства трябва да се задоволят през зимния сезон за да може рано на пролет да се развият по-пълнокръвно отпочнатите и замислени инициативи.

Инспектор: /п/ не се чете
/Завеждащ труд. възпит. общежития/

200

Оригиналът трудно се чете.

Вярно с оригинала,
26.04.1990 г.

П Р А В И Л Н И К

За устройството на трудово-възпитателните общежития и за вътрешния ред в същите

I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ.

1. Трудово-възпитателните общежития се създават съгласно закона за трудово-възпитателните общежития, закона за трудово-възпитателните общежития за политически опасните лица и закона за народната милиция.

Те се създават с заповед на Министра на вътрешните работи при някое държавно, общинско или автономно стопанство или предприятие.

2. В трудово-възпитателните общежития се настаняват за временно изолиране от обществото и превъзпитание чрез труд и просвета лица, опасни за държавния ред и сигурност или лица осъждани повече от един път за престъпления от общ характер, ако са опасни за реда и сигурността в страната, а така също и морално покварени лица: жени с леко поведение, сутеньори, изнудвачи, комарджии, проседи и безделници.

3. Целта на общежитията е да се отклонят въдворените в тях лица от престъпните им или ненормални склонности или навици и да се приучат към почтен труд, като се въздейства върху тях за издигането им в морално и интелектуално отношение.

4. За постигане целите, упоменати в чл.3 в общежитията се провеждат под ръководството на специални възпитаници:

а/ Трудови знятия с прилагане принципите на трудово сътрудничество, самоконтрол и съревнование, възнаграждение труда на работящите и дава не премии на проявилите се като добри работници и възпитаници.

б/ Учебни и политико-възпитателни занимания и спортни такива, излети и др. подобни.

в/ Устройват се библиотеки, читални, игрища и др. такива.

5. При провеждането на всички видове занятия, както и при настаняването на възпитаниците в помещенията на общежитията да се държи строг сметка за индивидуалността, възрастта и миналото на всеки от въдворените, с оглед да не се допустне отрицателно въздействие върху младите, подлежащ на по-лесно изправление възпитаници от страна на стари закоравели рецидивисти и морално покварени лица, по-мъчно подаващи се на превъзпитание.

6. Общежитията са учреждения, недостъпни за публиката и подлежащ на определен режим. Въдворените в тях могат да се сношават с семействата и близките им само в определен в правилника случай и постановения ред.

7. Настаняването в общежитията става за срок не повече от 6 месеца по съответно мотивирана заповед на Министра на вътрешните работи или на Директора на народната милиция, съгласно горепоменатите закони.

Тази заповед обаче, в зависимост от поведението на въдворения може да бъде подновена с нова съответна заповед на Министра на вътрешнит работи или на Директора на народната милиция.

Въдворения също така може да бъде освободен преди срока, за който е настанен, ако докаже, че се е поправил.

8. В общежитията се организира за нуждите на въдворените: лечебно обслужване с аптека, бръснарница, обущарска и шивашка работилница, баня пералня, елементарно дезинфекционно помещение за предпазване от овъшляване и други. В помещенията на общежитията се изисква най-строго спазване на абсолютна чистота и лична хигиена.

Въдворените получават от общежитието постелни принадлежности и горно облекло. Ходенето с собствени горни дрехи, както и ползуването с собствени постелни принадлежности се допуска по специални разрешения от управителя на общежитието.

9. Под ръководството на домакина на общежитието се открива лавка, цените на стоките в нея се определят по ценоразпис одобрен от управителя съобразно пазарните цени.

Из архивите на ДС

Печалбите от лавката се отнасят по съответния параграф по бюджета на фонд "Трудово-възпитателни общежития".

Лавката се контролира от комисия в състав от двама служители от общежитието, назначени от управителя и един представител на въдворените.

Продаването на каквито и да било продукти и вещи вън от лавката от частните и служебни лица се забранява.

10. За покупки от лавката и други лични разходи на въдворените се остава една определена част от паричните средства, които те имат в себе си при постъпването им в общежитието или, които те получават от близките им от вън. Останалата част от средствата им се задържа от управлението. От тези парични средства запазени в управлението, на въдворените се отпускат периодически определени суми, с специално резрешение от управителя. При освобождаването им от общежитието те получават всичките свои суми. Сумата, която въдворените могат да имат на ръка са определени от Директора на народната милиция.

На въдворените, които нямат свои средства, се дава на ръка за лични разходи една част от възнаграждението за работата извършена от тях.

Тази сума за лични разходи се дава с оглед да не се превиши определената сума, определена от Дирекция на народната милиция, с която могат да разполагат въдворените.

202

II. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩЕЖИТИЕТО.

11. Общежитието се ръководи от управителя подпомогнат от възпитателя, началника на охраната и канцеларския персонал.

При отсътствие на управителя замества го възпитателят, а при отсътствие на последния - замества го началника на охраната.

12. Управителят ръководи общежитието съобразно закона, настоящия правилник и нарежданията на Дирекция на народната милиция. По въпроси които той не може да разреши сам, се отнася до Дирекция на народната милиция.

13. Управителят следи и отговаря особено:

а/ За реда и дисциплината и санитарно състояние в общежитието.

б/ За правилното настаняване на въдворените по помещения и разпределението им на групи за целесъобразно използуване на труда им с оглед да бъде постигната главната цел на общежитието - превъзпитанието на въдворените.

в/ За своевременното освобождаване на въдворените и представянето им за освобождение преди срока, когато те заслужават това или обратно за определяне на нов срок, когато това е необходимо и целесъобразно.

г/ Грижите за подобряването на битовите, културни и трудови условия на въдворените.

14. Управителят следи за приложение на правилника за вътрешния ред от Дирекция на народната милиция.

15. Възпитателят при общежитието по-специално се грижи и отговаря:

а/ За намиране и прилагане на най-подходящите методи за превъзпитанието на въдворените, като действува, както индивидуално, така и колективно над тях.

б/ Той организира политико-възпитателна и културно просветна работа в общежитието, като провежда беседи, сказки, образователно-просветни лекции и др. такива. Може да привлича за тази цел от въдворените, а така също и външни лица /в последния случай с съгласието на управителя/.

в/ Възпитателят урежда библиотека, радио, кино, четене на вестници, издаване на стенни вестници, спортни игри, оркестър, хор, забави, утра, честувавия и пр. Той може да организира просветен комитет от въдворените, който да го подпомага в тази му дейност.

г/ Възпитателят следи за поведението и проявите на въдворените дава характеристики за тях, които се вписват в досиетата, вада мнение по въпросите за награждаването на въдворените, обявяването на последните за ударници, за даването им отпуски и за представянето им за освобождение преди срока или обратното за определяне на нов срок.

16. Началника охраната по-специално се грижи и отговаря за:

а/ Организиране охраната по начин,щото да не се допуска бягство, неразрешено свиждане и връзки с външни лица,тайно внасяне и изнасяне кореспонденция,пакети и др.

б/ Следи лично и през подчинените му милиционери за поддържане реда,дисциплината и хигиената в помещението и селището,въобще и в време на работата на въдворените за добросъвестно изпълнение на работата от тях.

в/ Следи за правилното конвоиране на въдворените,спретнят им вид,когато излизат навън от общежитията,за редовна проверка на въдворените,като прави внезапни проверки.

г/ Следи за навременното ставане на въдворените от сън и за свое временното им посторяване за проверка,за своевременното приготовляване на храната и раздаването й,за реда при хранението,за редовното и своевременно изпращане на работа.

III. ВЪТРЕШЕН РЕД И УСТРОЙСТВО.

17. В общежитията се приемат само лица,за които има надлежно подписана заповед за въдворяване от Министъра на вътрешните работи,за политически,и за останалите - от Директора на народната милиция.

На новопостъпилия се образува лично досие,което съдържа заповедта за въдворяването му,извадки от досието му при Дирекция на народната, милиция,личната му карта,идентификация, опис на личните му вещи,ценности и суми,изети при постъпването му в общежитието,листа,на които се отбелязват всички положителни и отрицателни прояви,наложени наказания и дадени награди по обща характеристика.

18. При постъпването на лицето в общежитието прави му се личен обиск и проверка на багажа му,като се изимат по опис,подписан от въдворения и служителя,които ще съхранява вещите,следните предмети: лична карта оръжие,въдривни вещества,нож/ не джебно ножче/,медикаменти / не проверени от лекаря /,парични суми и ценности /като му остане на ръка сума в размер определен от Дирекцията на народна милиция/,карти за игра,зарове, порнографски картини и снимки,фашиска и криминална литература,горни дрехи и обувки,/които се пазят в склада на общежитието до освобождаване на въдворения/. За през време докато въдворения е в общежитието му се дава дрехи и обувки от последното,ако той не получи разрешение от управителя да се ползва от свое облекло и обувки.

19. След медецински преглед,баня,изпарване,въдвореният се настанява на определеното му място в едно от помещенията,които той не може да промени,без разрешение. Мястото в помещението се определя с оглед на възрастта,моралното състояние,степента на политическото и криминално провинение на въдворения,така,че той да бъде предпазен от отрицателно въздействие на стари рецедивисти,престъпници и лица с утвърдени противонародни убеждения.

20. Според обектите на работата и с оглед с опазването от вредното влияние,въдворените се разпределят на групи и отделения. Управителят назначава измежду въдворените един за старшия на групата или отделението,който е отговорен за реда,дисциплината и хигиената в помещението,за своевременно излизане на проверка,храна и работа на поверените му хора и за съответното извършване на възложената им работа. Групата отговаря солидарно за всичките нередовности.

21. Въдворените стават от сън,лягат,отиват на проверка,на работа и храна съгласно правилника за вътрешния ред. Отиването на работа и завръщането става под строй.

22. В помещението за спане,за хранене,за културно-просветни занятия,както и в цялото общежитие,трябва да се спазва от въдворените пълен ред и чистота.

За реда и чистстата в спалното помещение отговаря на първо място назначения дневален,който следи за спазването им и долага за всяко нарушение. В случай,че виновният за нарушенията не се открие,отговорността се налага на всички въдворени живущи в помещението.

23. Въдворените получават храна по дажбата на трудовите войници. При пътуване получават суха храна. Болните по предписанието на служащия лекар могат да получават и специална храна. За приготовляването и раздаването на храната/чистотата,поставяне продуктите съгласно определените

203

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

16

норми, правилно разпределение на продуктите/ следи и представител ня въдворените, посочен от тях и утвърден от управителя.

24. Строго се забранява:

а/ Внасянето и употрябата на спиртни питиета;

б/ Игра на карти, зарове е други хазартни игри;

Заловените в нарушение лица се наказват дисциплинарно, като паричните суми се конфискуват и се внасят в фонд "Трудово-възпитателни общежити".

в/ Забраняват се псувните, цинизми и грубости между въдворените.

г/ Замърсяването на помещенията и двора;

д/ Пушенето в жилищните помещения, трапезарията и помещението на културно-просветните занятия.

IV. ТРУДОВА ДЕЙНОСТ.

25. Работата е задължителна за всички въдворени в общежитието. Освобождаването от работата за определено време, става по здравословни причини, по предписание на лекаря.

26. При определяне работата на въдворения, до колкото е възможно взема се предвид специалноста му. Когато условията позволяват това за въдворените нямащи трудови специалност се определя работата с оглед да усвояват един определен занаят.

27. За работата на въдворените са определени производствени норми, освен в случаите, когато известен вид труд не се подлага на нормиране. Въдворените, които превишават систематически тези норми, се обявяват за ударници. Последните получават добавачно парично възнаграждение за ударния си труд и освен това се ползват от привилегии: усилена дажба на храната, право на покупка от лавката и ползване от услугите на бърснярн работилниците преди останалите въдворени, ползване от отпуск, когато това е възможно и др. такива. Въдворените, които не изпълняват нормите за работатаполучават по малко и понижена дажба хлеб и възнаграждение за трудът се, могат да бъдат лишени от правото на купуване на продукти от лавката и др. такива. При тежки и систематически провинения въдворените могат да бъдат заставени да работят извън определеното време, за да изпълни нормите

28. На въдворените се забранява да променят определения си обект за работа, без разрешението или нареждането на техническия ръководител или дежурния милиционер. Последните следят щото въдворените, наказани с по - тежка работа да не се отклоняват от определената им такава и да отиват на по лека.

29. Въдворените получават възнаграждение за труд си. Размерът на възнаграждението на разните категории труд, от съвета на фонд "Трудово възпитателни общежития".

30. От възнаграждението определено на въдворения последния с разрешение на управителя на общежитието и размера от ДНИ на ръка определена сума за текущи разходи. Една част се отдържа за покриване разходите по издъжка на въдворения /храна, облекло и пр./

Останалата част се зачислява на сметката на въдворения, като му се изплаща напълно при освобождаването му от общежитието.

По заявление на въдворения и с специално разрешение на управителя една част от освободените по сметката му суми може да бъде изпращана на семеиството на въдворения.

V. Права и задължения на въдворения.

31. Въдворените имат право:

а/ Да пишат по 4 поценски картички и да получават по четири кратки писма в месеца. По изключение управителя може да разреши допълнителни писма или телеграми. Когато се получат повече писма за въдворения, това му се съобщава и тои избира, кои четири писма да получи.

б/ Да получава по два колета в месеца с хранителни продукти не по-тежки от пет килограма всеки. В определения брой и тегло не влизат тези с дрехи. Писмата и колетите се преглеждат от управителя на общежитието или от натоварено от него лице.

в/ Да получават от лавката на общежитието необходимите им предмети.

г/ Да имат свиждания с разрешение на ДНМ и в присъствие на лице от управата на общежитието. По правило свиждания могат да се допуска не по-рано от изтичането на един месец на въдворяването.

д/ Да правят еденични оплаквания устно или писмено.

е/ Да получават и четат вестници, списание и книги, разрешени от възпитателя.

ж/ В свободното си време да пишат научни, художествени, технически и др. трудове, за което уведомяват предварително възпитателя и които при поискване представят на последния за преглед.

з/ Да организират културно-просветни кръжоци и колективи.

32. Въдворените са длъжни:

а/ Да изпълняват всички разпореждания на управителя на общежитието и неговите помощници и да изпълняват строго предписанията на настоящия правилник.

б/ Да не напускат общежитието, без разрешение.

в/ Да извършват добросъвестно възложената им работа и да изпълняват всички нарежзания и заповеди на надзирателя и техническия ръководител на предприятието, в което работят.

г/ Да изпълняват всички нареждания на управата, дадени чрез назначения старши на дежурната група.

VI. НАКАЗАНИЯ И НАГРАДИ.

35. За нарушение на настоящия правилник и наредбите на управата в общежитието, а също така за нанесени умишлено материални щети на общежитието или предприятието, въдворенитефако не подлежат на привличане под отговорност по съдебен ред, се наказват с:

а/ Заплащане стойността на щетата, която са причинили.

б/ Мъмрене публично или на саме.

в/ Лишаване от кореспонденция /до два месеца/.

г/ Уединяване /не повече от 10 денонощия/.

д/ Изпращане на по-тежка работа или възлагане на извънредна накава.

е/ Предоставяне за нов срок на въдворяване;

34. След залавянето му, при опит за бягство, беглецът се уединява 10 денонощия, като през първите 5 денонощия се оставя само на хляб и вода. Престояното време до бягството не се зачита и срока на въдворяването почва да тече отначало, за което управителят прави съответен доклад и се издава нова заповед.

35. Групата, в която е бил беглецът, се наказва, както и тия, които са знаели за бягството и не са направили нищо за предотвратяването му. При големи простъпки като бягство, саботаж или посягане върху някого от управата или охраната на общежитието могат да се налагат едновременно няколко вида наказания.

36. Длъжностните лица могат да налагат следните наказания:

а/ Министра на вътрешните работи, Директора на народната милиция началниците на отделите при ДНМ, Началник на служба "Трудово възпитателни общежития" и главните инспектори при Дирекция на народната милиция, всички наказания в пълен размер.

б/ Управителят на общежитието - всички наказания, като правото му да налага наказанието уединение се ограничава до 5 денонощия и лишаването от кореспонденция-до един месец.

Всички служебни лица в общежитието или предприятието, които имат право да налагат съответно наказание за констатирано от тях провинение от страна на въдворените, са длъжни да доложат за това на съответния по-горен началник, който има право да наложи наказанието. Донесението става по реда на иерархията. Всички наказания се отбелязват в досието на въдворения.

37. Въдворените, които проявяват усърдие в работата си, дисциплинираност, разкаяние и проява на желание да преминат към почтен труд и дават доказателство, че ще бъдат добри граждани, се награждават:

а/ Похвала пред всички въдворени;

б/ Даване званието "ударник";

в/ Поставяне на надзирателска или друга ръководна длъжност;

205

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

г/ Разрешаване на извънредни свиждания;
д/ Разрешаване на извънредно писмо или колет
е/ Премиране с парична сума или дрехи и обущ
ж/ Пускане в домашен отпуск за срок до 7 дена;
з/ Освобождаване преди срока;

Наградите по пунктовете "а", "б" и "в" се дават по нареждане на управителя, по п. "г", "д", "е", "ж" и "з" по нареждане на Дирекция на народната милиция по представяне на управителя. При освобождаване преди срока на лица въдворени с заповед на Министра на вътрешните работи или Директора на народната милиция, се ходатайствува пред последния за издаване заповед за намаляване срока на въдворяването с заповед на Министра или Директора. Наградите се дават или обявяват от управата на общежитието по начин действуващ възпитателно на въдворените.

Всички награди се вписват в досието на въдворения.

VII. РЕД ЗА ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ОБЩЕЖИТИЕТО.

38. Въдворените се освобождават от общежитието веднага след изтичане срока на въдворяването, ако не е получена заповед за продължаване срока.

Освобождаването става по следния ред:

а/ На освободения се връщат всички негови вещи и пари, които са задържани при постъпването му в общежитието;

б/ Той предава всички вещи на общежитието, които са му били дадени за ползуване;

в/ На освободения се връщат всички припадащи му се суми, съгласно чл. 30. За целта освободения получава удостоверение.

39. В случай, че освободеният няма определено занятие или квартира и се нуждае от съдействие за намиране на работа или жилище, дава му се ходатайство до съответния О.К.ковитет и ОРПС в мястото, където се направлява, да се укаже съответната помощ и съдействие. Ако същият няма облекло и обувки, такива при възможност му се дават от управлението на общежитието, както и необходимата сума за път и за 15 дневна издръжка, ако не разполага с такива средства.

Въдворените, които са показали добро поведение и трудоспособност, ако изкажат желание за това, след освобождаването им, могат да бъдат назначени в предприятията на фонда "Трудово-възпитателни общежития", като наемни служащи или работници.

Настоящият правилник влиза в сила след утвърждаването му от Министра на вътрешните работи.

ОДОБРЕНО ОТ МИНИСТРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ С № 624/1. III.1946 г.

Д О К Л А Д

за устройството на трудово възпитателните общежития и състоянието на фонд "Трудово възпитателни общежития към 15.XI.1946 год.

1.Административно устройство и охрана.

Върховното ръководство и контрол на общежитията и фонда е поверено на съвет в състав: Директора на народната милиция, Началниците на отдели - Държавна сигурност, Стопанска милиция, Криминална милиция, Административна милиция, Б.К.Отдел и Началника служба трудово възпитателни общежития.

Съвета е изработил правилник за устройството на общежитията, който е одобрен и се прилага.

Ръководството на общежитията и фонда с изключение въдворяването и освобождаването на въдворените се ръководи от служба трудово възпитателни общежития.

Последната е свързадена с бюджета на Дирекция на Народната милиция за 1946 г., бюджета на фонд Трудово възпитателни общежития и допълнителния бюджет на същия фонд в състав съгласно приложената таблица.

Поделенията на службата са следните:

а/Централно управление-София, Белчев № 3.

б/Трудово възпитателно общежитие в Перник с клонове София и Богданов дол.

в/Трудово възпитателно общежитие Росица с клон гр. Перник.

г/ " " с.Пор.Геново-Тутраканско с клонове с.с.Заград, Босна за жени, Бацино, Главиница-Тутраканско, Тутракан и с.Бомуля, Пазарджишко, или всичко 13 пункта.

Администрирането на всички поделения се извършва пряко от службата, като е установен принципа на единоначалието.

Охраната е поверена на 7 началници, 18 старши и 190 младши милиционери. Само 3 началница са по бюджета на Дирекцията, а останалите 4 са по бюджета на фонда. Старшите и младши милиционери се командироват от Околийските управления на милицията по за 45 дни.

Командироват се обикновенно най-неподготвени да носят постовата и конвойна служба или провинени милиционери, което условие е причина за много слабости и опущения в общежитията.

2.Финансии отчетност снабдяване.

Съвета за управление на фонд "Трудово възпитателни общежития" е гласувал редовен и допълнителен бюджети на фонда с приходна част всичко 134.000.000 лв. и разходна част 125.312.000 лв.

С тези средства се финансират общежитията и стопанските инициативи на фонда. От държавния бюджет не се получават никакви средства.

В състава на последния са само 22 души служители по общежитията и охраната от ст. и мл. милиционери.

При службата е организирано счетоводство, което на 0.VIII.1946 г. е извършило пълна инвентаризация на имуществата на общежитията и стопанствата. Създаден е счетоводен план, който се провежда най-редовно, като се правят месечни приключвания начиная от м. Август т.г. Домакините на общежитията и стопанствата са въведени напълно системата на счетоводството, въведени са и зап-

нати с всич и формуляри и непрекъснато се напътствуват и контролират от персонала и счетоводството.

При годишното приключване на 31.XII.1946 г.,когато ще се извърши пълна инвентаризация ще имаме точна отразена дейноста на службата и най-пълни и точни сведения за имуществата на фонда.

С допълнителния бюджет на фонда е създадена длъжност контролиор счетоводител назначен от финансовия министър.Това длъжностно лице, като о[illegible] на В.К.отдел упражнява контрол над отчетноста и лично контролира домакините и касиерите на брой 13 души.

Снабдяването на общежитията и стопанствата с храни,облекло, материали,едър инвентар и др. е централизирано и се извършва от службата с изключение на дребен инвентар и покупки.

Към всички общежития са организирани лавки.Дейноста на последните е още твърде слаба.

3.Битова уредба.

а/Прехраната на въдворените е значително подобрена. По инициятива на службата е одобрено постановление на Министерски съвет с което порциона на въдворените е увеличен от30 на 70 лева.

Така в Росица и Перник храната на въдворените е приравнена напълно с тая на минните работници, а останалите въдворени са почти изключително към стопанствата на фонда,където получават по обилна и питателна храна.

Въдворените в стопанствата в Добруджа получават по често месна храна 3,4, до 5 дни в седмицата, поради това че на местния пазар се намира и предлага до 100 [illegible] и [illegible]0 лева месо.

Поради липса на сир [illegible] и кашкавал и поради това, че мармалада е много скъп и не се нра[illegible], там за закуска се дава супа от месо.

В много случаи въдворените получават по-добра храна от гражданите в София.

б/Облекло и постелни принадлежности службата не завари.Сега всички въдворени притежават войнишко облекло:шинел,куртка,панталон, кепе,гумени царвули,партенки от док, по две одеала и сламеник.

Раздадено е в[illegible]днаж долно облекло. Сега се шие 2.000 м. американ за долни дрехи и чакаме наряд за още 2.000 м.американ. От 2000 м. сив док са ушити гащети за работа през добрите работни сезони.

Много въдворени,особено тия от криминалния и административни отдели идват в общежитията почти голи и боси. При изтърпяване наказанието на такива, даваме срещу разписка зо временно ползуване служебни дрехи с задължението [illegible] връщат, което обикновенно не става. Всички въдворени спат на [illegible] или [illegible]вени кревати.

в/Посуди, службата [illegible] така не завари.Въдворените се хранеха с разни пръстени кутички /най-различни/консервни стари кутии и др. подобни. Няма ще достатъчно казани за готвене нито баки за разнасяне храната.

Службата направи 3000 брол смайлирани канчета с капачета, 200 баки,90 казани,черпаци,тави,котелки,термофонни казанчета,кофи, чайници е др. В изпълнение е още една поръчка за същото количество съдове, която ще бъде завършена до края на т.г. Първата партида съдове са раздадени и всеки въдворен по този начин разполага с два съда за храна. Тези съдове по двете партиди възлизат на сума 3.000.000 лева но с това се промени значението бита за дълго време.

г/Жилища.Всички въдворени са настанени в солидни постройки. За сега в пълътки,землянки,бараки и др.подобни няма въдворени. Печки са набавени достатъчно за всички.Само този сезон досега службата е набавила над 80 печки.

д/Здравеопазване.В всички общежития има организирани амбулатории с обслужване на лекари и фелшери.

Намери за обезвъшване или съдове за изпарване притежават всички.

Из архивите на ДС

209

Сапун се прала редовно и раздава по 375 грама на лице.
Още не е направено достатъчно за редовното изкъпване им и изпиране в бани и перални. Взети са необходимите мерки нито един обект за следващото лято да не остане без баня и перална.

4.Културно просветна и възпитателна дейност.

Разбирането на службата е, че тази дейност трябва да следва битовата уредба,тъй като добрия бит действува възпитателно.Практиката показва, че иначе ще се получат обратни резултати.

Службата обаче завари един бит под всяка критика и там трябваше да се насочат главните усилия.За подобряване битовите условия, бяха необходими десетки милиона лева.От държавния бюджет нищо не може да се очаква.Собствени средства фонда нямаше.Тези са главните причини службата да подхване дейността в обратния ред - засилване стопанската дейност макар и при лоши битови условия и почти никакви културно просветни и възпитателни грижи за да се добият в най-къс срок най-много средства, с тях да се подобри бита и с това да се подсигури основа за провеждане културно просветна и политическо възпитателна работа.

Макар и да не е постигнато нещо за показ,все така и при тези тежки условия се работи и са постигнати известни резултати.Така:

В всички общежития са създадени библиотеки.Получава се редовно ежедневната преса.Навсякъде възпитателите провеждат системна работа и са създадени кръжоци за културно просветна самодейност.

Най-добри резултати от тази дейност имаме в Перник,където е уреден специален салон с декорации. От това общежития въдворените са подготвили и на няколко пъти изнесли специална програма пред микрофона - Перник,като са оставили добри впечатления.

Въдворените жени в Петропавловския монастир изнесоха специална забава в Мусковец и после в Босна, а мъжете от Росица изнесоха своя програма в Сухиндол.

За отбелязване е, че при тези лоши условия въдворените се подават на тази дейност и ако им се създадат по добри условия ще има забележителни успехи.

Почти навсякъде се уреждат редовно честувания и списват стенвестници.

5.Стопанска дейност и инициативи.

Най-пълен и точен доклад за тази дейност ще може да се даде едва след като се направи годишното приключване на счетоводството.

За сега давам сведения за по-главните инициятиви с приблизителни данни.

При липса на подготвен кадър,в началото на организационния период и с такъв неквалифициран жив материал са постигнати за по-малко от една година следните резултати: с средно 1.500 души въдворени:

1.Среду надници от Росица и Перник до края на IX..24.500.000

2.Обработени и снабдени с инвентар зеленчукови градини в София+Безличен телеграф и Захарна ф-ка/ Бонуля,Росица,с.Босна,Петропавловски монастир с обща площ около 420 декара от които е получен зарзават приблизително 600 тона на стойност..... 12.000.000

Една част от зеленчука е консумиран от въдворените, а друга част за поделянията на милицията и пазара.

3.Изработени са в София,Перник,Росица Заград,Босна,Бацино и Плевен около 6.000.000 броя тухли/Точния брой е неизвестен,тъй като голяма част са още на коптори/ за..... 30.000.000

С част от тези тухли се стоят постройки на фонда, а останалите се продават по 4.80,5 и 5.80 лв.броя.

4.Изсечени са дърва за материал строителен,телефонни и електрически стълбове/556 броя/ и за огрев

Из архивите на ДС

210

приблизителна стойност. ..... 3.000.000 лв.
5.Построени са две сгради в София,2 в Перник,3 в Босна,1 в Заград на приблизителна стойност..... 115.000.000 лв.
като е приготвена и дървена част в наши работилници.
6.Построено е шосе от с.Падина до с. Заград приблизително 5 км. на приблизителна стойност..... 4.000.000 лв.
7.Създадена е собствена телефонна мрежа с двупроводна жица между селата Заград,Пор.Геново Бащино,Босна и станция Добротица с дължина 20 км. на стойност над 6.000.000 лв.

8.Електрифицирани са с.с.Заград,Пор.Геново,Босна.Агрегати,електрически материали,[illegible] и вложен труд,съставлява приблизителна стойност ..... 4.500.000 лв.
9.Закупени са за фонда: а/Маслобойна в с.Главиница,която работи от 1.X.46 г. за лв..... 2.200.000 лв.
и лозе в Тутракан от 80,6 дк. с две постройки от които едната избит с 20 бъчви по 1000 л. преса за мачкане гроздето около 4000 л.вино джибри за около 300 л. рания, на приблизителна назарна с/ст... 5.000.000 лв.
10.Обработват се пряко от общежитието в.с.с. Пор.Геново,Босна,Бащино и Главиница приблизително 17.000 дк. земя.
С есенни и пролетни култури през 1946 год. са получени приблизително: а /Зърнени храни

Жито около 600 тона на стойност..... 10.000.000 лв.
Ечемик и овес 250 тона..... 4.000.000 лв.
Слънчоглед 35 тона на стойност..... 700.000 лв.
Царевица 140 тона на стойност..... 2.800.000 лв.
б/Други фуражи:
Захарно и кръмно цвекло около 45 тона..... 200.000 лв.
Леща,царевичак,лудо просо,киспе,от маслобойната,слама и др. за приблизително..... 3.000.000 лв.

11.Фонда притежава следните животни и птици:
Свини и [illegible] общо 620 броя за около ..... 3.500.000 лв.
[illegible] от вида [illegible] края на м. април 44 год. и [illegible] ще съставляват 600 [illegible] с [illegible] около 20.000.000лв.
Коне работни и [illegible] общо 55 за приблизително ..... 2.500.000 лв.
Крави 34 и телета 44 за приблизително..... 2.000.000 лв.
Волове 15 биволи и малачета 19 за приблизително 1.000.000 лв.
Кози и яретата 230 за..... 1.500.000лв.
Овце и [illegible]..... 3.000.000 лв.
Зайци 1[illegible] и кокошки 550 за..... 450.000 лв.
[illegible] и пуйки 190 за..... 150.000 лв.

Тези сведения са около 10 X1.1946 г.Броя на животните постоянно расте[illegible] [illegible] за закупуването продължава, а свинете [illegible] е [illegible] тъй като се раждат,тъй като имаме около [illegible] малки.
Приблизителна пазарна цена на живото ни двестоо на фонда възлиза на стойност около 30. 00.000 лева, [illegible] се ликвидира веднага и е бързо ликвидно.
12.Земеделския инвентар на фонда по данни от счетоводството към 10.X.46 год. възлиза на стойност..... ..... 7.500.000 лв.

13.Транспорт включително каруци..... 6.700.000 лв.
14.Облекло и постелни принадлежности с последните доставки за военно облекло..... 15.500.000 лв.
15.Домакински и др. инвентар..... 11.500.000 лв.

16.Балирана е слама в Балчишко около 4.550.000 кгр. от която са останали приходи за фонда около... 7.000.000 лв.

17.Открит е ресторант в София,кино "Светлина"в който се консумират предимно произведения на фонда.

За 50 дни от които първите 20 още не е бил добре обзаведен ресторанта е направил оборот около 1.400.000 лева.

Това са по главните инициятиви на фонда и такова е приблизителното състояние към началото на м.Ноември 1946 год.

От архивите на ДС

ДИРЕКЦИЯ НАРОДНА МИЛИЦИЯ
„Труд. възпитат. общежития"
№ 2182
21 V 1948 г.
СОФИЯ

Тук- Пом.Министра на вътрешните работи.

20

ДОКЛАД
от ТОДОР МИЛЕНКОВ, Н-к отделение
"Трудово възпитателни общежития".

Донасям Ви, др.Пом.министър, че не са разрешени следните въпроси в Поправителните домове и Възпиталища за маловръстни:

I. ОБЩОУСТРОЙСТВЕНИ.

1.Създадени са по бюджет два вида учреждения- Поправителни домове и Възпиталища за маловръстни.

От съдилищата за маловръстни се изпращат две категории питомци-едни с присъди в Поправителните домове и други с постановление "до поправяне" във възпиталищата за малолетни от 12 до 18 годишна възраст.

Освен в Пловдив обаче другаде не са разделени и двете категории се събират на едно място.

До сега в тези домове се пращат само момчета, а за момичета нищо не е направено.

Съгласно закона за Народната милиция в който не е предвидена пределна възраст с такава до 18 год. се изпращат момчета и момичета в Трудово-възпитателни общежития.

Предстои да се уточним върху следното:

Ще се делят ли в отделни учреждения малолетните до 18 години с присъди от тези с постановление "до поправяне" и ще се създават ли трета категория учреждения-Общежития за малолетните, които се засегат от Закона за народната милиция.

Това по линия на характера на престъпленията и второ:

Ще се предприема ли нещо с малолетните момичета и къде ще се пращат те? В смесени общежития с момчета или в самостоятелни общежития за момичета?

2.Кредитите за издръжка на досега създадените поправителни домове и възпиталища се отпущат от държавния бюджет и смесени с кредитите на затворите. При разпределение същите поправителните домове се таксуват на равни начала с затворите.

Необходимо е всички кредити за организиране и издръжка на поправителните домове и възпиталища да се отделят за да се запланира и предварително очертае дейноста на тези учреждения, а не да са в зависимост от нуждите на другите затвори.

3.Съществуващите дружества за борба с детската престъпност са създали учреждение в учреждение, като са назначили част от персонала, дали са инвентар и пособия за работилниците, прибират при-

Из архивите на ДС

ходите от изработените предмети.

С това се нарушава единоначалието и се вреди на установяването на един по-здрав режим.

Считам, че следва веднага да се прекрати вмешателството на горните дружества, които са плод на частната благотворителност на която и без това не може да се разчита.

4.Предстои да се преработи и нагоди Закона за съдилища за малолетни с новата обществено-политическа система и новата политика, която се провежда в общежитията за малолетни.

5.Въз основа на обновения закон следва веднага да се изработи правилник за устройството и режима на Общежитията за малолетни.

II.ОРГАНИЗАЦИОННИ

1.Още няма назначено лице на длъжност Началник служба, каквато длъжност е предвидена по бюджета за Възпиталищата и Поправителните домове, което да поеме прякото им ръководство.

Аз съм много претрупан с много друга работа и от една страна нямам физическа възможност, а освен това нямам нуждната педагогическа подготовка за компетентно ръководство на възпитателна и образователната работа на тия възпиталища.

2.Много от персонала не заслужава не само елементарното доверие на Министерството на вътрешните работи, но и не бива да остава повече на държавна служба.

Предприемане на съкращенията обаче и въобще промените в персонала е в зависимост от това ще се събират ли на едно място всички възпиталища, каквато установка има вече министерството или не и къде.

3.Затруднен съм при разрешаването на въпроса за обзавеждане и подържане работилниците и стопанствата към поправителните домове и възпиталища преди да се установим къде и как ще ги устройваме.

4.Освобождаването и пускането в отпуск на питомците до сега е ставало от съдията за маловръстни. След преминаване към Министерство на вътрешните работи още не са изяснени въпросите, кой ще ги освобождава ще ги пускаме ли в отпуск, при какви случаи, кои и кой ще ги пуска в отпуск.

5.Няма обща за всички и цялостна програма за възпитателна,общообразователна и трудова дейност на питомците. Направеното до сега е плод на различни хрумвания и инициативи.

III.БИТОВО УСТРОЙСТВО.

1.Прехраната е приравнена с тази на затворите.Кредитите са от един и същи параграф и е в сила порциона за затворниците. Това не позволява да се дава на младежите по-добра храна, както е в Възпиталищата на Министерството на труда.

2.Кредита за облеклото е общ с затворите и децата ходят с затворнически дрехи. До сега се отпуща само горно облекло. Долно облекло и обувки не се дават. Въобще в това отношение са напълно приравнени със самите затворници.

Из архивите на ДС

22

3.Обзавеждането до сега се е извършвало от дружествата и от държавния бюджет, но пак от общия параграф с затворите и завареното от нас положение не е добро.

Необходимо е да се уточним до колко и как трябва да бъдат обзаведени Общежитията за малолетни престъпници и във връзка с това да се търси кредит и да се предприеме планова работа по това обзавеждане.

4.Хигиенните грижи са абсолютно незадоволителни. За тях са нуждни също повече средства. И в това отношение са приравнени с затворите.

IV. ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА И ВЪЗПИТАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

1.За сега няма сериозни грижи и предприети мерки питомци на поправителните домове и възпиталища да завършат основно образование,каквото е задължително за децата от Републиката.

Необходимо е така да се устроят тези общежития за малолетни, щото в тях да се обзаведат училища приравнени с училищата в страната, в които да завършат задължително основното си образование всички питомци без разлика на народност.

Опитите, които до сега се правят да се подготвят децата за явяване на годишни изпити, като частни ученици могат да се считат за палеативи, защото не дават почти никакви резултати.

2.В досегашните Поправителни домове и Възпиталища има повече надзиратели отколкото възпитатели. Трите дома в София, Пловдив и Русе са чертите на градовете и цялия кадър работи при чиновнически режим - не прекарва повече от 8-10 часа с децата.

През останалото време остават дежурни надзиратели, които без да се говори може да се разбере, как и доколко ще възпитат децата.

V. ТРУДОВО ОБУЧЕНИЕ

1.За сега няма застъпено нито едно сериозно начинание, нито една добра обзаведена работилница в които да се подготвят младежите, като излизат в живота да имат професия. Обзаведени са малки работилнички-кошничарска, резбарска, дърводелска, а в София картонажна и шивашка, но те са повече с любителски характер.

За да се отпочне системно, сериозно и приложимо в живота трудово обучение, налага се обзавеждането на по-голями работилници и стопанства. Това обаче предполага организирането на голями обекти за да се оправдаят разходите за материали, машини, постройки и квалифициран персонал.

Донасяйки Ви горното,моля, да ми се дадат указания и осигурят средства за устройство на Общежития за малолетни и престъпници, за което аз имам всичкото желание и ще положа всички грижи.

Считам за необходимо да добавя, че предаването по бюджета на Министерството на вътрешните работи на Поправителните домове и Възпиталища за ръководство от отделението, което завеждам ми дава достатъчно основание да се считам отговорен за устройството на тези учреждения.

23

Поради това и като се ръководя от съзнанието, че сегашното състояние на Поправителните домове и Възпиталища предадено ни от Министерството на правосъдието не бива да се търпи повече и заради престижа на нашето Министерство.

На разпореждането Ви.

[illegible]ОВНИК
[illegible]ЕНИЕ:/Т.Миленков./

Из архивите на ДС

З А П О В Е Д
№ 200
София, 10.11.1949 година.

Във връзка с преминаване на досегашната служба В.З. при Д.С.към отдел "Затвори и Т.В.О." при М.В.Р.

З А П О В Я Д В А М :

1.Материалите с предложения за въдворяване в Трудово възпитателни общежития да се изпращат от секторите и отделенията в съответните отдели при Д.С., а не направо в отдел "Затвори и Т.В.О."

Отделите, след като одобрят предложенията за въдворяване да вземат утвърждение от Главен инспектор-ръководител при Д.С. и изготвят мое или на заместника ми предложение до др.Министър на вътрешните работи. Това предложение, подписано, да се предава в отдел "Затвори и Т.В.О." за вземане съгласието на Главния прокурор на Републиката.

Отдел "Затвори и Т.В.О." да дава нареждане до секторите и другит поделения на Д.С., които са направили предложение за въдворяване,веднаг след вземане съгласието на Главния прокурор за изпращане лицата в общежтията. Секторите и другите поделения на Д.С., след като получат нареждане за изпращане на лицата в общежитията да потвърждават в отдел "Затвори и Т.В.О." изпращането им.

2.В общежитията да не се изпращат и приемат лица преди да е взето съгласието на главния прокурор.

Нареждане до общежитията за приемане, освобождаване и излизане на въдворени да се дават само от отделение Т.В.О.

3.Посещенията в Трудово възпитателните общежития от служебни лица да става само с разрешение от Отдел "Затвори и Т.В.О.", от мен и от др.Министър на вътрешните работи.

Секторите и отделите при Д.С. когато се наложи да изпратят служебно лице в общежитието да искат съгласието на отдел "Затвори и Т.В.О."

С отдел "Затвори и Т.В.О." има създадена радиовръзка, която може да се ползува при всички случаи.

Отдел "Затвори и Т.В.О." да дава разрешение за посещение на служебни лица в общежитията само ако искането е направено от секторния началник, началник отделение при Д.С. и по отговорни длъжностни лица.

4.Редовни свиждания в общежитията да се дават само на 1.I, 1.V и 9.IX. Извънредни свиждания да се разрешават само от Отдел "Затвори и Т.В.О." по искане на секторните началници, началници отделения при Д.С или по отговорни длъжностни лица.

5.Справки по досиетата на въдворените в общежитията и при Отдел "Затвори и Т.В.О." могат да се правят от служебни лица само с искане на секторните началници, началници отделения при Д.С.и по отговорни длъ

ностни лица при Д.С., както и от Началник отдел Особена инспекция при М.В.Р.

6.Освобождаванията от общежитията и в случаи когато е изтекъл срока за въдворяването да става само с мое писменно нареждане това на заместника ми или по нареждане на др.Министър на вътрешните работи.

7.Въдворяването на ново местожителство с и без разписване да става по реда на т.1 от настоящата заповед.

8.За всички други въпроси във връзка с въдворяването в Т.В.О. и на местожителство, поделенията на Д.С. да кореспондират с отделение Т.В.О. при М.В.Р.

Преписи от настоящата ми заповед да се изпратят на всички отдели при Д.С. и отдел Затвори и Т.В.О. за сведение и изпълнение.

П О М. М И Н И С Т Ъ Р:

Р.Христозов./

Из архивите на ДС

171

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ЗАПОВЕД

№ 393-К

На основание чл.1 от правилника за устройството на трудово възпитателните общежития и съгласно 1 постановление на Министерския съвет от 27.IV.49 г.протокол № 50

З А П О В Е Д В А М :

Да се открие трудово възпитателно общежитие в с.Белене Свищовско на плаца на остров Персин.

Необходимия административен персонал да се набере от щата на отделение трудово възпитателни общежития.

Охраната да се осигури с милиционери от Дирекция на Народната милиция.

Препис от настоящата ми заповед да се изпрати на пом.министра на Д.С.и Директора на Народната милиция за сведение и изпълнение.

София.....30.V....1949 г.

МИНИСТЪР :

8

До др. Директор на
народната милиция
Т у к.

Д О К Л А Д

от милиц. подполковник Тодор Миленков - началник отдел ТВО и милиц. майор Петко Григоров - н-к отделение Строево при Униформен отдел.

Донасям^е Ви, другарю Генерал във връзка с уреждане охраната на новооткриващото се общежитие при с.Белене, Свищовско, следното:

I.ОБЩО ПОЛОЖЕНИЕ.

1/Обекта върху който се открива общежитието е остров в Дунава - дълъг 15 клм. и широк в центъра 5-6 клм. - общо 45.000 декари.По-голямата част е обрасла с едри върби, а източния му край е покрит с много гъсти върбалаци и други растения- много трудно проходим.Западния край е съвсем голо място.

На острова първоначално ще работят от 500 до 1000 въдворени, но при започване на дигата за защита на същия ще се увеличат до 2-3000.Същите ще спят на две места в бараки,които нощем ще се заключват.

Де работят най-малко на 10 обекта, а най-много на 20; във всяка група по 20-50 души,които трябва да се охраняват.

2/Острова се намира на границата с Румъния и е под контрола на граничните войски.В селото има застава,но понеже границата е с приятелска страна, то режима е крайно разхлабен, не са изпълнявани до сега напълно разпорежданията за граничната служба - движението покрай границата и в острова е било съвсем свободно.

3/Острова се намира точно срещу с.Белене,Свищовско, което има 1400 ~~стопанства~~ домакинства с 7500 жители.Занимават се изключително с земеделие.Катблишко село.

В изборите са гласували 60% и 40% не гласували, а от гласувалите 25% против ОФ или общо взето повече от 50% от селяните са врагове на ОФ.Има партийна организация с около 200 члена,която няма особено влияние.В селото има милиц.подучастък на Свищовското окол.управление.

Из архивите на ДС

220

Селяните сега ще станат още по недоволни и по-големи врагове,понеже до сега са използвали острова на който всеки е отглеждал едър и дребен добитък с много малко грижи, от което те са спечелвали годишно по 100-200.000 лева, а сега добитъка им се изкарва и недоволството е много голямо.

4/За селото може да се отиде с влак от гара Левски,по шосе от Свищов, а има и 7 черни пътища от съседните села.

5/Острова е заобиколен с вода както следва:

От към румънския бряг - около 1000 м.

От към българския бряг - около 300 м.

При по-малките острови,които са между българския бряг и големия остров - около 150 метра.

Параходите минават от към румънския бряг.

II.МЕРКИ ЗА ОХРАНА.

1/Външна охрана - за изолация на острова.

<u>По линия на гранич.войски:</u>

а/Цялостно приложение режима за южната граница.Откриване проп.пост.

б/Забраняване риболова около острова

в/Увеличение на заставата на I степенна с к-р-офицер и 32 войници.Да се открият 6 постоянни поста/гл.скицата/.

<u>По линия на ДНМ:</u>

а/Да се даде нареждане по линия на БДЖ билети за гара Белене да се издават само срещу открит лист.

б/Да се нареди до столичния,секторните и окол.н-ци МВР да бъдат строго прецизни при издаване отк ити листове за с. Белене.

в/Подучастъка с.Белене се завежда от мл.милиционер. Трябва да се завежда от опитен ст.милиционер.

г/В подучастъка трябва да се уреди районна адресна служба за с.Белене и близките села.За целта да се назначи специален адресен чиновник от общината или окол.управление МВР.

д/По линия на ДС трябва да се прикрепи специален О.Р. към подучастъка.

е/Ръководството на цялата общинска охрана трябва да се поеме преко от подучастъка.

ж/Окол. началник на МВР заедно с н-ка ДС и н-к милицията в Свищов да отидат на място да изработят план за дневно

и нощно обхождане и наблюдение в района на подучастъка и особено в с.Белене и района му от държавната милиция и общ.охрана.Планът да бъде съгласуван с командира на гранич.застава.

з/Съвместно с гранич.войски да се издадат на всички селяни постоянни открити листове и се издаде заповед за милиц.час вечер от 22.30 ч. до 3.30 часа сутрънтта.За милиц. час споделихме мнението на местния съвет и окол. комитет на БКП.

и/Понеже селяните имат добитък на островите около голямия остров и трябва да ходят при него,то управителя на общежитието да издаде заповед с която да уреди начина за влизане в островите със специални пропуски на охраната в определени дни и часове.Селсъвета е съгласен с това.

2/Вътрешна охрана.

а/За охрана на брега с цел да се контролира същия и не се позволява никакво влизане в острова за връзка или нападение над общежитието както и да се предотвратяват бягства от въдворените,предлагаме да се поставят 12 денонощни неподвижни постове/гл.скиците/.Същите ще контролират средно по 2 клм. - един в ляво и един в дясно и ще стоят на вдадени вътре във водата места. Постовете на откритите места/зап. край/ са на по голямо разстояние.

Освен тях предлагаме за връзка между постовете,за контрол над същите и за по-добро охраняване на брега да се пуснат 5 пеши и 5 конни патраулни двойки,които през деня са единици, а през нощта двойки.

Пешите ще обхождат по 1 до 1.5 клм., а конните по 4 клм. средно.

б/За охрана на жилищата - при постоянните жилища:
денонощен пост за охрана жилището на въдворените;
денонощен пост за охрана на милиционерите
нощна патраулна двойка за общо обхождане

При летните бараки/ на зап. край/
Денонощен пост за охрана жилището на въдворените
" " " " " милиционерите
Патраулна двойка не е нужна,понеже е открито.

Всичко 4 денонощни поста и 1 патраулна двойка.

в/За охрана на групите,които отиват на различните обекти за работа през деня:

За 20 групи по 2 м-ри - 40 милиционери, а ако има и

221

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

по 1 надзирател може само по 1 мивиционер, но за него няма надзиратели.

г/За конвойна група до етап. комендантства Горна Оряховица и Плевен - 5 милиционери.

ОБЩО НЕОБХОДИМИ СА:

а/Мл.милиционери:

за охрана на брега -

12 денонощни поста х 3 - 36

5 пеши двойки х 4 - 20

5 конни двойки х5 - 25

всичко 81

За охрана на жилищата -

4 денонощни поста х 3 - 12

1 патр.двойка - 4

всичко 16

за охрана на групите -

20 групи х 2 = 40

За конвойна група - 5

всичко = 142

+ 3% за новозабол. = 5

или общо = 147 мл.милиц.

От тях -

пеши 121

конни 26

б/Ст.милиционери са необходими както следва:

за охраната на брега -

на 2 поста по 1 ст.милиционер - 6

от които 2 конни и 4 пеши

За охрана на жилищата - 2

те изпращат и милиционерите за охрана на групите.

Конвойната група се ръководи от пом. н-ка.

всичко 8 ст.милиционери

Ст и мл. милиционерите ще бъдат разпределени по обектите за ох-

12

рана и тези за охрана на жилищата и охрана на групите ще спят в помещенията, а тези за охрана на брега ще живеят в землянки близко до тях.

в/Командири -

1/Н-к на охраната - капитан

2/Пом. н-к на охраната - подпоручик

Пом. началника трябва да бъде много добре подготвен в строево отношение, защото основните му задачи са:

1/ Да подрежда нарядите и разпределя милиционерите за еднакво носене на службата по постовете, които са различни.

2/Да определя и дава указания за конкретните задължения на часовите.

3/Да проверява оръжието и дрехите на милиционерите

4/Да изготви планове за евентуални действия срещу нападение от вън или опит за бягство от въдворените.

Н-ка на охраната трябва да бъде много добре подкован политически защото главната му задача е да осигури в политическо отношение охраната да бъде на нужната висота. Тук не пом.н-ка, а лично началника трябва да отговаря за полит. осигуряване на службата на милиционерите, защото ще се охраняват полит.опасни лица, а от друга страна службата на милиционерите ще бъде много тежка, понеже острова е маларичен и са откъснати от живота и семействата си, причини, които ще доведат много лесно милиционерите до лоша служба и дисциплина.

Предлагаме милиционерите да бъдат командировани за по 45 дни.

Конните милиционери заедно с конете си могат да отидат от гр. Плевен до там за едно денонощие - 60 клм.

Приложение - скица на острова.

Милиц. подполковник - н-к отдел ТВО

/Т.Миленков/.

Милиц.майор - н-к отделение Строево

/П.Григоров/.

Из архивите на ДС

/

ПЕРСПЕКТИВЕН ПЛАН

За работата в трудово-възпитателне общежитие

с. Белене, Свищовско

I. ПО ОХРАНАТА И УСТРОЙСТВОТО НА ОБЩЕЖИТИЕТО

1. Да се направят землянки на определените места по плана за охрана. Землянките да се изградят от войници в размери за по 10 души.

2. Да се направят от селски пресеки по крайбрежните от върха на острова по южните и северне крайбрежне, де където е обрасло. Срок 20.VI.

3. На западния край де високите дървета да се изградят бараки плетени с пръти за около 300-400 души, с кухня и временен склад. До същите баракида се направи и малка барака за около 20-30 души милиционери и конюшня за около 30 коня. -Срок 31. юлий 1949 год.

4. До дървената барака в местността" ЧЕРНИЦАТА" да се изгради още една барака, плетена за въдвореии. Една барака за склад и една за около 20 души милиционери. Милиционерската барака да се изгради от селски до 20 юлий.

5. Да се изгради дига около високите места на местността "Черницата

6. Да се направи пресеки от единия бивак до другия и до двата бря га /северния и южния срещу реницата, както и към леса. Срок 30 август 1949 год.

7. Да се изчисли приблизително колко пирони, стъкла и инвентар в /брадви, тесли, лопати, кирки, бичкии, хаги и др. ще са необходими, за да се искат/

8. Да се направят тухли и да се изгради на два етажа съвместно с граничните войски- гранична застава. Срок 30 август 1949 год.

9. Да се построи двуетажна сграда за управление на общежитието. срок 30 октомврий 1949 год.

II. ПО СТОПАНСТВОТО

1. До 15 юлий да завърши оранта.

2. До 17 юлий да се засее.

3. Да се набави до 10 юлий най-късно още 17 тона мухар и пресе. С наличните 8 тона да стана 25 тона, с които да се засеят общо 6000 де За пресе и мухар да се оставят по сухите и високи ме ста.

4. Засяването на конопа да завърши на 9 юлий.

5. Останалата площ да се засее с царевица.

6. Да се засее конеп до 2500 декара

7. До 20 юлий да се закупят около 1000 глави агнета и шилета, за разплод и яловн овце за месодобив.

8. До 30 юлий да се закупят около 100 глави едър добитък за отглява не и месодобив.

III. ДРУГИ СТОПАНСКИ МЕРОПРИЯТИЯ

1. До 30 юний да се организира рибелова, като се назначат 3-4 души проверени партийни хора за рибелов в езерата и крайбрежието.

2. До 30 юний да се направят поръчки в централния затвор за изплитане на мрежи и набавяне другъ инвентар за рибеловната група.

3. До 10 юний да се изсекат 150000 колци за градината Тутракан от остров "Кичето" и др. Същите да се изпратят с сал до Тутракан.

4. До 25 юний да се формира една група от въдворе за дърводобив.

5. До 25 юний да се формира една група за дигозащитни работи.

IV. ПО ТРАНСПОРТА

1. Да се закупят два яздитни коня и две седла, две двуколки две каруци с 6 впрегатни коня, две каруци за превоз от гарата до складовете-волски, един мотоциклъ. Срок 30 юний.

2. До 30 юний да се набавят три бързходни лодки и една транспортна.

3. До 15 юний да се закупи един кайк.

4. До 20 юний да се набавят две рибарски лодки.

5. Да се закупят 4-5 магарета за лек транспорт.

6. Да се набавят до 30 юний два велосипеда.

Из архивите на ДС

Из отд. IX
за прогуляне
срок 15 д.

И Н С Т Р У К Ц И Я

За въдворяване в ТВО,за въдворяване на временно пребиваване, за изселване в ново местожителство,за освобождаване на въдворените както за културно-просветната работа в ТВО и затворите и агентурно-оперативната работа при същите.

А. ВЪДВОРЯВАНЕ

1. Въдворяването в ТВО се извършва по основателно мотивирано предложение на началниците на отделения /в ДДС и окръзите/ при съгласието на съответните началници на отдели и заместник директори и утвърдени от пом.Министъра за ДС,по тук приложения образец. Началникът на отделението изготвя в четири екземпляра своето предложение,които представя на началник отдела,който,ако се съгласи, представя на пом.Министъра предложението за одобряване.

2. Ако Началник отдела,зам.директора или пом.Министъра не дадат своето съгласие за въдворяване на лицето,то,това свое несъгласие записват на самото предложение и го връщат на началника на отделението,който го поставя в досието на лицето.

3. След като се получи утвърждаването от пом.Министъра,отделът на ДС изпраща предложението /в три екземпляра/ в отдел"Затвори и общежития".Отдел затвори и общежития иска съгласието на главния прокурор на Републиката.Ако такова съгласие не се получи,същото се отбелязва от главния прокурор върху предложението,което се връща на началника,който е направил предложението,за да се остави то в досието на лицето.Ако главният прокурор даде съгласие,същото се отбелязва саморъчно върху оригиналното предложение.което се връща заедно с втория екземпляр в отдел затвори и общежития,за изготвяне заповед за въдворяване.Третият екземпляр от предложението остава в главната прокуратура.

4. Ако Министъра не одобри предложението и не подпише заповедта за въдворяването,цялата преписка се връща на началника направил предложението с забележка,че Министърът отказва да даде заповед за прилагане на материала към досието на лицето.Самото лице се освобождава,ако е било задържано.

Ако Министърът одобри предложението и се издаде заповед за въдворяване,отдел затвори и общежития изпраща препис от заповедта за изпълнение на началника,който е направил предложението за въдворяването,заедно с един екземпляр от справката,който началникът изпраща в общежитието заедно с въдвореното лице.

Препис от заповедта и оригиналното предложение заедно с другия събран материал образуват основата на досието на въдворения

3

в отдел затвори и общежития.

Преписи от заповедта ведно с изпратеното предложение съпровождащи въдвореното лице до общежитието,образуват основата на досието на лицето в самото общежитие.

5. В отдел затвори и ТВО се води картотека на всички въдворени лица.За всяко въдворено лице се образува досие.В това досие се слагат по опис следните документи:оригиналното предложение,за въдворяване,по възможност,препис от заповедта,формуляр,писмото за изпращане лицето в ТВО.Потвърдителното писмо за получаване на лицето в ТВО,характеристиките за същото,както и всички материали постъпващи в службата,отнасящи се до въдворения.

6. В общежитията се създава също картотека и досиета,които да съдържат всички материали посочени в п.5

7. Режимът в ТВО се определя,следи и провежда от отдел затвори и общежития съгласувано с ДДС.По нареждане на пом.министъра някои лица може да бъдат поставени на по-особен режим.

Отпуски могат да се дават съгласно правилника на ТВО само при изрично съгласие на съответния отдел на ТВО.

8. Лица,изпратени в ТВО без заверена запвед,подписана от др. Министър на вътрешните работи,придружена от заверено одобрено предложение не се приемат.Такива лица се връщат обратно на изпращача.

Б. ОСВОБОЖДАВАНИЯ и ПРЕВЪДВОРЯВАНИЯ.

1. За изтичане на срока и своевременно освобождаване или превъдворяване на въдворените лица следят отдел "Затвори и ТВО" и самото общежитие.

2. В месечен срок преди изтичане срокът на всяки въдворен, отдел Затвори и ТВО сезира началника,който е направил предложението зарвъдворяване с писмо,който е длъжен в 10-дневен срок да отговори,какво ще бъде обществено-политическото отражение от освобождаване на въдворения вред гражданството и има ли основания същото да бъде превъдворено.

В същия срок отделът иска от общежитието характеристика за лицето по време на въдворяването на същото и мнение за освобождение или преводворяване.

Десет дни преди изтичане на срока за въдворяване,за всички лица,за които се иска превъдворяване се докладва на др.Министър и главния прокурор.Ако се получи съгласие издава се заповед за превъдворяване,което своевременно се съобщава в общежитието и на превъдворения.

3. Всички лица,за които не се иска превъдворяване и на които срокът за въдворяване изтича,се освобождават с писменно нареждане.

227

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

в деня,в който изтича самия срок,от отдел затвори и ТВО.Препис от писменото нареждане се изпраща на ДДС.

В. ВЪДВОРЯВАНЕ НА ВРЕМЕННО ПРЕБИВАВАНЕ.

1. Въдворявено на времено пребиваване става по същата процедура, като за въдворяване в общежития.При това положение,препис от заповедта и от предложението се изпраща заедно с лицето на началника на местото на временното пребиваване,където въдвореното лице се води на отчет и се разработва до деня на освобождаването му.Предложение за превъдворяване на такива лица се правят от местния началник,който разработва лицето в новото местопребиваване,а така също от лицето,което е направило предложение за въдворяване.Процедурата за превъдворяване е същата,както при въдворяване при общежитията.На такива лица също се води картотека и досиета в отдел Затвори и ТВО.

228

Г. ИЗСЕЛВАНЕ.

1. Изселванията се извършват по същия начин на въдворяването в общежитията,като се спазват разпорежданията на п.п.1,2,3,и 4 на настоящата инструкция.

2. Препис от предложенията и от заповедта за изселване се изпращат на началника на ~~пункта~~,където лицето е изселено,който образува картотека и досиета на изселените,води ги на отчет и своевременно съобщава както за пристигането на изселения,така също и всички промени около изселения и неговото семейство.

3. В отдел Затвори и ТВО се води картотека и досиета на изселените.

4. Промена на местоизселването може да стане само с съгласието на Министъра на вътрешните работи с заповед и с съгласие на главния прокурор при мотивирано искане от страна на изселения или мотивирано предложение на началника на местоизселването.

5. Временно напускане на местоизселване става само с разрешение на началника на местоизселването.

Временно пребиваване на изселения в кое да е друго населено място става с разрешение на съответния началник,който урежда временното пребиваване,само при наличието на условието,упоменато в ал.1 от настоящия член.

Д. КУЛТУРНО ПРОСВЕТНА РАБОТА в ТВО И ЗАТВОРИТЕ И АГЕНТУРНО-ОПЕРАТИВНАТА РАБОТА ПРИ СЪЩИТЕ.

1./Първи вариант по предложението на Върков/.Културно просветната работа в ТВО и затворите се води и контролира от отдел затвори и ТВО,като последният улеснява с всички свои средства и възможности агентурно-оперативната работа,която само ДДС води в ТВО и затворите самостоятелно.

5

Възпитателите са преко отговорни пред отдел затвори и ТВО за културно-просветната и политическата работа по затворите и общежитията и са непосредствено подчинени на директора на затвора /управителя на общежитието/. Същите извършват и резидентска работа дотолкова, доколкото им е възложена от ДДС

2. /Втори вариант по предложението на Гриша.. . . . . ./

Възпитателите са преко отговорни за своята работа, която е преди всичко такава на резиденти на ДДС, само и преко пред ДДС, а вършат просветна работа, за която отговарят пред отдел затвори и ТВО само за законспирирането си.

3. Възпитатели и ОР са длъжни да осведомят директорите на затворите и управителите на общежитията за общото положение в тези обекти, дух и настроение на затворниците и въдворени, замисли за бегства, саботажи и др. обаче, не и за неща, които интересуват само органите на ДДС и които не засягат общото състояние и безопасност на затвора или общежитието.

Възпитателят е длъжен да изготвя атестациите /характеристиките/ на затворниците и въдворените, да ги нанася в досиетата, и изпраща в отдел Затвори и ТВО на всеки три месеца.

4. Възпитателите провеждат културно-просветната работа в затворите и общежитията по неп осредствените указания от отдел затвори и общежития и пол неконтрола на директора на затвора или управителя на общежитието.

Е. ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО МЕЖДУ ОТДЕЛ ЗАТВОРИ и ТВО и ДДС

1. Отдел Затвори и ТВО да извършват спешно всички искания за премествания на затворници и въдворени ако те се искат по оперативни съображения, когато исканията са направени най-малко от началник на отделение или окръжен началник.

2. На оперативния кадър на служба ВЗ при ДС да се дават всякакви справки от отдел Затвори и ТВО, като исканите справки са конкретизирани в искане подписано най-малко от началник на отделение.

По предложение на ДДС ще се даде на определени лица достъп до определени затвори и общежития.

Из архивите на ДС

ДО ПОЛИТБЮРО НА ЦК на БКП

Т У К

Изх. 2614-II
26.IV.950 год

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: реда на въдворяване в трудово възпитателни общежития и установяване на ново местожителство.

ДРУГАРИ,

Въдворяването на лица в трудово възпитателни общежития и установяване на ново местожителство се урежда от Закона за Народната милиция.

Подлежат на въдворяване или установяване на ново местожителство лица с фашистки и антинародни прояви, които да опасни за обществения ред, държавната сигурност или разпространяват зловредни и лъжливи слухове /чл. 52 от Закона за народната милиция/. Такива мерки народната милиция може да вземе и спрямо: изнудвачи, измамници, рецидивисти, сводници, сутеньори, лица опасни за обществения морал, комарджии, просяци, спекуланти и черноборсаджии /чл. 53 от Закона за народната милиция/.

Предложение за лица по чл. 52 от Закона за народната милиция се прави въз основа на обвинителен материал, събран от околийските началници на МВР, одобрява се от окръжния началник на МВР и утвърдено от ДДС - съответния отдел, се докладва пред определената от Политбюро комисия в състав: представител на ЦК на БКП, Помощник министра за ДДС, представител на Главната прокуратура, Директора на народната милиция и представител на Министерство на правосъдието. Приетото предложение се оформява в заповед на Министра на вътрешните работи за изпълнение.

2614-II
26.VII.950

относно реда на въдворяване в труд. Въдворяване в общежития и установ. на ново местожит.

- 2 -

До Политбюро на ЦК на БКП 12

Предложение за лица по чл. 53 от същия закон прави криминална милиция и с заповед подписана от Министра на вътрешните работи, същите се въдворяват или установяват на ново местожителство.

От изложеното се вижда, че въдворяването и установяването на ново местожителство има подчертано административен характер.

За да се гарантира обективност и политическа оценка при въдворяване в трудово възпитателни общежития и установяване на ново местожителство и в духа на протоколно решение № 238 от 6.VII.950 година на Политбюро на БКП, предлагам, ако одобрите да приемете следното

Р Е Ш Е Н И Е:

1. Основната форма на наказателно преследване на лица извършили престъпление по законите на НРБ е даването на същите лица под съд.

Административното преследване по чл. 52 и чл. 53 от Закона за народната милиция се допуща по изключение само в случаите когато обвинителния материал е недостатъчен за подвеждане под съдебна отговорност, но съществуват многосъдни улики и убедителни за вземане на предохранителни мерки. Това преследване се става под непосредствения контрол на Политбюро на ЦК на БКП.

2. Въдворяването на лица в трудово възпитателни общежития и установяване на ново местожителство, визирани в чл.чл. 52 и 53 от Закона за народната милиция става по следния ред:

Събраните материали от околийския началник на МВР се докладват на бюрото на ОК на БКП. Приетите предложения за въдворяване се изпращат за одобрение от окръжните началници на МВР в съгласие с окръжните секретари на БКП. Така одобрените предложения се изпращат на директора на ДДС, който след вземане мнение на Главната прокуратура, ежеседнично ги докладва в Политбюро за решения.

3. Превъдворяването или предсрочно освобождаване на въдворени и отмена на установяване на ново местожителство става въз основа на поведението на лицата и съгласуваното мнение на бюрото на ОК на БКП и околийските началници на МВР, които са дали съгласие за въдворяване или установяване на ново местожителство, или по специални оперативни съображения на ДДС.

13

4. Решението на Политбюро се ~~оформя веднага~~ провежда от мини-левъдъ с заповед съгласно Закона за народната милиция.

5. Комисията за въдворяване и изселване, определена от Политбюро, престава да съществува.

М И Н И С Т Ъ Р:

ПОМ. М И Н И С Т Ъ Р:

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Стр.поверително. 60

Политбюро на Централния Комитет на Българската Комунистическа партия, след като изслуша на ___ май 1951 г.доклада на Министра на Вътрешните Работи за съществуващата практика за въдворяване на лица в Трудово-Възпитателни Общежития, организацията на охраната им и освобождаването от тях на политическите престъпници,

П О С Т А Н О В Я В А:

1. За провеждането на правилна наказателна политика е необходимо да се прекрати съществуващата практика на арестуване граждани от околийските и селски народни съвети, както и от други длъжностни лица, нямащи право на това, за изпращането им в Трудово-Възпитателни Общежития.

2. Правото за въдворяване на лица в Трудово-Възпитателни Общежития се предоставя на комисия в състав: Министра на Вътрешните работи /председател/, помощник-министрите по Държавна сигурност, Главния прокурор на Републиката, Председателя на Върховния съд и един от членовете на Централния Комитет на БКП.

3. На комисията се предоставя правото да разглежда следствените дела на престъпници, които не могат да бъдат съдени по обикновения ред поради политически причини или други държавни съображения.

4. В съгласие с пункт трети на настоящето постановление, при разглеждане следствените дела на арестуваните шпиони, терористи, диверсанти, вредители, лица, опитали се да избягат зад граница, както и преминалите нелегално през границата, дезертьори и всички категории от така наречените бивши хора: полицаи, жандармеристи, тяхните тайни агенти, провокатори, висши чиновници от бившето Министерство на Вътрешните работи, съда, прокуратурата и Дирекция на полицията, активни участници в буржуазно-фашистките партии и организации и особено опасни криминални престъпници и рецидивисти - комисията има право да въдворява същите в Трудово-Възпитателни общежития за срок от 2 до 7 години.

5. Съгласно особени решения на Правителството, комисията разглежда и утвърждава делата на категориите лица, подлежащи на изселване или преселване от градове, гранични околии и т.н.

Из архивите на ДС

6. Комисията има право да измени срока на наказанието на осъдения, който е бил изпратен на основание на нейно решение в Трудово-Възпитателно Общежитие или изселен в определен район на страната.

7. Комисията преразглежда решенията си по следствените дела само тогава, когато се представят материали от прокурора, органите на Държавна сигурност или администрацията на лагера за предсрочно освобождение на въдворения или намаление срока на наказанието му.

8. Задължава се Министра на Вътрешните работи да разработи инструкция за оформянето на следствените дела и тяхното представяне в комисията, както и за отчитането, даването и съхраняването на същите.

9. В едномесечен срок от излизането на настоящето решение Министра на Вътрешните работи да установи съответен ред в Трудово-Възпитателните общежития, обезпечаващ охраната и изолацията на политическите престъпници.

МИНИСТЕРСТВО
на
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ
№ 6
2 януари 1952 год.
СОФИЯ

До Др. МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Генерал-лейтенант ГЕОРГИ ЦАНКОВ
ТУК.-

Абсолютно забранявам да се пращат арестанти в ТВО без заповед подписана лично от мен или от упълномощения ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Незабавно да се изпращат заповеди на основата доказателствен материал за пратените в ТВО без заповеди лица

Др. пом. министри за исполнения и контрол.
Др. Л. Иванов за контрол.
3 I 52 г.

Д О К Л А Д

От Помощник-Министра на вътрешните работи
Генерал-майор Ангел Цанев

ОТНОСНО: въдворяване на лица без заповеди.

ДРУГАРЮ МИНИСТЪР,

Съгласно т.7 от Правилника за устройството на трудово-възпитателните общежития, изпращането на въдворени лица в тия общежития се извърш с мотивирана заповед, издадена от Вас, по доклад на съответните началници на отдели при Държавна Сигурност или Директора на народната милиция.

До м.май т.г. горното разпореждане, с малки изключения се е спазвало строго и в общежитията не се приемали въдворени лица, без заповеди и без кратки справки за провинението на лицето, данни за социалния му произход и положение, местожителство, рожденни дати и пр.

По време на акцията т.г. през м.м.май и юни, с цел да не се задържат лицата в арестите на милицията и Държавна Сигурност, с оглед бързото разрешаване делата на задържаните лица, Окръжните началници на МВР, Столичното управление и Държавна Сигурност изпращат в общежитията лица, без заповеди и справки. Заповедите и справките трябваше да се изготвят и изпращат допълнително в общежитията. И действително, на по-голямата част от така изпратените въдворени положението е уредено, т.е. изготвени са и са изпратени редовни заповеди за въдворяването и справки за провиненията на въдворените.

Някои служби на ДС/Ст.Загора, Пловдив и др./не спазват горните разпореждания и продължават да изпращат въдворени лица без заповеди и справки, въпреки, че сега не се намират в онова притеснено положение, при каквото се намираха през пролетта и лятото на тази година.

По причина на горното, в трудово-възпитателните общежития към 21 декември 1951 год. се намират 141 въдворени лица, без заповеди и справки.

Като Ви донасям горното другарю Министър, моля, ако Вие счетете за необходимо, да наредите следното:

Из архивите на ДС

3 26

1.Да се нареди на Окръжните началници на МВР,в най-кратък срок да представят предложение за издаване на редовни заповеди,преписи от които да се изпратят на отдел "Затвори и ТВО" за сведение.Преписите от заповедта да се придружават от кратки справки.

2.Да се нареди за в бъдеще да не се изпращат лица в трудово-възпитателните общежития,без предварително подписана заповед и изготвена справка.

На разпореждане.

ПРИЛОЖЕНИЕ:списък на лицата изпратени в общежития без заповеди.

236

ПОМОЩНИК-МИНИСТЪР:
/Генерал-майор Ангел Цанев/

Написано в 2 екз.
1 екз.на адреса
2 екз.в архивата
Изпълнител.....
ИА

П Р О Т О К О Л

№ 1

От заседанието на Комисията по въдворяване в ТВО на 1.II.1952 г.

Дневен ред:

1. Определяне реда за разглеждане материалите на въдворените лица или предложените за въдворяване.

2. Разглеждане предложенията за освобождаване или превъдворяване на въдворените в ТВО лица.

Присъствуват: членовете на комисията - Председател Министъра на вътрешните работи др. Георги Цанков, членове: Главния прокурор на Република др. Д. Георгиев, Председател на Върховния съд др. Борис Лозанов, Пом.Министрите на на вътр. работи др. Кумбилиев, др. Босв, др. Колчев, др. Калитанов и н-ка на отделение ВИ - др. Панайотов.

Председателя на комисията - Министъра на вътрешните работи др. Георги Цанков откри заседанието с кратко слово с което набеляза задачите които е натоварена да изпълни комисията, за начина по който ще трябва да процедира комисията и по формата на документите които ще се изготвят.

По въпроса за процедурата на разглеждане предложенията за въдворените лица и формата на документите се реши:

1. Възлага се на Пом.Министрите на вътр работи др. Кумбилиев и др. Калитанов и н-ка на отделение ВИ да подработят предложение за начина по който ще се разглеждат материалите и каква форма ще им се даде

Подработването на предложението да се извърши на базата на дадените указания на комисията:

а/ Да се изготвят протоколи с установчни данни за лицата и кратки мотиви за обосноваване на присъдата.

б/ След вземане решение за лицата протокола се подписва от членовете на Комисията.

в/ На въдвореното лице решението на комисията се съобщава като му се връчва препис извлечение от протокола.

г/ В съобщението имената на членовете на комисията не се пишат.

д/ На лицата за които има решение да бъдат освободени не се връчват преписи извлечения от протокола Тяхното освобождение

2

става чрез заповед на Министъра на вътр. работи.

е/ Да се изпрати заповед до окр. у-ния - МВР в духът на инструкцията на Политбюро на ЦК на БКП, като се дадат указания за изготвяне на документите при предлагане за въдворяване на лица.

ж/ При подработване проекто-решенията на комисията трябва да се взема предварително мнението на съответните окр. н-ци - МВР. когато се отраси за лица от съответните окръзи.

з/ Протокола да се пуща на предварително преглеждане и бележки от членовете на комисията.

2. След изтичане на срока определен от комисията на въдвореното лице, ако няма друго решение, лицето автоматически се освобождава. ръководството на съответното ТВО за въдворените и да изселените с срок един месец преди изтичането на срока 1 ведомствен писменно до на МВР № 3. За в бъдеще предложенията от окръзите за въдворяване трябва да се подписват само от окръжните началници МВР, обаче необходимо е да се взема предварително съгласие на секр. на окр. комитети на Партията и се уведомяват окръжните прокурори.

4. Възлага се на Пом.Министъра др. Капитанов да подработи инструкция за изселените лица.

5. За избягалите от ТВО лица се отбелязва в списъците, че са "избягали", а материалите се предават на отдел XII ДС.

По втора точка се реши:

1. Да бъдат освободени 37 въдворени лица, 9 да се освободят и изселят, 4 за нова проверка, а 6 лица се превъдворяват на 6 месеца и 1 година.

Решението е отразено в протокол № 1 на Комисията.

2. Възлага се на Министъра на вътр. работи др. Георги Цанков и Пом.Министъра др. Георги Кумбилиев да прегледат и решат въпроса за предложените 16 въдворени лица.

МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ
- ген.лейтенант:

/Г. Цанков/

СЪСТАВИЛ ПРОТОКОЛА,

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ ПРИ
КАБИНЕТА НА МИНИСТРА:

/майор Ив.Чуков/

Затвори

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ЗАПОВЕД

№ 108
16 V 52

Поради предаване земеделското стопанство "Ножарево" на Държавни земеделски стопанства и закриване на кариерата "Пиргово" Русенско,

З А П О В Я Д В А М:

1. Да се закрие затворническото общежитие "Ножарево"
2. Да се закрие затворническото общежитие "Пиргово"

Годните за тежка физическа работа затворници да се изпратят в общежитията "Димитрово" и "Димитровград, за минни работници.

Старите и болни затворници да се изпратят по затворите.

3. От предвидения административно-домакински щат на общежитието "Ножарево за 1952 година да се прехвърлят:

а/ за ТВО Белене:

ръководител на общежитие	1
машинописец	1
началник касово бюро	1
лекар	1
счетоводител	1
домакин	1
надзиратели	5

б/ за затворното общежитие Димитровград

надзиратели	3
деловодител	1
шофьор	1

в/ за затворното общежитие Димитрово

началник общежитие	1
зам.н-к по полит.част I кат.	1
старши надзиратели	2
надзиратели	4

г/ за затвора Русе

старши статистик	1

4. От предвидения административно-домакински щат на

затвора в гр.Русе за 1952 година да се прехвърлят:

а/ за затворното общежитие Димитровград

ръководител общежитие 1
старши надзирател 1
надзиратели 2

5. От предвидения милиционерски щат на общежитието Ножарево за 1952 година да се прехвърли:

а/ за ТВО Белене:

пом.ротен командир 1
взводен командир 1
отделенен командир. 5
милиционери 36

б/ за затворното общежитие Димитровград

взводен командир 1
отделенен командир 2
милиционери 30

в/ за затворното общежитие Димитрово

ротен командир 1
милиционери 10

6. От предвидения щат за милиционери за 1952 год. към охранителното отделение - Русе:

а/ за затворното общежитие Димитрово

отделенен командир 1
милиционери 20

б/ за ТВО Белене:

ротен командир 1

7. Цялото имущество на общежитието да се разпредели между общежитията Белене,Димитрово,Димитровград и др.,съобраз нуждите.

8. Да се открие затворническо общежитие за обслужван строителството в Д.Богров, като клон от Софийския затвор.

9. Да се открие затворническо общежитие за обслужван строителството на МВР край с.Дървеница, Софийско, като клон к Софийския затвор.

Изпълнението на настоящата заповед възлагам на Пом. Министрите Ангел Чанев и Димитър Капитанов.

М И Н И С Т Ъ Р -
ген.лейтенант : /Г.Цанков/

пв/пи

Недопустимо бавно работи комисията по преглеждане списъка на въдворените. Следва да се намеси решително в това отношение. В ТВО трябва да останат недоправимите заклетите врагове, явно опасните за реда и спокойствието в страната елементи, а не за щяло-нещяло да се враща в ТВО.

В Политбюро към 1.VIII.т.г. да се представи точен доклад от др. Г. Цанков за броя на въдворените, за характера на причините за въдворяването и предложение за пущане от ТВО на всички, които неправилно или без достатъчна сериозни причини се намират сега в ТВО. Въдворяването в ТВО в бъдеще да става само по решение на специалната комисия и под личната отговорност на Министъра на вътрешните работи, които в три месеца веднаж да докладва в Политбюро за решените от него въдворявания. Ние приехме правилник за въдворяването, но, изглежда не се съблюдава. Трябва да се провери.

8.VII.1952 год.

/п/ В. Червенков

Размножено в 3 екз.

Верно с оригинала

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

относно:Намиращите се в ТВО лица, причините на въдворяването им и по подработка на материалите за комисията.

От м.февруарий 1952 година до сега,Специалната комисия по ТВО освободи от ТВО 386 лица и въдвори нови 222 лица.

В настоящия момент в ТВО се намират 2.802 лица,от които 2.716 мъже и 86 жени.

Същите са изпратени в ТВО през различни времена и са с разни срокове на престояване.

В ТВО се намират:

1.от 1945 год.....	1 лице	5.от 1949 год.	289 лица
2.от 1946 год.	1 лице	6.от 1950 год.	250 лица
3.от 1947 год.	10 лица	7.от 1951 год.	1968 лица
4.от 1948 год.	25 лица	8.от 1952 год.	258 лица

По характера на причините на въдворяването,намиращите се сега в ТВО се разпределят както следва:

1/ Бивши белогвардейци,участвали в окупационния корпус в Югославия или за други прояви 5

2. Бивши полицай,вършили убийства изтезания и др.до 9.IX.944 год.,укрили се от Народния съд,неоправдано помилвани или за вражески прояви след това.....311

3. Бивши царски офицери,за престъпления до 9.IX.944 год.,укрили се от Народния съд,неоправдано помилвани или за вражеска деятелност след това..... ...181

4. Провокатори и за предателство в Партията..... 63

5. Активни ИВ.Михайловисти /ВМРО/..... 21

6. Лидери,бивши министри и други водачи на буржуазни и фашистки партии 153

28

7. Отговорни и активни Н.Петковисти и Лулчевисти: членове на върховно и окръжни ръководства, председатели на околийски ръководства, "народни" представители и др.... 977
8. Бивши водачи на легионери, ратници и други с настояща активна антинародна деиност. 109
9. Изменници на Родината, заловени на границата или в опит и подготовка за това. 87
10. Бандити, ятаци и помагачи на бандити. 246
11. Участници в нелегални иконтрареволюционни групи и организации. 187
12. Разпространители на вражески слухове и за вражеска пропаганда, разпространяване на анонимки други разни. 254
13. Чужденци, влязли нелегално в страната по неустановени причини..... 63
14. Криминални престъпници-рецидивисти, сводници и проститутки..... 148

Това групиране на намиращите се в ТВО е приблизително. В редица случаи едно и също лице може да се отнесе както към една, така и към друга категория.

На последното заседание на комисията, се констатира че подработката на материалите по въдворяването, въз основа на които трябваше да се вземе решение и определи срока за престояване в ТВО на всяко едно лице намиращо се там, не е извършена задоволително и качествено.

Във връзка с тази констатация комисията отложи разглеждането на представените проекто-протоколи и реши наново да се разгледат обектите задълбочено материалите за всеки въдворен, като същевременно се вземе мнението на окръжните управления на МВР, на всяка от съответните служби в центъра.

Изпълнение на това решение на комисията, ние, органите по подготовката, извършихме следното:

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

1. Бяха определени и командировани в всеки окърг работници от МВР.

Там на място, съвместно с окържните началници на МВР разгледаха и обсъдиха наличните материали за всяко едно намиращо се в ТВО лице и излезоха с предложение за определяне срока на въдворяването или за освобождаване. Същевременно в самото ТВО проучихме и взехме мнението на ръководството на общежитието за всяко въдворено лице и преди всичко: какво поведение има там и дали досегашното престояване е указало изправително въздействие.

След като се получиха тезипредложения и след като се взе мнението на съответните отдели в Д.С., бяха съставени и проекто протоколите за комисията.

Тези проекто-протоколи, а в редица случай и оригиналните материали бяха разгледани от членовете на комисията: пом. министрите при МВР Кумбелиев, Колчев, Боев и Капитанов. В процеса н на това разглеждане бяха освободени от комисията и споменатите по горе 386 въдворени.

2. При разглеждане на материалите констатирахме, че в редица случаи предложенията на окържните началници са надути, искат се дълги срокове за въдворяване, несъответващи на вината на отделните въдворени.

Ръководейки се от принципа, че в ТВО трябва да останат най-злостните врагове на Нар. власт и представляващи опасност за сигурноста на страната, и по указание на председателя на комисията-др. Министър на вътрешните работи, ние извършихме нова цялостна проверка на материалите за всяко лице. Повторно командировахме наши работници в окързите, повторно разгледаха материалите с окържните началници, повторно бяха в ТВО, където се получиха и лични впечатления от въдворените.

Пом. министрите от МВР, членове на комисията също повторно разгледаха и обсъдиха материалите за всяко лице.

Трябва да се отбележи, че в процеса на тази работа, не се откри нито един случай, при който български гражданин да е изпратен в ТВО невинно.

Независимо от това, обаче, значителна част от въдворените трябва да бъдат освободени, а именно тези, на които [illegible]-

30

досегашното престояване в ТВО е указало въздействие и са пока зали, че са се поправили. Следва да се освободят също и такива ца, за които наказанието е достатъчно, съответно на престъплени ето им, а също и селяните, взели участие миналата година в раз-грабване на ТКЗС, поради изменилата се обстановка на село.

Въз основа на всичко това предлагаме за намиращит се сега[illegible] лица в ТВО с неопределен от комисията срок на въ дворягане, да се реши:

1. Да се освободят 5[illegible] лица
2. Да се въдворят за 6 м. 31 лица
3. " " " за 1 год. [illegible] лица
4. " " " за 2 " [illegible] лица
5. " " " за 3 год. 3[illegible] лица
6. " " " за 4 год. [illegible] лица
7. " " " за 5 год. 2[illegible] лица
8. " " " за 6 год. 31 лица
9. " " " за 7 год. [illegible] лица

В бъдаще, независимо от това, че срока за престоява не в ТВО ще бъде определен, ще изучаваме поведението на всеки въдворен с оглед предсрочно освобождаване на поправилите се.

23.VII.1952 год.

ПОМОЩНИК МИНИСТЪР:
/генерал майор Д.Капитанов/

Из архивите на ДС

Строго поверително!

85

М. В. Р.
Архивна сигнатура
№ 1- 927
21.II 1953
София

До Началник отделение "В.И." при МВР
Т у к.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

На № 390 от 17.II.1953 год.

Не сме съгласни с начина,по който се урежда взимането на административни мерки,който начин смятаме за незаконно съобразен.

1.В закона е казано,че административни мерки се взимат срещу членовете на семейството на изменника живеещи заедно с него или са на негова издръжка,а в инструкцията се предвиждат мерки срещу близки родственици по първа линия,по съребрена до III степан и сватовство II степен/а съпругата е изпусната даже/.Това разширяване е незаконно съобразно и едва ли е политически оправдано в такъв вид.В предложението се предвиждат мерки срещу братовия син на изменника,срещу брата или сестрата на неговата съпруга и т.н.,а срещу съпругата не се предвиждат никакви мерки./Съпругата не е никаква родственица на съпруга си съгласно нашите закони/.

Много неопределено е понятието употребеното в инструкцията" живеещи под един покрив",което специално за кооперациите в София е неприложимо.Не са ясни мотивите,поради които се отменят ясните понятия "семейство" и "живеещи заедно"както е в закона с употребените в инструкцията понятия.От една страна се говори за приложението на закона,а не се казва защо се прави това голямо разширение на кръга от лица,срещу които трябва да се взимат административни мерки,мимо закона.

2.В закона се предвижда наказание срещу пълнолетните членове на семейството на изменника,които живеят заедно с него или са на издръжка от него,а именно лишаване от права по чл.28/избирател и избираем,заемане на държавна или обществена длъжност,упражняване определена професия,пенсия,лишаване от ордени и отличия и лишаване от родителски и настойнически права и с пълна или частична имуществена конфискация.Това наказание може да бъде наложено само от съда с влязла в законна сила присъда.В инструкцията не се предвижда нищо по тези наказания.Трябва следователно да се води следствие и с обвинително заключение да се внесе в съда.Основния въпрос подлежащ на доказване и по който съда ще трябва да се произнесе е дали лицето е член на семейството на изменника и дали живее с него заедно или дали е на издръжка от него.Щом като съда ще решава този въпрос,няма нужда да го решава специалната комисия.Тя

86

имайки предвид присъдата на съда и други данни относно политическия лик на лицето ще определи само размера на административната мярка и нейния вид.

3.Не се дава никаква възможност за усмотрението на органите на МВР да прави подбор на лицата срещу които ще се вземат административни мерки или по вида и размера на тези мерки.Това смятаме е важно и трябва да се предвиди.

4.Не се предвиждат никакви мерки,които да охраняват държавните интереси по предвидената конфискация,като опис,оценка, предаване на съхранение и т.н.

5.Постановката в инструкцията е само за случаите,когатс изменника е заловен на границата или при подготовката .В т.1 пък се казва,че задачата е да се улесни борбата с изпращаните диверсанти,шпиони и убийци,рекрутирани измежду изменниците на родината Въпреки това положение не се предвижда,какво трябва да се прави срещу тези изменници на родината,които са успяли да избягат,без да бъдат заловени.

Също така не се казва нищо,какви мерки трябва да се вземат срещу тези изменници на родината,които сега се намират извън страната,членовете на семейството,на които не попадат под действието на закона,защото изменението му няма обратна сила.

6.Има и други по-дребни неясноти,неточности и грешки в проектоинструкцията.

При това положение инструкцията смятаме,че трябва да се преработи основно и след това отново да се предложи на съответните подделения на МВР да си кажат мнението.

За НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I ДС:
майор - Г.Бенев

Написано в 2 екз.
1 - адресанта
1 - дело
Изпъл.Р.Миларов
ЦК/

Из архивите на ДС

Строго Поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

64

И Н С Т Р У К Ц И Я

По приложението на Наказателно-административните мерки срещу изменниците на Родината и членовете на тяхните семейства.

I.ОБЩИ ВЪПРОСИ:

1.С чл.чл.72-а и 72-б от Наказателния закон са въведени най-строги наказания за изменниците на родината и са предвидени административни мерки срещу членовете на тяхните семейства.

Приложението на Наказателно-административните мерки срещу изменниците на Родината и членовете на тяхните семейства е от извънредно важно значение за охраната на държавната сигурност и борбата срещу диверсантите,шпионите и убийците,рекутрирани от средата на изменниците и прехвърлени през нашите граници.

2.Изменник на Родината съгл.чл.72-а от Н.З. се счита всеки български гражданин,който без разрешение на надлежните органи на властта,по какъвто и да е начин напустне пределите на страната,както и български гражданин,включително и военно лице,напустнал пределите на страната с разрешение на надлежните органи на властта,който не не се завърне след изтичане на определения му за пребиваване зад граница срок.

За изменник на Родината се счита и всеки,който се е приготовлявал или е направил опит да извърши измяна.

65

3.Изменниците на Родината,съучастниците им,както и тяхните близки родственици,които са знаели за готвеното престъпление,но не са съобщили своевременно на органите на власта се предават на съд на общо основание за наказание по закона.

4.Срещу членовете от семейството на изменника, ако са живеели заедно с изменника по време на извършване на престъплението или са били на негова издръжка,се вземат следните мерки:

а/ Срещу пълнолетните се произвежда следствие заедно с следствието срещу изменника и се предават на съд за да бъдат лишени от права по чл.28 от Н.З.и постановяване конфискация на имуществото им.Освен това същите се настаняват в ТВО или се въдворяват на ново местожителство.

б/ Непълнолетните от 14 до 16 годишна възраст се настаняват в трудова школа за усвояване на професии на държавни разноски,ако няма кой да се грижи за тях.

в/ Малолетните от 7 до 14 години се настаняват в училище за завършване на 7-ми клас,след което се прехвърлят в трудовата школа за усвояване на професия,ако няма кой да се грижи за тях.

г/ Децата до 7 годишна възраст,неизлечимо болните и престарелите близки родственици на изменника,ако живеят в западната и южна гранична зона или в градовете София, Сталин,Бургас и Пловдив,се изселват от тези места и се заселват на нови местожителства.В такива случаи трудоспособните лица не се въдворяват в ТВО,а се преселват съвместно с малолетните,за да се грижат за тях.Срещу тази категория лица административните мерки по т."а","б",и "в" се вземат тогава, когато това е възможно и целесъобразно.

II.ПОРЯДЪК ЗА ОФОРМЯВАНЕ И РЕШЕНИЕ ДЕЛАТА НА ИЗМЕННИЦИТЕ И ЧЛЕНОВЕТЕ НА ТЯХНИТЕ СЕМЕЙСТВА.

5.При всеки случай на установена измяна на Родината,следствените органи на ДС незабавно провеждат следствие,

Из архивите на ДС
249

Из архивите на ДС

ръководейки се при това от установения порядък в "Инструкцията за следствената работа на ДС" утвърдена с заповед на МВР №-С-211 от 26.IX.1952 година.

Следствието започва с арест на всички членове от семейството на изменника,навършили 16 год.възраст,живущи заедно с него.

Арестите се утвърждават от окръжния началник на МВР,за което той донася в Министерството.

Следствието трябва да се приключва в 2-3 дни. С него се изяснява и документира освен факта за измяната,още: кои са близките родственици на изменника,кои са живеели при него,всички установачни данни за същите,за техните деца и имотното им състояние.

6.Следственото дело срещу изменника и неговото семейство се предава на прокурора за даване в съд на изменника и за конфискация на неговото и това на членовете на семейството му имущества,и за лишаване от права пълнолетните членове от това семейство.

7.За всеки член от семейството на изменника, включително и децата,се съставя отделна справка,която да съдържа:

а/ име,бащино,фамилия.

б/ дата на раждане,месторождение,местожителство.

в/ семейно положение,социално положение,професия.

г/гражданство и народност.

д/ образование

е/ политическа принадлежност

ж/ имотно състояние

з/ здравословно състояние

и/ родствена връзка с изменника

к/ живял ли е заедно с изменника,или намирал ли се е на негова издържка по време извършване на престъплението.

В края на справката се обяснява с какво са документирани тези данни/справка от Нар.съвет,медицинско свидетелство,разпити и пр./

250

67

Справката се изготвя и подписва от следователя и преподписва от Началника на МВР.

8.За всички членове от семейството на изменника се образува специално общо дело.В това дело влизат всички справки по т.7 от тази инструкция,документацията към всяка справка и заверен препис от обвинителното заключение по следственото дело срещу изменника и неговите близки.

9.Така оформеното дело на близките родственици на изменника,подшито и описано,се изпраща на Специалната комисия при МВР,чрез отделение "ВИ" при ДС.

Делото се препраща с предложение за мерките, които следва да се вземат към отделни лица,съгласно т.4 от тази инструкция.

10.Предложението се изготвя след най щателно изучаване на материалите,събрани със следствието.Не се допускат никакви грешки и неточности,както в имената,така и в другите данни за лицата.В предложението трябва обезателно да се каже каква мярка се предлага за всеко лице по отделно: ТВО,трудова школа,училище или изселване.Предложението се съгласува устно с първия секретар на Околииския или Окръжен комитет на БКП и се подписва и подпечатва от окръжния началник на М.В.Р.

11.Специалната комисия при МВР,по доклад на "ВИ" решава делото,като отразява своето решение в протокол.В решението се определя мярката за всяко лице,срока на тази административна мярка,а също така кой,къде и кога ще се изпълни решението.

12.Присъдите на съдилищата срещу изменниците на родината и лицата,включително и близките им,съучастници в престъплението,се изпълняват от затворите по установения за това порядък.

13.Решенията на Специалната комисия за въдворяване в ТВО на работоспособните близки родственици на изменника се изпълняват от трудово-възпитателните общежития на МВР.За тази цел,когато окръжния началник на МВР получи решението на комисията,под коновой праща лицата в ТВО.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

252

68

14.Решенията на Специалната комисия за настаняване в училище на деца от 7 до 14 годишна възраст се изпълняват от специалното училище на Министерството на Народната Просвета.

След като окръжния началник на МВР получи решението на Специалната комисия,нарежда детето да бъде отведено в училището от органите на Милицията със съдействието на местния Народен съвет.Детето трябва да се придружава от свой близък или такъв от Народния съвет.

Категорично се забранява такива деца да се отвеждат като арестанти.

Специалното училище на МНП работи и се ръководи по правилник,утвърден от Министъра на Народната Просвета.

15.Решенията на комисията за настаняване на непълнолетните от 14 до 16 годишна възраст в трудова школа,се изпълняват от трудовите училища на Главно управление на Трудови резерви.

Окръжния началник на МВР,след като получи решението със съдействието на местния Народен съвет,нарежда непълнолетния да се отведе в школата.

16.Решенията на комисията за заселване на друго местожителство близките родственици на изменниците на Родината се изпълняват от Околийските управления на МВР,където става заселването,и се заключава в наблюдение и спазване на установения ограничителен режим.

III.ОТЧЕТНОСТ:

17.Решенията на специалната комисия при МВР,както и за движението на лицата,предмет на тези решения,се държи най строга и точна отчетност.

18.Решените от Специалната комисия дела се предават в "ВИ" под опис на отдел "Архив и картотека" за съхранение и използване от оперативните служби на МВР.

19.Всяко решение на комисията се пише в три екземпляра - единия в делото,втория в окръжното управление, направило предложението и третия за изпълнителя:ТВО,трудова -

69

та школа,училището или околииското управление на МВР при изселване.

20.В ТВО за всяко въдворено лице се завежда лично досие,в което се отбелязват поведението,трудовата дейност и промените за въдворения.

21. В трудовата школа и специалното училище се завеждат за всеки ученик школник кадрово дело.В него се отразяват успеха,поведението,трудовата дейност и всички настъпващи промени в периода на учението.

22.ТВО и трудовата школа,а също така и МНП,са длъжни незабавно да съобщават на "ВИ" за всички настъпили промени,а на всяко тримесечие да докладват на МВР за състоянието на лицата.

23. Във "ВИ" се създава картотека за всички лица,за които има решения на Специалната комисия.В картотеката се нанасят всички промени и се държи точна сметка за движението на лицата.

24.Разпорежданията на тази инструкция се прилагат срещу изменниците на Родината и тяхните близки извършили това престъпление след 13.II.1953 година.

— " —

За бележка: Мин. на Нар. просвета и Гл. управление на Пр. резерви додаха своето съгласие.

1.8

По доклада на другарите Г.Дамянов и Г.Цанков
за тазгодишните помилвания.

Към мотивировката:

да се дадат частични и пълни помилвания не само поради вече станала , в известна смисъл, традиция да се дават такива помилвания във връзка с празника 9-ти Септември,а и защото някои присъди са дадени,така да се каже,завишени,седят хора по затворите с години за дребни престъпления.В затворите трябва да останат осъдените за големи престъпления срещу Родината и реда в страната.

Относно рамките на помилванията:

към т.3 - да не се прави изключение и за кулаците.

По реда на подготовката на предложенията за помилванията:

нужно е една комисия на Президиума на Народното събрание да прегледа предложенията; тази комисия трябва да разполага с данните за броя на затворниците,за тяхните присъди и да прецени правилността на предложенията,както и правилността да не бъдат предложени за помилване останалите затворници.За такава комисия предлагам: др.др.Г.Дамянов /М. Ничев/, М.Нейчев, Г.Цанков /Г.Кумбилиев/.

Същата комисия следва да прегледа и състава на затворените в ТВО.моето мнение е ,че ТВО трябва да бъде разтоварено от голяма част на намиращите се в тях.Там трябва за сега да останат само действително опасните за обществения ред хора.Какво е конституционното основание за задържане в ТВО? Моля др.Минчо Нейчев да доложи въпроса в Политбюро,за да го разгледаме. В страната ни трябва да има пълен конституционен ред. Не могат да лежат в затвора хора неосъдени. Да разгледаме и решим този въпрос в ЦК, а за сега да бъде направен преглед на намиращите се в ТВО арестувани и пустнем от тях всички,за които намерим,че можем да сторим това, без особен риск за обществения ред.

Може да не се чака непременно деня на 9-ти Септември. Може и даже е по- целесъобразно да се действува не изведнаж, а последователно и до 9-ти Септември да се свърши с помилванията,без да се вдига много шум. В навечерието на 9-ти Септември т.г. ще обявим кого сме пустнали на свобода. А сега, например, може да се пустнат от всички затвори тези,които ние ще помилваме,като осъдени - малолетни, по непредаване на доставките. А за другите случаи - да се вземат затворите поотделно - разгледали за един затвор - дали помилване, и т.н.Цялата работа щебъде свършена за два месеца.

/п/ В.Червенков

24.юни 1953 година.

Из архивите на ДС

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО!
КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА Н. Р. БЪЛГАРИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ: Закриване някои затвори, ТВО и уреждане положението на разселените лица.

№ С-233 София, 19 IX 1952 год.

Във връзка с решението на правителството на Народна република България за закриване на затворите в Благоевград, Гоце Делчев, Лом, Видин, Търново, Разград, Силистра, Хасково, Кърджали, Русе, Коларовград, на ТВО в с.Белене, Свищовско и отменяване на изселническия режим на изселените лица,

З А П О В Я Д В А М:

1. Да се закрият затворите в градовете: Благоевград, Гоце Делчев, Лом, Видин, Търново, Разград, Силистра, Хасково, Кърджали, Русе и Коларовград.

Задължавам Помощник министъра Н.Цачев до 20 септември т.г. да внесе предложение за разместването на затворниците от посочените затвори в останалите затвори, както и по-нататъшното положение на сградите и инвентара на затворите.

Помощник министъра Стоян Гюров да уреди положението на служителите при закриваните затвори, като към уволнение на някои от тях се прибегне само по собствено желание, при нежелание за преназначение или по други сериозни причини.

2. Да се закрие единственото в страната трудово- възпитателно общежитие в с.Белене. В бъдеще въдворяване, както бе практиката до сега няма да се извършва, и всички провинили се вражески и други престъпни елементи трябва да се предават на съответните съдебни органи и наказват съгласно законите в нашата страна.

Размножено 1 екз по оп № 3795/93 г.

Началника на I-ви отдел ДС и началника на III-то управление ДС, в 10 дневен срок да представят план с мероприятия за разследване на останалите неосвободени лица от ТВО-Белене, след което да бъдат предадени на съдебните органи.

3. Директора на Народната милиция и началника на Столичното управление на МВР да вземат незабавно мерки и да не се допуска освободените от ТВО злостни криминални престъпници да живеят в София, независимо от това дали преди въдворяването им са били софийски жители.

4. ~~Да се~~ Вдигнат се изселническия режим на всички разселени лица в страната. Възстановяване жителството на изселените лица от София, Пловдив, Сталин, Бургас, Благоевград и граничните зони по южната и западната граници ще става по изключение и то само с мое разрешение, след добре мотивирано предложение.

Разселените семейства или членове от тях могат да се заселват безпрепятствено където желаят, с изключение посочените по-горе градове и гранични райони, ~~Същите могат да се движат свободно из страната както всички граждани, като при напускане сегашното си местожителство уведомят съответното окръжно или околийско управление, къде ще отиват, след което окръжните началници МВР да уведомят съответните окръжни началници МВР, където са се отправили изселените, за да ги имат предвид в своята работа.~~

Задължавам окръжните и околийски началници на МВР до 15 октомври 1953 година да доведат до знанието на всички разселени лица точка 4 от настоящата ми заповед.

5. В бъдеще при доказана нужда или в изпълнение на съответния закон изселването на лица от постоянните им местожителства ще става само по решение на съда

Задължавам началника на Столичното управление на МВР и окръжните началници на МВР до края на м.октомври до докладват за резултатите от изпълнение настоящата ми заповед.

Настоящата заповед отменя окръжно № 774 от 17.IV.1951г. заповед № 13606_П от 1.VIII.1951 година и заповед № 35 от 16.II. 1952 година на МВР.

МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ-
-генерал-лейтенант:
/п.Цанков/

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
Т у к

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от ГЕОРГИ ЦАНКОВ – Министър на вътрешните работи.

ДРУГАРИ,

В изпълнение на решението на Политбюро, на 5 ноември т.г. бяха задържани общо в цялата страна 564 души, от които само по линия на Държавна сигурност 374 души, а по линия на милицията – 190 души.

От задържаните по линия на Държавна сигурност 115 са дейци на бившата земеделска опозиция, 42 са бивши царски офицери, 15 бивши полицаи, 33 бивши фашистки управници и капиталисти, 15 бивши дейци на буржоазни партии, 8 анархисти, от духовенствата и сектите – 10, кулаци – 11, легионери – 29, ратници, бранници, отецпаисиевци и от други бивши фашистки организации и антинародни елементи –96.

Задържаните лица по линия на милицията са предимно опасни криминални престъпници – крадци, рецидивисти, убийци и др.

При арестите от някои от арестуваните бяха изземи материали и документи, които потвърждават вражеската и антинародна дейност на същите. Така, у бившият полицейски групов началник ПЕТЪР ЖИВКОВ, близък на бившия министър ХРИСТО СТОЯНОВ, беше намерен доклад, писан от същия, когото е имал намерение да изнесе на конференция пред опозиционери, каквато не се е състояла.

В квартирата на АСЕН КОНСТАНТИНОВ, бивш деятел на БЗНС/о/ бяха намерени различни печати – на прокуратурата, ОГНС, военната болница и др., както и служебни карти от БДЖ, служебна карта, че работи в Министерство на земеделието /което не е верно/, клещи за пломбиране на вагони и пр.

При обиска в бившият царски флотски адмирал ВАРИКЛЕЧКОВ от гр.Варна, бяха намерени един пистолет с патрони, портрет на царското семейство и брошури с фашистко съдържание.

У бившият активен деец на сектата на устабашевщите - АТАНАС СТОЙКОВ, бяха намерени множество данни за движението на ешелони по ж.п.транспорт.

У бивш деец на земеделската опозиция в с.Долна Диканя, Радомирско, беше намерена карабина, приспособена за бой от близо.

При обиска в бившият царски офицер ГУДЖЕВ са немерени два паспорта на чужди имена, а на свое име паспорт не е имал.

У други арестувани бяха намерени: голям брой фашистка и антинародна литература, някои извадки от наши стопански планове, дневници с вражески изказвания и вражески цитати и др.

В домът на СТРАХИЛ ДИМИТРОВ ГИЧЕВ бяха намерени позиви с лика на баща му, от тези, пуснати с вражески самолети.

В Хасково при обиска на един от задържаните бе намерена ръчна граната.

При обиска на двама от задържаните бяха намерени противозаконно държани 200 долари, 2,160 динари, фракове и др.

Задържането беше проведено при пълен ред, проявена бдителност и висок боеви дух на целия личен състав на органите на ДС и НМ, които взеха участие в нея.

Общо взето арестуваните не оказаха съпротива. Бившият народен представител от опозицията АТАНАС ЛЕПИНСКИ в София отказа да отвори жилището си, което наложи да се проникне у него чрез взлом. Също така прояви известна съпротива бившият групов началник от полицията ПЕТЪР ЖИВКОВ.

Първите резултати от следствието потвърдиха някои от получените преди задържането им данни за вражески дейност от някои от арестуваните.

Така, бившият банковист д-р НАЙДЕН НАЙДЕНОВ е правил опити да обедини около себе си опозиционери, бивши дейци на буржоазните партии и други фашисти. Той е действувал в контакт с ХРИСТО СТОЯНОВ, а последния от своя страна е възлагал на бившия групов началник от полицията ПЕТЪР ЖИВКОВ да събере около себе си някои бивши полицаи,

на които са разчитали да се опрат при контрареволюционни действия. Д-р НАЙДЕН НАЙДЕНОВ от своя страна е поддържал връзки и е информирал някои бивши висши царски офицери, като о.з.генерал СОЛАРОВ.

Потвърдиха се също така съществуващите данни за оформила се група от бивши капиталисти – на брой около 70 човека, които са се събирали в някои ресторанти в Столицата. Сега се установи, че те организирано си разпределили помежду кой какви чужди радиостанции да слуша и на общи сбирки да се информират и подготвят за участие при усложнена вътрешна обстановка за действия на страната на метежници. Същите са били във връзка с някои представители от ръководствата на бившите демократи, лулчевисти и др.

На всички арестувани се провежда следствие.

След проведените арести враговете са стреснати и са се свили. Бяха отбелязани вече изказвания, че народната власт е здрава власт, че е по-добре да си стоят мирни, изказват съжаление, че поразвързали езиците си и сега можело да пострадат и други.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ: /п/ Г.Цанков
8.XI.1956г.

Верно,

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ-

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА НАДЗОРНО СТРОЕВИЯ ПЕРСОНАЛ ПРИ ПОДЕЛЕНИЕ 0789 - МВР.

Правата и задълженията на надзорно строевия персонал се опре лят преди всичко от правилника и инструкцията за вътрешния ред на въ ворените,от устава на НМ.Съгласно правилника и указанията на ръковод вото на министерството на вътрешните работи,основната задача,която стои пред нас,пред надзорностраевия персонал в трудововъзпитателното общежитие е превъзпитанието на въдворените по пътя на създаване в на здрави трудови навици и любов към труда,обществуния ред и дисципл ната.Трудът в общежитието се явява не само като основно средство за въ танието,но е задължително за всички въдворени.

Цялата наша политико просветна и възпитателна работа,което веждаме сред въдворените е подчинена до голяма степен на трудово възп тателната задача,да ги ограмотим общо и политически,да ги приучим да уважават и спазват обществения ред.

Ако изходим от член 21 от НЗ,който гласи,че наказателната о говорност е лична и наказанието се налага въз основа на съществуващи акони с цел: 1.Да се обезвредят враговете на народа,2.да се отнеме можноста на деяца да върши друго престъпление,3.да се поправи и пре пита той към спазване на правилата на социалистическото общежитие и да се въздействува възпитателно върху другите членове на обществото, ще добием ясна представа за задачите на наказателното право на нашат народно демократична страна.

Вследствие на бързото развитие на нашата страна по пътя на с циализма с ускорени темпове,икономическото развитие изпреварва общес ното съзнание.Известни класови враждебни декласирани неустойчиви еле менти в нашата страна,рушители на обществения ред,подхранвани от про ловутата "западна демокрация",трябваше да бъдат настанени в трудово възпитателното общежитие.Под ръководството на чуждото разузнаване из вършиха събитията в Берлин,Познан и Унгария.Събитията в Унгария през 1956 год.най нагледно показаха кръвната връска,която съществува межд политическите врагове на трудещите се и най различните криминални и стопанск. престъпници които ръка за ръка макар и под най различни фо ми се борят срещу народната власт,срещу социализма.

Нашата партия изхождайки от опита няма да допусне подобни пр

Из архивите на ДС

2

проявления.Репресивните мерки които се вземат и ще се вземат срещу такива елементи ще накара мнозина от ония които са засегнати от мероприятията на народната власт и живеят с илюзията за реставрация,да се откажат о от своите намерения,а рушителите на реда ще се приучат да го уважават.

Народната власт е силна власт,защото се оглавява от комунистическата партия,която здраво е сплотила около себе си народните маси и успешно строи новия живот,ежедневно се подобрява материалното и културно благосъстояние на народа и никоя сила не ще бъде в състояние да я отклони от този път.Голямото доверие което народната власт и партията са ни гласували на служителите от поделението ни е най голямото право на надзорния персонал с което е дадено възможноста да работим с престъпниците,на рушителите на обществения ред на социалистическата законност,да работим с класововръждебните и неустойчиви елементи.Такова право не на всякиго се дава не на всякиго може да се окаже доверие да работи с такива.Ето защо трябва да се вменява като дълг в съзнанието на всеки служител,че даденото от партията доверие е въпрос на чест и дълг със което не бива в никой случай и обстоятелства да се злоупотребява /каквито за съжеление е имало при нас/ са несъвместими с разбиранията и правилното провеждане на партийната и правителствена политика.

Правата и задълженията на надзорния персонал не могат да се изброят в един хронологически ред от край до край.Ние в това отношение ще се ръководим от правилника,инструкцията и указанията на министерството на вътрешните работи.В зависимост от длъжноста и службата всеки си има свои права и задължения.Чували сме отделни изрази от някои надзиратели какво че задължения имат безоройно много,а права нямат никакви.Това разбира се не почива на никаква истина.Такива настроения са ставали по повод на това че отделни провинения на въдворените дошли в резолтат на нецеле съобразни действия от страна на нашите надзиратели,са накърнили неговот служебно честолюбие и не може правилно и бързо да се ориентира като са склонни да смятат че единствено разрешение на въпроса е в нанасянето на побой.Ние в нашата дейност се ръководим и трябва да се ръководим от законните положения на народнодемократичната власт.Всяко нарушение на законите се преследва и е наказуемо.Достатъчни са правата и законните средства които са в състояние да обуздаят най лошите престъпни елементи, които трябва да почувствуват желязният юмрук на народната власт.За това е нужно преди всичко да се разучи и прилага на дело своите права и задължения,да прилагат творчески даваните му указания,доброто и безупречно нос

262

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 07.08.2014г. Секретар:

не на службата на надзорно строевия персонал е от голямо значение за реда и дисциплината всред въдворените, за своевременното и качес вено изпълнение на нормите и поставените им задачи. От това право т бва всеки да се възползува, да иззисква за реда, за работата, да пров рява лично колко и каква работа ~~xxx~~ извършват, да им дава и разпред ля работата, да предлага да бъдат наказвани, да опознава хората, да и чава техните прояви - добри и лоши, техния характер и настъпили про ни в процеса на престоя им тук.. Всичко това може да реши съдбата н въдворения - дали трябва да остане за по дълго време или трябва в скоро време да бъде освободен. Та нима това е мълък въпрос, малко пр во да зависи от нас съдбата на хората по отношение на тяхното осво ждаване от нашата дейност, от нашата работа с тях.

Лично старши надзирателя по доклад на надзирателя има пр во да накаже провинилият се с: бележка, мъмрене и оединяване до 24 ч са. Никой няма право да се разпорежда със съдбата на въдворения, да п превишава своите права и използва служебното си положение. В това о ношения могат да се преведат примери с който се га с въдворена, който открадна пари от лавката на въдво ните, за нанесените побоища от страна на някои от охраната и надзор персонал, които бяха наказани а други уволнени. Такива права никому н са дадени и няма да се дадат. За такива прояви наказват и съдят. Те с в разрез с моралния облик на служителя от МВР.

Надзорния персонал като служители на МВР трябва да пази и високо държи авторитета на службата. В негово лице като униформ мен служител, въдворените виждат преставителя на народната власт, а на та власт е народна и авторитетна власт.. Ето защо при изпълнение на с жебните обязаности, трябва нименуемо да се изхожда от тази постановка да се пази чистотата и авторитета на МВР и народната власт.

Дежурния старши надзирател, дежурния надзирател, както и т които придружават или охраняват въдворените ~~xx xxxxxx~~ по работните обекти са длъжни да изпълняват всички изисквания на правилниците съо разно условията.

Задълженията на надзорния персонал са в зависимост от изпълнението на възложените им задачи, в зависимост от това в какъв се тор работят и какви задачи изпълняват.

Из архивите на ДС

Когато надзирателя или старши надзирателя е на пост или слу
ба е длъжен да стои неотклонно на поста си и да изпълнява добросъ-
вестно възложените му задачи,да знае във всеки момент кой на къде е
и какво работи,да е стегнат и спратнат.

Дежурният старши надзирател,който е най близкият и пряк нача
ник на своите подчинени отговаря за тяхната подготовка,служебни за
жения и длъжен да инструктирва надзирателите във връска с работата
през неговото дежурство,да знае всеки надзирател къде се намира и
во работи,да приема под брой въдворените,да сверява сведенията от
верката с книгата за движението,да изпраща своевременно за делегаци
да прави сутрешна и вечерна проверка.Трябва да се отбележе че не в
наги са правени както на първи така и на втори качествени проверки,
Не се инструктирва добре надзорния персонал относно предстоящите
дачи.Поради естеството на работата на първи обект и съществуващото
голямо движение не се контролирват влизащите по работа в обекта въ
ворени или затворници.Това дава възможност да се влиза от всеиго.
ка например без да бъде уведомен началника на поделение заедно с цв
ния лавкажия влиза ветеринарния лекар които са имали пропуск но да
отидат до лавката.Тъй като сиренето което трябва да бъде прегледано
от лекаря се намира във съседство с карцера където е имало хора,са
ли допуснати горните двама без съответното разрешение за това.Не се
правят внезапни периодически проверки на отделни въдворени работил
и манипулирали с продукти и зеленчуци.

Дежурният старши надзирател е длъжен да се изпратят н
работа всички годни въдворени,да държи за чистотата в обекта,да про
нтролирва приготовляването на храната и своевременното и и зпращане
по работните обекти.Ние нямаме основание да взискаме от въдворените
когато не им осигуряваме храна и вода или правим това с голями закъ
нения.Такива пропуски са допускани не веднаж както на първи така и
втори обект.Това оказва лошо отражение в работата.Дежурните в такъв
случай дават най различни "обективни" причини които не са обосноват
ни.Често пъти тези причини се изразяват в неупражняване н
контрол и неуточняване работните групи къде са на работа.

Дежурният старши е длъжен да осигурява щателни проверки
при раздаването на колети,посрещането и изпращането на въдворени по
делегация,освободени или новодошли.

Препис

НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕЗИДИУМ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Президиумът на Народното събрание въз основа на чл.35, точка 5 от Конституцията на Народна република България и чл.5, буква "а" от Закона за Президиума на Народното събрание издава следния

У К А З

за някои права на Народната милиция

Параграф единствен. При особено важни случаи спрямо лица, осъждани за престъпления срещу Народната република или такива, които с оглед на миналите и сегашните си антинародни прояви могат да представляват опасност за обществения ред, спрямо рецидивисти, осъждани за престъпления против обществената и личната собственост за разврат, подправка на документи и парични знаци, за насилие спрямо органи на властта или за хулиганство, както и спрямо лица, които нямат постоянно местожителство, съзнателно отбягват да се занимават с обществено-полезен труд или систематически скитат из страната, Народната милиция с разрешение на министъра на вътрешнит работи и с писменно съгласие на Главния прокурор на Републиката, може да взема следнитэ мерки:

а/ принудително установяване на друго местожителство - за определен срок или за постоянно;

б/ забраняване за напускане на местожителството за определе срок;

в/ настаняване за определен срок в трудово-възпитателни общежития, ръководени от Министерството на вътрешните работи под

Из архивите на ДС

надзора на Прокуратурата.

Срокът за престоя в трудово-възпитателното общежитие се определя от министъра на вътрешните работи и Главния прокурор.

ЗАБЕЛЕЖКА: Редът в трудово-възпитателните общежития се урежда с правилник, изработен от министъра на вътрешните работи, съвместно с Главния прокурор на Републиката и утвърден от Министерския съвет.

Изпълнението на настоящия указ се възлага на министъра на вътрешните работи.

Издаден в София на 4 декември 1956 г. под № 468 и подпечатан с държавния печат.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРЕЗИДИУМА
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ: /п/ Г.Дамянов

СЕКРЕТАР НА ПРЕЗИДИУМА
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ: /п/ М.Минчев

Вярно с оригинала
НАЧАЛНИК НА КАНЦЕЛАРИЯТА:

Сверил:

Затвори

Строго секретна-

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ 312

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ЗАПОВЕД

№ 182

София, 22 · XII 1956 година

ОТНОСНО: изпълнение на
постановление № 451
на Министерския съвет

В изпълнение на алинея втора от точка първа на 451 Министерско постановление от 3 XII 1956 година,

З А П О В Я Д В А М:

1. Да се устрои ТРУДОВО ВЪЗПИТАТЕЛНО ОБЩЕЖИТИЕ за въдворени в района и сградата на II-ри обект - остров Белене - за мъжете и в сградите на остров "Щурчето" - за жените.

2. Да се обзаведат трудово-възпитателните общежития - II-ри обект и "Щурчето" с домакински, станен и постелочен инвентар за около 2.000 души от домакинския, станен и постелочен инвентар на затворническото общежитие - Белене.

3. Да се определят районите на затворническото общежитие и Трудово-възпитателното общежитие.

4. Да се определят помещения за администрацията за ТВО - Белене.

5. Да се определи начина на риболова, сенокоса и прибирането на сеното от земеделското стопанство в района на Трудово-възпитателното общежитие.

6. Да се уредят взаимоотношенията между затворническото общежитие, Трудово-възпитателното общежитие, Народната милиция, Вътрешни и Гранични войски, като се изготви съгласуван план, относно: охраната, пропускателната система, движението в територията на отделните общежития, охранителните периметри и зони, местата и начина за провеждане на водопоя за добитъка, залесителните мероприятия, ползуването на столовете.

Из архивите на ДС

313

7. За изпълнение на посочените по-горе задачи НАЗНАЧАВАМ комисия в състав: председател - полковник ГЕОРГИ АРГИРОВ - Окръжен началник МВР Плевен и членове - подполковник ПЕТЪР ВАРКОВ - зам.началник отдел "Затвори" МВР, майор ДОБРИ ЛЕВИЧАРОВ - Зам. началник у-ние Снабдително МВР, подполковник ГЕЧЕВСКИ - от Войските на МВР, старши лейт. ДЕЛЧО ЧАКЪРОВ - зам.началник отделение ВИ-МВР, подполковник ДОЧО КОЛЕВ - началник з.о. Белене и полковник ГЕОРГИ КУМАНОВ - началник на ТВО - Белене.

До 28 декември 1956 година комисията да представи предложение по поставените задачи за утвърждение.

Препис от настоящата заповед да се изпрати на отдел "Затвори", отделение ВИ, Снабдително у-ние МВР, Окръжно у-ние МВР Плевен, Началника на Войските при МВР, началника на з.о. Белене и началника на ТВО Белене, за сведение и изпълнение.

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР МВР -
генерал-майор:

РАЗМНОЖЕНО В 1 екз.
По бр. № 238/19.01.10
л. 312; 313;

Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ:
ОКРЪЖЕН НАЧАЛНИК МВР
Полковник: [redacted]
22 XII.56г. Плевен

И Н С Т Р У К Ц И Я

По пропускателния режим и режимните мероприятия на Трудово възпитателното общежитие и затвора в с. Белене, Свищовско.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. За контрола по влизането и излизането на лица и превозни средства в района на Трудово възпитателното общежитие и затвора, както и на о-в "ПЕРСИН" се организира контролно-пропускателна служба.

2. Назначението на контролно-пропускателната служба е да осъществи строг контрол и порядък по отношение допускането на лица и превозни средства към и от о-в " ПЕРСИН" и не се допусне влизането и излизането на лица, които нямат право да посещават ТВО, затвора и обектите на о-в "ПЕРСИН".

3. Контролно-пропускателната служба има задача да не допусне контакт на затворници с въдворени и др. неслужебни лица в района на ТВО и затвора, както и застояването на граждани и др. лица в и в близост на района.

4. Пропускането на лица и превозни средства се извършва срещу установени образци пропуски. Същите се променят и заверяват по реда установен в настоящата инструкция.

5. Ръководството и контрола на пропускателната служба за ТВО, затвора и о-в "ПЕРСИН" се осъществява от Н-ка на ТВО, а тая на 1-ви, 2-ри и 5-ти обекти от съответните началници на обекти.

II. ОРГАНИЗАЦИЯ И ЗАДАЧИ НА КОНТРОЛНО-ПРОПУСКАТЕЛНАТА СЛУЖБА.

За осъществяването на контролно- пропускателната система се учредява денонощен наряд- контролно-пропускателен пункт /КПП /, както следва:

За района на ТВО и затвора от личния състав на народната милиция предназначени за вътрешната охрана, състав: 7 мл. сержанти и

Из архивите на ДС

един сержант / к-р отделение/.

За обектите 1-ви, 2-ри и 5-ти от надворно-строевия състав, за денонощия по трима надзиратели, които се сменят по реда установен от Н-ка на обекта.

7. За влизане и излизане на острова през канала се определят два коридора, първия срещу администрацията на ТВО и затвора, а втория 700 м. източно от гарнизон № 1 на ВВ срещу о-в "Предела". Коридорите се обозначават.

8. За контрола по преминаването на моста / коридор № 1/ се учредява денонощен контролно-пропускателен пост от надворно-строевия състав на затвора, който се разполага на левия бряг от ръкава на р.Дунав на 80-100 м. източно от монтажната работилница.

9. При наводнение и необходимост за преминаване от коридор № 2 се учредява временен дневен контролно-пропускателен пост от надворно-строевия състав на ТВО, който се разполага на левия бряг от ръкава на р.Дунав.

10. При належаща нужда/ наводнение, евакуация и др./могат да се установят допълнителни временни контролно-пропускателни постове след съгласуваност между Началника на ТВО и затвора и уведомяване командира на поделението от ВВ.

11. За движение на служебни и други лица получили задача или разрешение да се придвижват към обектите на острова се определят маршрутите:

а/ За I-ви обект

- Маршрут № 1- монтажната работилница, пътя в северно-източно направление към жилищата на обекта;

- Маршрут № 2, само за превозни средства при лоши атмосферни условия / вода , кал и др/- монтажната работилница,пътя северозападно към гарнизон № 3, източно от същия, пътя към жилищата на обекта;

- маршрут № 3- пътя източно от монтажната работилница към Гюнково гърло.

б/ За II-ри обект

- маршрут № 1- монтажната работилница, пътя сфероизточно към жилищата на първи обект, оборите, жилищата на втори обект;

-Маршрут № 2- само за превозни средства при лоши атмосферни условия- монтажната работилница, пътя северо-западно към гарнизона № 3, пътя към 25 л.застава и тоя към жилищата на обекта.

в/ За граничната застава-маршрутите определени за втори обект.

г/ за поделението на ВВ

– за гарнизони № 1 и 2 – монтажната работилница пътя по южния бряг на о-в Церсин.

– за гарнизон № 3, монтажната работилница, пътя северозападно към гарнизона.

13. Маршрутите за движение на служебните наряди /войскови, милиционерски и тези от надзорно-строевия състав/ свързани с войсковото прикритие, охраната на границата, конвоирането и стопровождането на работните групи от затворници и въдворени; ежедневно се определят от съответните началници. При определянето на маршрутите и районите на месторабота и служене за тези в близост на поделението и обектите следва да има пълна съгласуваност особено при нощни и лоши атмосферни условия /мъгла, снеговалеж и др./ с цел да не се допустне контакт между затворници и въдворени и взаимни стълкновения между различните служебни наряди.

14. Плавателните съдове без понтоните на обекти и рибарските лодки на ТВО и затвора се съхраняват през нощта на пристана – десния бряг от ръкава на р.Дунав срещу административната сграда на ТВО и затвора. Същите се охраняват от милиционерския състав, а контрола по прибирането на плавателните съдове се възлага на дежурния офицер по ТВО и затвора. Понтоните на обектите и рибарските лодки се прибират на определени места от началниците на охраната по обектите и се намират под непосредствен контрол на милиционерския състав.

15. Маршрутите на плавателните съдове се определят ежедневно от съответните началници за което преди излизането им се уведомява дежурния по ТВО и затвора и командира на ротата от ВВ в прикритие.

Движението на плавателните съдове превозващи затворници и въдворени без охрана се забранява.

16. Движението на затворници и въдворени през нощта в района на острова с изключение на тези определени за денонощна работа и намиращи се под охрана е забранено.

17. Контролно пропускателния пост в района на ТВО и затвора не допуска едновременно извеждане и въвеждане на групи от затворници и въдворени за конвоирането им извън ТВО и затвора с цел да не се допуска контакт между същите

Да не се допуска извеждане и приемане в ТВО и затвора на затворници и въдворени при нощни условия. При евентуално пристигане на групи се организира охраната им на к.п.гар. Бело-

271

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

272

не. Малките групи в състав до 20 човека - 12 приемат.

18. Излизанията и влизанията на лица, затворници, въдворени и превозни средства да се извършва през един вход.

За контрол по изпълнението на контролно-пропускателната система и режимните мероприятия периодически, най-малко един път в седмицата се назначават подвижни наряди /дозорни двойки или единични проверяващи/ от милиционерския състав в територията на острова и вътрешни войски в района на брегова ивица /забранената зона/.

III. РЕД ЗА ДОПУСКАНЕ НА ЛИЦА И ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА:

19. Допускането на служители на МВР, Министерство на правосъдието, военнослужещи, затворници, въдворени и др.лица се извършва срещу пропуски и служебни документи както следва:

- за служителите от ДС, офицерския състав, от Народната милиция, офицерския и сержантски състав от вътрешни и граничен войски срещу служебните им карти;

- сержантския и редови състав от народната милиция, войските и надзорно-стройния състав срещу постоянни безименни пропуски съпроводени със служебни карти или служебни бележки;

- служителите от администрацията на ТВО, затвора и войските срещу постоянни именни пропуски;

- превозните средства се допускат срещу материални пропуски издавани от съответните началници;

- затворници и въдворени се пропускат срещу специален образец пропуск издадени от началника на ТВО и затвора, а групите за конвоиране и работа извън острова с конвой и охрана;

- войсковите команди се допускат като се проверява само старшия на командата;

- допускането на лица от други служби учреждения, министерства и граждани се допускат само след разрешение от началника на ТВО и затвора срещу еднократен пропуск издаван от дежурния по КПП, като последния уведомява дежурния офицер по ТВО и затвора.

20. Вещите носени от служителите при ТВО, затвора и войските не се проверяват. При отчисление военнослужещите се отправят към командира на ротата - ВВ в прикритие, а останалите служители към дежурния офицер за проверка. Освен това периодически не повече от два пъти в месец по указание на началника на ТВО и затвора могат да се извършват проверки на багажите изнасяни през КПП. Тези проверки се извършват от дежурния офицер, а за военнослужещите съвместно с командира на ротата - ВВ в прикритие.

21. При влизане и излизане през КПП всички лица и военнослужащи са длъжни предварително да показват пропуските си и служебните карти, при липса на такива последните макар и познати на дежурния и часовия на КПП не се допускат без разрешение на дежурния офицер.

22. За началник на КПП се назначава сержант от милиционерския състав. Той е подчинен на началника на ТВО. Отговаря за организацията и строго спазване на настоящата инструкция. Системно проверява дейността на личния състав определен за изпълнение на КПС.

IV. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДЕЖУРНИЯ И ЧАСОВИЯ ПО КПП, РЕД ЗА ЗАДЪРЖАНЕ И УПОТРЕБА НА ОРЪЖИЕ:

Води необходимия отчет на пропуските и документацията по контролно-пропускателната система.

23. За дежурен по КПП се назначава мл.сержант от милицията, който носи службата в продължение на 8 часа и се сменя по реда установен от началника на охраната по милицията. Той при носене на службата е непосредствено подчинен на началника на КПП, а чрез него на дежурния офицер и по старшите преки началници. По време на носене на службата изпълнява заповедите и разпорежданията отдадени му само чрез началника на КПП и дежурния офицер. В дейността си се ръководи от изискванията на настоящата инструкция и задълженията определени в таблицата за особените му длъжности и тия на часовия утвърдена от началника на ТВО - приложение № 1.

24. За часови на КПП се назначава мл.сержант от милицията. Той е подчинен на началника на КПП и дежурния офицер. Изпълнява задачите определени в таблицата за особените му длъжности - приложение № 1.

25. При съмнения в подправка на документи и пропуски или фалшифицирани такива, притежателите им се задържат и предават на дежурния офицер.

Лицата извършващи опити или правещи снимки и тези опитващи се да влязат или излязат извън КПП в района и в близост на ТВО и затвори без разрешение на началника на ТВО /за снимките/ също така се задържат.

26. Обисканите на задържаните лица /без военнослужащите се извършват от милицията на определеното за тая цел място.

27. При обстановка пропускането и излизането на затворници, въоръжени и др. лица през КПП без разрешение на началника на ТВО и затвора се забранява. Войскови и милиционерски състав и служители на ТВО и затвора се предупреждават безпрекословно, а тези, които дежур

273

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

ния по КПП лично не позволява се проверяват.

Настоящата инструкция влиза във сила от 15.I.1957 г.

НАЧАЛНИК ТВО:
Полковник:

1. НАЧАЛНИК ЗАТВОРА:
Подполковник:

СЪГЛАСНИ:

2.

274

Печ. в 6 екз.
-6 по списък

[illegible]
[illegible] ОКРЪЖНО У-[illegible]
[illegible]:
XII.1956 г. Плевен

Секретно!
Екз. 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Ц Л А Н

За вътрешната охрана и отбрана на обектите на ТВО и затвора в с.Белене, Свищовско.

1. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОХРАНАТА:

Непосредствената вътрешна охрана на 1-ви, 2-ри и 5-ти обекти на затвора и ТВО в с.Белене, Свищовско се осъществява от милиционерския състав предназначен за тая цел.

Вътрешната охрана се организира и поддържа със задача:

– да се осигури непрекъсната по време надеждна охрана на общежитията на затворниците на I-ви и V-ти обекти и общежитията на въдворените във II-ри обект;

– да се осигури надеждно конвоиране на затворници и въдворени от ТВО и затвора до други поделения на [illegible] и затворите;

– да се осъществи наблюдение и ред вред затворниците и въдворените при извеждането им до работните места, по време на работа, завръщането и пребаването им в обектите;

– да се поддържа постоянна боеготовност от милиционерския състав предназначен за охрана с цел осигуряване на охраната, [illegible] действия по отбраната на обектите и във взаимодействие с войсковото поделение от ВВ и ТВ установява ред при вълнения и безреди вред затворниците и въдворените.

2. ОРГАНИЗАЦИЯ, СЪСТАВ И НАЧИН НА ОХРАНЕНИЕ И ВЪОРЪЖЕНИЕ:

Непосредствената охрана на затворниците и въдворените се организира по периметър на външната страна на общежитията както следва:

– 1-ви обект в о-в [illegible] на около 2.5 клм. източно от [illegible] нос на острова, поддържат се 4 денонощни трисменни постове, 8 нощни двусменни постове и ядро в състав от 15 мл.сержанти за изпълнение на задачи по конвойната служба и придружаването на затворници до работните места;

– 2-ри [illegible] в о-в [illegible] на около 4 [illegible] северо-западно от [illegible] нос [illegible], поддържат се 6 денонощни трисменни и

7 нощни двусменни постове, 4 блок-поста и ядро от 15 мл.сержанти за изпълнение на задачи по конвойната служба и придружаването на въдворе ни до работните места;

– 5-ти обект на около 1.5 клм.източно от с.Белене,поддържат се 5 денонощни трисменни и 5 нощни двусменни постове, 3 блок-пост и ядро от 10 мл.сержанти за изпълнение на задачи по конвойната служба и придружаването на затворници до работните места;

– охрана на администрацията на ТВО и затвора на северния край на с.Белене. Поддържат се 2 денонощни трисменни постове и контро непропускателен пост и конвоен взвод към ТВО за изпълнение на задачи по конвойната служба.

Освен милиционерския състав определен за охрана и изпълнение на други задачи се разполага с резерв предвиден за разход като седмични почивки и годишен отпуск. Милиционерския състав организирано се строи в две роти съгласно щата.

При усилен вариант на охраняване се поддържат допълнителни постове.

Разположението на постовете съгласно схеми приложения №№ 1, 2, 3 и 4.

Промени в месторазположението на постовете могат да се правят по решение на началник ТВО.

Общ ръководител по охраната на общежитията на ТВО и затвора е началника на ТВО. Непосредственото ръководство и контрол се осъществява от началника на охраната по милицията. Командирите на роти носят отговорност за обучението и възпитанието на милиционерски състав и състоянието на служебно-оперативната дейност – командира на 1-ва рота: обект № 2, администрацията на ТВО и затвора и конвойния взвод; командира на 2-ра рота: обект № 1 и 5.

Месторазположение на командирите на роти в администрацията на ТВО.

За началници на охраната на съответните обекти се определят със заповед на началник ТВО старшия взводен командир. Същите носят цялата отговорност за състоянието на служебно-оперативната дейност, подготовката и възпитанието на личния състав.

На всеки пост се определят граници, които се обозначават с показки и маршрути за движение на часовите. Всеки часови носи стро га отговорност за охраната и отбраната на поверения му сектор.

Часовите от дневните постове водят наблюдение от наблюда телни кули, през нощ и лоша видимост през деня слизат от кулите и се движат по определения им маршрут.

Задълженията на часовите се определят с таблица за особе-

Из архивите на ДС

ните длъжности за всеки обект утвърдена от началника на ТВО – приложения № 5,6,7 и 8. Време за носене на службата от часовите съгласно Устава за постовата и патрулна служба в народната милиция. При резки промени в температурата – 20 и ∓ 30 С и силни ветрове времето за носене на службата да се определя от началника на охраната по милицията

Преминаването от дневно към нощно охранение се извършва съобразно годишните сезони – през зимата след 18.00, а през лятото след 20.30 часа, по заповед на началника на охраната по милицията.

Към усилен вариант на охранение сек преминава по заповед на окръжния началник на МВР, а при обстановка по указание на началник ТВО. Усиленото охранение се осъществява за сметка на резервите и увеличаване времетраенето на службата от 10–12 часа в денонощие. При наводнение на обектите в острова часовите носят охраната от наблюдателни кули.

Личния състав в охрана се въоръжава съгласно щата. Боеприпаси: за пушка /карабина/ по 30 патрона, за автомат по 70 патрона и обикновен пистолет – 16 патрона. В резерв се осигуряват боеприпаси по 0,5 за всички видове оръжие и гранати по една на милиционер, които се съхраняват в дежурните стаи по обектите.

Здаването и приемането на оръжието и боеприпасите се извършва от дежурните по милиция в обектите.

3. РЕД ЗА УПОТРЕБА НА ОРЪЖИЕ И ПРОВЕРКИ ПО СЪСТОЯНИЕТО НА ОХРАНАТА:

Оръжие от часовите се употребява съгласно т.62 от Устава за постовата и патрулна служба в народната милиция и при бягство на затворник или въдворен.

Във всички случаи при употреба на оръжие часовия е длъжен да прецени сам дали да действува с приклад или огнестрелно оръжие.

Проверката на състоянието на служебно-оперативната дейност се организира от началника на охраната. Лично извършва не по-малко от две проверки по обектите, а командирите на роти не помалко от една проверка в седмицата. Началниците на охраната на обектите са длъжни да извършват не помалко от две проверки в денонощието от които една през нощта, освен толкова проверки се извършват от дежурните по милиция в обектите. Проверките се извършват в различно време в денонощието. Повторните проверки на един и същ часови и обект са запължителни. Резултатите от проверките се вписват в постовите книги на обектите. Проверяващите от по-висшестоящите поделения на МВР извършват проверки съпровождани от началника на охраната по милиция, или командир на рота.

Из архивите на ДС

Провокационни проверки и такива свързани със стремеж за изземване оръжие и др. са забранени.

Началника на затвора може да извършва проверки по състоянието на охраната на 1-ви и V-ти обекти.

4. ОСНОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА:

а/ Началника на охраната по милицията.

В своята дейност се ръководи от настоящия план, уставите и инструкциите по милицията, заповедите и указанията от по-старшите преки началници. Той отговаря за:

- поддържането на надеждна охрана на обектите;
- качествена подготовка на часовите и нарядите за изпълнение на други служебно-оперативни задачи и опазване на държавната тайна;
- анализира състоянието на служебно-оперативната дейност; подготовката и бойната готовност на личния състав по обектите; разглежда по характерни случаи на действия пред личния състав на милицията не по-малко от един път в тримесечие;
- ежедневно докалга на началника на ТВО и затвора за състоянието на охраната.

б/ Командира на милиционерската рота.

Подчинен е непосредствено на началника на охраната по милицията. Той е длъжен:

- да знае ръководящите документи по службата и в съответствие тях да контролира състоянието на охраната на обектите, лично да указва помощ на началниците на охрана по обектите в организацията на служебно-оперативната дейност;
- да съгласува дейноста си с тая на началниците на обекти;
- лично да ръководи действията на мидиционерския състав при обстановка.

в/Началника на охрана по обекта.

Той е подчинен на командира на ротата. Носи отговорност за подготовката и възпитанието на милиционерския състав. Длъжен е:

- да знае и лично контролира изпълнението на задачите поставени на милиционерския състав;
- да взиска от личния състав висока бдителност и твърдо знание на задълженията си; също тяхната подготовка за носене на службата;
- лично да извършва боен разчет за действие при обстановка;
- да води книгата за службата на обектите и своевременно назначава дежурния наряд;
- да взиска и контролира своевременното изпращане на часовите по пост;

Из архивите на ДС

- лично да присъствува при извеждането на затворниците /въдворените/ на работа и при тяхното завръщане в общежитието;

- да организира периодически проверки на нарядите по придружаване на работни групи и тези изпълняващи задачи по конвойната служба;

- да разследва всеки случай на употреба на оръжие от часовите, за което своевременно докладва;

- да проверява изправността на оборудванията и обзавеждането, също и изправността на осветлението.

г/ дежурен по милиция в обектите.

За дежурен се назначава сержант - командир на отделение. Подчинен е на началника на охраната на обекта. Длъжен е:

- да познава района на обекта и разположението на постовете също така задачите на часовите;

- да приема по опис на стария дежурен: книгата за оръжието, документацията, боеприпасите, оръжието и инвентара на обекта;

- навреме да изпраща смените на часовите и наряди за изпълнение други задачи, като ги вдига 15-20 мин. преди тяхната смяна и изпращането им;

- следи за изправността на оръжието и боеприпасите, правилното пълнене и изпразване на оръжието като контролира същото да се извършва на определеното за целта място;

- да съобщава задълженията по бойния разчет на завърналите се от пост милиционери;

- по всяко време да знае наличието и разхода на личния състав, оръжието и боеприпасите.

Режимните мероприятия се спазват съгласно изискванията на инструкцията по контролно-пропускателния режим.

5. ДЕЙСТВИЯ НА МИЛИЦИОНЕРСКИЯ СЪСТАВ ПРИ ОБСТАНОВКА:

При обстановка милиционерския състав по обектите се вдига в тревога.

Вдигането в тревога се извършва от съответните началници на охраната на обектите и по-старшите преки началници.

По тревога личния състав се вдига в случаите:

- при бягство на затворници /въдворени/ или нападение /засада и от въздуха/ върху охраняваните обект или територията на обекта

- за изпълнение на оперативно бойни задачи;

- за проверка на бойната готовност.

По тревога личния състав в обектите се вдига при обществени бедствия /наводнения, пожар и др./ в района и в близост на обектите.

279

Из архивите на ДС

Началниците на охраната на обектите действуват в съответствие бойния разчет и решението на началника на охраната по милицият

При наличие на сили милиционерския състав във взаимодейст вие с надзорно-строевия състав действува самостоятелно. При задействуване на поделението от ВВ действуват по плана на същото. Началника на охраната по милицията или съответния началник на охраната на обек та е длъжен да информира командира на поделението от ВВ, или назначения старши началник да ръководи действията, къде, какви по състав и с каква задача наряди са изпратени и сигналите за връзка и взаимодействие с тях.

Взаимодействието се организира от командира ръководещ действията в съответствие плановата таблица утвърдена от по-висше-стоящия началник към плана на поделението от ВВ.

За практическото отработване на въпроса по взаимодействието се провеждат тренировачни командни - пробни занятия и учения по плана на Вътрешни войски.

Отпеч. в 6 екз.
мм/

Приложения:
Изп: [illegible]

СЪГЛАСЕН

НАЧАЛНИК Т.В.О.
Полковник: [illegible]

НАЧАЛНИК ЗАТВОРА:
Подполковник: [illegible]

Строго секретно!

5

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
Т У К

С П Р А В К А

От Министъра на вътрешните работи – Г. ЦАНКОВ

ДРУГАРИ,

В изпълнение решението на Политбюро на ЦК на БКП и на основание Указа за създаване на Трудово-възпитателните общежития /ТВО/ от органите на МВР към 10 февруари 1957 г. са задържани, разследвани и изпратени в ТВО – Белене общо 1120 души, от които 247 са за контрареволюционна дейност и 873 са криминални престъпници – рецидивисти, опасни за обществения ред и морал.

От въдворените в ТВО за контрареволюционна дейност 89 са бивши дейци на земеделската опозиция, 26 са бивши царски офицери, 27 лидери на легиона, 10 бивши полицаи, 20 бивши михайловисти и цанковисти, 7 бивши дейци на буржоазните партии и 63 други бивши капиталистически, кулашки и антинародни елементи.

Характера на развиваната вражеска дейност от въдворените лица преди и особено по време и след унгарските събития се изразяваше предимно в остра вражеска агитация, опити за създаване на нелегални организации и групи, подготовка и опити за терористическа дейност, разпространяване на листовки, призиви за бунт и други престъпления. Тази дейност бе непрекъснато подхранвана и насърчавана от вражеските радиостанции и централи зад граница.

От общия брой на въдворените в ТВО лица за контрареволюционна дейност 232 са провеждали активна вражеска агитация и пропаганда против народната власт и нейните мероприятия и се явяват понастоящем опасни за обществения ред и сигурност в страната, 5 уличаващи се в подготовка на терор върху държавни и местни партийни ръководители, 6 уличаващи се в шпионска дейност и др.

За такава вражеска дейност са въдворени в ТВО: Христо Николов Стоянов – бивш министър и лидер на земеделската опозиция, Константин Владов Муравиев – бивш министър, Никола Костадинов Йотов – бивш министър и ледир от земеделската опозиция, Страхил Димитров Гичев – син на Димитър Гичев, Христо Иванов Манафов – бивш член на централното бюро на демократическата партия, Петър Иванов Къосеиванов – бивш фашистки народен представител, Христо Колев Йорданов – активен анархистически деец в страната, царския полковник Андрей Андреев, Филип Василев Филипов – бивш член на главното водачество на легионерите, Петър Иванов Живков – бивш групов началник от полицията и други фашистки и буржоазно-капиталистически елементи.

Гореизброените и други въдворени лица се явяваха като обединители на редица вражески елементи. Много от тях, явявайки се вражески авторитети, даваха указания на враговете, които се допитваха до тях, дълго време преди унгарските събития, че трябва да поддържат връзки помежду си под формата на приятелски и други сбирки по различни благовидни предлози, така че да поддържат вражеския си дух и бъдат готови за действия – без да оформят организации да се чувствуват организирани.

Други се събираха редовно на определени места и време, разпространяваха вражески слухове и предаванията на вражеските радиостанции, заканваха се за отмъщение и особено по време на събитията в Унгария и агресията в Египет, започнаха да се организират бързо за сваляното на народната власт.

Така например, Христо Стоянов, бивш министър и лидер на опозицията под формата, че иска да приобщи групирани около него бивши земеделски опозиционери към Отечествения фронт, интригуваше по отношение на Партията, правеше опити да възстанови опозиционния БЗНС, като вземе връх в земеделския съюз, обявявайки се против сегашното ръководство на същия. Около себе си той започна да групира не само бивши опозиционери, но и бивши полицаи, цанковисти и други.

Христо Иванов Манафов, бивш член на централното бюро на демократическата партия, заедно с други членове на бюрото, като Паница, Миле Ганчев и други редовно са се събирали на определени места и в уговорено време, където са коментирали по предаванията на чуждите вражески радиостанции и са обменяли мисли около бъдещото положение на тяхната партия, разговаряха за евентуално възстановяване на тяхната партия.

Бившите капиталистически елементи Алберт Фарин, Аспарух Влахов, Визел и други редовно се събираха по ресторантите и кафенетата на Столицата където разпространяваха най-злостни клевети по адрес на Партията, народната власт и Съветския Съюз. В тези сбирки са участвували над 70 други капиталистически и буржоазни елементи.

При задържането и извършените обиски в много от въдворените лица бяха намерени и иззети материали и документи, които свидетелствуваха за тяхното вражеско отношение и готовност при усложнена обстановка да действуват против народната власт. Така например, при обиска на бившия групов началник от полицията Петър Живков бе намерен саморъчно написан доклад предназначен за изнасяне на конференция пред опозиционери, каквато не се е състояла. В домът на Страхил Димитров Гичев бяха намерени позиви с лика на баща му от тези пуснати от вражески самолети. При обиска на Никола Филипов Панев - бивш активен член на опозиционния ЗМС е иззета тетрадка със стихотворения с остро вражеско съдържание.

В редица други въдворени бяха намерени фашистка и инкриминирана литература, записки и бележки с вражеско съдържание, вражески листовки и други.

Тези и други доказателства добити в процеса на разследването, обаче не бяха достатъчни за да бъдат предадени на съд изпратените в ТБО лица.

За всички изпратени в ТБО лица за контрареволюционна и криминална дейност е взета санкция на главния прокурор на Републиката.

М И Н И С Т Ъ Р:

12 ПБК-

Из архивите на ДС

За членовете на Колегиума

~~33~~ 5

ДРУГАРЮ МИНИСТЪР,

Съгласно резолюцията Ви:"Да ми се доложи, колко криминални са в ТВО – по окръзи и до кога ще продължава ДНМ да представя със стотици за въдворяване ? Няма ли съд за престъпниците?", сложена върху докладваното резюме, във връзка с оформянето положението на утвърдените от Вас за въдворяване на 18.XI.1956 г., Ви докладвам:

От справката на Директора на народната милиция др.ген.майор Н.Цачев е видно, че броят на въдворените в ТВО лица – опасни криминални престъпници за цялата страна към 10.III.1957 г. са общо 1041– /от тях изпратени в ТВО 961, а за издирване 28, в затвора 33, освободени по болест,майчинство и бременост 8, по оперативни съображения и по искане на прокуратурата 9 и др./.

По окръзи се разпределят както следва:

1.	ДНМ	– утвърдени	със зап.–	52,	в ТВО–	29,	за издирване	–	13
2.	Благоевград–	–	"	–	18 –"–	16	– "	–	– 1
3.	БУРГАС	–	"	–	43 –"–	43	– "	–	–
4.	Варна	–	"	–	98 –"–	86	– "	–	–
5.	Враца	–	"	–	17 –"–	16	– "	–	–
6.	Коларовград	–	"	–	42 –"–	36	– "	–	–
7.	Плевен	–	"	–	39 –"–	39	– "	–	–
8.	Пловдив	–	"	–	59 –"–	58	– "	–	–
9.	Русе	–	"	–	46 –"–	39	– "	–	1
10.	София	–	"	–	497 –"–	477	– "	–	11
11.	Стара Загора			–	48 –"–	47	– "	–	–
12.	Търново			–	24 –"–	23	– "	–	–
13.	Хасково			–	58 –"–	52	– "	–	2

Ръководството на ДНМ смята, че изпращането в ТВО на криминалните престъпници не следва да се счита за завършен процес, тъй като имало редица случаи когато криминалните престъпници – рецедевисти са автори на множество дребни престъпления, които вършат многократно, но за които от съда получават малки присъди. Считат за целесъобразно, такива активни криминални престъпници и за напред да се предлагат и изпращат в ТВО.

За такива ръководството на ДНМ счита за необходимо и за в бъдаще да излиза с предложение да бъдат изпращани в ТВО.

За сведение.

ДЧ/ЕИ

Считаи неправилна мнението да се счита за с престъпността и хулиганщината може да се ликвидира по пътя на ТВО. Колко години ще ги бъдат ТВО? Там събрани ще се отрадоват ТВО? Там събрани ще излезат [illegible] ТВО. Да се обсъди [illegible] 27.3.57

Считам че на всички требва да се прави бележе. Чуна чает може да се изсъдва от големи градове и се изпрати в по малките правилно да градове кадет може да се обезпечи по преко наблюдение 27.3.57

Г. Шаров 26.3.57 г.

Мнение: 39 4

Съгласен съм с обясненията на др. Цачев-ДНМ. Обаче намирам че неговото обяснение е много кратко и са пропуснати съществени мотиви по необходимостта за най рационално използване на ТВО в борбата срещу криминал. престъпност, хулиганството и непоправимите рецидивисти престъпници. Като например това, че от затворите постоянно излизат такива лица без да дават основание че ще се поправят, като това че в ТВО са задължени да работят и привикват на труд, като това че ТВО е по силно респектираща мерка отколкото съдебната и затворническа процедура, а също и това напр. че след въдворяването в ТВО тук в София (а сигурно и другаде), резко и значително намаля тая престъпност - около 70%, и т.н.

М. Стоянов
23.3.52

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Лично строго секретно!

КАБ. на ЗАМ. МИНИСТЪР
Вх. №132/20 IX 1957 година

О Т Ч Е Т Е Н Д О К Л А Д

За агентурно оперативната работа по линия на ДС при поделение 0789-МВР с.Белене, Свищовско, за периода от 15.XI.1956 год. до 1.IX.1957 година.

По решение на Партията и Правителството в края на миналата 1956 година бяха взети бързи и решителни мерки по отношение на враждебно престъпните елементи у нас,които във връзка с унгарските събития си бяха разпасали пояса и почнаха да бълнуват за връщане назад към омразното фашистко минало, да заплашват с разплата и убийства, вършейки всичко това под диктовката на вражеската пропаганда от вън и разчитайки главно на помощ на международната реакция, която стоеше на дъното на контрареволюцията в Унгария.

Всички тези класови врагове,бивши царедворци,кулаци,бивши полицаи и царски офицери,бивши опозиционери от съюза на Никола Петков и Гемето,кариеристи и демагози,някои от които мечтаеха и за министерски кресла, като МУРАВИЕВ и ХРИСТО СТОЯНОВ,намериха правилно своето място в новосъздаденото поделение 0789 с.Белене,Свищовско /бивше ТВО/, като административно наказани- въдворени,тъй като със своето поведение и държание, те явно заплашваха сигурността и обществения порядък в нашата родина. По наличните данни, с които разполагат органите на МВР на дъното на тяхните вражески прояви,които придобиха остра форма в дадения момент,лежеше и лежи класовата им умраза и ненавист към бурно изграждащия се у нас социализъм, към правилната миролюбива политика на Партията и Правителството, към вечната и нерушима дружба със Съветския съюз и народно-демократичните страни.

След важните решения на Септемврийския и Априлския пленуми на ЦК на нашата Партия,когато бяха разчистени някои грешки и слабости в миналото свързани с култа към личността, мнозина от тези врагове явно са искали да се възползуват в своите тъмни сметки в борбата им срещу народната власт,какъвто типичен е случаят с бившите министри ХРИСТО СТОЯНОВ и МУРАВИЕВ,целейки да нанесат удар срещу единството на нашия народ, срещу единството на Отечествения фронт.

Органите на ДС при поделение 0789-МВР с.Белене, Свищовско въоражени с решенията на Политбюро на нашата Партия за работата на органите на МВР от 1956 и 1957 години,ръководейки се от указанията и заповедите на ръководството на МВР, се заеха с важната задача да разработят въдворените в поделението врагове,а също така и да водят разложителна работа сред онези от тях, които по своя класов

Из архивите на ДС

произход стоят по близко до трудящите се у нас.

Цялостната своя дейност органите на ДС провеждаха в тясно взаимодействие с органите на Народната милиция,които осъществяват охраната на поделението, с органите на ДС от съответните управления и отдели, от където са изпратени въдворените,строго спазвайки законността и партийния морал в процеса на работата при непосредствения прокурорски надзор на местната и главна прокуратури.

Агентурните данни, които получиха органите на ДС при поделението, видно от настоящия доклад,в резултат на проведената работа сред въдворените контрареволюционни елементи показват, че същите са правилно въдворени.

I. КОЛКО КОНТРАРЕВОЛЮЦИОННИ ЕЛЕМЕНТИ ИМА В ОБЩЕЖИТИЕТО И КАК СЕ РАЗПРЕДЕЛЯТ.

Първата група контрареволюционни елементи бяха докарани през м.ноември 1956 година за изтърпяване на наложеното им административно наказание. С докарването на първата група се сложи и началото на ТВО. През отчетния период групата на контрареволюционните елементи достигна до 365 човека.

По социален произход се разпределят,както следва:

1. Буржоазно капиталистически.....	90
2. Занаятчийски.....	10
3. Служители.....	50
4. Бедни и средни селяни...	121
5. Селяни в ТКЗС.....	1
6. Кулашки.....	68
7. Работнически	13
8. Свободни професии.....	1
9. Без справки.....	11
ОБЩО.....	365

Социалното им положение е следното:

1. Не трудяци се.....	94
2. Занаятчии..... ...	29
3. Бедни и средни селяни.....	46
4. Селяни в ТКЗС.....	15
5. Кулаци.....	18

98

6. Служители..... 95
7. Учащи 3
8. Работници..... 42
9. Свободни професии..... 12
10. Без справки..... 11
ОБЩО..... 365

По политическа принадлежност се разпределят, както следва:

1. БЗНС/опозиция/..... 120
2. Социалисти / опозиция/..... ... 2
3. Анархисти.... 8
4. Легионери..... 29
5. Белогвардейци..... 1
6. ВМРО..... 12
7. ДСНМ..... 2
8. Цанковисти..... 10
9. Демократи..... 5
10. Звено..... 4
11. Отец Паисиевци..... 1
12. Безпартийни..... 112
13. Бивши полицаи..... 16
14. Бивши офицери... 27
15. БКП/изключени/..... 8
16. БЗНС/ОФ/..... 2
17. Без справки..... 11
ОБЩО..... 365

По вида на престъпленията се разпределят, както следва

1. Вражеска агитация и пропаганда..... 312
2. Саботаж и вредителство..... 3
3. Бандитизъм и тероризъм..... 6
4. Опит за бягство през граница..... 15
5. Помагачество на нелегални..... 1
6. Помагачество при бягство..... 1
7. Шпионаж..... 11
8. Дейност преди 9.IX.44 год..... 5
9. Без справки..... 11
ОБЩО..... 365

По народност се разпределят, както следва:

1. Българи..... 313
2. Македонци..... 22
3. Австрийци..... 1

10 9

4. Турци..... 16
5. Русначи 1
6. Албанци..... 1
7. Без справки..... 11
ОБЩО.. 365

По възрасти се разпределят , както следва:

1. От 20 до 25 години..... 3
2. От 25 до 35 години..... 84
3. От 35 до 50 години..... 158
4. От 50 нагоре..... 159
5. Без справки..... 11
ОБЩО..... 365

Здравословното им състояние е следното:

1. Здрави..... 241
2. Болни и негодни за т.ф.работа... 120
3. Луди..... 4
ОБЩО..... 365

По жителство се разпределят , както следва:

1. Бургаски окръг..... 29
2. Благоевградски окръг..... 28
3. Варненски окръг..... 19
4. Врачански окръг..... 6
5. Коларовградски окръг..... 8
6. Плевенски окръг..... 14
7. Пловдивски окръг..... 30
8. Русенски окръг..... 25
9. Старо-Загорски окръг..... 32
10. Софийски..... 132
11. Търновски..... 18
12. Хасковски..... 24
ОБЩО..... 365

II. С КАКВИ МАТЕРИАЛИ СЕ РАЗПОЛАГА ЗА ВЪДВОРЕНИТЕ/СПРАВКИ-ДОНЕСЕНИЯ/ И С КАКВА АГЕНТУРА/ИЗПРАТЕНА ОТ РАЗЛИЧНИ УПРАВЛЕНИЯ И ВЕРБОВАНА ТУК/.

С пристигането на въдворените контрареволюционери бяха изпратени кратки справки, които отразяваха в миналото вражеската им дейност,главно поведението им и държанието по време на унгарските

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

11

събития. Въз основа на тези справки бяха открити дела на всички контрареволюционни елементи. След оформяване на делата се отпочна работа по тях.

През първия период на оформяване общежитието не разполагахме с никаква агентура, което извънредно затрудняваше работата по линия на ДС. Това наложи веднъж да се постави въпроса за изпращане на агентура от различните управления и такава беше изпратена. В това отношение помогна извънредно много проведеното съвещание от ръководството на МВР, на което присъствува Н-ка на поделението и отговорни другари от III-то управление. Там бяха отчетени редица въпроси по начина на работата, съгласувано беше с различните управление колко и каква агентура да се изпрати в поделението, каква агентура да се вербова на място. След това съвещание бяха изпратени допълнително справки, за тези за които нямахме. Изпратена беше и ценна агентура по линия на III-то управление. Така се сложи началото на агентурно оперативната работа.

Изпратената ни агентура се разпределя по окръзи и управления, както следва:

1.	Бургаски окръг.....	1
2.	Коларовградски окръг.....	1
3.	Старо-Загорски окръг.....	3
4.	Търновски.....	1
5.	Хасковски окръг.....	1
6.	II-ро управление МВР - София.....	1
7.	III-то управление МВР - София.....	3
	ОБЩО	11

Освен изпратената ни агентура от различните управления извърши се вербовка на нова такава тук на място от отделните управления, както следва:

1.	II-ро управление МВР- София.....	1
2.	Хасковски окръг...	2
3.	Варненски окръг.....	1
4.	Пловдивски окръг.....	1
5.	ОБЩО.....	5

От оперативния състав при поделението се извърши вербовка на нови агенти, разпределящи се по окръзи, както следва:

1.	Софийски окръг.....	1
2.	Варненски окръг.....	1
3.	Пловдивски окръг.....	1
	ОБЩО.....	3

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 07.08.2014г. Секретар:

на тях не им било давано храна по време на задържането им.

Получените агентурни материали са проверявани и сигналите изеснявани.От паралелните проверки,които сме правили на болшинството от агентите, не сме се натъкнали на данни,които да ги уличават в нечестност и неискреност към службата.

Набелязаните кандидати за вербовка са ползувани предварително като доброволни заявители, където в процеса на работата сме ги проверявали, след което сме съгласували със съответните управления на МВР и чак тогава сме извършвали вербовките.На нововербованите агенти сме поставяли задачи от общ характер ,провеждали сме по системни срещи, с цел тяхното укрепване.

Като неосъществени вербовки могат да се посочат случаите с въдворените: от Търновски окръг и от гр.Пловдив.В процеса на подработването на кандидатите изпратихме справки на окръжно управление МВР-Пловдив и Околийско управление МВР - Горна оряховица с предложение за съгласуване на известни мероприятия около вербовките.Посочените управления обаче не проведоха предложените от нас мероприятия , с което се провалиха и вербовките.

Трябва да отбележим , че в процеса на агентурната работа не сме допускали извращения и законни нарушения, като строго сме се придържали към проекто правилника за вътрешния ред на поделението.

Във връзка с по-нататъшното подобряване на агентуранта работа и от там засилване на разложителната дейност,извършване на ценни вербовки ,предлагаме следното:

1. Да се утвърди проекто- правилника като ръководство на действие в по-нататъшната наша работа.

2. При освобождаване да се държи по-строга сметка за поведението и държанието на въдворените тук в поделението,което ще подпомага разложителната работа.

3. Да се разреши провеждането на техническо мероприятие след оглед на място.

4. Да не се изпращат луди и тежко болни,което се използува от врага за провеждане на вражеска агитация.

5. Да се забрани на Околийските управления да провеждат свиждания на въдворени с близките им при изпращане на дела в съдилищата.Главния прокурор да нареди на окръжните и околийски прокурори също да не се разрешават свиждания, тъй като това е забранено с проекто - правилника.

6. Да се разреши за най-активните лидери да се провежда специален режим - изолиране ,получаване на по-малко писма,колети

Из архивите на ДС
291

Из архивите на ДС

23

и записи.

7. Да се провежда по активнарсъгласуваност между отделните управления , отдели и ТВО,изразяваща се в подработване на конкретни задачи на агентурата и мероприятия по разработваните обекти.

8. Оперативните работници , които идват в ТВО от съответните отдели и управления, да идват с добре подработени задачи и мероприятия.

9. Болните въдворени имащи нужда за операция, да се разрешава изпращането им в болница.

10. Да се разреши предсрочното освобождаване на отделни въдворени, след предварителна съгласуваност с отделните отдели и управления.

11. Да се разреши провеждането на свиждане на въдворените контрареволюционери с тяхни близки само по оперативни съображения, с цел оперативно ползуване.

17 септември 1957 год.

НАЧАЛНИК ПОД.0789-
Полковник: [signature]

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

СОФИЙСКО ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 3

26.1.58г.

ОТНОСНО: Резултатите от операцията по задържане хулигани и други престъпни елементи в София

Към 13 часа на 26.I.1958 година бяха останали за задържане още 154 лица. Допълнително от тях са задържани 23 души или общо остават незадържани към 16 часа 131 лица. Една част от тях са в провинцията.

Наредено е на съответните околийски поделения да ги задържът и изпратят в Софийско окръжно управление МВР. Други са на Витоша и на екскурзии. Оперативните работници определени за задържане то им, ги чакат около домовете им. В случай, че закъснеят със завръщане то им довечера, задържането им ще се извърши утре сутринта. Трети на брой около 60 души са без постоянни адреси и без постоянно местожителство. Тяхното издирване и задържане ще се организира главно чрез агентурата. За целта е възложено на оперативните работници да набележат мероприятия за установяването, издирване и арестуването им.

При това положение считаме, че операцията е завършена.

Издирването на останалите незадържани обекти ще се извърши от състава на районните поделения и отделите при Софийско окръжно управление МВР.

София 26.I.1958 г.

ЗАМ. НАЧАЛНИК СОФ. ОКР. У-НИЕ НМ-
- Полковник:

Строго секретно!

218

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Др. Кавачев
Както говорихме -
М.Спасов

ДО
ДР.ЗАМ.МИНИСТЪР
ГЕН.МАЙОР М.СПАСОВ
Т У К

28.1.58 г.

ДОКЛАДНА - ЗАПИСКА

ОТНОСНО: възможностите и готовността на поделение 0789-МВР с. Белене,Свищовско за приемане на нови въдворени.

ДРУГАРЮ ЗАМ.МИНИСТЪР,

Съгласно устната Ви заповед да проверя намясто възможностите и готовността на поделение 0789-МВР с.Белене,Свищовско да приеме нови въдворени Ви докладвам:

Понастоящем в поделението има по списък 1168 въдворени от тях 278 мъже - въдворени по линия на ДС /2 изтърпяват присъда в затворническото общежитие в с.Белене/; 798 мъже - въдворени по линия на НМ /78 изтърпяват присъди в затворническото общежитие в с.Белене/ и 92 жени - въдворени по линия на НМ /10 изтърпяват присъди в затвора гр.Сливен/.

В помещенията на сегашния обект могат да се поберат-300 души в помещението на контрареволюционерите; 500 души в помещението на криминалните и 120 души в помещението на жените или всичко 800 мъже и 120 жени. Освен това в пеобразните постройки могат да се поберат 2400 души мъже при нормални условия /едно войнишко легло/. Една от постройките ще се използува за въдворени по линия на ДС в която могат да се поберат 600 души. В случай,че бъдат изпратени жени по линия на ДС ще бъде избита нова врата с оглед да не се допусне свързването им с криминалните.

Пеобразните помещения са ремонтирани и напълно готови с наровете и са електрифицирани. Разпореди се една от стаите да се направи за баня, с оглед изолацията на новите от старите въдворени. Направата

на клозети. Нова кухня и фурна няма да се правят, тъй като сегашна та кухня и фурна могат да задоволяват 3000 души. Поделението е набавило необходимите хранителни продукти до края на м.март 1958 година за 3000 души.

Понастоящем поделението разполага с 3200 броя шинели;2300 бр.зимни куртки; 1200 бр.зимни панталони и достатъчно количество долно бельо. Недостатъчен е броят на войнишките канчета, които са само 200 бр.; зимните кепета 120 бр., одеяла 340 бр.: сламеници 700 бр.; губени цървули 800 бр.малки номера; сухарени торби 700 бр. лупати криви 500 бр.; лупати прави 500 бр.; кирки 14 бр. и бракувани варели за направата на отоплителни печки, за което ръководството на поделението предлага да им се изпратят:

1. Войнишки канчета 1500 бр.
2. Зимни кепета 1600 бр.
3. Одеяла 2000 бр.
4. Зимни панталони 500 бр.
5. Сламеници 1000 бр.
6. Сухарени торби 1000 бр.
7. Гумени цървули /голями номера/ 1000 бр.
8. Казани - гюмове 80 бр. от 50 литра, за пренасяне на храната и разливането им.
9. Чирпаци 60 бр. за разливане на храна.
10. Термофонни казанчета 10 бр. за разнасяне храната на милиционерите и надзорно-строевия персонал по работните обекти.
11. Лупати криви 800 бр.
12. Лупати прави 800 бр.
13. Кирки 200 бр.
14. Брадви 100 бр.
15. Жаги 20 бр.
16. Водоноски 4 бр.
17. Телефонни апарати 2 бр. и жица 2000 м., необходими за новия обект.
18. Катинари 8 бр.
19. Каруци 10 бр.
20. Гребни лотки с 18-20 ребра 3 бр.
21. Гребла 24 бр.
22. Пирони и желязо за направата на вишките:

а/2 каси 50 кгр. пирони от 15 см.
б/1 каса 25 кгр. пирони от 12 см.
в/1 каса 25 кгр. пирони от 10 см.
г/1 каса 25 кгр. пирони от 8 см.
д/100 кгр.желязо от 18-20 мм.за направата на скоби.

22. Фасонки с чинии за външно осветление 80 бр.
23. Фенери газени/устойчиви на вятър/ 30 бр./комплект
24. Газени лампи 50 бр./комплект
25. Бракувани варели 12 бр./от които ще се приготвят отоплителни печки за помещенията. Необходимо е също така да се изпрати и листове ламарина.
26. Бодлива тел 5 тона
27. Стъкла 300 кв.м.
28. Една помпа - водна 2.5 цола с 18 м.тръби.

Набелязахме също така работните обекти и организацията на работата, така че щом пристигнат на другия ден да работят при определените норми. На първо време ще попълнят естествените ями около помещенията и подигнат площадката с оглед предпазване от наводнение на помещението. След това ще работят изключително по направата на шосето.

Ръководството на поделението предлага отдел "Научно-технически" да извърши регистрацията на лицата още тук, а не след това да се изпраща бригада в общежитието.

Ръководството на поделението също така предлага въдворените да се изпращат на партиди по 100 души добре облечени с топли зимни дрехи; с личните им паспорти, но без други каквито и да е било документи и вещи /има се предвид разни ОФ бележки, удостоверения, ловни билети, военни книжки, скъпоценности, пишущи машини, сабли, ловни принадлежности, парични суми да не се допускат повече от 100 лева и др., които да се връщат на близките им, а не да се изпращат в поделението/. Въдворените да се изпращат с арестантски вагони директно и то да пристигат в Белене сутрин, но в никой случай вечерно време.

Ръководството на поделението предлага ведно с лицата поделенията да изпращат и справки за тяхното въдворяване. Освен това да се изпратят на първо време няколко секретни сътрудници, с оглед разработването им да отпочне веднага.

4.- 221

Да не се допусне изпращането на нервно-болни въдворени, тъй като със своето поведение в общежитието въдворяването им се явява неполитично.

Ръководството на поделението предлага да се направи всичко възможно, щото нововъдворените до 2 месеца да ни бъдат изпращани по делегация. Освен това да се разреши на въдворените веднага по едно уведомително писмо до своите близки.

Относно охраната и надзорно строевия персонал се уточнихме как да се разстанят, но ръководството на поделението моли да им се освободят блокираните 8 длъжности за надзиратели. Др.полковник Аргиров - началник окр.управление МВР-Плевен при беседата си с др.полковник Тричков е казал, че ще командирова 14 милиционери до попълването на щата им.

При изпълнението на устната Ви заповед бях подпомогнат от ръководството на поделението др.др.полковник Тричков, майор Лалчев, капитан Гогов и лейтенант Митев при спазването на пълна тайна.

Горното Ви донасям за сведение и по нататъчно разпореждане.

София, 27.I.1958 г.

ЗАМ.НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "В.И", ДС
- ст.лейтенант:
/Д.Чакъров/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!

ДО ДРУГАРЯ
МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ
Генерал-полковник Г.ЦАНКОВ

Т У К

Д О К Л А Д

ОТНОСНО: Изпълнението на решението на ПБ на ЦК на БКП по прочистването на Столицата от хулигани, криминални престъпници-рецидивисти и други обществено опасни лица.

В изпълнение решението на ПБ на ЦК на БКП за прочистване на Столицата от криминални престъпници-рецидивисти, хулигани, сводници, безцелници и други разложили се и обществено опасни елементи, органите на МВР проведоха операция за задържане и изпращане в ТВО Белене на горните категории лица.

Операцията се проведе съгласно указанията на ръководството на МВР и утвърдените планове в две главни направления: първо задържане на хулигани от подвижни бригади по обществените заведения и места и второ задържане на предварително набелязани лица.

Общо до 10.II.1958 година са задържани 1328 лица. От тях 291 са задържани от подвижните бригади и 1037 от окръжно у-ние на МВР, от които в Столицата 917 и околийските управления на Софийски окръг 120. От задържаните 1145 са изпратени в ТВО и 180 освободени. Девет души извършили по значителни престъпления остават за допълнително разследване и предаване на съд.

От предложените и утвърдени за арест лица до сега не са задържани 49 души поради това, че същите се укриват и 4 поради болест в тежка форма. От укрилите се ежедневно се издирват отделни лица. За някой има вече данни къде се намират и е предстоящо задържането им. На останалите се завеждат разработки за издирван Осем от не задържаните са опасни престъпници, скитници, без постоянни адреси и някой без местожителство. За тяхното издирване и задържане са ориентирани органите на Народната милиция в цялата страна.

Ръководния и пецови оперативен и офицерски състав участвувал в провеждането на операцията прояви висока дисциплина, съзнание, упоритост и изцъркливост в работата. Всички работеха почти непрекъснато, особено на 25 и 26.I.58 год. Много оперативни работници не си отиваха дома, през цялото денонощие бяха в поделенията или изпълняваха задачи навън. След завършване обхода на подвижните бригади оперативните работници незабавно се включваха в подработката на материалите по други мероприятия. Никой не се оплакваше от умора, никой не искаше почивка.

Операцията показа, че оперативният състав на Народната милиция в Столицата в основному правилно е издирил и опознал своят контингент и, че в случай на нужда по заповед на Партията и Ръководството на МВР заедно с другите служби и работници на Министерството е в състояние за един ден да го обезвреди.

Наред с това операцията показа и някой слабости. На една малка част от набелязани за арест лица не се знаеха последните адреси. Отделни оперативни работници изготвяха предложения въз основа на стари и недостатъчно проверени материали. Имаше случай при които някой оперативни работници не бяха взели под внимание начина на живот и проявите на набелязаните обекти през последно време. Допуска известно непознаване истинските замисли и намерения на някои от задържаните. Проявиха се и други слабости По мнение на работната група тези слабости се отнасят за около 10 % от изготвените предложения. Ръководството на окръжно управление на МВР си дава ясна сметка и прави необходимите изводи за всички опасности и възможности за извръщения които се крият зад тези слабости на оперативните работници и взима мерки за тяхното разкриване и показване пред състава, с цел мобилизиране на последния за окончателното им отстраняване.

Работната група без да омаловажава и недооценява констатираните слабости отчита, че ако за подготовката и провеждането на операцията имаше малко повече време и възможност да се извършат някой последни проверки, тези слабости щяха да бъдат значително по-малки.

РЕЗУЛТАТИ ОТ СЛЕДСТВИЕТО

Разследването в определения извънредно къс срок на задържаните лица се оказа доста трудна задача. Следственият

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

300

френската балетна трупа са нарисували на един "бик" пречупен кръст,който е показан на публиката,една вечер докато да го открият.

Наред с това агентурата използвана в килиите и приде бита по време на следствието ни информира за замислите и намеренията на някой последствени.Станаха известни замисли за бягство при конвоя,намерения за нападения над охраняващият милиционер,нас строението и мнението на последствените и т.н.

Подобни агентурни донесения за криминални престъпления,вражеска дейност или други замисли на задържаните са получени над 100.По тях сега оперативните служби работят,с цел проверка и при потвърждение на донесенията ще се вземат съответни мерки според случая.

На второ място разследването на задържаните хулигани и престъпници позволи по-пълно да се разкрият корените и причинит за хулиганството и престъпността в София.Като основни такива причини се очертават следните:

1. Пиянството.По 90 % от делата за хулиганство гледани в Софийските съдилища,хулиганството е извършвано от лица в нетрезво състояние.Голямо брой от довежданите в дежурните стай на милицията за хулиганство,са също лица в нетрезво състояние.Почти всички разследвани хулигани признаваха,че са допускали хулиганств в пияно състояние.Така група младежи 8-10 души от кв."Бенковски" София,след като изпили на 5.I.58 г. 30 литра вино спрели рейса за София и влезли в саморазправия с пътниците и председателя на местният Народен съвет.Значителна част от задържаните и разследвани хулигани са истински алкохолици,които с пиянството и системните си скандали са омръзнали на околните и почти ежедневно се довежда в милицията.

На увлечението в пиянство младежи са им необходими средства,такива най-често те намират чрез престъпления - кражби, измами,грабежи и други.Не случайно значителна част от криминалните престъпления в София представляват посегателство върху съестни продукти,салам,кашкавал,консерви,цигари и спиртни напитки.Разкриването на такива престъпления показва,че извършителите им са младежи,а целта е пиянство,гуляй и лек живот.

2. Безцелието също подтиква една част от младежите и лицата на средна възраст към необмислени постъпки за запълване на многото свободно им време.

Из архивите на ДС

Една част от младежите не заети с полезна работа се отдават на скитане по заведенията,сладкарници,кафенета,хотели, градини,паркове и едни от тях от стремеж за "слава","геройство" и "подвиги" вършат хулиганство,а други запълват безделието си със спекулативни сделки,като причакват чужденците пред хотелите,взимат от тях часовници,найлонови изделия и други вещи и ги препродават.Сред тази категория лица на основата на безделието постепенно се формират най-отвратителни качества.Оформят се хора не способни за обществено-полезна работа,разпространители на покварни и нечестни дела.Тук се плетят и разпространяват вицове,измислят се моди,величае се подражанието на западният начин на живот.С лекият си живот тези младежи отрицателно влияят на голяма част от останалата младеж,развращават я,откъсват я от честният труд и я увличат в блатото на безделието,престъпността и развратата към търсене на по-лек начин на средства за задоволяване на капризите си.

3. Неразделен спътник на пиянството и безделието е развратата.Разследваните хулигани и престъпници разказват не една отвратителна сцена на морално падение.Обикновено явление е, по домовете на разни сводници,проститутки и безделници,да се събират пияни компании - младежи и девойки,да говорят цинизми,да пишат стихове с цинично съдържание,да си разменят порнографски снимки и рисунки,да се събличат голи и играят хора и танци,да устройват караманьоли и изнасилвания,да спят по няколко момичета при един мъж и т.н.Всичко това е доста "интересно" и "увлекателно" за младежта.Този лек начин на живот и този заряд с всеки изминат ден разяжда все нови и нови млади души.Следствието показа,че в София има една значителна бройка жени около 500,отдали се на подобен лек живот,много от които са формални проститутки,без квартира, спят от дом на дом,скитат от мъж на мъж и разпространяват венерически болести.Голяма част от тези жени са млади момичета избягали от провинцията и дошли в София да живеят свободно,без надзор и контрол.

Изхождайки от данните по следствието се вижда,че имено на базата на пиянството,безделието и развратата,вирее най-благоприятно хулиганството с всичките му най-тежки последствия.

4. Някои слабости допускани от органите на власта също благоприятствуваха за съществуването и даже разширението на хулиганството.Тези слабости се изразяват в не последователност на пр

Из архивите на ДС

302

вежданите мерки за борба срещу хулиганството и либерализъм допускани от органите на милицията, прокуратурата и съда. През последно време спрямо нарушителите на обществения ред не се взимаха достатъчно твърди и ефикасни мерки. Спрямо някой особено злостни хулигани при намесата на Партията и отговорни ръководители действително мерки се взимаха, включително до предаването на съд, но спрямо ежедневните дребни хулигански прояви, които пораждат тежките хулиганства действително строги и ефикасни мерки не се взимаха. Това обстоятелство до известна степен окуражаваше престъпните и хулигански елементи. Някои от тях схващаха, че милицията ги преследва инцидентно от време на време, примерно по Унгарските събития или други важни събития. В такива моменти обикновено хулиганите се притайваха. Сега например спотаилите се нарушители на обществения ред говорят, че след няколко дни "вятъра" ще премине и пак ще продължи както си е било. Даже честни хора и партийни другари изказват съмнения и опасения да не би тази мярка да е временна и хулиганите отново да си разпашат пояса. За да се внесе система и последователност в борбата на милицията срещу хулиганството е необходимо сформираните по указания на ръководството на МВР групи, за борба с хулиганите, да се превърнат в постоянни такива и подсилени в предпразнични и празнични дни да извършват наблюдения на обществените места, своевременно да пресичат започнали хулиганства и да продължават да представят за ТВО злостни хулигани, тъй като от съда последните не се плашат.

Органите на Съда и Прокуратурата от своя страна проявяват неоправдан формализъм, мудност и либерализъм. За дребни хулиганства, които са най-честото явление, арести и задържания не се разрешаваха, не се разрешават и сега, въпреки решението на ПБ на ЦК на БКП и извършителите на подобни прояви не се подвеждат под съдебна отговорност или им се присъжда условно наказание. Делата за хулиганство обикновено се разглеждат с голямо закъснение, когато делянието е загубило своето обществено значение, поради това, често се изцяват условни или оправдателни присъди. Има даже случай когато хулиган посегнал на милиционер се осъжда 8 месеца затвор и след 3-4 месеца е на свобода.

Тази непоследователност мудност и либерализъм не респектира хулиганите и престъпниците, не ги възпира от подобни

Из архивите на ДС

303

проявления,а напротив спомага за тяхното разюздаване и за разширение на хулиганството.

5. Важна причина за голямата престъпност и хулиганството в Столицата е силната концентрация в София на враждебно престъпни елементи,крадци,проститутки,безделници,политически врагове,мародерствали до 9.IX.44 година в провинцията и укрили се след тази дата в София.По данни на окръжно управление МВР-София в Столицата живеят над 4000 криминални престъпници-рецидивисти от които повече от 1000 души са съдени над 10 пъти за престъпления. Над 70 % от тези рецидивисти са дошли от провинцията.Тази внушителна маса престъпници рецидивисти ежедневно и ежечастно оказва разлагащо влияние на хората с които влиза в контакт особено на младежите.В следствието се получиха обилни данни затова,как съдени вече няколко пъти за престъпления лица,поради това,че са известни на органите на милицията и се страхуват да не бъдат заловени за да се прикрият,организират и учат други обикновено непълнолетни да вършат престъпления и кражби и да носят на тях крадените вещи и пари.Подобно разлагащо влияние оказват и отрепките на буржуазното общество,които живеят в София.

6. Не последна по значение причина е домашното,училищно и обществено възпитание на младежта.Значителна част от задържаните младежи са деца на престъпници или на родители с разтрогнат брак оставили децата си без родителски надзор.Такива младежи нямат елементарно уважение към другите хора,нямат правилно отношение към труда и са склонни на авантюризъм.Високите човешки добродетели като честност,правдивост,патриотизъм,трудолюбие у тях са или не развити,или развити съвършено слабо.

Слабост на нашите обществени организации е,че не се заемат конкретно с издирването и помощта на отделните граждани отклонили се от нормалният поряъчен начин на живот и не се проявява упоритост и постоянство за тяхното превъзпитание.

От задържаните лица след провеждане на разследването бяха освободени 180 души.Причините поради които са освободени тези лица са следните:

1. Погрешно задържани едно лице.Задържането е станало в III-то р.у-ние на МВР поради съвпадение на трите имена и годината на раждането.Виновните за неправилното задържане са наказани със строго мъмрене.

2. Поради напреднала възраст над 60 години и поради липса на значителна обществена опастност-7 души.Тази категория лица имат стари престъпления,били са рецидивисти,но събраните данни за начина им на живот през последно време,показват,че те не са особено опасни.

3. Поради завръщане скоро от ТВО - 3 души.Същите са освободени от Белене преди 2-3 месеца.През това време няма данни да са извършили нови престъпления.Задържането основателно е извършено,защото те са рецидивисти,но за краткият им престой на свобода не е известно да са извършили престъпление.

4. Започнали редовна работа попаднали в средата на здрави работнически колективи на Софийските заводи 16 души.Същите преди са имали тежки престъпления,след последното репресиране, обаче са отпочнали работа.От предприятията се характеризират добре получават високи заплати и има основание да се предполага,че се издържат от труда си.

5. Болни,бременни,сакати-инвалиди - 13 души.В миналите години същите са били опасни престъпници,обаче след разболяването им няма данни за извършени от тях на сериозни престъпления и с освобождаването им се дава възможност по-добре да се грижат за своето здраве.

6. Скоро встъпили в брак 10 души- това са такива лица които са били рецидивисти,но за които след проверките се установи,че от брака насам са заживяли сравнително порядъчен живот и има основание да се очаква,че ще се поправят или най-малкото трябва да им се даде възможност затова.

7. Поради отиване войници - 2 души.В тези случай е взето под внимание,че престъпленията които са извършени от тези млад ежи са резултат на слаб родителски контрол,че те произхождат от добри семейства и казармата за тях ще е по-полезна,отколкото ТВО.

8. Филтрирани и освободени 37 души.Това са лица със сравнително по-слаб материал за ТВО,които основателно са задържани,но едно предупреждение за тях е по-целесъобразно,отколкото изпращането им на ТВО.В тази категория влизат жени с малки деца, лица случайно извършили престъпления,заловени спекуланти и други подобни.Освен тях още 57 други лица са задържани и доведени в районните управления на МВР от подвижните бригади по обществените заведения и места.Тези лица след съответни справки също са предупредени и освободени.

Из архивите на ДС

9. Поради тежко семейно положение 8 души.Това са задържани родители на много деца 5-6,7 за изхранването на които се грижи задържания.Задържането е извършено основателно.Работната група,обаче е отчела,че престъпленията и хулиганството на тези лица не са така значителни и по целесъобразно е предупреждаването и освобождаването им.

10. Освободени от работната група,поради преценка,че в момента не извършват престъпления - 25 души.Това са лица за които има всички данни,че са рецидивисти,регистрирани са по 5,8 и повече пъти,но събраните сведения за начина им на живот през последно време не говорят,че има данни за престъпна дейност.Престъпленията им обикновено са по стари до 1950,1954 година.

11. По оперативни съображения - 64 души.Това са задържани секретни сътрудници или задържани лица за по-маловажни престъпления,които са вербовани за секретни сътрудници от оперативните служби на Държавна сигурност и Народната милиция.Други 22 души на които са извършени вербовки бяха изпратени известно време в ТВО на работа,след което ще се направят допълнително предложения за освобождаването им.Вербованите за секретни сътрудници за такива задържани на които престъпленията и хулиганските прояви са по незначителни и подлежат на филтриране.Взето е под внимание,че тези лица притежават подходящи лични качества,имат среда и е възможна и целесъобразна вербовката им.

Четири души от задържаните са изпратени в затвора поради това,че по време на задържането им са получени съобщения за влезла в законна сила присъда.

Всички освободени преди пускането им биваха писмено предупреждавани в бъдаще да не допускат повече престъпни и хулигански прояви.Тези предупреждения изиграха огромна роля.Предупредените благодареха затова,че им се дава възможност да се поправят и обещаваха,че ще положат всички усилия да скъсат окончателно с досегашният си начин на живот.Някой предимно жени направо заявяваха че напускат София и ще се приберат при близките си в провинцията от където са дошли.

Едновременно в районните управления на МВР и ДНМ биваха отвеждани от подвижните бригади лица движещи се на обществени места в неприличен външен вид,евстравагантно облечени,подражатели на запада с "япанджаци",тесни панталони,"конски опашки" и други подобни.Такива лица на брой над 60 души без да бъдат задържани

305

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

се подканяха да приведат в порядък външният си вид. За някои от тях бе съобщено в предприятията, учрежденията и учебните заведения, където работят или учат. Оказа се, че тази категория лица са предимно младежи из интелигентските среди, студенти във висшите театрални училища, музикалната и художествена академия, артисти - певици, балерини и други хора на изкуството.

- " -

В резултат на взетите мерки и проведените мероприятия против престъпността и хулиганството, против смутителите на обществения ред и спокойствието на гражданите, сега по улиците на София вече немогат да се срещнат или са изключение лица в неприличен външен вид. Няма ги групите неуредени хулигани по ул. Раковски и бул. Руски. Улиците на Столицата са по-тихи и по-спокойни и това прави добро впечатление на всички граждани. Осезателно се забелязва ново по-нататъшно снижение на престъпността. Всичко това показва, че органите на МВР провеждат много навременни, правилни и ефикасни мероприятия, които безусловно се одобряват и подкрепят от цялото население. За това говорят всички агентурни донесения, това се вижда от изобилната информация в този дух, от многото писма, отправени от редица крайща на страната до редакциите на вестниците в София.

Агентурните данни показват още, че голяма част от лицата, които са водили начин на живот близък до този на хулиганите след последните мерки масово са плъзнали по заводите, предприятията, трудово-производителните кооперации, за да търсят работа. Много от тях са започнали такава. Някои, без да са ги търсили органите на МВР, от страх да не би и тях да ги задържат са се укрили и изчакват, като през това време упорито търсят работа. Сега и честните хора и нарушителите на обществения ред говорят за властта с чувство на по-високо уважение. На лице е неимоверно повишение авторитета на властта и особено на органите на МВР.

Проведената операция и получените във връзка с това резултати показват колко навременно, правилно и целесъобразно е решението на Политбюро на ЦК на БКП и колко наложително е да не се

отслабва борбата срещу хулиганството, а да се повеце тя докрай и с това да се отговори да очакванията на населението.

Работната група счита, че акцията за задържането и изпращането в ТВО на хулигани и крадци от Столицата, съгласно решението на Политбюро на ЦК на БКП в основното е завършено. За в бъдаще борбата срещу престъпността и хулиганството ще продължи в рамките на нормалната и ежедневна работа, съгласно указанията на ръководството на МВР.

София, 10.II.1958 г.

РАБОТНА ГРУПА:

307

Из архивите на ДС

Строго секретно!

201

ДО ДРУГАРЯ
ЗАМ.МИНИСТЪР НА МВР-Ген.майор
М.СПАСОВ
гр. С О Ф И Я

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

От полковник ИВАН ТРИЧКОВ-Началник под.0789-МВР-Белене, Свищовско.

ОТНОСНО: Работата,обстановката,дисциплината и предложение за бъдаща дейност с новопристигналите въдворени.

Др.Зам.Министър,

Във връзка с новопристигналите въдворени при повереното ми поделение Ви донасям,следното:

Идването на първата група въдворени от 4.II.т.г. ни завари напълно подготвени. Групите биваха настанявани в предварително подготвените за целта помещения и още същия ден включени в трудовия процес, разпределени по звена и бригади, със съответните звенови и бригадни отговорници от самите въдворени.Полагаха се и се полагат грижи за общата и лична хигиена и здравеопазване , като за целта се проверяваха медицинските органи. Раздадено е на всички работно облекло и обувки. Редовно и навреме се снабдяват с храна от стария обект, която се разнообразява и е питателна.Раздадени им са съответния постелочен материал.Организирано им е и осигурено редовно къпане. Взети са всички мерки за очистването им от паразити и заразни болести.

До 20.II.т.г./включително/ са пристигнали 1308 мъже и 234 жени. Младежите до 19 годишна възраст са заделени в три отделни бригади, които са настанени в отделно помещение.Раздадено им е облекло и постелочен материал.Към тях се полагат по-специални грижи.Обезпечено им е помещение, което понастоящем се отремонтира и е пригодено за културно-просветни занимания. Подравнен е терен за игрище за провеждане на физкултурни занимания, което понастоящем се обавежда.

Поради липсата на помещение за изолирването на девойките въдворени в отделни помещения, се наложи да се построи малка построй-

КРДОПБГДОРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДОРСБНА
Дата: 07.08.2014г. Секретар:

ка към източната част на него обект, която да побира около 35 жени. Девойки от 14 год. до 21 годишна възраст имаме 31.

Състоянието на дисциплината сред въдворените е добро. Особено сред мъжете новодошли, където дисциплината и реда се провеждат на казармени начала и продължават в такъв дух. Включването им в трудовия процес и спазване на горните порядки способствува твърде много за укрепването на реда и дисциплината. За разлика от стария обект при новите дисциплината е много по-добра . Няма забелязани особен род нарушения каквито са правили и правят старите въдворени. Имаме, макар и еденични ,отделни добри прояви от страна на ново-въдворените. Така например, въдворения е намерил 228 лв., които не ги е обсебил, а ги е дал на администрацията, която ги повърна на собственика. Срещат се и еденични случаи на кражби в помещенията.

Общата картина за годността и възрастта на въдворените е следната: при мъжете- от 1316 въдворени 16.7 на сто са юноши, 49 на сто са на възраст от 20-30 години, 30.2 на сто са на възраст от 36-55 години, и 4.1 на сто са от 55 нагоре. От всички мъже 11.5 на сто, поради болест / ТБЦ и др/, инвалиди, сакати, епилептици и др. са негодни за тежка физическа работа и възнамеряваме да ги прехвърлим към стария обект. При жените- от общо 314 / заедно със заварените 94/ въдворени, 3.8 на сто са на възраст до 19 години, 83.1 на сто са на възраст от 20-45 год., 13.1 на сто са на възраст от 45 год. на горе.

Картината на грамотността и образоваността е следната:

При мъжете- 5.1 на сто са неграмотни, 17.3 на сто са полуграмотни, 21.9 на сто са с основно образование, 32.5 на сто са с прогимназиално образование, 17.6 на сто са със средно образование и 5.6 на сто са с полувисше и висше образование.

При жените-9.6 на сто са неграмотни/общо със заварените въдворени/, 8.1 на сто са слабограмотни, 27.4 на сто са с основно образование, 31.8 на сто са с прогимназиално образование, 18 на сто със средно образование и 5.1 на сто с висше и полувисше образование Към новия обект организирахме курс за огрмотяване.

До сега е направено околовръстна дига около обекта дълга над 520 метра. Изхвърлени са за тази цел над 12 хиляди кубически метра пръст, при завишени норми с 30 %. Жените окопават горските насаждения на затвора.

За по-правилното и добро оползотворяване труда на въдворените и включването им по-пълно в трудовия процес предлагаме следните мероприятия :

1. ПРОИЗВОДСТВО НА ТУХЛИ :

Можем да организираме 20 тухларски тезгяха с по 8 човека,

309
Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

един при 3000 тухли дневна норма на тезгях или 60000 бр.общо за ден. При 8 месеца работен сезон за нашите условия ще произведем над 2,000,000 тухли, от които ще употребим за наши нужди над 1000000 / за постройката на жилищните блокове за въдворените, за нуждите на Окръжно управление МВР-Плевен и Околийско управление МВР-Свищов и др/. Останалите 1,000,000 тухли ще продадем на РКС-Свищов,от което ще получим един доход от 100,000 лв.

За горното производство ще бъдат заангажирани в работа около 200 човека.

2. КОШНИЧАРСКИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ:

а/Пощенски колетни кошници: Същите са търсени от Министерството на транспорта и съобщенията за пощенски амбалаж.В състояние сме да произведем около 60.000 бройки по 3.60 лв.едната или да реализираме един доход от 200.000 лв.

б/Изработка на таборетки / плетени столчета/,масички, бебешки кошчета,канцеларски кошчета и др.,които могат да се ползуват за обзавеждане на почивните станции на МВР,или продадът на пазара,от което ще реализираме един доход също от 200.000 лв.

В кошничарската работилница ще бъдат заангажирани в работа около 250 човека негодни за тежкофизическа работа.

3. ДЪРВОДЕЛСКА РАБОТИЛНИЦА

Предлагаме дограмата за жилищния блок на въдворените № 2 да бъде изработена в нашата работилница, а дограмата на жилищен блок № 1 ще бъде изработена в ТПК "Червена звезда" гр.Свищов, тъй като там е спуснат наряда за дървения материал.С изработването дограмата за блок № 2 при нас, ще бъде реализирана една икономия от 80,000 лв., които средства биха се платили на външно предприятие за изработването на около 400 $м^2$ дограма.

В горното производство ще бъде използуван труда на 20 дърводелски работници.

4. МЕНТОДОБИВ :

За оползотворяване на диворастящата мента в острова и за да създадем работа на слабоболните ,възрастните и негодни за тежка физическа работа въдворени, можем да организираме производство на 100 кгр.ментово масло, от което ще получим 26.000 лв.

5. ИЗКОП,НАСИП и СТРОИТЕЛСТВО:

От годните за тежка физическа работа въдворени ще работят за затвора /Дочо Колев/ 800 човека за направата на дига-път между I-ви обект и II-ри обект, която ще предпази от заливане

I-ви и III-ти обекти.Дигата ще бъде дълга 1400м с 50000 м³ землен насип за направата на която ще се вложат 45000 трудодни, при завишаване дневните норми на въдворените с 30 % в сравнение с нормите на затворниците.

След направата на дигата въдворените ще бъдат използувани за продължаване пътя до II-ри обект.

а/ Обработка на залесените райони- в това мероприятие ще работят за затвора 200 жени и 200 мъже.

в/Строителство.-През годината ще бъдат построени два жилищни блока,една административна постройка и направа на оградите на обектите и на два гарнизона.Ще бъде заангажиран труда на 150 въдворени строители.

6. ДЪРВОДОБИВ:

За добиване на дърва за нуждите на поделението за приготовляване храна на въдворените,за изпичане на тухли и др.,ще работят 100 въдворени.

7. ИЗПЛИТАНЕ НА РОГОЗКИ:

За използуване папура в острова за наши нужди и за нуждите на пазара ще се изработват папурени рогозки, в която работа ще се заангажират 80 жени негодни за тежка работа, а от продукцията ще получим един доход от 20000 лв.

От така посочените производства можем да получим един доход за държавата в размер на 600000 лв. и реализираме икономии от строителството и административната издръжка на поделението в размер на 150.000 лв..

В разпределението на хората предвиждаме известен процент въдворени за попълване на домакинския щат, за текущи нужди и болни.

25 февруари 1958 год.
под.0789-МВРс.Белене.

НАЧАЛНИК ПОДДЕЛЕНИЕ 0789-
Полковник:

Из архивите на ДС
311

Строго секретно!

ДО ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

С О Ф И Я

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

От министъра на Вътрешните работи
генерал-полковник ГЕОРГИ ЦАНКОВ.

Другари,

В изпълнение решението на Политбюро на ЦК на БКП за прочистването на столицата от криминални престъпници-рецидевисти,хулигани, сводници , безделници и други разложили се и обществено опасни елементи,органите на МВР задържаха известен брой непълнолетни престъпници.

В резултат на положените през миналата година усилия детската престъпност в столицата намалява, но тя все още е голяма. Доста младежи под 18 годишна възраст по цели дни и нощи скитат из улиците,висят пред кината и други места,посещават различните танцови забави,нитейни заведения и се обособяват в престъпни групи.Към това ги подвеждат младежи проявени в криминално отношение.Освен кражбите ,които се извършват от непълнолетни , има много прояви на хулиганство, главно по улиците,пред кино-театрите, забавите и пр. Но особено благоприятни за прояви от такъв характер са забавите,които се организират в училищата. Там се вършат големи безобразия,като се започне от изкълчените танци,пушенето на цигари , употребяване на спиртни напитки,побоища и други хулигански прояви.

Задържаните младежи са предимно напуснали училище или изключени ученици,деца на родители с разтрогнати бракове или деца, чиито родители са също престъпници. Има и деца на добри родители,но попаднали в лоша среда или останали без достатъчен контрол-изпуснати неподаващи се на училищна дисциплина и неспазващи обществените норми. Това са младежи незаети в производството , без трудови навици, които ако не се изолират от средата , в която живеят и ако не се проявят особени грижи за възпитанието им, неминуемо ще затъват все по-дълбоко в блатото на престъпността, ще разнасят бацила на зараза-

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 07.08.2014г. Секретар:

Из архивите на ДС

та и за другите около тях.

Макар и непълнолетни задържаните младежи са опасни престъпници и се налага да бъдат въдворени в Трудово възпитателно общежитие. Между тях има такива, които по активност и майсторство в кражбите не остъпват по нищо на възрастните престъпници, Много от тях са изпращани по веднаж и два пъти в поправителните домове,но след освобождаването им продължават престъпната си дейност.

Така например, - роден през 1941 год. едва завършил VII-ми клас става нетърпим със своите хулигански постъпки, както за родителите си , така и за околните.През 1956 година заедно с други като него извършили десет взломни кражби, за което е осъден и лежал в поправителния дом в Ловеч. След излизането си от там през 1957 година наново извършва кражби. -роден през 1943 година се очертава като опасен хулиган и крадец.Организатор е на група младежи със които върши престъпления. До сега е извършил над 60 кражби.Не са редки случаите,след като е освобождаван от управлението на МВР по непълнолетие , още при излизането е залавян наново в кражби. Изпращан е в поправителните домове в Казичене и Рила,от където е бягъл.

Ние трябва да споменем и такива факти: при основаване на поделението и идването на групите, още от първите дни започнаха да проявяват своите престъпни наклонности.Ежедневно , ежечасно се крадяха в това число и младежите,чиито престъпления преобладаваха,като дрехи, вещи , пари,хляб от торбите на другарите или съдеда си.Голяма част от намиращите се в обекта котки бяха унищожени, като месото им се консумираше или продаваше на други под формата на консерви получени от домащните им. Откраднали бяха торба с брашно от склада,но своевременно заловени и осуетени замислите им. Като че ли цялата тази маса е обединена в тъмен съюз,роден от умразата към обществен ред и дисциплина.Цялята тази сбирщина,зловещ представител и пасивен продукт от гниенето на най-долните слоеве на старото буржоазно-капиталистическо общество,готови във всеки момент да станат оръдие на реакцията и дън и тук, тяхните действия са в разрез с най-елементарните изисквания и приличието на работническата класа. Отдавна са потрошили рамките на здравите морални норми на трудящия се човек и са станали пример на безредие и безкруполни същества ,способни,ако не е здравия юмрук на народната власт, да превърнат улицата и домовете , а тук бараките и обекта, в джунгли.

Всички тези декласирани елементи са търсили обиколни пътища на лично щастие, винаги в страни от трудовия процес.Със съжаление трябва да се отбележи, че голяма част от тези групи дошли тогава

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 07.08.2014г. Секретар:

314

криминално въдворени, 38 % са младежи /от 18-30 г./,една част синове и дъщери на разведени родители или сираци без какъвто и да е упражняван родителски и обществен контрол върху тяхните действия и характер.Други са синове на бивши търговци,на разни кулашки елементи, на хора от бившето общество, бивши "манини синчета",приучвани на лек и разгулен живот. Друга част са синове и дъщери на бедни работници и селяни,които заети в своя ежедневен труд, са ги изпуснали още при тяхния растеж.Има и такива,които голяма част са прекарали живота си по затворите.По-голямата част от тях са от градовете.Само от София от всички товага съставляваха 60 %, 25 % от други градове и 15 % от селата /отнася се за криминално -въдворените мъже в началото на м. май 1957 година/.

С проведените мероприятия,включването им в трудовия процес ,тяхните действия и замисли бяха до минимум сведени и ограничени.

От изпратените през януари т.г. групи са изпратени юноши и девойки от 14 до 19 години около 167 ,от които 34 момичета.Своевременно се вземаха към тях мерки,съобразно условията и възможностите бяха заделени в отделни помещения,определено им бе отделен район и се отпочна работа с тях.На общи младежки събрания,по отделно за юношите и девойките,са учредени комитети "прелом", на които младежите свободно са посочили и чрез явно гласуване избрали в комитетите онияполучили най-голямо болшинство. При младежите ръководството се състои от 7 души , а при девойките от пет.Оповестени са задачите на комитета а така също на всеки един от тях,като завеждащи сектори.Избрани са от всяка бригада по един като членове на другарския съд,който ще има за задача да разглежда отделните провинили се младежи и дейвоки в работата или през останалото време.Тези мероприятия са посрещнати добре от младежите и са на лице първите начални резултати в това отношение. Така например, кражбите които се извършваха между тях намаляха.Проявиха се и дадоха добър пример, младежа
който по погрешка получава колет отнасящ се за друг негов съименник и веднага го връща на администрацията.Провинилите се младежи
са изправени на общо младежко събрание пред другарския съд да отговарят за това, че са се скарали за това , че са се скарали и сбили, за което им е наложено наказание "мъмрене".

Организирано им е просветна работа: прочитане колективно книгата "Педагогическа поема", изнасяне на полит-информации, колективно четене на вестник "Народна младеж". От 1.IV- т.г. ще отпочнат ежедневни курсове за изучаване икономическа география на НРБ,история на НРБ, беседи и доклади, с подбрана подходяща тематика,ограмотяване

на малограмотните и други, което ще се извършва в приспособеното за целта помещение.Мнозина отчитат своите грешки и пътища ,по които са вървяли и стигнали до поделението.Дават обещание да се поправят и станат добри граждани на Републиката.

Направени са спортни площадки / които поради заливане на острова от водите на р.Дунав за сега не могат да се ползуват/,където младежите ще имат възможност да спортуват и укрепват физически.

Младежите ще бъдат включвани в трудовия процес при поделението.Трудът при нас е вземал централно място при изработване на условията,които способствуват за възпитанието на човека.Въздействието на труда е само положително и е видимо и фрапиращо.Ако приемем, че възпитанието е оная съзнателна и планомерна дейност, с която се цели хармоничното развитие на духовните и физически сили на човека, то в този случай можем ли да говорим за някакво възпитателно въздействие в общежитието изобщо и по-специално за възпитателното значение на труда?! Безсъмнено можем.Този отговор следва,затова защото е на лице ,както промяната във физиката на въдворените , така и промяната настъпила в духовният им мир.

Редовно осигурен сън,както и почивка,която единствено и само тя възвръща всички изчерпени сили и укрепва здравословното състояние е от голямо и решаващо значение. Голяма част от въдворените , в това число и младежите, не са могли да разчитат на пълнокръвен сън по различни причини. А така също малцина от тях са се включвали в трудовия процес или в някакъв обществено полезен труд.

Престоя на младежите в поделението, към които е проявено по-специално отношение , ще има възпитателно значение и въздействие, не само върху тях,които изпитват това на собствените си гърбове, но и на останалите вън такива,на които местото им е също в поделението. Отпочнатата с тях работа показва , че може да има резултат,въпреки трудностите в това отношение.Младежите с особен интерес посрещат въпроса за самообразованието и възможностите, които им се предоставят в това отношение, на ония които са ученолюбиви да се подготвят и завършат своето образование. В този смисъл престоят им в поделението няма да бъде напразно, а напротив- с по-голям интерес и загриженост ще се отнасят към тези въпроси,въпросите на тяхното бъдаще.При излизането на такива от поделението ще трябва да се оказва морална помощ от обществено-политическите и масови организации и грижа за тяхното настаняване на работа.

За получаване на по-добри резултати в работата с тях ще се проведат следните по-важни меропротия, характерни на трудова възпитателна колония , съобразени с възможностите и условията които са на лице:

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

316

1. Изолирване на юношите и девойките от останалите въдворени и провеждане на отделна специфична политико-просветна и трудова дейност, с цел да нямат възможност за допир с възрастните и им влияят развращаващо. В основни линии това е извършено,като младежите и девойките са заделени в отделни бригади и в отделни помещения.

2. Учредяване на младежки комитет "Прелом" из средата на младежите и девойките, избран с явно болшинство посредством който ще се организират задачите поставени и провеждани от администрацията за трудово-възпитателното и политико-просветното въздействие на въдворените.Работата на комитета ще се ръководи от политическия офицер и предадените към него трима учители и педагози и надзорен персонал със средно образование. За работата на комитета ще се изготви правилник за организационната структора и методическа дейност на същия.Всеки член на комитета отговаря за определена работа. Ще се изготвят планове тримесечни и месечни ,които на общи сборове с младежите ще се приемат и отчита работата пред тях.В случаите на разглеждане провиненията на въдворените или добри прояви комитета ще влиза в ролятата си на другарски съд , към който се предават и избраните по бригади по един членове и разглеждат на общи събрания случаите и вземане отношение по тях.Комитета ще действува за доброто провеждане на трудовата дейност, и изпълняване на поставените от администрацията в това отношение задачи,ще организирва съревнованието всред въдворените младежи и т.н. Тази организационна единица ще може да изиграе решаваща роля за правилното възпитание и положително въздействие върху младежите, да ги накара да уважават труда и дисциплината , да обичат колектива и обществените порядки / както подобно ставаше по време на бригадирското движение у нас/, щото те правилно да се оформят като добри утрешни граждани на Родината ни.

3. Ще се организира библиотека и читалня , в подходящи за целта помещения, в които младежите ще имат възможност да провеждат културно-просветни занимания и работят за своето самообразование. За ония младежи, които нямат завършено прогимназялно образование ще се създадат курсове за такова с местни сили,а неграмотните и малограмотните ограмотят,като им се даде възможност да се явят на изпити за съответните класове.

За ученолюбивите младежи завършили прогимназялно образование, или няколко класа от горните класове, ако желаят ще им се даде възможност да се подготвят като частни ученици и се явят на изпит за съответния клас.

4. Съгласно плановете на ръководството на поделението ще се организират кръжоци и курсове с политическа и общообразователна тематика, с цел политическото им огрмотяване и повишаване на общата им култура. Същите ще се провеждат с местни добре подготвени сили.

5. Ще се организира колектив на самодейци, художници, музиканти певци, артисти, рецитатори и пр., като за целта ще им се подсигуряват необходимите условия за творческа дейност, с цел разобразяване на ежедневния им живот и култивиране на любов към различните дисциплини на искуството, упоритост и постоянство в работата. Извършена е радиофикация на обекта и ще имр се изнасят ежедневно подработени програми.

6. Ще се организират квалификационни курсове с цел за ориентация в работата , като дърводелство, кошничарство, електротехника и други , със задача същите след излизане от поделението да се ориентират и продължат обучението си в тази насока.

7. Необходимо е да им се прожектират подходящи филми, като за целта ще бъде необходим един киноапарат и киноператор-щатен /или се разреши от местни въдворени или от затвора/.

8. Ще се организира и даде възможност на младежите за активно спортуване, като бъдат обхванати по-важните дисциплини: футбол, волейбол, баскетбол, лека атлетика, шах и други, като за целта следва да бъдат отпуснати съответните средства за закупуване на съответния инвентар.

9. Да се разреши на ръководството на поделението понегова преценка да дават награди на младежите показали добро поведение и дали добра работа, като: а/морални, б/ материални /книги, предмети, парични /, в/ свиждане с домашните и близките им, г/пускане в отпуски до 7 дни.

10. Да се разреши на ръководството на поделението по преценка да разрешава сключването на граждански брак на ония младежи и девойки показали добро поведение, добра трудова дейност, намиращи се в интимни и добри връзки с девойка /младеж/.

11. Да остават в поделението ония младежи, които се осъждат за известни консумирани деяния, да не се изпращат в затвора или малолетния дом, а да седадът на отчет към затвора -Белене и останат в поделението за изтърпяване на наказанието си в същото.

12. Да се отпуснат необходимите парични средства за закупуване на подходяща за младежите литература за библиотека на същите, закупуване на спортни съоражения, които не могат да се направят с подръчен материал.

317

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Провеждането на горните мероприятия ще окаже благотворно въздействие върху младежите,въпреки трудностите които изпъкват в работата с тях и те ще могат да се върнат в обществото като пълноценни граждани.Смятам, че тяхното въдворяване е правилно не само за доказаните проявления вън в обществото, но и за доказаните в различни форми такива в поделението. Затова предлагам, Политбюро на ЦК на БКП да вземе следното,

Р Е Ш Е Н И Е :

Да се въдворят в ТВО с.Белене ,Свищовско за срок от една година задържаните непълнолетни криминални престъпници.

318

МИНИСТЪР-

Ген-полковник:

Строго секретно!

211

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО ДРУГАРЯ
МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ

Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

От Генерал майор МИРЧО СПАСОВ

ОТНОСНО: състоялото се съвещание в Белене с представителите на Министерство на правосъдието, по нашето предложение за прехвърляне на целия остров "Персин" към нашето министерство за нуждите на ТВО

На 13. т.м. под ръководството на др. Министър Ради Найденов, съвещанието се проведе в с. Белене. Присъствуваха от тяхна страна Зам.министъра др. Г.Михайлов, Началник отдела "Затвори" др. Троев и неговия заместник по стопанската работа др. Марков, също така Началника на затворническото общежитие в Белене др. Дочо Колев с няколко негови заместници. От наша страна присъствуваха Началника на ТВО полковник Тричков и помощника му капитан Гогов. На съвещанието присъствуваха другаря Сава Дълбоков и другаря Чушкаров от Окръжния комитет на Партията, също Околийския секретар на Партията-Свищов др. Генов и др. полковник Аргиров - Окръжен началник МВР Плевен.

На съвещанието изложих кратко нашите съображения за необходимостта да ни бъде прехвърлен целия остров на разположение

212.-

при съществуващата обстановка в острова, за да можем да изпълним Правителствените указания по отношение на въдворените лица, а именно: поставени при пълна изолация от обществото, на въдворените да се осигури непрекъсната трудова дейност за тяхното времепрестояване в ТВО.

В настоящия момент вече от един месец насам почти целия остров е залят от Дунава, като помещенията в които се намират нашите въдворени са обкръжени до самите входове с вода и няма никаква възможност за осъществяване на трудова дейност. Обаче западната част на острова, която по разпределението се държи от затворническото общежитие, както в този момент на заливането, така и при всички досегашни няколкогодишни заливания на острова запазва в територията си една площ от около 5-6,000 декара незаливана от Дунава. Върху тази площ може да се работи през всяко време на годината, като се организират различни дейности; не само полевъдство, а също така производство на тухли и евентуално други трудови дейности. За използуване на въдворените за работа върху тази суха площ при сегашното положение това неможе да се осъществи, тъй като водното пространство от обекта в който са настанени въдворените до тази суха площ е около 10 клм., обаче в съседство с нея се намира обекта - помещенията на затворническото общежитие от където по всеко време може да се организират трудови задачи на въдворените при положение, че се намират именно в обекта на затворническото общежитие. Времетраенето на заливането на острова обикновено и ежегодно продължава около 4-5 месеца, а в територията на сегашното разположение на ТВО дори и повече време. При тази обстановка очевидно е за всекиго запознат с това положение, че на остров "Персин" ако се поеме изцяло от нашето министерство за трудовата дейност на ТВО, може през всеко време на годината, през всички сезони да се оплътни напълно трудовите възможности на въдворените с различните съществуващи възможности за трудова дейност, като полевъдство, зеленчукопроизводство, дървообработване, ново лесозасаждане, тухларство, направа на диги с цел опазване на по-голями сухи площи при наводняване, построяване на пътища и др. Ако не се разреши въпроса за предаване на целия остров за нуждите на ТВО, въдворените лица сега на

брой около 2,800 души ще продължават да стоят в бездействие, както сега се намират от един месец насам в такова положение, а това очевидно напълно срива най-съществените указания за превъзпитанието на въдворените чрез ежедневен труд. В случай, че острова изцяло незабавно се предаде на разположение на ТВО върху сухата площ ще имаме възможност да организираме напрегната трудова дейност за всички въдворени без прекъсване.

Опасявайки се, че ТВО неще може да се справи със стопанската дейност на острова, че нямало специалисти за тази цел, че въдворените работели по-лошо от затворниците, че стопанската дейност на острова била свързана с тази на затворническите общежития вън от острова и с други подобни мотиви, представителите на затворническото общежитие и началниците от отдел "Затвори" се противопоставиха за предаване на целия остров към ТВО, като излязоха със свои предложения за съвместна дейност, т.е. да освободят острова от затворници и трудовите дейности да се извършват от въдворените под тяхно ръководство. Освен това направиха и други предложения, ако се реши да бъде предаден целия остров на ТВО, то в такъв случай към ТВО да бъде предаден намиращия се край селото на брега „пети обект", а също и „рибното стопанство" край Никопол, според мен с явна цел да осуетят предаването на целия остров към нашето министерство или най-малко да ни принудят да се съгласим на съвместна дейност. По тези предложения не взеха окончателно становище др. Министър Ради Найденов и заместника му др. Михайлов, като др. Найденов се изказа, че на това съвещание само се обсъжда въпроса.

В наша подкрепа за предаване на целия остров с всичките му дейности осъществяване на пълна изолация за въдворерите от обществото, различните видове трудово стопанска дейност, режима и пр. се изказаха освен нашите представители от ТВО, също така др. Дълбоков, др. Генов и др. Аргиров, като мотивираха следната възможност: заедно с прехвърляне на целия остров към ТВО да преминат към него и съответните стопански специалисти и ръководители от щата на отдел "Затвори", за да може да се осъществи единно командване и ръководство на острова, както по отношение на режима, така и в стопанската дейност на самия остров, като се гарантира произведената селско-стопанска продукция от острова, изразяваща се главно във фуражни култури

Из архивите на ДС

214.-

предаването й за нуждите на затворническите общежития, намиращи се на брега до с. Белене.

Това становище съвпада и с нашето мнение, което ще даде най-добра възможност както в този момент, така и занапред най-добро организиране и използуване труда на въдворените през всяко време на годината в изпълнение партийните и правителствени указания за трудовото им превъзпитание. При това положение ще може да се осъществи необходимото единоначалие, добър вътрешен ред и максимална полза за държавата от труда на въдворените. При такова решение на въпроса няма с нищо да пострадат както стопанските интереси на затворите, така и общодържавните свързани с изпълнение на стопанските планове.

От друга страна освобождаването на острова от намиращите се в него затворници може да стане незабавно според мнението и на самите другари от отдел "Затвори", като ги прехвърлят на новополучения от тях обект "Рибното стопанство" край Никопол, както и с други техни възможности свързани с последното постановление на Министерския съвет за максимално ангажиране на затворници в различна стопанска дейност по различни обекти в страната.

Въз основа на гореизложеното

П Р Е Д Л А Г А М

1. Да се освободи целия остров "Персин" за нуждите на ТВО, като намиращите се затворници на "обект-първи" бъдат прехвърлени в "Рибното стопанство" край Никопол и тяхния "пети-обект" да с. Белене.

2. Да се прехвърлят към щата на ТВО Белене ръководните кадри и стопански специалисти ангажирани в ръководене стопанската дейност само на острова.

3. При стопанисване на острова от ТВО различните видове фуражна продукция да се предава на затворническите общежития.

София, 14.IV.1958 год.

ЗАМ.МИНИСТЪР
Ген.майор:

Строго секретно!

М. В. Р.
ПОДЕЛЕНИЕ 0789
№ 971
2 VI 1958 г.
с. Белене - Свищовско

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО ДРУГАРЯ
ЗАМ.МИНИСТЪР НА МВР
Ген.майор М.Спасов
С О Ф И Я

Мин-во № 298 / 4.VI.58 г.

Ни Др. Зам. М-ри
За сведение и евентуален
препоръчен — М.Спасов
9.6.58 г.

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Разстановката,разпределение силите на въдворените при поделение 0789-МВР с.Белене и включването им в работа.

След преминаването на острова изцяло към поделението и полученото разрешение за изкарване на въдворените на работа извън острова, се създадоха условия за промяна на разстановката и включването в работа на всички въдворени.

От общо 2729 човека към 31 май 1958 година са разпределени както следва:

1. В острова на 1-ви обект са преведени за работа 1070 криминално въдворени, които са включени изцяло в полевъдна работа в животновъдната ферма на III-ти обект, гатеристи, рибари,градинари,трактористи,понтонери.Основната работа е полевъдната,където се окопават пролетните култури на стопанството,засяват се нови такива и пр.Тук са преведени въдворени за по-лека физическа работа, на които също се намира такава и се заангажирват ежедневно.

2. На 10.V. т.г. бяха изпратени 204 въдворени на работа за направа шосеен път между селата Драгомирово и Козловец Свищовско.До сега са направили трасе от 3 км. готово за настилка с преизпълнение на нормите 140 процента.

Друга група от тях - 20 души работи тухли за ТКЗС и съвета, и в продължение на 2 седмици са направили около 100 хиляди тухли ръчно и на ръчна преса. Работата продължава.Групата е настанена в оборите на ТКЗС с.Драгомирово.

Местните ръководители оказват съдействие при охраняването на групата и пълното оползотворяване на труда им.

Из архивите на ДС

3. От 25 май т.г. на около 5 км. от гр.Свищов бе изпратена група от 200 въдворени,които ще работят на корекцията на шосето идващо от гр.Свищов.

На 31 май ще бъдат изкарани от острова още 50 криминално въдворени за работа на пътя за гр.Свищов.

4. По Ваше нареждане подготвихме група от 100 човека,която ще работи по корекцията на р. Осъм.

5. 115 криминално въдворени са дадени за работа към съвета и ТКЗС на с.Белене, които започнаха производство на тухли за културен дом и дом на ТКЗС.

6. В края на м.април бяха изкарани младежите от острова, които са разстанени на 5-ти обект/ в селото/,изолирани от намиращите се там затворници,които работят тухли и чукане камъни за пътя от 5-ти обект за гара Белене. Ежедневно правят над 7-8 хиляди броя тухли. След изваждането им от острова, включването им в работа и провеждани те разяснителни мероприятия, намаляха проявите на побоища, кражби и др.подобни.

7. На II-ри обект остават 1007 души, от които 262 контравъдворени, 396 криминално въдворени мъже и 349 жени.

Контравъдворените са включени на груба физическа работа: реголване на отводнените от водата места и подготвянето им за посев, пренасяне на пясък за нуждите на новостроящият жилищен блок за въдворените, дърводобив и др. Негодните за тежко-физическа работа болни и старци се ползуват за домакинска работа и събиране на билки.

8. Всички трудоспособни жени са включени в окопаването на тополките, засаждане на слънчоглед и царевица на площи в близост до обекта. Негодните за физически труд се използуват за изплитане на пазарски чанти за износ. Слънцето добре ги изпече и ръцете им са мазолести.

Така като спада водата, ще се наложи до 30.VI.1958 година последователно да ликвидираме Драгомировския,Свищовския и Никополския обекти,тъй като задачите в острова ежедневно нарастват.Годината се очертава , като изключително благоприятна за стопанската дейност в острова поради ранното оттегляне на водата.

До сега са предотвратени два опита за бягство.Единия от 5-ти обект на двама младежи и втория от обекта Свищов, при който беглеца е ранен от охраната, настанен в болница и опасност за живота му няма.

Белене,31 май 1958 год.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 0789-
Полковник:

Строго секретно!

231

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ДР.ЗАМ.МИНИСТЪР НА МВР
ГЕНЕРАЛ МАЙОР МИРЧО СПАСОВ
Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: оперативната работа в поделение 0789-МВР с.Белене,Свищовско.

Трудово възпитателното общежитие в с.Белене се създаде в края на 1956 година. От тогава до днес оперативната работа в общежитието не се контролира и отчита централно от никое поделение. Поради това Ръководството на министерството не е редовно в течение по оперативната обстановка. Административно ТВО е подчинено на окръжния началник МВР-Плевен, но тъй като в Белене са събрани хора от цялата страна към които проявяват интерес и централните поделения на ДС оперативната работа не може и не е правилно да се отчита и контролира от окръжното управление МВР-Плевен.

Ето защо налага се оперативната работа да се ръководи и отчита от поделение в министерството. Най-подходящо в случая е отделение "Въдворяване и изселване" подработващо материалите за въдворяване в ТВО и освобождаване на въдворените.

На основание на горното ПРЕДЛАГАМ да се възложи на отделение "В.И" да ръководи и отговаря за оперативната работа в ТВО с.Белене,Свищовско, което няма да изисква допълнителна щатна бройка.

При това положение правилно ще бъде оперативните работници, които сега обслужват ТВО-Белене и са на щат към окр.у-ние МВР Плевен да преминат на щат към отделение "В.И",ДС.

8.7.58г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "В.И",ДС
- майор:

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: държането и проявите на въдворените в ТВО- Белене бивши земеделци опозиционери.

В началото на ноември 1958 г. Управление III ДС извърши проверка в ТВО- Белене на държането и проявите на въдворените бивши земеделци-опозиционери с оглед вземане отношение по превъдворяването или освобождаването на някои от тях.

В ТВО- Белене има 98 бивши земеделци-опозиционери,от които 12 са привърженици на Гичев и 86 привърженици на Гемето. По заеманото от тях в миналото положение в бившата опозиция същите са: 15 бивши лидери, между които КОНСТАНТИН МУРАВИЕВ и ХРИСТО СТОЯНОВ - бивши министри, МИНЧО ПАНОВ, СТОЯН БОЖКОВ, РАЧО ДОМУСЧИЕВ, СПАС НАЙДЕНОВ, ЙОРДАН КОВАЧЕВ, ИВАН ГИНЧЕВ - бивши членове на ПП и депутати, 22 членове на бившите окръжни и околийски ръководства на опозицията, 16 активисти на бившия опозиционен младежки съюз и 45 са били редови членове на бившата опозиция.

За наблюдението на въдворените контрареволюционери службата разполага с 21 агенти. Сред бившите земеделци-опозиционери няма агентура. За долавяне на тяхното настроение, поведение и прояви се използват успешно доверителни връзки и кандидати за вербовка из тяхните среди. Трудно е да се извърши вербовка на бивш опозиционер в ТВО, а и те не желаят да работят там, главно поради създаденото настроение срещу нашите сътрудници. В това отношение злостните опозиционери като СТОЯН БОЖКОВ, РАЧО ДОМУСЧИЕВ, СТРАТИ ТОДОРАКИЕВ и др. системно са водили агитация против "продажниците", следили са кои се викат от управата, за колко време и по какъв повод, стараейки се да разкриват сътрудниците на ДС.

От проведените беседи с около 50 въдворени, и срещи с някои кандидати за вербовка, бе изяснена оперативната обстановка в ТВО - Белене, проявите и поведението на бившите земеделци-опозиционери. По своето държане и прояви бившите опозиционери могат да се разграничат в следните категории:

156

Упорито стоящи на вражеските си позиции, обявяващи се открито против мероприятията на Народната власт и на първо място против кооперирането, което според тях се извършвало по насилствен път. В тая група влизат бившите депутати и членове на ПП на бившата опозиция СТОЯН БОЖКОВ, РАЧО ДОМУСЧИЕВ, СТРАТИ ТОДОРАКИЕВ, ИВАН ГИНЧЕВ, и др. Под тяхно влияние са болшинството от бившия среден кадър на опозицията - членове на окръжните и околийски ръководства, и бившите младежки деятели.

От общо 15 бивши лидери, 12 стоят на вражеските си позиции, от средния кадър 15 и от бившите младежки деятели 14 стоят също на вражеските си позиции. Общо от актива 76 % стоят на вражеските си позиции. Всички те открито държат на разбиранията си и се обявяват против каквото и да е приобщаване към Народната власт. Същевремено са възприели демагогската линия, че са "отечественофронтовци", че не са извършили никакви престъпления и освобождаването им зависело изключително от нас - "ние сме ги били въдворили и когато решим, ще ги освободим". Наред с това същите се стараят да не нарушават установената дисциплина и да изпълняват възлаганата им работа и нормите.

Друга категория, в която влизат СЛАВИ ПОПИГНАТОВ - бивш член на Областното настоятелство в Ст.Загора, КИРИЛ ЙОСИФОВ ПОПОВ и АЛЕКСАНДЪР НАЙДЕНОВ - бивши депутати, ИВАН МАЛАКОВ - бивш председател на опозицията в гр. Елена, МАРИН ХАДЖИЖЕЧЕВ, НИКОЛА ЧАКЪРОВ и ИВАН СТРИХИНОВ - бивши опозиционери от София, бившите младежки деятели ХРИСТО ДАФИНОВ ЦАЧЕВ и ЦОНЮ ТРИФОНОВ КАЗАКОВ, и др. имат добро поведение, разложили са се и някои от тях са депозирали на ръководството на ТВО декларации за приобщаване към Отечествения Фронт. Стоенето на някои от тях повече в ТВО не ще бъде от полза. До сега към такива разложили се нашето отношение и реагиране не е било достатъчно гъвкаво и целенасочено в оперативно отношение. Често пъти съдбата им е решавана книжно, на основание стар "капитал", което особено важи за окръзите, които дават мнение за превъдворяването им.

Типичен в това отношение е случая с ИВАН МАЛАКОВ - 73 год. старец, болен, който като седне или клекне не е в състояние сам да се изправи, който още през пролетта на 1957 г. е подъл декларация за приобщаване и е разлагал и останалите да се приобщават. В края на 1957 г. ръководството на ТВО- Белене е излезло с предложе-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

157

ние да бъде освободен, но окръжно управление МВР Търново не се е съгласило и е бил ~~превъдворен~~ за още една година.

НИКОЛА ЧАКЪРОВ - бивш активист на опозицията от София,също се е разложил, отчита грешките си и е готов за честно сътрудничество, агитирал и останалите въдворени, че трябва да се върви в крак с Народната власт. За това му държане СТРАТИ ТОДОРАКИЕВ и СТОЯН БОЖКОВ са подработвали "младежите" да го бият, към което същите не са се решили.

Несвоевременното освобождаване на такива разложили се е дало възможност на ТОДОРАКИЕВ, БОЖКОВ, РАЧО ДОМУСЧИЕВ и др. врагове да укрепват някои колебаещи се и да ги възвръщат на вражески позиции.

328

Отношенията между "гичевистите" и привържениците на Гемето не са добри, не общуват помежду си и се отбягват. През миналата година ХРИСТО СТОЯНОВ е правил опити да групира около себе си както от едните, така и от другите, но в резултат на проведените мероприятия е бил разобличен и изолиран. Понастоящем същия не се ползва с авторитет, отношенията му с КОНСТАНТИН МУРАВИЕВ са обтегнати до такава степен, че последния не го желае в бригадата си и не иска да го вижда.

Антагонизма и ненавистта между бившите земеделци-опозиционери, от една страна, и бившите легионери, царски офицери и др. продължава да съществува и не могат да се търпят. Това се изразява и в оценката на международните събития. По време на изборите във Франция, например, докато фашистките елементи са изразявали задоволство, радост и надежда от идването на Де Гол на власт, по голямата част от бившите опозиционери са давали оценка, че във Франция настъпва фашизма и не са го посрещали с радост.

Режима в ТВО- Белене е затегнат, въведена е дисциплина и всички въдворени, освен болните, са разпределени по бригади и ежедневно излизат на работа. Труда им оказва възпитателно въздействие и малко време им остава да се занимават с "политика" и организиране на каквато и да е подривна дейност. Въведена е наказателна бригада, в която се изпращат тези, които нарушават дисциплината. В това отношение, обаче, се е стигнало в някои случаи до нарушение на социалистическата законност, като са прилагани непозволени средства и методи на превъзпитание. Типичен е случаят с ХРИСТО СТОЯНОВ, КРУМ НЕВРОКОПСКИ и АЛЕКСАНДЪР ПЪРШЕВ. Същите са били изпрате-

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :07.08.2014г. Секретар :

158
8

ни в наказателната бригада и им е била определена прекомерно завишена норма. На ХРИСТО СТОЯНОВ е била определена норма 10 кубика пръст, която той не е бил в състояние да изпълнява, и поради което е бил заставен да работи денонощно. По негови изказвания в продължение на 8 денонощия работил непрекъснато, без да спи. При това на 25.VIII.1958 г. от 21 ч. до 1 ч. след полунощ над него е бил организиран побой. В нанасянето на побоя са участвували въдворени от криминалните, които с тояги, ритници и юмруци са му нанасяли удари по време на работа. Следствие на побоя ХРИСТО СТОЯНОВ три пъти е изпадал в безсъзнание, лявото му око е изгубило зрението и е получил изсипване. Такъв побой по същото време е бил нанесен и над КРУМ НЕВРОКОПСКИ и АЛЕКСАНДЪР ПЪРШЕВ. През това време началника на обекта кап. Горанов и няколко надзиратели са седели на пейка и наблюдавали побоя. Случая е станал достояние на всички въдворени.

В ТВО- Белене е говорено и с някои от въдворените за хулигански прояви жени, с цел подбор на подходящи за вербовка. В разговор с от София, същата заяви категорично, че е изпратена неоснователно в ТВО. Поясни, че въдворяването й е в резултат на създадените отношения между нея и квартиранта й майор , който многократно се бил заканвал да я изпрати в Белене. Посочи, че за заканите на знаела , която знаела и други пред които същия се бил заканвал. От прегледаната преписка на същата по въдворяването й може да се заключи, че има нещо вярно в твърденията на . Преписката се състои от едно предложение за въдворяване, в което има повече общи фрази и няма документация. Считаме, че случая заслужава да се провери.

Констатацията ни е, че агентурно-оперативната работа сред въдворените контрареволюционни елементи не е на нужната висота. Недостатъчно се провеждат мероприятия за резултатното им и целенасочено разработване и особено за разлагането им. Поделението е оставено без оперативно ръководство. Другарите се оплакват, че от Окръжно управление МВР Плевен, към което са предадени на оперативно ръководство, недостатъчно са получавали указания и помощ. Също така не са получавали указания и помощ в оперативната работа и от отделение "ВИ".

За подобрение работата сред въдворените контрареволюционери в ТВО- Белене, предлагаме да се проведат следните мероприятия:

159

1. Под ръководството на Отдел "Инспекторат" да се обследва агентурно-оперативната работа в ТВО- Белене.

2. Въз основа разкритите недостатъци и слабости да се разработи съвместно от III управление ДС, Окръжно управление МВР Плевен и Поделението в ТВО- Белене, план на мероприятия за подобрение на агентурно-оперативната работа и резултатното разработване на въдворените контрареволюционери и внасяне разложение сред тях.

Приложение: Молба от ХРИСТО СТОЯНОВ, с която моли, изхождайки от разклатеното си здравословно състояние, да бъде освободен, или ако това не е възможно, да му се създадат условия да се лекува, като бъде освободен от работа.

Нашето мнение е, че ХРИСТО СТОЯНОВ е злостен враг на Народната власт. В молбата си той отново проявява демагогия и неискренност по отношение политическите си позиции и дейност и не трябва да бъде освободен. Същия вече е поставен на лека работа - в кухнята бели картофи.

София, 24.XI.1958 г.

ЗАМ.НАЧАЛНИК III УПРАВЛЕНИЕ ДС -

Полковник:

Изпълнил-
майор:

26.11.58г.

Строго секретно!

Н О К Л А Д Н А - З А П И С К А

ОТНОСНО: лекуване на въдворени в болницата на МВР-София.

Въдворените в поделение 0789-МВР с. Белене се лекуват в лазаретите в поделенията, болницата в Свищов и тази в гр. Плевен. Не при някои по-тежки случаи когато болниците в Свищов и Плевен не разполагат с даден специалист или медикаменти налага се болните да бъдат изпращани в болницата на МВР-София. От създаването на поделенията до сега нямаше редица случаи когато тежко болни бяха лекувани там. Сега обаче ръководството на болницата ни предупреди, че ако искаме и за напред да изпращаме болни за лечение, необходимо е това да се регламентира със заповед.

Ние считаме, че при някои тежки случаи на основание мнението на лекаря на поделението се налага въдворени болни да бъдат приемани на лечение в болницата на МВР-София след предварително съгласуване по телефона, поради което ПРЕДЛАГАМЕ да подпишете приложената заповед.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "В.И",ДС
– майор:

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШ. РАБОТИ
ВХ. № 908 от 9/III 1959

531

ГЛАВНА ПРОКУРАТУРА
на
НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОТДЕЛ .....

№ П-106
6. III. 1959 год.
СОФИЯ

При отговор пишете винаги на кой точно № на наше писмо и отдел отговаряте!

Лично-строго поверително

До др.ген.-полковник Г.Цанков
министър на вътрешните работи-ТУК

МВР - ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
ВИ
Вх. №110 от 5.V.59 год.

Въдворяването в трудово-възпитателното общежитие в Белене, с Ваша заповед и с писменото съгласие на главния прокурор на Републиката, става винаги за определен срок: най-често за половин или за една година.

Когато този срок изтече, въдвореното лице следва автоматически да бъде пускано, освен ако не е постановено превъдворяването му за нов, допълнителен срок. Заповед на министра на вътрешните работи и писмено съгласие на главния прокурор на Републиката за пускането на въдворено лице поради изтичане на срока, за който е било въдворено не са нужни - така както не е нужна нова присъда на съда за пускането от затвора на осъдено лице, което следва да бъде освободено поради изтичане на срока, за който е било осъдено, тъй като самото изтичане на срока е достатъчно основание за пускането.

По тези съображения и с оглед на телефонния разговор, който водих на 5.III.т.г. със заместника Ви, др.Г.Кимилиев, предлагам в бъдеще да се отмени погрешната досегашна практика, по силата на която се издаваше от Вас заповед и се искаше моето писмено съгласие за освобождаването от ТВО на въдворени лица, срокът на въдворяването на които е бил

6720/57—2000—ДП „Фор... и рем" НС-564-1957

2 54

изтекъл и за които не е било постановено превъдворяването им за нов срок.

Моля, да ме уведомите за становището Ви по този въпрос.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР:

/ЛТ

От архивите на ДС

ДО ДРУГАРЯ ГЕНЕРАЛ
МИРЧО СПАСОВ
ЗАМ.МИНИСТЪР НА МВР
С О Ф И Я

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСТНО: производствената дейност и извършената работа от въдворените при поделение 0789-МВР гр.Ловеч.

През Октомври 1859 год.стана преместването на поделението от с.Белене в гр.Ловеч.Изпратените тук въдворени бяха включени на рабо та предимно на кариерите и в строителство на жилищния блок на МВР.

Кариерата на пътно управление се оказа изоставена и занемарена предимно поради намиращата се в нея голямо количество пръст.Неумени то на въдворените да работят в кариерите и манипулират с наличните съоръжения от една страна и проявяваната от тях в различни форми па сивна съпротива,спъваше производителността на труда им.За това сред ната месечна продукция до края на 1959 год.е била 2,000 куб.м.камъ

Изхождайки от основната задача за трудовото възпитание и пр възпитание на въдворените по пътя на създаване в тях на здрави тру ви навици и любов към труда,обществения ред и дисциплината,ръководс вото на поделението с помоща на целия личен състав започна постепен но да подобрява работата и повишава трудовото напрежение всред въд- ворените.

Въдворените бяха разделени предимно на четери работни обе та:кариерата на Окръжно пътно управление,асфалтова база,силузите на пром комбината и строителни обекти в града и щаба на поделението.

Започна постепенно да се подобрява организаторската работа и увеличава производството.В резолтат на това през 1960 год.е прои: ведено от всички кариери чиста продукция над 100,243 куб.м.камък,ко то превърнат в пари по анализ за добиване на 1 куб.м.камък от един работник възлиза на 1,364,055 лв.,а по цени на предприятието 2,544,046 лв.

Това производство се разпределя както следва:

1 9 6 0 година

№ по ред	кариера и вид на произв.	произведено в куб.метри	лева за 1 к. метра по анал.	или л е в а	лева по цени на предприятието за 1 к.м.	или лева
1	Окръжно пътно у-ние: ломен камък..	44000	13.03	573320	19.50	858000
2	Асфалтова база: фракция..	18800	16.10	302680	40	752000
3	Промкомбин. силузите: чакъл..	37443	13.03	488055	19.50	731250
	ИЛИ ВСИЧКО	100243		1364055 лв		2341250 лв

В горната таблица не е отразено получената сипица в резултат от натрошаването на ломенния камък в каменотрошачната машина на силузите възлизаща над 2-3 хиляди куб.метра,която промкомбината продава по 12 лв.кубика.

Не е отразена и работата на въдворените,които са преначукали над 10,000 куб.м.камък на кариерата на пътното управление.ръчно.

Добра работа извършиха и жените въдворени през тоя период които макар и малко на брой 14-16 прехвърлиха и извозиха около 10 хиляди куб.метра пръс.

Наред с това,въдворените през 1960 година бяха включвани и в друга обществено полезна трудова дейност,чиято работа възлиза над 449,532 лв.предимно на градския народен съвет,на сел съветв и ТКЗС от околните села:Казачево Сливек Хлевене.

Изкопан бе канал в скалиста местност 1,000 метра чиято работа възлиза на 7,240 лв;;за главния водопровод на градския народен съвет по водоснабдяването.

Направен е друг водопроводен канал от 800 м.при асфалтова база чиято работа възлиза на 3,360 лв.

В с.Казачево е направен дюкер - прекарване на напоителен канал през р.Осъм и др.чиято работа възлиза на близо 50,000 лв. Тук е направен шосеен път от селото до гарата възлизащ на 25,632 лв.

Направен е шосеен път от 600 м.до строящата се вила на окръжния комитет на БКП,който също от въдворени се работи,за 17300лв

С построяването на жилищния блок на МВР са спестени около 200 хиляди лева.Такава икономия е направена и при построяването на градския стадион.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

336

Добра дейност бе развита към градския народен съвет, разваляне на постройки в града и почистване местата за нови строежи, прокопани бяха канали за водоснабдяване и др. Оказана бе помощ на ТКЗС Хлевене по пребиране на сеното и др.

Изхождайки от опита и постигнатото от миналата година, ръководството на поделението засили напрежението всред въдворените, подобри в някои отношения своята работа в резултат на което и направеното от началото на т.г. до края на месец април даде по добри резултати. То се проличава и от получената продукция от кариерите и извършената друга общо полезна дейност. Това може да се види нагледно от долната таблица:

1961 г

№ по ред	кариера и вид на производството	месец I	месец II	месец III	месец IV	общо производство к.м.	лева по анализа на 1 к.м	лева по цени на предприят.
1	Окръжно п.у/ние: лом.кам	4095	5306	6305	5121	20827	271376	237426
2	Асвалто базата фракция лом.кам	880 -	2610 -	2770 -	2744 128	9004 128	144964 181	360160 249
3	Промкомбината /силози/ чакъл	2400	3100	2500	3000	11000	143330	280500
	лом.кам	180	300	1750	1100	3330	42999	54935
	сипица	300	300	-	-	600	8000	8000
ВСИЧКО		7855	11616	13325	12093 1200	44889 1200	633220	1109970

камъни на склад на кариерата на Окръжно пътно управление:

От горната таблица е видно ежемесечният растеж на производството. В нея не влизат произведената сипица, а така също и част от взетата продукция от обществени организации.

Наред с това, част от въдворените бяха включени в редица обществено полезни работи, които се извършваха предимно на градския народен съвет и селсъветите от околните села. Тяхната работа е изчислена на 177,548 лева. От началото на годината до сега, до края на м. април са изведени 10 хиляди куб.м. баластра и пясък за нуждите на градския народен съвет- стадиона за селата Казачево, Хлевене Сливек, завод 14, вилата на профсъюзите и др.

Из архивите на ДС

337

Група въдворени, работящи на ново строящият се път София Варна, който обект е предимно скалиста маса, от декември м.г. до края на месец април т.г. са извадили над 10 хиляди куб.м. камъни, равняващ се на 130 хиляди лева по цена на работника.

Направен е в стопанството на ТКЗС Хлевене 3,200 кв.м. кал-даръм. Група въдворени работиха на един клм от вилата на БКП за направа на язовирирен зъб, предимно скалиста маса. Изкопани са за водопровод, за парни и телефонни инсталации и др. около 500 м.

Почистена е около 10 дек. сълкъмова гора, за паркови насаждения и др.

Общо взето, оказваната помощ на съветите и обществените организации се посреща със задоволство от ръководителите и населението

Ако направим една равносметка на извършената работа от въдворените, разхода, изразходваните средства за храна, а също и за заплатите на служителите ще получим следната картина.

го дина	приход производств. стойност от кариерите	разход		салдо	ЗАБЕЛЕЖКА
		заплата на служители	храна на въдворени		
1960 г.	1999275	840000	299574	859701	на базата на 187 въдв.
1961 мес I II III IV	635220	280000	118548	236672	на базата на 232 въдв.
	2634495	1120000	418122	1096373	

От тази таблица се вижда, че направените разходи за заплатите на служителите от държавата и изразходваните средства за храна на въдворените не само че се покриват, но остава и една вътрешна сума от 1,096,373 лв. към която ако се прибавят извършената от въдворените безплатна работа закръглена на обща стойност 627,080 ще получим 1,723,453 лв. като приход за народното стопанство за времето от 1.I.1960 до 30 април 1961 год.

От всичко това следва, че ако пътно управление достави всички ония съоръжения необходими за добиване на камък ще увеличим значително производствената дейност на ~~кариерата~~.

НАЧАЛНИК ПОДЕЛЕНИЕ
0789-МВР майор

Др. Министър, 17 66

До м. Април т.г. от въдворяните на кариерата в Ловеч, като изработени реално в полза на държавата има над 3.000.000 лв., при въдворени лица около 200 души. Това е чиста печалба за държавата след като е приспаднато издръжката на въдворяните и охраната възлизаща на около 1.800.000 лв.

За сведение.

25.5.61 г.

М. Стоянов

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ на М.В.Р.
гр. ПЛЕВЕН
Вх. № 2797 Изход. №
Получено на 11 VIII 1961 г.

Препис. 1

Лично строго секретно!

МВР
ОТДЕЛ"ИНСПЕКТОРАТ"
№ I-1688
10.VIII.1961 г.
София

ДО ДИРЕКТОРА И ЗАМ.ДИРЕКТОРИТЕ
НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ
ДО НАЧАЛНИЦИТЕ И ЗАМ.НАЧАЛНИЦИТЕ
ПРИ ОКРЪЖНИТЕ УПРАВЛЕНИЯ МВР

Съобщавам Ви следното за напред да има точно и правилно разбиране, а именно:

Както Ви е известно ТВО с № 0789 като поделение е ликвидирано от Правителството. На това основание въдворяване на лица в ТВО няма вече и не може да има занапред Поради това не е необходимо занапред да изпращате такива предложения по досегашните образци, съгласувано с прокурори и пр. Всичко това по досегашната практика напълно отпада и не съществува вече.

Обаче за отделни изключителни случаи по отношение на лица проявени и доказани безспорно като непоправими рецидевисти-престъпници, за които въз основа на солиден доказателствен материал се вижда, че с никакви законни средства не могат да бъдат поправени и полезни за обществото, то за такива лица изпращайте обосновани преписки , за да Ви се дадат указания как да постъпвате с тях. За тази цел изпращайте справки лично на Директора на НМ, който ще докладва на мен.

Ако се наложи на някое поделение да се допита по въпроси свързани с ТВО, писмата да се изпращат до поделение 1248-МВР, а не до отделение"ВИ"ДС, тъй като последното не съществува.

ЗАМ М-Р НА ВЪТР.РАБОТИ
-Ген.лейтенант: /п/ М.Спасов
София, 10.8. 1961 година

Верно,

ПО ПРАВИЛНИКА
=-=-=-=-=-=-=-=-=-=

<u>за трудовата група гр.Ловеч</u>

1.По точка 1 и 2 от правилника нямам възражение - могат да останат.

2.Към точка 3 да се изброят точно правата и задълженията на началника на групата, по отношение на питомците и охранителния състав, правата и задълженията на окръжния началник МВР и неговите заместници по ДС и НМ - конкретно.

3.Към точка 7 - да се определи точно в какво и как да се изрази усиления и строг режим, тъй като има разлика от този определен за затвора и арестите.

4.Към точка 9-та да се определи точно какви грубости, своеволия и извращения не бида са се допускат от ръководния и охранителен състав там.

5.Точка 11 да се разшири и да се определи при какви степени на заболяване как да се постъпи и къде да се прилага лечението, от кого - кога на място, кога в какви болнични заведения.

6.Към раздела "Трудово възпитание и организация на труда" да се определят точки по задачите на охранителния и надзорен персонал - кои от охранителния състав да извършват охранителната работа и кои да определят работата, да ръководят и да надзиравт, кой да организира тези задачи.

7. 26 и т.22 да се определи кой ще дава мнение и предложение за освобождаването, след като вече са се оправили и по какви поводи.

8. Т.23 и 24 да се разширят, като се определи точно от къде и по какъв път да се набавят и отчетат необходимите средства.

9.Към т.25 да се определи от къде и какъв ще бъде придружителя.

10.Предлагам настоящия правилник да се съгласува с др. Директор на НМ и др.Н-к на отдел Охранителен при ДНМ.

17.II.1962г.
Ловеч

ПОДПОЛКИВНИК:

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно! 34 18

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

За допълнение към правилника за трудовата група на ръководство към поделение 1248 - МВР София

1.Към точка 7 където се казва ....." без определен работен час и норми", да стане:" като продължителността на работния ден е до 10 часа съобразно сезона."

2. Да се открие нова точка със следното съдържание:" за неизпълнение на трудови задължения за нарушаване реда и дисциплината в трудовата група питомците се наказват дисциплинарно в зависимост от степента на вината им". Според степента на провинението дисциплинарните наказания са: мъмрене на саме, мъмрене със забележка на вечерна проверка, ограничаване правото на колет, кореспонденция и пари, изолиране в уединителна килия до 14 денонощия, изолирване в уединителна килия на хляб и вода до 14 денонощия;

За онези, които са физически здрави умишлено не изпълняват определените им трудови норми да бъдат оставени след работното време за доизпълняване на възложената му норма.

3.От точка 7-ма да се вземе изречението и прибави, като нова алинея на точка 13: " за крайно упорити и непоправими нарушители на трудовата дисциплина, да се докладва по служебен ред с предложение".

4.Към точка 11-та буква "а" втори раздел да стане:" питомците имат право да пишат и получават по 1-но писмо в месеца; пари веднаж в месеца не повече от 10 лева, колет с хранителни продукти не повече от 4 кгр./ преработени плодове или в сурово състояние се счита за хранителни продукти/На третия месец могат да получат по един колет с дрехи, бельо, обувки, тоалетни принадлежности и др., които не влизат в броя на колетите с храна.

5.Към точка 11-та да се прибави нова подточка със следното съдържание: " да получава третосрочно горно облекло и бельо, като личните цивилни дрехи и бельо при пристигането му се предават, опаковат и с протокол от 4 екземпляра се предават в сграда на ТГ за съхранение.

При освобождаване питомеца получава предаденото облекло.

3-5-18

6. Да се включи нов раздел в правилника или раздела " трудово възпитание и организация на труда да се разделят на две, като в единия раздел се разработят въпросите за културно-масовата и възпитателна дейност и на художествената самодейност. В този раздел могат да се имат предвид следните текстове:

а/ Ръководството на трудовата група организира на питомците курсове за огрмотяване и кръжоци за изучаване история на НРБ, география и др.

С цел ликвидиране общата и политическа неграмотност посещението в курсовете за огрмотяване, както и тия за малограмотни е задължително за всички неграмотни и полуграмотни питомци на възраст до 50 години.

Питомците завършили курса по огрмотяване се подлагат на изпит и на издържалите последния се дава свидетелство за завършен курс или завършено съответно образование, по образец даден от Министерството на Народната просвета и култура.

б/ Наред с курсовата работа в трудовата група се организира литературно просветна работа в помещението, която се изразява в гласно четене на вестници, научно-популярни и художествени произведения.

в/ Със силите на питомците към трудовата група се устройват концерти, литературни вечери, литературно обсъждане, жив вестник, които трябва да отговарят на политико-възпитателното въздействие.

Забранява се отстраняването на питомците от участието им в културно просветната работа, като мярка за дисциплинарно наказание. Последното може да стане само при изключителни случай и с изрично съгласие на Окръжния началник или началник на трудовата група.

7. За по-резултатно провеждане на политико-просветната работа в нея, чрез различни комисии се включва актив от средата на питомците.

Отпеч. в 2 екз.

ПРЕДЛАГА,
НАЧАЛНИК ТРУДОВА ГРУПА-МВР:
/ м а й о р /

20

МИНИСТЕРСТВО
НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
КАБИНЕТ НА МИНИСТЪРА
№.....
..... 196.... год.
СОФИЯ

ДО
ВСИЧКИ ПОДЕЛЕНИЯ НА МВР
В СТРАНАТА

XXII конгрес на КПСС и Ноемврийския пленум на ЦК на БКП с нова сила поставят задачата за цялостно прилагане на ленинските принципи и норми в партийния и държавен живот, като се изкоренат издъно и за винаги погрешните и порочни остатъци от обстановката при култа към личността.

За органите на МВР това има силата и значението на неотложна, заповедна и нетърпяща никакъв компромиси задача, която трябва да се изрази в ликвидиране без остатък на всичко онова което не само мирише, но е в състояние да напомня за култа към личността на Сталин и Червенков.

Органите на МВР могат да изпълняват своите задачи на висотата на изискванията само когато получават най-широка подкрепа и помощ от страна на народа.

На сегашния етап от социалистическото изграждане на страната са създадени условия, които извикват необходимостта някои от функциите на МВР постепенно да преминават в ръцете на нашата общественост. Това е обективна закономерност в социалистическото развитие и този процес непрекъснато ще се развива и разширява.

Постоянно възрастващата сила на общественото въздействие сега е в състояние да превъзпитава и връща към полезен труд хора, които са се отклонили от релсите на здравия трудов живот. Същевременно по необходимост органите на МВР вземат принудителни мерки спрямо злостните, дълбоко покварени престъпници-рецедивисти, хулигани, пропаднали пияници и побойници, след като от обществеността са употребени всички възможни мерки за тяхното превъзпитание и поправяне и продължават да повтарят своите противообществени деяния.

В тази именно борба на обществеността и на органите на МВР срещу антисоциалните елементи, хулигани и престъпници, трябва

2. - 21

да съществува най-пълно сътрудничество, взаимодействие и взаимопомощ.

Органите на МВР в никакъв случай не трябва да пристъпват към принудителни мерки преди да са изчерпани всички усилия и мерки на обществеността за поправително въздействие върху лицата и без обществеността да е поискала това.

От друга страна, нашите органи трябва да оказват всичкото необходимо и възможно съдействие на обществените организации в тяхните усилия за превъзпитание на лицата излезли от релсите на здравия трудов живот.

Във връзка с това да се вземат под внимание и строго провеждат следните основни положения:

1. Всички поделения на МВР които имат сега обекти в трудовата група - Ловеч, да поставят на обсъждане пред съответните обществени организации деянията на същите и се вземе отношение да останат в трудовата група или се освободят.

Органите на МВР да дадат на разположение всички материали, които дават пълна представа за образа и деянията на отделните лица. Това да се извърши без каквито и да било внушения от нашите органи.

При обсъждането трябва да се взема под внимание и времето прекарано в трудовата група, здравословното състояние, както и поведението и степента на превъзпитателното въздействие върху лицата от трудовата група.

Решението за лицата трябва да бъде взето от колектив, който може да изрази общественото мнение - то трябва да бъде взето отговорно, обективно и прецизно.

2. В бъдеще предложения за изпращане в трудовата група, да се правят само по решение и искане на обществеността, след като са положени достатъчни усилия и грижи за поправянето им.

Всички предложения да се връщат, ако тези условия не са спазени.

Същото се отнася и за предложенията за изселване, или за отменяване заповедите на вече изселени лица.

3. За лицата, които ще бъдат освобождавани от трудовата група, необходимо е да се набележат системи от мероприятия за по

Из архивите на ДС

нататъшни грижи и превъзпитание, като се има следното:

Опитът показва, че принудителните мерки - затвори, Трудово поправителното общежитие, трудовата група - Ловеч и др.оказват своето превъзпитателно влияние, макар за различните хора в различна степен, но това са само първоначални стъпки. Когато те отново се върнат в обществото, необходимо е веднага да бъдат поети от обществените организации и спрямо тях да се полагат конкретни, всестранни и системни грижи.

Между многобройните и най-различни мероприятия и средства, които обществеността ще прилага спрямо лицата, елементарни, но необходими мерки, които на първо място и непременно трябва да се вземат са:

Да се уреди жителството, ако са останали без жителство; да се настанат на квартира, ако нямат такава; да се устроят на подходяща работа; да се заобикалят от здрава трудова среда; да се натоварат отделни хора или колективи с обществено поръчение да полагат постоянно внимание и грижи върху лицата, за създаване на здрави трудови навици и развиване на културни интереси; да се наблюдават и своевременно и по подходящ начин да се реагира на всички прояви и тенденции които дават израз на стари порочни навици и стремежи.

В това отношение органите на МВР могат да бъдат полезни със своя сравнително богат опит, който следва най-широко да предават, със своята бдителност и своевременно съобщаване на всички сигнали и данни за лицата, без онези които имат важна оперативна стойност, с постоянните активни и всестранни връзки и взаимопомощ с обществеността.

Необходимо е тези въпроси да се поставят и съгласуват със съответните партийни органи и всичко това се извършва по тяхна санкция.

Настоящето да се доведе до знанието на целия личен състав от МВР за изучаване строго спазване и изпълнение.

М И Н И С Т Ъ Р:

Др. Александров-Лолеч

Изпращам Ви този екз. за най точно и строго изпълнение от Вас и Ръковод. на Труд. Група.

Използвам случая да Ви обърна внимание, за най точно и безупречно изпълнение по режима, труда и бита в Труд. Група, на всички мои указания извън тук приложения правилник.

1.3.62 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно! 92-110

УТВЪРЖДАВАМ:

ЗАМ. МИНИСТЪР - М В Р

/ генерал - лейт./

С О Ф И Я

Г Р А Ф И К

на работния ден за питомците в трудова група при Окръжно управление МВР-ЛОВЕЧ.

Питомците работят 6 дена в седмицата и почиват 1 ден. Почивния ден ще се определя от служебното ръководство съобразно нуждите на производството.

Предполагаемите часове за работа на питомците в 24 часието ще бъдат около 10 часа, като през това време им се осигурява и необходимата почивка

Работното време, почивките и времето за ежедневна лична хигиена ще бъде съобразявано в зависимост от сезоните на годишните времена и продължителността на денът, а именно:

I. ЗИМЕН СЕЗОН - начиная от 1 ноември до 31 март.

1. Сутрин -ставане от сън	.....	6 часа
2. Тоалет и измиване	.....	от 6 до 6.45 ч.
3. Закуска	.....	от 6.45-7.00 ч.
4. Сутрешна проверка	.....	от 7 -7.15 ч.
5. Започване работа	.....	от 7.45 ч.
6. Предобедна почивка	.....	от 10.00-10.15 ч.
7. Обед и обедна почивка	.....	от 12.00-13 ч.
8. Следобедна почивка	.....	от 16.00-16.15 ч.
9. Прекратяване на работа	.....	от 17.15 ч.
10. Вечеря	.....	18.30 ч.
11. Вечерна проверка	.....	18.50 ч.
12. Лягане да спят	.....	19.00 ч.

ЗАБЕЛЕЖКА: Продължителността на работния ден през зимния сезон ще се движи от 8 до 10 часа, в зависимост от продължителността на деня. Посочените в предложението 8 часа се отнася за времето, когато продължителността на деня е най-малка.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

348

12

В зависимост от това ще се изменя и часа за ставане,започване и приключване на работата и пр. като ще се приближава към тези определени за летния сезон.

II. ЛЕТЕН СЕЗОН - начиная от 1 април до 31 октомври

1.Сутрин - ставане от сън	5		часа
2.Тоалет и измиване .....от	5 до	5.45	часа
3.Закуска ..... от	5.45 до	6	часа
4.Сутришна проверка ..... от	6 до	6.15	часа
5.Започване работа	6.30		часа
6.Предобедна почивка ..... от	10.00 до	10.15	часа
7.Обед и обедна почивка ..... от	12.00 до	14.00	часа
8.Следобедна почивка .... от	16.00 до	16.15	часа
9.Прекратяване на работа.....	19.00		часа
10.Вечеря .....от	19.30 до	20.00	часа
11.Вечерна проверка ..... от	20.45 до	21.00	часа
12.Лягане да спят	21.00		часа.

Р Е К А П И Т У Л А Ц И Я

I. ЗИМЕН СЕЗОН

1. Работа на обекта	8 часа
2. Дневна почивка	5 часа
3. Сън	11 часа

II. ЛЕТЕН СЕЗОН

1. Работа на обекта	10 часа
2. Дневна почивка	6 часа
3. Сън	8 часа

Отпеч.в 2 екз.
1-под.1248
2-ТГ
30.III.1962 г.
гр.Ловеч

ПРЕДЛАГА,

НАЧАЛНИК ТРУДОВА ГРУПА -МВР: /майор/

СЪГЛАСЕН,

ОКРЪЖЕН НАЧАЛНИК МВР: /полковник/

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Т-124
21.IV.62

ДО
ДИРЕКТОРА НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ,
НАЧАЛНИЦИТЕ НА ОКРЪЖНИТЕ И СТОЛИЧНО
УПРАВЛЕНИЯ НА МВР В СТРАНАТА

Във връзка с решението на Политбюро на ЦК на БКП за раз формироване на трудовата група в гр.Ловеч, необходимо е да се извърши следното:

Незабавно да се влезе във връзка със съответните народн съвети и обществени организации за да се обсъдят и вземат всички необходими мерки за възпитателно въздействие върху лицата които се освобождават от трудовата група в гр.Ловеч.

Най-елементарните, но необходими мерки, които на първо място и непременно трябва да се вземат са:

– Да им се осигурят квартири ако нямат такива;

– да се устроят на подходяща работа;

– да се заобиколят от здрава трудова среда, като отдели хора или колективи поемат обществено поръчение за постоянно превъзпитателно въздействие, създаване на здрави трудови навици и развиване на културни интереси в тях.

Същевременно органите на МВР трябва да ги наблюдават и своевременно да сигнализират обществеността, когато се забележат прояви и тенденции, които говорят за пробуждане на стари порочни навици и стремежи.

Ако въпреки всичко продължават своята престъпна дейност да се действа съобразно закона и заповедите на Министерството.

ЗАМ. МИНИСТЪР: Бързаков

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА Н. Р. БЪЛГАРИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ: разформиране на трудовата група-Ловеч и нейния филиал край с.Скравена, Софийски окръг.

№ 152 София, 8 V 1962 год.

Политбюро на ЦК на БКП в заседанието си на 5 април т.г. осъди като порочен и несъвместим със социалистическата законност и морал установения режим в трудовата група край град Ловеч, реши да бъде разформирана трудовата група край гр.Ловеч и в с.Скравена и задължи ръководството на Министерството да направи необходимите изводи и вземе мерки за изкореняване докрай на порочните методи, за най-строго спазване на социалистическата законност в страната от всички органи на Министерството на вътрешните работи, за внасяне на още по-голяма партийност в работата на всички органи и служители на МВР.

В изпълнение на решението на Политбюро на ЦК на БКП

ЗАПОВЯДВАМ:

1. Съкращавам щатните бройки за трудовата група край гр.Ловеч предвидени по щата на МВР за 1962 година.

Началникът на управление Кадри-МВР до 10 май т.г. да направи предложение за преназначаване на вакантни места личния състав от трудовата група и за наказание на провинилите се служители.

2. Началникът на управление Тил-МВР до 10 май т.г. да се разпореди за предаване на движимото и недвижимо имущество, числящо се на трудовата група край гр.Ловеч.

3. Окръжните началници на МВР да оказват пълно съдействие на партийните комитети и народните съвети за настаняване на подходяща работа на всеки бивш въдворен и да полагат усилия, помагайки на обществеността, за тяхното превъзпитание.

4. Задължавам началниците на всички поделения на МВР да набележат и провеждат непрекъснато мероприятия за изкореняване докрай

и без остатък на всякакви порочни методи в работата, за най-строго спазване на социалистическата законност, за внимателно отношение към гражданите.

Препис от заповедта да се изпрати на началниците на всички поделения на МВР за най-строго изпълнение.

М И Н И С Т Ъ Р:

Из архивите на ДС

23

ДО ГЛАВНИЯ НАЧАЛНИКА НА
ТРЕТА СЛУЖБА "ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ"
ДИРЕКЦИЯТА НА НАР.МИЛИЦИЯ
С О Ф И Я.

Отдѣлъ „ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТЬ"
Вх. №10294 отъ 13 IX 1945 год.

Управление-Кърджалийска
окол. държавна сигурност
№ 1440
11 IX 1945 г.
гр. Горна Джумая

В отговор на радиограма н-р.1603/ 6.IX.1945 год.Ви, донасям следното:

Затворническия лагер се намира всред една дива изолирана местност в околностите на мина "ПИРИН" самата местност е голям хендек около който са издигнати почти отвесни брегове високи повече от 200-300 метра.

Жилищното помещение на арестантите е обградено с двуметрова телена мрежа.Обекта на работата се намира на около 500 метра от жилищното помещение.

Лагера е образуван на 19.VII.1945 год. тук в настоящия момент се намират 123 затворника с присъди от 15 до една година строг тъмничен затвор издадени от Народния съд.

Затворниците работат на каменна кариера на две смени,едните почват работа от 6 часа до 14 часа и вторите от 14 часа до 22 часа през нощта. През време на работата затворниците се охраняват от двама милиционери и двама въоръжени цивилни вардияни,освен тук има придадени трима тъмнични надзиратели.От направената от мен проверка са могли да подържат редовни връзки с селяните от с.Брежани отстоящо само на 3 километра от лагера. Охраната е не само крайно недостатъчна но и крайно не организирана.Втората смена работи до 22 часа през нощта и стига да пожелаят могат да избегат от лагера когато си пожелаят.От откриване на лагера до днес прокурора не е посетил нито веднаж лагера; Въпреки избягването на един арестант преди един месец,който в последствие беше заловен.От страна на прокурора и директора на затвора не са взети никакви мерки за ефикасната охрана на лагера,в следствие на което избягаха на 2.IX още трима човека,които по всека вероятност са се прехвърлили в Родопския балкан.

Свиждането с затворниците става всеки ден и по всеко време на деня,като разрешително за това се издават не само от прокурора а и от коменданта на мина "ПИРИН" и от неговия заместник.

Въобще в лагера няма установен никакъв режим.Затворниците тук не са нищо друго,освен обикновени работници.До сега от страна на Директора и тъмничните власти не е искано никакво съдействие от нас ,освен при случаите на избегалите арестанти.

При така сложените условия в лагера няма да бъде чудно никак ако избягат голяма част от лагеруващите там арестанти.

Горното донасям за сведение.

ИНСПЕКТОР ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ: /Ан.Миладинов/.

Областна народна милиция * Гор.Джумая *

69

Многоуважаеми г-н Никола Тетков,

Макар и обезправен по закона на народния съд, позволявам си да Ви привлича вниманието върху някой прояви на органите на Мин. на Правосъдието и на Народната Милиция, който са в разрез с програмата на О.Ф, както и с законноста в страната. Отнемайки част от скъпоценното Ви време, аз Ви моля да се застъпите за нас, което ще бъде преди всичко проява на човещина и справедливост.

Първия въпрос е, защо сме изпратени тук от затворите на брои 150 души пол. затворници в каменната кариера на мина „Пирин" с. Брежане-Горно-Джумайско. По закон ние като пол. затворници не можем да бъдем изпращани на работа, освен по наше собствено желание. Никой от нас не е желал да дойде тук и копае камани, когато не знае защо е осъден. Между нас има и възрастни хора съвършенно негодни за физическа работа. Всички те обаче са минали през нечовешките инквизиций на Милицията и днес са с разклатено здраве.

На второ място изниква въпроса - като работим на частно предприятие, защо не ни се плащат полагаемите възнаграждения-надници. Според правилника на затворите, на работниците се плаща 50% от изработените надници, като останалите 50% остават за подобрение блага та на затворниците. До сега не сме получили нито лев, а едва ли някога ще получим.

На прехрана сме към мината, с пор-

цион 70 лв. Продуктите които се влагат в казана никога не костуват определената сума и въобще храната е крайно недостатъчна. Дава ни се обед и вечер по една порция стар фасул, ориз или някаквъ зеленчук, а „понякога" и говеждо месо. Готви се толкова безвкусно, особено когато ориза е мухлясал, че всички изхвърляме храната си. Въобще каквото се влага в казана е без какъвто и да е контрол, свързано с явни кражби на продукти – незакона икономия. При това положение – ежедневна 8часова тежка физическа работа, организмите ни за подложени на бързо изтощаване, а мнозина от нас формено гладуват. Като резултат на недохранване и прекален разход на физическа енергия идват множеството заболявания.

Въпросът с медицинската помощ е един от най болезнените. Жината макар и длъжна по закон, както и управата на Горно-Джумайския затвор не дават никакви медикаменти. И ние сме длъжни сами да си търсим и купуваме такива. Поради ненавременна медицинска помощ, един наш другар заболя тежко и на път за Горна-Джумая почина. Чудим се всички, как в една работническа България могат да се оставят работници на толкова тежка работа без медицинска помощ, още по-вече Съветския Съюз, даде на държавата ни толкова много медикаменти.

Отношенията на изпратените затворнически надзиратели, охрана и минни надзиратели са под всякаква човешка търпимост. Двамата ни надзиратели с първоначално образование – единия бивш метач в Горно-Джумайските бали, а другия ратай в някои си чифлик. Може да имате представа как ще пре-

възпитават в О.Ф идей една група от хора вишисти. Те-надзирателите чувствувайки се слаби в култура и образование, мъчат се с силата на терора да наложат власта си. Затова и не подбират средствата за този терор - псувни, ругатни, закани за побоища, викане, късане писмата, карциране, наказване с извънредна работа на карцерата, забавяне връчването на колети и записи, забрана свиждане с близките ни, и какво ли не още. А, ние с нищо още не сме заслужили тези обноски. Работим най-добросъвестно, и строго съблюдаваме установения вътрешен ред.

Охраната се ръководи от един младеж за който спокойно може да се каже, че е с болни нерви. Той е бивш смазвач на вагонетки в мината. Заблуден в своята власт той е загубил човешкия си образ. Фактически той командува, живота и работата ни тук, а те са поставени под знака на съмнителната сигурност. Дневните и нощни стрелби са обикновено развлечение, пиянството е редовно всеки ден, терора също и над всичко това стоят заплахите му, че ще хвърли бомби в помещенията ни за спане, нанася тежки побойща. Ето двама от нашите другари стоят полумъртви на легло вече цяла седмица, без всякаква помощ.

На края пък Коменданта и Директора на мината узакониха и разрешиха побойщата. Всичкия този тормоз и несигурност за живот тласнаха някои наши другари към престъпление и ето вече 6 души избягаха в планината.

Работим с собствено облекло и обувки, който вследствие характера на работата скоро се износиха. Сега никои не ни дава работно облекло, а и никой не взема

грижената скъсаното наше да се изкърпи. А есента дойде, времето застудя, валят проливни дъждове. Жилищните условия са невъзможни. Постройката е дървена с пропаднал под, нехигиенична, с пробит покрив, непроветлива и тълна. Гадове се въдят от всички родове и спалното ни помещение е поскоро менажерия. Малкото дворче е свинарник, кучкарник, а карцера и обор на магарета! Вонята от клозета е нетърпима, но никои не дава грам вар за обеззаразяването му.

Картината не би била пълна, ако не надникнете по наровете и видите бледите лица на болните и гладни затворници с по 40° температура принудени въпреки това пак да отуват на работа.

Всичко това се казва О.Ф превъзпитаване!

Накрая завършвайки горното описание на тази противозаконна каторга, аз Ви моля в името на човещината, справедливоста и законноста в страната, да направите онова което можете за нашето връщане по затворите. Моля да дадете гласност на писмото ми!

28-IX-1945 год.
с. Брежане-Горно-Джумайско.

С почит
Стоян Т. Стоянов.

188

Д О К Л А Д

Относно общото състояние
и организация на затво-
рите.

1.С изменение на закона за работата на затворниците от 29.III.47 год.,респективно чл.3 от същия закон,законодателя не прави разлика в режима на затворниците,в връзка с това дали те са осъдени за политически или криминални престъпления. Обаче, вследствие разложителната дейност на некой категории затворници, като вулгарните престъпници,рецидивистите и непоправимите " политически"престъпници се е наложила практиката да се организират към некой затвори/Сливенския,Пазарджишкия и Кюстендилския/дисциплинарни отделения. В Сливенския затвор се пращат предимно"политически" затворници,а в Пазарджишкия и Кюстендилския предимно криминални такива. В тия отделения се прилага и по строг режим.

Необходимо е въпроса с категоризирането на затворниците и и режима по отношение на същите да се уреди целостно с един нов общ правилник за затворите и спедин нов правилник за прилагане закона за работата на затворниците.

2.Обща констатация е ,че администрирането на затворите не е на подобаваща висота.Самата административна дейност е свързана с понятието затвор и като такава не се нрави на всекого.Поради това и поради малките заплати подреждането на персонала и създаването на постоянен кадър в ръководството на затворите става трудно.

Необходимо е чрез битовото подмагане и други възнаграждения да се подобри положението на персонала при затворите,за да се привлекат постоянни и качествени кадри в затворното дело.

3.Културно просветната и политическа работа в затворите е сложена на здрава идейна и научна основа.Същата обаче се провежда откъслечно,не достатъчно в връзка с събитията на деня и текущата политика.

Съществуването на църквите към затворите и техното подържане е в противоречие с здравия мироглед за една правилно провеждана културно просветна работа.Църквите към затворите се използват като свърталища за реакционите елементи и биват използвани от тех както за често,където свободно могат да разменят мисли и пускат слухове,а така също и за подковаване на случайно попаднали между тех затворници.

Необходимо е да се запланира културно просветната и политическа работа в всички затвори,координиране на същата с едно централно общо ръководство.

Да се създадат и развият библиотеки с достатъчно подбрана научна и художествена литература.

Да се уреди въпроса за съществуването на църкивите при затворите.

Из архивите на ДС

4.Трудът като обществено възпитателен фактор е задължителен за всички затворници.Към всички затвори се организират работилници и стопанства съобразно с условията и възможностите Освен в работилниците и стопанствата на затворите,поради излишна работна ръка пускат се затворници и на външна работа.Доходите от тех са **двете** големи,обаче охраната и режима към тех са доста слаби.

Пускането на затворници за работа по учреждения,болници и други места създава хаос в режима на затворниците и излага затворното дело.

Необходимо е да се организира охраната на затворниците работящи вън от затворите.Да се ограничи пускането на затворници на външна работа и по възможност да не се пускат такива по учреждения,болници и др.места където въобще охраната е невъзможна.

5.Здравната дейност в затворите общо е много слаба.Единствено в Софийския централен затвор има обзаведена болница с постоянен персонал.Обслужването на другите затвори става от лекари с възнаграждение с седмични визити.Вследствие на това и поради лошите хигиенични условия в по вечето затвори заболяванията са чести явления.Има случаи и на епидемични заболявания.

Необходим е по ефикасен здравен контрол,както по отношение на самите затвори,а така също и по отношение на лекарското обслужване .

6.Преместване на затворниците.

По силата на чл.21 от общия правилник за затворите осъдените се задържат в най близкия затвор до последното местожителство на затворника.Поради липсата на места в някой затвори тоя принцип не може да се спази,поради което се правят постоянни искания за премествания,които остават неудоволетворени.

Разместване на затворници става според възможностите за такова разместване,поведението на затворниците или нуждата от специалисти за някой затвори.

7.Помилванията на затворниците се движат по постановленията на общия правилник за затворите от 1938 година.Върховната комисия/чл.561 от с.пр./се състои от главния прокурор при В.К.С,от Председателя на Соф.ап.съд,Прокурора при Софап.съд и началника на нак.отдел при М-во на правосъдието.С новата реорганизация на съдебното дело,както и с прехвърлянето на затворите към Министерството на вътрешните работи необходимо е състава на тая комисия да се уреди на ново.

Предложения за помилвания става от особената комисия/чл. 559 от общия правилник за затворите/чийто състав е;Председателя и прокурора при обл.съд,един съдия посочен от общото събрание на обл.съд,директора и лекара на затвора.

~~Някъде в комисията вземан участие и свещеникът.~~

След 9.Септемврий участие в тая комисия вземат и представители на О.Ф.комитети.

Необходимо е да се уточни състава на особената комисия при новата реорганизация на слежбите,както и да се уточнят фукциите и правата на всеки член от тая комисия.

Правени са предложения в тая комисия да участва и милицията както и държавна сигурност.

8.Отпуски на затворници.В чл.253 от общия правлник за затворите е уредена материята за пускане на ПОСЛЕДСТВЕНИ затворници при изключителни случаи на смърт или агония на близки на затворници.

Използването на този текст е създало опасните за затворното дело прецеденти,с ходатайство на слините на деня,да се пускат в "отпуска" и с влезлите в законна сила присъди затворници.

Отпуските на затворниците са несъвместими с целите и задачите поставени на затворите.Необходимо е да се ликвидира с тая практика.

9.Командировка на затворници.Създадена е практика в много затвори да командироват затворници по "служебна работа"на затворите.Много често явление да се натоварват затворници с отговорни работи и се пращат същите без охрана в"командировка",да се поверяват на същите парични суми и права да извършват от името на затвора разни покупки и др.

Из архивите на ДС

89-1

Министерство на вътрешните работи

ЗАПОВЕД

№ 351-Я

По списъка утвърден от 14.VII.1955 г. от др. зам. м-р Гюров затвореста се счита затрудна значение и принята подлежат на връщане.

Въпреки неколкократните категорични нареждания на Министерството на вътрешните работи да не се пускат на външна работа затворници, осъдени за политически престъпления, някои директори на затвори допускат грубо нарушение на тия нареждания. Така на 11 т.м., директора на Старо-Загорския затвор е пуснал трима затворници осъдени с тежки присъди от Народния съд, които възползувайки се от небрежността на придружаващия ги надзирател, са успели да избягат. За да се сложи край на подобно небрежно и престъпно отношение към нареждания на Министерството на вътрешните работи,

З А П О В Я Д В А М:

1. Никакъв затворник, осъден за политическо престъпление и затворници, осъдени за тежки криминални престъпления да не се извеждат за изпълнение на каквато и да било работа извън затвора. Изключения могат да се допускат само с писменно разрешение от Пом. Министра на вътрешните работи - др. Любен Ангелов. При това, извеждането на такива затворници извън затвора трябва да бъде обезпечено със силна охрана и с писменно нареждане кой за тях е отговорен.

2. Без да се употребява каквото и да е насилие и грубости, решително да се ликвидира с всякаква разпуснатост и вредно либералистично отнасяне към затворниците. Да се вземат срочни мерки за затягане на реда и дисциплината в затворите. Извършилите престъпления трябва да чувствуват, че не се намират на почивка, а изтърпяват наказание.

3. За небрежно и престъпно нарушение на категорично нареждане на Министерството на вътрешните работи, уволнявам дисциплинарно директора на Ст.-Загорския затвор ДЯНКО ПЕНЕВ ДЯНКОВ, който веднага да бъде предаден на съдебните власти.

Настоящата заповед възлагам за изпълнение на Пом. Министра - др. Любен Ангелов и отдел затвори. Същата да се прочете от директорите пред персонала на затворите в Народната република.

София, 13 май 1948 година.

М И Н И С Т Ъ Р:

152

ПРАВИЛА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НАКАЗАНИЯТА И ОСИГУРИТЕЛНИТЕ МЕРКИ.

I. ОРГАНИ.

Чл.1.При Министерството на вътрешните работи се създава управление на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталища,с назначение да обедини,организира, ръководи и контролира дейността по изпълнение на наказанията,наложени с присъди на съдебните власти и други несъдебни органи,които издават наказателни актове /наказателни заповеди,наказателни постановления и др./,трудово-възпитателната дейност,осигурителните мерки,поправителната и възпитателната дейност.

За тая цел в страната се организират затвори,трудово-възпитателни общежития,поправителни домове и възпиталища.

Дисциплинарните наказания не подпадат под разпоредбите на тия правила и се уреждат по реда на законите,правилниците и наредбите,които предвиждат техното налагане и изтърпяване.

Задържаните за издирване на престъпни деяния /дознание или следствие/ се държат в определените за това места при учрежденията,при които се разследват.

Чл.2.С задържаните в затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителни домове и възпиталищата,се извършва просветна и възпитателна работа за техното политическо,обществено,трудово или нравствено поправяне и превъзпитание.

Чл.3.Организацията и службата на Управлението на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата при Министерството на вътрешните работи,както и на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата,се уреждат с правилници одобрени от Министра на вътрешните работи.

Из архивите на ДС

362

Чл.4.Щата на служителите при Управлението на затворите, трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата,както и на служителите при затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата се уреждат с бюджета на държавата и се разпределя с наредба на Министра на вътрешните работи.

Назначенията,преместванията,повишенията,уволненията и дисциплинарните наказания на служителите по ал.I,се урежда с правилник одобрен от Министра на вътрешните работи и съгласно разпоредбите на закона за държавните служители и закона за щатните таблици на държавните служители.

Чл.5.Никой не може да бъде задържан в затвор,трудово-възпитателно общежитие,поправителен дом или възпиталище,без влязъл в законна сила акт,издаден от определените в закона органи на държавата.

Чл.6.Всички органи на държавата и граждани са длъжни да оказват съдействие на органите по изпълнение на наказанията,осигурителните мерки,принудителната трудово-възпитателна и поправителна дейност.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА.

Чл.7.Влезлите в законна сила присъди,с които се налагат смъртни наказания,незабавно се изпращат на прокурора при Областния съд,за надлежни разпореждания,който разпорежда изпращането на присъдите на началника на затвора.

Чл.8.Изпълнението на присъдите,с които се налага смъртно наказание,се извършва под непосредственото ръководство на прокурор при Областния съд или негов заместник и в присътствието на секретаря му,началника на затвора или негов заместник и един лекар.

Осъденият се охранява от затворническа охрана,а ако тя е недостатъчна -от милиционери или войници.

154

Ако осъденият пожелае преди изпълнението на присъдата, може да се допусне при него свещеник от неговото вероизповедание.

Чл.9.При изпълнението на присъдата прокурорът нарежда на секретаря да прочете присъдата.

След това разпорежда да се изпълни присъдата.

След изпълнение на присъдата, трупът на осъдения се освидетелствува от лекаря и се съставя протокол, който се подписва от прокурора, секретаря му, началника на затвора и лекаря.

Чл.10.Присъдите, с които се налага смъртно наказание се изпълняват в определените за това места при затворите, сутрин рано, в непразднични дни не публично, чрез обесване, освен ако друг закон не установява друг ред за изпълнение смъртното наказание, което се оказва в присъдата.

Чл.11.След изпълнение на смъртното наказание, прокурорът разпорежда да се изпрати препис от протокола на съда и да се извърши погребение на трупа на осъдения.

Чл.12.Влезлите в законна сила присъди, с които се налага наказание, лишение от свобода /строг тъмничен затвор, тъмничен затвор, принудителна трудово-възпитателна работа или запиране/, се изпращат на прокурора при Областния или съответно при Околийския съд, за надлежни разпореждания по техното изпълнение, които незабавно разпореждат изпращането им на началника на затвора в техния район.

Влезлите в законна сила наказателни актове /наказателни заповеди, наказателни постановления и др./ на несъдебни органи, с които се налагат наказание, лишение от свобода, както и актовете на съдебните или други определени в закона органи, с които се заменят наложени глоби, с лишение от свобода /тъмничен затвор, запиране и пр./ се изпращат на началника на затвора в техния район.

Началникът на затвора незабавно прави искане до органите на Народната милиция или други определени в закона органи, да задържат и му изпратят лицата, на които е наложено да изтърпят наказанията.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

364

Чл.13. Осъдените на строг тъмничен затвор,тъмничен затвор,принудителна трудово-възпитателна работа,се държат в отделни за всяка категория тъмнични помещения.

Политическите затворници също могат да бъдат държани в отделни помещения.

Осъдените на повече от пет години строг тъмничен затвор, се държат в единични помещения.

Чл.14.На затворниците се дава безплатна храна и формено облекло,определени с наредба на Министра на вътрешните работи.

На осъдените на тъмничен затвор,принудителна трудово-възпитателна работа или запиране,може да се позволи да ползуват свои дрехи,постоянно или пред определено време.

На затворниците може да се позволи през определено време да получават храна,пари и други предмети от близките им,ако не са лишени от такива за дисциплинарни нарушения или с заповед на Управлението на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата.

Чл.15.На затворниците се позволява през определеното в правилника време да се свиждат със своите роднини,близки и адвокатите си.

На затворниците се позволява да правят всекакви молби, заявления,жалби,тъжби,оплаквания и др. до Управлението на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата,до началника на затвора,съдебните места и други учреждения,за което им се осигурява възможност и нуждите пособия.

На затворниците се позволява да пишат писма до роднините близките и адвокатите си,по реда на правилника,освен тези с влезли в законна сила присъди,които са лишени за това от Управлението на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата.

Чл.16.Осъдените на тъмничен затвор,принудителна трудово-възпитателна работа или запиране,след като са изтърпяли половината

156

от наказанието си и ако има добро поведение,с разрешението на Управлението на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата,могат да бъдат пускани в отпуск.

Чл.17.Не осъдени лица могат да бъдат задържани в затворите,ако има възбудено срещу тех наказателно преследване и е постановено мерка за неотклонението им от следствие и съд,задържане под стража,или такава мерка определена условно,до изпълнение известни условия за неотклонението им от следствие и съд.

Неосъдени могат да бъдат задържани в затворите,ако по реда на закона е постановено да бъдат задържани до изплащане на глоби или други наказателни задължения.

В такива случаи,преписи или извлечения от постановленията за тия задържания се изпращат заедно с задържаните лица на началника на затвора,а ако определените задържани лица са свободни, началникът на затвора прави искане до органи на Народната милиция, или други определени в закона органи,да задържат тия лица и ги изпратят в затвора.

Чл.18.Присъдите и наказателните актове,с които се налагат наказания и глоби или конфискации,ако по реда на закона не е определен орган,който да ги изпълни и реда за техното изпълнение,се изпълняват от данъчните власти,по реда за събиране преките данъци.

Изпълнението на присъдени обезщетения и парично удовлетворения,се извършва по реда на закона за гражданското съдопроизводство.

Съдебните и деловодни разноски,според произхода им,се събират съответно по реда на ал. I или II.

Чл.19.Присъдите,с които се постановява лишение от права по разпореждане на съда,се изпълняват от надлежните органи.

Присъдите,с които се постановява обнародването им,последното се извършва по разпореждане на съда.

Чл.20.Изпълненията на присъдите и наказателните актове трябва да се извършва точно,съгласно разпорежданията в тях. При

365

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

366

157

съмнение или затруднение в изпълнението, въпросът незабавно трябва да се отнесе до органа, който е издал присъдата или наказателния акт.

III. ОТЛАГАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАКАЗАНИЯТА, ОСВОБОЖДАВАНЕ НА ЗАТВОРНИЦИТЕ.

Чл.21. От правилото за незабавно изпълнение на присъдите, се допускат следните изключения, когато изпълнението е относно личността на осъдения:

а/в случай, че осъденият страда от болест, която е пречка за изпълнение на присъдата спрямо него;

б/изпълнение наказанието над бременни жени и до 45 дена след раждането;

в/ако осъденият избяга, докато се улови;

г/с постановление на надлежния прокурор, изпълнението на присъдите над земледелски стопани през време на усилена полска работа може да се отложи до два месеци, ако са осъдени с лишение от свобода за не повече от три месеци и няма опасност да избягат.

Чл.22. Привеждане в изпълнение на наказания относно личността на осъдения, с влезла в законна сила присъда или влезъл в законна сила акт на несъдебен орган, се изключва:

а/когато самото наказателно преследване е прекратено, поради амнистия;

б/когато осъденият умре;

в/когато осъденият е помилван;

г/когато се измине определената в закона давност.

Чл.23. Амнистията е законодателен акт и заличва престъпния характер на деянието.

Амнистираните затворници се освобождават по разпореждане на съда, който е постановил присъдата или по разпореждане на органа, който е постановил наказателния акт, предвидените в които деяния се амнистират.

158

Чл.24.Помилването е акт на държавния глава,с който осъденият се освобождава от изтърпяване наложеното му наказание.

Помилванията се извършват по доклад на Министра на вътрешните работи,въз основа на решение на комисия в състав: един помощник-министър от Министерството на вътрешните работи, Главният прокурор на Народната република или негов заместник,един представител на Националния съвет на Отечествения фронт и началника на Управлението на затворите,тредово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталища.

При нужда може да се разпореди да се съставят комисии при затворите в състав: местният прокурор или негов заместник, началника на затвора,един представител на Околийския комитет на отечественофронтовската организация и тъмничния лекар.

Чл.25.Давността изключва изпълнението на наказанието:

а/след изтичане на 25 години,ако определеното в присъдата наказание е смърт;

б/след изтичане на 20 години,ако определеното в присъдата наказание е строг тъмничен затвор не по-малко от 10 години;

в/след изтичане на 15 години,ако определеното в присъдата наказание е строг тъмничен затвор не по-малко от 5 години;

г/след изтичане на 10 години,ако определеното в присъдата наказание е строг тъмничен затвор до 5 години,тъмничен затвор,принудителна трудово-възпитателна работа или запиране;

д/след изтичане на 2 години,ако виновният е осъден за нарушение.

Чл.26.Давността на наказанието започва:

а/от деня на встъпване на присъдата или наказателният акт в законна сила,а ако изпълнението на наказанието е започнало, то от деня,когато осъденият е избягъл;

б/от деня,когато пресрочното освобождаване е отменено.

Ако по законни причини изпълнението на присъдата или наказателният акт е отложено,или лицето по други причини е затворено,то давност не тече.

Из архивите на ДС
367

Из архивите на ДС

368

Давността на наказанието не се простира върху допълнителните наказания.

Чл.27.Когато едно лице изтърпява наказание и за него се получат две или повече присъди или съответно наказателни актове, то началникът на затвора прави искане до органите,които са ги издали да определят на осъдения, по началата на съвокупност, едно общо наказание.

Чл.28.Във всички случаи,когато осъденият трябва да бъде предсрочно освободен,поради амнистия,помилване,ревизия на делото или други законни причини,то това се прави по разпореждане на надлежните органи,за изпълнение на чиито актове е задържано лицето.

Освобождаване на задържани лица поради изменение мярката за неотклонение от следствие и съд,поради изпълняване на условия за неотклонение от следствие или съд,прекратяване наказателното преследване,оправдаване на подсъдимия или внасяне на присъдената му глоба, се извършва по разпореждане на надлежните органи, за изпълнение на чиито актове е задържано лицето.

Задържаният за неизплащане на присъдена му глоба всекога има право да се освободи от затвора,като предварително изплати остатъка от глобата.Тоя остатък от глобата се отнася към цялото й количество,тъй както остатъкаот затвора към целия негов срок.

Чл.29.Осъдените на лишение от свобода /строг тъмничен затвор,тъмничен затвор,принудителна трудово-възпитателна работа или запиране/,могат да бъдат пресрочно освободени:

а/ако са изтърпели поне 3/4 от наложеното им с присъдата им наказание,а за осъдените на смърт или доживотен строг тъмничен затвор,ако са изтърпели поне 15 години затвор и

б/ако със своето поведение са дали доказателства,че са се поправили.

Чл.30.Не могат да бъдат пресрочно освободени осъдените за измена, предателство,шпионаж,вредителство,диверсия,престъпления

160

против обществения ред, престъпления против властта, общо опасни престъпления; кражба,грабеж,палеж,измама,изнудване,обсебване или укриване.

Чл.31.Пресрочното освобождаване се извършва по заповед на Министра на вътрешните работи,въз основа доклад на комисия в състав: прокурора при местния Областен съд, началника на затвора, представител на Околийския комитет на отечественофронтовската организация и член на управата на Околийския народен бъвет.

Чл.32.На пресрочно освободените се дават удостоверения съгласно правилника.

Те се намират под надзор на Народната милиция до где трае срока на наказанието наложено в присъдата.

Чл.33.Пресрочното освобождаване може да бъде отменено с заповед на Министра на вътрешните работи по доклад на комисията по чл.31,въз основа на сведения и доказателства,които й се представят от Народната милиция или други органи.

Чл.34.Наказанието се счита изтърпяно,ако изтече срока му преди да бъде издадена заповед за отменяване предсрочното освобождаване.

Затворник пред срочното освобождаване,на който е отменено,не може повторно да бъде пресрочно освобождаван.

Времето изтекло от деня на издаване заповедта за предсрочно освобождаване до отменяването му,не се смята в срока на наказанието.

Чл.35.Сроковете на наказанията се ще определят в присъдата или наказателният акт с пълни дни,седмици,месеци и години. А се изброяват като се сметат годините и месеците по календаря, седмиците от 7 дни,а денят -от 24 часа.

Началото на сроковете започва:

а/за ония,които се намират под стража по същото дело, по което е издадена присъдата от деня,когато тя влезе в законна сила;

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

370

б/за останалите от деня,когато бъдат задържани за изпълнение на присъдата.

Чл.36.Щом изтече срока на наказанието,осъдените незабавно се освобождават.

IV.ТРУДОВО-ВЪЗПИТАТЕЛНИ ОБЩЕЖИТИЯ,
ПОПРАВИТЕЛНИ ДОМОВЕ И ВЪЗПИТАЛИЩА.

Чл.37.Заповедите за задържане и изпращане на едно лице в трудово-възпитателно общежитие се изпращат на органите на Народната милиция,която задържа лицето и заедно с препис от заповедта го изпраща на началника на трудово-възпитателното общежитие.

Чл.38. В трудово-възпитателните общежития могат по нареждане на Управлението на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата да бъдат изпращани и лица,които са осъдени на принудителна трудово-възпитателна работа. Там те се държат в отделни групи.

Чл.39.Трудово-възпитателните общежития се охраняват от отделение на Народната милиция или от въоръжена охрана.

От задържаните в трудово-възпитателните общежития може да се формират групи за охрана.

Чл.40.Разпоредбите на чл.чл.14-16 важат и за задържаните в трудово-възпитателните общежития.

Чл.41.Заповедите за задържане в трудово-възпитателни общежития подлежат на незабавно изпълнение,освен тези по чл.21 т.т.а-в.

Чл.42.Задържаните в трудово-възпитате ни общежития могат да бъдат пресрочно освободени,ако са изтърпяли поне половината от определеното им време за задържане и са дали доказателства, че са се поправили.

Предсрочно освободените се намират под надзор на Народната милиция и ако нарушат условията,под които са били освободени, те могат да бъдат отново задържани и изпратени в трудово-възпитателни общежития.

162

Чл.43.Щом изтече срока на задържането в трудово-възпитателните общежития,задържаните се освобождават незабавно.

Чл.44.Маловръстните престъпници,както и тези маловръстни, които проявяват склонност към порочен живот или са изложени на нравствена поквара,поради средата,в която живеят,или са морално застрашени с присъда или постановление на съдилищата за маловръстни,могат да бъдат изпращани в поправителни домове или възпиталища.

Режимът за пребиваване на маловръстни лица в поправителни домове или възпиталища,както и мерките за техната просвета, превъзпитание и поправяне,се извършва съгласно разпоредбите на закона за съдилища за маловръстни.

V.РАБОТА НА ЗАДЪРЖАНИТЕ В ЗАТВОРИТЕ,ТРУДОВО-ВЪЗПИТАТЕЛНИТЕ ОБЩЕЖИТИЯ,ПОПРАВИТЕЛНИТЕ ДОМОВЕ И ВЪЗПИТАЛИЩАТА.

Чл.45.Работата е задължителна за всички задържани работоспособни лица в затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата,независимо дали са осъдени или не

Всички затворници и възпитаници подлежащи на временна трудова повинност,отработват последната в затворите и трудово-възпитателните общежития.

Чл.46.Всички затворници осъдени на повече от пет години строг тъмничен затвор,както и останалите,за които това е наредено от началника на затвора,работят само в района на затвора.

Такива затворници могат да бъдат изпращани на работа вън от затворите,само в случаите определени от Управлението на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата и със строга охрана.

Останалите затворници могат да бъдат изпращани на работа вън от затвора само по реда на правилника.

Чл.47.Работата на задържаните в затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата се

371

Из архивите на ДС

372

103

определя съобразно техната подготовка,сили,пол и възраст,за което те се разделят на групи.

Техната работа трябва да бъде производителна.

На тех могат да се дават такива работи,за да могат да добият трудова подготовка,да обикнат труда и да може,след като бъдат освободени да станат полезни граждани.

Чл.48.За използуване труда на задържаните в затворите, трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталища,при тия заведения се създават работилници и стопанства.

За тая цел затворите,трудово-възпитателните общежития, поправителните домове и възпиталищата се снабдяват с достатъчно земя от държавния поземелен фонд,общинските земи и мерите,с намалени цени или безплатно.

Тия заведения се снабдяват с предимство с елитен разплоден добитък и сортови семена за посев от държавните стопанства.

Те се снабдяват с предимство с инструменти,съоръжения, материали за работилниците и стопанствата и пр., а също така могат да ползуват такива и под наем или на учрежденията и предприятията,за чиято сметка работят.

Чл.49.За провеждане работата на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата се назначават за постоянно,като надничари или под уговаряне,нуждните ръководители,като агрономи,животноведи,ръководители,майстори и др.

Тия лица могат да бъдат плащани в натура от добивите на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата.

Чл.50.Произведението от стопанската дейност в затворите, трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата,се продава по пазарни цени.

Чл.51.Трудът на задържаните в затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата,може да се извършва и в разни държавни,обществени и други предприятия, като фабрики,мини,кариери,шосета,пристанища,строителни и стопански предприятия.

1614

Чл.52.Задържаните в затворите и трудово-възпитателните общежития,могат да получават възнаграждения и премии за своя труд по наредба одобрена от Министра на вътрешните работи.

Тези възнаграждения се разпределят,като една част им се изплаща по месечно на същите,друга част може да се изпраща на близките им,а останалата се внася на влог в Българска народна банка и може да се изтегли при освобождаването им или с разрешение на Управлението на затворите,трудово-възпитателните общежития, поправителните домове и възпиталищата,както това е уредено с наредбата по ал.I.

Задържаните в поправителни домове и възпиталища получават възнаграждение,съгласно разпоредбите на закона за съдилища за малолетни.

VI. ФОНД ЗАТВОРИ И ВЪЗПИТАЛИЩА.

Чл.53.При Министерството на вътрешните работи се учредява "Фонд затвори и възпиталища",който се управлява от Министра на вътрешните работи.

Уредбата на фонда и начина на изразходване на средствата му се определят с правилник,одобрен от Министра на вътрешните работи.

Средствата на тоя фонд се внасят на влог в Българска народна банка.

Чл.54.Приходите на "Фонд затвори и възпиталища" не се включват в бюджета на държавата.

Чл.55.Средствата на "Фонда затвори и възпиталища" се набират от:

1.Сумите,които се получават от работата на затворниците и възпитаниците;

2.Продажба на произведенията на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата;

373

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

374

3.От отпускани от държавата суми по бъджета,за организиране и подобрение работата на задържаните в затворите,трудово-възритателните общежития,поправителните домове и възпиталищата;

4.От сумите добити от продажбата на веществени доказателства по делата,а също и веществени доказателства подлежащи на връщане,ако не са намерени лицата,на които принадлежат;

5.От приходите на продавниците в затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата;

6.От продажлата на заловени предмети,които са забранени да се внасят в затворите,трудово-възпитателните общежития, поправителните домове и възпиталищата;

7.От сумите и предметите заловени при игране на хазартни и други забранени игри;

8.От продажба на бракувани,числящи се по инвентара вещи;

9.От продажлата на вещи на умрели затворници,на които не са намерени наследниците да им бъдат връчени;

10.От приходи от стопанската дейност на затворите, трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата;

11.От лихвите на влоговете на Фонда и

12.От разни постъпления.

Чл.56.Сумите на"Фонд затвори и възпиталища" се изразходват с заповед на Министра на вътрешните работи за следните цели

1.За постройка на затвори,трудово-възпитателни общежития,поправителни домове и възпиталища;

2.за поправяне и поддържане на съществуващите такива;

3.за постройка и поддържане на работилници,стопански сгради и др.

4.за създаване на болници при големите затвори,обзавеждането и снабдяването им с лекарства;

5.за постройка на учебни сгради и обзавеждането им;

164

6.за набавяне на машини,инсрументи,сечива,уреди,семена, торове и др. за работилниците и стопанствата и за поддържането им;

7.за оборотен капитал на работилниците,стопанствата и продавниците:

8.за устройване на изложби;

9.за набавяне на превозни средства;

10.за подпомагане обществените мероприятия за борба с престъпността;

11.за уреждане библиотеки,набавяне книги,списания,вестници за школи,музеи,беседи,както и набавяне на пособия,във връзка с просветната и възпитателна дейност;

12.за плащане наеми,възнаграждения за услуги и други работи;

13.за плащане възнаграждения и премии на задържаните в затворите,тредово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата;

14.за плащане извънщатни служители;

15.за купуване мебели и канцеларски потреби;

16.за купуване на недвижими имоти или заменяне на такива за нуждите на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата;

17.за застраховка на имоти,култури и др.;

18.за лекуване на болни затворници и възпитаници и

19.за други разходи по затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата.

VII ДИСЦИПЛИНАРНИ НАКАЗАНИЯ.

Чл.57.Затворник,който избега,изтърпяното му наказание преди това не се зачита,а ако е изтърпял повече от три години,то не се зачитат три години.

Задържаните в трудово-възпитателни общежития,поправителни домове и възпиталища,които избягат,времето,което са стояли в тредово-възпитателните общежития,поправителните домове или възпиталищата,преди бягството им,не се зачита.

Из архивите на ДС
375

Из архивите на ДС

376

167

Чл.58.Задържаните в затвори,трудово-възпитателни общежития,поправителни домове и възпиталища,които са изпратени в една група на работа вън от затворите,трудово-възпитателните общежития, поправителните домове или възпиталищата,са длъжни да се следят взаимно за неотклонението си и при бягство на някой от тех,на останалите се налагат дисциплинарни наказания.

Чл.59.Задържан в затвор,трудово-възпитателно общежитие, поправителен дом или възпиталище,който подбужда или организира другарите си към неподчинение,бягство,нарушение на реда,дисциплината,нарушение в работата,повреди на имущества,уреди или други материали,се наказват с заповед на Управителя на затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата, с продължение срока на задържането му до 6 месеци.

За това наказание правилата на съвокупност не се прилагат.

Чл.60.Задържаните в затворите,трудово-възпитателните общежития,поправителните домове и възпиталищата отговарят за поверените им уреди,инструменти и други предмети и при повреждане или загубване заплащат стойността им и се наказват дисциплинарно.

Чл.61.На задържаните в затворите и трудово-възпитателнит общежитий,за извършените от тех дисциплинарни нарушения,се налагат следните наказания:

а/напомняне;

б/мъмрене;

в/извършване домакинска работа не по ред;

г/лишение от право на изпращане и получаване писма;

д/лишение от право за получаване храна и други предмети от вън;

е/лишение от разходка за време до 20 дена;

ж/лишение от свиждане;

з/оставяне при режим на намалена храна;

и/лишение от възнаграждение до два месеци;

168

к/изолиране до 20 дена;

л/поставяне белезници само денем за не повече от три часа;

м/поставяне верига за срок до един месец;

н/задържане след изтичане срока на наказанието до 6 месеци;

о/конфискуване на суми и забранени вещи;

п/незачитане изтърпяно задържане /чл.57/

Тия наказания се налагат по реда на дисциплинарен правилник.

Чл.62.За изпълнение на настоящите правила,Министра на вътрешните работи издава правилници и наредби.

Настоящите правила отменят чл.чл.14,15 ал.III,17,18 ал.ал.II и III,нх. 19-25,27 ал.II, 29 ал.ал.II и III,76-79 и 86 от Наказателния закон,чл.чл.598-616 и 686 ал.I от Закона за наказателното съдопроизводство,Закона за работата на затворниците, Закона за Фонд"Трудово-възпитателни общежития" при Министерството на вътрешните работи,който фонд се слива в "Фонд затвори и възпиталища",Закона за прехвърляне затворите,поправителните домове и възпиталища от Министерството на правосъдието към Министерството на вътрешните работи,правилника за приложение закона за работата на затворниците; Правилника за службата на"фонда за подобрение затворното дело в България" и общия правилник за затворите.

ЕК.

Из архивите на ДС

МИНИСТЕРСТВО
на
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

№.....

..... 19..... г.

СОФИЯ

1

До Другаря
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
Т у к

При отговор да се указва № и отдела

Д О К Л А Д

от РУСИ ХРИСТОЗОВ, Министър
на вътрешните работи

Другарю Председател,

По силата на постановление на Министерския съвет Министерството на вътрешните работи беше задължено да формира работна група от 3000 затворници и въдворени, която да участвува в изработването на отводнителните и напоителните канали в Никопол – Беленската низина, до 1 май т.г.

С ново постановление се задължава Министерството на вътрешните работи да прехвърли, след 1 май т.г., тази група за работа по каналите в Брълянската низина.

За изпълнение задачите по първото от тези постановления Министерството на вътрешните работи организира група от 3000 души с която до 1 май и по специално до 27 май взе участие и завърши изработката на каналите и съоръженията в определените й участъци.

През този период, поради изтичане на срока на наложените наказания на затворници и въдворени и по други причини, съставът на групата биде намален до 1200 души.

С този състав трябваше и можеше да се премине на каналите в Брълянската низина. Вместо това на тази наша

група е възложено да изработи отводнителни и напоителни канали и съоръжения в нов участък в Никопол, Беленската низина, който не е бил подготвен и по първоначалния план изключен за изработка през пролетта. В изпълнение на тази задача групата ще бъде ангажирана до края на месец септември т.г.вследствие на което не може да премине на работа по каналите в Брълянската низина.

Вероятното правителствено решение за помилване на затворници и въдворени за 9 септември т.г.ще постави в невъзможност Министерството на вътрешните работи да формира група за работа в Брълянската низина след месец септември т.г.

Като имате предвид това, моля Другарю Председател, да внесете настоящия доклад в Мин стерския съвет, който ако приеме, да одобри следното

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е

1. Задължава се Министерството на вътрешните работи да завърши напълно землените работи и съоръжения по напоителната система в Беленската низина с затворници и въдворени до есента на 1950 година.

2. Същото Министерство се освобождава от задължението да участвува с 1500 затворници и въдворени в прокопаването на каналите на Брълянската низина.

М И Н И С Т Ъ Р :

/Р.Христозов/

Из архивите на ДС

Препис

14

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБЕДИНЕНИТЕ НАРОДИ
Лейк-Съксес, Ню Йорк

Към № СОА/183/5/02 7 юли 1950 г.

Генералният секретар на Обединените народи поднася своите почитания на Негово Превъзходителство Министъра на външните работи на Народна република България и има честта да обърне неговото внимание върху следната препоръка, формулирана от Комисията по социалните въпроси на петата й сесия по въпроса за ревизията на съвокупността от правилата за третирането на затворниците:

"Комисията одобри ревизията на съвокупността от правилата за третирането на затворниците, изработени от Международната наказателни и изправителна комисия и приети през 1935 г. от Обществото на народите. Комисията реши, че Международната наказателна и изправителна комисия би трябвало да се натовари с предварителните работи на ревизията и тя покани Генералния секретар да сътрудничи с този организъм за препращането на нейния въпросник до правителствата. Тя също така покани Генералния секретар да се свързва с Комисията за правата на човека, с правителствата, със специализираните институти и с Международните организации, които са заинтересовани с оглед на изработването на една съответна международна конвенция върху нормите-минимум за третирането на затворниците, които са били задържани от полицията които очакват осъждането си и произнасянето на присъдата или които са били осъдени от един съд; тази конвенция ще бъде предложена за одобрение на съответните органи на Обединените народи". /Документи Е/1568, Е/СМ.5/185, стр.5/

Тази препоръка биде одобрена от Стопанския и Социален съвет на 17.II.1950 г.

Впрочем, Международната наказателна и изправителна комисия представи на ООН въпросника, който тя приготви, за да служи за база на ревизията на съвокупността от правилата за третирането на затворниците и на правилата за третирането на лицата в положение на арест или на предварително задържане. Тези последни правила трябва да бъдат по дефиниция включени в съвокупността от правила за третиране на затворниците.

В изпълнение на цитираната по-горе препоръка, Генералният секретар има честта да съобщи тези документи на държавите-членки на ООН и на държавите-нечленки, съобразно с резолюцията на Общото събрание № 39/I/, за да се запознаят те с тях и да направят своите забележки. Получените отговори ще бъдат предадени на Международната наказателна и изправителна комисия, за да й се позволи да предприеме предварителната работа на ревизията.

Текстът на съвокупността от ревизирания проект на правилата който ще бъде редактиран и приет от Международната наказателна и изправителна комисия, ще бъде съобщен на ООН, която ще го препрати на

Негово Превъзходителство
Министър на външните работи -/-
Министерство на външните работи
София - България

15

правителствата, за да представят те своите забележки. Генералният секретар на ООН веднага, щом като ще притежава тези отговори, ще установи текста на Съвокупността на правилата, като се съвещае с Международната наказателна и изправителна комисия, с Комисията за правата на човека, с заинтересованите специализирани институти и с компетентните международни организации. Този текст ще бъде предложен за разглеждане от Комисията за социалните въпроси, държейки сметка за забележките, които са били представени върху ревизирания проект.

Генералният секретар, впрочем, има честта да изпрати, тук приложено, едно копие от цитирания по-горе въпросник и документите, които го придружават, на Министъра на външните работи на НР България, молейки го да го разучи и да извести своите забележки. Тъй като е важно тази работа да бъде завършена колкото се може по-скоро, Генералният секретар би желал да получи отговорите на въпросника преди 30 септември 1950 година.

За верността на превода,
Легационен аташе:
/Б.Грюнберг/

Из архивите на ДС

5

МЕЖДУНАРОДНА НАКАЗАТЕЛНА И
ИЗПРАВИТЕЛНА КОМИСИЯ /МНИК/

ПРАВИЛА ЗА ТРЕТИРАНЕТО НА ЗАДЪРЖАНИТЕ ЛИЦА /ЗАТВОРНИЦИ/ И В ПРЕДВАРИТЕЛНО ЗАДЪРЖАНЕ

За евентуално поместване в Съвокупността от правилата за третирането на затворниците

ЧАСТ I

Правила отнасящи се до наказателното разследване и до преследване престъпл нията и до въпросите за право.

1.

Поведение пред съдебната власт

Законодателствата трябва да изискват щото задържаните да бъде доведен пред съда /съдията/ най-късно в 24 часа след арестуването му. и да го разпитат също в 24-те часа,ако законните основания за арестуваните или за предварителното задържане са изпълнени.В случаи,където е необходимо,да се разшири /удължи/ срока от 24 часа за разследването на тези законни основания,така също когато арестуването става в сила или предварителното задържане е заповядано заповедта относно това трябва да е писмено мотивирана и да се връчи на задържания.

2.

Известни основни принципи за спазване от полицията

В своята мисия да издирва престъпленията нарушенията,да събира доказателства и да подпомага компетентните власти,полицията трябва във всички случаи:

а/да известява на заподозряното лице фактите,които му се приписват;

б/ да зачита правото на обвиняемия,да не отговаря;/да мълчи/;

в/ да се въздържа от всички средства противни на смисъла на чл.3.

3.

Непозволени средства

Законите трябва строго и специално да забраняват да се пристъпва към физически или душевни принудителни средства,към насилия,заплашване или каквото и да е обещание,към измама или комарни маневри,към измамливи внушения,към измамливи или внушаван въпроси,за повлияване показанията на едно лице,особено за да се принуди обвиняемият да признае.

В частност ,трябва да бъде забранено да се злоупотребява с правото за призоваване и да се допуска понасянето от обвиняемия

или свидетеля продължителни разпити,без да им се позволява да почиват или да се нахранят нормално.

4.

Полицейски арести

Полицейските арести трябва да се поставят под контрола и преката власт на съдебните органи.Затварянето в тези места трябва да трае твърде малко.

5.

Известяване на семейството

Властите трябва да бъдат задължени да известяват непосредствено след арестуването,семейството на обвиняемия.

6.

Подаване молби и официални проверки

Освен молбата против заповедта за затваряне или искането за временно освобождаване,които законът трябва да признава на задържаното лице,властите трябва да бъдат задължени от закона официално да се уверяват чрез чести проверки,дали поддържането на затвора /арестуването/ е допустимо и необходимо.

7.

Времетраене на предварителния арест

Задържането трябва да бъде съкратено колкото се може повече. То не трябва да трае в никакъв случай по-дълго време отколкото съществуват законните основания,които го налагат /опасност от заговаряне-уговаряне- или за бягство,опасността която представлява за обществото свободния подсъдим/,нито би трябвало да надминава половината от минимума на наказанието лишаване от свобода,предвидено от закона за нарушението, [illegible] преследването.

Задържането поради опасност от наговаряне трябва да бъде ограничено от закона на около [illegible] продължението от месец на месец, те,допускащи една изключителна широка проверка.

8.

Времена освобождаване

Временната свобода трябва да бъде давана на обвиняемия ,по молба или служебно,веднага щом състоянието на разследването позволява това,с или без гаранция /поръчителство/ или други задължения за обвиняемия.

Определяйки гаранцията,властите трябва да бъдат задължени да вземат под внимание особено икономическото състояние на обвиняемия.

Временната свобода трябва ,освен това,трябва да бъде предоставяна във всички случаи,където предварителното задържане може да бъде избегнато или съкратено чрез една или няколко от следва-

383

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

6

щите мерки, особено: задължението да не напуска определеното место-пребиваване или да пребивава в един определен район или да се представя редовно на някоя официална служба или настаняването под надзор на пилицията, временно изземане на документите за самоличност, задължение за обвиняемия да се явява веднага щом като бъде необходимо.

9.

Включване предварителното задържане в наказание

Законите трябва да предвиждат възможността за включване в наказанието предварителното задържане.

10.

Управление на местата за арест

Чиновниците, поставени за пазене на обвиняемите трябва да бъдат абсолютно независими от властите, натоварени с разследването.

ЧАСТ II

Правила, визиращи третирането на задържаните в предварителен затвор.

11.

Режим на предварителния затвор

Задържаните в предварителния затвор трябва да бъдат строго отделени от осъдените затворници.

Особено малолетните подсъдими трябва да бъдат отделени от възрастните - предварително задържани - и настанени по възможност в специални заведения.

Подсъдимите трябва да бъдат държани отделно един от друг.

12.

Права и възможности за подсъдимите

Подсъдимите трябва да имат право да носят собственото си облекло, костюмите, дадени евентуално от държавата трябва да се различават ясно от тези, които носят осъдените.

Обвиняемите трябва да имат правода си доставят на свои разноски удобства и неща, доколкото са съвместими с целта на задържането и подържането реда в затвора.

13.

Работа

Възможността да работят трябва да бъде осигурена на подсъдимите, ако искат, оставяйки им възможността да си доставят подходящи занимания, по свой избор.

14.

Сношение с защитата

Защитникът трябва, безразлично в кой процедурен момент, под резерв на едно изключително запрещение от няколко дни, да има право свободно да се свързва с обвиняемия, където и да е мястото, в

което се намира.

15.

Връзка с външни лица

Посещенията и кореспондирането ,също както и четенето на вестници и на книги трябва да бъдат позволени,доколкото не е в ущърбна разследването.

16.

Средства за принуждения

Средствата за принуждение не са допустими,освен в случай на необходимост,за да се попречи избягването на обвиняемия или когато той представлява опасност за живота или телесната неприкосновеност на другиму.

Подсъдимият трябва да се явява свободен ,придружен само от пазачи,пред следствените власти.

17.

Регистриране на подсъдимия

Във всички затвори трябва да се води регистър ,подшит и с пронумеровани страници,където да бъдат вписвани сведенията за самоличност /идентификация/ на подсъдимия,принадлежащите му предмети както и денят и часът,на затварянето и освобождението му.

Периодически отчети

Преди някой да бъде представен на директора на затвора трябва да се впише в регистъра заповедта въз основа на която е задържан.

Периодически отчети за всичко относно положението на обвиняемия /зачитането на разпорежданията при които се намира,евентуални премествания и пр./,трябва да бъдат изискани от надзорната вла

385

Из архивите на ДС

Предварителен проект. 75

1951/100

О Б Щ П Р А В И Л Н И К
за
ИЗПРАВИТЕЛНО-ТРУДОВИТЕ УЧРЕЖДЕНИЯ.

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ.

Чл.1.Задача на наказателната политика на Народно-демократичната република България е да пази установения от Конституцията държавен и обществен строй и осъществяването от него социалистическо строителство,от посегателствата на класово-враждебни елементи и от престъпленията на декласирани и неустойчиви елементи от средата на трудящите се.

Чл.2.Съответно на това изправително-трудовата политика има за цел:

а/да постави осъдените в условия,които прегражда възможноста им да нанасят вреда на социалистическото строителство и

б/да ги превъзпитава и приучва към обществено полезен труд, организиран на началата на постоянното социалистическо съревнование и ударничество.

Чл.3.Наказанието се изтърпява в места за лишаване от свобода и в места за поправителен труд.

Чл.4.Местата за лишаване от свобода са затворите и трудовите колонии от различен тип,където се изпращат осъдените според тяхното трудово положение,възраст и успешност в изправлението.

Чл.5.Последствените и временно изпратените затворници се държат отделно от останалите затворници.

Чл.6.Провъзгласеното от Конституцията на НРБ задължение за обществено полезен труд за всички граждани се разпростира и върху лишени от свобода,способни на труд.

Чл.7.Политико-възпитателната работа всред лишените от свобода е задължителна.

Чл.8.Трудът на лишените от свобода,политико-просветната работа,режимът и системата на привилегии във всички места за лишаване от свобода не могат да се съпровождат нито с причиняването на физически страдания,нито с унижаване на човешкото достоинство.

Чл.9.В изправително-трудовите учреждения се приемат само лица, за които има официално предписание от прокуратурата или съда.

Из архивите на ДС

387

Чл.10.Жени,осъдени на лишаване от свобода или поставени в предварителен затвор се приемат ро тяхно искане заедно с децата им на възраст под 2 години.Това право не се сдазва,ако в интереса на следствието майката трябва да бъде отделена от детето си.След навършване на 2 годишна възраст,децата се дават на свободния родител,а ако няма такъв,същите се изпращат в детски дом.

Чл.11.След приемане на затворници същите се изпращат веднага в карантинна стая,където се подлагат на щателен медицински преглед и проучване.

Намерените за болни се изолират и подлагат на лечение.

Г Л А В А I.

КАТЕГОРИЗАЦИЯ НА ЗАТВОРНИЦИТЕ.

Чл.12.Според социалното им положение и произход,характера на извършеното престъпление,мотивите по които е извършено то,размера на наказанието и степента на класовата опасност,затворниците се делят на две категории.

Чл.13.Всяка категория затворници от своя страна се подразделя по принципа на прогресивната система на три разряда:I - начален,II-ореден и III- висш разряди.

Чл.14.Начинът на категоризиране и разпределение на категории и разряди се определя по инструкция,изработена от отдел"Затвори и ГВО" при МВР.

Чл.15.Режимът на свиданията,кореспонденцията,получаването на храна от вън,характера на работата,режима на разходи,разстановка по помещенията и др.подобни се поставят в зависимост от категорията и разряда в която е поставен затворника.

Г Л А В А II.

ИЗПРАВИТЕЛНО-ТРУДОВО ВЪЗДЕЙСТВИЕ.

А.Общи разпореждания.

Чл.16.Изправително-трудовото въздействие на затворниците бива:

а/Политико-възпитателно въздействие.

б/трудово-възпитателно въздействие.

Чл.17.Изправително-трудовото въздействие има за задача превъзпитаването и приспособяването главно на затворниците,произхождащи от средата на трудящите се,към трудово общежитие,към постоянна упорита

Из архивите на ДС

388

и колективна работа,като ги подпомага:да изкоренят залегналите в тях изживелици на миналото в бита,съзнанието и поведението им;да повдигнат политическото им,културно и класово съзнание и да укрепят съпротивителната им воля срещу порочни навици и престъпни склонности.

Чл.18.Отговорник по изправително-трудово въздействие е началникът на затвора.Негов помощник и отговорник по обезпечаване изправително-трудовото въздействие е зам.н-ка по политическата част.

Чл.19.Изправително-трудовото въздействие се осъществява чрез:

а/провеждане на практика изправително трудовата политика

б/устройване периодически методически съвещания с помощниците и сътрудниците на началника на затвора за обсъждане на плана за работата и другите затворни-политически въпроси;

в/организирване практическото изучаване личноста на затворниците и ставащите в тяхната психика и поведение изменения;

г/организиране,насърчаване на социалистическото съревнование и отчитане на същото с награждането на проявибите се като ударници и отличници:

д/сключване на колективни трудови договори между работниците-затворници;.

Б.Политико-възпитателно въздействие.

Чл.20.Чрез политико-възпитателната работа се цели да се ликвидира общата политическа неграмотност на затворниците и да се повиши равнището на културния уровен,както и да се обезпечи изпълнението на поставените производствени задачи.

Чл.21.Политико-възпитателното въздействие се провежда при условия на най-голяма достъпност на културно-просветните занимания.

Чл.22.Към лишените от свобода се прилагат възпитателно-изправителни мерки в съответствие с индивидуалните им способности и характера на извършеното престъпление.

Чл.23.Забранява се отстраняването на затворниците от участието им в културно-просветната работа,като мярка за дисциплинарно наказание. Последното може да стане само при изключителни случаи и с изрично съгласие на началника на затвора и на заместник началника по политическата част.

Чл.24.С цел да се ликвидира общата и политическа неграмотност, посещаването на курсовете за огрмотяване,както и тия за малограмотни е задължително за всички неграмотни и малограмотни затворници на възраст до 50 години.

Из архивите на ДС

389

Чл.25.Ползуването от услугите на учебно-възпитателната служба,учебните пособия,тетрадки,учебници,моливи,хартия и др.,посещението на кино,театър и др.литературно-музикални забави,устройвани в затвора е безплатно за всички затворници от средата на трудящите се.

Състоятелните затворници заплащат посещението на уреждането по-горе културни забавления.

Чл.26.При всеки затвор се отделят помещения за курсова/училищна/работа и такива за масово-политико-просветна работа,надлежно обзаведени и пригодени за целта.

Чл.27.Според нуждата,при затворите се организират курсове за:

а/неграмотни

б/малограмотни

в/курсове за професионално-производствен тип.

Курсовете за неграмотни и малограмотни се водят по програмата на Министерството на народната просвета.

Чл.28.Затворници,завършили курса по обучението от един или друг тип,се подлагат на изпит и на издържалите последния се дава свидетелство за завършен курс или задължено съответно образование,по образец,даден от Министерството на народната просвета.

Чл.29.Наравно с курсовата работа при затворите,се организира килийна литературна просветна работа,която се състои главно в гласно четене на вестници,научно-популярни и художествени произведения,както и беседи върху престоящи или минали лекции,доклади и др.

Чл.30.Ръководителите на извънкурсовата работа ръководят същата във форма на лекции,на клубна работа,библиотечна,кръжочна или килийна такава с доклади по политическа просвета и научно-популярни лекции. Същите организират специални кръжоци- общообразователни,литературни, музикални,спортни,за кооперативна пропаганда,санитарни и др.

Чл.31.Със сили на самите затворници се устройват при затворите концерти,литературни вечери, спортни упраждения,литературни обсъждания,жив вестник и др.,които трябва да отговарят на задачите на политико-възпитателното въздействие.

Чл.32.Изправително-трудовото въздействие се провежда чрез културен съвет на лишените от свобода,избран от средата на самите лишени от свобода,под председателството на зам.началника по полит.част. Културсъветът се избира на общо събрание на лишените от свобода и се състои от различни секции,като:масово,производствена,културно-масова, санитарно-битова,редакционно-издателска и др.

Из архивите на ДС

49

Културсъветът и неговите секции действат въз основа на инструкции,издадени от отдел"ЗАТВОРИ И ТВО"при МВР.

Чл.33.Масово-производствената секция на културсъвета ръководи провеждането вред лишените от свобода ударничеството,социалистическото съревнование и други социалистически методи за организиране на труда.

Чл.34.Културно-масовата секция ръководи политическата и културно-просветна работа,работата по развиване обществеността вред лишените от свобода и дейелността на тяхните обществени организации,а така също обслужването на лишените от свобода с училище,кино,библиотека театър и др.

Чл.35.Лишените от свобода,от числото на класово враждебните елементи,не могат да се избират на ръководяща работа.Във всичко останало по отношение на политико-възпитателната работа,те не подлежат на никакво ограничение.

Чл.36.В помощ на културсъвета се създава колектив на коридорите килиите и по предприятията от отговорници,със задача,да въвличат в ежедневна активна трудово-изправителна и политико-възпитателна работа затворниците.

В.Трудово въздействие.

Чл.37.Трудовото въздействие е възпитателен процес,професионална школа и подготовка за колективен трудов живот и има задача за упражнява чрез съзнателна и доброволна трудова дисциплина в предприятията, стопанствата и учрежденията на затвора,изправително въздействие върху поведението на затворника.

Чл.38.Най-ярко проявление на трудовата дисциплина е включването на затворника в социалистическото съревнование и добиване званието УДАРНИК или ОТЛИЧНИК.

Чл.39.Задълженията на лишените от свобода,включени на работа по предприятията и стопанствата са:

а/добросъвестно за изпълняват възложените им работи в стопанствата или предприятията;

б/ежедневно да покриват трудовите си норми,да се стремят да надвишават същите,да усвършенстват работното си време и да увеличават производителността на труда.

в/да дават висококачествена работа при възможно най-голяма икономия на материали,труд,електроенергия,спомагателни материали гориво и др.

390

80

г/да спазват общите правила,които осигуряват нормална обстановка в предприятията или стопанствата;

д/да се отнасят с особена грижа към имуществата на предприятието.

Чл.40.Работата на затворниците трябва да бъде обществено-полезна,без да вреди на здравето им и да се извършва при условия,които не са противни на обществения ред или безопасност на затворите.

Чл.41.При постъпването на работа в определените предприятия или стопанства на затвора,всеки затворник се класира според категорията на професионалната му подготовка - като чирак,калфа,работник,майстор и пр.

Чл.42.Неизпълнението на трудовите задължения от страна на затворниците носи за последните дисциплинарна отговорност.

Чл.43.За всички работи от производствен характер,а така също и постоянните работи по обслужването на затвора,изпълнявани не по реда на дежурството,затворниците-работници получават процентно възнаграждение,определено от отдел"Затвори и ТВО".

Г.Организация на труда.

Чл.44.Организацията на труда на затворниците трябва да съдействува за запазването и повишаването на тяхната квалификация,както и за получаване квалификация от онния затворници,които не са имали такава. Тя трябва да олезпечи изпълнението на производствените планове.

Чл.45.При постъпване на работа и определение вида на същата, управлението на затвора се ръководи от влечението на затворника към една или друга работа,неговите познания,професионална квалификация, състоянието на здравето му и възможноста на същия да си служи с придобитите знания при излизането му от затвора.

Чл.46.Трудът на затворниците се намира под покривителството на закона за хигиената и безопасноста на труда.

Чл.47.При злополука/по смисъла на закона за общественото осигуряване/ със затворник-работник в предприятие или стопанство на затворите,затворника или неговите наследници получават от фонд"Затвори и ТВО" еднократно възнаграждение в размер .....
.....
.....

391

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

81

Чл.48.Управлението на затвора взема мерки,щото всички способни на труд затворници да бъдат настанени на работа.При липса на работа за всички в затворните предприятия и стопанства,трудът на свободните се използува като масово производителен труд в онези участъци на социалистическото строителство,където се чувствава най-голяма нужда от работна ръка.

Чл.49.В организираните при затворите курсове за професионално производствена квалификация на първо място се приемат затворници от средата на трудящите се и то преимуществено такива от работнически произход.

Д.Мерки за поощряване и премиране.

392

Чл.50.За дисциплиниран и особенно високо производителен труд се предвиждат два вида поощрения - морални и материални награди:

а/публична похвала

б/даване свиждане,кореспонденция и получаване на храна от въи свърхустановените норми;

в/премиране с пари или вещи и

г/обявяване заслужилия за"ударник" или"отличник".

За работата си в предприятията или стопанствата на затворите, затворниците се ползуват с намаление на срока на наказанието- считано от 20 работни дни за 30 изтърпяни,само за дните,през които те действително са работили.

Чл.51.Счита се,че един затворник действително е работил,ако е покрил трудовата си норма най-малко толкова пъти,колкото присъствени дни е бил на работа през месеца.Ако затворникът работи и изкара помалък месечен процент от трудовата си норма,то на-същия се признават за работни дни такъв процент от присъствените му през месеца работни дни.

Чл.52.На заболял през време на работа затворник се признават работни дни по нормата на месеца,предшествувал заболяването му докато трае лечението му,но най-много в продължение на три месеца,само ако заболяването му има характер на злополука.

ЧЛ.53.Стопанска и производствена дейност или друга такава,за която няма определена трудова норма се счита за свършена по норма,ако при обективно-допустимия брой работници и при действително уплътняване на работното им време,се изпълнява плана..

Из архивите на ДС

393

Е.Трудови книжки.

Чл.54.Всеки затворник-работник трябва да бъде снабден с трудова книжка по даден образец,в която да се отбелязва извършената от него работа по месечно,мястото или предприятието където е извършена тази работи,квалификацията на работника,стойноста на извършената работа и размера на изплатената на работника сума.

Чл.55.Означените в трудовата книжка на затворника-работник дни,трябва да съответствуват на означените за същия в книгата за работни дни.

Ж.Материална отговорност за затворниците-работници.

Чл.56.За виновно или по небрежност нанесена повреда на машини, уреди,инструменти или материали,за липса на такива,както и за повреда и липса на други затворни имущества,виновният заплаща стойноста им , независимо следващата се дисциплинарна или наказателна отговорност.

Чл.53.Материална отговорност по предшествуващия член се установява от началника на затвора,след събиране на всички необходими доказателства и след изслушване обясненията и защитата на затворника.

Чл.58.От възнаграждението на затворниците,които работят със затворно имущество,материали,инструменти и др.в работилниците и предприятията се удържа месечно 5%,като гаранция за евентуални щети.Тези удръжки се внасят на личен влог в касата на затвора и стоят под секвестър до освобождаването на затворника.

З.Дисциплинарни мерки.

Чл.59.Мерките за дисциплинарно наказание имат възпитателна задача.Те трябва да са лишени от всякакви признаци на мъчителство.

Всяка дисциплинарна мярка,която противоречи на тези задачи или е нецелесъобразна се забранява.

Чл.60.За нарушаване на реда и дисциплината на затвора,установени с настоящия правилник,с окръжни предписания и разпореждания на органите на затворното управление,както и за непралично,непокорно или недисциплинирано държание вън от затвора,затворниците се наказват дисциплинарно в зависимост от степента на вината,важноста и значението на нарушената наредба,обстоятелствата при които е станало провинението, категорията и разряда към които принадлежи затворника,както и предишното поведение.

Чл.61.Преди да се наложи дисциплинарно наказание,началникът на затвора трябва да направи надлежна проверка и да изслуша обясненията на затворника.

Из архивите на ДС

394

83

Чл.62.За всяко наложено наказание се издава кратка писмена заповед още същия ден,която се съобщава на наказания,като препис от нея се прилага към досието му,друг се закача на видно място в затвора,а трети препис се изпраща в отдел"Затвори и ТВО".

В наказателната заповед се вписва името на затворника,провинението му,наложеното наказание и мотивите за това.Същата се подписва от началника на затвора.

Чл.63.Дисциплинарните наказания по степента на тежеста си са;

а/бележка;

б/бележка с предупреждение за по-строго наказание;

в/въврене направено при проверка и нанесено в личното досие на затворника;

г/лишаване от право на кореспонденция - най-много до 3 писма за получаване и 3 писма за изпращане;

д/Ограничаване или лишаване от правото на свиждане или за получаване на храна от вън,както и от правото за разпореждане със сумите които се числят на негова сметка най-много за времето до 3 свиждания.

е/заплащане стойноста на виновно-повредени уреди,машини и инструменти,материали или друго затворно имущество или причинени щети;

ж/конфискация в полза на фонд"Затвори и ТВО"на вещи, забранени да се внасят в затвора или на суми и вещи,придобити на комар.

з/изолиране в отделна килия до 14 денонощия;

и/преместване в друг затвор;

к/отменяване отчасти или изцяло на зачетени работни дни;

л/Понижаване в разряд или категория.

Чл.64.Правото да налага дисциплинарни наказания принадлежи:

а/на началника на затвора и в негово отсътствие -на неговия заместник по п.а до п.е на чл.63.

б/на началника на отдел"Затвори и ТВО" и на неговия заместник по п.и до л от същия член.

Чл.65.Всяко длъжностно лице от затвора,което констатира дисциплинарно провинение на някой затворник,е длъжно да иска чрез непосредствения си началник дисциплинарното наказание на провинилия се.

Във важни случаи,нетърпящи отлагане,длъжностното лице може да вземе предохранителни мерки,които отбелязва в рапорта си с обяснение причините за това.

84

Чл.66.Предвидените в чл.63 дисциплинарни наказания могат да се налагат или постепенно или всяко едно за пръв път,според важността на случая,като се спазва правилото:за едно провинение-едно наказание, при изключенията,предвидени в следващите текстове.

Чл.67.Ако някои затворник извършва систематически дисциплинарни провинения по п.п.1 до 8 на чл.63 и не проявява воля да се поправи,след като се определи за последното провинение подходящо дисциплинарно наказание,същото може да се удвои и едновременно с това да му се наложат още две други наказания,предшествуващи по степен наложеното му такова или да се поиска от отдел"Затвори и ТВО" налагане на наказания по п.п."и" до "л"от чл.63.

Чл.68.Дисциплинарните наказания по чл.63 п."е" и "ж" са допълнителни наказания и се налагат едновременно с главните наказания.

Чл.69.Освен посочените в настоящия правилник дисциплинарни наказания,не се допускат никакви други такива под каквато и да било друга форма.

Чл.70.Ако в продължение на 1 година от налагането на някои от дисциплинарните наказания предвидени в п.п."в" до"д" и "з"на чл.63 от този правилник,затворникът не извърши друго дисциплинарно провинение и поведението му свидетелствува за неговото изправление,наложеното му наказание може да бъде заличено от наложилия наказанието му,било по молба на затворника,или служебно.За заличаване на наказанията се издава заповед,като препис от същата се слага в досието на затворника, втория препис се залепва на лично място в затвора и третия се изпраща в отдел"Затвори и ТВО".

Чл.71.Правото на чл.70 се отнася и за затворници,наказани дисциплинарно по чл.69 ,ако в продължение на 2 години същите не извършат никакво дисциплинарно провинение.

Г Л А В А III.

ВЪТРЕШЕН РЕД В ЗАТВОРА.

А.Общи разпореждания.

Чл.72.Затворниците са длъжни да изпълняват точно всички правила,разпореждания и заповеди относно реда и режима в затвора или в мястото,където работят,издавани от администрацията на последните. Те не могат да се позовават на неоснователността или незаконността на нарежданията и да откажат или отлагат изпълнението им,освен ако те налагат очевидно престъпни деяния.

395

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

85

Чл.73.Веднага след постъпването,всеки затворник трябва да бъде запознат с правата и задълженията,които му дават настоящия правилник и издадените в изпълнение на същия наредби.

Чл.74.Затворниците са длъжни да се отнасят с почитание към всички слъжностни лица в затвора и тия на служба в отдел"Затвори и ТВО".Те се обръщат към всекиго от тях,без разлика на служебното им положение с обръщението"другарю",като употребяват уважителната форма "Вие".

Чл.75.Забрануват се личните услуги между затворници срещу заплащане с пари,храна или по друг начин.

Чл.76.Всеки затворник има отделно легло или определено място за нощуване в помещенията за нощуване на затворниците.

Чл.77.Затворници,които се подозират в полови извращения се поставят в различни килии.

Чл.78.Болните от туберкулоза и други заразни болести се поставят в отделни килии,по възможност болнични килии,за да се избегне общуването им със здрави затворници.

Чл.79.На видно място,подходящо и достъпно за всички затворници се поставя кутия за оплакване идо нея друга кутия за проста и препоръчана кореспонденция.

Чл.80.Кутията за оплаквания и кореспонденцията се отваря всеки ден в 8 ч.сутринта от главния дежурен надзирател,който предава веднага съдържанието ѝм с рапорт на началника на затвора.

Чл.81.На затволниците се дават всички възможни условия на писане на заявления,жалби и оплаквания.

Молбите,жалбите,отговорите и всички други книжа,които затворникът подава чрез управата на затвора до съдебищата и други административни учреждения,още същия ден се завеждат в регистъра на затвора и веднага се отправят за местоназначението им.

Чл.82.Срочни книжа и такива с важни последици за затворника, може да се подават и направо в канцеларията на затвора,като със същите се постъпва съгласно предходния член.

Б.За реда в килиите.

Чл.83.Затворниците се настаняват в килии,съобразно категорията и разряда към който са причислени.

Чл.84.Режимът в килиите се определя с отделна инструкция от отдел"Затвори и ТВО".

86

Чл.8' .Най-хигиеничните и приветливи килии се дават на затворниците по предимствата на категоризацията.

Ударниците,отличниците,рационализаторите и тия с добро поведение се ползуват с предимство пред останалите затворници от категорията и разряда в който принадлежат.

Чл.86.Затворници,които действуват развращаващо върху другите затворници или ги тероризират,се поставят в специални общи килии или под особено наблюдение.

Чл.87.Бременните жени,след петия месец на бременоста,кърмачките през всичкото време на кърмене и всички жени,които имат деца при себе си на възраст до 1 година,се поставят в добре обзаведени килии.

Жените след родилния период,в течение на 6 недели,се държат в отделни болнични килии и получават болнична храна.

Чл.88.Затворникът може да държи в килията си само предмети от най-широко употребление,от тези които са упоменати в списъм,одобрен от отдел"Затвори и ТВО" и то при условие,че няма с това да се пречи на съкилийниците му.В килията може да се внасят мебели,за които има разрешение от управата на затвора и са вписани в инвентарния опис на килията.

Чл.89.Началникът на затвора,по изключение може да разреши на някои затворници да внесат и други вещи за лично или общо ползуване. В такъв случай веща се вписва в инвентарния опис със забележка,че е частна и кому принадлежи.

Чл.90.Забранено е закачването и облепването на хартии и снимки по стените на килиите,освен на календар или такива художествени произведения,които са в идейно политическа връзка с изправително-трудовото въздействие,върху затворниците,с разрешение на ръководството на затвора.

Чл.90.Затворниците са длъжни да стават от сън,да отиват на работа,на разходна и на храна по дадени сигнали,според определеното време в наредбата за вътрешния ред на затвора.

Чл.91.Пушенето в килиите е забранено,освен ако за това са съгласни всички съкилийници.

Чл.92.Забранени са всякакви хазартни игри между затворниците. Позволени са игрите:шах,домино/дама и то при условие,че ще се играе без всякакъв материален интерес.

Чл.93.Забранено е:

1.качването на креватите,масите,столовете,за да се гледа от тях през прозореца на килиите;

2.плюенето,храченето и секненето по пода и по стените на килиите и коридорите.

397

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

87

3.Писането,чертането,драскането,рисуването по стените мебелите,книгите и др.предмети,както и замърсяването на стените из целия двор по какъвто и да било начин.

4.псуването,викането,ругаенето и употребяването на цинични вулгарни думи и изрази.

5.всяко действие или бездействие,което нарушава правилата на съвместното житейство и другерските отношения между затворниците.

Чл.94.Следствените затворници се отделят от другите затворните и се държат по такъв начин,че да нямат вредни общения за хода на следствието им.

Чл.95.Препращаните затворници се поставят по възможност в специални отделения или килии,но така,че да бъдат отдалечени от останалите затворници.

398

Чл.96.Младежите се поставят по възможност в отделни килии, за да се избегне въздействието на възрастни затворници.

Чл.97.Разместването на затворниците от една килия в друга става само в извънредни случаи и при преминаването им в друга категория или степен на разряд,само по разпореждането на началника на затвора.

В.Облекло и вещево доволствие.

Чл.98.На затворниците се дават по възможност,безплатно затворническо облекло,бельо,обувки и друго вещево доволствие.

Затворниците имат право да ползуват с разрешение на началника на затвора,свое лично горно и долно облекло и обувки,които могат да поправят в работилниците на затвора срещу заплащане на общо основание.

Чл.99.Затворническо облекло и други вещи и доволствия се дават по предимствата на прогресивната категоризация,като ударниците, рационализаторите,отличниците и откривателите се ползуват с приемущество пред останалите затворници от категорията и разряда,към който принадлежат.

Г.Храна.

Чл.100.Затворниците и децата на затворничките,които са при тях получават безплатна храна по разписание,размер и оклад,определени по одобрени от Министерския съвет таблици или от Министерство на вътрешните работи-отдел"Затвори и ТВО".

88

Чл.101.Затворниците,които работят в предприятия,работилници, стопанства и др.,както и болните получават храна по подобрен оклад.

Чл.102.Храната,която се дава на затворниците трябва да бъде питателна и разнообразна.

Чл.103.На затворници,които се изпращат на път за късо време се дава суха храна,предвидена в таблиците.

Чл.104.На затворници,работящи на групи,далеч от затвора за по-продължително време,може да се дават полагащите им се продукти,за приготовлението на храната на място,където се работи.

Чл.105.Всеки ден в кухнята на затвора и тази на болницата наред с длъжностните лица дежури и по един затворник,представен от кул съвета,който е длъжен да следи,щото определените продукти по оклада и съответната таблица за деня да се получават точно по размер,вид и количество от домакинството,да се вложат също така в казана за тогвене и от тях да се приготви и разлее правилно и питателна храна на затворниците.

За констатираните нередности,под страх на дисциплинарна отговорност,дежурния затворник е длъжен да направи съответната бележка в ежедневния протокол и да донесе за това в кулстсъвета.

Чл.106.Всеки затворник има право да получава храна от вън по нормите,определени от отдел"Затвори и ТВО" при МВР,според категоризацията и разряда му.

Чл.107.Началникът на затвора може да разреши на болни затворници да получават по-често и диетична храна,ако лекарят на затвора е дал мнение за това.

Чл.108.Всеки затворник може да си доставя от продоволствения магазин при затвора хранителни продукти и др.предмети с каквито последния разполага,без ограничение,освен ако е лишен от такава със специална заповед.

Чл.109.Правото за получаване на храна от вън е лично правоц То не може да се отстъпва другиму под каквато и да било форма.

Нарушенията на това право се наказват дисциплинарно.

Чл.110.Едновременно с храната си затворникът може да получи плодове или сурови зеленчуци в размери,определени от отдел"Затвори и ТВО".Затворникът може да получи облекло,бельо,обувки,тютюн,кибрит,сапун и др.принадлежности по размери необходими за обикновения начин на живеене.

Чл.111.Получаването от затворниците на храна и др.вещи,както и връщането на такива се преглеждат от администрацията на затвора,за да не се допусне внасяне или изнасяне на забранени вещи,питиета,писма

399

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

400

записки и др.подобни.

Чл.112.За получаната на храна,плодове и др.се води точен отчет,като се следи да се спазят точно определените норми.

Внасяната за затворника храна и други вещи се предават на последния срещу разписка,която същият връща на изпращача след подписване,а връщаните от него вещи - срещу разписка от получателя.

Д.Кореспонденция.

Чл.113.Всеки затворник има право на кореспонденция съобразно определените норми от отдел"Затвори и ТВО" при МВР,с изключение на случаите,когато е лишен от това право по дисциплинарно наказание или по нареждане на съдебните или следствени власти.

Чл.114.Правото на получаване и изпращане на кореспонденция в определените норми е лично право и не може да се преотстъпва другиму под каквато и да било форма.Нарушенията на това право се наказват дисциплинарно.

Чл.115.Никакви писма или бележки,отправяни от затворник или до затворник не могат да бъдат доставени на адресанта преди да бъдат проверени от администрацията на затвора и подпечатани с контролния печат.

Чл.116.Затворниците водят кореспонденцията си на български език.Изключение се допуска за ония затворници,които не знаят български език,обаче,в този случай писмата се проверяват от доверен преводач. Направените за това разноски са за сметка на изпращача.

Чл.117.Изпращаната от затворниците кореспонденция до защитниците им и получаваната от тях такава във връзка с търсената правна помощ не се включва в броя на кореспонденцията,предвидена в определените норми.

Чл.118.Изпращаната и получавана кореспонденция трябва да бъде написана ясно и четливо и да не съдържа повече от 2 стр.на обикновен формат по даден образец.

Чл.119.При постъпването си в затвора всеки затворник получава контролен номер на партидата под който може да води кореспонденцията си.

Чл.120.Във всеки затвор се води книга за кореспонденцията и колетите,в която се открива партида за всеки затворник под съответния контролен номер,в която се отбелязват трите имена на затворника, нормата на кореспонденцията и тази на колетите с храна.

Получаваната и изпращата кореспонденция и колети се отбелязва спрямо разрешената норма.

Из архивите на ДС

401

Чл.122.Ако на името на някои затворник се получи едновременно по-голям брой кореспонденция от разрешения му такъв,на него се предоставя правото да избере коя кореспонденция да получи.Останалата кореспонденция му се предава постепенно,като се използува максималния размер на разрешената му норма или по негово нареждане,означено върху писмото,кореспонденцията се връща на подателите.

Чл.123.В броя на разрешената кореспонденция не се включва бандеролната кореспонденция/книги,списания/вестници и др.печатни произведения.

Чл.124.Получаваната бандеролна кореспонденция подлежи също така на проверка и се подпечатва с печата"проверено".

чл.125.Длъжностните лица,натоварени с контрола на кореспонденцията са длъжни да пазят тайната на кореспонденцията.Когато с изпращаната или получавана кореспонденция може да се засегне реда или дисциплината на затвора,режима,устройството или населението на затвора, да се разкрие дисциплинарно или наказуемо деяние,контролните органи са длъжни да донасят за това с рапорт на началника на затвора.

Чл.126.

Е.Свиждания.

Чл.126.Всеки затворник има право на свиждения по нормите определени от отдел"Затвори и ТВО" при МВР,съобразно категорията и разрадя си,освен ако не е лишен или ограничен с това по дисциплинарен ред или по нареждане на съдебните и следствени власти.

Чл.127.До свиждане се допущат близките на затворника,познати на същия и лица,които имат служебно отношение с него.

Затворника решава да приеме ли или да откаже едно свиждане в границите на разрешените му такива.

Чл.128.Извънредни и свърхнормата свиждания се допускат при изключителни случаи на отделни затворници по разрешение на началника на затвора.

Чл.129.Свижданията са два вида:посредствени -за затворниците от ниските и средни разряди на двете категории и непосредствени,за затворниците от висшите разряди на двете категории.

Чл.130.Началникът за затвора може да разреши непосредствени свиждания и на затворниците от останалите разряди,но само като мярка за поощрение.

Чл.131.Непосредствено свиждане може да бъде разрешено по изключение от началника на затвора,когато посредственото свиждане представлява затруднение за затворника или за неговите посетители,поради физическото им състояние,глухота,преклонна възраст и др.подобни.

Из архивите на ДС

402

Чл.132.Свижданията се извършват в присъствието на представител на затвора.Разговорите се водят на български език.Времетраенето им се определя с инструкция на отдел"Затвори и ТВО".

Когато лицата/затворникът или посетителя/не знаят български език,разговорът се провежда чрез преводач,одобрен от управата на затвора.Разноските за преводача за са сметка на заинтересованите лица.

Чл.133.Не се допускат до свиждане лица в нетрезво състояние.

Чл.134.В затвора се води специална книга за свижданията, където в специална графа се означава нормата за всеки затворник и станалите свиждания.

Чл.135.Свижданията на затворници с техни близки става срещу бележка за свиждане,издадена от началника на затвора или от упълномощено за това от него лице,в която се вписва името на затворника и имената на посетителите.

Свиждането на затворник със затворничка и обратно,става по общия ред на свижданията.

Чл.136.При свижданията не се позволяват да се водят разговори от които може да произлезе вреда за правната сигурност на страната, разстройството на изправително-трудовото възпитателно то въздействие или пречки за разкриване на дадена истина по дадено обвинение.

Чл.137.Свижданията на адвокат със затворник във връзка с правната защита на същия не се броят в числото на свижданията на затворника,които той има по определената норма.

Чл.138.Когато длъжностното лице иска свиждане със затворник във връзка с служебни въпроси,то може да получи такова от началника на затвора,ако последния намери искането за основателно.Разрешеното свиждане в такъв случай става в отделна стая,но в присъствието на надзирател или друго длъжностно лице в затвора.

Такова свиждане не се включва в нормата на свижданията на затворника.

Ж.Разходна на затворниците.

Чл.139.Затворниците имат право на разходна всеки ден в двора на затвора,съобразно категорията и разряда в брой и по време,определени със специална инструкция от отдел"Затвори и ТВО"при МВР.

Чл.140.По изключение времето за разходка на някои затворници може да се продължи по предложение на лекаря на затвора и извън времето определено за категорията им.

Чл.141.Разходката не може да почва сутрин преди разсъмване и трябва да свършва след обяд преди стъмване.

42

Чл.142.През време на разходката затворниците са длъжни да спазват приличен вид и другарски отношения помежду си и да не си пречат един на друг.

Чл.143.Времето за разходка може да се употреби за физически упражнения от ония затворници,които желаят това.

3. Вечерна проверка.

Чл.144.Всяка вечер,не по-късно от 21 часа,дежурният главен надзирател прави проверка на затворниците и установява наличния им брой за сверяване със списъка на затворниците.

Чл.145.Ако се установи разлика между броя на затворниците по общия списък и тоя намерен при проверката им,главният надзирател е длъжен да издири незабавно на какво се дължи тази разлика,точно кои затворници не са на лице,причините за това и да вземе незабавно необходимите мерки за издирването или залавянето им,ако има основание да се предполага,че са в бягство,като веднага съобщи зартова на началника на затвора.

И.Преместване на затворници.

Чл.146.След приемането на едно лице в затвора,преместването му в друг затвор за изтърпяване наказанието може да стане само по нареждане на отдел"Затвори и ТВО".

Чл.147.Изпращането на затворници временно в друг затвор може да стане по искане на съдебните органи,прокуратурата или следствените власти,ако това искане е направено по установения ред.

Чл.148.Когато затворник се премества за постоянно в друг затвор,началника на затвора препраща едновременно с него досието и документите му по придружаващия го милиционер,а сумите с които разполага на личен влог,превежда на името на затворника чрез пощенската станция,до началника на затвора.

Чл.149.На затворници,които се преместват в друг затвор се дава храна в натура според оклада,за колко дни ще продължи пътуването му до определения затвор.

Чл.150.Затворници,които нямат собствени дрехи и обувки,получават такива годни за носене от затвора,който го изпраща.Затворът изпращач отчислява,а затвъра получател -зачислява по надлежния ред дадените на затворника вещи.

Чл.151.Болен затворник не може да бъде изпратен в друг затвор без предварителен преглед от лекаря на затвора.В случай на тежка или заразна болест,както и при опасение,че пътуването може да

Из архивите на ДС

403

Из архивите на ДС

404

предизвика усложнение в болеста на затворника,началника на затвора отлага изпращането му до неговото оздравяване,като за това съобщава своевременно на отдел"Затвори и ТВО".

Това правило важи и за жените кърмачки или след петия месец на бременоста.

Чл.152.За всеки затворник,който се препраща в друг затвор се съставя открит лист,с който той се предава на конвоиращия го милиционер.В открития лист се отбелязват трите имена на затворника,месторождението и местожителството му,къде и по чия заповед се изпраща, следствен ли е или осъден,необходим ли е усилен надзор,особените му белези и фотографическа снимка или отпечатък на палеца му.

Чл.153.Преди затворниците да тръгнат на път съответното длъжностно лице от затвора ги предупреждава за последствията,които ги очакват в случай на бягство или опит за бягство,като им дава напътствия,как да се държат през време на пътуването.

Г Л А В А IV.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИСЪДИТЕ.

А.Общи разпореждания.

Чл.154.Присъдата се счита изпълнена,когато осъденото лице изтърпи наложеното му наказание,съгласно доспозитива на присъдата без каквито и да било отклонения от нея.

Чл.155.В срока на наложеното наказание се включват признатото намаление в полза на затворника от работни дни,намалението по реда на помилването и приднатия предварителен затвор.

Чл.156.Когато някои престъпни деяния се амнистират,изтърпяването на наказанието се прекратява само при писмено нареждане на Прокурора.

Б.Изпълнение на смъртните присъди.

Чл.157.Присъдата,с която е поставено смъртно наказание се изпълнява по нареждане на прокурора.

Чл.158.Щом се получи в затвора такова нареждане,началника на затвора е длъжен:

1.да определи лицето,което ще извърши разстрела и мястото,където ще се извърши изпълнението на присъдата.

2.да предупреди лицето,което ще извърши разстрела за точния час,когато ще трябва да се яви за изпълнение на присъдата;

94

3.да се съобщи на лекаря на затвора да се яви на определеното място в затвора.Ако затворническият лекар отсъствува,началника на затвора уведомява съответния прокурор,за да бъде поканен на негово място друг лекар по реда на закона за наказателното съдопроизводство.

4.да предупреди началника на охраната на затвора за предстоящето изпълнение на смъртна присъда,като му съобщи и часа на изпълнението.

5.Да назначи надзиратели,които ще бъдат на служба при изпълнение на смъртната присъда,като определи на всеки работата, която има да върши.

Чл.159.В определения час за изпълнение наказанието,началникът на затвора нарежда да бъде събуден и изведен от килията затворника спрямо когото подлежи да се изпълни присъдата.

Чл.160.Осъденият се отвежда на мястото,определено за изпълнение на наказанието с военна или милиционерска стража,в зависимост от това,кой изпълнява службата по охрана на затвора.

Чл.161.Когато се заведе осъдения на мястото на наказанието, прокурора поръчва на придружаващия го секретар на съда да прочете гласно присъдата/диспозитива без мотивите/,след което смъртната присъда се превежда в изпълнение.

Чл.162.Тялото се откарва веднага в местните гробища за да бъде погребано,за което началника на затвора трябва да предупреди съответната власт.

Чл.163.Останалите от затворника дрехи,вещи и ценности се предават на домашните му срещу подпис върху описа на същите,един екземпляр от които се прилага към затворното досие.

Чл.164. мъртното наказание се изпълнява в делничен ден,рано сутрин преди разсъмване.

Чл.165.При изпълнение на смъртното наказание присъствуват само служебните лица,определени от началника на затвора.Допускането на външни лица при изпълнение на смъртното наказание става само с разрешение на МВР отдел"Затвори и ТВО".

Чл.166.Сведения или съобщения относно изпълнението на смъртното наказание се дава само на Министерство на вътрешните работи.

В.Освобождаване и изписване на затворници.

Чл.167.Затворникът се освобождава от затвора:

1.когато изтърпи наложеното му наказание.

2.когато бъде амнистиран.

3.когато бъде помилван.

405

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

406

4.когато последва нареждане от власта,която е наредила задържането му.

Чл.168.Изтърпяването на наказанието се установява от началника на затвора и не се нуждае от никакво потвърждение.

Чл.169.За изчисляване края на срока за лишаване от свобода се спазват следните правила:

а/сроковете изчислявани в години и месеци свършват на съответното число на последния месец,а ако този месец няма съответно число в последния ден на този месец.

б/ако изтичането на срока пада в ден на почивка - освобождаването става в надвечерието на този ден.

Чл.170.Устно,телефонно или телеграфно нареждане за освобождаване на затворник не подлежи на изпълнение,от когото и да изхожда то.

Чл.171.Постановлението или заповедта за освобождаване се провежда в изпълнение в деня на тяхното получаване в затвора,но най-късно до вечерната проверка.

Ако нареждането за освобождаването се получи след вечерната проверка,то се привежда в изпълнение веднага на другия ден.

Чл.172.Преди освобождаването на затворника по една от прочините упоменати в чл.168,началника на затвора е длъжен да провери дали същия не се задържа по друга присъда или разпореждане на власта.

Г Л А В А V.

ПРАВНО ПОЛОЖЕНИЕ НА ЗАТВОРНИКА.

Чл.173.За всяко престъпно деяние извършено от затворник, докато изтърпява присъдата си,същия отговаря на общо основание по съответните закони.

Чл.174.Всеки затворник има право да се яви при началника на затвора,като заяви за това лично нему чрез надзирателя на отделението или с особена писмена молба.

Чл.175.Всеки затворник има право всякога да подава молби, жалби,заявления и пр.за защита на своите интереси или да прави устно или писмено оплакване срещу неправилните и незаконосъобразни актове действия на администрацията,длъжностните лица и надзорната служба при затвора чрез началника на затвора до отдел"Затвори и ТВО".За подобни оплаквания същият не може да бъде наказван дисциплинарно,освен ако се установи,че те са клеветнически и злонамерени.

96

Чл.176.Забранява се подаването на колективни молби,оплаквания и протести.

Чл.177.Писмените оплаквания,молби,жалби и др.книжа се подават в канцеларията на затвора или се пущат в определената за това кутия и се адресират до началника на затвора или чрез него до съответните места и учреждения.

Чл.178.Администрацията на затвора е длъжна да препрати веднага подадените молби и заявления,а след почумаване на отговор по тях да го съобщи на заинтересования срещу подпис.

Чл.179.Ако книжата,подадени от затворници се отнасят до оплаквания против личния състав на затвора или срещу порядките в затвора или предприятията и са отправени до отдел"Затвори и общежития" визираната служба или лицата трябва да дадат едновременно с препращането им своето обяснение по същноста на работата.

Чл.180.По всички молби,жалби и оплаквания против личния състав или порядките на затвора,отправени до други учреждения,началника на затвора нарежда да се произведе кратко дознание,което изпраща заедно със самото оплакване до отдел"Затвори и ТВО" на разпореждане.

Чл.181/Включен по предложение на прокурора М.Димитров/.Общият надзор за правилното изпълнение на присъдите над затворниците се осъществява от прокурорите.

Г Л А В А VI.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НАКАЗАНИЕТО ПОПРАВИТЕЛЕН ТРУД БЕЗ ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА.

Чл.182.Местата за изтърпяване наказанието"поправителен труд без лишаване от свобода" са:местослуженето/местоработенето/ на осъдения и специално организираните от МВР за тази цел места.

Чл.183.На местата,организирани за тази цел изтърпяват наказанието осъдените,на които не е определено в присъдата мястото на изтърпяване наказанието.

По местослуженето или местоработата си изтърпяват наказанието осъдените,на които това е постановено в присъдата.

Когато осъденият е променил местоработата си,съдът наново определя мястото за изтърпяване на наказанието.

Чл.184.Въз основа на присъдата,изпратена от прокурора,началника на затвора,който се намира най-близо до местослуженето на осъдения,регистрира осъдения най-късно в тридневен срок от получаване на присъдата и съобщава на осъдения мястото и датата на изтърпяване на наказанието.Същевременно той съобщава и на началника на предприятието

Из архивите на ДС
407

Из архивите на ДС

408

или учреждението където осъдения ще изтърпява наказанието.

Чл.185.Ако при изтърпяване на наказанието се окаже,че осъденият има изгубена работоспособност повече от 50% ,началникът на затвора отнася въпроса пред съда за заменяване на поправителния труд с лишение от свобода.

Освидетелствуване на това става от комисията при ДИО с представител на ръководството на затвора и представител,посочен от осъдения,ако последния пожелае такъв.

Чл.186.Осъдените на изтърпяване наказанието не по място работата им могат да бъдат изпращани на сезонна работа в затворническите общежития от селско-стопански тип,градини,ферми и други,отделно от затворниците.

Чл.187.На осъдени,изпращани на поправителен труд по-далеч от 10 клм.от постоянното им местожителство се дава в мястото на работата жилище и храна.

Разноските за храната и жилище са за сметка на осъдения,но не могат да бъдат повече от 50% от следващото му се за работа възнаграждение.

Чл.188.Ограниченията,установени за затворниците като:разпределяне на деня извън работно време,свиждания,кореспонденция,получаване храна и др.не се прилага на осъдените на поправителен труд.

Чл.189.Удлъжките в размера,определен от присъдата,се правят върху пълния размер на заплатата,определена върху трусовите норми и щатни таблици за всички видове работа.

Намаленията от неизпълнението на нормата са за сметка на осъдения.

Чл.190.При изтърпяване на поправителния труд се спазват разпоредбите на трудовите закони.

Чл.191.Осъдените на поправителен труд бременни и кърмачки се ползуват с всички привилегии,установени за бременни жени и кърмачки в законите.

Чл.192.Изтърпяването на поправителния труд по месторабота се извършва под надзора на началника на предприятието или учреждението където осъдения работи и началника на затвора,където се води на отчет осъдения.

Началникът на предприятието следи за редовността в работата, прилежността и продоизпълнението.За нередности,грешки и показана неработоспособност той донася на началника на затвора.

Чл.193. За неявяването за отбиване поправителен труд,за неспазване на правилника за вътрешния ред на предприятието,стопанството

98

или учреждението,за повреждане на дадените за работа материали,машини инструменти,за недобросъвестно изпълнение на работата и за нарушаване трудовата дисциплина,срещу виновния се вземат следните мерки:

а/мъмрене,

б/преместване на друга работа или

в/искане чрез прокурора до съда,който е издал присъдата за заменяване поправителния труд без лишаване от свобода с наказание-лишаване от свобода,ако осъдения с поведението си проявява явно нежелание да работи.

Тези мерки се вземат от началника на затвора,когато осъденият изтърпява наказанието не по месторабoтенето си,а срещу изтърпяващия наказанието по месторабoтене - от началника на затвора в съгласие с ръководителя на предприятието или учреждението,където осъденият изтърпява наказанието си..

С вземане на горните мерки осъденият не се освобождава от наказателна и материална отговорност за деянието.

Чл.194.Постоянните места за отбиване на поправителен труд се ръководят от началника на затвора,в района на който спадат.

Чл.195.До организиране на постоянни места за отбиване на поправителен труд,за такива ще служат стопанствата и фермите при затворите,като се спазват всички разпоредби на тази инструкция.

409

Из архивите на ДС

50 3

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ЗАПОВЕД

№.....

След разглеждането доклада на управление "Затвори и ТВО" Колегиума на Министерството на вътрешните работи констатира:че новосъзданото управление "Затвори и ТВО"при МВР е правилно.Управлението постигна възложените му задачи,обедини и кординира ръководствата на всички поделения,внесе еднаквост в системата на служебната,производствена, политико възпитателна и административна работа по режима и работа сред надзорно строевия персонал.Проведе диференцирани едномесечни квалификационни курсове с ръководящия персонал тук в центъра и по места.

Изработи нов правилник - ръководство за затворната политика в страната,а така също административен такъв за служебния ръководен кадър,в които правилници се внесоха нови демократически принципи както във възпитанието на надзорно строевия персонал така също и във възпитателната политика сред престъпниците.

Въведе се категоризацията и прекатегоризацията-прогресивна система стимулизираща затворниците и въдворените към изправление.Води се борба за висока бдителност към затворниците в резултат на което намалиха извръщенията,бягствата и т.н.

Производствено финансовите планове по всички показатели в основном бяха изпълнени и преизпълнени предсрочно от болшинство предприятия за изминалата 1952 година.Повиши се борбата за изпълнение постановленията на правителството и Министерството.Успешно се внедряват почините на Съветските стахановци.

Но наред с горните достижения управлението неговото ръководство и ръководствата по места допуснаха и немалки слабости.Все още не са ликвидирани старите методи в практическата работа и борба за точно изпълнение на правителствените и задачите поставени от ръководството на Министерството.Не се води и не е внедрена системна работа по усвояване на новия болшевишки стил и неговото внедряване ежедневно провер ката на изпълнението.Не се води борба за довеждане почнатата работа до край.Допуска се мекушавост към виновниците допускащи грешки и слабости,на лице е либералното отношение към нередностите и техните носи-

тели.Все още благодушието,безразличието и повърхностното отношение към важни задачи в ред ръководители не е ликвидирано.Не е внедрена критиката и самокритиката широко сред служителите в управлението и по места.Има случай на ограничаване Сталин и Коларовград.Не са ликвидирани причините за подвеждане в отчетноста:производствена,домакинска и материално техническа.Повърхностно се води планирането и снабдяването.Не се води строго съгласуване и съответствие между финансовия и материално техническите планове,с което са възможни нарушенията на държавната финансова дисциплина.Допуска се щурмовщина в изпълнение на производствените планове,слаба е борбата за ритмично изпълнение на плановете,слаба е борбата с брака.За високо качество на пусканата продукция.

Не е доведено докраи внедряването на категоризацията и прекатегоризацията за затворниците и въдворените.

Допускат се нарушения по съставите на култсъветите и техните активи където намира място проявата на врагове на народа и на тях се дава трибуна макар и сред затворниците.В тази връзка се допуска не съгласуваност и нарушение на едноначалието по затворите и общежитията.

Недостатъчно умело и своевременно се проверяват сигналите за лошото поведение на отделни случай на извръщения от надзорния персонал случайте с Сливен,Димитровград и др.,не задълбочена и обективно се прави анализ за конкретните прояви с които се допустна надзиратели да създават връзки със вражески настроени затворници.Сливен. Политико-просветната работа все още не е поставена така,че тя да служи за правилно възпитание на трудовите елементи.Все още се допускат слабости където се избягва упората в култсъветите и техните активи,на затворници произлизащи от работнически,бедни и средни семейства.

Не се води отчет ежедневен за провежданата политико-просветна на работа по места,слабо ръководство се указва на зам.началниците по полит.част от политическото отделение при управлението.Последното не е още укрепено.

Управлението допуска безгрижния към отделните проблеми към затворната политика в страната,особено е изостанало детското общежитие и възпитанието в него.

Слабо и нерешително се търси работа на затворниците от всички категории независимо наличието на обекти в които може и трябва да бъде оползотворен тяхният труд.

За подобрение работата в управление "Затвори и ТВО"

Из архивите на ДС

З А П О В Я Д В А М:

1.Решително и без остатък,в къс срок,да се скъса със слабостите в метода и стила на ръководството на управлението тук и по места.Да се разгъне смела,решителна и делова критика и самокритика. Душителите на критиката да се разкриват и ми се докладва лично на мен Критиката по слабости,по нередностите да се разгъне широко,като не се огаждат лицата допуснали безобразията,критика да се упражнява не само по виновниците,но и по онези които укриват запазват слабостите и техните виновници.

Да се поведе решителна и баспощадна борба за бързото и в срок изпълнение на Правителствените и Партийни решения,за срочно изпълнение заповедите на Министерството,като се въведе отчет контрол и проверка на задачите в управлението и по места.

Отг.н-к у-нието

/подполк.В.Кьосовски/

2.Да се усйли плановата и системна работа и контрол към надзорно строевия и административно управленческия апарат за повишаване на служебната квалификация по пътя на създаване курсове,обмен на опита и т.н.

Да се ликвидират и не допускат случай на извръщения на Партийната и Правителствена политика като се изкоренят и най-малките опити за създаване връзки с затворниците за лични облаги и услуги. Виновниците на подобни опити да се привличат към съдебна отговорност бързо без каквото и де е протакане.В изпълнение на горното да се изработи инструкция срок 20 май.За всеки случай да бъде уведомено ръководството на Министерството.

Отг.н-к отделение административно

/капитан Д.Киричев/

3.Политическото отделение да разработи план за целокупната политическа и политико -просветна работа както за зам.началниците,така и тяхното отношение и ръководство над култсъветите,като се ръководи от това,че трибуна на бившите лидери на троцкисти,траичокостовци,николапекковисти,анархисти и др.шпиони и изменници да не се дава.Освен това,изнасящите се лекции доклади в събрания,кино и печата да се проверяват от началниците и зам.началниците на затворите и общежитията.

Съставите на култсъветите да се измени.Там където са проникнали шпиони изменници от горната паспина да се изхвърли и заменят.

Отг.н-к полит.отделение

/ В.Вълков/

4.Да се усили бдителноста от цялият апарат,тук и по места. Да се усуетяват опитите в самия зародиш за бягство и всички връзески действия,да се повдигне личната отговорност сред административно строевия и надзорен персонал на още по високо стъпало за поверените им участъци,за строг режим и висока бдителност по опазване на затворниците и въдворените.Да се заведе ред в пропускателната система в затворите така,че да не се допуска нито един случай без проверка, на влизащите и излизащи от затвора,както граждани,така и още повече затворници.Най щателна проверка на влизащия конен и автотранспорт в териториите на затворите в промишлените предприятия.Управлението организирано да проверява и да не чака сигнали от други органи.

Отг.н-к административно отделение

/капитан Д.Киричев/

5.Категоризацията като прогресивна система да се провежда безусловно от всички поделения в страната,а управлението да вземе под особен контрол и отчет неиното провеждане.Като търси лична отговорност за непровеждането или изоставянето и.Своевременно да се вземат мерки към виновниците нарушаващи указанията на Министарството,по категоризацията и прекатегоризацията.Към връжески настроените затворници да се прилага режима одобрен в правилника,заповедите за наказание на затворниците и въдворените да се съгласуват и одобряват от управлението лично от началника или неговия заместител.

Отг.зам.н-к управлението

/М.Димитров/

6.Да се укрепи едноначалието в затворите и строго се спазва от всички органи на МВР,като не се допускат случай на несъгласувани и необмислени действия вътре в затворите и общежитията,по всички линии.Всеко действие или мероприятие за провеждане в затворите и общежитията продиктувано от целесъобразноста и в интерес на службата да се съгласува и санкционира от ръководството на Министерството за което да се информира началника на управлението.

Отг.зам.н-к управлението

/М.Димитров/

7.Да се вземат всички необходими мерки за ритмичното изпълнение на производствените планове в промишлените предприятия.Управлението да извършва проверки по предприятията и окаже помощ на ръковод ствата на място.Недопустимо е наличието на щурмовщината в предприятията за което нема никакви причини,освен лошото планиране,лошото снабдяване слабия контрол и т.н.Да се проведе още по свирепа борба

413

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

за доброкачествена продукция като не се допуска бракувани изделия в предприятията на МВР. Брака да се изправя за с/ка на виновните лица допуснали го.

Отг.плоново икономически отдел
/майор П.Варков/

8.Да се създаде атмосфера на нетърпимост към разхитителите на материалите в предприятията и домакинствата при затворите, а така също и към онези които ги причиняват и ги укриват. Да се въведе строг режим на икономии по всички показатели и в всички звена по управянето и по места.

Да се внесе пълен ред в първичната отчетност и документации към основните и спомагателни материали и се упражнява система и строга взискателност към отговорните лица.

Отг.гл.счетоводител на управлението
/Ст.Кузманов/

9.Да се разработи план за използване затворниците от I категория в стопанството остров Персии с.Белене за усилена работа на дигата. За максимално използване труда на затворниците. Заедно с това да се изпратят 400 затворници на промишленото строителство в Росен и да се търсят и други обекти.

Да се вземат всички мерки за изпълнение държавните планове от земеделското стопанство в правителствените срокове.

Отг.н-к у-ниетои н-к план.иконом.отдел.
/Късовски и Варков/

10.Задължавам управлението да вземе под специален отчет основните задачи стоящи пред него и информира ежемесечно ръководството на Министерството.

Отг.н-к управлението
/подполк.В.Късовски/

С о ф и я, 1953 година.

М И Н И С Т Ъ Р:
/Генерал лейт.Г.Панков/

42

П Р О Т О К О Л

№ 11

На заседанието на Колегиума състояло се на 13 април 1954 година.

ПРИСЪСТВУВАТ: Др.Министър Г.Цанков, др.Зам.Министър Г.Кумбилиев и другарите Пом.Министри: А.Колчев, Ст.Гюров, Х.Боев, Каракачанов и др.Цачев, членовете на Колегиума др.др.Гилин, полк. Думков и полковник Мурджев; присъствуват и др.др. Д.Чолаков,полк. Н.Спасов, полковник Костов, подполковник Ефтимов, майор Траянов и майор Георгиев.

По точка 1-ва подполковник Ж.Троев, П.Варков, Ст.Ангелов подполковник Късовски, В.Димов, М.Димитров, майор Жеков, Д.Мишев.

По точка 2-ра полковник Стойчев, подполковник Тодоров, Георгиев, майор Аладжов, подполковник Шейков, майор Петров, майор Иванов, майор Пенков, Ников, Христов, Райдовска и Стойновски.

Д Н Е В Е Н Р Е Д :

1. Разглеждане доклада на комисията, която е проверявала работата в поделенията на бившото управление "Затвори и общежития"
2. Разглеждане доклада за работата на "Медицинския" отдел и лечебните заведения на МВР.

ИЗКАЗАХА СЕ:

1.Др.Министър Г.Цанков - трябва да се спрем на някои основни въпроси:

- Режима в затворите на какво трябва да се подчинява - на стопанската дейност или на друго нещо. Неправилно е режима в затворите да се подчинява на стопанската дейност. Нашите затвори не приличат на нищо. Една по-голяма част от затворниците излизат навън. Ако е необходимо да се прегледа отново правилника, но да се въведе ред в затворите. На затворниците може да се дава работа при известни условия.

Отдел Инспекции

Из архивите на ДС

– Кой трябва да възпитава затворниците – неправилно е разни контрареволюционери и т.костовци да изнасят лекции, на тях нетрябва да се възлага такива. Режима на един затворник трябва да бъде по различен от гражданина който е на почивка. Затворника трябва да бъде информиран от нас, а не да им се дава на разположение радио, кина и пр.. Затворниците трябва да се възпитават от затворници, които не са стояли на антипартийни позиции. В тази връзка трябва да се определи тематиката за възпитанието на затворниците. За тази цел трябва да се представи план за утвърждение, а не всеки началник на затвора да си прави и утвърждава сам плановете.

– Трябва ли да се прилага Кодекса на труда в затворите. На затворниците трябва да се въведат норми, а Кодекса на труда неможе да се прилага за тях. В тази връзка трябва да се уточни, кои от пунктовете на Кодекса на труда може да се прилагат в затвора.

– За оперативните работници които обслужват затворите – същите правят безобразия, като наказват затворници и пр.. Тези безобразия трябва да се премахнат и пресекът. О.р-ци имат свои задачи, а не подменят административния ръководител в затвора.

– Трябва ли да се назначават на отговорни длъжности в затвора затворници – това е извръщение, затворника може да се използва само за куриерска работа.

– По въпроса за злоупотребите, за надчетите и пр. – за целта да се потърси отговорност на лицата извършили тези безобразия и затова трябва да се предадат на прокурора.

Може да се свика съвещание на началниците на затворите и оперативните работници които обслужват затворите, на което да се изнесе настоящия доклад за да се сигнализира пред тях в какво състояние се намира работата за да могат да се взимат мерки.

Цялата отговорност за това лошо състояние на работата пада върху др.Кьосовски, Димитров и Варков. Тук не е имало ръководство за това вие трябва да си видите допуснатите грешки и си вземете сериозни бележки.

2. Др.Д.Чолаков – децата които се възпитават в Казичене се бият и затова там трябва да се подобри възпитанието. Трябва да се обърне внимание на др.В.Димов, тъй като той е вече стар работни Не е правилно дете е записано в доклада, че н-ците на затворите не смеели да се карат на о.р-ци.

Чч

3. Полковник Думков - инструкцията за работата на оперативните работници обслужващи затворите трябва да мине за мнение. Може отделно с оперативните работници да се говори.

4. Др.Варков - у нас не можаха да се въведат такива изправителни учреждения каквито има в СССР.

/Др.Министър Цанков казва на Варков това свое изказване да го уформи в предложение./

Др.Варков - трябва по някакъв начин да се обезпечат тези затворници, които получават злополука в процеса на работата. По въпроса за заплащане труда на затворниците - ако ние намалим това заплащане, то трудът на затворниците ще спадне, тъй като това е единственото поощрение в тяхната работа. Трябва да се разреши въпроса за заплащане на икономиите които правят затворниците на гориво и др. в процеса на работата.

Трябва да се реши въпроса, трябва ли да се изплаща премия на тези затворници които понастоящем работят на длъжности, като счетоводители и пр., които длъжности са вакантни.

5. Др.генерал Гилин - и до сега при нас не е разрешен въпроса по охраната на затворите, тъй като не се спазва режима по охраната. В решението трябва да се включи точка с която да се задължат съответните началници да оборудат затворите по всички правила. В Кюстендил и Пазарджик нашите войници, които носят охраната са поставени в много по-лоши условия отколкото самите затворници. Смятам, че трябва да се категоризират затворите.

6. Др.Зам.Министър Кумбилиев - в първа точка където е казано за създаването на обобщен правилник - това незнам доколко е целесъобразно да се създаде.

В проекто-решението да се каже категорично, че това което се дава на затворника за храна да се спазва най-точно, тъй като правителството отпуска тези дажби и провежда своя политика.

Смятам, че възнаграждение на труда трябва да има.

Не е правилно да се ограничава напълно някои стоки в лавката на затворниците, този въпрос трябва да се разреши.

Не е ясно как ще се разобличават злостните затворници, както е записано в проекто-решението.

Не е правилно да се пише, че навсякъде затворниците трябва да се превозват с превозно средство.

Някои от функциите на бившия III-ти отдел към III-то управление трябва да преминат към IX-ти отдел.

Отдел Инспекторат

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

7. Др.Пом.Министър Гюров – в затворите не се изпълняват плановете, за това в решението трябва да се заплануват мероприятия осигуряващи изпълнението на същите.

Относно тези служители които трябва да се предадат на прокурора за извършени от тях злоупотребления, предлагам преди това да се състави комисия за финансова ревизия и тогаз да се предадат на прокурора. Плановете за превозите да се движат от отделението за превозите. Много от въпросите които са залегнали в настоящото проекто-решение са неподходящи.

8. Др.Ст.Ангелов – партиен секретар на отдела –предлагам и от нашия отдел да се изпращат служители в школите на МВР за квалификация и обучение.

9. Др.М.Димитров – не е правилно да се хвърля всичката вина само върху др.Кьсовски, тъй като той получи лошо наследство. Варков също има голяма вина за допуснатите слабости.

Към затворниците трябва да се подхожда диференцирано.

Предлагам главния счетоводител да се подмени, тъй като той не е добър човек.

РЕШИ СЕ да се свика съвещание под ръководството на др.Цачев, което да се състои в срок от 10 дни, на което да се изнесе настоящия доклад и проекто-заповедта.

По точка 2-ра:

ИЗКАЗАХА СЕ:

1. Др.Полковник Стойчев – трябва да се реши въпроса със създаването на санитарно хигиенен институт при МВР.

2. Др.Министър Г.Цанков – в проекто-решението има повече пожелания без да са посочени отговорници и в същото много документи се предвижда да се издадат допълнително. Ако е необходимо да се разработи един документ, а повече понастоящем трябва да работим Документи имаме достатъчно издадени.

В СССР трябва да се изпращат на специализация лекари, може да се изпращат и в демократичните страни, но също така трябва и в нас лекарите да се специализират.

По искането за увеличението на Административния персонал др.Гюров трябва да прегледа този въпрос.

По създаването на хигиенен институт – това ли е най

ПРАВИЛНИК

за наблюдателни комисии при окръжните народни съвети по превъзпитание на лишените от свобода и настаняване на работа след освобождаването им

1. При изпълнителните комитети на окръжните народни съвети и на градските народни съвети в София, Варна и Пловдив се създават наблюдателни комисии за провеждане обществен контрол над дейността на затворите и трудово-поправителните общежития, за полагане грижи за семействата на лишените от свобода, както и за настаняване на последните на работа след изтърпяване на наложеното им наказание.

Наблюдателните комисии са подчинени на изпълкомите на съответните народни съвети и за своята дейност се отчитат периодически пред тях.

2. В наблюдателните комисии се включват представители на окръжните (градските) народни съвети, профсъюзите, комсомолските и отечественофронтовските организации, здравните органи, органите на просветата и културата и други обществени организации и ведомства под председателството на председателя или заместник-председателя на изпълнителния комитет. Наблюдателните комисии избират един от своите членове за секретар.

3. Съставът на наблюдателните комисии се утвърждава от изпълнителния комитет на окръжния (градския) народен съвет, като числото на членовете се определя съобразно с нуждите.

4. Наблюдателните комисии имат следните задачи:

а) осъществяват постоянен обществен контрол за спазване социалистическата законност в дейността на местата за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода";

б) подпомагат администрацията на тези места по превъзпитание на осъдените на лишаване от свобода чрез включването им в общественополезен труд, подобряване на бита им, чрез производствено-техническо обучение и повишаване на общообразователното им равнище;

в) привличат обществеността за превъзпитание на осъдените на лишаване от свобода;

г) полагат грижи за семействата на лишените от свобода, като им осигуряват работа, жилище, възпитаване на малолетните и непълнолетните им деца и др.;

д) предлагат преместване на осъдени от

по-тежък на по-лек режим на изтърпяване на наказанието и обратно, или от едно място на друго;

е) дават мнение за помилване и за условно-предсрочно освобождаване;

ж) съдействуват за настаняване на работа излезлите от затворите и трудовопправителните общежития и полагат грижи да не се отклоняват от нормалното развитие.

5. Наблюдателните комисии, или натоварени от тях за това членове, имат право да посещават местата за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“, да се запознават с личните дела на осъдените, да говорят с тях и да искат от администрацията изяснения, справки и сведения, необходими за тяхната работа.

6. Предложенията на наблюдателните комисии за подобряване работата на местата за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“, както и за отстраняване на недостатъците се изпълняват от администрацията им. При несъгласие въпросът се отнася до Министерството на правосъдието.

7. Заседанията на наблюдателните комисии се свикват от председателите им, когато това е необходимо, но не по-малко от един път в три месеца.

8. В заседанията на комисията участвуват и съответният прокурор, началникът на

затвора или трудовопоправителното общежитие и председателят на окръжния съд.

9. Материалната издръжка и техническото обслужване на наблюдателните комисии се осигуряват от изпълкома на съответния народен съвет.

Настоящият правилник е одобрен с постановление на Министерския съвет № 146 от 17 юли 1961 г.

Главен секретар на Министерския съвет: [п.] Н. МАНОЛОВ

Вярно,
за Началник отдел обща канцелария: [п.] СТ. ЦОНЕВ

65

МВР
ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ
№ 1701
22. IV. 1975 г.
гр. ВАРНА

Строго секретно!
Екз. № 1

УПРАВЛЕНИЕ VI-ДС
23 АПР 1975 г.

Др. Ангелов
Срочно за изпълнение и отговор
23.IV.1975 г.

С О Ф И Я - УПРАВЛЕНИЕ VI ДС, НАЧАЛНИК ОТДЕЛ V

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Моля, разпореждането Ви чрез отделението, обслужващо затворите, да бъде направена по възможност следната справка:

- Кои лица - български граждани от турски произход от Варна и окръга са съдени за политическа дейност през периода 1970 - 1975 година.

- Кои от тях в момента изтърпяват присъди и къде.

Горното ни е необходимо с оглед осъществяване наблюдение на тази категория лица, установяване и контролиране връзките на намиращите се в затворите.

Отпечатано в 2 екз.
№ 1-адресата
№ 2 - КД
Изпълн. Т. Тодоров
Написала: Илиева
Варна, 21.IV.1975.

ЗАМ. НАЧАЛНИК ОКР. У-НИЕ МВР
ПОЛКОВНИК: [signature]
21.IV.1975 година

5971 3/128 99
Стр.секретно!
Екз. № 9

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МВР — У... ...ИЯ VI-ДС
Вх. № 9936 10. XII. 1976 19 г.

Д О К Л А Д

За състоянието на агентурно-оперативната работа по линия на ДС и НМ в затворите на страната.

М-ВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦИА
Вх. № 7674 от 10.12.1976 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Вх. № 12874 10.XII.1976 г.

Оперативната обстановка в затворите се характеризира със стремеж в някои от лишените от свобода лица към създаване на нелегални групи и организации за борба против народната власт, бягства от затворите и зад граница; замисли и опити за терористични действия; провеждане на вражеска агитация и пропаганда и друга престъпна дейност. Една част от осъдените влизат в затворите неразоръжени при следствието и съда, остават на вражески позиции, прикриват своите съучастници, съидейници и връзки в страната и зад граница, организират се в политически групировки, обработват неукрепнали затворници и ги подтикват към вражеска дейност против народната власт.

През последните две години бяха реализирани 8 групови дела на оперативна разработка в затворите,по които обектите се подготвяха чрез насилствени средства да избягат от затвора, да извършват терористически и др.остри форми на вражеска дейност.

В затвора Пазарджик бе реализирана група от 5 затворници, която се подготвяше, след освобождаване на двама от тях, да отвлекат отговорен партиен ръководител и да поставят

условия пред Държавния съвет на НРБ за освобождаване на оста-
налите членове от групата от затвора и безпрепятственото за-
минаване в капиталистическа страна.

В затвора Кремиковци група от 3 затворника, изтърпяващи присъди за опит за бягство през граница, се подготвяха да застават по насилствен начин охраняващия ги наряд да ги освободи, след което да овладеят автобус, превозващ деца на дипломатически представители и да поставят условия пред правителството за безпрепятственото им заминаване на Запад.

В началото на 1976 г. бе разкрита група от 3 затворника, изтърпяващи присъди в затвора Бобов дол за опит за бягство през граница и други криминални престъпления, която бе подготвила саморъчни бомби за ликвидиране на охраната и осъществяване на бягство от затвора и зад граница.

В затвора Белене бе разкрита нелегална протурска националистическа организация, създадена от 3 затворника, български граждани от турски произход, която си поставила за цел – чрез бунт и въоръжено въстание да създадат турска автономна република на територията на 7 окръзи в Североизточна България.

През януари 1975 г. бе разкрита нелегална група от 4 граждани на капиталистически страни, изтърпяващи присъди в Софийския затвор, която си бе поставила задача да организира отвличането на български дипломат в Атина или в Лондон и под заплахата за убийство, да принуди българското правителство да ги освободи от затвора.

В последните няколко дни се самозапалиха двама затворници от Старозагорския затвор и се получиха данни за намерение да се самозапалят още 6 души от същия затвор, което вече може да се окачестви като опит да се дискредитира наказателната политика на НРБ.

423

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

424

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :07.08.2014г.Секретар :

Лишените от свобода лица изтърпяват наказанията си при четири режима: лек, общ, строг и усилено строг. Правилникът за приложение на закона изисква лицата, поставени на различни режими да се настаняват в отделни помещения, като по възможност се осигурява изолацията помежду им. Това изискване в условията на затворите не навсякъде се спазва.

Съществува известно различно тълкуване в определяне категорията "рецидивист" в смисъла на ЗИН и НК, което дава възможност за извеждане на рецидивисти на слабо или почти неохранявани обекти.

В производствена дейност са заети 10,916 затворника, от които 3,198 работят в корпусите на затворите, 471 работят в обекти на затворите и 7,337 работят на 322 външни обекти по договор с различни предприятия. Само Софийският затвор изпраща затворници за работа на 81 външни обекти.

На много обекти затворниците работят на малочислени, разпръснати групи, особено по линия на строителството, като на отделни места работят и по 1-2 затворници.

В корпусите на затворите нощуват 6,832 затворници. Вън от затворите - 5,903 затворници.

При такъв режим и организация на труда се срещат сериозни затруднения по осигуряването на надеждна охрана и контрол върху поведението и проявите на лишените от свобода лица на работа на външни обекти, при слаби охранителни мерки на осъдени лица за тежки престъпления. Такъв е случаят с превеждането от отдел "Затвори" от Софийския затвор в затвора Бобов дол на затворника , осъден на 20 години лишаване от свобода за бягство от страната и опит за убийство на длъжностно лице и грабеж. В резултат на притъпената бдителност на надзорно-строевия и охранителен състав същият успя да избяга от затвора и зад граница.

Из архивите на ДС

425

Сериозни слабости се допускат от надзорно-строевия персонал в затворите, което довежда до осъществяване на бягства и извършване на други престъпления.

През 1975 г. от затворите в страната са избягали общо 78 затворници, от които 7 осъществиха бягство зад граница.

До край на м.ноември 1976 г. са избягали 53 затворници, от които 2 зад граница.

През октомври т.г. на външен обект в гр. Септември са работили 12 затворници, охранявани от 3 надзиратели. Поради слабата бдителност и формално изпълнение на задълженията си, със закъснение от два часа е установено, че един от затворниците е избягал.

В навечерието на 7 ноември, на 5.XI.1976 г., се осъществи групово бягство от 7 затворници от затвора Бобов дол.

За издирването и залавянето на тези бегълци само за една съвместна акция между Окръжно у-ние МВР Перник и Кюстендил бяха ангажирани над 1000 трудещи се от народното стопанство плюс силите на окръжните управления и Гранични войски.

Това групово бягство се осъществява също в резултат на слабости в охранителната дейност на надзорно-строевия състав и на притъпена бдителност на началника на затвора.

Още на 18.X.1976 г. ОР обслужващ затвора, е получил агентурно сведение, че някои от затворниците /посочват се имената на част от избягалата група/, се готвят да избягат от затвора. Със сведението е запознат незабавно началникът на затвора, който въпреки този сигнал не е предприел никакви мерки за предотвратяване на бягството.

В показанията си един от задържаните от тези беглеци Боньо Бонев при следствието сочи, че много разлагащо въздействие оказва върху затворническата психика фактът, че постовите "спят" или "дремят" по време на службата. Когато знаели, че

Из архивите на ДС

426

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :07.08.2014г. Секретар :

съществуват такива големи пропуски в охраната, започвали да мислят за бягство и се възползуват от подобна обстановка.

Бягства на затворници се допускат не само от работните обекти, но и при конвоирането им по различни поводи.

По време на бягствата в много случаи избягалите затворници извършват престъпления против народната власт, кражби, изнасилвания, измами и бягства зад граница. Показателен е случаят с избягалия от Софийския затвор , извършил 56 взломни и обикновени кражби до залавянето му в продължение на 2 месеца.

Съществуват не малко слабости и уязвими места по отношение на физическата охрана и техническите охранителни съоръжения на затворите, ТПО и външните обекти, където се извеждат затворници на работа. Това създава възможност и условия, както за организиране на бягства, така и за осъществяване контакт на затворници с външни лица.

Съгласно заповед № I-3650 от 4.VII.1970 г. на Министъра на вътрешните работи, агентурно-оперативното обслужване на затворите в страната се възлага на органите на ДС и НМ.

Организацията на оперативната работа, съобразно изискванията на тази заповед, се осъществява от съответните окръжни у-ния на МВР, на чиято територия има затвори.

Оперативният състав по линия на ДС обслужващ затворите е от 5 ОР, от които 3 в Стара Загора и 2 в София. В останалите затвори обслужването по линия на ДС се осъществява на териториален принцип от определен ОР, по съвместителство по линия на VI управление ДС към окръжните управления на МВР.

За подобряване на организацията и издигане на по-високо ниво агентурно-оперативната работа по линия на ДС, по предложение на ръководството на VI управление ДС, през месец март

104

Из архивите на ДС

427

тази година в V отдел на управлението ни по решение на ръководството на министерството се създаде отделение от 5 ОР за работа по най-важните обекти, оказване помощ и контрол на окръжните управления МВР.

Към 1.XI.1976 г. изтърпяват присъди в затворите 621 лица, от които за престъпления против НРБ 171, концентрирани предимно в затвора Ст.Загора и 450 осъдени по чл.чл. 279 и 386 от НК за подготовка, опит и бягства през граница.

На оперативен отчет по линия на ДС се водят 10 ДОР, 1 ДОП и 5 ДОН, а останалите на списъчен отчет.

Съвместно с ВГУ, III управление, отдел "Следствен" ДС, Софийско градско и окръжните управления на МВР се провеждат съвместни агентурно-оперативни мероприятия за доизясняване престъпната дейност на обектите, разкриване канали и провеждане на активни наши мероприятия.

Разработката и наблюдението на обектите и контингента се осъществява от 119 агенти и ДЛ.

От посочените данни е видно, че оперативният отчет по линия на ДС е малък и не съответствува на вражеските проявления. Едновременно с това и агентурното обезпечаване е незадоволително. В тези две направления е насочено вниманието на оперативните работници обслужващи затворите.

По линия на НМ затворите се обслужват от 15 оперативни работници /зам.началници по режима на отделните затвори/ и 3 нещатни оперативни работници в затворите Пазарджик, Варна и Враца.

Към 15.XI.1976 г. в местата за лишаване от свобода е работено по 600 оперативни дела по линия на НМ. Част от тях са предадени на териториалните поделения на МВР, поради освобождаване на обектите от затворите или трудово-поправителните общежития. В момента на отчет се водят 400

Из архивите на ДС

428

оперативни дела, открити съгласно Инструкцията за борба с рецидивната престъпност или по писма на поделения на МВР. Поголяма част от тези дела са ОПД. Активни агентурни дела са 76, от които са реализирани 12 за цялата страна.

Секретният апарат на НМ се състои от 238 СС и 331 доверени лица. Средно през годината един оперативен работник /зам.началниците по режима и тримата следователи в затвора гр. София/, е водил на отчет и ръководил по 18 СС. Посредством този секретен апарат досега са разкрити допълнително над 500 престъпления непризнати по време на предварителното производство и съда. На териториалните поделения са предадени за оперативна проверка 1,017 агентурни сведения.

Агентурно-оперативната работа по линия на ДС и НМ не отговаря на повишените изисквания на настоящия етап. Оперативният отчет не отговаря на оперативната обстановка. Агентурният апарат е недостатъчен в количествено и качествено отношение. В някои случаи не се реагира своевременно на сигналите и се допуска извършването на престъпна дейност от лишените от свобода лица.

За подобряване на агентурно-оперативното обслужване на затворите, ограничаване възможностите за бягства и извършване на други престъпления от лишените от свобода лица, считаме за целесъобразно:

1. VI управление ДС да усили агентурно-оперативната си работа по затворите, като подобри взаимодействието и координацията с ДНМ и другите заинтересовани поделения на министерството.

2. Министерството на вътрешните работи и Министерството на правосъдието съвместно да решат въпроса за оборудване на затворите и поправителните домове с надеждни сигнално-охранителни съоръжения.

3. Да се обсъди от ръководството на Министерството на правосъдието, Министерството на вътрешните работи и Главна прокуратура на НРБ преминаването на затворите на принципа "затвор-режим", т.е. осъдените на "усилен строг режим" да бъдат в отделен затвор, "строг режим" в друг затвор и т.н.

4. Представители на Министерство на правосъдието, Министерство на вътрешните работи, Комитета по труда и работната заплата към МС и Главна прокуратура на НРБ, да преразгледат разстановката на затворниците за 1977 г. и се съкратят онези работни обекти, за които не са създадени условия за надзор и охрана.

5. С цел да се подобри работата по усъвършенствуване надзора и режима на осъдените и изтърпяващи наказание лица в затворите, за изолация на рецидивистите и най-опасните затворници и повишаване ефективността от политико-възпитателната работа, особено над младежите и за първи път влизащи в затворите лица, комисия с представители от МВР, Министерство на правосъдието, Гл.прокуратура, Върховния съд и специалисти-юристи, социолози, педагози, психиатри и др. да извърши проверка и анализ от резултатите по приложение на Закона за изпълнение на наказанието, като внесат предложение за подобряване на работата в тези насоки.

НАЧАЛНИК VI УПРАВЛЕНИЕ ДС
Ген.лейтенант _____

Отпеч.в 2 екз.
№ 1-Секретариат МВР
№ 2-VI у-ние ДС

10.XII.1976 г./ВТ
Протокония в 13 екз - 10.12.

Из архивите на ДС
429

СТРОГО СЕКРЕТНО!
Екз. № 3

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

22.10.7
На 21.XII 1972 г. Заповядал
Тон. Началника
Заместник-председател
Тон. Началника
Тон. Началника
Тон. Началника

Из архивите на ДС

писал лозунги с антипартийно съдържание, говорил по адрес на наши партийни и държавни ръководители, че били убийци, че продали България на ССР, че всичко се изнасяло за Съветския съюз, а това демонализирало останалите затворници. За да не влияе повече отрицателно на останалите затворници през м.февруари 1975 год. беше приведен в поверения ми затвор.

С идването си в затвора гр.Пазарджик, нито за минута не престана да мисли как да ни навреди. На ляво и дясно пред затворниците продължаваше да клевети Народната власт, коментираше написаното в пресата, но все в полза на враговете - подтикваше наново затворниците към терор на наши видни партийни ръководители, организираше бягство на затворниците. Продължаваше да пише статии и позиви и правеше опити да бъдат изнесени на вън, евентуално публикувани в чуждата преса.

Така например напоследък беше написал около 1520 реда или 80 печатарски листа-статии под заглавията: "Комунистическа морал и неговата същност"; "100.000 часа в плен на смъртта"; "Комбинат за деца"; "Бунтове на безнадеждност", в тях най-злобно клевети наново нашият строй.

Ето няколко реда от тези шедьоври, на които би завидял и самият Солженицин. "Без преувеличение мога да кажа, че комунистическото здружение е най-голямата червена мафия, която познавам със сборище Москва. Особено похвални успехи в това отношение имат тираническите режими и на първо място продажните лакеи на България начело с жандарма Живков и още много и много гнусни клевети, които недвусмислено доказаха, че имаме работа не с обикновен престъпник и заблуден човек, а един закоравял враг на Народната ни власт.

През м.юли 1977 год. направил опит да пробие стената на затвора с помощта на желязо, счупено от леглото, с цел да избяга.

За тези му деяния е изолиран на основание чл.85 от ЗИН. Но по интересното е, че се намираха хора в негова защита. На основание чл.4 от ЗИН един от зам.прокурорите упражнява надзор по спазване на законността в затворите. За такъв е определен др. Неко Кадийски. При идването му в затвора през м.юли 1977 год. му е обяснено не за първи път, че имаме изолиран затворник, а това е Заркин, за много лошо поведение с надзорно-строевия състав и за вражеско държане и поведение, независимо че е изтекъл двумесечният срок той продължава да е в същата килия, като всички правни положения се

Из архивите на ДС

спазват /престои на открито, свиждания, вестници и т.н./ но не сме в състояние да го пуснем при другите затворници с цел да не ги демо-рализира. Той привидно се съгласи с мене, но с писмо № 94 от 20.VII. 1977 год. ни пише бързо! "При извършената проверка се установи, че затворника ГЕОРГИ АТАНАСОВ ЗАРКИН е бил изолиран в единична килия на основание чл.85 от ЗИН за срок от два месеца с начало на изолация от 3.V.1977 година.

Както преди тази дата, така и след изтичане срока на наредената изолиране, статута на Заркин на изолиран затворник не е променен. Нещо повече, същия направи оплакване, че е лишен от редица други права, като това да получава вестници, да се среща и разговаря с началника на затвора, да прави свиждания, да излиза редовно на разходка на открито и др.

432

Горното е грубо погазване правата на затворника гарантирани с чл.23 от ЗИН.

С оглед на това и на основание чл.41 ал.I от Закона за прокуратурата и чл.4 ал.IV буква "б" от ЗИН,

Н А Р Е Ж Д А М:

Незабавно да се отмени статута на изолиран затворник по отношение на ГЕОРГИ АТАНАСОВ ЗАРКИН, като се вдигнат от него всич ки допълнителни ограничения на правата му, за които няма законно основание.

За сторено от Вас ни уведомете в еднодневен срок.

Зам.окръжен прокурор /п/ Н.Кадийски

Това Кадийски го писа без да разговаря след това с мене, като началник и със зам. н-ка по режима и н-ка на отряда или даже със старшината отговарящ за следственото отделение, където се намира килията на Заркин, а се е базирал само на онова, което му е казал той.

На 29 с.м. вечерта към 23.00 часа затворника Заркин се качил на леглото, хванел се за перваза на прозореца и започнал силно да вика "Убийци"! "Това са убийци"! "Началника на затвора и той е убиец"! "Те ще ме убият"! На поканите да престане да вика и нарушава реда, той не се подчинил. За това му деяние бил наказан от началника на затвора и преведен в наказателна килия № 4. На 6.VIII.

1977 год. надзирателя старшина Благо Димитров Пачев му отнесъл вечеря и го поканил да отиде до тоалетната, но Заркин отказал. Старшина Пачев заключил наказателната килия, взел ключовете в себе си и се прибрал да почива. През нощта нито той, нито пък някои друг е ходил при затворника, нито пък е вземал ключовете от старшина Пачев. Сутринта на следващия ден последния отишел в наказателната килия, за да изведе Заркин до тоалетната и намерил същия починал.

От съдебно-медицинската експертиза и заключението на съдебния лекар е видно, че затворника Георги Заркин е починал вследствие на остра сърдечна съдова недостатъчност, на базата на белодробно-сърдечно-съдова слабост на базата на сърдечна заболявия: трахеобронхит, бронхопневмония, коронаро склероза. Касае се за Скоропостижна не насилствена смърт.

Не се установиха никакви действия на длъжностни лица от администрацията на затвора, които да са в причинна връзка със смъртта на затворника Заркин.

С оглед на това наказателното преследване се прекрати на основание чл. 21 ал.I т.1 от НПК, поради липса на данни за извършено престъпление.

На следващия ден /7.VIII.1977 год./ капитан Пенов от затвора, съобщава на Кадийски за смъртта на Заркин, той без да разпитва със съжаление казал: "Неможахме да му помогнем на този човек"

За да избегнем евентуален политически скандал и неприятности ние помолихме военният прокурор да разреши да погребем ние трупът. /Законодателя не е предвидил къде да става това на затворниците при евентуална смърт/. Военният следовател ст.л-т Демирев ни правилно разбра и се съгласи това да стане в гр.Пазарджик в присъствие на близките. Ние им съобщихме и Заркин беше надлежно погребан в Пазарджишките гробища в тяхно присъствие. На следващият ден Кадийски идва в затвора и в деловодството пред служителите др. к-н Пенов, Ив.Маринова, Ф.Минкова, говорил че ако бил разбрал по-рано щял да разреши да го погребат в родното му село и казал. "Вас Ви е страх и от умрелите", но с това не престава неговото застъпничество и безпринципна защита в полза на Заркин и под формата на сведение съобщава за неговата смърт и на прокурора от Главната прокуратура Дончев, който от своя страна изпратил изложение до главния прокурор-респективно до др. генерал л-т Капитанов военният прокурор. В изложението на Дончев се казва, че сме имали нечовешки отношения към

433

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Заркин, бил е изтезаван, малтретиран, вследствие на което е последвала смъртта и следва да се потърси съдебна отговорност от длъжностните лица в затвора.

Наред с това бяха написани и редица други несъществуващи или по-скоро измислени обвинения, като това че не сме предавали дрехите на близките му и ценностите. На базата на този сигнал на нова сметка дойдоха представители от Военна прокуратура гр.Пловдив, започнаха разпити, вследствие които създадоха не здрава атмосфера за работа. Разпитаха се затворници и кой не знаеше за смъртта на Заркин и той се научи, започна да се шуми в затвора за следствие убийство и т.н. Всичко това се отразява зле както върху служителите така и върху затворниците.

Аз считам, че не се касае за един просто невинни грешки от страна на Неко Кадийски зам.окръжен прокурор в гр.Пазарджик и Дончев от Главната прокуратура, а за едно политическо късогледство, за което следва съответните органи да вземат мерки.

Горното Ви донасям за сведение.

Написано в 4 екз.
Екз. № 1 ОУ на МВР-Пазарджик
Екз. № 2 ОК на БКП-Пазарджик
Екз. № 3 МВР VI у-ние-Софии
Екз. № 4 Затвора-Пазарджик
ИЗП/А.Топкаров
НАП/Д.Благоева - 49

НАЧАЛНИК НА ЗАТВОРА -
/подполковник Топкаров/

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МВР
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 7915 Екз. № 1
..... 19..... год.
СОФИЯ

ДО

НАЧАЛНИКА НА ВСШ "Г.ДИМИТРОВ"-МВР

Т У К

К.Д
2.8.78

Във връзка с рапорта на ст.лейтенант Илиев, аспирант към школата, Ви уведомяваме, че по оперативни съображения не е целесъобразно да провежда анкета и влиза в контакт с лишените от свобода лица за извършени престъпления против НРБ, изтърпяващи присъди в затвора Стара Загора.

За неговите научни интереси може да ползува документацията, намираща се в затворническите дела на осъдените.

Приложение: рапорта и въпросника. № 6199/26.7

Н-К V ОТДЕЛ, VI УПРАВЛЕНИЕ ДС
- полковник: .....

Нап. в 2 екз.
№ 1 - адресата
№ 2 - КД
изп.Д.Здравков
нап. МС/1.VIII.78 г.
м. № 7771

ДС Агентура затвори

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

№ I-46 Екз.№ 29
2.4. 1980 г.

Отм. с 30/87 г

ЗАПОВЕД

ОТНОСНО: Задачи и организация на агентурно-оперативната работа на органите на МВР в местата за изпълнение на наказанието лишаване от свобода.

В етапа на изграждане на развитото социалистическо общество, главната цел на дейността на органите на Министерството на вътрешните работи в местата за изпълнение на наказанието лишаване от свобода е поправянето и превъзпитанието на осъдените, които след изтърпяване на наказанието, отново да заемат своето място сред тружениците на социалистическото общество.

Органите на МВР, осъществявайки агентурно-оперативното обслужване на местата за лишаване от свобода, допринасят най-активно за успешното провеждане на превъзпитателния процес, като осигуряват разкриване, предотвратяване и пресичане на приготовления и опити за организиране и провеждане в местата за лишаване от свобода на бягства, теро-

ристични и диверсионни актове, написване и изпращане на клеветнически материали до международни форуми и организации, на стопански, криминални и други престъпления, както и разкриването на престъпна дейност, укрита при предварителното и съдебното производство.

Въпреки постигнатите успехи,организацията на агентурно-оперативната работа в местата за лишаване от свобода все още не отговаря на порасналите изисквания.

Не се установяват и контролират всички осъдени лица, които представляват интерес за органите на ДС особено всред разследваните по Народната милиция. Недостатъчно активни и ефективни са провежданите агентурно-оперативни и други мероприятия за бързо изясняване на сигналите за престъпна дейност на лишените от свобода. Недопустими са подобни слабости особено при изясняване сигнали за остра вражеска дейност - създаване на нелегални групи и организации за борба срещу народната власт, замисли и приготовления за извършване на терор, както и за осъществяване на бягства от местата за лишаване от свобода и зад граница, провеждане на злостна противодържавна агитация и пропаганда и др.

Не са решени докрай и в съответствие с повишените изисквания въпросите за завеждане на оперативна разработка на осъдените, които представляват интерес. Недостатъчни са мероприятията за компрометиране и изолиране на осъдените, проявяващи се като лидери, както и други, които оказват негативно въздействие сред останалите лишени от свобода. Почти незначителна е доразкриваемостта на укрита престъпна

Из архивите на ДС
437

дейност на осъдените за престъпления против Народната република и за тежки стопански и криминални престъпления.

Въпреки по-благоприятните условия, наличната агентура в местата за лишаване от свобода е недостатъчна в количествено и не най-добре подбрана в качествено отношение. Работата за нейното правилно ръководство и възпитание е незадоволителна.

Слаба е профилактичната работа сред по-младите и осъдените за първи път лица.

За регулиране на специфичните изисквания в агентурно-оперативната работа по обслужването на местата за лишаване от свобода, които не са уредени в действуващите ръководни документи, и с цел отстраняване на допусканите слабости и подобряване на организацията на работата на органите на МВР по агентурно-оперативното обслужване на местата за лишаване от свобода

З А П О В Я Д В А М:

I

ПО ЛИНИЯ НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

1. Агентурно-оперативната работа в местата за лишаване от свобода да се организира и осъществява от Шесто управление - ДС, Софийското градско и от съответните окръжни управления на МВР, с активното съдействие на останалите централни и териториални поделения.

Из архивите на ДС

В отделите и шестите отделения на Софийското градско и съответните окръжни управления на МВР да се определи оперативен работник по ДС за организиране и провеждане на оперативна работа като отделно направление.

2. Шесто управление – ДС:

а/ да упражнява ръководство и контрол, и да координира дейността на Софийското градско и окръжните управления на МВР по организиране наблюдението и разработването на представляващите интерес за органите на ДС лишени от свобода и изтърпяващи наказанието си български, както и чужди граждани;

б/ по своя преценка да разработва български и чужди граждани, изтърпяващи наказанието си в местата за лишаване от свобода в страната, и да води на контрол оперативни дела по направлението, заведени от Софийското градско и окръжните управления на МВР;

в/ да организира и придобива информация, представляваща интерес за органите на МВР, и вербуването на ценна агентура включително и сред граждани на капиталистически и развиващи се страни, с перспектива за ползване и зад граница.

3. Органите на ДС, обслужващи местата за лишаване от свобода, да изпълняват следните основни задачи:

а/ да разкриват, предотвратяват и пресичат в местата за лишаване от свобода:

– приготовления за терор, бунт, метеж, диверсионни актове и нападение на охраната;

– приготовления и опити за изграждане на нелегални групи и организации за борба срещу народната власт;

– установяване на престъпни контакти с враждебно настроени лица вън от местата за лишаване от свобода;

– провеждане на протурска, промакедонска и друга враждебна националистическа дейност;

– организиране на бягства от местата за лишаване от свобода и зад граница;

– написване на клеветнически материали с цел разпространяването им във и вън от местата за лишаване от свобода и зад граница;

– провеждане на противодържавна агитация и пропаганда;

– замисли и прояви за масова съпротива, неподчинение на разпорежданията на администрацията, дезорганизиране и саботиране на производствения и превъзпитателен процес, осъществяване на стачки, самозапалвания и др.;

б/ да установяват, наблюдават и разработват контингента на ДС сред осъдените на лишаване от свобода лица за:

– извършени престъпления против НРБ;

– приготовление и опит за бягство през граница;

– извършени крупни стопански престъпления;

– извършени криминални, стопански и други престъпления от лица, изхождащи от вражески среди;

в/ да доразкриват укритата престъпна дейност при предварителното производство от изтърпяващите наказания за престъпления против Народната република;

г/ да съдействуват за правилното организиране на охраната, политико-възпитателната работа и стопанската дейност в местата за лишаване от свобода.

4. В местата за лишаване от свобода органите на ДС да вербуват и ръководят агенти, резиденти и доверени лица за наблюдение и разработване на вражеския контингент, при спазване на всички принципи, разпореждания и изисквания, регламентирани със заповед № I-3900 от 11.XI.1974 г.

5. Оперативните работници, обслужващи по линия на ДС местата за лишаване от свобода да се ръководят и контролират пряко от началниците на отдели и шестите отделения при Софийското градско и съответните окръжни управления на МВР.

6.Работата на Софийското градско и окръжните управления на МВР по агентурно-оперативното обслужване на местата за лишаване от свобода да се отчита пред ръководствата на управленията и пред Шесто управление - ДС.

7. Оперативните работници по ДС на щат към отдел "Затвори" - МВР да отчитат своята агентурно-оперативна работа пред началниците на Софийското градско, съответните окръжни управления на МВР и Шесто управление - ДС.

8. Задължавам началника на отдел "Затвори" - МВР и началниците на местата за лишаване от свобода да оказват всестранна помощ и съдействие на органите на ДС в осъществяване на агентурно-оперативната им дейност в местата за лишаване от свобода.

Из архивите на ДС

9. Шесто управление – ДС системно и своевременно да информира ръководството на отдел "Затвори", а Софийското градско и окръжните управления – началниците на местата за лишаване от свобода, за оперативната обстановка по линия на ДС и по въпроси, имащи значение за работата им.

II

ПО ЛИНИЯ НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ

10. Агентурно-оперативната работа в местата за лишаване от свобода по Народната милиция да се организира и ръководи съгласувано с ДНМ от отдел "Затвори" – МВР, Софийското градско и съответните окръжни управления на МВР, а да се осъществява непосредствено от сектор "Оперативен" при отдел "Затвори" – МВР, началниците, зам.-началниците по режима и оперативните работници по места.

11. Координацията с централните и териториални поделения на МВР по проблемите на агентурно-оперативната работа, провеждана в местата за лишаване от свобода, да се осъществява от отдел "Затвори" – МВР и началниците на поделенията му.

12. За състоянието на агентурно-оперативната работа, провеждана в местата за лишаване от свобода, отдел "Затвори" – МВР да се отчита пред ръководството на Министерството на вътрешните работи, по установения за оперативните поделения ред, и да информира ДНМ.

13. Сектор "Оперативен" при отдел "Затвори" - МВР, съгласувано с оперативните поделения на ДНМ, Софийското градско и съответните окръжни управления на МВР, да упражняват ръководство и контрол за организиране и провеждане агентурно-оперативната работа в местата за лишаване от свобода. Служителите от този сектор лично да придобиват и ръководят негласни сътрудници и да водят оперативни дела.

14. Оперативният състав на отдел "Затвори" - МВР и поделенията му да провеждат в местата за лишаване от свобода агентурно-оперативна работа за изпълнение на следните основни задачи:

а/ да организират разработването на лишените от свобода, своевременно да узнават, разкриват, предотвратяват и пресичат престъпленията и противообществените им прояви и съучастниците им вън от местата за лишаване от свобода;

б/ да установяват, изучават и отстраняват причините и условията, способствуващи за извършване на стопански и криминални престъпления и противообществени прояви в местата за лишаване от свобода;

в/ да съдействуват за осигуряване превъзпитаващо въздействие върху лишени от свобода, включително и чрез изолиране и неотрализиране вредното влияние на рецидивистите и други осъдени с отрицателно поведение.

15. За разработването и наблюдението на лицата, представляващи оперативен интерес, изтърпяващи наказание лишаване от свобода, оперативният състав от отдел "Затвори"- МВР и поделенията му да привличат към негласно сътрудничест-

443

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

во агенти, доверени лица и резиденти, при строго спазване разпоредбите на "Инструкция за агентурната работа на Народната милиция" № I-68/78 г.

За негласни сътрудници при спазване на установените изисквания да се привличат и граждани извън системата на отдел "Затвори" - МВР, които имат възможности за работа сред лишените от свобода.

16. Предоставям правата по чл. 135, т. 2, буква "б" от Инструкцията за агентурната работа на НМ - № I-68/1978 г. и § 23, буква "д" от Инструкцията за оперативен отчет на НМ - № I-200/73 г. на началниците на затворите и поправителните домове, без право да утвърждават предложения за привличане към сътрудничество на рецидивисти и резиденти.

Предложенията за привличане към негласно сътрудничество на рецидивисти, за откриване на централизовани и на чужди граждани оперативни дела да се утвърждават от началника на отдел "Затвори" - МВР, неговия заместник по оперативната част, началниците и зам.-началниците по НМ на Софийското градско и окръжните управления на МВР.

17. Поделенията на МВР да изпращат на отдел "Затвори" - МВР и поделенията му подходящи материали и да им оказват всестранно съдействие за привличане на ценни агенти и ДЛ от изтърпяващите наказания лица.

18. Оперативни дела по искане на поделенията на министерството да се завеждат на основание писмени предложения с конкретни искания.

19. Плановете за агентурно-оперативните мероприятия, по отношение на обектите на разработка от местата за лишаване от свобода, които ще се провеждат във или вън от тях да се разработват от отдел "Затвори" и поделенията му, съвместно или съгласувано със заинтересованите централни и териториални поделения.

20. Оперативните дела по линия на Народната милиция - открити , реализирани или изпратени на поделенията на министерството, както и придобитите, предадени или изключени негласни сътрудници в местата за изпълнение на наказанието лишаване от свобода да се регистрират и отчитат в оперативния отчет по места, на отдел "Затвори" - МВР, като на отделно поделение.

21. Началниците на местата за лишаване от свобода:

а/ да отчитат провежданата агентурно-оперативна дейност пред началника на отдел "Затвори" - МВР и началниците на Софийското градско и съответните окръжни управления на МВР, да ги информират ежеседмично, а при остри сигнали - незабавно за оперативната обстановка, и да предлагат провеждането на необходимите съвместни мероприятия;

б/ да оказват необходимата помощ и съдействие на централните и териториалните поделения на ДС и НМ при провеждането на оперативни, издирвателни, технически и други мероприятия.

22. Задължавам централните поделения по ДС,Дирекцията на Народната милиция, Софийското градско, окръжните и районните управления на МВР да оказват постоянна помощ на отдел

Из архивите на ДС

445

Из архивите на ДС

"Затвори" – МВР за организиране агентурно-оперативната и охранителната работа по линия на Народната милиция в местата за лишаване от свобода, непосредствено да участвуват в провеждането на агентурно-оперативни и издирвателни мероприятия и предоставят за ползване оперативна техника.

23. Началниците на Софийското градско и окръжните управления на МВР да обърнат внимание на ръководения от тях оперативен състав за стриктно изпълнение на Инструкция № I-68/1978 г., Инструкция № I-200/1973 г. и Окръжно У-944/1974 г.

III

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

24. Отдел "Затвори", съвместно и съгласувано с поделенията на министерството, други министерства, ведомства и организации, да организира провеждането на системна и ефективна профилактична работа сред изтърпяващите наказания в местата за лишаване от свобода, като обръща особено внимание на лишените от свобода за пръв път, непълнолетните и всички други, на които може да се въздействува превъзпитателно.

Да провежда активни, комплексни агентурно-оперативни и административни мероприятия по проявяващите се като лидери враждебно настроени лица за компрометиране, изолиране и ограничаване на негативното им въздействие сред останалите лишени от свобода.

Из архивите на ДС

447

25. За резиденти по линия на ДС и НМ в местата за лишаване от свобода да се привличат офицери, сержанти и волнонаемни служители, които имат качества и възможности да изпълняват такива задачи.

Предложенията за привличане към негласно сътрудничество на офицери за резиденти по НМ да се утвърждават от заместник-министъра на вътрешните работи, наблюдаващ работата на отдел "Затвори" - МВР, а за останалите резиденти - от началника на отдел "Затвори" - МВР.

26. Негласните сътрудници по ДС и НМ с добри разузнавателни качества и възможности, показали резултатност в работата, след освобождаването им от местата за лишаване от свобода и след съответно съгласуване да се предават за ръководство и използване на централните и териториалните поделения на МВР.

27. Следствените органи да изготвят справка за всяко разследвано лице по ДС и НМ, в която да се отразява преди задържането му водено ли е на разработка и от кое поделение, какво е било поведението му по време на следствието, разработвано ли е камерно, какво не е изяснено от престъпната му дейност и какви са възможностите за оперативното му ползване. След осъждането на лицето и настаняването му в определеното място за лишаване от свобода, справката да се изпраща на обслужващото го поделение.

28. При провеждане на агентурно-оперативната работа в местата за изпълнение наказанието лишаване от сво-

Из архивите на ДС

448

бода са се спазват строго изискванията на Инструкцията за камерната работа и използването на камерните агенти от следствените органи на МВР № I-158/4.VIII.1977 г.

29. ВСШ "Г.Димитров" до 31.декември 1980 г да разработи лекции за агентурно-оперативното обслужване на местата за лишаване от свобода по линия на ДС и НМ, които да бъдат включени в програмите на школата за изучаване.

Контрола за изпълнението на заповедта възлагам на заместник-министрите, които наблюдават работата на съответните оперативни поделения по ДС и НМ.

Препис от заповедта да се изпрати на централните оперативни поделения по ДС и НМ, Софийското градско, окръжните и районните управления на МВР и началниците на местата за лишаване от свобода за изпълнение, а на ПК на МВР - за сведение.

Със заповедта да се запознаят оперативните работници по ДС и НМ и следователите от Главно следствено управление. На останалия състав заповедта да се разясни по подходящ начин.

До края на юни 1980 г. началникът на отдел "Затвори" - МВР да организира изучаване и провеждане на изпити по заповедта и другите ръководни документи, с които се уреждат изискванията за организиране и провеждане на агентурно-оперативната работа по направлението с началниците на местата за изпълнение на наказанието лишаване от свобода, заместниците им по режима и оперативния състав на щат към отдела.

Отменям заповед № I-3650 от 4.VII.1970 г.

МИНИСТЪР:

Отп. в 1 екз.
Изп.: Здравков
Нап.: Петкова-603
25.III.1980 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО!

Министерство на вътрешните работи
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
Рег. № I-1674 Екз. №
17.04 19.85 г.
СОФИЯ

С Т Е Н О Г Р А М А

от оперативката на ръководството на МВР, състояла се на 20.03.1985 г. от 9.00 ч. в заседателната зала, на която присъствуваха началниците, заместник-началниците и партийните секретари на ОУ на МВР – Пловдив, Кърджали, Хасково, Стара Загора, Сливен, Бургас, Варна, Толбухин, Силистра, Разград, Шумен, Търговище и Русе и беше отчетена агентурната работа по лицата възстановили българските си имена

Из архивите на ДС

450

Може би Белене трябва по-често да го използвате. Да пращате хора и след това да вербовате от тази категория лица в Белене и чрез Белене. Това е много приемлива форма за работа и който мине през Белене и там бъде вербован, и му направим това добро да го пуснем, той е много признателен на органите. Така че повече динамика, повече транспортиране трябва да има до Белене и обратно. Не се притеснявайте да изпращате някои от тези елементи.

Стана дума преди малко по други окръзи за изселване завинаги. Вашият окръг е голям и може да имате предвид някои семейства, които и сега стоят на активни позиции да бъдат пренаселени в други места на страната, за назидание на останалото население.

ДР. МИНИСТЪР

Съгласен съм с тези съображения. Ние трябва да кажем на другарите по партийному, по другарски, че има някои неща които сериозно нас трябва да ни тревожат.

Започвам с Нефтохимическия комбинат. В Нефтохимическия комбинат трябва да имате най-добрия оперативен работник на работа на място. Той трябва да има резиденти. Тези резиденти трябва да ги ръководи на място и да знае всеки час какво има във всеки цех. Другарят Живков постави претенцията в предприятията да има всеки ден информация към обединението, обединението да има информация на два дена към министерството, а министерството да има информация към края на седмицата. А ние в този Химкомбинат, където сме заложили всичко, при такава запалителна материя, ако стане нещо България ще бъде поставена на колене. Няма да може да се възстанови за цяла

Из архивите на ДС

451

Разбира се, веднага трябва да подчертая, че имаме с някои от тях да работим по укрепването им.

Това е единият момент. Смятам, че позитивно оказа влияние на процеса.

Вторият момент, който съдейства за решаване на проблема без ексцесии е това, че с решение на ръководството на министерството предложихме и бяха мобилизирани 126 лица, които бяха контингент. Когато започна преименуването в Разградски и Шуменски окръг, с разрешение /имахме предварителна подготовка/ от Тервелската селищна система за няколко часа задържахме 32 лица в районното управление.

Смятаме, че тези няколко мероприятия, които проведохме внесоха респект преди всичко, за да внесем нужната психоза, за да решим въпроса. Към това като прибавим и предадените сили и искам специално да подчертая, че ръководството на министерството, бих казал, изпревари нашето искане,дислоцирани на територията на окръга. Оперативните и охранителни мерки гарантираха решаването на въпроса.

Специално искам да подчертая, че нагласата за нашия окръг беше да започнем малко по-късно, но в резултат именно на тези мерки и главно по указание на ЦК на БКП, ОК отпочна и завършихме своевременно мероприятието.

Следващият момент, който искам да подчертая, и то главно в изводите, през периода на възстановяване на имената само през следственото ни отделение, с активното съдействие на оперативния състав преминаха 128 лица. 30 бяха задържани в ареста за по-продължително време, от които 4 изпратихме в Белене; принудително установихме на друго за-

селено място 1; на съд предадохме 5; разпитахме и предупредихме без задържане 98 лица. Искам да направя една характеристика на тези 98 лица. Преобладаващото количество са с основно образование. От 128 се изявиха 100, с начално 24 Работници – 53, селяни – 37, учители – 2, учащи се – 4, медицински работници – 2. До 30 години – 41, до 40 години – 47. Или до 40-годишна възраст. Над 40 години почти не се изявиха. Не се изявиха с полувисше и висше образование интелигенцията ни в този период.

Духовенството мога да кажа, че не оказа абсолютно никакво отрицателно въздействие. Напротив, спокойно и даже някъде поеха по-напред това мероприятие. Това се потвърждава и с други лица, които сме профилактирали. Следователно изводът е, къде и как да си организираме работата на базата именно на тези факти.

Приключените сигнали също потвърждават този извод. Приключихме 75 сигнала на преименувани лица. Слабостта ни е, че в този период не успявахме да завеждаме всички сигнали. Задачата беше да реагираме бързо, да проверим информацията. До скоро се занимавахме с тази документация и имаме още да приключваме, за да можем след това да оформим вече новопроявилите се и да ги вкараме в контингента. Но не успяхме и не ни достигна времето.

Заведените лица на сигнал също са предимно между 30 и 40 години и новия момент – жени. Преди мероприятието в нашия окръг ние нямахме проблеми с жените. Но сега се изявиха, попаднаха в полезрението и от 75 сигнала, 18 са на жени. Оказа се, че жената с възстановено име е фактор и личност в семейния и обществения ни живот. И правилно е

Из архивите на ДС

2. От общо 89 населени места, в 32 от тях няма агентура в Търговищки окръг. Тук др. Христов изказва становището, че трябва да чакаме да се проявят и тогава да ги изпращаме в Белене. Нашето становище е,че именно от това разбиране в Търговищки окръг се проявиха и най-силно след преименуването. Затова защото предварително, както в другите окръзи бяха арестувани, пратени, респектирани, това там не се извърши. Считам, че ние в някои села, където имаме данни, а такива данни съществуват в окръжното управление, не бива да чакаме да станат достояние на обществеността проявите и тогава да вземаме отношение. Нужно е предварително да се действува, за да бъде наистина още по-респектиращо нашето влияние в Търговищки окръг.

По броя на средношколците и педагогическата интелигенция, окръгът е на пето място. Др. Христов съвсем правилно каза. Ние считаме, че трябва да се утвърждават тези темпове, с които те започват сега вербовъчната работа, защото ако вземем напр. само 1984 г. ще видим, че е много бавна и не отговаряща на възможностите на окръжното управление за вербовъчна работа.

Така стои и въпросът с младежта. И тук, както и в другите окръзи беше подчертано, имаме много прояви и правилна е ориентацията на окръжното управление в тези среди да се вербоват агенти.

Въпросът с кметовете в Търговищки окръг. Тук при двойно повече преименувано население имаме 160 сътрудници. Или всички тези данни говорят, че наистина тук агентурните възможности трябва много решително да се изменят, особено в тези среди.

задачи:

1. Създаване и поддържане на строг контраразузнавателен режим с цел недопускане изтичането на информация от наша територия към външния противник.

2. Създаване на здрав обществен ред и недопускане възникването на масови безредици.

3. Провеждане на активни мероприятия по обектите на оперативен отчет и лицата от враждебно-престъпния контингент и своевременно долавяне на евентуални престъпни намерения.

4. Активизиране работата с агентурата за контролиране на процесите и явленията, протичащи сред тази категория лица и особено с агентурата за влияние /24 агента/.

5. Индивидуалната работа с лидерите и "авторитетите", с цел използуването им в изгодни за нас направления.

6. Подбор и изучаване на кандидати за вербовка из средите на турчеещите се българи.

7. Изолиране на най-отявлените националисти /126 лица бяха мобилизирани в поделенията на МНО/.

8. Подготовка на наличния агентурен апарат и психологическата му нагласа за предстоящото преименуване.

Успешното изпълнение на тези задачи допринесе за нормалното провеждане на мероприятието. Агентурният апарат по турска линия като цяло издържа на изпитанието. В отделни агенти се появиха временни колебания, които благодарение на нашата своевременна намеса бяха преодолени. Двама от агентите са изключени поради несъгласие с проведеното мероприятие, а 1 агент е привлечен към наказателна отговор-

ДР. МИНИСТЪР:

От НТУ не ги изучават тези неща. На един оперативен работник вие имате по 8-9 души от това население.

Ние ще обсъдим тези неща, които вие доложихте тук. Ако ви снабдим с мотори, може ли да се счита, че ще ви улесним?

Другари, ако нямате въпроси, да приключим срещата.

455

Отп.в 1 екз.
Изп.: М.Цинигарова _792
Д.Христова
Нап.: М.Цинигарова
Д.Христова
09.04.1985 г.

СТЕНОГРАФИРАЛИ: _____
/М. Цинигарова/
_____
/Д. Христова/

Из архивите на ДС

12 - 8

35

ТЕЛЕГРАМА НР. 395/6303 С Е К Р Е Т Н А
ЗА ПОДЕЛЕНИЕ 72000-МВР СОФИЯ ----------
ЗА ПОДЕЛЕНИЕ 72400-МВР СОФИЯ
ОТ ОУ НА ~~МВР~~ КЮСТЕНДИЛ
250 2210 1715

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТР. РАБОТИТЕ
№ 30126, 23.10.86

УВЕДОМЯВАМЕ ВИ, ЧЕ СЪЩЕСТВУВАТ РЕДИЦА ПРОБЛЕМИ, КОИТО ДО МОМЕНТА НЕ СА РЕШЕНИ ЗА ЛИЦАТА, КОИТО СА ПРИНУДИТЕЛНО УСТАНОВЕНИ ПО ЧЛ. 39 АЛ.1 Т.1 ОТ ЗНМ В ТПО ГР. БОБОВ ДОЛ.

НЕ Е ИЗВЕСТНО КАКЪВ ТРУДОВ СТАЖ ЩЕ ИМ СЕ ЗАЧИТА ПРЕСТОЯТ С РАБОТА В БЕЛЕНЕ И БОБОВ ДОЛ. ОСВЕН ТОВА ТЕ НЯМАТ ТРУДОВИ КНИЖКИ, ТЪЙ КАТО СА ОСТАНАЛИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА, КЪДЕТО СА РАБОТИЛИ. НЕОБХОДИМО Е ДА ЗАПОЧНАТ НЯКЪДЕ РАБОТА, ЗА ДА ИМ СЕ ИЗПРАТЯТ ПО СЛУЖЕБЕН ПЪТ И ДА ИМ СЕ НАНЕСЕ ТРУДОВИЯТ СТАЖ. НЯМАТ СЪЩО ТАКА ДИПЛОМИ ЗА ЗАВЪРШЕНО ОБРАЗОВАНИЕ С НОВИТЕ ИМЕНА, ДОКУМЕНТИ, УДОСТОВЕРЯВАЩИ ПРОФЕСИЯТА, ПРИДОБИТА ПРЕДИ, ЛИЧНИ ПАСПОРТИ, ВОЕННО-ОТЧЕТНИ КНИЖКИ И СВИДЕТЕЛСТВА ЗА СЪДИМОСТ. ГОРНИТЕ ДОКУМЕНТИ СА АБСОЛЮТНО ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ПРИ ПОСТЪПВАНЕ НА РАБОТА.

ПРИ ЗАПОЧВАНЕ НА РАБОТА В МИННИТЕ ОБКТИ И ПОЛУЧАВАНЕ НА ЖИЛИЩЕ СЕ СРЕЩАТ РЕДИЦА ЗАТРУДНЕНИЯ, ПОРАДИ ГОЛЕМИТЕ ФОРМАЛНОСТИ, КОИТО СЕ ИЗИСКВАТ ОТ РАЗЛИЧНИТЕ АДМИНИСТРАТИВНИ СЛУЖБИ. ТАКА НАПРИМЕР ,ЗА ДА ЗАПОЧНЕ ДАДЕНО ЛИЦЕ РАБОТА В НЯКОЙ РУДНИК, ТО ТРЯБВА ДА ПРЕМИНЕ ПРЕЗ ДЕСЕТИНА КАНЦЕЛАРИИ, А ПРИ НАСТАНЯВАНЕ В ЖИЛИЩЕ- ОЩЕ НЯКОЛКО.

СЪГЛАСИЛИТЕ СЕ ДА ДОВЕДАТ СЕМЕЙСТВАТА СИ ОТ ТЕХНИТЕ РАЙОНИ СА ПРИНУДЕНИ ДА ПЛАЩАТ ОТ 600 ДО 800 ЛЕВА ТРАНСПОРТ. ОТ ПРЕДПРИЯТИЯТА НЕ ИМ СЕ ОКАЗВА ПОМОЩ, ВЪПРЕКИ, ЧЕ ИМАТ ОСНОВАНИЕ ПО КОДЕКСА НА ТРУДА.

ЦЯЛАТА ГОРЕОПИСАНА ОБСТАНОВКА УСЛОЖНЯВА НЕЩАТА И ВЛИЯЕ ОТРИЦАТЕЛНО ПРИ УСТРОЙВАНЕТО И ПРИОБЩАВАНЕТО НА ТАЗИ КАТЕГОРИЯ ЛИЦА.

НЕОБХОДИМА Е БЪРЗА НАМЕСА НА ЦЕНТРАЛНИТЕ КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ ПО ИЗЯСНЯВАНЕ И РЕШАВАНЕ НА ГОРНИТЕ ВЪПРОСИ.

ИЗП.: Д.САВОВ
ПРЕДАЛ: ХАДЖИЙСКИ
ПРИЕЛ:Ц

ЗАМ. Н-К НА ОУ НА МВР:
МАЙОР ДРАМОВ

ПРОЕКТ!

ПРИЛОЖЕНИЕ!

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Р Е Ш Е Н И Е

ОТНОСНО: Усъвършенствуване организацията и ръководството на агентурно-оперативната работа в местата за изпълнение на наказанието "лишаване от свобода"

При анализа и оценките на агентурно-оперативната работа в затворите се констатираха съществени недостатъци. Допусканите слабости са главно от субективен характер и опират до неправилния стил и метод на ръководство на тази дейност.

Взаимодействието и координацията на оперативните звена на отдел "Затвори" - МВР с тези на централните и териториалните поделения на ДС и НМ не са приведени в съответствие с изискванията и задачите, които решават органите на МВР на настоящия етап.

Съществено отрицателно влияние за повишаване на ефективността от оперативната работа сред лишените от свобода, оказва липсата на структурни агентурно-оперативни звена по линия на ДС и НМ с постоянна месторабота в местата за изпълнение на нака-

заняията в самата система на отдел "Затвори" - МВР.

Отговорността на отдел "Затвори" - МВР за състоянието на агентурно-оперативната работа не съответствува на възможностите и функциите му при съществуващата организация.

Във връзка с гореизложеното и за усъвършенствуване организацията и ръководството на агентурно-оперативната работа в местата за изпълнение на наказанието "лишаване от свобода", Колегиумът на МВР взе следното

Р Е Ш Е Н И Е:

I Б ОТДЕЛ "ЗАТВОРИ" - МВР

1. Да се усъвършенствува организацията на оперативното обслужване в местата за изпълнение на наказанието "лишаване от свобода", като оперативната работа по линия на ДС и НМ се обедини организационно както следва:

а/ На сектор "Оперативен" при отдел "Затвори" - МВР се възлага организацията и контрола на агентурно-оперативната работа по ДС и НМ в местата за изпълнение на наказанието "лишаване от свобода". За целта в сектор "Оперативен" се създават отделения по ДС и по НМ, които се ръководят от първия зам.-началник на отдел "Затвори" - МВР;

б/ Оперативният състав на сектор "Оперативен" е по щата и с месторабота в отдел "Затвори" - МВР и за цялостната си оперативна работа се отчита пред началника на отдел "Затвори" - МВР;

в/ В местата за изпълнение на наказанието "лишаване от свобода" се създават "Оперативни служби" от работници по ДС и НМ

с постоянна месторабота в затворите. Зам.-началниците на затворите по режима преминават на щата по ДС и осъществяват ръководството на оперативните служби както по ДС, така и по НМ;

г/ Числеността състав на "Оперативните служби" се определя в зависимост от броя на затворниците, вражеския и престъпен контингент и оперативната обстановка.

2. По линия на ДС сектор "Оперативен" при отдел "Затвори" - МВР изпълнява следните задачи:

а/ организира, контролира и осъществява агентурно-оперативната работа по линия на ДС в местата за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода";

б/ установява, наблюдава и разработва вражеския контингент и оперативно интересните за органите на ДС лица, като отделя особено внимание на лицата с възстановени имена и на годните за диверсионно-терористична дейност;

в/ доразкрива укрита престъпна дейност при предварителното производство;

г/ придобива и използува агентура и организира и ръководи агентурната работа в местата за изпълнение на наказанието "лишаване от свобода". Подпомага ГСУ и следствените отдели към окръжните управления на МВР в подбора и придобиването за техни цели на подходящи лица в местата за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода";

д/ съдействува за правилното организиране на охраната, превъзпитателната работа и стопанската дейност сред лишените от свобода..

3. По линия на НМ сектор "Оперативен" при отдел "Затвори"-МВР изпълнява следните задачи:

а/ организира агентурно-оперативната работа с оглед своевременно узнаване, разкриване, предотвратяване и пресичане на

престъпленията и противообществените прояви сред лишените от свобода и съучастниците им вън от местата за изпълнение на наказанието;

б/ установява и изучава причините и условията, способствуващи за извършване на стопански и криминални престъпления и противообществени прояви;

в/ съдействува за подпомагане превъзпитателния процес върху лишените от свобода, включително и чрез изолиране и неутрализиране вредното влияние на рецидивистите и други лица с отрицателно поведение.

4. "Оперативните служби" в отделните затвори осъществяват конкретна агентурно-оперативна работа в местата за изпълнение на наказанието, като за целта установяват вражеския контингент, разработват оперативно-интересните лица, вербуват и използуват агентура както за работа сред лишените от свобода, така и с възможности за нейното ползуване след изтърпяване на присъдата.

5. Сектор "Оперативен" при отдел "Затвори"- МВР и оперативните му служби в местата за изпълнение на наказанието "лишаване от свобода" изготвят справки и оценки и информират ръководството на министерството и централните управления на ДС и НМ за оперативната и политическа обстановка в затворите.

II. ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ - ДС

1. Шесто управление - ДС, чрез отдел "Затвори" - МВР осъществява координация и взаимодействие по агентурно-оперативната работа в затворите с централните поделения на ДС, СГУ и окръжните управления на МВР.

2. Шесто управление - ДС и шестите отдели и отделения в СГУ и ОУ на МВР оказват оперативна и методическа помощ и контрол на оперативните работници по ДС в затворите, водят оперативни дела и агентура, информират оперативните служби в местата за изпълнение на наказанието по най-съществените въпроси на оперативната обстановка и търсят тяхната помощ и съдействие.

3. Шесто управление - ДС съгласувано с началника на отдел "Затвори" - МВР изяснява сигнали и данни за отрицателни явления, неправомерни връзки и контакти на обслужващия персонал с лицата, изтърпяващи наказанието "лишаване от свобода".

4. Периодически и при нужда Шесто управление - ДС изготвя справки, информации и оценки за оперативната и политическата обстановка в затворите за ръководството на министерството и централните управления на ДС и НМ.

III. ДИРЕКЦИЯ НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ

1. Дирекция на Народната милиция чрез оперативните си поделения оказва методическа и оперативна помощ на сектор "Оперативен" при отдел "Затвори" - МВР и на оперативните служби в местата за изпълнение на наказанието "лишаване от свобода" в тяхната агентурно-оперативна работа по линия на Народната милиция в средите на лишените от свобода.

2. Оперативните отдели и отделения на СГУ и ОУ на МВР по линия на НМ, оказват методическа и оперативна помощ на оперативните служби в съответните затвори в тяхната агентурно-оперативна работа по линия на Народната милиция в средите на лицата, изтърпяващи наказание "лишаване от свобода".

Из архивите на ДС

3. Оперативните управления на Дирекция на Народната милиция и оперативните отдели и отделения на СГУ и ОУ на МВР по линия на НМ вербоват агентура от средите на лишените от свобода, а също така водят самостоятелно и съвместно оперативни дела с оперативните служби на затворите.

4. Дирекция на Народната милиция и съответните териториални поделения на Народната милиция информират оперативния състав в затворите по най-съществените въпроси на оперативната обстановка и подпомагат обучението на състава без откъсване от работа.

IV. ОРГАНИЗАЦИОННИ МЕРОПРИЯТИЯ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВУВАНЕ НА АГЕНТУРНО-ОПЕРАТИВНАТА РАБОТА В МЕСТАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЕТО "ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА"

1. Началниците на отдел "Затвори" - МВР, Бесто управление - ДС, ДНМ, СГУ и ОУ на МВР, на чиято територия има затвори, на основата на изводите и оценките в доклада и решението на Колегиума да направят собствени оценки и изводи за своята работа и набележат конкретни мероприятия за нейното подобряване. Главно внимание да се отдели за решително повишаване на ефективността от агентурно-оперативната дейност, като се увеличи агентурния апарат, подобри неговото качество и се активизира работата по оперативния отчет и вражеския контингент.

Отг.: началниците на отдел "Затвори"-МВР, Об у-ние-ДС,ДНМ,СГУ и ОУ на МВР

Срок: 30.03.1987 г.

2. Отдел "Затвори"-МВР, Шесто управление - ДС и ДНМ да разработят автоматизирана информационна система, чрез която да осигурят непрекъснат контрол над всички затворници и особено на оперативно-интересните лица. Специално внимание да се обърне на лицата с възстановени имена и годните за терор.

Отг.: началниците на отдел "Затвори"-МВР, Об у-ние ДС и директорът на НМ

СРОК: 20.02.1987 г.

3. Управление "Кадри" - МВР, ВСШ "Г.Димитров" - МВР, отдел "Затвори" - МВР, Шесто управление - ДС, ДНМ да набележат и проведат мероприятия за повишаване на професионалната подготовка на оперативния състав. За срочното преодоляване на сегашното състояние да се разработи и утвърди целева програма за провеждане на краткосрочни курсове с откъсване от работа.

Отг.: началниците на у-ние "Кадри"-МВР, ВСШ "Г.Димитров"-МВР, отдел "Затвори"-МВР, Об у-ние ДС и директорът на НМ

Срок: 30.04.1987 г.

4. Отдел "Затвори" - МВР, ОТУ-МВР, Шесто управление-ДС и ДНМ да проучат нуждите от оперативна и сигнално-охранна техника в затворите и да предложат програма за разработка, доставка и внедряване.

Отг.: началниците на отдел "Затвори" - МВР, ОТУ-МВР, Об у-ние - ДС и директорът на НМ

Отг.: 30.03.1987 г.

5. Управление "Кадри" - МВР, отдел "Затвори" - МВР, Шесто управление - ДС и ДНМ да разработят и предложат структурата

и щата на сектор "Оперативен" и на "Оперативните служби" в отдел "Затвори" - МВР.

СРОК: 20.II.1987 г.

Отг.: началниците на у-ние "Кадри"-МВР, отдел "Затвори"-МВР, 06 у-ние ДС, директорът на НМ

6. Управление "Кадри" - МВР, отдел "Затвори" - МВР, Шесто управление - ДС и ДНМ да предложат изменение и допълнение на Инструкцията за кадровата работа в МВР за реда и начина на съгласуване при назначаване на служителите от сектор "Оперативен" и "Оперативните служби" в затворите, по съответните линии.

ОТГ.: началниците на у-ние "Кадри"-МВР, отдел "Затвори"-МВР, 06 у-ние ДС и директорът на НМ

СРОК: 30.01.1987 г.

7. Отдел "Затвори" - МВР, Шесто управление - ДС и ДНМ на основата на изводите, оценките и констатациите от извършената проверка и решението на Колегиума на МВР да предложат необходимите изменения и допълнения на МЗ I-46 от 1980 г.

ОТГ.: началниците на 06 у-ние -ДС, отдел "Затвори" - МВР и директорът на НМ

СРОК: 30.04.1987 г.

Отп. в 1 екз.

Изп.: Д.Манов
Нап.: В.Христова -486

20.11.1986 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

156

СТРОГО СЕКРЕТНО!

МВР
ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ
Рег. № 757 Екз. № 2
2.02 1987 г.
6600-КЪРДЖАЛИ

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
2412 04.02 87

П Р О Т О К О Л

Днес, 24.01.1987 година, от 09.00 до 13.00 часа, в клуба на управлението се проведе окръжно съвещание относно задачите на органите на Държавна сигурност, произтичащи от решенията на XIII конгрес на БКП.

Присъствува целият личен състав по ДС от окръжното и районните управления на МВР.

В работата му взеха участие другарите: ГЕОРГИ ТАНЕВ – първи секретар на ОК на БКП-Кърджали, ген.-полковник МИНКОВ – зам. министър на вътрешните работи, ген.-майор СОТИРОВ – зам. началник на У-ние 03 и ръководител на групата от централните поделения по М "Проверка", полковник СЛАВКОВ – зав. отдел "Военен" при ОК на БКП – Кърджали, подполковник КОСТАДИНОВ – от Инспекторат МВР-София, полковник ЩЕРЕВ – зам. окръжен началник по НМ, полковник ПАЧЕМАНОВ – окръжен началник на МВР-Хасково и други представители на централни управления.

Ръководещият съвещанието подполковник ВЪЛЧО ПЕЕВ – зам. окръжен началник по ДС, след кратко встъпително слово предостави думата на ген.-майор АТАНАС КАДИРЕВ – началник на окръжното управление за изнасяне доклад на тема: "Задачите на органите на Държавна сигурност, произтичащи от решенията на XIII конгрес на БКП" (Четенето на доклада продължи от 09.10 до 10.40 часа – 1 час и 30 минути).

След почивка от 20 минути съвещанието продължи своята работа с изказвания в следната последователност:

 158

1. Полк. ДИМИТЪР ГИНЕВ – началник на Отдел ДС (от 11.00 до 11.15 часа – 15 минути)

Др. Танев,
Др. Зам. Министър,
Другари генерали и офицери,

Преди около 10 месеца всички ние с интерес следяхме работата на XIII конгрес на БКП. Около 2 месеца по-късно се запознахме с доклада на др. Министър за задачите на органите на МВР, произтичащи от решенията на Конгреса, изнесен на националното съвещание на МВР, проведено на 26.06.1986 година.

През изминалия период ние имахме достатъчно време да осмислим повишените изисквания на Решенията на конгреса, да изведем проблемите и задачите си и да намерим своето място за тяхното своевременно и ефективно решаване. Имахме време да осмислим нуждата от качествено нов подход към ежедневната ни оперативна работа в специфичните условия на окръга, да потърсим и да намерим пътя към този подход.

В доклада, изнесен от др. ген. КАДИРЕВ, е казано достатъчно ясно и точно как действува противника, външен и вътрешен и как ние досега му противодействуваме, какво сме свършили и какво не сме през последните две години. Изведени са и задачите по основните направления на нашата дейност, които ще решаваме през следващите години, за да можем действително да осигурим ред, сигурност, спокойствие и оптимални условия на трудещите се от окръга да изпълняват своите задължения по плановете за социално-икономическо развитие на страната, по комплексната програма за ускорено развитие на Кърджалийски окръг и особено за развитието и утвърждаването на възродителния процес.

На всички присъствуващи тук е от ясно по-ясно, че без всеобхватна, стройна, последователна и настъпателна, на високо професионално равнище работа в борбата срещу проявите на протурски национализъм ние не можем да разчитаме на успех при решаването на високо отговорните задачи, стоящи пред нас като органи на Държавна сигурност.

Определено считам и твърдо вярвам, че това е мнението и на всички, че в условията на възродителния процес борбата срещу протурския национализъм е наше най-първо, най-главно задължение, защото протурските националистически прояви и настроения са факторите, които спъват развитието и утвърждаването на възродителния процес и които раждат политическата престъпност сред населението в нашия окръг.

Протурските националистически настроения са в основата на готовността да се събира и предава шпионска информация в Турция, в основата на извършените терористични актове, на диверсионната дейност, на вредителствата, на противодържавната агитация и пропаганда. Те са в основата и на мотивите за подготовката, опитите и извършените бягства. По същество ние нямаме дела на оперативен отчет, нямаме сигнали, нямаме оперативни случаи (със съвсем, съвсем малки изключения) в които замисляната, подготвяната или извършената вражеска дейност да не е мотивирана от протурски националистически подбуди.

Мога да изредя много случаи, дела и сигнали, мога да съобщя ред статистически данни от нашите отчети, които потвърждават тези изводи, но считам, че това не е нужно.

Ще се спра на някои проблеми в борбата срещу национализма, решаването на които би ни извело на по-широк друм в тази борба, би укрепило нашите позиции и много по-ефективно би подпомогнало Окръжната партийна организация в утвърждаването на възродителния процес.

Ще започна с проблемите ни по вражеския контингент. В последните две години, а и по-рано, ние неведнъж сме правили изводи, че твърде много нарастват така наречените новопроявяващи се лица, че твърде много се увеличават лицата, които се ангажират в престъпна и нелоялна дейност или са готови, склонни са да се ангажират в такава дейност. И все пак - колко са и което е по-важно - кои са те. В годишните отчети посочваме цифри на лицата, които сме установили, регистрирали и наблюдаваме като вражески контингент. В доклада се каза, че списъчния вражески контингент е увеличен повече от два пъти през последните две години. Въпреки това голямо увеличение, определено считам, че сочените цифри са занижени, поне за сега. Защото само сбора от цифрите, на осъдените-101,

Из архивите на ДС

въдворените – над 300, уволнените – над 500, изключените – 169 от БКП, въобще на репресираните през последните две години ще ни даде сума почти равна на цифрата, която сочим като ВК. Редно е да се запитаме – а само те ли са? Та ДС в НРБ и в Кърджалийски окръг не съществува и не работи само от 2 години. Къде са другите, издирени, разобличени, осъдени, репресирани и т.н. през предшествуващите 40 години? Къде са близките роднински, приятелски, идейни [illegible] връзки на репресираните. Къде са хората, за които години наред получаваме сведения, че, най-меко казано, не са на наши позиции, но по една или друга причина не сме разобличили и репресирали? Не става дума за надуване на цифри и за недействителен, показен отчет, а за една трезва и реалистична оценка кой какъв е, къде му е мястото и какво следва да бъде нашето отношение към него. Сега и в бъдеще.

Всички се надяваме, че М "П", по което сега работим, ще даде максимално точен отговор на този въпрос. Разбира се, с това работата ни по установяването на ВК нито ще спре, нито ще свърши. Това не е еднократна задача, ограничена по време и място, а постоянно наше задължение и то трябва да се изпълнява както ни задължават нормативните документи и моралният кодекс на комуниста, служител в ДС.

Няколко думи и за наблюдението, за обезпечаването на вражеския контингент. Според таблиците, които всички отделения и РУ попълниха към годишния отчет по линия на Шесто управление, излиза, че средно през 1986 година за обектите на ДОН са получени по 3–4 сведения, за лицата от СО – по 2–3 и за ОИЛ – по 1, за цяла година. Въпроса ми е към всички – нормално ли е това? Или сме набедили тези хора, че са врагове и сме ги включили във ВК или не сме организирали работата си по тях както изискват професионалните ни задължения. Моето впечатление е, че вярно е второто.

Още веднъж ще кажа, че в условията на ВП ние трябва да изявим, да установим всички лица с протурски националистически настроения и убеждения и така да организираме работата си по тях че да знаем кой какво представлява, как се проявява, какви са неговите характерни особености, кои са слабостите му, за да намерим и приложим най-удачната форма за неутрализирането му в арест,

160

Из архивите на ДС

469

следствие, съд, профилактика, компрометиране. Блага дума или респектиране и пр., в зависимост от конкретния случай, но винаги с максимална полза за развитието и утвърждаването на ВП, за овладяване и успокояване на обстановката.

В борбата срещу протурския национализъм ние ще продължим да работим с традиционните методи и средства, наложени от практиката и регламентирани с нормативните документи – ще вербуваме агентура, ще водим дела и сигнали, ще издирваме терористи и анонимчици, ще предаваме на съд и ще профилактираме, но ще трябва да потърсим и резерви за повишаване на ефективността в работата ни, да потърсим и да отидем и към някои не съвсем традиционни методи и средства.

Имам предвид някои методи на работа, за които между впрочем неведнъж са давани указания, но до сега не подемаме работата по тях така, че да постигнем реални успехи. А предпоставки за това има и те трябва максимално да се използуват.

За компрометирането на някои националисти, формални и неформални лидери е говорено неведнъж. Имаме ли сили и възможности да направим така, че те да загубят влиянието си, което имат. Да ги компрометираме не пред партийния секретар и пред кмета, а пред хората, върху които влияят. Да направим така, че те просто да не им вярват. Имаме такива сили и възможности. Как ще го направим? Рецепта за това няма, защото всеки случай е конкретен и изисква максимално познаване на обекта и на средата, върху която той влияе, изисква детайлно познаване на социално-психологическите особености на населението и на отделните групи и личности или с други думи казано, да знаем кой какво не харесва, от какво се възмущава и от какво се отвращава, за да го използуваме в подходящия момент.

За съжаление до сега само говорим по този въпрос.

Напоследък все по-често говорим и за агентура за влияние, която да въздейства за развитието и утвърждаването на възродителния процес. Определено може да се каже, че сме осъзнали нуждата и ползата от такава агентура. Имаме и известен опит, но не разширяваме тази дейност според нуждите и възможностите ни. Тук логично възникват въпросите – кои да бъдат вербувани, как точно да бъдат ползувани, на кого какви задачи да бъдат поставени. Указания за това са давани, ще подготвим и ще изпратим писмени указания. ВСШ и Шесто управление ДС са поели ангажимент да раз-

Из архивите на ДС

470

на работата на ОУ МВР Кърджали и поставените проблеми. Това е така и поради факта, че всички наши сили са ангажирани за претворяване в дела решенията на 13-ия конгрес на БКП, за изпълнение задачите, произтичащи от тях и поставени от ръководството на Министерството, за достойно представяне в трудната и отговорна дейност, която ни е поверена.

В своето изказване искам да споделя скромния ни опит и да засегна някои въпроси, които смятаме за важни и чието обсъждане ще допринесе за тяхното доизясняване и по-нататъшно решаване.

РУ МВР Подкова съществува в сегашния си състав по ДС от 2 години и 2 месеца. Младо районно управление, с млади служители. То бе създадено в така да се каже бурно време и обстановка. Попълването на щатовете, окомплектоването и създаването на необходимата материална база ставаше едновременно с изпълнение на основните функции и задачи, стоящи пред всяко поделение тогава - осигуряване нормални условия за провеждане първоначалните мероприятия по възстановяване българските имена на турцизираните в миналото българи, разкриване, пресичане и предотвратяване на всички видове престъпна дейност, обезпечаване обществен ред и сигурност във всяко отношение.

Сега можем да кажем, че с помощта и на всички вас сме се справили успешно с тези задачи, използувайки различни методи и средства - силови, агентурно-оперативни, технически и др.

В кои основни направления бяха насочени усилията ни през този период:

1. Най-напред респектиране на спонтанно създаващите се тълпи и групи от хора, демонстриращи своето несъгласие с партийно-политическите мероприятия по възродителния процес и явни намерения за открита съпротива; накратко ликвидиране на масовите безредици;

2. Разкриване и задържане инициаторите, подстрекателите и стиховете националисти и въдворяването им в Белене;

3. Разкриване авторите на взривяването на църквата в с.Бенковски от 22.11.1984 година;

4. Недопускане осъществяването на бягства през граница;

5. Борба срещу възможна терористично-диверсионна дейност на вражески настроените елементи;

Из архивите на ДС

471

Да не изпускаме и въпроса за количеството и качеството. Те трябва да бъдат подчинени на нуждите. Имате голям оперативен състав, агентура и резидентура. Имате и платени "приятели". Необходимо е да се работи още по-активно!

ПО М "ПРОВЕРКА"

Знаем, че обемът на работа в това отношение е много голям, хвърлени са много усилия. Мероприятието трябва да се приключи, всичко трябва да се изпълни докрай.

М "Проверка" и сега ни решава много задачи, но придобитата информация ще ни бъде полезна и за бъдещата ни работа, тя ще ни решава бъдната работа - по делата, по сигналите, по-лесно ще се уточни вражеския контингент и т.н.

Вие сте на фронта и то на главното направление - по-мъжки трябва да се хванете! М "Проверка" трябва да приключи в срок! Независимо от другите задачи и въпроси. Вие сте в състояние да решите тази задача. Трудни въпроси ще има - някои от тях ще бъдат поставени на по-високо ниво, а други ще намерят място в плановете и програмата за работа през петилетката.

Накрая искам да изкажа благодарността на ръководството на МВР за вашата цялостна работа в трудните условия на Кърджалийски окръг.

Ръководещият съвещанието подп. В. ПЕЕВ от името на ръководството на окръжното управление и целия личен състав на Държавна сигурност увери др. ГЕОРГИ ТАНЕВ и ген.-полковник МИНКО МИНКОВ, че ще положим всички сили и умение за обезпечаване сигурността и обществения ред на територията на Кърджалийски окръг, за утвърждаване и развитие на възродителния процес, поддържане нормални условия за трудова дейност и отдих на населението от окръга.

Подполковник: /Г. Петков/

Отпечатано в 2 екз.
№ 1 - п/ка протоколи
№ 2 - ЦИОУ
Изп. Г. Петков
Нап. К. Иванова - 397
26.01.1987 година

СТРОГО СЕКРЕТНО!

207

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

№ Т-30
18.03. 1987 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

38 Затвори

Отел. Пв. 78/19.10.90

К-ЗАПОВЕД

ОТНОСНО: Организация и задачи на агентурно-оперативната работа на органите на МВР в местата за изпълнение на наказанието лишаване от свобода

В етапа на ускореното социално-икономическо развитие на страната, на органичното свързване на зрялото социалистическо общество с научно-техническата революция и пълното разгръщане предимствата на социалистическия строй, пред органите на МВР се поставят качествено нови задачи и изисквания.

При осъществяването на агентурно-оперативното обслужване на местата за лишаване от свобода органите на МВР допринасят за строго и неотклонно спазване на законността и за успешното провеждане на превъзпитателния процес чрез разкриването, предотвратяването и пресичането на приготовления и опити за осъществяване на бягства, терористични и диверсионни актове, стопански, криминални и други престъпления, както и за разкриването на престъпна дейност, укрита при предварителното и съдебното производство.

Понастоящем организацията и ефективността на агентурно-оперативната работа в местата за лишаване от свобода не отговарят на повишените изисквания, произтичащи от сложната

От архивите на ДС

и динамично изменяща се оперативна обстановка, политизирането на част от криминалния контингент и задачите на борбата с тероризма и по възродителния процес.

Не се установяват и контролират всички осъдени лица, които представляват интерес за органите на ДС и НМ. Недостатъчно активни и целенасочени са провежданите агентурно-оперативни и други мероприятия за бързо изясняване на сигналите за остра вражеска и друга престъпна дейност на лишени от свобода.

Незначителна е допълнителната разкриваемост на укрита престъпна дейност на осъдените за престъпления против Народната република и за тежки стопански и криминални престъпления.

Наличната агентура в местата за лишаване от свобода е недостатъчна по количество и с ниски качества. Не се използуват най-пълно съществуващите възможности за вербовка на агентура из средите на лицата с възстановени имена и политизирания криминален контингент /по линия на терора и по възродителния процес/ за работа както в местата за лишаване от свобода, така и извън тях.

Оперативната работа в местата за изтърпяване наказанието лишаване от свобода не е насочена към системно и резултатно превъзпитание на осъдените, което е основна задача на наказанието лишаване от свобода. Слаба е профилактичната работа сред непълнолетните и осъдените за първи път. Недостатъчно активна и настъпателна е възпитателната работа с лицата с възстановени имена за пълното им приобщаване към осъществявания възродителен процес.

Сериозни проблеми има в кадровия подбор, професионалната подготовка и квалификация на оперативния състав, обслужващ местата за лишаване от свобода.

Из архивите на ДС

474

Липсва необходимата координация, съгласуваност и приемственост между централните и териториалните поделения на МВР и оперативните служби в затворите. Нарушени са основни принципи на отчет и секретност в тяхната работа.

В резултат на настъпилите изменения в оперативната обстановка и повишените изисквания към органите на Министерството на вътрешните работи се откроиха отделни организационни, структурни и функционални несъвършенства на сегашната система за оперативно обслужване на местата за лишаване от свобода.

Възникна необходимостта да се засили агентурно-оперативната работа на ДС и НМ в затворите, като оперативните работници се устроят щатно и организационно към сектор "Оперативен" на отдел "Затвори" - МВР с постоянна месторабота в местата за лишаване от свобода.

С цел отстраняване на допусканите слабости и за решително подобряване на работата на органите на МВР по агентурно-оперативното обслужване на местата за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода,

З А П О В Я Д В А М:

I. ПО ОРГАНИЗАЦИЯТА НА АГЕНТУРНО-ОПЕРАТИВНАТА РАБОТА

1. Организацията, ръководството и контролът на агентурно-оперативната работа в местата за лишаване от свобода по Държавна сигурност и по Народната милиция да се осъществяват от отдел "Затвори" - МВР.

Непосредственото ръководство и контролът на дейността на оперативния състав по ДС и НМ в местата за лишаване от сво-

бода да се извършват от сектор "Оперативен" при отдел "Затвори" - МВР.

2. Агентурно-оперативната работа в местата за лишаване от свобода се осъществява:

а/ по линия на Държавна сигурност - от сектор "Оперативен" при отдел "Затвори" - МВР, началниците на затворите и поправителните домове по ДС, заместник-началниците по оперативната и режимно-охранителната дейност по ДС и оперативните работници по ДС, които са на щат и на постоянна месторабота към отдел "Затвори" - МВР и поделенията му;

б/ по линия на Народната милиция - от сектор "Оперативен" при отдел "Затвори" - МВР, началниците на затворите, заместник-началниците по оперативната и режимно-охранителната дейност и оперативните работници по НМ в местата за лишаване от свобода.

3. Агентурно-оперативната работа в местата за лишаване ст свобода да се отчита чрез сектор "Оперативен" пред началника на отдел "Затвори" - МВР, а той - пред ръководството на Министерството на вътрешните работи.

4. Шесто управление - ДС, ДНМ, СГУ и окръжните управления на МВР да оказват оперативна и методическа помощ на отдел "Затвори" и поделенията му при осъществяването на агентурно-оперативната работа по ДС и НМ.

II. ПО ЗАДАЧИТЕ НА ОПЕРАТИВНИЯ СЪСТАВ В МЕСТАТА ЗА ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА

5. Сектор "Оперативен" при отдел "Затвори" - МВР по линия на Държавна сигурност и на Народната милиция да изпълнява следните задачи:

Из архивите на ДС
475

 211

а/ да упражнява непосредствено ръководство и контрол на агентурно-оперативната работа в местата за лишаване от свобода с оглед своевременно разкриване, предотвратяване и пресичане на престъпленията и противообществените прояви сред лишените от свобода и съучастниците им вън от местата за лишаване от свобода.

Да оказва непосредствено конкретна, оперативна и методическа помощ и контрол на оперативните работници в местата за лишаване от свобода;

б/ да организира и осъществява наблюдението и разработването на оперативно интересните за органите на ДС и НМ лишени от свобода български и чужди граждани, като отделя особено внимание на осъдените за престъпления против Народната република, лицата с възстановени имена, на склонните към диверсионно-терористична дейност и на извършителите на тежки криминални и стопански престъпления;

в/ да разкрива укрита престъпна дейност при предварителното производство;

г/ да установява причините и условията, способствуващи за извършването на престъпления и противообществени прояви в местата за лишаване от свобода, и да предприема мерки за тяхното отстраняване;

д/ да осъществява координация и взаимодействие с централните и териториалните поделения на МВР по агентурно-оперативната работа в местата за лишаване от свобода;

е/ да съдействува за правилното организиране на режимно-охранителната, идейно-възпитателната и стопанската дейност сред лишените от свобода;

212

ж/ да изготвя периодични анализи и да информира ръководството на отдел "Затвори" за оперативната обстановка в местата за лишаване от свобода;

з/ да организира и контролира въвеждането и ефективното използуване на информацията в АИС "Искра" - ДС и АОИС - НМ към отдел "Затвори" - МВР.

6. Оперативните работници по Държавна сигурност в местата за лишаване от свобода да изпълняват следните задачи:

а/ да разкриват, предотвратяват и пресичат:

- приготовления за терористично-диверсионни актове, бунт, метеж, нападения на охраната и бягства от затворите;

- приготовления и опити за изграждане на нелегални групи и организации за борба срещу народната власт;

- провеждане противодържавна дейност на протурска и друга националистическа основа;

- замисли и прояви за масова съпротива, неподчинение, дезорганизиране и саботиране на производствения процес, осъществяване на стачки, самозапалвания, самонаранявания и др.;

- установяване на престъпни контакти с враждебно настроени лица вън от местата за лишаване от свобода;

б/ да установяват контингента по ДС и да наблюдават и разработват лицата, като обръщат особено внимание на осъдените за:

- престъпления против Народната република;

- приготовления и опити за бягства от затворите и през граница;

- тежки криминални, стопански и други престъпления от националистически и вражески настроени лица;

в/ да разкриват укрита престъпна дейност при предварителното производство от изтърпяващите наказание за престъпление против Народната република;

Из архивите на ДС

477

7 242

г/ да съдействуват за правилното организиране на режимно-охранителната, идейно-възпитателната и стопанската дейност в местата за лишаване от свобода;

д/ да установяват причините и условията, които способствуват за извършването на престъпления в местата за лишаване от свобода и да предприемат мерки за тяхното отстраняване.

7. Оперативните работници по Народната милиция в местата за лишаване от свобода да изпълняват следните задачи:

а/ да предотвратяват, пресичат и разкриват в местата за лишаване от свобода извършването на криминални и стопански престъпления;

б/ да установяват, наблюдават и разработват контингента по НМ, като обръщат особено внимание на осъдените за:

- приготовления и опити за бягство от затвора;

- незаконно притежаване на оръжие, взривни вещества, търговия с наркотични вещества и др.;

- убийства, грабежи, изнасилвания и други криминални и стопански престъпления;

в/ да разкриват укрита престъпна дейност при предварителното производство;

г/ да установяват причините и условията, способствуващи за извършването на стопански и криминални престъпления, и да съдействуват за тяхното отстраняване;

д/ да оказват помощ при издирване на укриващи се извършители на престъпления, бегълци от арести, затвори, конвои, а така също и на безследно изчезнали лица;

е/ да оказват всестранна помощ на органите на ДС в осъществяване на агентурно-оперативната им дейност;

213

От архивите на ДС

479

ж/ да съдействуват лично и чрез агентурния апарат за повишаване ефективността на превъзпитателния процес сред лишените от свобода, включително чрез изолиране, дискредитиране и неутрализиране вредното влияние на рецидивистите и другите осъдени с отрицателно поведение.

8. Отдел "Затвори" - МВР със съдействието на другите централни и териториалните поделения на МВР да организира провеждането на системна и ефективна профилактична работа сред лишените от свобода, като обръща особено внимание на осъдените за първи път, на непълнолетните, на лицата с възстановени имена и на подлежащите на военна служба.

Да провежда активни, комплексни агентурно-оперативни и административни мероприятия по отношение на проявяващите се като лидери враждебно настроени лица за компрометиране, изолиране и ограничаване на негативното им въздействие сред останалите лишени от свобода.

9. Оперативният състав по ДС и НМ в отдел "Затвори" - МВР и поделенията му да вербува и ръководи агенти, резиденти и доверени лица за наблюдение и разработване на вражеския, криминалния и стопанския контингент, при строго спазване на принципите, реда и изискванията за работа с агентурния апарат, регламентирани със заповед I-3900/11.11.1974 г. и Инструкция № I-68/ 1978 г.

За секретни сътрудници, при спазване на установените изисквания, да се вербуват и граждани извън системата на отдел "Затвори" - МВР, които имат възможности за работа сред лишените от свобода.

10. Предложенията за привличане към негласно сътрудничество на секретни сътрудници по ДС и предложенията за откриване

Из архивите на ДС

480

на оперативни дела по ДС да се утвърждават от началника на отдел "Затвори" - МВР и от неговия заместник по оперативната работа.

Предложенията за привличане към негласно сътрудничество на чужденци да се утвърждават от съответния заместник-министър на вътрешните работи.

11. Предоставям правата по чл. 135, т. 2, буква "б" от Инструкцията за агентурната работа на НМ - № I-68/1978 г. и § 23, буква "д" от Инструкцията за оперативен отчет на НМ - № I-200/ 1973 г. на началниците на затворите и поправителните домове, без правото да утвърждават предложения за привличане към сътрудничество на рецидивисти и резиденти.

Предложенията за привличане към негласно сътрудничество на рецидивисти и за откриване на централизирани оперативни дела да се утвърждават от началника на отдел "Затвори" - МВР и от неговия заместник по оперативната работа.

12. За резиденти по линия на ДС и НМ в местата за лишаване от свобода да се привличат офицери, сержанти и волнонаемни служители, които имат качества и възможности да изпълняват такива задачи.

Предложенията за привличането им към негласно сътрудничество да се утвърждават от началника на отдел "Затвори" - МВР.

13. В служба "Оперативен отчет" при отдел "Затвори" - МВР, в Трети отдел - ДС и отдел "Оперативен отчет" - ДНМ да се регистрират и отчитат всички оперативни дела по линия на ДС и НМ, открити, реализирани или изпратени в поделенията на отдел "Затвори" - МВР, както и придобитите, предадените или изключените негласни сътрудници по ДС и НМ в местата за лишаване от свобода, в съответствие с утвърдените от ръководството на министер-

Из архивите на ДС

481

ството инструкции, регламентиращи тази дейност, и като се използуват възможностите на електронноизчислителната техника в отдел "Затвори" - МВР.

14. Информационното осигуряване на агентурно-оперативната работа в отдел "Затвори" - МВР и поделенията му да се осъществява както следва:

а/ по линия на Държавна сигурност - от АИС "ИСКРА", а по линия на Народната милиция - от АОИС - НМ.

Подаването на информация до автоматизираните системи и ползуването на информация от тях да се извършва в съответствие с утвърдените от ръководството на министерството инструкции;

б/ автоматизираната обработка на придобиваната в местата за лишаване от свобода информация по линия на НМ да се извършва от ИЩ към отдел "Затвори" - МВР;

в/ оперативният състав на отдел "Затвори" - МВР и поделенията му да използува и придобитата от териториалните и централните поделения на МВР оперативна информация към ИИЩ при ЦИОУ - МВР;

г/ разработването на технологии и осигуряването на електронна обработка на специфичната за отдел "Затвори" - МВР информация да се извършва от сектор "Оперативен", съгласувано с ИИЩ при ЦИОУ - МВР.

III. ПО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО НА ОТДЕЛ "ЗАТВОРИ"-МВР И ПОДЕЛЕНИЯТА МУ С ЦЕНТРАЛНИТЕ И ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПОДЕЛЕНИЯ НА МВР

15. Оперативният състав по ДС и НМ на отдел "Затвори" - МВР и поделенията му да осъществява дейността си в тясно взаимо-

Из архивите на ДС

482

216

действие със съответните оперативни служби на централните и териториалните поделения на МВР.

16. Централните оперативни поделения по ДС и НМ, СГУ и окръжните управления на МВР в едномесечен срок да уведомяват отдел "Затвори" и по съответен ред да изпращат оперативните дела или обобщени справки и други материали за водените от тях на оперативен отчет и за други оперативно интересни лица, по които следва да продължи работата в местата за лишаване от свобода.

17. Следствените органи в едномесечен срок да изготвят и изпращат справки на отдел "Затвори" - МВР за всяко разследвано и настанено в затворите лице, в които да се отразява какво е било поведението му по време на следствието, разработвано ли е камерно, какво не е изяснено от престъпната му дейност и какви са преценките за оперативното му ползуване.

За лицата, които не са били задържани под стража при предварителното разследване, справки да се изготвят от поделението, което ги изпраща за изпълнение на наказанието.

18. За всички подходящи за вербовка лица, постъпващи в местата за лишаване от свобода, централните оперативни поделения по ДС и НМ и териториалните управления на МВР да изпращат в сектор "Оперативен" при отдел "Затвори" - МВР справки-проучвания и характеристики за личните и разузнавателните им качества.

19. Централните оперативни поделеиня по ДС и НМ, СГУ и окръжните управления на МВР, съгласувано с ръководството на отдел "Затвори" - МВР, могат:

а/ да водят дела на оперативен отчет на осъдени лица в затворите, които са били техни обекти или връзки на техни

217

обекти, както и на други лица, по които имат оперативни интереси.

Отдел "Затвори" - МВР своевременно да изпраща на заинтересованите поделения получената информация за тези лица;

б/ да вербуват и ръководят агентура по делата, които водят в затворите, както и такава с възможности да решава оперативни задачи след излизане на свобода.

20. Шесто управление - ДС, съгласувано с началника на отдел "Затвори" - МВР, при необходимост да изяснява сигнали и данни за неправомерни връзки и контакти на офицери, сержанти и лица от административно-техническия и помощния персонал от системата на затворите с лица, изтърпяващи наказание лишаване от свобода.

21. Задължавам централните поделения по ДС и НМ, СГУ и окръжните управлеиня на МВР да оказват постоянна помощ на отдел "Затвори" - МВР и поделенията му в провеждането на агентурно-оперативни, оперативно-технически и издирвателни мероприятия и да предоставят за ползуване оперативна техника.

ОТУ - ДС и отдел "Затвори" - МВР да проучват нуждите, да разработват и внедряват оперативна техника в местата за лишаване от свобода, обслужването и експлоатацията на която да се осъществява от ОТУ - ДС и съответните окръжни управления на МВР.

22. Централните поделения по ДС и НМ, СГУ и окръжните управления на МВР своевременно да информират отдел "Затвори" и оперативните служби в местата за лишаване от свобода за оперативната обстановка по съответните линии и по въпроси, имащи значение за работата им.

Из архивите на ДС
483

Из архивите на ДС

484

218

23. Началникът на отдел "Затвори", началниците на затворите и поправителните домове са задължени:

а/ да оказват необходимата помощ и съдействие на централните и териториалните поделения на МВР при провеждането на оперативни, издирвателни и технически мероприятия, на служебни срещи със секретни сътрудници и др.;

б/ да информират ежемесечно и при поискване, а по сигнали за остра вражеска дейност - незабавно, началниците на централните оперативни поделения по ДС и НМ, СГУ и съответните окръжни управления на МВР за оперативната обстановка и да предлагат провеждането на необходимите съвместни мероприятия.

24. При освобождаване на лишени от свобода, водени на отчет и представляващи оперативен интерес по ДС и НМ, оперативните служби в местата за лишаване от свобода един месец преди освобождаването им да изготвят и по съответен ред да изпращат на заинтересованите поделения на МВР материалите с придобитата информация за тези лица и справки за поведението и проявите им по време на изтърпяване на наказанието.

При превеждане на лишените от свобода от местата за лишаване от свобода във военноизправителните поделения, отдел "Затвори" - МВР да изпраща на Трето управление - ДС получената информация за оперативно интересните лица и справки за поведението и проявите им.

25. Секретните сътрудници по ДС и НМ при освобождаването им от местата за лишаване от свобода и след съответно съгласуване да се предават за ръководство и използуване на централните и териториалните поделения на МВР.

219

Из архивите на ДС

485

26. Отдел "Затвори" - МВР да подпомага Главно следствено управление и следствените отдели към окръжните управления на МВР в подбора и придобиването на подходящи лица за камерни агенти, да оказва съдействие за тяхното легендиране и връщане в местата за лишаване от свобода, както и да предоставя подходящи лица от своя агентурен апарат за ползуване от следствието, като се спазват строго изискванията на Инструкцията за камерната разработка и използуването на КА от следствените органи на МВР.

27. Ръководството на отдел "Затвори" - МВР периодично да изготвя информации и справки и да информира ръководството на Министерството на вътрешните работи и централните управления за оперативната и политическата обстановка в местата за лишаване от свобода.

28. ВСШ "Г. Димитров" и отдел "Затвори" - МВР да разработят:

а/ програма за обучение с откъсване от работа на оперативния състав по линия на ДС и НМ, обслужващ местата за лишаване от свобода;

б/ лекции за агентурно-оперативното обслужване на местата за лишаване от свобода по линия на ДС и НМ, които да бъдат включени в програмите на школата за изучаване.

29. До 31.05.1987 г. началникът на отдел "Затвори" - МВР да организира изучаване и провеждане на изпит по заповедта, с която се уреждат изискванията за организиране и провеждане на агентурно-оперативна работа по направлението, с началниците на местата за изпълнение на наказанието лишаване от свобода, заместниците им по оперативната и режимно-охранителната работа и оперативния състав на отдела.

Из архивите на ДС

486

221

Контролът за изпълнението на заповедта ВЪЗЛАГАМ на заместник-министрите на вътрешните работи, а за Софийско градско и окръжните управления на МВР и на "Инспекторат" - МВР.

Препис от заповедта да се изпрати на централните оперативни поделения по ДС и НМ, СГУ, окръжните и районните управления на МВР и началниците на местата за лишаване от свобода за изпълнение, а на РК на БКП при МВР за сведение.

Със заповедта да се запознаят оперативните работници по ДС и НМ и следователите от Главно следствено управление - МВР. На останалия състав заповедта да се разясни по подходящ начин.

ОТМЕНЯМ МЗ № I-46/02.04.1980 г.

МИНИСТЪР:
/Д. Стоянов/

Отп. в 1 екз.

Изп.: Раб.група

Нап.: М.Савова-380

26.02.1987 г.

ПОДЛЕЖИ НА ОТЧЕТ В ДНЕВНИК-ПРИЛОЖЕНИЕ 6.

Размножена в 350 екз. и
изпратена по приложен към
оригинала списък

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПОВЕРИТЕЛНО!
Екз. №.....

108

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

ОТДЕЛ ООН И РАЗОРЪЖАВАНЕ
наш регистр. №, дата П - 499
на Ваш регистр. №, дата

София, 13 февруари 1989 г.

ОТНОСНО:

Вх. № 2718 16.2.1989

ДО
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ОТДЕЛ "СЕКРЕТАРИАТ"

Министерство на вътрешните работи
ГЛАВНО СЛЕДСТВЕНО У-НИЕ
Вх. № 2272 от 22.02.1989 г.

Към Постоянното представителство на НРБ в Женева се е обърнал Генералният секретар на неправителствената организация "Международна комисия на юристите" с писмо, в което се изразява загриженост по повод на мерките срещу членовете на т.н. "Дружество за защита правата на човека" у нас. Цитира се съобщението за арестуването на 11 члена на Дружеството, както и решението П.Манолов да бъде съдебно преследван за "съзнателно разпространение на неверни обвинения срещу правителството".

"Международната комисия на юристите" възнамерява да следи процеса и се интересува дали може да изпрати адвокат, член на организацията, който да присъствува на процеса срещу Манолов като наблюдател. За тази цел биха искали да им бъдат съобщени датите и мястото на процеса.

Като се има предвид, че се касае за известна и авторитетна международна организация, смятаме че е необходимо да се изготви обоснован отговор от наша страна. Моля, да

К.Д.
14.03.89 г.

 109

бъдем информирани за проявите и дейността на т.н. "Дружество за защита на правата на човека" има ли задържани негови членове и какви са конкретните обвинения повдигнати срещу тях.

Отп. в 2 екз.
Рег. № 499
13.2.1989 г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ,

/Ф. Боков/

ФОТОКОПИЕ в 2 екз. 21.2.89.

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Главно следствено управление
Рег. № 776 екз. № 1
02.03. 1989 г.

СЕКРЕТНО!
КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

1.10

ДО

НАЧАЛНИКА НА ЦИОУ-МВР

На Ваш № 2718/16.02.1989 г.

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ЦЕНТ. ИФ. ОРГ. У-НИЕ
Вх. № 3436 от 06.3 1989 г.

Уведомяваме Ви, че в ГСУ-МВР е на производство следствено дело № 137/88 г.по описа на ДС, образувано по повод разпространени неверни твърдения, които са от естество да създадат недоверие към властта и нейните мероприятия.

В процеса на разследването се установи, че група лица, осъждани за противодържавна дейност и изтърпяли наказанията си, са се сдружили с цел продължаване дейността, за която са осъждани, прикривайки я под лозунга за защита правата на човека. С цел легализиране действията си, същите чрез западни средства за масова информация обявиха създаването на т.нар."Независимо дружество за защита правата на човека в България". На практика обаче, до този момент "дружеството" не е развило никаква дейност в тази насока, а на сбирките му, провеждани с участието на около 10 лица, се разработват програмни и устройствени документи, разпространяват помежду си неверни твърдения, които впоследствие се правят достояние на западни радиоцентрали. От своя страна, последните им дават подробни инструкции и наставления за действия.

В началото на м.януари 1989 г. в ГСУ-МВР се получиха проверени данни, че на 11.01.89 г.групата се подготвя да проведе поредната си сбирка в дома на ПЕТЪР МАНОЛОВ от гр.Пловдив - провъзгласен за секретар на "дружеството". Целта на същата била да

се приеме "устав" на "дружеството" и обсъдят други документи, в които се съдържат противодържавни постановки, както и да подготви провеждането на сборище в храм-паметник "Ал.Невски", което да прерастне в открита демонстрация по улиците на гр.София.

По утвърдено предложение от ръководството на МВР и разрешение на Прокуратурата, в деня на сбирката се извърши претърсване в дома на ПЕТЪР МАНОЛОВ. Бяха иззети редица програмни документи на "дружеството" с противодържавна насоченост, проект за устав на неизвестно до този момент "Движение 24 май", в който се съдържат призиви за сваляне на установения в НРБ строй, а също така и литературни творби на ПЕТЪР МАНОЛОВ с подобно съдържание.

Заварените в дома на МАНОЛОВ 11 лица бяха отведени в отдел "Следствен" за разпит, след което 7 от тях бяха освободени. Останалите лица, включително и ПЕТЪР МАНОЛОВ, бяха разпитани като заподозрени и им взета временна мярка за неотклонение "Задържане под стража", санкционирана от Главна прокуратура.

На 14.01.1989 г. по съображения за целесъобразност МАНОЛОВ и другите задържани лица бяха освободени от ареста на ГСУ-МВР. Спрямо тях до настоящият момент не е повдигнато обвинение, поради което няма законно основание за допускане на адвокатска защита, съгласно съответните текстове на НПК.

Работата по делото продължава и ако в бъдеще спрямо някои от засечените лица бъдат предприети следствени действия, за които по закон се предвижда адвокатска защита, такава ще бъде допусната своевременно.

Целесъобразно е "Международната комисия на юристите" да бъде уведомена, че срещу МАНОЛОВ и други членове на дружеството

не се води съдебен процес, поради което няма законно основание член на тяхната организация да присъствува като наблюдател.

ЗАМ. НАЧАЛНИК НА ГСУ-МВР,
полковник
/Б.Калчев/

Нап.в 2 екз.:
№ 1 - ЦИОУ
№ 2 - ГСУ
Изпълнил: Д.Цветанов
Написал: Р.Шуманова-215
София, 01.03.1989 г.

Из архивите на ДС

38

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!
(След попълване)

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ОТДЕЛ "ЗАТВОРИ" - СЕКТОР "ОПЕРАТИВЕН" - ДС

Р.№ 2-104 екз.№ 3
27.02.89

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ЦЕНТ. ИНФ. ОРГ. УЧИЛ.
Вх. № 3330 от 01.3.1989 г.

С В Е Д Е Н И Е

ОТНОСНО: Предадени писма от Янко Янков чрез л.с. Никола Мазнев на неговата адвокатка за непосволено изнасяне от затвора София и предаване на адресатите Блага Димитрова и Радой Ралин.

Съобщава аг.(~~дхйхо~~) "Палка" (псевдоним) Приел о.р. Ралев тел. 47-95

Отдел "Затвори" - М В Р на 17.02.1989 г. в _____ ч.

Затвора: _____ в я/k, k/k "чрез ПК"

По поставената ми задача докладвам:

Днес /15.II.89 г./ между 13.00 и 14.30 ч./с прекъсване/разговарях с Янко Николов Янков. Срещнахме се на моето работно място. Не бяхме се виждали от Нова година нясам и Янко пръв започна разговора с думите "Онова мероприятия на вашите протече гладко и добре, а в печата вече се чувства влиянието на вашата петиция ..." и ми разказа за статията в "Поглед" озаглавена "Срам за Франция" затова че във Френския печат излизали материали за турското малцинство в нр България и т.н. Янко поиска да се види с Никола Кирилов Стоянов Мазнев от X отр.в момента при нас. Уредих това и разговаряхме тримата в работната ми стая. Ето каква е работата. Очакваното свиждане на Янко с адвоката си на 30.I.

89 г. не се е състояло и за да изнася писаните от него материали се наложило да потърси друг канал. Адвокатката на Никола Мазнев била студентка на Янко и чрез нея започнал да изнася писаните от него неща. Вчера /14.II.89 г./ Никола Мазнев имал адвокатско свиждане. Надзирателя за минута излязал до вратата и Мазнев успял да й даде писмата на Янко до Блага Димитрова и Радой Ралин. Янко и Мазнев дават висока оценка на въпросната адвокатка била "много отракан" още с получаването на материалите, светкавично ги скрива в дрехите си. Вчера за втори път изнасяла материали писани от Янко /кога е бил първия път не споменаха в разговора, подразбрах че след Нова година защото Янко се оплаква, че от Нова година създавали пречки на адвоката му да се срещне с него/.

Съдържанието на вчера изнесените материали било във връзка с излизащите в печата материали за дейността на създадените комитети за защита правата на човека. Янко ги критикувал и им давал напътствия по следните пунктове:

1. Илия Минев не бивало да го издигнат на ръководно място в комитета, тъй като петното на Минев се предписвало и на другите членове, които са били неопетнени до сега. Трябвало да използват опита на Илия Минев, но да го държат на заден план.

2. Да обърнат внимание на излизащите в печата материали с/у Илия Минев и да опровергаят част от тях като например във вестник Отеч.фронт фото факсимилето на писма и оплаквания на гражданите до прокурора от Илия Минев - от 1946 год. Във фотофаксимилетата е допусната грешка която ясно говори че тези писма не са от 1946 год. тъй като са писани по новия правопис/без "ъ" на края на думите като "господин Прокурор" а не "Господинъ" и без "ъо"/ Всички знаят че правописната реформа в НРБ е направена 1949 и 1951 год.

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :07.08.2014г. Секретар :

3. Поезията на Петър Манолов е екзибиционистична /разголваща/ и това е литературно течение в света и П.Манолов бил представител на това течение в България. А що се отнася до литературната стойност та писането от П.Манолов, това можело да се оцени само от дружеството на писателите в Б-я, а не от българската полиция.

Между седемте писма изнесени вчера /14.II./имало и едно писмо по личните въпроси на Янко /искал да се съобщи на запада, че като обявил гладна стачка и бил затворен в наказателна килия поискал да бъде изведен до тоалетната веднъж на 24 часа, за това му искане му бил нанесен побой от старшините

/ и едно писмо с/у "Т.Живков и неговите мекерета". /цитирам точно думите на Казнев "Ама страшно си писал за Т.Ж. и неговите мекерета" - казано с възторг от смелостта на Янко/. Останалите листове от общо 7, били копия на тия три писма / за комитетите за защита на човешките права , по личните въпроси и с/у Т.Ж./

"Свобода"

СПРАВКА ЗА ЗАСЕМЕНИТЕ ЛИЦА:

1. Янко Николов Янков - л.с. в затвора София. Обект на ДОТ на у-ние ОО-ДС

2. Никола Кирилов Казнев, род. 15.04.1953 г. в София. Осъден 7 г. лишаване от свобода по чл.253 и 300 от НК. Постъпил в затвора София на 15.01.1987 г.

3. Блага Димитрова - засича се за първи път

4. Радой Ралин - известен - засича се за първи път.

5. Илия Минев - известен, засича се за първи път.

6. Петър Манолов - известен, засича се за първи път.

ЗАБЕЛ.: Не се поставят при личка среща.

ОЦЕНКА НА ИНФОРМАЦИЯТА И ПОЯСНЕНИЕ: В затвора София беше подготвена Петиция от лишените от свобода до Франсоа Митеран по повод посещението му в НРБ. Същата е прихваната и не е стигнала до западните средства за масова информация. Агента е проверяван с ОТМ и паралелна агентура и работи честно.

МЕРОПРИЯТИЯ: Съвместно с у-ние 06-ДС да се установи адвокатката посещавала Никола Мазнев в затвора София и се разработят мероприятия за недопускане изнизаната на подобна информация от затвора. Да се проведат и мероприятия за изземване на вече изнесените материали и писма от адвокатката.

ПРИЕЛ: /Н.Ралев/

Нап.в 3 екз.

№ 1 - Рд агента

№ 2 - у-ние 06-ДС отдел 05

№ 3 - ЦИОУ

Изп.- Ралев

Нап.- Йосифова-102

Из архивите на ДС

СТРОГО СЕКРЕТНО!
(След попълване)

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ОТДЕЛ "ЗАТВОРИ" - СЕКТОР "ОПЕРАТИВЕН" - ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Рег.№ Д-190 екз.№ 3

19.04.1989г.

ДО НАЧАЛНИКА НА

ИНФОРМАЦИОННО СЪОБЩЕНИЕ № 8

ОТНОСНО: Поведението на л.св. с възстановени имена в затворите и подготовката за провеждане на масови гладни стачки и други протестни демонстрации.

Пред източник на отдел "Затвори"-ВР лишеният от свобода Валентин Димитров Христов, роден на 12.05.1958г. в гр.София, жив. к.к."Дружба",бл.41,вх.Г, изтърпява наказание I-ва присъда 3 години лишаване от свобода, по чл.279 от НК и II-ра присъда 5 години лишаване от свобода, по чл.262,210 и чл.244 от НК в затвора Пазарджик е разказал следното:

Лишеният от свобода меди доганов-затвора Пазарджик, осъден по чл.108 от НК моли Ямко Николов Ямков от затвора София да съчини текст на молба до Държавния съвет и до Комиската за защита на човешките права и всеки мохамеданин да пусне молби и до двете инстанции, като всяка молба да съдържа трите му турски имена, каква му е религията, какъв личен паспорт е притежавал до 1985 год. и какъв му

Из архивите на ДС

е даден след това, той сега къде се намира. След тези данни съдържанието на писмата трябвало да бъде искане за отказ от българското гражданство и експулсиране в Турция. В края на молбата обезателно трябвало да пише, че желае Ахмед Доганов да защитава неговите интереси пред българските власти и пред западните страни.

На свижданията всички мохамедани трябвало да кажат на близките си, че молбя със същото съдържание (за цялта съчинения от Янко текст трябвало да се предаде по някакъв начин на близките им) да отправят и всичките близки на затворниците мохамедани до държавния съвет, до Комисията за правата на гражданите и до западните страни където имат близки. А близките на затворниците в края на молбите си трябвало да отбележат,че желаят техните национални интереси да защитава Ахмед Доганов.

Самите затворници трябвало да изпратят молбите по официален път както и близките им с изключение на екземплярите до западните страни които трябвало да стигнат до тези страни чрез близки и познати.

Всички мохамедани в затворите трябвало да проведат два пъти по 5 дена гладна стачка - от 25.05.1989г. и от 12.09.1989г. За това не бивало да предупреждават администрациите на затворите просто без предупреждение започват гладна стачка всички заедно и след 5 дена спират. През тези 5 дена не бивало да работят. За двете гладни стачки всеки затворник трябвало да предупреди своите близки, които през тези 5 дена трябвало да организират седящи демонстрации пред Общинските съвети, пред партийните домове и други обществени места където има движение на народа. По време на седящите демонстрации трябвало да бъдат облечени в черно и да носят лозунги "свобода на политическите затворници", "искаме да останем турци", "Ахмед Доганов да ни води по националния път" и др. .

Близките на затворниците трябвало да намерят начин и да съобщят за тези мероприятия до западните легации, до западните радиостанции да филмират тези мероприятия.

НАЧАЛНИК ОТ... "ЗАТВОРИ"-...
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР: ...

Нап. в 4 екз.:
1-Първи зам.м-р Гр.Попов
2-У-ние 06 ДС
3-НШОУ-МВР
4-Кд
Нап.: И.Ралев
Нап.: Л.Тодорова-199

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!
(След попълване)

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ОТДЕЛ "ЗАТВОРИ" - СЕКТОР "ОПЕРАТИВЕН" - ДС

Рег.№ 2-258 екз.№ 2
30.05.1989г.

ДО НАЧАЛНИКА НА
У-НИЕ 06 - ДС

КОПИЕ:
Ц И О У - МВР

Вх. № 7166 31.5 89г.

ИНФОРМАЦИОННО СЪОБЩЕНИЕ № 11

ОТНОСНО: Организиране гладна стачка в затвора гр.София

Пред източник на отдел "Затвори" - МВР лишеният от свобода Янко Николов Янков е съобщил следното:

Заплануваната пет дневна гладна стачка от мохамеданите в затвора София ще започне на 30.05.1989г. вместо на 25.05.1989г. Това решение са взели на местна почва, т.е. в затвора (без указания от друго място). Янко счита, че вълнообразното провеждане на това мероприятие в различните затвори ще има по-голям ефект като от една страна властите когато се успокоят, че на едно място е приключило това мероприятие ще започне на друго, на трето място, а от друга страна по-голямата продължителност ще дава и по-силен резонанс.

Имало е разногласие по въпроса дали да бъде гладна и трудова стачка или само гладна. Ако не се излиза на работа можело да се тълкува като саботаж и се уточняват да бъде само гладна стачка. Янко се изказва категорично, че политическата полза ще бъде голяма и не е дал да става дума за двоумение по провеждането на стачката.

Янко написва и дава примерния текст на известията, които всеки участник на стачката трябва да напише собственоръчно и изпрати един екземпляр до началника на затвора София, а другия до Държавния съвет на НРБ.

През време на стачкуването всички ще посещават столовата, ще седнат на масите, но няма да се хранят. На работа ще излизат, но без да се стремят да изпълнят нормите си. Янко смята, че ако бъдат изолирани стачкуващите ще бъде голям коз за нарушаване на правата, дори желае да се стигне до изолация за да има по-голям ефект сред затворниците и по-голям резонанс навън. В гладната стачка ще участвуват девет мохамедани.

По свой канал Янко изпратил писмо до кореспондента на Би Би Си Майк Пауър и заедно с писмото и съобщение за подготовката на гладната стачка от 30.05.1989г.

Мотив за провеждане на гладната стачка е нарушаващите се права на човека и най-вече на мюсюлманите в България и по повод откриващата се в Париж Конференция по правата на човека.

Моля, информацията да се ползва внимателно с оглед запазване източника от разконспириране.

Написано в 3 екз.:
№ 1,2-адресата
№ 3- КД
Изп.: Й.Ралев
Нап.: Л.Тодорова-254

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ "ЗАТВОРИ" - МВР
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР: /Н. ДИМИТРОВ/

ОТДЕЛ „ЗАТВОРИ"

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

38

СТРОГО СЕКРЕТНО!

25

вх. №17674 от 6.12.1989г.

ИНФОРМАЦИОННО СЪОБЩЕНИЕ

ОТНОСНО: Обстановката в затворите към 09,00 часа на 06.12.1989 година

Устойчив остава броят на лишените от свобода, отказали от работа и храна в затвора гр.Стара Загора /23 осъдени за престъпления по глава I-ва от НК и 18 от криминалния контингент/ и в ТПО - Кремиковци към затвора гр.София /15 човека/.

В затвора - Пловдив само 4 затворници продължават да отказват от работа и храна. Обстановката се нормализира.

Тревожно е положението в затвора - Бургас. Рано сутринта са отказали да излязат на работа 68 затворници, работещи в механичен цех и 65 затворници - в мебелен цех. Същите са отказали и от храна. В няколко спални помещения лишените от свобода са се барикадирали. Предявени са искания за незабавно освобождаване, за пълна амнистия. Личният състав на затвора е вдигнат под тревога. Подсигурени са подкрепления от териториалните поделения на МВР. Съобщено е на военна прокуратура.

В останалите затвори обстановката е относително спокойна. Някои от лидерите - подстрекатели са изолирани и останалите затворници излизат на работа, хранят се, но се чувствува едно напрежение в тяхното поведение. Всички очакват по-широка амнистия или помиловка и разчитат, че те ще бъдат приети от Народното събрание на предстоящата сесия. Долавят се настроения, че ако не се занимае Народното събрание с въпросите на лишените от свобода ще преминат към още по-остри прояви и действия. Има и закани. Такива намерения и прояви се констатират в Софийския, Врачанския, Ловешкия, Бургаския,Пловдивския и др.затвори.

Обобщават се направените искания от лишените от свобода. По исканията, които са неприемливи (обща амнистия и др.) се води разяснителна работа сред затворниците. По исканията, свързани с подобряване на условията в затворите, храненето, медицинското обслужване и др. се търсят начини за удовлетворяването им в границите на реалните възможности. В тази връзка е издадена заповед от отдела № 705/05.12.1989 г., с която допълнително се регулират някои отношения между лишените от свобода и администрацията на затворите, като се създават възможности за по-добър ред в местата за лишаване от свобода.

Личният състав на отдел "Затвори" и затворите по места изпълнява поставените задачи при твърде усложнената обстановка, при голямо напрежение, психическо и физическо натоварване. Мобилизирани са всички сили за провеждане на правилни тактични действия, насочени към нормализиране на обстановката.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ "ЗАТВОРИ" - МВР
генерал-майор: /Н.Дамянов/

Отп. в 2 екз.:

№ 1 - др.Министър
№ 2 - отдел "Затвори"
Изп.: ген.м-р Н.Дамянов
Нап.: В.Христова - 102

Из архивите на ДС
501

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО ОТДЕЛ „ЗАТВОРИ"

Х

СОФИЙСКИ затвор

Досие № 1649/73

№ 105/74 г.

Режим СР Дата

от 29 XII 1972 г.

ОР 11-II 75 г.

ЛР-24 II 76 г.

ФОРМУЛЯР ЗА ДОСИЕ

Аядин Ангел Банков на Хадисиев

АЙГУШ ИБРАХИМОВ АЙГУШЕВ ХАДИСИЕВ

соб. име бащино дядово фамилно име

I. УСТАНОВАЧНИ ДАННИ

Роден на 1.3. 1948 г. в гр. (с.) Корница окръг Благоевградски

жител на гр. (с.) Корница окръг Благоевградски живущ в гр. (с.) Корница

окръг Благоевградски социално положение на родителите работническо

народност българин, гражданство, полит. принадлежност НТС

Образование средно гимназиално

Основна професия застрахователен деятел

Допълнителна професия

паспорт – няма

II. ОТЛИЧИТЕЛНИ БЕЛЕЗИ

Ръст среден, лице продълговато, чело високо, коса черна,

нос правилен, брада, мустаци няма, цв. на кожата розов,

очи кафяви, уши прилепнати, уста средна, вежди черни, зъби здрави

особени белези (татуировка) няма

здравословно състояние здрав

Саморъчен подпис: Отпечатък на десния показалец:

III. ПРЕВОДИ

Затвор	Постъпил	Напуснал	Основание № и дата на разпореждането	Причини за превеждане
Софийски	1.6.73 г.	31/I 74		
Ст. Загорски	2 II 74			

IV. ДЕКЛАРАЦИЯ

ДЕКЛАРИРАМ, че получавам пенсия в размер на НЕ лева, която ми се изплаща
(не получавам)

през отдел „Пенсии" гр.

Подпис:

Семейно положение женен, бащино и фамилно име по баща на съпругата .....

окръг Невсе Ибрамова, ул. Кърница Благоевградски, живее в гр. (с.)

VI. БЛИЗКИ

Име	Роднински връзки	Възраст	Местожителство и последен адрес	
			гр. (с.)	улица №
Фатме, Ибрахим	деца	5г.,5м.	Кърница	Благоевградски
Ава Уручева	майка	47	-"-	-"-
Ибраим Хаджиев	баща	47	"	"
Шабан	брат	20	"	"
Зайда, Ава	сестра	22,17	"	"

VII. ПРЕДИШНИ ОСЪЖДАНИЯ

От кой съд е осъден	Година на осъждането	По кой член от НК	Вид и размер на наказанието	Бил ли е в затвора	По какъв ред е освободен (изтърп., усл. предсрочно или предср. помилване)
неосъждан					

Забележка: Тук ще се прилага и свидетелството за съдимост.

VIII. ПРИСЪДА, КОЯТО СЕГА СЕ ИЗПЪЛНЯВА

С присъда №..... от ..... 19..... г. на ..... съд по нохд №..... 19 г. е признат за виновен в това, че .....

.....

.....

.....

поради което на основание чл. чл..... ал..... т..... от НК е осъден на..... години лишаване от свобода.

С решение №..... от..... на..... съд, горната присъда е оставена в сила/изменена като е определено..... год. лишаване от свобода по чл. чл..... ал..... т..... от Н. К.

IX. БЯГСТВА ПО ВРЕМЕ НА ИЗТЪРПЯВАНЕ НА НАКАЗАНИЕТО

От кой затвор е избягал	Дати на		Сам или групово	Колко дни е бил в бягство
	бягството	залавянето		

Из архивите на ДС

Х А Р А К Т Е Р И С Т И К А

на затворника АЛДЪН БАНКОВ Х.ДЖЕЛЕВ

Роден е на 1.VIII.1948 година в село Корница Благоевградски окръг, жител и живущ в същото село, безпартиен, преди това не е осъждан.

Изтърпява наказание от 8 години лишаване от свобода по чл. 109 от НК, от което към 1.IV.75 година има остатък - 2 години и 13 дни.

Затворникът общо взето спазва изискванията на наредбата за вътрешния ред. Наказван е веднаж за това, че по време на вечерна проверка не се е обадил при четене на новото му име като израз на протест срещу промяната на арабското му име с българско. Беше освободен от изтърпяване наложеното му наказание поради обещания от негова страна да не допуска други подобни нарушения.

Работи в мебелен цех при затвора. Старателен е в овладяването на тази нова професия. Ползува се с името на трудолюбив и изпълнителен затворник.

По характер е мълчалив, неословоохотлив, затворен в себе си. Дружи най-вече със затворници - българи, чийто имена бяха сменени. В сравнение с тях притежава по-добро образование и култура. Хитър е и много бързо се ориентира в обстановката. Смени арабското си име с българско под въздействие на своята съпруга. Все още не се е примирил и дълбоко в себе си е затаил недоволството си от това обстоятелство. В провежданите политико-възпитателни мероприятия участвува като пасивен слушател.

В условията на затвора не се е обявил открито срещу мероприятията на народната власт.

По принцип признава, че е извършил престъпление, но счита, че размера на наложеното му наказание за прекалено голям. Желанието му час по-скоро да излезе на свобода го мотивира към положителни прояви. Можем да заключим, че същият прави опити да тръгне по пътя на поправянето.

Наказанието си изтърпява на СТРОГ;РЕЖИМ.

6.IV.75 г.
Стара Загора

ЗАМ. НАЧАЛНИК ПЧ: подполковник

НАЧАЛНИК I ОТРЯД: ст. лейтенант

Комисията по чл.17 от ЗИН в заседанието си от 11.IV.75 г. с протокол № 2 измени режима от ОБЩ НА ЛЕК.

ЗАМ.НАЧАЛНИК ПЧ: подполковник

Из архивите на ДС

Х А Р А К Т Е Р И С Т И К А

На затворника АЛДИН БАНКОВ ХАДЖИЕВ

Роден е на 1.VIII.1948 година в с.Корница, Благоев градски окръг, жител и живущ в същото село. Безпартиен. Преди това не е осъждан.

Изтърпява наказание от 8 години лишаване от своб по чл.101 от НК, от което към 1.III.1975 г. има остатък 5 г. 10 м. 5 д.

Затворникът общо взето спазва изискванията на НЗ Наказван е веднъж за необаждане по време на вечерна прове ка като израз на протест срещу смяната на арабското му и с българско. Беше освободен от изтърпяване на наложеното наказание поради обещание от негова страна да не допуска други подобни нарушения.

Работи в мебелен цех при затвора . Ползува се с името на трудолюбив и изпълнителен производственик.

По характер е мълчалив, затворен в себе си. Друж най-вече със затворници - българи, чиито имена бяха смен В сравнение с тях притежава по-добро образование и култу Хитър е и много бързо се ориентира в обстановката. Макар че смени арабското си име с българско, все още не се е примирил и дълбоко в себе си е затаил недоволството си това обстоятелство.

Не проявява активност в звеното по политическата просвета, където е включен да участвува.

Избягва да споделя отношението си към извършеното престъпление.

Още е рано да приемем, че затворникът е поел пътя на поправянето.

Наказанието си изтърпява на СТРОГ РЕЖИМ.

ЗАМ.НАЧАЛНИК ПЧ:
подполковник

4.III.1975 г.
гр.Стара Загора
МГ/5

НАЧАЛНИК I ОТРЯД:
ст.лейтенант

Из архивите на ДС

2/

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО – СТАРОЗАГОРСКИ ЗАТВОР

З А П О В Е Д

№ Б-174

гр. Стара Загора, 22.XI 1974 год.

На основание чл. 82 от ЗИН

О С В О Б О Ж Д А В А М

от изтърпяване на остатъка от наложеното със заповед № Б-177 от 13.XI.1974 год. наказание ИЗОЛИРАНЕ В НАКАЗАТЕЛНА КИЛИЯ БЕЗ ИЗЛИЗАНЕ НА РАБОТА за срок от 14 /четиринадесет/ денонощия на затворника АЛДИН БАНКОВ ХАДЖИЕВ /АНГЕЛ БАНКОВ ХАДЖИЕВ/ ЗД № _____ затова, че е осъзнал вината си и обещава да не допуска подобни нарушения.

Препис от настоящата заповед да се връчи на гн. надзирател за сведение и изпълнение.

НАЧАЛНИК НА ЗАТВОРА:
подполковник

Вярно с оргинала:

ИНСПЕКТОР ЛС:
капитан

6186

До Др. Началник
на Затвора
Стрелора

Докладна записка
от ст. сержант Косю Желев Стоев

Др. Началник.

Донасям ви че на 27 II 1974 год в 9.30 ч при проверка багажа (хранителните продукти) на лишеният от свобода Айруш Ибрахимов Айрушев Ходжиев открих 10 (десет) лева, овити в найлончи и сложени в маслото в бакелитова котия, същите при проверката ги грязох на две парчета за което станаха невалидни, парите са върнати на гражданина, заедно с продуктите и свиждането прекратено. Горното ви донасям за сведение:

27 II 74 г.
Стрелора

ст. серж. [signature]

14579/28.XI.74 г.

ДО
ОТДЕЛ "ЗАТВОРИ"
СОФИЯ

Донасяме Ви, че съгласно решението на Секретариата на ЦК на БКП за въстановяване имената на българите с арабски имена, изтърпяващите наказание лишаване от свобода промениха същите както следва:

1. АЙРУШ ИБРАХИМОВ АЙРУШЕВ ХАДЖИЕВ в АЛДИН БАНКОВ ХАДЖИЕВ.

На същият е издаден паспорт с новото име и промяната е нанесена в регстрите на народия съвет.

НАЧАЛНИК НА ЗАТВОРА: /подполковник/

До Др. Началник
на Затвора гр. Ст. Загора

Доклална записка

от ст. сержант Танго Динев Тангев
надзирател при Затвора гр. Ст. Загора

Другарю, Подполковник

Донасям Ви, че днес 10.6.1976 год
по време на вечерна проверка
в Ви отряд затворниците
Красим Буранов Гаушев к.н. 53-76,
Алдин Банков Хаджиев к.н. 61-80 и
Наум Наумов Кисьов к.н. 61-81.
не се обаждат по установения
ред. Наложи се да прочета
втори пъти имената им те
пак не се обадиха, като казват
че са се обадили (Красим Буранов)
на затворника Наум Наумов съм
правил няколко пъти забележка
твърдят, че се обаждали но аз не
съм ги чувал. Горното Ви
донасям за сведение и разпореждане

10.6.76 г.
гр. Ст. Загора

Ст. сержант
Тангев.

СХЕМА НА ФОНД „ТРУДОВО-ВЪЗПИТАТЕЛНИ ОБЩЕЖИТИЯ“ ЗА ПЕРИОДА 1945–1948 Г.

1946 г.

М

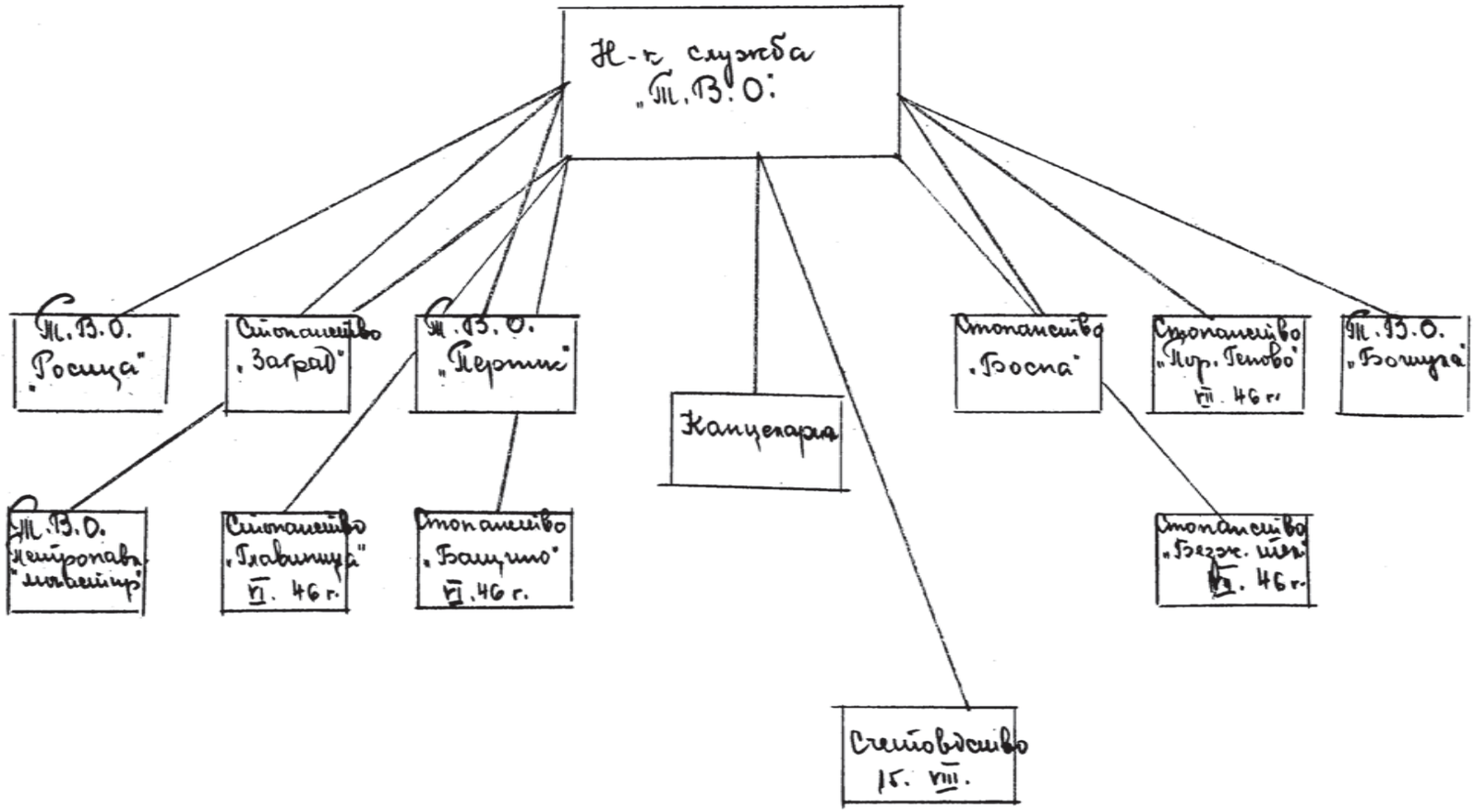

Служители всичко: 255

1947 г.

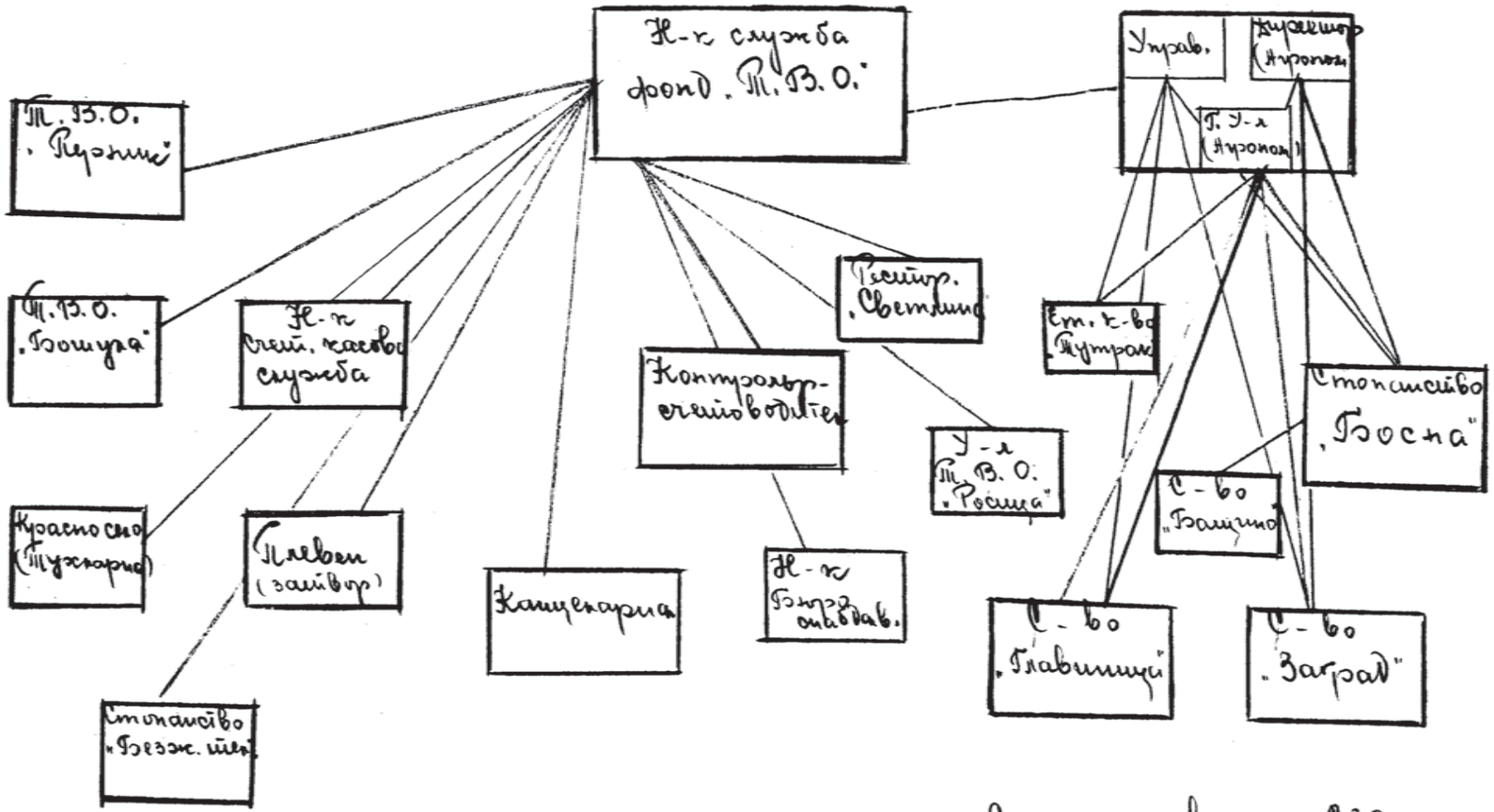

Служители всичко: 286.

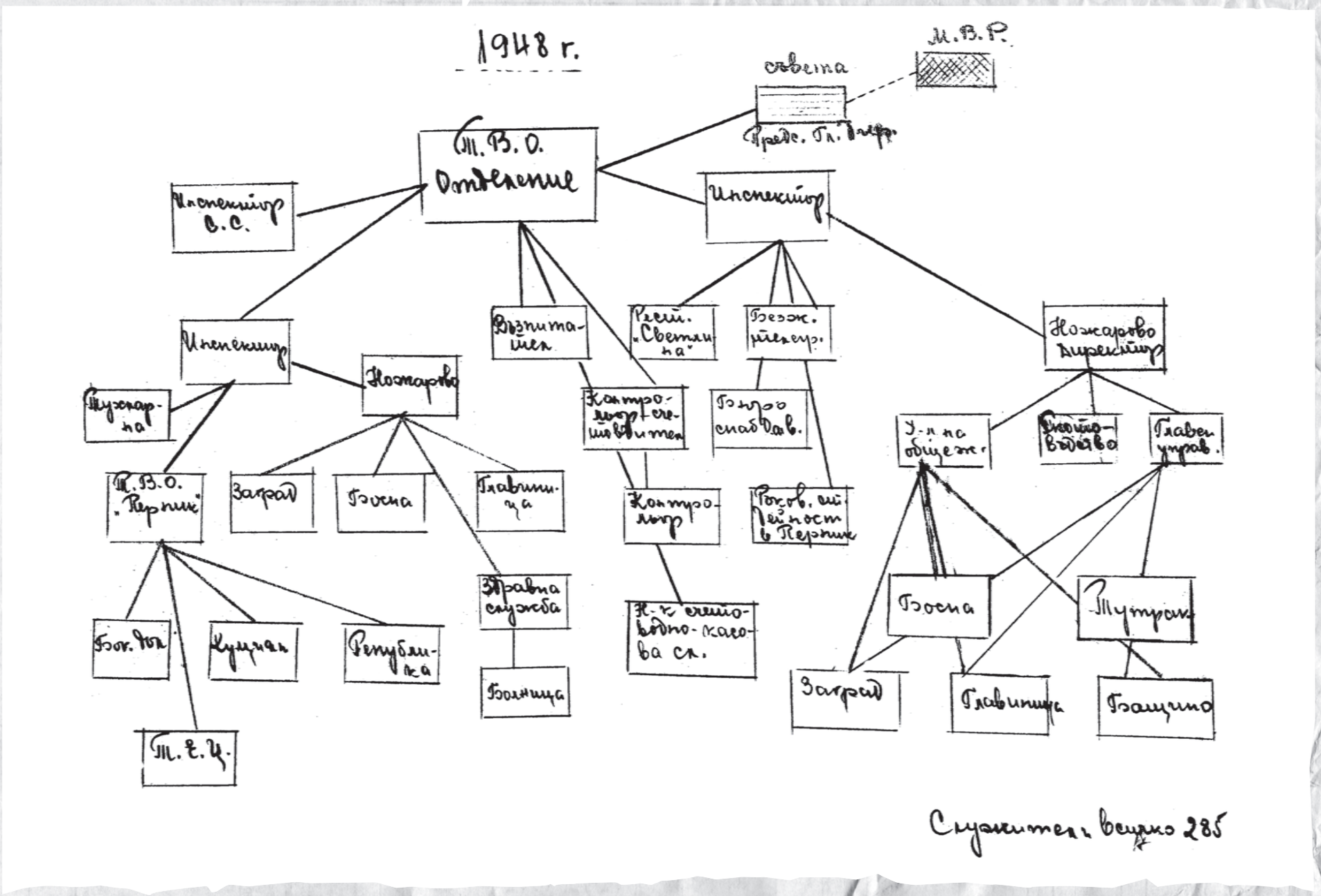
1948 г.
М.В.Р.
съвета
Предс. Гл. дир.
Т.В.О. Отделение
Инспектор С.С.
Инспектор
Инспектор
Ножарово
Тухларна
Т.В.О. „Перник"
Заград
Босна
Главиница
Бок. дол
Кулиан
Република
Т.Е.Ц.
Здравна служба
Болница
Възпитател
Контрольор-счетоводител
Контрольор
Н-к счетоводно-касова сл.
Рест. „Светлина"
Безж. телегр.
Бюро снабдяв.
Роков. ст. дейност в Перник
Ножарово директор
У-л на общеж.
Счетоводство
Главен управ.
Босна
Тутрак
Заград
Главиница
Бащино
Служители всичко 285

СПИСЪК НА ЗАТВОРИТЕ И ТРУДОВО-ПОПРАВИТЕЛНИТЕ ОБЩЕЖИТИЯ В БЪЛГАРИЯ

Белене – затвор и ТПО от закрит тип. В него изтърпяват наказанието си лицата от Силистренски, Толбухински, Шуменски, Търговишки, Разградски и Плевенски окръзи, които не са рецидивисти и са извън категориите по чл. 12а, ал. 1 и 2 от Закона за изпълнение на наказанията.

Бобов дол – за рецидивисти от Кюстендилски, Благоевградски и Пернишки окръзи. Към него функционират **ТПО „Миньор“** от открит тип (за Кюстендилски, Пернишки и Благоевградски окръзи).

Бойчиновци – поправителен дом за непълнолетни младежи.

Бургас – за рецидивисти от Бургаски, Сливенски и Ямболски окръзи. Към него функционират **ТПО „Строител“** от открит тип (за Бургаски, Сливенски и Ямболски окръзи) и **ТПО „Оризаре“** от полуоткрит тип (за Бургаски и Ямболски окръзи).

Варна – за рецидивисти от Варненски, Силистренски и Толбухински окръзи. Към него функционират **ТПО „Девня“** от открит тип и **ТПО „Разделна“** от полуоткрит тип (и двете са за лица от територията на Варненски, Шуменски, Толбухински, Разградски, Силистренски, Русенски и Търговишки окръзи).

Враца – за рецидивисти от Врачански, Видински, Михайловградски, Габровски и Великотърновски окръзи. Към него функционират **ТПО „Михайловград“** от открит тип (за Врачански, Видински и Михайловградски окръзи) и **ТПО „Керамична фабрика“** от полуоткрит тип (за Врачански, Видински, Михайловградски, Ловешки и Великотърновски окръзи).

Ловеч – за рецидивисти от Разградски, Ловешки и Русенски окръзи. Към него функционират **ТПО „Велико Търново“** от открит тип (за Ловешки, Габровски, Плевенски и Великотърновски окръзи) и **ТПО „Атлант“ и „Полигона“** от закрит тип (за Ловешки, Варненски, Русенски и Великотърновски окръзи).

Пазарджик – за рецидивисти от Софийски, Пазарджишки, Старозагорски, Хасковски и Кърджалийски окръзи.

Плевен – за рецидивисти от Плевенски, Търговишки и Шуменски окръзи.

Пловдив – за рецидивисти от Пловдивски и Смолянски окръзи. Към него функционират **ТПО „Сопот“** от открит тип (за Пловдивски, София-град, Старозагорски, Смолянски, Кърджалийски, Хасковски и Пазарджишки окръзи) и **ТПО „Баня“** от закрит тип (за Пловдивски, Пазарджишки, Хасковски, Кърджалийски и Смолянски окръзи).

Сливен – специализиран затвор за жени, включително и рецидивистки, но при изолация от останалите. Към него функционират **ТПО „Дебелата кория“** от открит тип и **ТПО „Рамануша“** от полуоткрит тип.

Сливен – поправителен дом за непълнолетни девойки.

София – за рецидивисти от София град. В него изтърпяват наказанието си за престъпления против Народната република и лица, които не са български граждани. Към него функционират **ТПО „Етрополе“** от открит тип (за София окръг), **ТПО „Казичене“** от полуоткрит тип (за София град, Софийски, Сливенски, Пернишки, Кюстендилски, Благоевградски, Пловдивски, Пазарджишки и Плевенски окръзи) и **ТПО „Кремиковци“** от закрит тип (за София град, Софийски, Видински, Врачански, Михайловградски, Благоевградски, Пернишки и Кюстендилски окръзи).

Стара Загора – от 1963 г. е специализиран затвор за лица, осъдени за „контрареволюционна дейност“/ „политически престъпници“. В него изтърпяват наказанието си мъжете от цялата страна, осъдени за престъпления против Народната република. Към него функционира и **ТПО „Черна гора“** от полуоткрит тип (за Старозагорски, Габровски, Хасковски, Кърджалийски и Смолянски окръзи). Затворът изпълнява функцията и на ТПО от закрит тип за лицата от Старозагорски, Габровски, Бургаски, Сливенски и Ямболски окръзи, които не са рецидивисти и са извън категориите по чл. 12а, ал. 1 и 2 от Закона за изпълнение на наказанията.

/АКРДОПБГДСРСБНА–СДОТО, служебен архив, а. е. 238, л. 1, с. 120-126/

Със Заповед №С-233 на министъра на вътрешните работи от 19 септември 1953 г. са закрити затворите в градовете **Благоевград, Велико Търново, Видин, Гоце Делчев, Коларовград (Шумен), Кърджали, Лом, Разград, Русе, Силистра и Хасково.**

/АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1, л. 19-20/

ПРАВНИ ОСНОВАНИЯ ЗА ПОЛИТИЧЕСКА РЕПРЕСИЯ

Текстове от Наказателния кодекс на Народна република България, в сила от 1 май 1968 г., по които най-често са повдигани обвинения на лица, характеризирани като „политически престъпници“

Глава първа. Задача и предели на действие на Наказателния кодекс:

Чл. 1. (1) Наказателният кодекс има за задача да защитава от престъпни посегателства обществения и държавния строй на Народна република България, личността и правата на гражданите, социалистическата стопанска система, социалистическата собственост и цялостния установен в страната социалистически правов ред, както и да възпитава гражданите към спазване правилата на социалистическото общежитие.

Особена част

Глава първа. Престъпления срещу Народна република България:

Чл. 96 (Раздел: Измяна)

(1) Който с цел да подрони или отслаби властта в Народната република или да й създаде затруднения лиши от живот държавен или обществен деятел, се наказва с лишаване от свобода двадесет години или смърт.

(2) Който със същата цел причини тежка телесна повреда на такова лице, се наказва с лишаване от свобода от пет до петнадесет години.

(3) Който с целта по ал. 1 чрез палеж, взрив, наводнение или друго общоопасно деяние причини смърт на едно или повече лица, се наказва с лишаване от свобода от петнадесет до двадесет години или смърт.

Чл. 104 **(Раздел: Предателство и шпионство)**

(1) Който издаде или събира с цел да издаде на чужда държава или на чужда организация сведения, съставляващи държавна тайна, се наказва за шпионство с лишаване от свобода от десет до двадесет години или със смърт.

(2) Ако деецът доброволно разкрие пред органите на властта извършеното престъпление, наказва се при смекчаващи обстоятелства.

(3) Държавна тайна са факти, сведения и предмети от военно, политическо, стопанско или друго естество, узнаването на които от друга държава или чужда организация може да увреди интересите на Народната република и особено нейната безопасност. Списъкът на фактите, сведенията и предметите, които съставляват държавна тайна, се утвърждава от Министерския съвет.

Чл. 108 **(Раздел: Противодържавна агитация и пропаганда)**

(1) Който с цел да отслаби властта в Народната република или да й създаде затруднения проповядва фашистка или друга антидемократична идеология, възхвалява извършването на престъпления против Народната република или явно подбужда към такива престъпления, разпространява клеветнически твърдения, засягащи държавния или обществения строй, или разпространява литература с такова съдържание, се наказва с лишаване от свобода до пет години.

(2) Наказанието по предходната алинея се налага и на онзи, който по какъвто и да е начин опетни герба, знамето или химна на Народната република.

Чл. 109 **(Раздел: Други престъпления)**

(1) Който образува или ръководи организация или група, която си поставя за цел да извърши престъпления против Народната република, се наказва с лишаване от свобода от три до дванадесет години, но не повече от наказанието, предвидено за съответното престъпление.

(2) Който членува в такава организация или група, се наказва с лишаване от свобода до десет години, но не повече от наказанието, предвидено за съответното престъпление.

(3) Ако организацията или групата е създадена или действува по указание или със съдействието на чужда държава или чужда организация, наказанието по ал. 1 е лишаване от свобода от десет до петнадесет години, а по ал. 2 - лишаване от свобода от три до дванадесет години.

(4) Не се наказва участник в организацията или групата, който доброволно се предаде на властта и разкрие организацията или групата, преди да е извършено от нея или от него друго престъпление.

Чл. 113 **(Раздел: Престъпления против друга държава на трудещите се)**

Наказанията, предвидени за престъпленията по тази глава, се налагат и на онзи, който извърши някое от тези престъпления против друга държава на трудещите се или против военна сила, която действува задружно с българската.

Чл. 114. **(Раздел: Престъпления против друга държава на трудещите се)**

(1) За престъпленията по тази глава на виновния може да бъде наложено лишаване от права по чл. 37 *, точки 6-10

(2) За престъпления по чл. 95-107 и 109 съдът може да постанови конфискация на част или на цялото имущество на виновния.

** **Чл. 37 (1)*** Наказанията са: 1. лишаване от свобода; 2. поправителен труд без лишаване от свобода; 3. конфискация на налично имущество; 4. глоба; 5. задължително заселване без лишаване от свобода; 6. лишаване от право да се заема определена държавна или обществена длъжност; 7. лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност; 8. лишаване от право на местоживеене в определено населено място; 9. лишаване от право на получени ордени, почетни звания и отличия; 10. лишаване от военно звание; 11. обществено порицание.

(2) За най-тежките престъпления, които заплашват основите на Народната република, както и за други особено опасни умишлени престъпления като временна и изключителна мярка се предвижда смъртно наказание, което се изпълнява чрез разстрелване.

Глава осма. Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации:

Чл. 273 **(Раздел: Престъпления против реда на управлението)**

Който съзнателно разгласи неверни твърдения, които са от естество да създадат недоверие към властта или нейните мероприятия или да внесат смут в обществото, или извърши друго деяние, за което знае, че може да доведе до такива последици, се наказва с лишаване от свобода до две години или с поправителен труд, като съдът може да постанови и задължително заселване.

Чл. 279 **(Раздел: Престъпления против реда на управлението)**

(1) Който влезе или излезе през границата на страната без разрешение на надлежните органи на властта или макар с разрешение, но не през определените за това места, се наказва с лишаване от свобода до пет години и с глоба до три хиляди лева. Съдът може да постанови и задължително заселване.

(2) Ако деянието по ал. 1 е извършено повторно, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години и глоба до пет хиляди лева. Съдът може да постанови и задължително заселване.

(3) В случаите по предходните алинеи съдът вместо глоба може да наложи конфискация на част или на цялото имущество на виновния.

(4) Приготовление към престъпление по ал. 1 и 2 се наказва с лишаване от свобода до две години или с поправителен труд.

(5) Не се наказва онзи, който влезе в страната, за да се ползува от правото на убежище съгласно Конституцията.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФОНДОВЕ И АРХИВНИ ЕДИНИЦИ

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а. е. 98; 114; 127; 311; 313; 774; 777; 1180; 1205; 1254; 1257; 1260; 1272; 1274; 1275; 1482; 1504; 1679; 1745; 1767; 1968; 3104

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 2, а. е. 65; 67; 120

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 5, а. е. 36

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а. е. 2; 3; 28; 50; 329; 349; 359

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11а, а. е. 39; 49; 252; 527; 744; 745; 747; 748; 931;

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 12, а. е. 656; 725

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 4; 10; 11; 13; 14; 17; 201; 332; 347; 348; 349; 350; 391; 577; 850; 1513; 1519; 1520; 1522; 1525; 1528; 1535; 1536; 1540; 1541; 1542; 1544; 1547; 1549; 1552; 1553; 1554; 1557; 1558; 1566; 1567; 1586; 1589; 1593; 1594; 1595

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 13, оп. 1, а. е. 16 Д

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 14, оп. 1, а. е. 224

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 701; 946; 1032; 1150; 1270

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а. е. 92; 95; 96; 100; 103; 104; 106; 107; 108; 111; 117; 134; 136; 142; 143; 144

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 2, а. е. 1; 2

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 37, оп. 1, а. е. 81

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 38, оп. 1, а. е. 69; 72

АКРДОПБГДСРСБНА–СДОТО, служебен архив, а. е. 238; 402

АКРДОПБГДСРСБНА–ЗД №105/74 (Ст. 3.)

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ АДМИНИСТРАТИВНИ, ПРИНУДИТЕЛНИ И НАКАЗАТЕЛНИ МЕРКИ

Документален сборник

Първо издание

Формат 60x90/8
Печатни коли 65
Тираж 500

Печат "БИК - Българска издателска компания" АД

ISBN 978-954-2986-44-7